
The Ohio State University
3 2435 05414808 5

منتخبات آثار عثمانیه

حضور شوکتموفور جناب تاجداری یه حالا مسندنشین صدارت عظما فخامتلو دولتلو عالی پاشا حضرتلریله شورای دولت رئیسی دولتلو کامل پاشا حضرتلری جانب عالیلرندن عرض وتقدیم بیوریلان تشکرنامه‌لر وسرقرنای حضرت شهریاری دولتلو نورس پاشا ومعارف عمومیه ناظری دولتلو صفوت پاشا وامور نافعه ناظری دولتلو ادهم پاشا واوقاف همایون ناظری دولتلو کمال پاشا ودولتلو جودت پاشا ودولتلو سامی پاشا حضراتنك ومؤلفین مشهوره‌دن ویسی ونرکسی وقره چلبی زاده ومصطفی نجیب وعاصم وعالی چلبی وپریزاده صاحب ونعیما ومحمد سعدالدین افندیلرك وشعرای نامدن باقی وحشمت وراغب وروحی بغدادی وسروری وفهیم وسامی وعینی وفضولی وعاکف وشرف وفطنت ولیلا واسعد مخلص پاشا ونفعی ونديم ووهبی وسائره‌نك مؤلفات مرغوبه‌لرندن مأخوذ بعض مواد مفیده وآثار منظومه اشبو مجموعه‌ده مندرجدر

416

ترتیب

قسطنطنیدی

عن اعضای مجلس کبیر معارف

در سعادت

مکتب صنایع مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

سنه

۱۲۸۸

فهرست کتاب منتخبات آثار عثمانیه

﴿ فهرست كتاب منتخبات آثار عثمانيه ﴾

﴿ فهرست كتاب منتخباب آثار عثمانيه ﴾

فهرست كتاب منتخبات آثار عثمانیه

﴿ فهرست كتاب منتخباب آثار عثمانيه ﴾

منتخبات آثار عثمانیه

مقدمه

هر بر لسان اجزای اصلیه وشیوهٔ مخصوصه‌سندن بشقه برده السنهٔ سائره‌نك
بعض ادوات واجزاسندن مرکب اولدیغی حالده بر وقته قدر کسب شهرت واعتبار
ایدوب بعده انقلابات زمان ایله ملل واقوام حقنده بعضاً واقع اولدیغی کبی علی
التدریج محوومنقرض اولور فقط یرینه اکا قریب دیکر بر لسان قائم اوله‌رق اودخی
منسوب اولدیغی ملتك حال وشاننه کوره تدریجاً کسب توسع وانتظام ایدر

جغرافیونك تحقیقاتنه نظرا روی ارضده بولنان طوائف مختلفه سکز یوز التمش
لسان وبشبیك لهجهٔ مخصوصه ایله افادهٔ مرام ایدوب فقط بونلرك الك قدیمی قنغیسی
اولدیغی آکلاشیله‌مامشدر لسان یونانینك اصلی بزجه مجهول اولان پلاژ وفینکه
واسکی مصر وفارس وبراهمه لسانی اولدیغی والمان واسلاو ولاتین لسانلری دخی براهمه
لساننده‌ن مأخوذ بولندیغی ظن اولنور سالف الذکر سکز یوز التمش لسانك یوز اللی اوچی
آسیایه واللی اوچی اوروپایه ویوز اون بشی افریقایه مخصوصدر فقط بونلردن چین
وعرب وترك وفارسی وعبرانی وبرهمن لسانلری آسیاده والمان وانکلیز وفرانسز وله
وروسیه وروم ولاتین لسانلری اوروپاده وملز لسانی دخی فلمنك جدیده الك زیاده
مشهور ومستعملدر لسان ترکی مقدملری پك ناقص وساده ایکن سلطنت سنیه‌نك
تشکلندنبرو عربی وفارسی معاونتیله خیلی وسعت کسب ایلدیکی مثللو عثمانلولرك فتوحات

عظیمه‌سی سایه‌سنده برقات دها شایع ومنتشر اوله‌رق الیوم برنجی درجه‌ده اولان
لسانلردن معدود بولنمشدر بولسانك شیوه وتلفظ وافاده‌سنده زیاده لطافت اولوب
بوجهتله دیکر لسانلردن پك چوغنه فائق اولدیغی السنهٔ سائره‌یه آشنا اولنلره روشنادر
لسان ترکی اوزره یازلمش منظوم ومنثور ادبیات کتابلری بی حد وحساب اولوب عثمانلولرك
ملل سائره‌دن زیاده بوکامیل ورغبتلری وار در بالخصوص مقدملری سلاطین ووزرا وامرای
عسکریه وحتی نسادن پك چوق شعرا ظهور ایدوب خیلی آثار نفیسه براقشلردر منظوم
ومنثور ادبیات عثمانیه‌نك برنمونه‌سی اولمق اوزره کرك فی زماننا وکرك ازمنهٔ سابقه‌ده یازلمش
اولان بعض آثار مقبوله‌یی اشبو مجله‌ده جمع وترتیب ایلدم وفائده‌سی نورسیدگان وطنه‌دخی
شامل اولمق ایچون اسهل وساده اولنلرینی ابتدایه وضع ایدوب مغلق ومصطلح اولنلرینی
علی مراتبهم اشاغی طرفه تحریر ایلدم منتخبات مذکوره‌نك انشاسندن بشقه موضوع
بحثاری اولان موادك مفید ومنفهم اولمسنه اعتنا ایلدیکمدن تاریخ وسائره‌جه معلومات
نافعه‌یی شامل اولان مقالات مفصله‌یی کاملا درج وتسطیر ایلدم ولی نعمت بی‌منتمز پادشاه
معارفپرور وشهریار مراحم کستر افندمز حضرتلرینك خلاصهٔ افکار شفقت
آثار ملوکانه‌لری انتشار علوم وفنونه مصروف ونتیجهٔ آمال مرحمت اشتمال
تاجداریلری هرصنف تبعهٔ شاهانه‌لرینك حصول سعادت حاللری قضیهٔ خیریه‌سنه
معطوف ایدوکی مسلم وشونیات خیریهٔ ملوکانه‌نك حیز فعله ایصالی معارف نظارت
جلیله‌سنه رونق‌فزا دولتلو صفوت پاشا حضرتلرینك وساطت ودلالت اصفانه‌لرینه
متوقف اولدیغی امر غیر مبهم اولدیغندن مشهود عالمیان اولان الطاف وعنایات
سنیهٔ جناب پادشاهیلری وناظر مشارالیه حضرتلرینك بوبابده مبذول اولان همم
جلیله‌لری عاجزلری کبی وطنه اللرندن کلدیکی قدر خدمت ایتمك ارزوسنده بولنانلره
بادئ شوق وغیرت اولمغله وجیبهٔ ذمت عبودیتم اولان دعای تزاید ایام عمر واجلال
جناب ملوکانه‌نك تذکاریله ختم کلام ایلرم

درقریهٔ قاضی فی ۲۹ تموز سنه ۱۲۸۸

قسطنطنیه‌دی
عن اعضای مجلس کبیر معارف

❊ ضروب امثال ❊

الدن کلن خیری دریغ ایتمه ٭ آز طمع چوق زیان کتورر ٭ اویمدیغك طاش باش
یارار ٭ ایلك آتدیغی طاش اوزاق دوشر ٭ اویور ییلانك قویروغنه باصمه ٭ اوکمدق
حاجی یی دوه اوستنده ییلان صوقر ٭ آه مظلومك آهنی چیقار آهسته آهسته
٭ انسانك آلاجه سی ایچنده در ٭ اوفکه یالدن طابلیدر ٭ اوفکه ایله قالقان زیان ایله
اوتورر ٭ آزویرن جاندن ویر چوق ویرن مالدن ٭ استیانك بر یوزی قاره ویرمیانك ایکی
یوزی ٭ آرایان مولاسنیده بولور جزاسنیده ٭ اوکوز اولدی اورتاقلق ایرلدی ٭ اوکسز
چوجق کندی کوبکنی کندی کسر ٭ آز یده بر خدمتکار طوت ٭ الله هر کسك قلبنه
کوره ویرر ٭ انصاف دینك یارسیدر ٭ آلتون کبی اولان آدکی باقر ایتمه ٭ اوزاقدن طاولك
سسی خوش کلور ٭ الك ایله قویمدیغك شیئه طوقونمه ٭ ادبسزدن عرضکی صاتون
آل ٭ انسان طاشدن پك کلدن نازکدر ٭ انسان نسیاندن خالی دکلدر ٭ آخشامك
خیرندن صباحك شری یکدر ٭ ایتدیکك خیر اورکوتدیکك قورباغه دکمز ٭ ال یاره سی
اوکلور دیل یاره سی اوکلمز ٭ ایکنه یی کندوکه صوق چوالدوزی ایله ٭ آثار صنعتی
اولاده میراث قالور ٭ اولوسوزی دکلمیان اولو یه قالور ٭ ایکی کشی لقردی ایدرکن
اوچنجی اولمه ٭ اینجه اله یوب صیق طوقومه ٭ ایل ایلدن اوستوندر عرشه چیقنجه یه دك ٭
ال اوزادیلان یره آیاق اوزادلمز ٭ ایل ایچون یانمه ناره یاق چبوغك صفاکی اره ٭ ایل
یومروغنی یمیان کندینی قهرمان صانور ٭ ایلك ایکدیکی کپریدن بزده کچرز ٭ ایلك اغزی
طوربه دکلکه بوزه سن ٭ اوکسزه آجر چوق اما اتمك ویرر یوق ٭ اتمکك بیوکی خمیرك
چوغندن اولور ٭ آش طاشنجه کفچهیه بها اولمز ٭ ایشدن آرتمز دیشدن آرتار ٭ اوچان
قوشدن امداد اومار ٭ آغلمیان چوجغه مه ویرمزلر ٭ امرود آغاجندن اوزاق دوشمز ٭
آجی بادنجانی قراغی چالمز ٭ احتمالدر پادشاهم بلکه دریا طوتوشه ٭ آج کزمکدن ایسه
طوق اولمك اولادر ٭ اوله نك مالیده برابر اولور ٭ ایولکه کلمك اوله کلمش اوله کیدر ٭
اصلانمشك یغموردن پرواسی اولور ٭ آچه قطویی سویلدرسك کوتویی ٭ آت آلان
اسکداری یچدی ٭ اسریك دوه نك چولی اکری کرك ٭ آکسونلر بنی برچوروك الما
ایله ٭ آغاج فدان ایکن اکلور ٭ آلت ایشلر ال اوکنور ٭ اتمك چیکنمینجه یوتلمز ٭ اپیله
قیویه اینلمز ٭ آج ایله احللی سویلشور ٭ آپخه جق اشکه کیم اولسه بنر ٭ آنم آچق یوزم
پاك ٭ آغزنده بقله اصلانمز ٭ اله حق ایله ویره ملك اودنمز ٭ آیاغی صویه ایردی ٭ اهل
کیفه آچدرمه قطونك قپاغنی ٭ ارنلرك صاغ وصولی اولمز ٭ آتش ایله یموغك اویونی
اولمز ٭ اشك قوجامق ایله طوله باشی اولمز ٭ آج طاوق کندینی آرپه انبارنده کورر ٭
اوراسن ساقی کلچهره نك ابرامی بیلور ٭ اوق میداننده بخور یاقغه بکزر ٭ یکی جامع
اره سنده قالمش بینمازه بکزر ٭ انسان کاه اولور طاغی قالدیرر کاه اولور طروغی

قالدیره‌مز ۞ آتش اولسه‌ك جرمك قدر یر یاقرسن ۞ آغاجه چیقسه پاپوشی یرده قالمز ۞
اوجوزاتك یخنیسی طاتسز اولور ۞ اوجوز سرکه بالدن طاتلیدر ۞ اوکسزی دوکمشلر
وای آرقم دیمش ۞ الورمسك عقیده‌یی مسکی بهاسنه ۞ ایکی جانباز بر ایپده اوینامز ۞
ایکی قارپوز بر قولتوغه صغمز ۞ ایکی ال بر باش ایچوندر ۞ آق اقچه قره کون ایچوندر ۞
ایواز قصاب هپ بر حساب ۞ اکری اوتوره‌لم طوغری قونشالم ۞ ایکی آت بر قازیغه
باغلنمز ۞ آقر صوم دارطوتمز ۞ ایلدن وفا زهردن شفا ۞ اوچاملر بارداق اولدی ۞ آت
صاحبنه کوره اشر ۞ نعلنی سوککه اولمش آت آرار ۞ ات قانلی کرك ایکیت جانلی ۞ ات
طرنقدن آیرلمز ۞ اناسنه باق قزینی آل ۞ اغزکی خیره آچ ۞ آماسیه‌نك بارداغی بری اولمز
ایسه بری دخی ۞ ارنلر حاضره قلمش دعایی ۞ امرودك صاپی وار اوزمك چوپی ۞ اون
چوالی کبی اوردقچه طوزور ۞ اوجنی بولده یاغه باله ویر ۞ ال او یمك ایله آغز اشنمز ۞
ایولکه ایواك هرکشینك کاری ۞ کلکه ایولك هرکشینك کاریدر ۞ ایولك ایله آت
دکزه بالق بیلمز ایسه خالق بیلور ۞ ایکی کشی دیندن چقنجه بر کشی جاندن چیقار ۞
اوروه‌سنی بیلمیان کلب قیونه قورد کتورر ۞ الك ایله ویر ایاغك ایله اره ۞ اجل کلدی
جهانه باش اغریسی بهانه ۞ امام اوندن آش اولو کوزندن یاش ۞ اکنی بللوا یتمه ۞ اورعباویه *
آره‌لرندن صوصزمز ۞ اوزم چوپسز اولمز ۞ ایکیت اقبیله آکلور ۞ امانه قلیج قاقمز ۞
ایلمی یمان بکمی یمان ۞ الکدن کانی کیرو براقه ۞ ایکی صو بر اتمك یرینی طوتار ۞ آتش
دوشدیکی یری یاقر ۞ ایپداون سرمه ۞ ایلکی پازاره چیقدی ۞ اتمکنی طاشدن چیقارر ۞
آرتق مال کوز چیقارمز ۞ آچ اسنز عاشق کرینور ۞ ایوایش آلتی آیده چیقار ۞ اونسخه‌نك
ازده‌صوینی ایچ ۞ ایلده عادت بزده بدعتمی ۞ ایکندیدن صکره دکان آچمغه بکزر ۞ ایکنه
ایله قیوقازمغه بکزر ۞ ایل ایله کلن دوکون بیرامدر ۞ اوده‌کی پازارلق چارشویه اویمز ۞
اونمزی اله دك الکمزی آصدق ۞ اوقزی آتدق یایمزی آصدق ۞ آزاجق آشم غوغاسز
باشم ۞ اشکك جانی یانجه آتدن یوروك اولور ۞ آت اولور میدان قالور ۞ ایکیت اولور شان قالور ۞
اسکی دوست دوشمن اولمز ۞ ایکی آرسلان بر پوسته یاقشمز ۞ آچدرمه چوالك اغزینی ۞
آستاری یوزندن بهالی ۞ آجی آجی یی دفع ایدر ۞ آقه جق قان طمرده طورمز ۞ امانته
خیانت اولمز ۞ آدامق ایله مال توکنمز ۞ ایپ اوجی ویرمه ۞ آلتی قوال اوستی ششخانه ۞
اینانمه دوستکه صمان طولدیرر پوستکه ۞ ایچ دیدیلرسه چشمه‌یی قوروت دیمدیلریا ۞
آرقه سنده یورطه کوفه‌سی یوق یا ۞ آره‌مزدن قره کدیمی کچدی ۞ آتش قیش کونك
میوه‌سیدر ۞ ایکی چپلاق حمامده یراشور ۞ اکری کمی طوغری سفر ویرر ۞ انسان انسانه
لازم اولور ۞ ایریشور منزل مقصودینه آهسته کیدن ۞ تیز رفتار اولانك پاینه دامن
طولاشور ۞ ایلدن کلنه اوکون اولمز اوده وقتنده بولنمز ۞ اوغلن آلدی اوینه کتدی
چوبان آلدی قیونه کتدی ۞ ایل ایلك آینه سیدر ۞ آی آیدین حساب بللی ۞ اسکی حمام

اسکی طاس ✵ آی ایشغنده جویر ساتلمز ✵ اجلسز قول اولمز ✵ اجلنه صوصامش ✵ ایلك
پازار بازاردر ✵ اغزکی بویرازه آچ ✵ الك ترازوسی یوقدر ✵ انسان احسان قولیدر ✵ ایلچی یه
ذوال یوقدر ✵ انسان انسانك شیطانیدر ✵ الله دیین محروم قالمز ✵ آزچوغه تابعدر ✵
اول زحمت چکن صکره راحت ایدر ✵ ایولك بیلمین آدم آدم صایلمز ✵ الله قرنداشی قرنداش
یراتمش کیسه‌سنی ایرو یراتمش ✵ آل قشاغی کیر آخوره یاره‌سی اولان قوجنور ✵ آتشدن
اشد در انتظار ✵ اول دوشون صکره سویله ✵ ایو سویلرایسه‌ك ایو اشیدرسن ✵ کوتو
سویلرایسه‌ك کوتو ایشدرسن ✵ اکنجی یغمور استر یولجی قوراق ✵ آرقه‌سی محرابده در ✵
اسکی یه رغبت اولیدی بات پازارینه نور یاغردی ✵ اتمکدن قاشق اولور اماهر یوغوردك
حقنه کوره دکل ✵ بیوك لقمه ییده بیوك سوز سویله ✵ پشمش آشه صوغوق صو قاتمه ✵
بو کونکی ایشکی فردایه براقه ✵ بو کونکی یمورطه یارنکی طاوقدن یکدر ✵ بر پاره ایچون
یلدزه کمند آتار ✵ بر آغزدن چیقان بیك آغزه یاییلور ✵ بال بال دیمك ایله آغز طاتلیلنمز ✵
بال طوتان پرمق یلار ✵ بالق باشدن قوقار ✵ برشیئك دیبنه طرو آکمه ✵ باشه کلن چکیلور ✵
بر مشتری ایچون دکان آچلمز ✵ بر قیوندن ایکی پوست چیقمز ✵ بر کوتونك یدی محله یه
ضرری طوقنور ✵ بورجلی اولمز بکزی صرارر ✵ پاره‌یی ویرن چلار دودکی ✵ ببرجیدن
صور قرلنغجك ضررینی ✵ بو بر کیدشکه احتمال عودتی یوق ✵ بویله ایام غمك بویله
اولور نوروزی ✵ بو قدر قصور قاضی قزنده ده بولنور ✵ پك قورجالمه سوجه‌یی چبان
ایدرسك ✵ پنجشنبه‌نك کلشی چهارشنبه‌دن بللیدر ✵ بیلورز سنك نه قاش اولدیغکی ✵
بیوك باشك بیوك اولور اغریسی ✵ بیك نصیحتدن بر مصیبت یکدر ✵ بو سجاغه قارمی
طیانور ✵ بلکه آتی اوستندن ایو چیقار ✵ بوش لقردی قرن طیورمز ✵ بخشش آتك
دیشنه باقلمز ✵ بر دالده طورمز ✵ پرنجی صو کوتورمز ✵ بر چیچك ایله یاز اولمز ✵ بر بولتله قیش
اولمز ✵ باب توکلدن آیرلمه ✵ باب رضاده بولون ✵ بیلنور قدر عبا موسم باران اولسه ✵
بر عبام وار آنارم نرده اولسه یتارم ✵ بزد کرمنك اونده دکلز اوننده یز ✵ بن دیرم بیرام
هفته‌سی اودیر منقل تحته‌سی ✵ بو برقو برقلی یلدزدر هر زمان طوغمز ✵ بر یاری یقلمینجه
بر یار یاپلمز ✵ پلاوی ییین قاشغنی یاننده طاشور ✵ بری ربری باقر قیامت آندن قوپار ✵
بلبلی آلتون قفسه قویمشلر ینه آه وطنم دیمش ✵ بر آقچه ایله طقوز حمام قبه‌سی یاپلمز ✵
بکمین قزینی ویرمسون ✵ بالجی قزی دها طاتلی ✵ بولدك بال آلاجق چیچککی ✵ بر پره ایچون
یورغان یاقر ✵ پموق ایپلکیله باغلدیلر ✵ بموم الده درد که یان ✵ بکا مثل اوقیور ✵ پك
ایجلمه قوپارسن ✵ بول بول ییین بل باقر ✵ پاپوش بولورسه بیرام ایدر ✵ باغبان بر کل
ایچون بیك خاره خدمتکار اولور ✵ بر قاشق ایله طقوز آبدال بچنور ✵ بورجك یوغیسه
کفیل اول ایشك یوغیسه وصی اول ✵ بورج ویرمك ایله یول یورومك ایله توکنور ✵
بر اوده ایکی خروس اولنجه صباح کچ اولور ✵ بر کونلك رزق ایچون ایکی کون چباله لی ✵

بوقلمون کبی رنکدن رنکه کیرر ※ بوز اوستنه یازو یازمغه بکزر ※ بو اویونده صقاللی بتدی ※ بر طاش ایله ایکی قوش اورلمز ※ بیوکی دوك که کوچکده عبرت السون ※ بردن بره کلن دولتده خیر یوقدر ※ برشیئك اوکنه باقه صوکنه باق ※ باشه یازیلان کلور ※ تکیه یی بکلین ایچر شوربایی ※ تجربه یووارلندی قپاغنی بولدی ※ تره جی یه تره صاتلمز ※ ترکك عقلی صکره دن کلور ※ تیمور طاونده دوکلور ※ تك کورکله مهتابه چیقار ※ تنبله ایش بیور که سکا نصیحت ویرسون ※ تیمارسپاهیسی زوکرتلنیجه اسکی دفتری یوقلر ※ تازینك طو پال اولدیغی طوشانك قولاغنه دکش ※ ثبوت بولمیان سوز حقنده آغز آچمه ※ ثوابدن قاچکه کناهه کیرمیه سن ※ ثابت قدم اول هر کارده ※ جامع ییقلمش اما محراب یرنده ※ جامع طورر کن مسجدده نماز قلنمز ※ چوجق ایله یوله کیتمه یوکك دوشرسه کولر ※ چوجق بیوردلی اوصلانور ※ چالمه قپویی چلارلر قپوکی ※ چوق ناز عاشق اوصاندرر ※ چوروك بنا تمل طوتمز ※ چوقلغه طروصاچلمز ※ جنس جنسه میل ایدر ※ چالمدن اوینار ※ جن ایله شیطان بردکلدر ※ جن طوتانه برنسخه یتر ※ جان ویرمینجه جانان اله کیرمز ※ چیویسز تخته یی روزکار آلور ※ چشم انصاف کبی کامله میزان اولمز ※ کشی نقصانتی بیلمك کبی عرفان اولمز ※ جفایی چکمین عاشق صفانك قدرینی بیلمز ※ چوق قارشدرمه چیان اوغلی چیقار ※ جمله یه مخالفت قوه خطادندر ※ چیك یمدمکه قارنم اغربسون ※ چویرقاز یانمسون ※ جزای عملکدر چك ※ چاکنه اوت طیقه دیلر ※ جوامرد ایله ناکسك خرجی بردر ※ چیقمدق جاندن امید کسلمز ※ چرکابه طاش اتمه ※ چوجقدن آل خبری ※ جان بوغازدن کلور ※ جان جانه باش باشه ※ چیوی چیویی سوکر ※ جان جانك یولداشیدر ※ چوبان ارمغانی چام ساقزی ※ چوق بیلن چوق یاکلور ※ جمله نك مقصودی بر اما روایت مختلف ※ جامع نقدر بیوك اولسه امام بیلدیکنی اوقور ※ چوق یاشایان بیلمز چوق کزن بیلور ※ حیله ایله ایش کورن محنت ایله جان ویرر ※ حق سوزه مجنون دخی راضی اولور ※ حق دینجه آقر صولر طورر ※ حاجی مکه ده درویش تکیه ده یاقشور ※ حق سوز آجی اولور ※ حراوردی خرمن صاوردی ※ حاضر یمکه طاغلر طیانمز ※ حلال مال ضایع اولمز ※ حبه یی قبه اتمه ※ حمامه کیرن ترلر ※ حسد قلب عدواطفله زائل اولمز ※ حیله کارك کوزی یاشلی اولور ※ حلب اوراده ایسه آرشون بوراده یا ※ حاضر مزارك اولوسی ※ حاکمسز حکیمسز بلده ده طورمق جائز دکلدر ※ حکم غالبکدر ※ خمیر ایشنه قارشمه ※ خیار آچقسیله النان مرکبك اولومی صودندر ※ خصمك قرنجه ایسه ده کندینی مردانه طوت ※ خصم خصمه مولود اوقومز ※ خسته یه شوربا صورولورمی ※ خام امرود کبی بوغازمه طقلمه ※ خرمن صوکی درویشلرکدر ※ خوی جانك التنده در ※ خرسزلك چوغالمسی صوباشنك اهمالندندر ※ خرسز اودن اولور ایسه بولنمسی مشکل اولور ※ خانه آلمه کندوکه همسایه آل ※ خائن آدم قورقاق اولور ※ دردینی صقلین درمان بوله مز ※

دوكش آرسنده يومروق ارانمز ※ دوست ايله يى ايچ آلش ويرش ايتمه ※ دوستلق قنطار
ايله آلش ويرش مثقال ايله ※ دره يى ياردن اوچوران بر طوتام اوتدر ※ دوه دن بيوك فيل
وار ※ دكزى پكرده چايده بوغلور ※ دكزى ياقه مز ايسه مده جوزلديرم يا ※ دوكون
اوينى بيلمز چناق چومله ك طاشور ※ دكزه دوشن ييلانه صارىلور ※ دوست اغلدر دشمن
كولدورر ※ داغ بكنديكى درى يى يردن يره اورر ※ دكزده بالق پازارلق اولمز ※ دلى بال
قباغندن اولمز ※ دشمنه فرصت ويرمه ※ ديلك كمكى يوقدر ※ دلى يه هر كون بيرامدر ※
دشمنى زبون ايدن مدارادر ※ دانشان طاغى آشمش ※ دانشميان يولى شاشمش ※ دلى يه
طاش آتمه ※ دوشديكك يردن قالق ※ ديبسز كيله بوش انبار ※ دواسز درد اولمز ※
دون جن اولوبده بوكون آدم چارپمه ※ دوه جى ايله كورشن قپوسنى بيوك آچر ※ دمياطه
كيدركن اوده كى بولغوردن اولدق ※ دنيا بر ياغلى قويرقدر يييه بيلنه عشق اولسون ※
دلنجى يه بر خيار ويرمشلر اكرى ديو بكنمامش ※ دلنجى بر اولسه شكر ايله بسلنور ※ دلنجنك
يوزى قاره طوربه سى طولو ※ دستى يى قرندن بر صويى كتورنده ※ دعوة اجابت لازمدر ※
دنيا قزغان بن كفچه ※ دلكنك طولاشوب كله جكى كورجى دكانيدر ※ دلكى دلكيلكنى
اكلاتنجه يه دك پوست الدن كيدر ※ درزى يه كوچ ايكنه م باتمده ※ درزى كندى
سوكوكنى ديكه مز ※ درت اوجى قوى ويردى ※ دوشدك ايسه طپراغه صارل ※ درويشك
فكرى نه ايسه ذكرى ده اودر ※ دعواجك قاضى اولور ايسه ياردمجك الله اولسون ※
ذوقى خمارينه دكمز ※ ذليل اولور طمعكار آدم ※ رقيب اولسونده نه يوزدن اولور ايسه
اولسون ※ رافده شكروار اما سنك اغزكه كوره دكل ※ روزكارك اوكنه دوشن ياكلور ※
رغبت كوزل ايله زنكنه در ※ زمان سكا اويمز ايسه سن زمانه اوى ※ زيتون ياغى كبى
اوسته چيقار ※ زروه تأويل كوتورمز ※ زوره طاغلر طيانمز ※ زور اويونى بوزار ※ زور ايله
كوزللك اولمز ※ زنكنك كوكلى اولنجه يه دك فقرانك جانى چيقار ※ زوكردن صاقن
كبج زنكنه طوقن كيج ※ زنكين عربه سنى طاغدن آشورر زوكرت اوده يولنى شاشورر ※
سوريدن آيريلان قيونى قورد قپار ※ سويليندن دكلين عارف كرك ※ سوروب كيت
ديمامشلر كورده كيج ※ سن كيدركن بن كليورايدم ※ سرچه دن قورقان طرو اكمز
※ سر ويرر سر ويرمز ※ سكوتك موسيقى يرينه كچر ※ سيل كيدر قوم قالور ※ سن قزان سن يى ※
سپتده يموق يوق ※ سويلينه باقمه سويلدنه باق ※ سوز بر الله بر ※ سلامت انسان حفظ
لسان ايله در ※ سويلديكى لقردى بر انجير چكردكنى طولدرمز ※ سنك پكمزجى يى طانور ※
سنك كوچكلر اما معده بولاندرر ※ سرمايه يى كدى يه يوكلتدى ※ سورناده پيشرو
اولمز ※ سوز آياغنه دوشدى ※ شريعتك كسديكى پرمق آجيمز ※ شجاعت قيافت ايله
دكلدر ※ شاب ايله شكر بر دكلدر ※ شيشه يى طشندن يالار ※ شيطان قولاغنه قورشون ※
شيطان عذابده كرك ※ شيق شيق ايدن نالچه در ايش بتورن آقچه در ※ صادق دوست

اقربادن یکدر ٭ صویی بارداقده کمی یی دیوارده سیرا تملیدر ٭ صاحبسز تخته یی یل
آلمز ایسه سیل آلور ٭ صبر ایله قورق حلوا اولور ٭ صوك پشیمانلق فائده ویرمز ٭ صاغر
ایچون ایکی کره قامت اولمز ٭ صقالکی دکرمنده می آغرتدك ٭ صاقنلان کوزه چوپ
دوشر ٭ صویی چکلمش دکرمنه دوندی ٭ صمان آلتندن صو یورودر ٭ صاحبی راضی
اولور دلال راضی اولمز ٭ صباحکی ییه جککی بوکوندن دوشنمه ٭ صوفی صوغان ییمز
بولسه قبوغنی قومز ٭ صویی کورمدن پچالرکی صوامه ٭ صباح اوله خیری کله ٭ صبر
ایدن قولنی مولاسور ٭ صو کوچکك سوزی بویکندر ٭ صو بولانمینجه طورلمز ٭ صو
اویور دشمن اویومز ٭ صو یه پرنج صالنمز ٭ صوره صوره کعبه بولنور ٭ صاغر ایشتمز
یاقشدرر ٭ صکره یه قلان طوکا قالور ٭ صورته باقه سیرته باق ٭ صاقله صمانی کلور
زمانی ٭ صبرك صوکی سلامتدر ٭ صدقه ویره نك عمری اوزون اولور ٭ ضرورتده تهم
جائزدر ٭ ضایع اولمز میری مالیدر ٭ ضایع اولمز ایولك ٭ طاتلی سوز ییلانی دلکندن چیقار ٭
طقوز ابدال بر قاشق ایله چکنور ٭ طقوز آیك چهارشنبه سی بر آره یه کلدی ٭ طاغده کی
کلور باغده کنی قوور ٭ طوغری سویلیانی طقوز کویدن قوارلر ٭ طبلکار باشنده کنی
صتار ٭ طمعکار وار ایکن طولاندیرجی آج قالمز ٭ طاش آتوب ده قولونی یورولدی ٭
طوشان طاغه کوسمش طاغك خبری اولمامش ٭ طقوز اوکسز ایله بر مغاره ده می
قالدك ٭ طوپال اشك ایله کاربانه قارشمه ٭ طاغ طاغه قاوشمز انسان انسانه قاوشور ٭
طاغ یورومز ایسه عاشق یورر ٭ طاغ طوشانسز اولمز ٭ طوشانه قاچ تازی یه طوت ٭
طقوز کورك بر دکنکی ٭ طامدن دوشن حالدن بیلور ٭ طوق آجك حالندن بیلمز ٭
طوق آغرلمه سی کوجدر ٭ طاشی صیقسه صونی چیقارر ٭ طاشی کدکنه قویدی ٭
طملایه طملایه کول اولور ٭ طمعکارك کوزنی طپراق طیورر ٭ طاشدن اتمکنی چیقارر ٭
طاش یرنده آغردر ٭ طوریك صقندن سیرکی یکدر ٭ طاشمه صو ایله دکرمن نقدر
دونر ٭ طوغرینك یاردمجیسی اللهدر ٭ طار یرده عمك ییکدن ایسه بول یرده طیاق
ییمسی یکدر ٭ طاغ طاغ اوستنه اولور اما او او اوستنه اولمز ٭ ظهوراته تابع اول ٭ ظاهره
حکم اولنور ٭ عارف اولانه یتربر کل قوقماق ٭ عقلسز باشك زحمتنی آیاق چکر ٭ عقلدن
خارج ایش طوتمه ٭ عالم اغیاردن خالی دکلدر ٭ عجله ایشه شیطان قارشور ٭ عاریت
آته بنان تیز اینر ٭ عقله کلمین باشه کلور ٭ عقل یاشده دکل باشده در ٭ عربه قیرلنجه یول
کوسترن چوق اولور ٭ عجم قلیجی کبی ایکی طرفدن چلار ٭ عذری قباحتندن بیوك
٭ عبادتده مخفی قباحتده ٭ عباس یولجیدر ٭ علم صاحبنی عزیز ایلر ٭ عاشقه بغداد اوزاق
دکلدر ٭ عاشقه نشان درویشه برهان ٭ عارفه بر اشارت یکدر ٭ عارسزندن عار لنور
چولده کبر صالنور ٭ عقللو دشمن عقلسز دوستدن یکدر ٭ عرفه کونی یلان سویلیانك
بیرام کونی یوزی قاره چیقار ٭ عاشق کندینی کور صانور درت طرفنی دیوار

صانور ☼ غریب قوشك یواسنی الله یاپار ☼ غریب ایکیتك دیلی قصه بوینی اکری اولور ☼
غربتده اوکوزك حمامده ترکی سویلمکه بکزر ☼ غوغا بزم یورغانق اوزرینه ایمش ☼
غوغاده قلیج اودنج ویرلمز ☼ غضب کلنجه عقل کیدر ☼ غریبك دوستی اولمز ☼ غیرت
ایماندندر ☼ غائبه حکم اولنمز ☼ فلکك کرم وسردینی کورمش ☼ فلك بویا کیمنه قاون یدررر
کیمنه کلك ☼ فلکك چنبرندن کچمش ☼ فقر الق آتشدن کوملکدر ☼ فول یوق یورطه
یوق ☼ فرصت یوقسزلغیدر ☼ فرصتی فوت ایتمه ☼ فرقتك صوکی وصلتدر ☼ قاز کلن
یردن طاوق اسرکنمز ☼ قونشونك طاوغی قونشویه قاز کورینور ☼ قنغی طاش قتی ایسه
باشکی اکا اور ☼ قنغی کون وار که آخشام اولمدق ☼ قپودن قوسك باجه دن دوشر ☼
قازمه قیویی کندك دوشرسن ☼ قرمانك قیونی صکره چیقار اویونی ☼ قودیسونلر
شاهك بوطاغده باغی وار ☼ قورینك یانده یاشده یانار ☼ قارده کزده ایزکی بللو ایتمه ☼
قپو الله قپوسیدر ☼ قرنجه قدر رنجه ☼ قلبدن قلبه یول واردر ☼ قولسز کیرن حقسز چیقار ☼
قرنی طوق کوزی آج ☼ قردیغك جویز بیکی کچدی ☼ قیلدن نم قپار ☼ قازی قوز آکلار ☼
قیلی قرق یارار ☼ قان آلاجق طمری بیلور ☼ قلعه ایچندن فتح اولور ☼ قاره خبر تیز ایرشور ☼
قول قصورسز اولمز ☼ تیر یلان قاب یرینی طوتمز ☼ قرانلقده کوز قربدیغنی کیم بیلور ☼
قرق عربك عقلی بر انجیر چکردکنی طولدرمز ☼ قرنجه‌نك قناد لنمسی زوالنه اشارتدر ☼
قورد قوجاینجه کوپکك مسخره‌سی اولور ☼ قیونك بولنمدیغی یرده کچی‌یه عبدالرحمن
چلبی دیرلر ☼ قاشغی هرکس یاپار اما صاپنی اورته یرینه کتورەمز ☼ قرق ییلك باشنده
بر خرسزلغه چیقدق آی آخشامدن طوغدی ☼ قورقولی رؤیا کورمکدن ایسه اویانق
یاتمسی خیرلودر ☼ قوزغونه کوزل کیمدر دیمشلر بنم یاورولرمدر دیمش ☼ قزی کندی
هواسنه براقسه‌لر بوریزن باشی‌یه وارر ☼ قارتاله براوق طوقنمش ینه کندی یله‌سندن
☼ قومه‌مختی جسورایدرسن ☼ قناعت توکنمز خزینه‌در ☼ قسمتمزده وار ایسه قاشغمزده
چیقار ☼ قیماغی یین مانده‌یی جیبنده طاشور ☼ قبول اولنمیه‌جق دعایه کمسه آمین دیمز ☼
کل دیکنسز سنبل شکنسز اولمز ☼ کلنی اشتیان دیکننیده اسر ☼ کرمسز کبارك فقرادن
فرقی نه ☼ کیرمز کیسه افندی ایله قولك آرەسنده ☼ کیرمزدن اول چیقاجغکی دوشون
☼ کشی حالنی بیلسه خوش دکلی ☼ کیمنك دوەسی کیمنك دعاسی ☼ کو کندیکمز طاغلره
قار یاغدی ☼ کشی طوغدیغی یرده دکلدر طویدیغی یرده‌در ☼ کوزدن ایراق اولان
کوکلدن دخی ایراق اولور ☼ کوکل کیمی سور ایسه کوزل او در ☼ کشی سودیکنك
یامدحنده یازمنده ☼ کیسه‌نك کوتولکی کیسه‌یه بولاشمز ☼ کوتو کلمینجه ایونك قدری
بیلنمز ☼ کوس دکلین طاوله قولاق ویرمز ☼ کوتوسوزکم اچقه صاحبنکدر ☼ کسه مدیکك
الی اوپده باشنه قوی ☼ کشینك آدی چیقه‌قدن ایسه جانی چیقمسی یکدر ☼ کل اولور
صمرده صاچلی اولور ☼ کور اولور بادام کوزلی اولور ☼ کل دینیلان یره کلمکه عار ایلمه ☼

كلمه دينيلان يره كيدوبده يريني طار ايله ۞ كوپكی اولدورنه سورودرز ۞ كوپكی آت
چوماغی يانكه قوی ۞ كدی اوزانه مديغی جكره مردار در ۞ كدی بولنميان يرده فاره
چوق اولور ۞ كوز كورمينجه كوكل قانلنور ۞ كشی دوشديكی يردن قالقار ۞ كون
طوغمدن نه لر طوغر ۞ كشی رفيقندن آزار ۞ كوله قونشوكه كلور باشكه ۞ كشی ايتديكنی
بولور ۞ كوزدن سورمه يی چلار ۞ كور كورمز اما سزر ۞ كوز يساغ اولمز ۞ كمانكش
سری كيدر ۞ كسكين قليج قانی كسمز ۞ كسكين سركه قابنه ضرر ۞ كلك قدرينی بلبل
بيلور ۞ كرمك آرپه ترلاسی كبی ياندم ۞ كاه اولور عاشق شيدايه دوشر استغنا ۞ كيمك
عربه سنه بنرايسه آنك تركسنی چاغرر ۞ كيچه سنی صودن چيقاردی ۞ كورينان كوی
قولاوز استمز ۞ كندی كوزنده كی دیركی كورمزده عالمك كوزنده كی چوپی
كورر ۞ نكارك دلبری هر نقدر نازك اولسه نازنين اولمز ۞ نكارينه باق بزينی آل ۞ كوكل
نه نك آشنی استر ۞ كندی دوشن اغلمز ۞ كوز كورر كوكل استر ۞ كل باشنه چمشير طراق ۞
كلدی يكدی قزلجق ۞ كمسه نك آهی كمسه يه قالمز ۞ كوزمزی آچالم يوخسه آچرلر ۞
كميسنی قورتاران قپودانددر ۞ كشينك رفيقنه نظر ايتملی ۞ كيمی كپری بوله مز كچمكه كيمی
صو بوله مز ايچمكه ۞ كيمی ياغندن بييه مز كيمی يواندن ۞ كستانه قبوغندن چيقمش
قبوغنی بكنمامش ۞ كوره لم آيينهٔ دوران نصورت كوسترر ۞ لقمه قرن طيورمز خاطر
خوشلغيدر ۞ لقردی ايله پيلز كيسی يورومز ۞ لقردی كی بيلدر صو بيله ۞ لقردی لقردی يی
آچر ۞ لقردی طوربه يه صغمز ۞ لقردی قارشولقلی اولور ۞ ليلكك عمری لق لق ايله كچر ۞
مجلسده ديلكی سفرده الكی قصه طوت ۞ ميوه سنی ييه اغاجنی صورمه ۞ محبت شركت
قبول ايتمز ۞ مزراق چواله صغمز ۞ مشورت سنت شريفدر ۞ مهر كيمده ايسه سليمان اودر ۞
مال جانك يونغه سيدر ۞ موم ديبنه ايشق ويرمز ۞ مناره يی چلان قلفنی حاضرلر ۞ ميخانه جيدن
شاهد استمشلر ترشجی يی كوسترمش ۞ مركبك قويروغنی غلبه لك يرده كسنجه كيمی اوزون
دركيمی قصه ۞ محنتی كندويه ذوق ايتمه در عالمده هنر ۞ منقل نكاری قيش كوننده لاله
زاريدر ۞ مايمونی فرونه آتمشلر ياوروسنی آياغنك آلتنه آلمش ۞ نادان ايله يی ايچده
صحبت ايتمه ۞ نه شامك شكری نه عربك يوزی ۞ نره ده صيوندك ايسه اوراده كيك ۞ نره يه
وارسك اوقه درتيوز درهمدر ۞ نادان الندن صو ايچمه آب حيات اولسه ده ۞ نه ويرر
ايسه ك الك ايله او كيدرسنك ايله ۞ نفسكه الويررسه بوريزن باشی اول ۞ نعلنجی كسری
كبی كندوكه يونمه ۞ نه شيش يانسون نه كباب ۞ نه صقاله منت نه بيغه ۞ نه بيت الخراب
نه بيت المعمور ۞ نه آكر ايسه ك آنی بيچرسن ۞ ناچاره تشكر در چاره ۞ نبضنه كوره شربت
ويرر ۞ نره ده حركت اوراده بركت ۞ نيت خير عاقبت خير ۞ نظافت ايماندندر ۞ نادان ايله
صحبت ايتمكدن ايسه عرفان ايله طاش طاشيمق يكدر ۞ ويره سيه شراب ايچن ايكی
كره سرخوش اولور ۞ ورق مهر ووفايی كيم اوقور كيم دكلر ۞ وير كوالله وير كوسيدر ۞

واراوی کرم اوی ☼ وارلغه طارلق اولمز ☼ وارینی ویرن اوتانمز ☼ ویرن ال دررد کورمز ☼
واردیغی عینتاب ییدیکی پکمز ☼ وارشنه کاشم ترحنه که بولغور آشم ☼ هر بر عسرك
بریسری واردر ☼ هر شیئك جهلندن علمی یکدر ☼ هر قیون کندی بجاغندن آصلور
☼ هر بر آزك بر چوقلغی اولور ☼ هر ایشك عاقبتی عاقله در پیش کرك ☼ هر کسك کوکلنده
بر آرسلان یاتور ☼ هر کوردیکك صقاللی یی بابالك ظن ایتمه ☼ هر باشك بر دردی وار
دکرمنجنکده صو ☼ هنر مقبولدر اما معتبر حسن ادبدر ☼ هنرسز آدم میوه سز آغاجه بکزر ☼
هر کس کندو لایقنی سویلر ☼ هم قاچر هم طاول چلار ☼ هر شی ضدی ایله منکشفدر ☼
هنر صاحبنی عزیز ایلر ☼ هر شی بتدیده لکن اورتسی قالدی ☼ هر کسه یار اول کیمسه یه
بار اولمه ☼ هر یوقشك بر اینیشی وهر کیدیشك بر کلشی واردر ☼ هر کمالك بر زوالی واردر ☼
یاقدیغك چراغی سیوندرمه ☼ یتمش ایکی دره دن صو کتورمه ☼ یرتجی قوشك عمری آز اولور ☼
یاوز خرسز او صاحبنی باصدرر ☼ یلانجینك اوی یانمش کمسه اینانمامش ☼ یاری نیلیم
بعد خراب البصره ☼ یو وارلنان طاش یوصون طوتمز ☼ یغمور اولسه کمسه نك ترلاسنه یاغمز ☼
یره باقر یورك یاقر ☼ یانغنه کورك ایله کیدر ☼ یل خرمنسز اولمز ☼ یوکنی طوتدی ☼ یرك قولاغی
واردر ☼ یوجی یولنده کرك ☼ یان قباغی کبی یانمه طاقلمه ☼ یلدزمز بارشمدی ☼ یر تیمور کوك
باقر ☼ یر یارلدی یره کچدی ☼ یمورطه یه قولب طاقر ☼ یوروك آت یمنی آرتدرر ☼ یاپی طاشی
یاپیدن قالمز ☼ یار یقندیسنه اوغرادی ☼ یمورطه ده قیل بتمز ☼ یلان یین حکیم بوله مز ☼
یاش قوجار اما کوکل قوجامز ☼ یواش آتك تپه سی سرد اولور ☼ یوقلدق چقمق طاشی
چیقدی ☼ یورغانکه کوره اوزات آیاغکی ☼ یغموردن قاچرایکن طولویه طوتلدی ☼ یرینی
بیلمین سنده برقات اوربه زیاده اسکیدر ☼ یاکلش حساب بغداددن دونر ☼ یوکنی بولده باجنی
صکره استه (ضروب امثال ☼ واجد افندی ☼)

﴿ صبر سزلق ﴾

آیونك بریسی یاوریله مش فقط یاوریسی اوقدر چرکین اوقدر ثقیل ایمش که هیچ بر
حیوانه بکزه مز ایمش بیچاره آیو شو حالدن پك زیاده مکدر اوله رق دردینی دوکمك
ایچون قونشوسی قارغه نك یانه کیتمش قارغه اغاج اوزرنده اوتوروب طورر کن
آیو کلوب ,, امان قارغه بن بو چرکین یاوری یی نه یاپیم بونی خلقه نصل کوستره یم بن
بونی بوغمق استه یورم نه دیرسك ,, دیدکده قارغه " صاقین صاقین بویله دلیلك
ایتمه صبر ایت هایدی کیت یاورکی یواش یواش یالامغه باشلا او یقینده کوزللشور او زمان
سن ده افتخار ایدرسك ,, یوللو برایی نصیحت ویرمش بیچاره آیو بو نصیحت اوزرینه
واروب یاوریسنی یالامغه باشلار و برمدت یالادقدنصکره یاوری کوزللشور آناسی بو حالی
کوردکده پك زیاده سوینه رك قارغه یه مخصوصا تشکره کیدر و دیرکه ,, ای قارغه سن

بكا نصيحت ويره رك صبرسزلغمى منع ايتمش اولميه ايدك بن چوجغمى چوقدن اولدرمش ايدم حالبوكه شمدى چوجغم كوزللشدى بنده بونكله افتخار ايتمكده يم " (صبر چوق فنالقلره مانع اولديغى كبى برچوق ايلكلره ده سبب اولور اشته „ صبرك صوكى سلامتدر " ضرب مثلى بو حكمته مبنيدر)

❋ آرى ايله سنك ❋

آرى بركون قوانك يانده برسنك كورمسيله غايت حدتلنه رك „ بوراده نه ايشك وار اصحاب عليين اراسنه قارشمق سكامى قالمش بههى اچق ديدكده " سنك كمال ملايمتله سوزه باشليوب „ اوت حقكز وار چونكه سزك كبى متكبر و متلون خلق زيارته كلمك صحيحا قباحتدر " ديمش و بونك اوزرينه آرى دها زياده طاريله رق „ عفو ايدرسك دنياده بزدن عاقل و بزدن كامل كيم واردر بزم كوزل برقانونمز وار جمهوريتمز پك منتظم برحالده در بز كوزل وقوقولو چيچكلردن بشقه هيچ برشى يمز و جنت طعامى كبى بال ييارز سز ايسه مردارسكز يقل قارشمدن مردار „ ديوسنكى سوكوب صايمغه باشلامش ايسه ده سنك ينه ادبى الدن براقيوب „ ضررى يوق قدرتمز يتديكى مرتبه بزده يشايورز فقرالق عيب دكل لكن سزك حدتكز پك بيوك برقباحتدر واقعا يالكزپك طاتليدر اما يوركڭز سرد ودلكز آجيدر قانونكز عاقلانه ياپلمشدر اما معاملاتكزده ينه خائنلك ايده يورسكز حدتله خلقى صوقرو " كسكين سركه ينه كندى قابنه ضرر ايدر „ فقواسنجه مؤخراينه كنديكز اولورسكز " ديو چيقر كيدر (حديد و متكبر اولدقدنصكره بيوكلك نه ايشه يارار بويله اولمقدن ايسه كوچك لطيف و متواضع اولمق البته اولادر)

❋ ايكى تلكى ❋

ايكى تلكى بركومسه كيره رك نقدر طاوق وخروس وار ايسه بره قدر بوغدقدنصكره قرنلرينى دويورمغه باشلامشار بونلرك بريسى كنج اولمغله حاضراله كچمش اولان شو غنيمتدن حقيله استفاده ايتمك ايچون حددن آشورى يوبريسى دخى اختيار وحسيس اولديغندن يغمانك برازينى صكره يه صاقلامق استرايمش ايمدى اختيار كنجى دخى بوقاعدهٔ احتياطدن خبردار ايتمك ايچون نصيحته باشلايوب „ اوغلم بن شو دنياده چوق يشادم وچوق كوردم سبقت ايدن تجربه لرم عقلمى آرتدردى كل المزده اولان مالك هپسنى بر كونده ييوب بتورميه لم برازينى ده صكره يه اليقويه لم دنيانك بيك درلو حالى واردر " ديمش ايسه ده كنج تلكى قولاق ويرميوب „ يوق يوق حاضر اله كچمش بونلرك هپسنى ييوب بتوره جكم بردها بوراية كيم كله جك والوسلم يارين ينه كله لم لكن بورادن صاغ چيقه بيلورميز طاوقلرك صاحبى بونى بزم يانمزه براقمز بزدن البته انتقام الور " ديه رك يدكجه ير ونهايت خسته لنه رق يواسنه كتمدن

اولور کندیسنی عقللی ظن ایدن اختیار تلکی ایرتسی کونی ینه کلوب دوندن الیقویمش اولدیغی طاوقلری یرایکن طاوق صاحبی یتشه رك بونی ده او اولدیرر (انسانك هرچاغده برقصوری واردر کنجلر متاون وحریص اولورلر اختیارلرده حسیسلکدن ممکن دکل وازکچه مزلر عقللی اولان ادم نه اویله اولور نه ده بویله)

❋ قورد ایله قوزی ❋

برچوق قوزیلر بیوکلریله برابر امنیت و رفاهله آغل ایچنده اوتوردقلرندن کوپکلری اویقوده وچوبانلری دخی برآغاج کولکه سنده قوال چاله رق اکلنمکده ایدیلر بوارالق آغلك یاننه برقورد کله رك هنوز کنج ودوست ودشمنی طانیمز برقوزی ایله صحبته باشلار زوالی قوزی دشمن طبیعیسنی دوست ظنیله ,,امان سن بورایه نیچون کلدك نه ارایورسك" دیدکده قورد ,,چمن زار ارایورم چونکه دنیاده قرن طویورمق ایچون یشیل وتازه چمندن وحرارتی کسمك ایچون بللور کبی آقار صودن دها اعلا برشی اولورمی اشته بونلرك ایکیسنی ده بوراده بولدم ارتق زیاده سی نمه لازم بن فلسفه نك آزه قناعت توصیه سنی پك بکنورم " دیدی بیچاره قوزی چوجقلغی ومعصومیتی جهتیله اول خائن غدارك بویولده چوجق الدادیشنه قاپله رق ,,یاسن حیوان اتی یمزمیسك سن ده بزم کبی اویله برطوتام اوته قناعت ایدرمیسك اکر صحیح بویله ایسه هایدی قرنداش کبی برابر او تلایه لم " دیه رك آغلدن چیقار چیقمز قورد منکی قناعت وقرنداشلغی براقه رق زوالی قوزی یی غدارانه پاره لدی ویدی (سکا یارانمق ایچون صداقت کوسترنلره چارچابق امنیت ایتمه انسانی لسانیله تجربه ایتمیوب فعلیاتیله دنه)

❋ دیو ایله ایکی تلکی ❋

دیو برمغاره ایچنده بولنان دفینه یی کیجه کوندز بکلرایمش کونلرده برکون ایکی حیله باز تلکی یاننه کله رك برچوق یالتاقلق وصویتاریلقلرایله دیوك امنیتنی جلب ایدرلر چوق یالتاقلنان وصداقت وخصوصیت کوسترمك ایچون زیاده تلاشده بولنانلر اکثریا حیله باز اولدقلری کبی تلکیلر دخی ذاتا حیله وخدعه ایچون کلدکلری جهتله کندی آرالرنده دیوك حماقتنشناشی پك چابق الداده بیله جکلرندن بحثله بیچاره دیوی دوقلنورلر ویوزینه قارشو کاهجه کندیسنی پادشاهلر یرینه قویه رق عقل واقتدارینك چوقلغندن وحسننك زیاده لکندن دم اوره رق هرافکارینی تصدیق وتحسین ایدرلر ایدی نهایت بوحیله کارلره ارتق کمالیله امنیت ایدرك اوخویه یاتدقده ایکیسی بردن اوزرینه هجومله بیچاره یی بوغدقدن صکره خزینه یی تقسیمه قالقشدیلر لکن ایکی حیله باز مفسدك اتفاقی یالکز فنالغه مخصوص اولوب ایه ایکده هیچ بروجهله اتفاق ایده میه جکلرندن خزینه نك تقسیمی ماده سی بونلر ایچون دیوی بوغمقدن زیاده کوجلشدی چونکه ایکیسی دخی بربرینی الداتمق افکارنده ایدیلر شو افکار اوزرینه

بونلردن بریسی حکیمانه براغزله „ بو پاره‌لر بزم نه ایشمزه یارار بزم ایچون بر پارچه
آولانمق دها خیرلودر التون وکموش کبی معدنیات هضم اولنمز یا ادم اولادی بویله
شیلره اعتبار ایتدکلری ایچون دلیدرلر بزده انلر کبی دلیمی اوله‌لم " دیدکده دیکری
دخی کویا وکلمات حکیمانه دن تأثر ایتمش کبی طوارنه‌رق کندیسننده حکیمانه
یشامق ارزوسنده اولدیغنی کوسترمسی اوزرینه ایکیسی دخی خزینه‌یی حالیله
براغوب صاوشدیلر ایسه‌ده اصل نیتلری یکدیکرینی بوغه‌رق خزینه‌یه بلا اشتراك
مالك اولمقدن عبارت بولنمغله عاقبت یکدیکری ایچون قوردقلری طوزاغه ایکیسی
دخی دوشه‌رك اولوم مرتبه‌سنده یارلندیلر بونلر شو حالده ایکن بریسی دیکرینه
„ سن بو پاره‌یی نه یپاجق ایدك " دیمسیله اوته‌کی دخی „ سن نه یپاجق ایدیسه‌ك
بنده آنی یپاجق ایدم „ دیو جواب ویردیکنی بالتصادف اورادن کچن برآدم
ایشتدکده بونلرك شو افکارینی تقبیح ایدنجه تلکیلردن بریسی جوابه باشلایوب
دیرکه " طمع خصوصنده سز بزدن اشاغی قالمزسکز چونکه سزده بزم
کبی پاره‌یی یه‌مدیککز حالده ینه بونك ایچون بربریکزك جاننه قیارسکز بزم جنسمز ایسه
اقچه‌یی میدان تداوله چیقارتمقده اولان تهلکه‌یی دوشونوب بوله‌جق قدر عقلایدرسزك
سعادت امیدیله ایجاد ایتدیککز اقچه موجب عقوبتکز اوله‌یور وسعادت حقیقی کوزکز
اوکنده ایکن اقچه کبی هوائیاته ینه عاشقسکز بیلمزمیسکز که سعادت ثروته مخصوص دکلدر

❊ ارسلان یاوریلری ❊

وقتیله ایکی ارسلان یاوریسی وار ایدی که ایکیسی دخی بریاشده و بربویده و برقوتده
اولوب برابر اورمانده یشارلر ایدی برکون هند پادشاهی بونلردن برینی آولایه‌رق
دیکری اورمانده یالکز قالدی و پادشاه اوته‌کنی سرایه کتوروب یومیه برجیلان تعیین
ایلدیکندن ارسلانك جیلانی یدکدن صکره کندیسنه مخصوص اولان محلده یاتوب
اویومقدن بشقه بر ایشی یوغیدی شوقدرکه برخادم کندوسنك التونی صاچلرینی
طرامغه مأمور اولدیغندن کونده ایکی دفعه صاچلرینی طرار وارسلان بو وجهله
انسانه آلشدقدن صکره پادشاهه وارنجه‌یه قدر سرای خلقی کندیسنی اوقشارلر ایدی
اشبو ارسلان یواش یواش بیویوب سمیرمش وقوت وقدرت پیدا ایلمش وباخصوص
پادشاه بونك بوینونه التون خلقه وقولاقلرینه انجیلی کوپه طاقش اولدیغندن
بونك کبری آرتوب سرایده اولان وحسن ونزاکت وقدر وقیمتده کندیسندن اشاغی
بولنان دیکر ارسلانلری تحقیر وتخفیف ایتمکه باشلادی وکیت کیده خلقك بواعتباری
کندیسنك مزیت وعلویتندن نشأت ایلدیکی ظنیله طورینی بیوده بیوده نهایت
„ اکر بن طاغده کیدرایسم صرتمی یره کتوره‌جك بولنمز تام برپهلوان اولورم " خلیاسنه
دوشمسیله زنجیری چوزوك اولدیغی حالده برکون همان سرایدن قاچوب مقدمکی

اورمانه کندی بواثناده ایسه حیوانلر شهنشاهی اولان ارسلان وفات ایلمش اولمسیله
متعینان هیئت برارایه کله رك مرحومك یرینه دیکر بریسنی انتخاب ایتمکده اولدقلرندن
تاج هوسکارلری میاننده ادعای قهرمانی وغرورله مشتهر بر ارسلان انتخاب وترجیح
خصوصنده دیکرلرینه تفوق ایتمك اوزره ایدی مکر بو ارسلان بریکینك رفیقی اولوب
بو سرای شاهیده جان بسله دیکی مدت او مذکور اورمانده ادمانله وقت کچشدرمش
و یيه جکی بر لقمه شیئی چوبانلرك سوریلرینی پارەلمك و بوصرده بلکه حیاتنی غیب
ایتمك کبی انواع مهالك و مخاطراته تصادف ایتمکسزین یيه مدیکندن کندیسی
ضعیف ووفقط سکیرلی وقوی وجنکاور اولمقله برابر قان چناغی کبی اولان کوزلرندن
صاچلان آتشلر یوسکزرر وخفت ونخافتی جهتیله الك دیك ویوکسك قیالره کمال سهولتله
طرماشه بیله جکی ناصیهٔ حالندن استدلال اولنور ایدی بریکی ارسلان ایسه سرایده
تربیه اولمش واو دخی قوت وعظمتنه مغرور بولنمش اولمسیله تاج سلطنته نائلیت
مطلقا دیکریله امتحانه متوقف اولدیغنی کوره رك رفیقنه میدان اوقومش ایسه ده
متعینان زمرەسندن دنیا کورمش وهر امورده تجربه سی سبقت ایتمش و بو جهتله
رأیی جمله عندنده مقبول بولنمش اولان براختیار ارسلان آرایه کیره رك تاج سلطنتی
اولا سرایده تربیه اولمش اولان ارسلانك باشنه قویمغی رأی ایلدی هیئت جماعتدن
بعضلری ,, بز اختیارتنپرور برحریفی اویله جنکاور وانواع مهالك ومخاطرات اراسنده
ادارهٔ امور جمهوره وقوف ومعلومات کسب ایتمش اولان برذاته ترجیح ایتمك استه یور
„ دیه رك مرلدانمغه باشلامشلر ایسه ده مرقوم اختیارك رأیی غلبه ایدرك ینه سرایدن
چیقمه ارسلانی تخته چکوردیلر مذکور ارسلان بر وقت نصلسه حکومت ایتدکدن
صکره ذوق وصفایه وتکبردن بشقه برشی سومامکه باشلامش ایسه ده خلقه اولان
ظلم وخیانتنی میدانه چیقارەمیه رق برطاقم دسیسه وحیله لرله ادارهٔ اموره چالیشور ایدی
لکن حیله چوق وقت دوام ایتمیه رك میدانه چیقه جغی جهتله ارادن پك چوق وقت
کچمکسزین مرقومك پویه سی میدانه اورمغله ارتق کندیسنی انتخاب ایدن اختیار
ارسلان خلقه ,, بن بونك نه مال اولدیغنی اکلامش ایدم لکن دیکری کبی شجیع وغیور
وعاقل وکامل بر پادشاهك قدر وقیمتنی سزه اکلاتمق ایچون عجز وجبانت وظلم
وخیانتدن مرقومی سزه نمونه کوستردم ایمدی بونی عزل وخلع ایتمك و بونلرك مقدما
استدکلری امتحانی شمدی اجرا ایلمك لازم کلدی „ دیمسیله خلق ایکسنی دخی میدان
مبارزه یه چیقاردیلر لکن امتحان چوق سورمیوب سرایده بیومش اولان ارسلان
قورقوسندن تتره یه رك قاچمسیله دیکری اوزرینه وارمغه تنزل بیله ایتمیوب تحقیر ایله کفایت
وخلق ,, یوق یوق بوخبیثی بوغلی و پارچه پارچه ایتملی „ دیو اصرار ایتمشلر ایسه ده
مرقوم ,, خیر خیر دشمن بوقدر احمق اولدیغی حالده اندن قورقه رق اولدرمکه قالقشمق

دها زیاده اجقلقدر وارسون یشاسون چونکه اولدیرمش اولسدق مردانه اولمش اولمسی لازم کلوب حالبوکه بوکاده لایق دکلدر بن آنی اطاعتم التنه الهرق ینه اجرای حکومته مقتدرم" دیو خلقه ممانعت ایلدی وواقعا مرقوم کمال عقل ودرایتله اجرای حکومته موفق اوله رق دیکری ایسه خصمنه مداهنه واره صره کندوسنه عنایت واحسان ایلدیکی برکمیك پارچه سنه قناعتله مسکنت و حقارت ایچنده یشامغه قاتلاندی

﴿ ایکی فاره ﴾

فاره نك بریسی کدیلر پنجه سندن طولایی عمری دائما مخاطره ده بولنمسندن ارتق اوصانه رق برکون قومشوسی بولنان فاره یه „ همشیره م بن ایی برشیء دوشونه یورم بکن کون کتبخانه نك بریسنده برکتابی کوه لر ایکن کوزومه الیشدی که (هندستان) اسملو بر کوزل مملکت اولوب اوراده بزم هم جنسمز بزم بوراده کوردیکمز معامله دن کوزل برمعامله وامنیت کوره یورلر ایمش اوراده ارباب عقولك اعتقادلرینه کوره برفاره نك روحی وقتیله هند پادشاهلرندن بریسنك غایت مشهور بروزیری اولوب ثمدی مذکور فاره نك وفاتندن صکره روحی بتکرار بر کوزل قادین قیافتنه کیره جکمش ظنمه قالورسه ارواحك بویله بر قالبدن دیکر قالبه حلول ایتمسی اعتقادینه (مذهب حلولی) دیورلر حاصل کلام اعتقاد مذکور اصحابی بالجمله ذیروحی خوش طوته یورلر فاره لر ایچون مخصوص خسته خانه لر وعمارتخانه لر اولوب تعیین تعیناتلری بولنده ایمش هایدی شو کوزل مملکته کیده لم که نظام وانتظامی بولنده وفاره لره ایتدکلری عزت واکرام برصورت فوق العاده ده ایمش " دیدکده دیکر فاره" کوزل اما همشیره م عجبا او خسته خانه و عمارتلره کدیلرده کیره یورمی اکر کیره یورلر ایسه هیچ شبهه ایتم بونلر آز بروقت ایچنده پك چوق حلول ارواحه موفق اولورلر چونکه بر طرناقده فاره قالبنده بولنان برروحی پادشاهلر قالبنه نقل ایده بیلورلر ایمدی آرتق وار خلیا ایت که اوراده بزامنیت وسلامتده بولنه جغز " جوابنی و یردی بونك اوزرینه برنجی فاره تکرار سوزه باشلایوب „ یوق یوق بوندن قورقه سکادیدیکم کبی بومملکتك نظام وانتظامی کمالده ایمش اوراده بزم کبی کدیلرك دخی بشقه جه خانه لری وار ایمش " دیمسیله دیکری دخی قانه رق عزیمته قرار ویردیلر وهندستانه طوغری بر بیوك سیاحت ایده جك اولان برکمینك خلاطلرندن صیریله رق برکون اول ایچنه بندیلر ایرتسی کون کمی حرکت ایدزك بونلر ایسه کدیلرك مظالمندن اوصانمش اولدقلری قره دن اوزاقلندقلرندن طولایی سوینه سوینه هندستانك سورات شهرینه واصل اولدیلر اکرچه بونلر تجار مثللو تجارت غرضیله چیقمامش ایدیسه ده هندیلر طرفندن کوزل معاملات کورمك ایچون عزیمت ایتمش اولدقلری جهتله بوسیاحت کندولری ایچون کویا موجب سلامت وسعادت ایدی بونلر شهر مذکورده فاره لره مخصوص اولان خانه یه کیرر کیرمز اسکانلری ایچون برنجی موقعی طلب ایدرك

مقصوده نائل اولمق ایچون بریسی وقتیله مالادار سواحلنده بر بیوك برهمن اولدیغی ودیکری ایسه ینه او مملکتده وقتیله غایت حسنا ورعنا برقز ایدوکنی درمیان ایتدیلر وادعالرنده او لقدر اصرار ایلدیلرکه هندی فاره‌لر ارتق بونلرك قپولرینی چکه‌میه‌رك بو ایکی فرنك بزم مملکتده یکیدن نظام قویغـه قالقشه یورلر دیو کندیلری کدی پنچه‌سندن قاچوب کلمشلر ایکن اوراده ینه کندی همجنسلری طرناقلرنده پاره‌لنوب کتمشلردر (انسان حسن امتزاج نه اولدیغنی بیلمز ایسه بر بلادن قورتلمق ایچون اوزاق یرلره قاچسه دخی بلادن قورتلمق شویله طورسون دها بیوك بربلایی کندی ایاغیله ارامش اولور)

هند پادشاهلرندن بریسی بر نوع مراقه اوغرایه‌رق بو قدر سرایلر وکوشکلر وباغ وباغچه‌لرك هیچ بریسنده طوروب اوتوره‌مز وبو قدر چالغیجیلرك واویونجیلرك ترنمات ولعبیاتندن هیچ بریسیله اکلنه‌مز اولدیغندن شو دردن قورتلمق ایچون هندستانك هر طرفندن حکیملر خواجه‌لر کتورده‌رك بونلردن بعضلری صید وشکار وبعضلری مطالعاتله وقتنی امرار وبرطاقمی سیاحت وکمیسی زیارت ایتمسنی توصیه ایدرك پادشاه جمله‌سنی یاپمش ایسه‌ده هیچ بریسنك تأثیرینی کوره‌مامشدر نهایت کونلرده برکون سرایك قپوسنه برفقیر درویش کلوب قپوجیلره ,, بتون هند ,, تمام حکیملری پادشاهه برچاره بوله‌مامشلر دیو ایشتدم قالقدم کلدم بنی حضوره چیقاریکز چاره‌سنی بن بولورم '' دیدکده قپوجیلر قهقهه ایله کوله‌رك ,, وار یقیل مردار حریف بو قدر حکیملر بوکا چاره بوله‌مدیلر شمدی سنمی قالدك ,, دیو قوومق استمشلر ایسه‌ده پادشاه کیفیتی یوقاریدن ایشیدرك درویشی طلب ایتمکله ضروری حضور همایونه چیقاردیلر درویش حضور همایونه چیقدقده ,, پادشاهم سنك دردیکه بر علاج واردر اکر بوله‌بیلور ایسه‌ك بو دردن مطلق قورتیلورسك او چاره شودر که مملکتنك هر طرفنه ادملر کوندروب اکرچه اصلا دردسز وحالندن ممنون برادم بوله‌بیلورلر ایسه همان کوملکنی الوب کتورسونلر او کوملکی کیدیکك کبی خلاص اولورسك دیدی بونك اوزرینه پادشاه هر طرفه آدملر چیقاروب کوشه وبوجاغی کافة ارادیلر ایسه‌ده حالندن ممنون هیچ برادم بوله‌مدیلر چونکه ثروت وسعادت صاحبی اولان هر کیمه صوردیلر ایسه کمیسی حالندن تشکرله ثروت وسامانی صایدقدنصکره '' الحمد لله هر شیئم موجود ایسه‌ده نه چاره که بر چوجغم وفات ایلدیکندن دنیا باشمه زنداندر ,, وبعضیسی '' چوق شکر صحتم یرنده ایسه‌ده حرمله ارامز ایی اولمدیغندن باشم غوغادن خالی دکلدر ,, وبرطاقمی دخی ,, بن شو مملکتك برنجی زنکنی ایسه‌مده نیلیم ایاغم طوپال اولدیغندن استدیکم کبی کزوب یوروه‌مم '' دیه‌رك جمله‌سی حالندن بریونده شکایت ایدرلر ایدی خلاصۀ کلام شو حال ایله کیدن مأمورلرك

كافه سی عودت ایدرك ایچلرندن یالکز بریسی اثنای راهده برآدمه راست کلدی که جوار اورماندن کسمش اولدیغی اودونلری ارقه سنه یوکلنه رك کلور وترکی چاغیره رق اهلان مسرت ایدر ایدی مرقوم طوربقالم شونك حالی نصلدر دیویانه واراراق ،، بابا طوربقالم سکا برشی صوراجغم غالبا سنك حال ووقتك یرنده حضور وراحتك زیاده اولملی که بویله ترکی چاغروب کزه یورسك ،، دیدکده اودونجی کوله رك " هی هی ! کاشبهه می وار دنیاده بندن راحت کمسه اولورمی چوق شکر وجودم صحتده هر کون اورمانه کلور بریوك اودون کسه رك وقصبه یه نقل ایدرك صاتدقد نصکره اقچه سیله راحت راحت کچینورم ،، دیمسیله مأمور مرقوم ،، تمام اشته بنم ارادیغم ادم سنسك چیقار کوملکنی ویرسی احیا ایدیم هرنه ایسترایسه‌ك ویره‌یم ،، دیمسی اوزرینه مرقوم ،، پك اعلا کوملکم اولسه بادهوا بیله ویررایدم لکن اولمیان شیئی نره‌دن بوله‌یم " دیدی (باقکز که سعادت وسلامت ثروتله دکلدر ثروت حقیقی اشته اودونجینك شو حالیدر)

(قصه‌دن حصه ☼ احمد مدحت وعثمان حمدی بکلر ☼)

☙ کشمیر شهرینك تنظیمنه دائر بر فیلسوف ایله بر بوستانجینك محاوره سیدر ❧

کشمیر اهالیسی غایت ملایم وخفیف المزاج آدملردر ملل سائره امور مهمه ایله اوغراشدقلری مثللو بونلر دخی عبث شیلرله اشتغال ایدرلر وعادتا چوجقلر کبی عمر کچوروب کندولرینه امر اولنان مواداك سبب وعلتنی بیلمزلر واز برشیدن منفعل اولوب ادناشیئله متسلی اولورلر وهرشیئی استهزا ایدرلر وهرشیئی اونودرلر بونلرك بالطبع معارف وصنایعه میل ورغبتلری اولمیوب کشمیر دولتی بیك اوچیوز سنه‌دنبرو پایدار اولدیغی حالده بومدت ظرفنده ایچلرندن نه برفیلسوف کامل ونه برشاعر ماهر ونه‌ده اولدقچه اهلیتلو بر معمار ورسام ظهور ایتدی چوق وقتلر صنایع وتجارتی بردرجه اهمال ایلدیلر که بیك سنه‌دن متجاوز مدتده کشمیر اصلزادکانندن بریسی بعض کوزل البسه‌یه وچماشوره محتاج اولدیغی حالده بریهودی یه ویاخود بربانیانه (١) مراجعت ایلمکه مجبور اولوردی فقط قرن اخیر اوائلنده کشمیرده ابنای جنسنه بکزه مز برقاچ آدم ظهور ایدوب ایرانلولردن وهندلولردن تعلم ایلدکلری علوم ثمره سی اوله رق عقل وافکارجه بردرجهٔ اعلایه واصل اولدیلر ومعاصرلری اولان شاه دخی بونلری تشویق وتشجیع ایدوب بروزیر کاردانك اعانه‌سیله از وقت ظرفنده مملکتی تحت ضابطه یه ادخال ووسائل ثروت ومعموریتنی استحصال ایلدی کشمیرلولر ایسه شونعم عظمایی مع الاستهزا تلقی ایدوب شاه ووزیرینك وبونلره مشعلهٔ راه سعادت اولان ذوات موممی الیهمك علیهنه تفوهات

---

(١) هندستانده اکثریا تجارتله مشغول برطائفه درکه موحد اولدقلری حالده شیطانه عبادت ایدرلر

ناسزایه ابتدار وتشبثات خیریه لرینه هر درلو موانع ایقاعنه اجتسار ایلملریله تکرار فنون وصنایع منسی ومتروك قاله رق کشمیرده هنرومعرفت همان ال وایاقلرك بعض حرکات مخصوصه سنه منحصر اولدی شو یله که اهالیدن بعضلری سازنده لره هم آهنك اوله رق برنزاکت غریبه ایله رقص ایدوب بعضلری دخی برقور دیله نك وضعنه هرهفته برطرز عجیب اختراع ایدرلردی وایچلرنده اویله ماهر کیمیا کرلر ظهور ایلدیکه اوزم روحی وبوکا مماثل اکسیرلر واسطه سیله برقاچ سنه ظرفنده برخانه خلقنی تماميله اطباوالاجقلولر یدینه تسلیم ایدرلردی اشته کشمیرلو لرشو صنایع مرغوبه لری سایه سنده همان کافهٔ اوروپا ممالکی ایچون موده ورقاص واشجی تربیه وتدارك ایلمك شرفنه نائل اولدیلر

فقط پایتختك لازم اولان تنظیم وتطهیری وآثار حسنه ونافعه سنك تکثیری ضمننده بین الاهالی پك چوق مباحث جریان ایدوب هرکس قولا بونکله اشتغال ایلدیکی حالده هیچ براثر فعلیسی مشاهده اولنه مزایدی هندستان حکماسندن منافع عمومیه یی التزام ایتمش ونوع انسانك سعادت حاللری وصنایعك ترقی وانتشاری حقنده کمال رغبتله وبلا طائل بیان افکار ایلمکی اعتیاد ایلمش اولان برذات کشمیرك پایتختنه اوغرایوب بیوك بوستانجیلردن بریسیله مذکور شهرك محتاج اولدیغی شیلرك تسویه وتنظیمنه دائر مباحثه یه کیریشدی وبوستانجی پکین (١) واکبرآباده (٢) بولنانلره مماثل کشمیرده جسیم وکوزل عبادتخانه لر اولماسی وهم منفعت وهمده رونق وزینته مدار اولان منتظم چارشو وبازارلر وجسیم مغازه ودکانلر بولنمامسی انظار اجانبه قارشو موجب خجالت اولدیغنی تصدیق وبیان وشهرك سراپا مشتمل اولدیغی خانه لر نظر حقارتله کوریلوب کوزل میدانلر وچشمه لر وستاتولر وبرملتك شرف وشاننی موجب سائر آثار خیریه حصولی بیهوده آرزو اولندیغنی درمیان ایلدی

هندلو فیلسوف کلامه آغاز ایله رخصت ویررسکز سزه برکوچك سؤالم وار نیچون نقصان اولان شیلریکزی اکمال ایتمیورسکز دیدی بوستانجی دخی نه یاپه لم برچاره سی بولنه میور کلیتلو مصارفه محتاجدر دیو جواب ویردکده فیلسوف هیچ برمصرفی اولمز دیدی بوستانجی بوفکر باطل چوقدن برزه افاده اولندی بودخی تخیلات عقلادن یعنی تصورده مستحسن واجراده عبث اولان شیلردندر بومقوله تعبیرات دلفریبدن بقمشزدر دیدی حکیم دخی پایتختکزی تنظیم ایلمك ومحتاج اولدیغی هردرلو آثار جسیمه نك تأسیس وانشاسنه موفق اولمق مجرد براستکه موقوف اولوب دو لتجه

(١) پکین مملکت چینك پایتختی اولوب دنیاده بولنان شهرلرك الك جسیمیدرکه اهالیسی ملیوندن متجاوزدر

(٢) هندستانك جسیم شهرلرندندرکه اسمنه آغرا دخی دینور

مصارف ايجاب ايتمز ديئلره نصل جواب ويرديكز ديدكده بوستانجى هيچ جواب
اعطاسنه بيله تصدى ايلمدك عادتمز اوزره كوليويردك وهيچ صرف افكار ايلمدك
ديدى حكيم بوپك تأسف اولنور شيدرسزه نصيحت اولسون بويله شيلرده ازكولكز
وچوق ملاحظه ايديكز اشته شمدى بن او فكر باطل عد ايلديكز ماده نك صحتنى
سزه اثبات ايده يم ديدى مذكور كشميرلى غايت نازك برذات اولديغندن هندلونك
بوبابده اولان افكارينى تزييف واستهزا ايلمامكه جبر نفس ايدرك بينلرنده محاورهٔ
آتيه وقوعبولدى ٭ـ فيلسوف ٭ـ سز زنكينلك ديونيه ديرسكز ٭ـ بوستانجى
٭ـ چوق پاره صاحبى اولمغه ديرز ٭ـ فيلسوف ٭ـ ياكلشكز وار امريقاى
جنوبى اهاليسى برزمان اوقدر پاره صاحبى ايديلركه سزك هيچ بروقتده اوقدر شيئه
مالك اولمق احتمالكز يوقدر لكن صنعتلرى اولمديغندن اقچه ايله تدارك اولنه بيله جك
شيلردن هيچ بريسنه مالك اولميوب حقيقة فقر وضرورتده ايديلر ٭ـ بوستانجى ٭ـ
اكلادم ثروت اراضىٔ منبته صاحبى اولمقدن عبارتدر ديمك استرسكز ٭ـ فيلسوف
٭ـ خير اويله ده دكلدر چونكه اوكرن تاتارلرى (١) دنيانك الك زياده منبت
ومحصولدار اولان موافعنك بريسنده متمكن اولدقلرى حالده كمال ضرورت
واحتياج اوزره تعيش ايدرلر ايدى بر مملكتك ثروتى هردرلو صنعت ومهارت كبى
طبيعت وصنعته منوطدر يعنى مجرد اراضى صاحبى اولهرق چالشمه دن عبارتدر
دنياده الك زياده صاحب ثروت وسعادت اولان طائفه الك اى طوپراغى احسن صورتله
زراعت ايدندر وحق تعالينك نوع انسانه اولان عطاياسنك اجل واعظمى چالشمه نك
نزوميدر ٭ـ بوستانجى ٭ـ واقعا اويله در فقط مطلوب اولان شيئك وجوده كلسى
اون بيك كشى اون ييل ايشلمكه متوقفدر بونلره نره دن اجرت ويرملى ٭ـ فيلسوف
٭ـ اونسنه ممتد اولان محاربه اثناسنده يوز بيك عسكر بسلمديكزمى ٭ـ بوستانجى
٭ـ صحيح بسلدك ومع مافيه دولت بونك ايچون پكده مضايقه يه دوچار اولمامشيدى
٭ـ فيلسوف ٭ـ اويله ايسه يوز بيك ادمى هلاكه سوق ايلمك ايچون پاره كز وارده
اون بيكنى كچندير مك ايچون پاره كز يوقمى ٭ـ بوستانجى ٭ـ فقط بوا كامقيس
دكلدر اهاليدن بريسنى هلاكه كوندرمك اكا طاش قازديرمقدن اهون كلور ٭ـ
فيلسوف ٭ـ بونده ده ياكلشكز واردر چونكه يالكز اوتوز بيك سوارى اون بيك
عمله دن چوق زياده بهالو كلور وحالبوكه حقيقتده امور مملكتده استخدام اولندقلرى
حالده هيچ بريسى بهالو كلمز اهرامك بناسيچون قدماى مصريين وسورلرينك
انشاسيچون چينلولرنه صرف ايتديلر ظن ايدرسكز يالكز صوغان وپرنج بشقه
برشىٔ دكلدر برطاقم تنبللرى سمرته جكلرى يرينه چالشقان ادملرى بسلنه كلريچون

(١) اوروپا قطعه سنده واقع روسيه ممالكنده ندر

اراضیلرینه نفادمی کلدی ☼ــ بوستانجی ☼ــ سزبنم پك اوزرمه واریورسکز وبنی اقناع ایتمیورسکز معلوممکزدرکه حکمت تصور ایدر وعادت فعله کتورر یعنی اهل حکمتك هپ افکار وملحوظاتنك اجراسی ممکن اوله میوب هر حالده عادت بلدهیه تطبیق حرکت ایلمك لازم کلور ☼ــ فیلسوف ☼ــ اکر ادملر دائما بوقاعده‌یه رعایت ایلسه‌لردی حالا طاغلرده پلاموديرلردی (یعنی حال توحشده قالورلردی) وبدر کامل نه‌ایدوکنی بیله‌مزلردی الحاصل برمصلحته شروع ایلمك مجرد برباش ایله برطاقم اللره موقوفدر بونلر اولدیغی حالده موفقیت حاضردر سزده طاش و تمور وباقر وکراسته موجوددر بوتقدیرجه یالکز براستك نقصاندر ☼ــ بوستانجی ☼ــ واقعا بوشیلرك هپسی بزده مبذول والطاف الهیه حقمزده زیاده‌سیله مشمولدر فقط بوقدر مواد ایشلتمك بیلورمیسکز نقدر مصارفه محتاجدر ☼ــ فیلسوف ☼ــ بوسوزیکزدن برشیئی اکلامیورم نصل مصرف دیمك استرسکز اراضیکز بالجمله اهالیکزك تعیشنه کافی شیئ حاصل ایده‌یور ووسائل معموریت ویسار اولان هردرلو مواد اایاغکز آلتنده یاتیور واطرافکزده استخدامه صالح ایکیوزبیك تنبل طولاشیور بوتقدیرجه انلری ایشلتمك ومأکولات وملبوساتلری ایچون اقتضا ایدن اجرتلرینی ویرمك قالور بونده ده سزك کشمیر حکومتنه برمصرف ترتب ایده‌جکنی کوره میورم چونکه کندو اهالیکزی ایشلتدیککز ایچون عجملره وچینلولره برشیئ ویرمیه جککز دركاردر ☼ــ بوستانجی ☼ــ فی الحقیقه اویله‌در بوصورتجه مملکتدن نه اقچه ونه حبوبات چیقار ☼ــ فیلسوف ☼ــ اویله ایسه نیچون همان بوکوندن ایشکزه مباشرت ایتمیورسکز ☼ــ بوستانجی ☼ــ چونکه بومثللو بربیوك آلتی تحریك ایلمك خیلی مشکلدر ☼ــ فیلسوف ☼ــ پك چوق جان ومال تلفنی مؤدی اولان برمحاربه‌یه طیانمق ایچون نصل یاپدیکز ☼ــ بوستانجی ☼ــ اراضی واملاك اصحابی اوزرینه حال وتحمللرینه کوره اعانه طرح ایلدك ☼ــ فیلسوف ☼ــ نوع بشر حقنده محض مصیبت عداولنان برمصلحت ایچون اعانه طرح اولندیغی حالده انسانك سعادت حالنی وشرفنی موجب اوله‌جق برماده ایچون اعانه طرح اولنمزمی بونصل شیئ سز بویله برهیئت تشکیل ایلدیککز وقتدنبرو اغنیانك فقرایی ایشلتمکه مجبور اولمسنك قولاینی بوله‌مدیکزمی اویله ایسه سزحالا اصول مدنیتك مبادیسنده بیله دکلسکز ☼ــ بوستانجی ☼ــ اکر پرنج وکتان وحیوانات اصحابی انجق طوپراق قازمق ویوك قالدیرمق کبی عمله لکده قوللانیله‌جق فقرایه مأکولات وملبوسات ویرمك اوزره برطریق بولسق بوده حصول مطلوبه کافی اوله‌مز چونکه بتون ییل بشقه ایشلرله مشغول اولان اهل صنایعی دخی ایشلتمك لازمدر ☼ــ فیلسوف ☼ــ ایشتدمکه برسنه ظرفنده یوزیکرمی کون قدر کشمیرده ایش ایشلنمز ایمش

ایچون بو تعطیل کونلرینك هیچ اولمزسه یاریسنی تحصیله تبدیل ایتمیورسکز و بو جهتله ایشسز قالان اوسته لری یوز کون ابنیهٔ عمومیه ده استخدام ایلمیورسکز اشته اویله اولسه برشیئه بیلمینلر ویالکز قوهٔ بدنیه لریله ایش کورنلرپك ازوقت ظرفنده صنعت اوکرنه رك ایچکزده چوق اهل صنایع ظهور ایدر ❊ــ بوستانجی ❊ــ بودیدیککز تعطیل کونلری عیش وعشرت وسفاهته مخصوصدر و بوندن خزینه یه چوق عائدات اولور ❊ــ فیلسوف ❊ــ ماشاء الله نصل یوللو مطالعه کز وار عائدات خزینه مجرد اقچه نك تداولیله حاصل اولور ایش ایشلمه مستدعیٔ انواع علل واسقام اولان عشرتدن زیاده اقچه یی تداول ایتدیرمز می سنه نك برثلثنده خلقك سرخوش بولنمسی دولت حقنده خیرلو میدر ظن ایدرسکز بو مباحثه خیلی ممتد اولدی و بوستانجی نهایت فیلسوفه حق ویره رك بوستانجیلر ایچنده برنجی اولاق اوزره برفیلسوفك سوزیله ملزم اولدی وچوق شیلر یاپه جغنی وعدایلدی فقط انسان هیچ بر وقتده نه هپ استدیکنی ونه ده هپ قادر اولدیغنی یاپر فیلسوف بوستانجی ایله بو مباحثه ده ایکن اورادن قفتانلو واوجی سوری باشلقلی وبللری زنارلی یکرمی قدر ایکی ایاقلو کوزل حیوانلر چکدیکنی کورد کده اشته برطاقم کوجلو قوتلو قوجه اوغلانلر بونلردن سزده نقدر واردر دیو سؤال ایلدی بوستانجی دخی صنوف مختلفه دن یوزبیك قدر اولمیدر دیدی فیلسوف بونلر کشمیر شهرینك تنظیمیچون ایشلملکه نصل ایو یرارلر هپ بونلرك اللرینه برقازمه وماله وشاقول ویرلمسنی نقدر آرزو ایدرم دیدکده بوستانجی بنده استرم فقط بونلرك رهبانیتلرینه نظرا قدرتلری ایش ایشلمك درجه سندن عالیدر دیدی یا بونلر نه یاپرلر دیو سؤال ایلدکده ترکی چاغررلر شراب ایچرلر ویدکلرینی هضم ایدرلر دیدی فیلسوف باشنی صالليه رق بر مملکت ایچون بونلر نقدر فائده لو شیلردر دیدی و بو مصاحبت خیلی سوردی وچوق برشیئه منتج اولمدی

❊ برفیلسوف ایله برمالیه ناظری محاوره سیدر ❊

فیلسوف ❊ــ بیلورمیسکز برمالیه ناظری استسه چوق ایو شیلر یاپه بیلور واشته بونك ایچون یکرمی مارشالدن (۱) زیاده نام وشان قازانه بیلور ❊ــ مالیه ناظری ❊ــ برفیلسوفك بنم مقاممه عزواولنان خشونتی تخفیف ایتمك استیه جکنی بیلوردم لکن ویله بکا عجب وخود پسندلك ویره جکنی هیچ مأمول ایتمزدم ❊ــ فیلسوف ❊ــ

(۱) مشیرلك رتبه سنه مقابل بر پایه اولوب عددلری محدود دراولرلری فرانسه ده یکرمی مارشال اولوب برازوقتدنبرو اون ایکی یه تنزیل قلنمشدر

خود پسندلك سزك ظن ایتدیکز قدر فنا برشیء دکلدر اکر اون دردنجی لوئی ده اندن
براز اولمسیدی اوقدر شان وشهرت صاحبی اولهمزدی مشهور قولبیر (١) ده دخی
وارایدی سزده اکا تفوقله تفاخر ایدیکز سزدها اندن زیاده مساعد برعصرده کلدیکز
انسان دائما کندو عصرینه نسبتله ترقی ایتملیدر ✻ـ مالیه ناظری ✻ـ فی الواقع
اویله در برمحصولدار ارضی زراعت ایدنلره انی سوکنلردن زیاده سهولت اوله جغی
درکاردر ✻ـ فیلسونی ✻ـ قولایلقله یاپیله جق فائده لو شیلر هیچ بو قیدر ظن
ایدرسکز قولبیر برطرفدن اداره مالیه یی محاربات داخلیه نك واوتوز سنه ممتد اولان
سرقت وارتکاباتك منتج اولدیغی کمال درجه انتظامسزلقده بولدی و برطرفدن
خفیف المزاج وجاهل و بیك اوچیوز سنه دنبرو ذهنلرنده اعتقادات باطله پاس طوتمش
اولان بر ملته تصادف ایلدی زماننده مجلسده برآدم یوغیدی که قامبیو نه ایدوکنی
بیلسون وبرادم یوغیدی که فرق اجناس نه ایدوکنی اکلاسون وهیچ برکسه یوغیدی که
تجارتدن خبری اولسون شمدی الحمدلله کتدکجه علم ومعرفت منتشر اولمقده در عوام
ناس تحصیل معاش مجبوریتنك القا ایلدیکی ودولتك دخی کندو حقنده خیرلو اولمق
زعم باطلیله انلری طوتدیغی حال جهل ونادانیده در فقط اوسط حالده بولنان اهالی
معلوماتلودر و بوصنف کلیتلو اولدیغندن صاحب ادراك اولان بیوکلری وکندولرنده
ادراك اثری اولمیان کوچکلری بعض کره زیراد ارهیه المقده در لوئی (٢) وقتندنبرو
موسقیده نقدر تبدل اولدیسه مشهور قولبیرد نبرو دخی امور مالیه ده اوقدر تبدل
ظهوره کلمشدر شمدیکی زمانمزده الك دقیق مقاماتی اجرایه مقتدر اهل فنك عددی
ذات فن قدر تزاید وترقی ایلمشدر وعلوم حکمیه جه واداره مملکتجه دخی حال بویله در
قولبیردوق دوسولیدن (٣) زیاده شیلر یاپدی شمدی قولبیردن زیاده یاپملیدر ✻ـ
بو بحث اراسنده مالیه ناظری فیلسوفك یاننده بعض کاغدلر کوروب باقمق استدی
اشبو اوراق پك چوق ملاحظاتی دعوت ایده بیله جك بعض افکاری شامل ایدی مالیه
ناظری بونلری الوب بروجه آتی اوقومغه باشلدی ـ برمملکتك ثروتی اهالیسنك مقدارندن

---

(١) فرانسه ده دردنجی لوئی زماننده مالیه ناظری اولوب اولوقته قدر پك مختل
ومشوش حالده بولنان امور مالیه یی هم اصلاح وتنظیم وهمده مملکته برطاقم صنایع
جدیده ادخال ایتمك ویوللر وقناللر کشاد ایلمك کبی اسباب معموریتك استحصالیله واردات
دولتی تکثیر ایدرك فرانسه نك یکی باشدن احیاسنه سبب اولمشدر
(٢) اون دردنجی لوئی زماننده کلمش فرانسه لی مشهور موسیقی شناسدر
(٣) فرانسه قرالی دردنجی هانری زماننده مالیه ناظری اولوب فرانسه نك محاربات
ومضایقه سی اثناسنده بیوك خدمتلر ایتمشدر وبونکله برابر اعمار مملکته مدار اوله جق
پك چوق آثار خیریه یه دخی موفق اولمشدر

وبونلرك سعی وعمللرندن عبارتدر — عالمده مصائب عامه اكسك اولمیوب هر مملكت برقاچ سنه ده
بر كره همجواریله محاربه یه ابتدار ایلدیكندن تجارت یالكز بوجهتله بر مملكتك كندو
همجوارلرندن زیاده صاحب اقتدار اولمسنه مدار اولوراشته بومقوله محاربات وقوعنده الك
زنكین اولان دولت وجوه سائره ده خصمیله مساوی اولسه دینه اوزرینه غلبه ایدر چونكه
اقچه قوتیله متفقلر بولوب عساكر اجنبیه استخدام ایده بیلور محاربات اولمزایسه تجارت
واسطه سیله مملكتده تجمع ایدن آلتون وكموش بیفائده قالور زیرا بر مملكتده تداوله كافی
آلتون وكموش موجود اولور ومیزان تجارت حداعتدالده بولنورایسه آرتق او مملكتك
برنقصانی قالمز بر مملكتده ایكی ملیار (برملیار بیك ملیوندر) مسكوكات بولنسه
ارزاق واجوراتك فیئاتی اوراده یالكز برملیار بولندیغی تقدیرده هرقاچه اولورایسه
آنك ایكی قاتی اولور مثلا اتك قیه سنی اون غروشه الدیغم حالده سنوی یوز بیك غروش
ایراد ایله نقدر زنكین ایسه‌م قیه سنی بش غروشه الدیغم حالده اللی بیك غروش ایراد
ایله اوقدر زنكینم وسائر شیلر دخی هپ بوقیاس اوزره در بناء علیه بر مملكتك ثروتی
آلتون وكموش ایله اولمیوب ذخائرك مبذولیتی وصنایعك كثرتی واهالینك سعی وغیرتیله در
چوق وقت اولمدی كه امریقای جنوبیده واقع بلاته نهری كنارنده اقامت اوزره بولنان
براسپانیول الاینك هپ ضابطانی آلتون قلیج طاشیدقلری حالده كیه جك كوملكاری
ویه جك اتمكاری اولمدیغی كورلمشدر فرض ایده لمكه هوغس قاپت (١) زماننده نبرو
فرانسه ده كموشك مقداری تزاید ایتمامشدر فقط هر نوع صنعت یوز درجه زیاده ترقی
ایتمشدر ایمدی هوغس قاپتك زماننده یوزقات زیاده زنكینز دیه بیلورم زیرا زنكینلك
تمتع ایتمك وذوقیاب اولمقدن عبارتدر وشمدیكی حالده بالنفس هوغس قاپتك كندو
خانه سندن دها هوادار ودها كوزل ودها منتظم برخانه ده ساكن اولیورم وباغلر دها
ایو زراعت اولندیغندن دها ایو شراب ایچیورم ومنسوجات اصلاح اولندیغندن
دها اعلا البسه كییورم وهوغس قاپتك ملوكانه ضیافتلرنده بولناندن دها انفس طعاملر
اكل ایدیورم اكر اوخسته لغنده كندوسنی برخانه دن دیكر برخانه یه نقل ایتدیره جكی
وقت ایكی تكر لكلی برقبا عربه یه بنر ایسه بن شمدی راحت ونفیس برقاروسه یه بینیورم
آنك ایچنده روزكاردن متأذی اولمدیغم حالده ضیا الیورم صرم اوزرینه بویالی برتخته
صندق اعمق یعنی بر كوزل عربه یاپمق ایچون مملكتده زیاده اقچه بولنمسنه لزوم كورنمدی
صنعت لازم اولدی وقس علی هذا هوغس قاپتك خانه سنك طاشلری وشمدی
پارسده یاپیلان خانه لرك طاشلری هپ براوجاقدن النیور اولكی زمانده مردار بركومز
انشاسنه نقدر اقچه صرف اولنورایسه شمدی برنفیس خانه بناسنه اندن زیاده اقچه

---

(١) بوندن تقریبا طقوز یوز سنه اول فرانسه ده حكومت ایدن برمشهور قرالدر واولا
پاریس شهرینی پایتخت اتخاذ ایدرك معمور ایدن بودر

كتمز وشمدى برمنتظم باغچه ياپدرمق اسكى زمانده قباصبا برقاچ اغاج ديكديرمكدن بهالوكلمز اسكى زمانده ميشه اغاجلرى اورمانلرده چوريرقالورايدى شمدى اندن نفيس دوشمه‌لر ياپيليور وقوم صحرالرده فائده‌سز طورردى اندن آينه‌لر اعمال اولنيور ايمدى شو فوائددن متمتع اولان البته زنكيندر وبونلرى وجوده كتورن يالكز صنعتدر بو تقديرجه مملكتى زنكين ايدن اقچه اوليوب انجق عقل وتدبيردر تجارتك دخى تأثيرى صنعت كبى اولوب رفاه حال وحسن معيشتمزه مدارى واردر مثلا هند مصنوعاتندن وياخود سيلان اطه‌سنه مخصوص محصولاتدن برشيئه احتياجم اولديغى حالده شوجهتله فقيرعد اولنورم وتجارت بو احتياجمى دفع ايتدكده زنكين اولورم وبنم شو محتاج اولديغم التون وكموش دكل ايدى بلكه قهوه وطارچين ايدى فقط مجرد بن صباحلين قهوه ايچه‌يم ديو مخاطرات عظيمه‌يى كوزلرينه الەرق التى بيك ساعتلك مسافات بعيده‌يه كيدنلر انجق مملكتك چالشقان آدملرينك فضله سيدر پس زنكينلك چالشقان آدملرك زياده اولمسندن نشأت ايدر ايمدى برعاقل دولتك مقصد و وجيبه‌سى ممكن مرتبه تكثير نفوس ايلمك وخلقك سعى وغيرتنى ارتزمق اوله‌جغى آشكاردر بزم مملكتلرده اناثدن زياده ذكور تولد ايدر (١) بوصورتده اناث اتلاف اولنمامليدر چونكه انلر صاغ اوله‌رق مناسترلره دفن اولندقلرى حالده نسل حاضر ايچون ضايع اولوب نسل آتينك دخى اضمحلالنه سبب اوله‌جقلرندن حقلرنده شو معامله هيئته نسبتله انلرى اعدام ايلمك ديمكدر مناسترلرك تنظيم واداره‌سيچون اتلاف اولنان اقچه خلقك امر ازدواجه تشويق وتشجيعى ايچون بعض امور خيريه‌يه صرف اولنسه دها مناسب اولور فرانسه‌ده بولنان بعض اراضىٔ غير محروثه‌يى مناسترلرده چوروديلان قزلره تشبيه ايدرم بونلرك ايكيسيده حراثت اولنمليدرلر اراضىٔ متروكه‌دن جرمنفعت ايلمكه اهل زراعتى مجبور ايتمك ايچون پك چوق طريق واردر فقط مملكتى اضرار ايچون يالكز برطريق واردر بو دخى شو ايكى حالك دواميدر كه بريسى قزلرى صاغلقلرنده دفن ايتمك وديكرى قابل زراعت اولان يرلرى زراعت ايتمامكدر هرنه‌ده اولور ايسه اولسون عقيملك ياطبيعتك برقصوريدر وياخود طبيعت عليهنده برسؤقصددر بشقه برشى دكلدر قرال كه ملتك مدير صاحب تدبيرى اوله‌جقدر منسوبانه تقاعدلك معاشلرى ويريور وبواقچه تجاره وبعض اهل صنايعه كيديور نيچون اهل زراعتك تشويقى ضمننده معاشلر بوقدر بويله اولسه بواقچه ينه دولته عائد اولور فقط بونده دها زياده منفعت حاصل اولور معلومدركه برمملكتده چوق دلنجى بولنمسى مذموم عدا اولنور بزده ايكى صنف دلنجى واردر برطاقى پژمرده قيافتله شهر بشهر كزوب يول اوزرلرنده كلوب كچنلرك رحم وشفقتلرينى جلب ايده‌جك صورتده فرياد وانين ايدرك جمع ايلدكارى اقچه ايله ميخانه‌يه كيدرلر و برطاقى دخى طرز

---

(١) هر يرده ذكور اناثدن بوزده التى زياده تولد ايلديكى تحقيق قلنمشدر

واحدا وزره البسه كيوب اه نامنه اوله رق خلق اوزرينه ويركولر طرح ايدرلر وصكره كلوب منتظم خانه لرده رفاه ايله تعيش ايدرلر (١) بونلرك بونجى صنفى ديكرى قدر مضر دكلدر چونكه بونلرينه كتدكلرى حالده دولته چوجق يابرلر اكرچه خرسزدخى وجوده كتورورلر ايسه ده عمله وعسكر دخى حاصل ايدرلر فقط ايكيسيده برفنا القدر كه بتون عالم اندن شكايت ايلديكى حالده كيمسه وجودلرينى قمع وازاله ايده ميورشو قدر اراضئ غير محروسه سى وقولونيلرى (٢) اولان بر مملكتده بويله نه تكثير نفوس ايدرونه ده ايش ايشلر اهلينك اوضاعنه تحمل اولنمسى اجاى استغرابدر دنياده اك اعلا دولت ايشه يرامز اهاليسى الك ازاولاندر وقتيله كلمش اولان دولتلرك بزم قدر التون وكموشلرى اولمديغى حالده تقليد ايده ميه جكمز برطاقم اثار عظيمه ايله ابقاى نام ايلملرينه سبب ندر دها زياده آدم ايشلتد يكى جهتله اداره لرى بزمكندن دها ايو ايدوكى آشكاردر اهالى اوزرينه ويركو طرحى لازمدروبونك طرح وتوزيعى ايچون الك ايوصورت ايش ايشلمكى وتجارتى تسهيل ايدنيدر ويركونك اختيارى اولمسى جائز دكلدر انجق صدقه اختيارى اوله بيلور فقط براصول ضابطه تحتنده بولنان مملكتده ويركونك تحصيلى صدقه كبى اولماملىدر مشهور شاه عباس ايرانده پك چوق خيرات وعمارات تأسيس ايلديكى حالده هيچ برخسته خانه انشا ايتمدى سببى كندوسندن صورلدقده ايرانده خسته خانه نك لزومى اولمسنى استمم ديدى ويركوندر برمقدار حبوبات وحيوانات وسائر ارزاقدر كه اصحاب اراضى بونلره مالك اولميانلره بورجلودر تحصيل اولنان اقچه مجرد بونك بدليدر ايمدى ويركو يالكز اغنيا اوزرينه اوله جغندن فقرانك قزانديغى اتمكك برپارچه سنى وقاريسنك ممه سندن چوجقلرينه ويرديكى سوددن برمقدارينى المق جائز اولمز فقرا وعمله كروهى اوزرينه ويركو طرح اولنميوب بلكه انلره ايش بوله رق بروقت ويركوويره جك قدر بختيار اولملرينى آرزو ايتمليدر برمحاربه اثناسنده بالفرض سنوى معتاد دن اللى مليون زياده ويركو ويريلور بواللى مليوندن يكرمى بيكى ممالك اجنبيه يه كيدر واوتوز مليونى قتل نفوسه صرف اولنور ووقت مصالحه ده بالفرض يالكز يكرمى بش مليون تحصيل اولنور وبوحالده اشبو اقچه دن خارجه برشى كتمز ومحاربه ده اهلاك اولنان مقدار اهالى منافع عامه ايچون ايشلديلوب هردرلو اعمالات توفير اولنور واراضى لايقيله زراعت اولنور وشهرلر

---

(١) صنف ثانيدن مراد پاپاسلردر چونكه بونلر تحصيل معيشت قيدنده اولميه رق اهالينك اعانهٔ مقتدرسيله رفاه اوزره تعيش ايدرلر

(٢) قولونى فرانسزجه اولوب بزده اكا مقابل كلمه بولنميغندن حالى اوزره ابقا اولندى معناسى بنه وطنلرينه منسوب اولدقلرى حالده زراعت وتجارت مقصديله محل اخره كيدوب اوراده توطن ايدن اهاليدر مثلا ملل اجنبيه دن درسعادت وازميرده ومحال سائره ده بولنان اوروپالولر كبى

تزيين قلنور بناء عليه دولته ويركو ويرمك حقيقتده اهالينك ثروت وسعادتنى موجبدر
وقت محاربه‌ده ويريلان ويركولر بزم رفاه حال ووسعت معيشتمز اسبابنك استحصالى ايچون
اولميوب بلكه رفاه حالمزى وقايه ايچون اولميدر دنياده الك بختيار ملت الك زياده ويركو
ويرندر چونكه الك زياده ويرن الك زياده چالشقان والك زياده زنكيندر اقچه ارزاقك بدلى
اولديغى كبى اوراق نقديه دخى اقچه‌نك بدليدر اقچه‌نك انجق فائده‌سى برقيونى برالتون
ايله اشترا ايده‌جك يرده درت چفت چوراب وياخود امثالى اشيا ويروب المقدن دها
قولاى اولديغى ايچوندر كذلك برايالت محاسبه‌جيسنك خزينهٔ دولته درتيوز بيك فرانقى
برمكتوب ايچنده ارسال ايلمسى برچوق مصارف نقليه ايله كوندرمسندن اهون
واسهلدر فلهذا بانقه وقوائم نقديه پك فائده‌لو شيلردر بومقوله اوراق برمملكتك اداره سنجه
وتجارت وتداولجه طاش او جاقلرنده استعمال اولنان طولابه مشابه اولوب ادملرك
قول ايله تحريكه قادر اوله‌مدقلرى احمال ثقيله‌يى قالدير رهم فائده‌لو وهم ده تهلكه‌لو اولان
اوراق نقديه‌يى براسقو چيالو فرانسه‌ده احداث ايلدى بو ادم فى المثل برطبيب ايديكه
خسته‌لرينه لزومندن زياده غايت مقوى علاج ويررايدى وبودخى انلره اختلاج اعصاب
ايراث ايدر ايدى فقط براو علاجدن لزومندن زياده مقدار استعمال اولنوب بعض
مضرتى كورلديكيچون انى ترك ايلمك اقتضا ايدرمى بو اصولدن بقيه اوله‌رق برهند قومپانيه‌سى
قالدى وبودخى الان كافهٔ جنبيانك محسودى اولوب انكليز ملتنه موجب شان وشوكت
اوله بيله‌جكدر ايمدى بو اصول فرانسه‌ده دخى بوليله اتخاذ اولنسه ايدى سبب اولديغى
مضرتدن زياده محسناتى كوريلور ايدى نقودك قيمتنى تبديل يعنى قيمت حقيقيه‌سندن
زياده قيمت تعيين ايتمك قلپزنلقدر نقود وارزاق موجوده‌نك مقداروتداولنك تحملندن
زياده قوائم نقديه نشر ايلمك بودخى قلپزنلقدر التون وكموشك مملكتدن خارجه
چيقارلمسنى منع ايلمك جهل ومسكنت اثارى بقيه‌سيدر بو هم بورجنى ويرمامك
وهم ده تجارتى غائب ايتمك ديمكدر فى الحقيقه بورجنى ويرمامكدر چونكه ملت مديون
اولديغى حالده حسابنى تسويه ايلمسى لازمدر وتجارتى غائب ايتمكدر چونكه التون وكموش
امتعه‌نك بدلى اولدقدن بشقه كندولر دخى امتعه‌دن معدوددر اسپانيه دخى ديكر بعض
دولتلر كبى اسكى برعبث شئ اولان بو اسكى اصولى اتخاذ ايلدى مملكتك فائده‌سى انجق
بو اصولك خلافنه حركتله حاصلدر داخل مملكتده برايالتدن ديكر برايالته نقل اولنان
محصولات اوزرينه رسومات تحميل ايلمك ايالتلرى بربرينه دشمن ايتمك ديمك اولوب
بودخى شايان استهزا برسوء تدبيردر بو عادتا بكا طعام كتوريلور ايكن برمقدارينى اخذ
واكل ايتملريچون خدمتكارلرمدن برقاچنى اوطه قپوسنه اقعاد ايلمك كبى برشيد رشوسوء
تدبيرك دفعه چالشلدى فقط عقل بشرى به موجب عاردركه شمدى يه قدر بو بابده باشه
چيقله مدى ... فيلسوفك ... دها بك چوق افكار وار ايدى ماليه ناظرى ... ايا ...

واردی و برصورتی الدی واشته بو ایلك دفعه در که وكلادن بریسنك چنطه‌سی برفیلسوف چنطه‌سندن برشی المشدر

﴿ محاورات حکمیه ☼ منیف افندی ﴾

حکمای یونان

﴿ سولون ﴾

اوتوز بشنجی اولیمپیادك اوچنجی سنه‌سی یعنی میلاددن التی یوز قرق سنه مقدم تولد ایدوب اللی بشنجی اولیمپیادك اوائلنده یتمش سکز یاشنده اولدیغی حالده وفات ایلمشدر سولون فی الاصل اتنه‌لی اولوب پدری اتنه ملوکندن قودروسك نسلندن ووالده‌سی اتنه مشاهیر رجالندن پیز یستراتك اقرباسندن ایدی اوائل حالنده اولوقت مجمع علما اولان مصره عزیمتله اوراتك اصول حکومت وقوانیننه واهالیسنك اخلاق وعاداتنه کسب اطلاع ایتدکدن صکره اتنه‌یه عودت وکمال اهلیت واصالتنه مبنی مناصب رفیعه‌یی احراز ایلدی مومی الیه فوق الغایه رشد وکیاستله متصف اولوب بونکله برابر زیاده ثبات واستقامت اصحابندن ایدی وغایت متکلم ومدبر وشجیع ایدی مدت عمرنده دائما وطننك سربستیتی ایچون زیاده غیور اولوب ارباب ظلم وعدوانه خصومت ایدر ایدی وخاندانك ترفیع قدر وشانی پك التزام ایتمز ایدی ومجرد امور ادبیه وسیاسیه‌یه حصر افکار ایلمك ایچون اسباب طبیعتی تحری واستکناه ایله اشتغالدن فراغت ایتمشیدی (خیر الامور اوسطها) کلام مشهورینك قائلی مومی الیهدر سولون بچن دفعه ترجمهٔ حالنی تحریر ایلدیکمز تالیس حکیم ایله معاصر اولدیغندن شهرتنی ایشیده‌رك انکله ملاقی اولمق اوزره پالاچه شهرینه عزیمت ایلدی وحکیم مومی الیه ایله براز مصاحبت ایتدکدنصکره ای تالیس تأهل ایتمدیککزه تعجب ایدرم تأهل ایتسه‌کز ایدی اولادیکز دنیایه کلوب انلرك تربیه‌سیله متلذذ اولوردیکز دیه‌ی تالیس اول آنده بوکا جواب ویرمیوب برقاچ کون صکره اجنبی هیئتنده تعلیم ایلدیکی برآدم ایکیسی براراده بولندیغی حالده زیارتلرینه کلوب اثنای صحبتده بوکونلرده اتندن کلدیکنی خبر ویردی سولون اتنه‌ده نه وارنه‌یوق دیو اوراتك احوالندن سؤال ایتدکده برشی ایشتمدم فقط چیقدیغم کون اتنه اهالیسندن بردلیقانلی وفات ایدوب جنازه‌سنده عظیم جمعیت وار ایدی ایشتدیکمه کوره بودلیقانلی مملکتك معتبرانندن و بین الاهالی غایت محترم برذاتك اوغلی ایمش و بوذات براز وقتدنبرو اتنه‌ده دکل ایمش دوستلری اوغلنك وفاتندن هلاك درجه‌سنده متأثر اوله‌جغنی بیلدكلرندن بوخبرك کندوسندن کتمنی تصمیم ایتمشلر دیدی سولون بونی ایشتدکده واه زواللو ادمجغز عجبا ادی ندر دیمکله حریف ادینی ایشتمش ایدم ارنتدم فقط شوراسی ایو خاطرمده در که هرکس غایت عاقل وکامل برادمدر دیورلر دیدی شو افاداتك اوزرینه سولون زیاده مضطرب اولوب بودیککز آدمك ادی سولون

اولمسون دیدکده حریف اوت تمام اودردیدی سولون شوخبردن بر درجه متأثر اولدیکه
اثوابنی برتمغه وصاچنی یولمغه وباشنه اورمغه باشلایوب والحاصل کمال یأس وملالده
ارتکاب اولنان هر درلو حالاتك هیچ بریسندن اجتناب ایتمدی تالیس بوقدر فریاد
وتلاش نه لازمدر بو برمصیبتدر که بتون عالم کوزیاشی دوکسه دفعی ممکن اولمز دیدکده
سولون آه اشته بنده بوقدر فریاد وفغانمه سبب بو یا قابل علاج اولمیان بر درده تأسف
ایدیورم دیدی تالیس نهایتنده سولونك شو اوضاع وحركاتنه کولمکه باشلیه رق عزیزم
سولون اشته تأهلدن بن بونك ایچون قورقارم الك عقللو آدملرك متأسف اولملرینه نظراً عشق
ومحبتدن وتربیهٔ اطفالدن متولد اولان کدره الك زیاده پك اولان یورکلرك بیله متحمل
اولهجغنی بیلورم شوخبرزك هیچ بریسنك اصلی اولمیوب مخصوص ترتیب اولنمش
اولدیغندن تلاش لازم دکلدر دیدی آتنه لولر ایله میغارالولر (۱) بیننده سالامین جزیره سندن
طولایی مدت مدیده جنك وجدال وقوعبولدی بو بواده طرفیندن پك چوق تلفات اولوب
بوندن آتنه لولر دها زیاده متضرر اولدقلرندن میغارالولر یدنده بولنان مذکور سالامین
اطه سنك ضبط واستیلاسی ایچون هر کیم حرب تکلیفنه جسارت ایدرایسه قتل ایله مجازات
اولنه جغنی اعلان ایلدیلر سولون شوقراردن خشنود اولمیوب فقط بو بابده فتح کلام
ایده جك اولسه مجازات مذکوره یه دوچار اوله جغنی بیلدیکندن استدیکنی سویلمك
وبو بابده بروجهله مسؤل ومعاتب اولمامق ایچون کندوسنی دیوانه لکه اوروب عقلنه
خفت کتورمش اولدیغنی بتون شهره اشاعه ایتدیردی وبرقاچ بیت مرثیه نظم ایدوب ازبر
ایتدکدنصکره ارقه سنده غایت اسکی ویرتق برلباس وبوغازنده برایپ وباشنده برکیرلی
طاقیه اولدیغی حالده خانه سندن چیقمغله بتون اهالی باشنه جمع اولدیلر سولون
طوغری کیدرك اعلانات قرائتنه مخصوص طاشك اوزرینه چیقوب خلاف معتادی
اوله رق مذکور ابیاتی قرائت ایلدی وکاشکی بن آتنه لی اولمیوب ممالك وحشیه دن
برمحلده طوغمش اولیدم اول حالده هیچ اولمزسه خلق بنی پارمقله کوستره رك بوده
سالامینده عارفراری ارتکاب ایدن آتنه لولردندر دیدکلرینی ایشیدوب دلخون
اولمزدم ای آتنه لولر نه طوره یورز کوردیکمز حقارتك انتقامنی الهلم وبغیرحق دشمن
النده بولنان مسکن لطیفمزی استرداد ایده لم وادیسنده برمقالهٔ مؤثره ایراد ایلدی
شوکلمات آتنه لولره بردرجه تأثیر ایتدیکه قرار سابقلرینی درحال فسخ ایدرك تکرار
میغارالولر علیهنده اعلان حربه قرار ویردیلر سولون سرعسکر انتخاب اولنوب
موجود معیتی اولان عسکرله برطاقم بالقجی قایقلرینه سوار اولدیلر ارقه سندن اوتوز
التی کورکلو برقادرغه دخی کلدیکی حالده کیدوب سالامین قربنده برمحله تموراتدیلر
محل مذکور اهالیسی صورت حالدن بیخبر اوله رق برطاقم کمیلر کلدیکنی اوزاقدن

(۱) یونانستان قدیم شهرلرندن اولوب قورنت کورفزی ایله آتنه بیننده واقع برشهردر.

کورد کلرنده ایچلرینه غلغله دوشه رك حربه آماده اولدیلر و بونکیلرك نه مقصدله کلدیکنی
اکلامق ایچون قارشولرینه برکمی کوندردیلر اشبو کمی آتنه لولرك سفاینه یاقلاشدقده
سولون بونی طوتدیروب درونده بولنانلری اخذ وتوقیف ایتدیردی ویرلرینه کندو
عسکرندن الك جسورلرینی ارکاب ایله ممکن مرتبه کیزلندکلری حالده سالامین طرفنه
عزیمت ایلمرینی امر ایلدی وکندوسی قصور عسکریله برابر دیکر بر محلدن قاره یه
چیقارق مقابله یه آماده بولنان دشمن اوزرینه هجوم ایلدی ومحاربه اثناسنده کمی ایله
کیدنلر قاره یه چیقوب بلامانع ومزاحم شهری ضبط ایتدیلر سولون بو وجهله مظفریت
عظیمه یه نائل اولدقدنصکره محاربه ده النان اسیرلری بلا بدل اعاده وغلبه ایتدیکی محله
جنك الهی اولان مارس نامنه بر عبادتخانه انشا ایلدی براز وقت مرورنده میغارالولر
تکرار سالامینی المق داعیه سنه قیام ایلدیکندن شو نزاعك فصلی ضمننده طرفین
لاقدمون شهری اهالیسنی حکم نصب ایتدیلر سولون منازع فیه اولان اشبو سالامین
جزیره سنك ذاتاً آتنه لولره عائد اولدیغنی اثبات معرضنده وقتیله سالامین حکمداری
اولان ایافسك اوغللری اولان (فیلوس) و (اوریفاسس) کلوب آتنه ده تمکن
ایتدکلرینی وکندولری آتنه اهالیسی سلکنه ادخال اولنمق شرطیله جزیرهٔ مذکوره یی
آتنه لولره ترك ایتمش اولدقلرینی بیان ایلدی وسالامینده برقاچ قبر اچدیروب سالامینلولر
موتالرینك یوزینی آتنه لولرك چویردیکی طرفه چویردکلرینی وآتنه لولره مخصوص عادت
اوزره تابوتلرك اوزرینه جنازه نك منسوب اولدیغی خاندانك اسمی محرر اولدیغنی ارائه
ایلدی بونك اوزرینه میغارالولر برشی دیه مامشلر ایسه ده چوق چکمکسزین اخذ
انتقام ایلدیلر شویله که مدت مدیده دنبرو آتنه مشاهیر رجالندن (قیلون) و (میغاقلس)
نام ذاتلرك نسللری بیننده ظهور ایدن اختلاف بردرجه اشتداد بولدیکه شهر بالکلیه
خراب اولمق درجه سنه کلدی (قیلون) وقتیله آتنه ده زمام حکومتی یدینه المق اوزره
بعض تدابیر خفیه یه تشبث ایتمش اولدیغی میدانه چیقارق کندوسیله هوادارلرندن
برقاچی اعدام اولنمش و بونلردن قاچوب قورتیلانلر (مینرو) عبادتخانه سنه التجا
ایتمشلر ایدی اولوقت شهر کتخداسی بولنان مومی الیه (میغاقلس) مرقوم ملتجیلری
حق التجالری ضایع اولمامق اوزره برایپك براوجی (مینرو) صنمنده ودیکر اوجی اللرنده
اوله رق کلوب حاکملر حضورنده محاکمه اولملرینه هرنصلسه ارضا ایلدی و بونلر اولوجهله
معبددن نزول ایلدکلرنده ایپلر قیرلمغله میغاقلس اشته شو حال معبوده نك کندولرینی
حمایت ایتمك استمدیکنه علامت علنیه در دیه رك برطاقنی اخذ وکرفت ایتدیروب درحال
بونلری اهالی قتل ایلدی وتکرار عبادتخانه یه فرار ایدنلر دخی التجاسنه رعایت اولنمیه رق
همان جمله سی اوراده اخذ وقتل اولندی فقط برقاچ نفری بعض وجوه بلده زوجه لرینك
شفاعت ورجالریله عفو اولنوب خلاص اولدیلر اشبو حرکت نامرضیه حکام ونسللری

حقنده موجب نفرت اولوب اولوقتدنبرو جمله عندنده مبغوض ومنفور اولدیلر برقاچ
سنه صکره قیلونك نسلی زیاده کسب نفوذ واقتدار ایدوب طرفین بیننده اولان بغض
وخصومت کتدکجه مشتد اولدی سولون اولوقت حاکم بولندیغندن شو اختلالك
نهایت مملکتك اضمحلالنی داعی اولمسندن خوف ایدرك منازعه نك فصلی ضمننده ایکی
جانبدن حاکملر انتخاب ایلمك اوزره طرفینی ارضا ایلدی اشبو حاکملر سالف الذکر
قیلون خاندانی لهسنده قرار ویردکلرندن مخالفلری اولان میغاقلس خاندانندن برحیات
اولنلر کافه مملکتدن نفی وتبعید ووفات ایتمش بولنانلرك کمیکلری مزاردن چیقاریله رق
آتنه حکومتی حدودندن خارجه انداخت قلندی بووجهله آتنه لولر بیننده ظهور ایدن
منازعه واختلافی میغارالولر فرصت اتخاذیله حربه قیام وسالامین جزیره سنی تکرار
ضبط وتسخیر ایتدیلر شوفساد برطرف اولور اولمز بردیکری دها ظهور ایدوب بودخی
پك چوق نتایج وخیمه یی مستلزم اولمشدرشویله که فقرای اهالی زیاده مدیون اولدیغندن
قانون مملکت اقتضاسنجه پك چوق کسان داینلرینك پنجهٔ اسارتنه کرفتار اولوب
داینلر بونلری دلخواهلری وجهله استخدام ویاخود بیع ایدرلر ایدی اهالی شوحاله تحمل
ایده مدیکندن برطاقی تجمع ایدرك ایچلرندن بریسی یوم موعودده ایفای دینه مقتدر
اولمدیغی حالده اسیر ایدلمك اصولنك لغو اولنمسی واسپارطه ده اولدیغی مثللو کافهٔ
اموال واملاك بین الاهالی مساوات اوزره تقسیم قلنمسی ضمننده یکیدن بررئیس انتخابنه
قرار ویردیلر بووسیله ایله دخی اتش اختلال بردرجه اشتعال ایلدیکه بروجهله تسکینی
چاره سی بولنه مدی شوماده نك دوستانه فصل وتسویه سی ضمننده طرفینك رضاسیله
سولون انتخاب اولندی مومی الیه اشبو مأموریت مشکله نك قبولی حقنده اول امرده
صعوبت کوسترمش ایسه ده مجرد وطنه برخدمت ایتمك آرزوسیله موافقت ایلدی
مقدملری دائما سولون (مساوات هردرلو منازعاتی دفع ایدر) دیدیکی جهتله هرکس
بوکا کندو مرامنه موافق صورتله معنا ویره رك فقرا طاقمی سولونك بوندن مرادی
مالا عموم اهالی مساواتده طوتلمق واغنیا ایسه کافهٔ حالاتده هرکسك اصل ونسبنه
وقدر واعتبارینه کوره معامله قلنمق در افکارینه ذاهب اولدیلر شو کیفیت سولونك طرفین
نظرنده دخی بردرجه ممدوحیتنی موجب اولدیکه حکمدارلغی قبول ایلمسیچون ایکی
طرف دخی رجا ونیازه باشلدیلر اشته منازعاتده مدخلی اولمیانلر دخی دفع فساده بوندن
بشقه چاره بولنمز اعتقادیله کمال عفت واستقامت وفرط رشد وروییتی جمله عندنده مسلم
اولان برذاتك زیر اداره سنده بولنملرینه بالممنونیه موافقت کوستردیلر سولون ایسه بوندن
زیاده سیله تباعد ایدرك اول حالده کروه متغلبیندن معدود اوله جغی جهتله قطعا
قبول ایتمیه جکنی علنا بیان ایلدی دوستلری بوندن طولایی کندوسنه لوم وعتاب
ایدرك مؤخرا بونك برصورت مشروعه یه وضعی ممکن اولدیغندن مجرد متغلب لفظنی

مألندن احترازأشومسند رفیعی قبولدن استنکاف ایلمکز ساده دلالك علامتیدر وقتیله
(تیونداس) ینه بوصورتله (اغریبوز) حکمداری اولمدیغی و (پیتـاك) الیوم مدللو
حکمداری دکلمیدر دیدیلرسولون بومقالاته اصلا التفات ایتمیوب کرك بحق وکرك تغلب
طریقیله استحصال اولنان مسانددحکومت فی الواقع کوزل شیلرایسه ده اول حالده انسانك
هرطرفی ورطه‌لر له محاط اولوب برکره درونه دخول اولندقده خروج ایده‌جك یول
بوله‌مز دیدی والحاصل اشبوتکلیف سولونه بروجهله قبول ایتدیریله‌مدی دوستلری
سولونك شوحالنی جنته حمل ایلدیلر سولون آتنه اختلالنك دفعنه سعی واهتمام ایدرك
اول امرده اول وقته قدر عقد اولنان کافهٔ دیونی من بعد هیچ بروقتده مطالبه اولنه‌مامق
شرطیله فسخ وابطال ومدیونلرك ذمتلرینی ابرا ایلدی وشوقولیله الك اول کندوسی
عامل اولدیغنی خلقه کوسترمك اوزره پدرینك ترکه سندن کندوسنه عائد اولان برمبلغ
جسیمی ترك ایلدی واشبو فسادك منشئ اولان محاذیرك دفعی مقصدیله من بعد ادا
اولنه‌مدیغی حالده داینك اسارتی قبول قلنمق شرطیله عقد اولنه‌جق دیونك کان لم
یکن حکمنده طوتیله‌جغنی اعلان ایلدی ابتدای امرده ایکی طرف دخی شو حکمدن
ناخشنود اولوب اغنیا بووجله مطلوبلرینك اضاعه ایدلمسندن وفقرا دخی اموالك
مساوات اوزره تقسیم اولنمامسندن ناشی منفعل اولدیلر ایسه ده بعده طرفین دخی
اشبونظامات جدیده‌نك فوائد ومحسناتنی تسلیم ایدوب حتی مؤخراً آتنه شهرینك
منقسم اولدیغی اوچ فرقه بیننده ظهور ایدن اختلافك دفعی خصوصنی ینه
سولونك عهده‌سنه حواله ودلخواهی وجهله قوانین وضع وحکومت تأسیس ایلمسنی
رأینه تفویض ایلدیلر جبل اهالیسی زمام حکومت کاملا ملت یدنده اولمسی واوه
اهالیسی وجوه مملکتدن یالکز برقاچ کشینك سرکارده بولنمسی وکمیجیلر ایکی کروهدن
دخی وجوه انتخاب اولنمسی داعیه‌سنده ایدیلر سولون شو ماده‌ده مأذونیت مطلقه ایله
حکم انتخاب اولنمغله اولا سلفی اولان دراقون نام ذاتك وضع ایتمش اولدیغی قوانینی
فسخ والغا ایلدی چونکه قوانین مذکوره غایت شدید اولوب الك ادنا قباحت ایدنلر
جنایات عظیمه اصحابی کبی قتل ایله مجازات اولنور ایدی بوش کزمك وبرمقدار میوه
ویاخود سبزه سرقت ایتمك عادتا قتل نفس وارتکاب کفر وامثالی کبائر ایله سیان
طوتیلور ایدی وحتی قانون مذکورك کمال شدتندن کنایت اوله‌رق قان ایله تحریر اولنمش
دینلور ایدی اشبو قانونك واضعی اولان سالف الذکر دراقونه نیچون هردرلو جرایم
اصحابی ایچون بلافرق قتل جزاسنی تعیین ایلدك دیو سؤال اولندقده الك کوچك قباحت
اصحابی بو جزایه مستحق اولوب بیوك جرایم ارتکاب ایدنلر ایچون بوندن اشدینی
بوله‌مدیغمدن دیمشدر سولون عموم اهالی‌یی متصرف اولدقلری اموال اعتباریله اوچ
صنفه تقسیم ایدوب حکومت مأموریتلرنده استخدامه صلاحیت اعطا وفقط کندو

کندیلریله تعیش ایدن اهل صنایعی بوندن استثنا ایلدی بونلر اشبو امتیازدن محرومیتلرینه مقابل اولمق اوزره هر درلو تکالیفدن وارسته ایدیلر بیوك مأمورلرك قیدحیات یعنی قباحتلری ثابت اولمدقجه عزل اولنمامق شرطیله برنجی صنفدن انتخاب اولنمسی و بر اختلال ظهورنده هیچ بر طرفه میل کوسترمیانلرك فضاحتلری اعلان اولنمسی و برزنکین قادین ایله تزوج ایتمش برادمك قوهٔ رجولیتی منسلب بولندیغی حالده زوجه سی کندوسنك اك یقین اقرباسندن استدیکی شخص ایله مقارنت ایده بیلمسی وقادینلرك جهازی یالکز اوچ قات اثواب ایله اثاث بیتدن اهون بهالو برقاچ اشیادن عبارت اولمسی وارتکاب زنا ایدن زوج ویاخود زوجه شوفعلك اجراسی اثناسنده باصلدیغی حالده اعداملری جائز اولمسی سولونك وضع ایتدیکی قوانیندندر کذلك قادینلرك مصارفنی تخفیف وبینلرنده مرعی اولان بعض مراسمی الغا واولادی اولمیانلر حین وصیتده تام الشعور اولمق شرطیله استدکلرینی وارث تعیین ایلملرینه رخصت اعطا ایتدی و (اذکروا موتاکم بالخیر) امر جلیلی وجهله امواتك مذمت ایله یاد اولنمسنی منع ایلدی و برده اموالنی اتلاف ایدنلرك فضاحتی اعلان اولنه رق هر درلو امتیازاتدن محروم اولمسی واختیارلق حالنده پدر ووالده سنی اطعام ایتمیانلر حقنده دخی بووجهله معامله اولنوب فقط حین صباوتنده کندوسنه برصنعت تعلیم ایتمامش ایسه اول حالده ولدك والدینی بسلمکه مجبور اولمامسی و براجنبی قیدحیات شرطیله مملکتندن نفی اولنمدقجه ویاخود برصنعتله سلوك ایتمك اوزره اولاد وعیالیله کلوب توطن ایتمدکجه آتنه اهالیسی سلکنه ادخال اولنمامسی ومملکت اغورنده پدرلری وفات ایدن چوجقلرك بیت المال طرفندن تربیه قلنمسی ووصیلر تحت وصایتلرنده بولنان اطفالك والده لریله برلکده برخانه ده ساکن اوله میوب اك یقین اقرباد دخی وصی تعیین اولنه مامسی وسارقلر قتل ایله مجازات اولنوب برکوز چیقارن ادمك ایکی کوزی بردن چیقارلمسی قوانیننی وضع ایلدی سولونك اشبو قوانینی لوحه لره حك اولنه رق مجالس اعضاسی تمامیٔ اجراسنه رعایت ایدوب وایتدیره جکلرینه یمین ایلدیلر بونك حسن محافظه سنه مأمور اولنلر دخی قوانین مذکوره نك خلافی برحرکتده بولندقلری حالده (آپولون) عبادتخانه سنه کندو جسامتلرنده التوندن برتصویر اهدا ایده جکلرینه علی رؤس الاشهاد قسم ایلدیلر اشبو قوانینك معناسنده بین الاهالی برکونه اختلاف ظهور ایتدیکی حالده تفسیر وتأویل ایتمك اوزره مخصوص حاکملر تعیین قلنمشیدی سولون برکون قوانین مذکوره نك تنظیمیله اشتغال ایلدیکی حالده (اناشارسیس) شوتشبثنی استخفاف ایدرك برطاقم خطوط ایله ادملرك مظالم واغراض نفسانیه لرینی نصل منع ایده بیلورسن بومقوله اوامر ونواهی پردهٔ عنکبوته مشابه اولوب انجق سککاری ضبط ایده بیلوردیمکله سولون جوابنده انسانلر بینلرنده قرارویردکاری شیلرك اجراسنه سعی ایدرلر بن قانونلرمی برصورتده

یاپه جغم که کافهٔ اهالی انی اخلال ایتمکدن ایسه انفاذ ایتمك حقلرنده دها خیرلو
اوله جغنی تیقن ایده جکلر درپدر وواالده سنی قتل ایدنلر حقنده تعیین جزا ایتمامش اولمغله بونك
سببی کندوسندن سؤال اولندقده پدر ووالده سنی قتل ایده جك فناادم بولنه بیله جکنی
مأمول ایتمکدیکم ایچون دیمشدر

سولون اکثریا دوستلرینه یتمش یاشنه وارمش برادرم ارتق اولومدن قورقاملی ومشاق
زندکانیدن شکایت ایتاملیدر مقربین ملوك صاینی صایمق ایچون اویونده استعمال
اولنور پوللره مشابه اولوب قدر واعتبارلری حکمدارلرك اغراض نفسانیه لرینه منوطدر
اومقوله مقربین دائما حکمدارلری کندولرینه خوش کله جك شیلره تشویق ایتیوب
حقیقتده فائده لو اولان شیلره ترغیب ایتملیدرلر اتباع ایتمك اوزره عقلمزدن اعلام رشد
اولمدیغندن اکا مراجعت ایتمکسزین هیچ بر قول وفعله تصدی ایتاملیز برادمك
یمیننده زیاده عفت واستقامتنه اعتماد اولنملیدر هرکوریشلان ادم درعقب دوست
اتخاذ اولنماملیدر چونکه برکره عقد الفت اولندقده انقطاعی مخاطره دن خالی دکلدر
حقارتك دفعنه مدار اوله جق وسائطك اسرع واقواسی انی اونوتمقدر انسان اطاعتی
اوکرنمکسزین حکومته تصدی ایتاملیدر هرکس عندنده یالان (مثلا یلان کبی) منفور
اولملیدر انسان مولاسنه عبادت ووالدینه حرمت واشرار ایله اختلاطدن مجانبت
ایتملیدر دیر ایدی سولون پیزیستراتك آتنه ده کلی طرفدار پیدا ایتمك وزمام حکومتی
یداستقلالنه المق ایچون هردرلو تدابیره تشبث ایلدیکنی حس ایدرك اشبو نیتنك قوه دن
فعله کلمامسنه صرف مقدرت ایلدی بتون اهالی یی برمیدانه جمع وکندوسی مسلحا
اورایه عزیمتله پیزیستراتك تشبثاتنی جمله یه اعلان وشو صره ده کلامه اغاز ایله ای
آتنه لولر بن پیزیستراتك نیات فاسده سندن بیخبر اولنلردن زیاده عاقلم وموما الیهك
شو نیاتنه مطلع اولوبده خوف ویاخود عدم جسارتلرندن ناشی مخالفته قیام
ایده میانلردن زیاده جسورم جمله کزه پیشرو اوله رق محافظهٔ سربستی ایچون محاربه یه
حاضر وآماده یم دیدی شو نصائحك برتأثیری اولمدقدن بشقه پیزیستراتك طرافداری
اولنلر سولونه دیوانه نظریله باقدیلر پیزیسترات برقاچ کون صکره کندوکندویی جرح ایدرك
خون الود اولدیغی حالده برعربه یه راکبا مجمع ناس اولان میدانه عزیمت واوراده عموم
خلقه خطابا کویا دشمنلری اخافت طریقیله اوزرینه کله رك کندوسنی شوحال پرملاله
القا ایلدکلرینی اعلان ایلمکله اهالی بوندن زیاده متأثر اوله رق کروه مخالفیندن اخذ
انتقامه قیام ایلدیلر سولون شو حالی کوردکده پیزایستراته خطابا ای ابن ایپوقراس
سن وقتیله اولیسك اتخاذ ایلدیکی مسلکه فنا تقلید ایدیورسون اولیس دشمنلرینی
اغفال ایچون اثر جراحت کوسترمشیدی سن ایسه کندوهمشهریلرینکی الداتمق ایچون
کندوکی جرح ایتدك دیدی هرنه ایسه اهالی پیزیستراتك باشنه تجمع ایتدکده موما

الیه کندو محافظه سیچون اهالیدن اللی مستحفظ طلب ایلدی سولون بو مقوله محدث تدابیرك نتایج وخیمه یی مؤدی اوله جغنی بیان ایلدی ایسه ده اهالی زیاده حال تهورده بولندیغندن سولونك قولنه احاله سمع اعتبار ایتمیوب پیزیستراته درت یوز مستحفظ تعیین اولنمسنه وقلعه نك ضبطیچون مناسب مقدار عسکر تحریر ایلمسنه رخصت ویردیلر وجوه مملکت شو حالدن دوچار حیرت اوله رق هر بری برطرفه صاوشمق استدیلر ایسه ده سولون نه غیرتی الدن براقیه رق اهالی یی بو بابده اسناد حماقت وجبانتله تعییب ایدرکدن صکره شو تغلب حصولنك منعی سزجه امر آسان ایدی فقط شمدی تأسس ایتمش اولدیغندن کلیاً قمع وازاله سی سزجه دها زیاده موجب افتخاردر دیدی انجق اشبو افادات واخطاراتنك اصلا تأثیری اولمدیغنی کورد کده طوغری خانه سنه کیدرك سلاحلرینی الوب سنانونك قپوسی پیشکاهنه وضع وشو وجهله خطابه ابتدار ایلدی ای وطن عزیز الدن کلدیکی قدر قولاً وفعلاً سکا معاونت ایلدم جناب حق شاهددر که مملکتمك قوانین وسربستیسنی محافظه ده قطعاً تجویز قصور ایلمدم ای وطن عزیز اشته ارتق بن کیدیورم و بر دها عودت ایتمك ارزوسنی ترك ایده یورم چونکه نه چاره جبابره یه بندن بشقه اظهار خصومت ایدن یوق رعموم خلق انلرك زیر قهر وتغلبنه کیرمکه مائل وراغبدرلر سولون هیچ بروقتده پیزیستراتك اطاعتنی قبول ایتمدی وکندوسی وضع ایدوب اتنه لولرك دائما دستور العمل طوتلمسنه یمین ایتمش اولدقلری قوانینك تغییرینه کندوسنی مجبور ایتملرندن خوف ایلدیکی جهتله آتنه ده اقامتله معذب اولمقدن ایسه بالاختیار ترك وطن ایدرك ممالك سیر وسیاحتنی ترجیح ایلدی اورادن مصره عزیمتله اولوقت خطهٔ مذکوره ملکی اولان اماسیسك دائره سنده براز وقت اقامت ایلدی پیزیستراتك سولون حقنده زیاده وثوق وحرمتی اولدیغندن ترك دیار ایلمسندن زیاده متأسف اوله رق عودتنی رجا ضمننده کندوسنه زیرده مسطور نامهٔ نوازشعلامه یی تحریر وارسال ایلدی ,, یونانیلر ایچنده مملکتمز حکومتنی ضبط ایدن یالکز بن دکلم قودروس نسلندن اولدیغمدن واتنه لولر مسند حکومتی انك خاندانته حصر ایلمکه قسم ایلمش اولدقلرندن زمام اداره یی قبضهٔ تصرفه القاغم ایله قوانین وارادهٔ الهیه یه مغایر برحرکت ارتکاب ایتمدم مملکت جمهور طرفندن اداره اولندیغی وقتدن زیاده سزك قوانین موضوعه کزك تمامیٔ اجراسنه تقید واعتنا ایتمکده یم مقدمدن موضوع اولان تکالیف ایله اکتفا ایدوب مقامیمه عائد بعض مراسم تعظیمیه دن بشقه اداینیٔ افراد اهالیدن زیاده مایهٔ امتیاز اوله جق برشیئه مالك دکلم بنم نیاتمی افشا ایلدیککزدن طولایی سزه قطعا خصومتم یوقدر حقمده وقوعبولان حرکاتکز بکا عداوتکزدن ناشی اولمیوب بلکه مجرد داعیهٔ حب وطن سزی بوکا الجا ایتمش اولدیغی محزوندر شومخالفتکزدخی بنم نوجهله حرکت ایده جکمی بیلمدیککزدن نشأت ایدوب فالا

احتمالکه تشبثات واقعه‌می تقبیح ایتزدیکز ایمدی قوله اعتماد ومطمئناً عودت ایدیکز که سزلک کبی بر فیلسوف کامل بنم کبی ادمدن قورقاملیدر چونکه اوته دنبرو بکا دشمنلك ایدنلره بیله فنالق ایتمك استمدم کلدیککز صورتده بنم اعتقادمه کوره سزدن هیچ بر کونه خیانت ظهوری ناقابل اولدیغندن سزی اعزا حبا اتخاذ ونزدمده هر درلو اسباب رفاه ومحظوظیتکزی اکمال ایدرم اتنه‌یه عودتکزه مانع دیکر بعض اسباب موجود اولدیغی حالده استدیککز محلده اقامت ایدیکز اختیار غربت ایتمکزه سبب بن اولمیامده راضی‌یم"

سولونك مکتوب مذکوره یازدیغی جوابنامه‌سیدر ,, بکا هیچ فنالق ایتمیه جککزی ایو بیلورم چونکه سز طریق تغلبه سلوك ایتزدن اول سزلك دوستلریکزدن ایدم وظالمدن نفرت ایدن اشخاص سائره‌دن زیاده نزدکزده مبغوض اولمامليم برقاچ متشرعك رأییله اداره اولنمقدن ایسه بر حاکم مطلقك تحت حکومتنده بولنمق اتنه‌لولر حقنده دها خیرلو ایسه هر کس کندو افکارینه ذاهب اولمقده صاحب اختیاردر سز ظلمه‌نك الك اهونی اولدیغکزی اعتراف ایدرم مع مافیه اتنه‌یه عودت ایتمامليم ظن ایدرم زیرا اوراده بر سر بست حکومت تأسیس وبکا تکلیف اولنان حکومتی رد ایتدکدن صکره اوطرفه عودتم تقدیرجه خلقك بکا طعن وتعریض ایلملرینه وسزلك تشبثاتکزی تحسین ایلدیکمه ذاهب اولملرینه حقلری اولور" سولون اپیاندیسه دخی زیرده محرر مکتوبی یازمشدر ,, بنم وضع ایلدیکم قوانینك مملکت حقنده بیوك فائده‌سی کورلمامش دینلور ایسه انلرك الفاسیله دخی مملکتجه فوائد کلیه استجلاب اولنه‌مامشدر شرایع وقوانین وضع ایدنلر مملکت حقنده بر حسن خدمت ایده‌میوب انجق دلخواهلری وجهله اجرای حکومت ایدن حکمدارلر حسن نیت اوزره اولدقاری حالده انلرك ایشنه یارارلر بنم قوانینمك بالفرض هیچ فائده‌سی کورلمامش ایسه‌ده انی فسخ ایدنلر پیزیستراتك زمام حکومتی ید تغلبنه المسنه ممانعت ایتمیه‌رك اساس جمهوریتی تخریب ایتدیلر باشلرینه کله جکی وقتیله بن اتنه‌لولره خبر ویرمشیدم بکا اعتماد ایتمدیلر وبن حقی سویلدیکم حالده کندولرینه مداهنه ایدن پیزیستراتدن دها زیاده صداقت مأمول ایتدیلر وقوعبولان مصائبك دفعی مقصدیله اهالی‌یه بیشروا ولقلغی تکلیف ایلدم بکا دیوانه نظریله باقدیلر وپیزیستراته مستحفظلر تعیین ایدوب اودخی بونلری شهری تحت اسارتنه المقده استخدام ایلدی بونك اوزرینه بنده ترك وطن اختیار ایلدم" لیدیا حکمداری قریزوس اسیاده واقع یونان ممالکنی کاملاً خراجکذار ایتدکده اول عصرك اصحاب علم وکمالندن پك چوق ذوات اسباب مختلفه‌یه مبنی یونانستانی ترك ایله قریزوسك پایتختی اولان ساردس شهرینه هجرت ایتدیلر اشبو شهر اولزمان غایت معمور ومشهور ایدی مهاجرین مومی الیهم اوراده سولونك مدح وثناسنده اطرا ایتملریله حکمدار مشار الیه سولونك ملاقاتنه رغبت وپای تختنده توطن ایتمك اوزره نزدینه دعوت ایلدی سولون بوکا جواباً زیرده مسطور مکتوبی تحریر ایلمشدر ,, حقنده

اظهار ایلدیککزو دوولانزدنده فوق الغایه رهین عزت واعتبارد ر جناب حق شاهد درکه
اکرچوق دنبرو برسربست مملکتده اقامته عزیمت ایتـامش اولسیدم پیزیستراتك اتنـه ده
اجرای مظالم ایلدیکی اثناده اوراده اوتورمقدن ایسه سزك مملکتکزده اقامتی ترجیح
ایدردم فقط مألوف اولدیغم طرز تعیشه اقتضاسنجه هرکسك مساوات اوزره بولندیغی
برمملکتده دهاراحت ایدرم مع مافیه نزدکزده برازوقت اقامتله کسب محظوظیت ایتمك
اوزره زیارتکزه کله جکم " قریزوسك اولوجهله وقوعبولان رجاوابرامنه مبنی سولون
ساردسه عزیمت ایلدی لیدیا مملکتندن حین مرورنده جابجا اعظیم دارات واحتشام
اصحابی برچوق ذواته تصادف ایدوب بونلرك هربرینی کوردکجه حکمدارك کندوسی
ظن ایدرایدی نهایت قریزوس تخت اوزرنده جالس وخاصة الك نفیس البسه سنی لابس
اوله رق قدومنه منتظر بولندیغی حالده سولون حضورینه داخل اولدی بودرجه زینت
واحتشام مشاهده سندن اصلا صورت تعجب اظهار ایتمدیکندن حکمدار مشارالیه
سولونه توجیه خطاب ایله ای مهمان عزیز بن سنك عقل وحکمتجه اولان شهرتکی
ایشیدرم وچوق سیر وسیاحت ایلدیککی بیلورم فقط هیچ بنم قدر زروزیوره مستغرق
ادم کوردکمی دیو صورت تفاخر کوستردکده خروس وطاوسك قیافتلری دها انفس
واعلادر چونکه بونلر کندو شخصلرینی تزیین ایچون اختیار تکلف ایتمیوب اسباب
احتشاملری مقتضای خلقتلریدر دیدی اشبوجواب غیرمأمولدن قریزوس زیاده متعجب
اولوب بالجمله خزائننك کشاد اولنمسنی وسراینده بولنان هردرلو ذی قیمت اشیانك
سولونه ارائه قلنمسنی خدمه سنه امر ایلدکدن صکره سولونی تکرار حضورینه جلب ایله
هیچ بنم قدر بختیار ادم کوردکمی دیدکده اوت کوردم بودخی آتنـه اهالیسندن
طیلوسدرکه برمنتظم جمهوریت اداره سنده عرض وناموسیله عمر کچورمشدر وایکی تربیه لی
چوجق ایله بونلرك تعیشلری ایچون برمقدار مناسب اموال ترك ایلمش وسلاح بدست اولدیغی
حالده وطنی اغورنده فدای جان ایتمك شرفنه نائل اولمشدر آتنه لولر مومی الیه ایچون
وفات ایلدیکی محلده برمزار بنا وحقنده هردرلو مراسم توقیر واحترامی اجرا ایتمشلردر دیدی
قریزوس شوجوابدن دخی اولکی قدر متعجب اوله رق ارتق سولونك بلاهتنه ذاهب
اولدی ویك ابو طیلوسدن صکره الك بختیار ادم کیمدر دیدکده سولون جوابه ابتدار
ایدرك وقتیله قلئوبیس وبیتون اتمنده ایکی برادر وارایدی بونلر نهایت شجیع وتوانا
اولدیغندن حرب وضربده دائما خصملرینه غالب کلورلر وبری برینی زیاده سورلر ایدی
یونون عبادتخانه سی راهبه لرندن اولان والده لرینك برکون معبد مذکوره قربان
کوتورمسی لازم کلوب سوار اولدیغی عربه نك صغرلری وقتیله یتشدیریله مامش
اولدیغندن مرقوم برادرلر عربه یی چکه رك معبده قدر کوتوردیلر وخلق بونلرك
شوحرکتنی تحسین ایله دعاوثنا ایتدیلر والده لری ایسه سرمست سرور اوله رق حقلرینده

الك خیرلوسنك احسان بیورلمسی درکاه الهیدن نیاز ایلدی قربان رسمی اجرا وطعام
تناول اولندقدن صکره مرقوملر اویقویه یاتوب اولکیجه ایکیسی دخی وفات ایتدیلر
دیدی قریزوس ارتق بونك اوزرینه اظهار انفعالدن کیرو طوره میه رق اویله ایسه
سن بنی بختیاران عدادینه ادخال ایتمیورسن دیمکله سولون جوابنده اویله ای لیدیا
حکمداری واقعا پك چوق ثروت وسامانه مالکسن وبرخیلی طائفه لرك حکمدار صاحب
اقتداریسن فقط مدت حیات پك چوق تغیراته مظهر اولدیغندن هنوز سرمنزل
زندکانی یه واصل اولمامش برادمك سعادت حالنه حکم اولنه مز ودور زمان هران
خاطر وخیاله کلمز حوادث تولید ایتدیکندن محاربه ختام بولمدقجه فوز وظفر میسر
اولدیغنه امنیت واعتماد اولنمامليدر دیدی قریزوس شو جوابدن زیاده منفعل اوله رق
سولونی حضورندن اخراج ایدوب بردها ملاقاتنه رغبت کوسترمدی ایزوپ قریزوسی
اکلندرمك ایچون ساردسه جلب اولنوب اول اثناده اوراده بولندیغندن حکمدار
مشار الیهك سولون کبی برذات عالیقدر حقنده وقوعبولان سؤقبولندن طولایی
متأسف اوله رق ای سولون یاحکمدارلرك یاننه هیچ اوغرامامليدر یاخود خوشلرینه
کیده جك سوزدن بشقه کندولرینه برشی سویلمامليدر دیمکله سولون جوابنده بالعکس
حکمدارلرك یاننه اوغرامامليدر ویاخود ممکن اوله بیلدیکی قدر نصیحت ایتلی ونفس
الامردن بشقه کندولرینه برشی سویلمامليدر دیدی اول اثناده ایران شاهی بولنان
سیروس والده سنك پدری اولان استیاژی حبس وکافهٔ ممالکنی ضبط ایتمشیدی قریزوس
بوندن منفعل اوله رق استیاژی تصاحب ایله ایرانلولر علیهنه اعلان حرب ایلدی مشار
الیه فوق الغایه ثروت وسامانه مالك واول وقت ملل سائره دن زیاده شجیع وجسور
برملتك حکمداری بولندیغی جهتله کندو نجه ممتنع الحصول هیچ برشی یوقدر افکارینه
ذاهب اولمشیدی فقط حین محاربه ده مغلوب ومنهزم اوله رق مذکور ساردس شهرینه
رجعت واوراده محاصره اولنوب اون درت کون مدافعه ایتدکدن صکره دوچار
اسارت اوله رق وسیروسك حضورینه کتوریله رك دست وپاینه زنجیرلر اوردی
ودرحال براوطون یغننك اوزرینه چیقاریلوب سیروسك واتباع وعواننك
حضورنده اتشه یاقلمق اوزره لیدیا اهالیسندن اون درت چوجغك اوزتهسنه ربط
اولندی مذکور اوطون یغننه اتش ویرلمك اوزره ایکن قریزوس شو حال یأس اشتمالده
وقتیله سولونك کندوسنه سویلدیکی سوزلری تخطر ایله برآه جانسوز چکه رك
صوت بلند ایله سولون لفظنی تذکار وبونی برقاچ کره تکرار ایلدی شو حال
سیروسك موجب استغرابی اوله رق عجبا بولفظ حال مضایقه واضطرابده
استغاثه اولنور برمعبود اسمیمیدر دیو سؤال کیفیت ایچون یاننه ادم ارسال ایلدی
قریزوس اول امرده جواب ویرمکدن امتناع ایتمش ایسه ده تضییق واجبار اولندقده
کمال حزن وتأسفله آه بولفظ برذاتك اسمیدر که حکمدارلرانی هیچ بر وقت یانلرندن

ایرماملیدرلر ومصاحبتنی هردرلو خزائن واموالدن زیاده معتبر طوتملیدرلر دیدی برازدها تضییق اولندقده بو بر حکیم یونانیدر که کمال سعادت واقبالمی کندوسنه ارائه ایتمك اوزره خاصة نزدمه جلب ایتمشیدم اسباب احتشاممه نه که انداز رغبت اولمیه رق بونلر تفاخر باطلدر انسان عاقبت حاله نظرا تملیدر و بی حساب مصائب واکداره مظهر اولان سعادت واقباله استناد اولنمامليدر وادیسنده سوزلر سویلمشیدی اشته کلمات مذکوره سنك جمله حقیقت حاله موافق اولدیغنی شمدی اکلادم دیدی قریزوس بونلری نقل وحکایه ایلدیکی اثناده اوطون ینننك اشاغی طرفی یانوب اتش یوقاروصارمغه باشلامش ایدی سیروس قریزوسك اشبو کلماتندن زیاده متأثر اولدی ووقتیله اولدرجه صاحب شوکت واقتدار بولنان بر حکمدارك حال پرملالی کندوسنه موجب عبرت وانتباه اوله رق ایلروده کندوسی دخی بومثللو بر مصیبت وادباره دوچار اولمقدن خوف ایلدیکندن درحال اتشك اطفاسنی امر ایلدی وقریزوسك مقید اولدیغی زنجیرلری رفع ایتدیردی وحقنده هر درلو مراسم احترامیه یی ایفا ایدوب مهام اموده نصایحندن استفاده ایدر ایدی سولون قریزوسدن مفارقتنده سیبلیسی مملکتنه چکیلوب اوراده کندو اسمنه نسبتله سولون اسمنده بر شهر بنا ایلدی پیزیستراتك ارتکاب مظالمده اصرار ایتدیکی واستیلاسنه وقتیله ممانعت ایتمدکلرندن طولایی اتنلولر اظهار ندامت ایتدیکی اوراده کندوسنه خبر ویرلدکله اتنه لولره خطابا زیرده مسطور مکتوبی تحریر ایلمشدر ,, شو حالکزی قهر الهی یه اسناد ایتمکز محض خطادر اکر الیوم مضایقه واضطرابده ایسه کز بو مجرد سزك خفت وجنتکزك ووطن حقنده حسن نیت اصحابنك سوزینه اعتماد ایتمدیککزك ومجرد سزی اغفال ایچالشان برادمك مواعید کاذبه سنه الدانمکزك ثمره سیدر کندوسنه مستحفظ عسکر حریرینه رخصت ویردیکز که بو عسکر ایله سزی الی اخر العمر حال اسارتده طوتسون" یونانستان داخلنده واقع قورنتا مملکتی متغلبی بولنان پریاندر صورت احوالنی سولونه تحریر ایدرك نصیحت طلب ایتدکده سولون کندوسنه زیرده مندرج جوابنامه یی یازمشدر ,, واقع اولان اشعار یکزه کوره برچوق کسان خفیا علیهکزده عقد اتفاق ایتمك صددندهدرلر کافه سنی قتل ایدرك خصماکزك سوء قصدندن خلاص اولسه کز بیله ینه امین اولهمزسکز هیچ امول ایتمدیککز ادملر یعنی کندو جانندن خوف ایدن ویاخود سزك امنیتسزلککزی بکنمیان ویاخود وطننه برحسن خدمت ایتمك افکارینه ذاهب اولنلر سزی بردام بلایه دوشوررلر سزجه اتخاذ اولنه جق مسالکك اسلم واحسنی طریق تغلبی بالکلیه ترك ایتمکدر بوکا مقتدر اوله مدیغکز تقدیرجه مملکتی کرکی کبی تحت ضبطده اله رق برطرفدن قورقوکز قالمامق وکیمسه یی نفی ایلمکه مجبور اولمامق ایچون ممالك اجنبیه دن مقدار وافی عسکر جلب ایدیکز" بعده سولون قبرس جزیره سنه عزیمتله اوبی شهری حکمداری بولنان فیلوسیپر ایله عقد

مودت ایلدی شهر مذکور غایت غیر منبت بر محلده واقع اولدیغندن بونك دیکر بر مناسب
موقعده انشاسنی حکمدار مشار الیهه نصیحت ایلدی و غایت منبت و لطیف براوه انتخاب
وکندوسنك ترتیب و تدبیریله بوکا تشبث اولنهرق حسن حصولی میسر اولدی
فیلوسیپر بو بابده تشکراً شهر جدید مذکوری سولونه نسبتله سولس تسمیه ایلدی سولون
مدت حیاتنده نعم و لذائذ دنیویه دن اعراض ایتمیوب اطعمهٔ نفیسه و موسیقی و سائر
حظوظات نفسانیه دن حظ ایدر ایدی هیچ اصل و اساسی اولمیه رق تصور و ترتیب
اولنمش اویونلردن زیاده سیله نفرت ایدوب بونلدن جمهور حقنده مضرت کلور و فتن
و فساد تولد ایده بیلور اعتقادنده ایدی اثناده زیاده صاحب نفوذ و اعتبار بولندیغی
اثناده تسپیس نام مؤلف ترتیب ایتدیکی تراجدیایی کندوسی اوینامغه باشلادقده
اشبو اویونلر یکی برشی اولمق حسبیله فوق الغایه محظوظیت عامه یی موجب اولوردی
سولون دخی اکلنجه یی سودیکی جهتله بردفعه اشبو اویونده حاضر بولندیغندن تمام
اولدقده مؤلف مومی الیهی نزدینه چاغروب بوقدر خلقك حضورنده کذب ارتکابندن
اوتانمزمیسکز دید کده تسپیس بومجرد لطیفه دن عبارت اولدیغندن بونده هیچ بر بأس
یوقدر دیدی سولون النده بولنان عصایی یره اوره رق اوت اویله در فقط بو مقوله
یالانلر لطیفه عدیله تحسین اولندیغی حالده چوق چکمکسزین بونلر مصالح جمهور و سائر
مهام امورده استعمال اولنور دیدی پیزیسترات خون آلود اولدیغی حالده کندوسنی
مجمع ناسه نقل ایتدیردکده سولون اشته شو حیله کارانهلرك منشائی شو ملاعب خبیثه در
دیو باغرمشیدی اثناده هر درلو مأموریتلرده استخدام اولنمش ذواتدن مرکب اولمق
اوزره آرئوپاژ اسمنده بر مجلس اولدیغندن بونك احداثنی بعض مؤرخین سولونه اسناد
ایتمشلردر برکون سولونه قنغی مملکت حقنده کسب کمال انتظام ایتمش دینله بیلور دیو
سؤال اولنمغله اهالیسی بر وجهله دوچار ظلم و غدر اولمیه رق بشقه لری حقنده دخی
برکونه تعدی وقوعنده کویا بوکا کندولری دوچار اولمش کبی استحصال اسباب
اندفاعنه سعی و اقدام اولنور مملکتدر دیدی سولون اواخر عمرنده بحر محیط غربینده واقع
اولوب کندوسی مصرده ایکن استخبار ایتمش اولدیغی بر جزیره احوالنه دائر بر منظومه
انشادینه ابتدار ایلمش ایسه ده اتمامندن مقدم قبریسده بولندیغی اثناده اوتوز بشنجی
اولمپیادده و تقریبا سکسان یاشنده اولدیغی حالده وفات ایتمشدر کمیکلرینك سالامینه
نقل و حرق اولنهرق کولنی صحرالرك هر طرفنه اتلمسنی وصیت ایلدی وفاتندن صکره
آتنه لولر سولونك ابقای نامیچون وضع ایتدیکی قوانین کتابی النده و حکمدار قیافتنده
اولدیغی حالده تونجدن بر تصویرینی اعمال ایتدیلر و سالامین اهالیسی دخی عامه یه توجیه
خطاب ایتدیکی و اللری قفتانك ایچنده مستور اولدیغی حالده دیکر بر تصویرینی اعمال
واقامه ایلدیلر سولون جاهل کندوسندن بر خطا ظهورنده بشقه سنه اسناد ایله انی ذم

ایدر وطالب ادب اولان کمسه بر خطا ارتکاب ایتدکده نفسنی تقبیح ایدوب انسان کامل ایسه او یله برحالده نه نفسنی ونه ده بشقه سنی ذم ایدر دیرایدی سولونه نچی کیمدر دیو سؤال اولندقده کندو مالیله سخاوت وبشقه سنك مالندن نفسنی صیانت ایدندر دیدی صبیانده خوف وحیادن قنغیسی ممدوحدر دیوسؤال اولندقده حیا ممدوحدر چونکه حیاء ثله وخوف جبانته دلالت ایدر دیدی اوغلنه خطابا مزاحی ترك ایت اغبراری مستوجبدر دیدی بر دفعه برادم کندوسنه شتم ایتدکده تحمل ایدوب مقابله ایتمدی بونك سببی کندوسندن سؤال اولندقده بر محاربه یه کیرشمك استمم که انده غالب طرفینك ارذلی اوله دیدی آت نه ایله سمزاولور دیوسؤال اولندقده صاحبنك کوزیله دیدی

﴿ سقراط ﴾

سقراط یتمش یدنجی اولیمپیادك دردنجی سنه سنده یعنی میلاددن ٤٦٤ سنه مقدم تولد ایدوب طقسان بشنجی اولیمپیادك برنجی سنه سنده یتمش یاشنده اولدیغی حالده وفات ایلمشدر سقراط آتنه یه تابع الویس قصبه سندن اولوب متقدمین عندنده متفق علیه اولدیغی وجهله علم واخلاقجه قدمای فلاسفه نك جمله سنه فائق ایدی پدری طاش اویمه جیسی سوفروسین ووالده سی قابله فارانت ایدی ابتدافن حکمتی اناکساغوراسدن وبعده ارخه لاوس نام حکیمدن تدرس ایلدی فقط حقایق اشیایی تحری واستکناه ایله اشتغالك تهذیب اخلاقه مداری اولمدیغنی اکلامغله آداب واخلاقه متعلق موادده صرف افکار ایتمش وبو وجهله یونانلولر بیننده حکمت ادبیه نك واضعی حکمنده بولنمشدر رومامشاهیر خطباسندن قیقرون دیمشدرکه سقراطدن اول کلان فیلسوفلرك جمله سی مجرد حقایق اشیانك تحریسیله اشتغال ایلدیکی حالده سقراط فلسفه یی بوندن تخلیص ایله هیئت اجتماعیه وظائفنه متعلق مواده تخصیص ایلدی وبو وجهله دائما اخلاق حمیده وذمیمه وخیر وشرنه دن عبارت اولدیغنك تحقیق وتدقیقنه حصر افکار ایدر ایدی ونجومه متعلق مواد بزم درجهٔ ادراکمزك مافوقنده اولوب بالفرض بو کا قدرت تعلق ایتسه بیله تهذیب اخلاقه قطعا مدار ی اوله مز دیرایدی اشته اولوجهله سقراط فلسفه نك یالکز اخلاقه متعلق اولان جزوییله اشتغال ایلدی وکندوسی قولیله عامل اولوب کرك صلح وکرك حرب حالنده حسب الامکان وظائف انسانیتی حسن ایفا ایلدیکی جهتله وضع ایتدیکی اصول جدیدهٔ فلسفه جمله عندنده برقات دها رهین قبول وتحسین اولمشدر مشهور اولان فیلسوفلرك ایچنده یالکز سقراط جنکه کتمشدر بولندیغی ایکی محاربه ده دخی هرنقدر منسوب اولدیغی طرف مغلوب اولمش ایسه ده کندوسی مخاطراتی اقتحام ایله ابراز

جسارت ایلمشدر محاربات مذکوره‌نك برنده زنفونی (١) اولومدن قورتارمشدر چونکه مومی الیه هزیمت حالنده اتدن دوشدیکندن سقراط اکرانی اوموزینه آله‌رق قاچمش اولان اسپی طوتانجیه قدر برقاچ یوز قدم کتورمامش اولیدی مطلقا دشمن یدنده مقتول اولور ایدی دیکر محاربه‌ده دخی آتنه‌لولر کلیا منهزم اوله‌رق فرار ایتمشلر ایکن کندوسی جمله‌دن صکره محاربه‌دن یوزچویروب اثنای عودتنده دخی بودرجه اظهار بسالت ایتمشدر که فراریلری تعقیب ایدنلر اوزرینه هجومه جسارت ایده‌مامشلردر سقراط اشبو ایکی محاربه‌دن بشقه وقتده آتنه‌دن طیشارو چیقمامشدر سائر فیلسوفلر علما ایله الفت ایدرك معلومات جدیده تحصیل ایتمك مقصدیله ممالك سائره‌ده برازوقت سیروسیاحت ایلدکلری جهتله سقراط بوبابده دخی انلرك مسلکنه مخالف حرکت ایتمشدر چونکه کندو اصول فلسفه‌سی تهذیب اخلاق ومعرفت نفس مسائلندن عبارت اولوب بونلر دخی آتنه‌ده کندو همشهریلری ایچنده تحصیل اولنه‌بیله‌جکندن اسفار بعیده تکلفاتنی اختیاره حاجت کورمامشدر و بوندن قطع نظر مملکتنده بولنه‌رق همشهریلرینك تهذیب اخلاق واصلاح احواللرینه سعی ایلمکی وجیبهٔ ذمت همت عد ایدر ایدی حکمت ادبیه اقوالدن زیاده افعال ایله تعلیم اولنور برعلم اولدیغندن اوضاع وحرکاتنده عقل سلیمك ارائه ایلدیکی طریق مستقیمدن سرمو انحراف ایتمز ایدی بردفعه مجلس بلده اعضالغنه تعیین اولنه‌رق قانون موجبنجه بیان رأی ایلمکه قسم ایتمش اولدیغندن اهالینك خلاف قانون اوله‌رق طقوز نفر رؤسای عسکرك قتلی حقنده وقوعبولان حکمنه رأی ویرمکدن امتناع ایلدی حتی زیاده صاحب نفوذ اولنلردن برقاچ ذات کندوسنی تهدید ایتمش اولدقلری حالده اهالی‌یه مماشات ایچون یمیننده حانث اولمق بر اهل عرض ادمه کوره یاقشمز دیدی سقراط اشبو دفعه‌دن بشقه مقام حکومتده بولنیوب آحاد ناسدن معدود اولدیغی حالده مجرد کمال عفت و فضیلت اخلاقی جهتیله آتنه‌ده بردرجه اعتبار کسب ایتمش ایدیکه حقنده حکامدن زیاده توقیر واحترام اولنور ایدی امور ذاتیه‌سنك تسویه‌سنه اولدقچه اعتنا ایدوب کندو ایشلرینه باقیانلری ویاخود بوبابده مسامحه واهمال کوسترنلری تقبیح ایدر ایدی پژمرده لکله احتشام بیننده حد اعتدال کوزه‌درك دائما تمیز وحالنه مناسب البسه تلبس ایدر ایدی هرنقدر کندوسی اغنیادن دکل ایسه‌ده غنای طبع وعلو جناب اصحابندن اولوب درسنه دوام ایدنلردن دخی برشی قبول ایتمز ایدی سائر فیلسوفلر درسلرینی صاتوب شاکردلرندن حاللرینه کوره اخذ ایدلقلرندن و بابده سقراطه طعن وتعریضدن خالی اولمزلر ایدی بوکا جوابا سقراط دخی فضیلت اخلاق تعلیمی صنعت اتخاذ ایتمش اولان برادم کویا اهل عرض ادم یتشدیرمك وشاکردینی کندوسنه محب ایلمك مساعیٔ واقعه‌سنه بدل کافی ونفع وافی

---

(١) آتنه‌ده حکما ومؤرخیندن وامرای عسکریه‌دن برذاتدر

دکل کبی بشقه برمنفعت جانبنه نصل قالقشه بیلورا کلایه مم دیر ایدی انتیفون اسمنده
برسفسطه جی اشبو غنای طبع خصوصندن طولایی کندوسنك اتباع ایتمك استمدیکی
برقاعدهٔ ادبیه یی بیانه تصدی ایله برکون سقراطه دیدیکه تعلیم ایتدیککز ادملردن برشیئ
قبول ایتمامکزده حقکز واردر بووجهله حقیقةً اهل عفت اولدیغکزی اثبات ایده یورسکز
چونکه سز کندو خانه کزی والبسه و یاخود دیکر بعض اشیا کزی صاته جق اولسه کز
بالطبع بادهوا و یاخود دون بهایه و یرمیوب دکریله فروختنه سعی ایدرسکز فقط برشیئ
بیلمدیککز کندوکزك دخی مجزومی اولوب بوجهتله بشقه لرینه برشیئ تعلیمنه غیر مقتدر
اولدیغکزدن کندولرینه تعلیم ایده مدیککز شیئه مقابلنده شاکردانکزدن اجرت قبول
ایتمك مغایر نصفت اولور شو حرکت غنای طبعکزدن زیاده عفتکزه دلالت ایدر فقط
سقراط بو بابده جواب باصواب اعطاسیله موحی الیهی بالسهوله هبط ایلمشدر شویله که
بعض شیلر واردرکه هم حسن استعماله و هم ده سوء استعماله قابلدر برادم کندو باغچه سی
محصولندن بردوستنه برازمیوه اهدا ایتمك ایله صاتمق بیننده کلی فرق واردر دیمشدر
سقراطك سائر فیلسوفلر کبی اوقات معینه ده درس اوقوتمق ایچون مخصوص محلی اولمیوب
اصول تدریسی هر نره ده اولور ایسه اولسون یاننده بولنانلر ایله صحبت ایتمکدن عبارت
ایدی میلیتوس (١) سقراطه بعض شیلر اسناد ایدوب ازجمله اتنه لولرك
معبودی اولان الهلره اعتقاد ایتمیه رك برطاقم آلههٔ جدیده اتخاذ ایتمسندن طولایی
اتهام ایتمش ایسه ده شو مدعا محض افترا اولوب چونکه سقراطك بو بابده متمسك اولدیغی
و کندوسنك رأینه مراجعت ایدنلره توصیه ایلدیکی اصول دائما ابولون کاهننك
تنبیهاتی وجهله عمل اولنمق قضیه سندن عبارت ایدی و آلهه یه نه وجهله عبادت اولنمق
اقتضا ایده جکی حقنده مذکور کاهنه مراجعت اولندقجه هر کس کندو مملکتنك
اصول و آیینی وجهله اجرای عبادت ایتملیدر دیو جواب ظهور ایدر ایدی سقراط
دخی تمام بووجهله حرکت ایدوب الهلره بعض قرابین و هدایای جزئیه تقدیم ایدر
ایدی اشبو هدایا هر نقدر جزئی و حقیر ایسه ده بیوك هدیه لر تقدیم ایدنلرکیکی قدر مقبول
اولور اعتقادنده ایدی چونکه قدرتی انجق بوکا مساعد اولوب عند الهیده ایسه
کندوسنه تقدیم اولنان هدایای کلیه هدایای جزئیه دن زیاده رهین قبول اوله مز و اهل
صلاحك اخلاص و عبودیتی هر شیدن زیاده مقبول اولور اعتقادنده ایدی سقراطك دعا
ومناجاتی غایت ساده و اصول زهد و تقوایه پك موافق ایدی شویله که تعیین مطلب ایتمیوب
حقنده خیرلو اولانك احسان اولنمسنی نیاز ایدر ایدی و دیر ایدیکه مال وجاه طلب ایتمك
عادتا حرب ایتمکه و یاخود زار اتمغه مساعده ایتمك کبیدر چونکه کرك حربك و کرك

---

(١) آتنه ده شعرا و خطبا اسندن بر ذاتدر که بعض روایته کوره سقراط حقنده
اولان عزو یاتنك محض افترا اولدیغی تبین ایتمسی اوزرینه مجازاة قتل اولنمشدر

او بونك نتیجه‌سی نه اوله جغنی بیلمز سقراط كندوسنه تردد ی اولنلری عبادت آلهه‌دن
منع ایتمدكدن بشقه بالعكس مبالات دینیه‌لری اولمیانلری طریق تدینه ترغیب
ایدر ایدی ارسیطودیموس اسمنده بریسی آلههٔ یونانه اعتقاد ایتمیوب بونلره
قربان تقدیم ایدنلری دخی تزییف ایتدیكندن سقراطك شخص مرقومی طریق تدین
وتقوایه سوق وادخال ایلدیكنی زنفون نقل وبیان ایلشدر مؤلف مومی الیهك روایتنه
كوره سقراط احكام قضای الهینك تمشیت امورینی ادمده دخی مدخلی اولدیغنی
اعتقاد ایدر ایدی سقراط فقیر اولوب فقط شو حالندن پك خشنود ایدی دوستان
وشاكردانك كندوسنه تقدیم وقبولیچون ابرام ایلدكلری هدایایی قبول ایتسه زنكین
اولمق كندوسنجه امر آسان اولدیغی حالده هدایای مذكوره‌یی رد ایدر ایدی وزوجه‌سی
بومقوله اصول حكمتدن ذوق الدیغی جهتله زوجنك شو حركتندن منفعل اولور
ایدی سقراط امر معیشتده بر درجه مضایقه وزحمت چكر ایدی كه سالف الذكر
سفسطه‌جی (انتیفون) سقراطك شو حالنه طعن وتعریض ایله بوفقر ومسكنته
هیچ براسیر بیله تحمل ایده‌مز وقیافتك فقیرانه اولدقدن بشقه برلباسی هم یازین وهمده
قیشین كیرسن ودائما یالین اایاق كزرسن دیدی فقط سقراط جوابنده اكر سعادت سعهٔ
حال وتنعمده در اعتقادنده ایسه‌كز خطا ایدرسكز هرنقدر بن ظاهرا فقیر كورینور
ایسه‌مده سندن زیاده سعادت حالم وار در هیچ برشیئه محتاج اولمامق خواص الهیه‌دن
اولوب بوجهتله انسانك احتیاجی نقدر از اولور ایسه اولقدر مقام ربوبیته مقرب
اولور دیدی سقراطك فضائل اخلاقی جمله‌نك تحسین وتعجبنی موجب اولوب بالخصوص
آتنه‌ده فضلیت اخلاقه رعایت ایده میانلر بیله بونك اربابنه سرفرو ایلدكلری جهتله
سقراطك شو حالی شهر مذكورده فوق العاده كورینور ایدی بناء علیه عموم اهالی
سقراط حقنده فوق الغایه حرمت وتعظیم وپك چوق كسان كندوسندن تلمذ ایدرلر ودرسنی
دكلمكی وكندوسیله صحبت ایلكی هر درلو حظوظاته ترجیح ایلرلر ایدی سقراط كندو
نفسی حقنده شدت ایدوب سائرلری حقنده امكان مساعد اولدیغی درجه‌ده لطف
وملایمت كوستردیكندن شو حالی برقات دها جلب قلوب ناسه مدار اولمشیدی درسنی
استماع ایلان كنجلره هرشیدن اول مخافة الله وطریق زهد وتقوایی تعلیم وبعده شهواته
انهماك انسانك سرمایهٔ سعادت حالی اولان حریتنك انسلابنه سبب اولدیغنی بیان
وتوضیح ایله هر حالده حد اعتداله رعایت لازم كله جكنی تفهیم ایدر ایدی واصول
تدریسی مصاحبت طریقیله اولوب بركونه درس حاضرلمق عادتی دكل ایدی اتفاقی
اوله‌رق ظهور ایدن برمسئله اوزرینه بحث اچار وابتدا حل شبهه ایتمك استیان برادم كبی
برمسئله میدانه قویوب اولبابده وبریلان اجوبه اوزرینه بسط مقال ایدر ایدی اثناء هر كون
برقاچ ساعت بو وجهله علم اخلاق تعلیمیله اشتغال ایدوب هر كس بلامانع حضورینه داخل

وصحبتندن فائدهٔ كليه حاصل ايدرلرايدى سقراطك هرنقدر تأليفاتى يوق ايسه ده اصول
اديبه‌سى وبوندن صورت بحثى فلاطون وزنفونك آثارنده مشهوددر چونكه سقراطك
شاكردلرى اولان موسى اليهمانك سقراطدن نقل ايتدكلرى مواددە وبالخصوص اصول
مناظره‌ده مشهود اولان اتفاقلرى سقراطك اصول متخذه‌سى اولديغنه دليل واضحدر
اصول اديبه‌سى حقنده بويله ديه‌لەمز چونكه فلاطونك ليسيس عنوانيله ضبط ايلديكى
بر محاوره‌يى اوقودقدنصكره سقراطك دخى كندوسنه ديديكى وجهله فلاطون سقراطه
بعض سويلمديكى شيلر اسناد ايدرايدى فقط زنفون بو بابده دها زياده شايان اعتماد اولوب
چونكه موسى اليه سقراط ايله ديكر برذات بيننده وقوعبولان محاوراتى وقوعى اوزره
نقل ايدرايدى ـ هركشى طريق تدين وتقوايه سوق وترغيب ايدن برذاته كفر وافساد
اخلاق اسناديله قتلنه حكم اولنمسى طوغريسى غرايب احوالدندر واقعا شوظلم صريح
براختلال اثناسنده واوتوز حاكم زمان فترت نشاننده وقوعبولمشدر بو وقعه‌نك نو جهله
اولديغى بروجه آتى بيان اولنور ـ اشبو اوتوز حاكمدن (قريتياس) ايله (السيبياد) وقتيله
سقراطك شاكردى اولوب فقط بونلر سوء اخلاقلرى سقراطك تعليم ايلديكى اصول
حكميه‌يه توافق ايلمديكى جهتله اندن اعراض ايتمشلرايدى سقراط اغراض نفسانيه‌سنه
انهماكندن طولايى بى محابا كندوسنى توبيخ ايلديكى جهتله قريتياس سقراطك الـ بيوك
دشمنى اولوب مسند حكومته چيقدقده سقراط بونلرك مظالم واقعه‌سنه قطعا تحمل
ايده‌ميوب حقلرنده سربستانه سوزسويلرايدى حتى هركون اهاليدن برچوق بيكناهلرى
قتل ايلدكلرينى كورديكى جهتله برمجلسده ديمشدركه رعى ايتمك اوزره كندوسنه
برمقدار اينك تسليم اولنان برآدم بواينكلرى كوندن كونه زبون وعددلرى نقصان اوله‌رق
كتورديكى حالده كندوسنك نااهل چوبان اولديغنى اعتراف ايتمز ايسه پك غريب اولور
اوتوز حاكمك اصحاب نفوذندن اولان موسى اليهما قريتياس ايله خاريقليس سقراطك شو
مثالدن مرادى كندولرى اولديغنى فهم ايلدكلرندن اولا آتنده فن خطابت تعليمنك
منعى حقنده برقانون وضع ايلديلر وهرنقدر سقراط هيچ بروقتده بوصنعتى اجرا ايتمامش
ايسه‌ده بوندن مراد كندوسى اولوب بوطريق ايله عادتى اوزره دوستلريله علم اخلاقه
دائر صحبت ايلمسنك منعى داعيه‌سنده بولندقلرينى تفرس ايلدى ـ بونك اوزرينه قانون
مذكورك واضعى اولان موسى اليهمانك نزدينه كيدوب استيضاح مرام ايلدى وايراد
ايتديكى اسئلهٔ دقيقه‌يه جواب ويره‌مكده مضطرب اولدقلرندن كنج ادملرله مصاحبت
ايتمك كندوسنجه ممنوع اولديغنى قطعيا بيان ايلديلر سقراط سن شبابتك قاچ ياشنه قدر
شمولى اوله‌جغنى انلردن سؤال ايتمسى اوزرينه اوتوز ياشندن اشاغى اولنلره كنج نظريله
باقدقلرينى سويلديلر سقراط بوكا جواب ويره‌رك مثلا بريسى كلوب خاريقلس
وياخود قريتياس نره‌ده‌در ديو سؤال ايتسه هيچ جوابنه بيلديم ديدكده خاريقلس

اوت دیوب قریتیاس دخی سنك مقالاتكدن سمعلرینه فتور كلمش اولان برطاقم اشخاصی
تهدیدن صكره باشكه جمع ایده میه جكسن دیدی سقراط بكا تابع اولنلردن بریسی مرحمت
ونصفت ندر دیو سؤال ایدر ایسه ینه جواب ویرمیه یمی دیدكده خاریقلس اوت
چوبانلر بیله سؤال ایتسه ینه جواب ویرماملیسن وسنده اینكلرك عددینی ازالتماملیسن
دیدی بونك اوزرینه سقراط سالف الذكر صغرمثالی موما الیهمایی زیاده اغضاب ایدوب
حقنده فوق الغایه خصومتلرینی جلب ایتمش اولدیغنی فهم ایلدی

فقط سقراطك فضائل اخلاق ایله شهرتی اولدیغی جهتله علیهنده بردعوی اقامه سیله
مرافعه سنك اجراسی انظار ناسده مستهجن اوله جغی جهتله اول امرده ناموس
واعتبارینك كسری اقتضا ایده جكنی تصور ایلدیلر اریسطوفان نام برذات سحاب
اسمنده برقومیدیا تنظیم ایدوب بونده سقراط كویا باطلی حق صورتنده ارائه ایلمك
اصولنی تعلیم ایلدیكی كوسترلدی اشبو قومیدیانك سقراط حقنده سوء تأثیری مشاهده
اولنمغله میلیتوس برطاقم اتهاماته قیام ایله اولا سقراط اتنه لولك معبودی اولان الهلری
انكار ایله آلهۀ جدیده اتخاذ وثانیا كنجلری افساد ایدوب یعنی بونلره والدین واقربارینه
وحكامه حرمت ایتامكی تعلیم ایلدیكنی ادعا واشبو ایكی جنایتدن طولایی قتلنی طلب
ایلدی اوتوز حاكم وبالخصوص سالف الذكر قریتیاس ایله خاریقلسك سقراط حقنده
هرنقدر خصومتلری دركار ایسه ده اگر كندوسی بعض مرتبه صورت مدارا كوسترمش
اولسیدی قتلنه حكم ایتملری مشكل ایدی فقط دفع دعواده زیاده صلابت وعلوجناب
اظهار وحتی بعض مرتبه قباحتلی اولدیغنه حمل اولنور مطالعه سیله جزای نقدی
ویرمكدن دخی امتناع ایدوب بالخصوص نه مقوله جزایه مستحق اولدیغی كندوسندن
صورلدقده بقیۀ عمرنده شهر عمارتنده اقامه اولنه رق بیت المالدن اتفاق اولنمغه مستحق
اولدیغنی كمال متانتله سویلدیكی جهتله حكام شوحركاتندن برقات دها منفعل اوله رق
قتلنه حكم ایتدیلر لیسیاس اسمنده برفیلسوف سقراطك برائت ذمتنه دائر برمقاله تنظیم
ایدوب حضور حكامده قرائت ایلمك اوزره كندوسنه اعطا ایتدكده سقراط بونی
مطالعه ایلدكدن صكره پك اعلا اولمش فقط بنم ایشمه یارامز دیه رك صاحبنه اعاده
ایلدی لیسیاس مادام كه تحسین ایدیورسكز نیچون ایشكزه یارامز دیو سؤال ایتدكده
عزیزم بعض البسه وایاق قابلری پك اعلا اولدقلری حالده بكا الویرمز دینلمزمی
دیو جواب ویردی فی الواقع مقالۀ مذكوره پك بلیغ ومؤثر ایدیسه ده سقراطك استقامت
وخلوص طویتنه ناچسبان برصورتده قلمه النمشیدی سقراط قتلنه حكم اولندقدنصكره
محبسده كوتوریلوب بالدیران اوتی خلاصه سی تناولندن متأثرا برقاچ كون صكره
وفات ایلدی اولوقت اتنه ده قتلنه حكم اولنانلر بوصورتله اعدام اولنور ایدی
دیوجانس لایرقك بیاننه كوره سقراط ایكی دفعه تأهل ایتمشدر فقط بونلردن یالكز زانتیپ

معروف اولوب بوندن سقراطك تمپروقلس اسمنده براوغلی تولد ایلمشدر مرقومه سوء
اخلاق ایله مشهور اولوب سقراط بونك هردرلو اذا وجفاسنه تحمل ایدر ایدی
واکر رفاقتنه تحمل ایده بیلور ایسه م ارتق دنیاده بنم ایچون تحمل اولنمیه جق برشی
قالمز اعتقادنده اولدیغمدن بونی تزوج ایلدم دیرایدی سقراط بعض حالاتده کندوسنه
افکار صائبه القا ایدر بر پری یه مقارن اولدیغنی ادعا ایدر ایدی فلاطون وزنفون
ودیکر قدمای مؤلفین بونی ذکر ایتمشلر وحتی پلوتارك واپوله وماقسیم بو بابده
بر کتاب تألیف ایلمشلردر سقراط شاکردلرینه من حیث الاراده مماتده وطبیعت جهتیله
حیاتده اولیکز دیرایدی قتل اولنه جغی وقت زوجه سی فریاد وفغانه باشلدقده سقراط
نیچون اغلیورسن دیو سؤال ایلدیسنی بغیر حق قتل ایده جکلرانك ایچون اغلیورم
دیدکده شاشقین یا بحق می قتل اولنمقلغمی استرایدك دیدی برکنج ادم امر تزوجده
کندوسیله استشاره ایتدکده صاقین سنده بالغك اغ ایله اوغرادیغنه اوغرامیه سن
چونکه خارجده اولان بالق اغك ایچنه کیرمك وایچنده کی طیشارو چیقمق استردیدی
حیواناتك الك کوزلی قنغیسیدر دیو سؤال اولندقده قادیندر دیدی انسانلرك حکمداردن
منفعتی ندر دیو سؤال اولندقده اراداتلری اولمیه رق انلره ادب تعلیم ایدر دیو جواب
ویردی عشق حیوانك بقاسیچون خلق اولنمش برقوت اولوب حیوانی موجب
تناسل اولان قربانه سوق ایدر و حیوانك شخصی باقی قالمز ایسه ده بو وجهله نوعی
باقی قالور دیدی عاشقك الك کوزله محبتی بوندن حاصل اوله جق ثمره نك الك کوزل
اولمسی حکمتنه مبنیدر دیرایدی نیچون هیچ بروقتده سنده اثر حزن کورلمز دیو سؤال
اولندقده ضایع اولدیغی حالده موجب کدر اوله جق هیچ برشیئه مالك اولمدیغم ایچوندر
دیدی فضائل اخلاقدن بی بهره اولمق دوته معادلدر انسان اجراسنی استحسان
ایتدیکی فعلی خاطرینه کتورممالیدر هر شخصك عطیه سی همتنه کوره در شهواتنه
اسیر اولنلرك حر فاضل اوله بیلمسی قدر استبعاد اولنه جق شی یوقدر انسانی قوانین دکل
فعلیله امتحان ایتملیدر اطبا خستکانك سبب سلامتی اولدیغی کبی قوانین دخی مظلومینك
سبب سلامتیدر ویرمیه جك شیئی ویرمك ایله ویریله جك شیئی ویرمامك مساویدر اویخو
کوچك اولوم واولوم بیوك اویخودر دیرایدی

افلاطون

افلاطون سکسان سکزنجی اولیمپیادك برنجی سنه سی یعنی میلاددن درتیوز یکرمی
بش سنه مقدم تولد ایدوب یوزسکزنجی اولیمپیادك برنجی سنه سنده سکسان برياشنده
اولدیغی حالده وفات ایتمشدر افلاطون مسقط رأسی اولان آتنه شهرینك اشرف
خاندانندن برینه منسوب اولوب مذهبنك علوقدر وشانندن کنایه اولمق اوزره

افلاطون الهی عنوانیله شهرت بولمشیدی پدری قودروس (۱) سلاله سندن اریسطون ووالده سی سالف الترجمه حکمادن سولون نسلندن پریکسیوندر ابتدا اسمی اریسطوقلس ایدی فقط کندوسی اوزون بویلو وتحم وبالخصوص وسیع الجبهه وعریض الاکتاف اولق حسبیله بعده پلاطون (۲) تسمیه اولنوب بونکله شهرتشعار اولمشدر روایت اولندیغنه کوره هنوز بشکده ایکن اریلرطوداغنه بال دوکرلر ایدی وبودخی ابنای وطنی بیننده مایهٔ امتیازی اولان فصاحت عجیبه سنه براعت استهلال عد اولنور ایدی هنکام صباوتنده شعره هوس ایدوب برقاچ مرثیه وایکی تراجیدیا (۳) نظم ایلمشیدی فقط علم حکمتله اشتغاله باشلادقده بونلرك هپسنی اتشه اتمشدر پدری کندوسنی تربیه وتعلیم ایچون سقراطه تقدیم ایتدیکنده یکرمی یاشنده ایدی سقراط بوندن برکیجه مقدم رؤیاسنده قوجاغنده قوغوقوشی یاوریسی کوروب اشبوقوش تویلری کلدکده قنادزینی اچه رق ونغمات نفیسه ترنم ایدرك کمال جسارتله اوج سمایه عروج ایلمشیدی سقراط اشبو رؤیایی افلاطون ایله تعبیر ایدوب مومی الیهك بركون اوج اعلای اشتهاره واصل اوله جغنه فال عد ایلدی فلاطون سقراطك وفاتنه قدر کمال صدق وخلوص ایله مجلسنه ملازمت ایدوب فقط وفاتندن صکره هراقلیطس مذهبنه تابع (قراتیله) و (پارمنید) مذهبنه سالك (هرموجینس) نام حکمایه انتساب ایلدی یکرمی سکز یاشنه واصل اولدقده سقراطك دیکر شاکردانیله برابر اقلیدسدن تلمذ ایلمك اوزره (میغار) شهرینه عزیمت واورادن (سیرن) شهرینه کیدرك محل مذکورده تؤدروسدن علم هندسه تحصیلنه مبادرت وبعده ایتالیایه کچه رك اول زمان پك مشهور بولنان فیثاغورسیلرك درسلرینه مداومت ایلدی اشبو اساتذهٔ عظامدن تلقی ایتدیکی علوم ایله اکتفا ایتیوب مصر علما وحکماسندن دخی اقتباس انوارعلم ومعرفت ایتمك اوزره ممالکت مذکوره یه عزیمت ایلدی اول اثناده اسیاده بولنان محاربات مانع اولمشیدی مجوسیلردن دخی استفاده ایلمك اوزره هندستانه دخی کیده جك ایدی اشبوسیاحتلردن صکره آتنه یه عودت ایدوب (اقاده می) اسمنده برقریه ده تمکن ایلدی محل مذکورك هواسی وخیم ایسه ده سمن وعافیت تامه سنی اصلاح وتعدیل ایتمك مقصدیله محل مذکوری خاصة انتخاب ایلدی وفی الواقع بوعلاجك تأثیرینی کوروب شویله که اولابرحمای مربعه مبتلا اوله بونی تمام برچوق سنه چکدی فقط پرهیز وقناعته زیاده دقت ایتدیکی جهتله علت مذکوره مندفع اولوب اولکندن زیاده کسب عافیت ایلدی

---

(۱) اتنه حکمدارلرینك الك صکره کیسیدر

(۲) پلاطی یونان لساننده اینلو معناسنه در

(۳) بروقعهٔ مولمه ایله منتهی اولور حکایهٔ منظومه درکه تیاتروزده اوینانیلور

فلاطون اوچ کره محاربه‌یه کتمشدر اشبو محاربانك برنجیسی تانغارا ایکنجیسی قورنته اوچنجیسی دیلوسده وقوعبولوب محاربهٔ اخیره‌ده منسوب اولدیغی طرف غلبه ایلمشدر اوچ کره دخی سچلیایه کیدوب ایلک دفعه‌سی مجرد سیروسیاحت (واتنا) جبل اتش فشاننك یاندیغنی رؤیت ایتمك ایچون ایدی اولوقت سچلیا حکمداری اولوب غدار لقله مشهور بولنان (دنیز) کندوسنی کورمك استدیکندن سراینه کیدوب حضورنده ظلم واعتساف حقنده بردرجه سربستانه اقردیلرسویلدیکه حکمدار مشار الیه زیاده منفعل اوله‌رق اعدامنی تصمیم ایتمش ایکن بعض ذواتك شفاعتیله عفو ایدوب فقط قتله بدل کندوسنی نزدنده بولنان لقدومونیا ایلچیسی بولید نام ذاته تسلیم واسیر اوله‌رق فروخت ایلمسنی تنبیه ایلدی سفیرمومی الیه دخی فلاطونی (اغینا) نام جزیره‌یه کتوروب اوراده فروخت ایتدی جزیرهٔ مذکوره اهالیسی مملکتلرینه آتنه‌لولرك ایاق باصمامسی وخلافنده حرکت ایدنلرك قتل ایله مجازات اولنمسی حقنده برقانون وضع ایتمش ایدی (خارماندر) اسمنده برشخص فلاطونك آتنه‌لو اولدیغنی وقانون مذکوره مغایر حرکت ایتدیکندن طولایی قتله مستحق بولندیغنی محلنه اخبار ایتمش ایسه‌ده بعض خیرخواهان قانون مذکور عادی ادملر حقنده اولوب فیلسوفلره شمولی اوله‌مز دیو تأویل ایله صحابت ایلدکارینه مبنی جزیره‌دن اخراج اولنمق اوزره فروختیله اکتفا ایتدیلر مساعدهٔ طالعنه مبنی قیروانلی انیسوس نام برذات اوراده بولندیغندن کندوسنی یکرمی التونه صاتون الوب آتنه‌یه ارسال ایلدی فلاطونی ابتدا صاتمش اولان سالف الذکر (پولید) برمحاربه‌ده مغلوب اولدقدن صکره صو‌ده غرق اولمشدر کویا طائفهٔ جندن بریسی وقتیله مرقومه خبرویرمش اولدیغی وجهله شوفلاکتلر فلاطونه ایتدیکی اذا وجفادن طولایی جزای عملی اولدیغی روایت اولنور حکمدار مرقوم دنیز فلاطونك اتنه‌یه عودتنی استخبار ایتدکده کندوسنی مذمت ایده‌جکندن خوف ایدوب حتی استعفای قصور معرضنده فلاطونه برمکتوب دخی ارسال ایلدی فلاطون یازدیغی جوابنامه‌ده اولبابده اندیشه ایتمیکز علم حکمت ایله کمال اشتغالم سزی دوشنمکه میدان ویرمز دیدی فلاطون مرقوم دنیزك اوغلی زمان حکومتنده اوراده بولنان همشریلرینك اطلاقنه وکندو تبعه‌سی حقنده رفق وملایمتله معامله‌یه ترغیب ایتمك مقصدیله سچلیایه بردفعه دها سفر ایلدی فقط درت ماه اوراده اقامت ایدوب حکمدار مرقوم نصایح واقعه‌سنی قبول ایتمدکدن بشقه دیونی (۱) نفی واجلا وپدری کبی مظالم وتعدیات اجرا ایلدیکنی کوردکده اوراده طوره‌مق استمدی وحکمدار مرقوم هرنقدر کندوسنی توقیرو احترام واوراده قالمسیچون ابرام ایلمش ایسه‌ده موافقت ایتمیوب اتنه‌یه عودت ایلدی بعده اوچنجی

---

(۱) دیون سیراقوسلی اولوب فلاطونك شاکرد ودوستی ودنیزك دامادی ایدی

دفعه اولق اوزره سجلياه كيدوب مومى اليه ديونك نفيدن اطلاقنى التماس وترك
حكومت حقنده خيرلو اولديغنى حكمدار مرقومه سربستانه سويلدى اول دخى ابتدا
صورت موافقت كوسترمش ايسه ده بعده سوزنده ثبات ايتمديكندن خلف وعدندن
طولايى توبيخ ايله بردرجه ده اغضاب ايلديكه معرض تلفده بولندى وتارانته لى
(ارخيدس) برسفينه ايله مخصوص برسفير ارسال ايدرك فلاطونى طلب ايتمامش
اوليدى بلكه قتل اولنورايدى حكمدار مرقوم ارخيدسك رجاسى اوزرينه فلاطونك
عزيمتنه رخصت ويردكدن بشقه اثناى سفرده اقتضا ايدن ذخائر وارزاقى دخى
سفينه سنه وضع ايتديردى فلاطون ارتق بردها چيقمامق نيتيله آتنه يه عودت ايدوب
اهالى كمال توقير واعزاز ايله كندوسنى استقبال ايلديلرو برحكومت مأمو ريتى قبول
ايتمسيچون هرنقدر كندوسنه ابرام اولنمش ايسه ده اول اثناده اهالى يه عارض اولان
فساد اخلاق جهتيله ابراز حسن خدمته موفق اوله مم ديه رك بروجهله موافقت
كوسترمدى بتون يونانستان اهاليسى فلاطون حقنده فوق الغايه حرمت ايدوب
حتى بركره اوليمپياد جمعيتنده بولنديغى حالده اورايه تجمع ايتمش اولان طوائف
مختلفهٔ يونان طبعا زيانه مائل اولدقلرى مردرلو سير وتماشايى ترك ايدوب فلاطونك
مشاهدهٔ ديداريله تلذذ ايلدكلرى كورلمشدر فلاطون مدت عمرينى حال تجرده
امرار ايدوب دائما قاعدهٔ پرهيزكارى وقناعته فوق الغايه رعايت ايلر ايدى ايام
صباوتنده بيله غايت مكانتى اولوب قهقهه ايله كولديكى هيچ وقوعبولمامش ودائما
شهواتنه غالب اولوب تهور وغضب حالى دخى كورلمامشدر حتى صغرسنندن
برونزدنده تربيه اولنمش برديقانلو كندو خانه لرينه عودت ايتدكده بركون پدرينى
غضبناك كورمكله شو حالدن پك متعجب اولدرق فلاطونك يانندهبن بويله شى كورمدم
ديديكى منقولدر يالكز بردفعه كوله سى بر بيوك قباحت ارتكاب ايتمكله انك حقنده
بعض مرتبه حدت اظهار ايتدى و بن بر از غضب حالنده اولديغم ايچون شايد حد لايقى
تجاوز ايدرم ديه رك مرقومك تأديبنى بشقه سنه حواله ايلدى ارسطونك نقلى اوزره
هرنقدر كندوسى سوداوى المزاج وكثير التفكر ايسه ده غايت ملايم وبشوش اولوب
ضررسز مزاجى دخى سورايدى وشاكردانندن (زنوقرات) ايله (ديون)
بعض مرتبه عنف وشدتله متصف اولدقلرندن تهذيب اخلاق ايتمك ايچون سزا آلهه يه
قربانلر تقديم ايديكز ديو انلره نصيحت ايدرايدى فلاطون برچوق شاكرد يتشدرمشدر
بونلرك الڭ ممتازلرى همشيره زاده سى (سپوسيپ) و (وزنوقرات) ومشهور
(ارسطو) درحكمادن (تئوفراست) لك دخى بوزمره دن اولديغى مرويدر
و (ديموستن) دخى فلاطونه نسبت دعوى ايدر ايدى اشبو ديموستن اسكندر
رومى طرفندن يونانستان واليسى بولنان (انتيپاتر) لڭ الندن قورتلق ايچون برمحله

التجا ایتمشیدی والی امر قوم طرفندن کندوسنی اخذو کرفته‌ء امور اولان (ارخیاس) نام ذاته کیدوب بو محلدن چیقار ایسه‌لئجانکه ضامن اولورم دیمکله روحك بقاسی حقنده زنوقرات وفلاطونك مقالاتنی استماع ایتمشیکن حاشاکه بن ذاتله حیاتی عزتله مماته ترجیح ایده‌یم دیمش وشو کیفیت صدق مدعاسنی مؤید بولنمشدر افلاطونك شاکردانی ایچنده ایکی دخی قادین واردر بونلرك بریسی مانتینه‌لی (لائنیا) ودیکری بلیازی شهری اهالیسندن اقسیوسه ایدی بونلر ایکیسی دخی تعلم ایلدکلری علم حکمته دها مناسب اولور مطالعه‌سیله دائما ارکك قیافتنده کزرلر ایدی افلاطون علم هندسه‌یه زیاده اهمیت ویروب برفیلسوف ایچون مطلقا بونی بیلمك لازمدر اعتقادنده اولدیغندن کلمات آتیه‌یی مدرسه قپوسی اوزرینه یازدیرمشیدی (علم هندسه‌ده مهارتی اولمیانلر بورایه کیرمسونلر) فلاطونك الیوم موجود بولنان اون ایکی قطعه مکتوبندن ماعدا بالجمله مؤلفاتی محاوره اصولی اوزره یازلمشدر اشبو محاورات اوچ قسمه تقسیم اولنه بیلور بریسنده سفسطه جیلری ردو دیکرنده کنجلره علم وادب تعلیم ایدرواوچنجیسنده دخی سن رجولیته واصل اولمش اولنلره مخصوص موادن بحث ایلر محاورات مذکوره بربشقه صورتله دخی تقسیم اولنور چونکه فلاطون سالف الذکر مکتوبلرنده وقوانینه متعلق کتابلرنده و (ایپنومیس) نام تألیفنده بیان اولنان مواد کندو مذهب مخصوصی اولوب فقط دیکر محاوراتده (سقراط) و (تمه) و (پارمنیدس) و (زنون) مثللو ذوات لساندن سویلدیکی شیلر ملحوظات قبیلندن اولوب بونلرك صحتنی تعهد ایتمز هرنقدر محاوراتنده سقراطك لساندن یازدیغی شیلر سقراطك مزاجنه موافق وحین مباحثه‌دن مسلوکی اولان اصوله مطابق ایسه‌ده بونلر حقیقة سقراطك کندو افکاری ظن اولنمامليدر چونکه سقراط هنوز حیاتده ایکن فلاطونك (لیسس) عنوانیله ترتیب ایتمش اولدیغی برمحاوره‌یی سقراط مطالعه ایتدکده فلاطون بکا هیچ خاطره‌مه کلمامش شیلر سویلتمش دیه‌رك محاورهٔ مذکوره‌یی تکذیب ایتمشدر فلاطونك انشاسی ارسطونك شهادتنه کوره بلاغت نظم ایله‌سادکئ نثر بیننده ایدی مشاهیر ادبادن (کیکرون) فلاطونك بلاغتنده اطرا ایدرك دیمشدرکه اکر مشتری (١) لسان انسانی اوزره تکلم مراد ایتسه انجق فلاطون قدر حسن تعبیره مقتدر اولور ایدی کذلك ادبادن (پانوتیوس) فلاطون حقنده فیلسوفلرك اومیروسیدر دیر ایدی فلاطون اوچ فیلسوفك رأیلرندن مرکب برمذهب تشکیل ایتمشدر طبیعیات ومحسوساتده هراقلیطسك افکارینی قبول ایتمش ومافوق الطبیعیات وعقلیاتده فیثاغورسه تبعیت ایلمشدر وسیاست اخلاقده سقراطی جمله‌یه ترجیح ایدوب بوبابده یالکز انك مذهبنه تمسك ایدر

---

(١) یونان وروماليلرك معتقدلری اولان آلهه‌نك رئیسیدر

ایدی فلاطون اصول ثلثه یه قائل اولوب بونلردخی آله وماده وفکردر آله عقل کل وماده کون وفسادك هیولاسی وفکردخی برجوهر روحانی اولوب علم الهیده مرکوزدر زعمنده ایدی اکرچه عالم برآله خالقك صنعی اولدیغنی اعتقاد ایدر ایسه‌ده اشبو خالقك اشیایی محض عدمدن خلق وایجاد ایتدیکنه قائل اولمز ایدی شویله که آله عالمی من الازل موجود اولان برماده‌دن تشکیل وانشا ایلمشدردیر ایدی بوصورتده آله خالق مادهٔ اصلیه‌یه برشکل ویره‌رك عالمی خلق ایلمسی برمعمارك ایشلنمامش طاشلری نحت وبرشکل مخصوص اوزره وضع ایدرك برخانه انشا ایلمسی کبی دیمك اولور فلاطون (ایتومیس) نام تألیفنده بیان ایلدیکی وجهله علوی وسفلی ومتوسط اولمق اوزره اوچ درلو آله تصور ایدر ایدی علویلری سماده ساکن اولوب ماهیتلری ومکانلری ینك بعدیتی جهتیله انسانلر انلرایله انجق آلههٔ متوسطه واسطه سیله اختلاط ایدرلر اشبو الههٔ متوسطه دخی هواده ساکن اولوب بونلره شیطان تسمیه ایدر ایدی بونلر الههٔ علویه نك وکلاسی مقامنده اولوب الهلرك اوامرینی انسانه وانسانلرك قربان ودعالرینی الهلره ایصال ایدرلرو بونلرك هربری محول عهده‌لری اولان مواقعی اداره ایدرلر وظهوره کلان خوارق عادات بونلرك آثاریدر والههٔ سفلیه ایرمقلرده بولنوب بونلر رؤیالری تمثیل والههٔ متوسطه کبی بعض غرائب ارائه ایدرلر وموجوداتك هرجزؤی اشبو الههٔ سفلیه ایله مملو اولوب حتی بونلر بعض کره انسانلره کورینوب بعده اختفا ایدرلر دیرایدی فلاطون تناسخه دخی قائل اولوب بونی فیثاغورسدن اخذ ایله دیکر برقالبه افراغ ایتمشیدی شو اعتقادی بعض مؤلفاتنده مصرحدر فلاطون هرنقدر بقای روح حقنده برمحاورهٔ بلیغه ترتیب ایتمش ایسه‌ده بومسئله ده بیوك خطالری واردر شویله که بریسی معنوی ودیکری مادی اولمق اوزره روحی ایکی یه تقسیم ایتمش اولدیغی جهتله کرك روحك ماهیتی حقنده وکرك ارواح اجسامدن مقدم موجود اولوب اجسامه حلول ایتمك اوزره سمادن نزول ایدر تزکیه اولندقدنصکره ینه سمایه رجوع واوراده برمدت قالدقدنصکره تکرار اجسامه حلول ایتمك اوزره ینه ارضه نزول ایدرو بو وجهله دور دائم اوله‌رق تلوث وتطهر ایدرلر دیمشدر روحلر وقتیله حلول ایلدیکی اجساده مظهر اولدقلری حالاتی کافة اونوتمزلر اعتقادنده اولدیغندن ارواحك تحصیل ایتدکلری معلوماتك اکثریسی وقتیله کسب ایتمش اولدقلری معلوماتك تخطرندن عبارت اولدیغنی ادعا وارواحك اقدمیتی اعتقادینی اشبو تخطرات اوزرینه بنا ایدر ایدی فلاطونك مذهبی مسائل عدیده ده زیاده مقبول ومستحسن کورندیکی جهتله برمنوال محرر زماننده افلاطون الهی عنوانیله شهرت بولوب بعد الوفات دخی الوهیتنه ذهاب اولنمشدر فلاطون طوغدیغی کونده وفات ایتمشدر

اشرا ایله اختلاطدن احتراز ایدیکز زیرا او مقوله لرسزه فنالق ایتمدکلرندن طولایی امتنان ایدرلر — اولادکزك علم وادبنی کندو علم وادبکزه حصر و قصر ایتمیکز زیرا انلرسزك زمانکزدن بشقه بر زمان ایچون خلق اولنمشلردر اقبال حالنده شهوات عقوله وادبار حالنده عقول شهواته تابع اولور — عفو ایوزی اصلاح ایتدیکی درجه فنالری افساد ایدر — انسان هر صباح آیینه‌ده کندو یوزینه نظر ایتملیدر اکر کوزل ایسه برفعل قبیح ارتکابیله کوزللکنه نقیصه ایراثندن اجتناب واکر چرکین ایسه ایکی چرکینی برارایه کتورمکدن حجاب ایلیه — اختیارلغك موته قریبتی اولمش میوه نك روزکاراسمسیله یره دوشمکه قریبتی کبیدر — عاقل اولان ادم یوزکجك اقندی‌یه مداراسی کبی زمانه‌یه مدارا ایتملیدر — عادل اولیان بر حکمدارك مقر بلکنه وحلا اندن اولمیان ثروته وصدقه مقارن اولمیان بلاغته ومحلنده اولمیان سخاوته وحسبی اولمیان اعمال حسنه‌یه غبطه اولنما ملیدر عقل طبیعی انسانك باطننده اولوب اغاجك طمرلری مشابه سنده درو تعلم ایله حاصل اولان عقل انسانك خارجنده اولوب اغاجك داللرنده میوه ویرن محلی منزله سنده‌در — اجسادك قوتی اطعمه دن وعقولك قوتی حکمتدن حاصل اولور بناء علیه عقول حکمتدن محروم قالدقده اجسادك فقدان طعامده هلاك اولدیغی کبی هلاك اولور — والده‌لر چوجقلارینی طعامه باشلا تمزدن اول سود ایله بسلدکاری کبی استاد کامل دخی شاکردلرینه علوم دقیقه تدریسندن اول علوم سهله تعلیم ایدرلر — کفران نعمت محرومیتی مؤدی اولور عاقل اولان ذات حکمدارلرك کندوسنه جفا وجهلایه اعتبار ایتملرندن شکایت ایتمز زیرا بیلور که دنیاده قسمتلر هرکسك قدر واستحقاقنه کوره تقسیم اولنمامشدر — مسك هرنقدر اخفا اولنسه رایحه سی منتشر اوله جغی کبی صالح دخی هرنقدر صلاحنی کتمه سعی ایلسه ینه آکلاشیلور — حکیم صالح کیمسه یی اغفال ایتمز وعاقل کاملی کیمسه اغفال ایده مز — ملوکه نصیحت ایتمك وخیم العاقبه در — انسان وقت شدائدده احبا واقرباسنه وعهدده اهل صداقته وفقر ومسکنتده زوجهٔ صالحه‌یه وحین مماتده حسناتنه اعتماد ایتملیدر — جهلدن اشد فقیرلك وعجبدن مدهش یالکزلق اوله مز — عاقل سفها ایله ذوق ایتمکدن ایسه عقلا ایله طاش طاشیمغی ترجیح ایدر — چونکه ایکی صنفك دخی عاقبت حاللرینی بیلور — فاجره تعظیم ایتمك فجورینه تقویت ویرمکدر واحمقه تعلیم علم ایتمك بیهوده اضاعهٔ وقت ایلمکدر وکافر نعمته ایولك ایتمك نعمتی هبا ایلمکدر بناء علیه بویله برامره تشبث اولنمق استنلدکده اول امرده محلك مناسب اولوب اولمدیغی تحقیق ایلمك لازمدر — انسان کندو اتباعنك بیله لقردیسنی کسمملیدر زیرامغایرادبدر — وصیتسز کیجه بچورمیکز — حیاسزلق قبایحك الک بیوکیدر

(اسکندره خطابا) بر حیله لو اول فقط بو بر حیث موجب فساد اولمسون ـ سندن
اول کلانلردن عبرت آل وسندن صکره کلانلره عبرت اولمه ـ دشمنك كسب قوت
ایتمکسزین حالنی تحقیق ایله وفتق یومزدن اول رتق ایت ـ احسانك محدود اولمسون
زیرا بو صورتده ناسك املنی سنده دها زیاده توسیع ایدر ـ خاصه وعامه اوزرینه مساوات
اوزره حکم ایت وبیل كه خاصه نك صلاحی عامه نك صلاحنده در ـ علم ملوكك
زینتیدر ـ زائل اولان شیله تفاخر اولنمز وثابت اولمیان شیله غنا حاصل اولمز ـ محاربه ده
عسکردن مقتول اولنلرك اولادینه معاش تعیین ایله واول طرفدن مجروح اولنلره
بر جائزه ایله مکافات ایله وارقه سندن مجروح اولنلری یالکز لسان ایله تعزیر ایله وسقط
اولنلرك بقیهٔ عمرلرینه قدر انفاقی سنك اوزرینه واجبدر ـ لیلا عقد مشورت ایله زیرا انده
فکر کوندزدن زیاده طوپلودر ـ زیاده ملایم اولمه زیرا خلق سکا طمع ایدر وزیاده شدت
کوسترمه زیرا سندن نفرت ایلر ـ اخوانك عیوب باطنه لرینی تتبع ایدنلر برخوردار اولمزلر
ممدوحا وفات ایدنلر مفقود وحایشانلردن بختلودر ـ خلق دست ظلمکدن سالم اولمدقجه
سن نفسك ایچون سلامت مأمول ایتمه ـ حکمت نطق اثناسنده وشجاعت غضب حالنده
وعفت شهوت حالنده بیلنور ـ خلقدن حیا ایدوب ده کندو نفسندن اوتانمیان نفسنك
کندو عندنده هیچ قدری یوق ایمش دیمکدر ـ بر آدم کندوسنه برشیٔ سویلیوب پك
اوزاتدیغندن استماع ایده لی خیلی وقت چکمش اولدیغندن سوزیکزك ابتداسنی اونتدم
ونهایتنی ایسه اولنی بیلدیکم جهتله آکلایه مدم بیلمم دیمك بر درجه خوشمه کیدر که
بیلدیکم شیلر ایچون دخی بیلمم دیه سم کلور ـ انسانلری ذات حالنده دکل قدرتلری اولدیغی
وقت تجربه ایتملیدر ـ التون بوته ده امتحان اولندیغی کبی انسانلر دخی اقتدار حالنده تجربه
اولنور زیرا خیرلك خیری وشریرلك شری اول وقت میدانه چیقار ـ امور جزئیه ده حقنی غائب
ایدن حکمدار امور کلیه ده بوندن سالم اوله مز وبر حکمدار کندو رأینك خطاسنی
آکلادقدن صکره انده اصرار ایدر ایسه دشمنلرینی شاد ایدر ـ عقاب آخرتی نظردن
غائب ایتمه وحق تعالینك سکا احسان بیوردیغی نعمتلری ملاحظه ایله ـ برقومه ظفر
بولدیغکده عموما انلر حقنده شدت کوسترمه زیرا انلرك اکثریسی ضعفا وبریٔ الذمه در
دنیایه شدتله محبت ایدن فقیر اوله‌رق وفات ایدر ـ شرابده اسراف سفلهٔ ناس کاریدر

﴿ مجموعهٔ فنون ☼ منیف افندی ☼ ﴾

﴿ بیان اسباب فتح افریقیه ﴾

یکرمی التی سنهٔ هجریه سنده مصر واسکندریه حکومتنه مأمور بولنان عبدالله بن سعد
بن ابی سرحی افریقیه جانبنه لشکر کوندرمك اوزره خلیفهٔ ثالث حضرت عثمان
رضی الله تعالی عنهدن استدعای عنایت ورخصت وعسکرجه دخی استمداد

واستعانت ایلمسی اوزرینه طرف خلافت پناهیدن مأمولنه مساعده وكلی عسكر ایله
اشراف صحابه‌دن عبد الله بن عباس وعبد الله بن عمر وغیریلری اول جانبه ارسال
اولندی اثنای طریقده عقبة بن نافع دخی مسلمانلردن برجماعتله انلره التحاق ایلیوب
افریقیه جانبنه طوغری ایلرولمكله باشلدیلر افریقیه مملكتی ایسه قیصر روم طرفندن
اداره اولنوب طرابلسدن سبته بوغازنده واقع طنجه‌یه قدر ممتد اولان اقلیمك حاكمی
جرجیر نام بركمسنه اولوب معیتنده اكثریسی سواری اوله‌رق موجود بولنان یوز
بیكدن متجاوز عسكر ایله برابر عساكر اسلام ایله طرابلس طرفنده شبیطله نام شهره
قریب بر محلده محاربه‌یه مباشرتله قرق كون قدر حروب متعدده واقع وطرفینه
ضعف كلی طاری اولدی انجق جرجیره كوره جدید عسكر تداركی آسان اولوب
عساكر اسلامیه‌نك ایسه بولندقلری محل بلاد اسلامیه‌دن بعید ومركز خلافتله
امر مخابره منقطع اولمغله بوندن اول افریقیه‌یه وقوعبولان سفرلرده هزیمت كفاره
موفق اولنه‌مدیغی مثللو بو سفرده دخی جنود اسلامیه‌نك عودت ورجعته مجبور
اولملری ایجاب حالدن ایدی اما بو طرفده حضرت عثمان رضی الله عنه اشبو انقطاع
مخابرات سببیله تشویشه دوشوب عبد الله بن زبیر حضرتلرینی برجمع كثیر ایله اول
لشكرك امداد واعانتنه ارسال بیوردیلر ابن زبیر تعجیل تام ایله مدت قلیله‌ده نیجه مسافه
قطع ایدوب واتفاقا اسلامیانك كفار ایله قتاللری خلالنده عبد الله بن سعدك بولندیغی
محله خضر كبی ایریشوب طرف اسلامیانه اولوجهله ضعف طاری اولمشیكن اشبو
اعانهٔ ناكه ظهوردن قوت شكیمه حاصل و برطرفدن دخی عبد الله بن زبیر
حضرتلرینك حسن اداره وتدبیری دخی جرجیر طاقمنك كاءلا انهزام واضمحلالنه
بادی اولوب حتی كندی دخی ابن زبیرك النده مقتول اولمشدر عساكر اسلامیه
سرعسكرینك اسمی عبد الله بن سعد اولوب قلب لشكر انكله معمور ومیمنهٔ جنود
عبد الله بن عمر ایله منصور ومیسرهٔ عسكر عبد الله بن زبیرك قدومیله مسرور
ومقدمهٔ جیوش دخی حضور عبد الله بن عباس ایله پرنور اولدیغندن محاربهٔ مذكوره
حرب العبادله دینمكله شهرت بولمش واشبو فتوحاتك وشبیطله شهرینك فتح
وضبط اولندیغنك خبری عبد الله بن زبیر ایله خاكپای حضرت امیر المؤمنینه ارسال
قلنمشدر مذكور شبیطله شهرنده عساكر اسلامیه شول مرتبه غنایم بولدیلركه بهر
سوارییه اوچربیك و بهر پیاده‌یه بیك بشر یوز ذر خالص اصابت ایلیوب بوندن
صكره عبد الله بن سعد مصر حكومتنه عودت ایله افریقیه حكومتنی حضرت عثمان
رضی الله عنه طرفلرندن عبد الله بن نافعه تفویض اولندی برمدت صكره یعنی معاویه
ابن ابو سفیان و یزید بن معاویه زمانلرنده مصر والیسی بولنان عقبة بن نافع مقدار
كفایه عساكر اسلامیه استصحاب ایله جانب غربه طوغری رو براه عزم وشتاب

اولوب اول امرده مهاجرين يونانى شامل ومقدملرى قرطجه دينلان شهر قديمه و اول تاريخلرده اسكندريه شهرينه مثيل ومعادل بولنان سيرن نام شهر مهم التسخيرى داخل قبضهٔ فتح واستيلا وبعده شمديكى تونس مملكتنه طوغرى يورييوب اول يرلرى فتح واول جانبده قيروان شهرينى بنا ايلدكدنصكره عقلدن خارج جسارتله جبال اطلسك نواحئ جنوبيه‌سنه طوغرى كيدرك سوس نهرى بوينجه قديم سوس حكومتى مملكتنه داخل وقناريه جزايرى پيشگاهنده واقع ساحل بحر محيطه واصل اولدى اول عصره كوره ساحل مذكور اقصاى اراضى اعتبار اولنمغله عقبة بن نافع سوار اولديغى اسبى و بررو ايتده دوه‌يى بحر محيطه سوروب يارب شاهد وناظرسن كه اشبو دريای عمان مانع مشى وسريان اولمشيدى اسم جلالنى دها ايلرو كتوررايدم ديمشدر اشبو كلامى موسى بن نصير سويلمش ديو مشهور ايسه‌ده بعض تحقيقاته كوره عقبة بن نافعدن صادر اولمشدر عقبة بن نافعك سير وفتحنه موفق اولديغى اراضئ وسيعه رومه‌لولرك مقدما تصرفلرينه كچمش اولان قرطجه ممالكيله نوميديا وچوكورتا وچوبا مملكتلرى اولوب لشكر اسلام اشبو موريتانيا مملكتنده بربر نام قوم جنك آوره متصادف اولدى واكرچه قوم مذكور ابتدالرى لشكر اسلامه باشلوجه معين اولمشلر ايسه‌ده بعده مقتضاى جبلتلرى اوزره اعانتلرينى اهانته محول وبالاخره حكومت اسلاميه‌نك اسپانيه‌ده انقراض واضمحلالنه باعث مستقل اولديلر فى الواقع بونلر يارم خرستيان يارم پت پرست اولوب و بلكه هيچ بردين ايله متدين اولمدقلرندن فرصت بوله‌رق عصيان ايليوب عقبة بن نافعى عود ورجعتنه ومستحكم اولان قيروان شهرينه تحصنه مجبور ايلديلر لكن مومى اليه كنديسنه يكيدن بعض مرتبه تقويت ويره‌رك مقابله‌يه ابتدار ايلمش ايسه‌ده محل مذكورده قبيلهٔ بربريه حاكمى اولان ابن قحينه كلى عسكر يله منتظر بولنمش اولمغين عقبه‌يى وموجود عسكرينى احاطه برله كرك عقبة بن نافعى وكرك عساكر اسلاميه‌نك چوغنى شهيد وصاغ قالانلرينى دخى اسير ايلدى بو بوزغونلقدن صكره قيروان شهرى دخى بربريلر يدينه كچدى داعيهٔ اخذ انتقامه حميت دينيه دخى منضم و بو يرلرك يكيدن اسلام طرفندن فتحى اهم والزم اولديغنه مبنى مصر واليسى بولنان حسن بن نعمان عساكر جديده تدارك وبربريلر اوزرينه هجوم ايدوب جمله‌سنى منهزم وحتى مرقوم ابن قحينه‌نك زوجه‌سنى اخذ وكرفت ايدرك بعده عقبة بن نافعك بوزلديغى محله قدر دشمنى تعقيب ايلمشدر شامده متوسد وسادهٔ امارت اولان بنى اميه‌دن عبدالملك بن مروانك قرنداشى عبدالعزيز مومى اليه حسن بن نعمان اوزرينه مصره حاكم اولوب بتون مملكت مغربى استخلاص وصيت محمديه‌يى مغرب اقصايه ايصال ايلمك اوزره موسى بن نصيرى تعيين ايلدى الحق بو ذات نتيجه نصرته موفق

اولوب اسلامیانك مدار مفخرتی اولان برقاچ ذوات نادره‌نك بریسیدر بر بر قومی
جنكاور وجسور واوته‌دنبرو بنجیلك ایله مشهور برملت اولوب اگرچه اسلامك شدت
هجومنه پك‌ده مقاومت ایده‌مامش ایسه‌ده تماما دخی مغلوب اولمامشیكن بوكره
موسی بن نصیرك قوهٔ بازوسنه تاب آورمقاومت اوله‌میوب كاملا منهزم و پریشان
اولدقلرندن بو مظفریت تامه اشبو ذاتك نیك نامنی عیوقه چیقارمشدر موسی هرنه
محلده فارسان بربریانه تصادف ایلدیسه خاكله یكسان ایلیه‌رك وتحت انقیاده
چكدیكی رؤسای احشام بربریه‌دن رهنلر اله‌رق جبال متسلسلهٔ اطلسك یعنی جبل
درن نام كوه سرفرازك جنوبنده واقع چوللردن كیدوب عقبة بن نافعك وصول
بولدیغی تا سواحل اقصای غربه قدر اولان ممالك واراضئ وسیعه‌یی زیر تصرف
اسلامیانه آلدی و بو وجهله دین وملته و بلكه بتون جنس بنی آدمه خدمت مبروره
عرض ایلمش اولدی وعبد العزیز ایله مروان نام اوغللرینی نیجه خدماتده استخدام
ایلمش ومغلوبین حقنده اجرای حسن معامله وكمال عدل و نصفت وتدابیر حكیمانه
ومحققانه ایله نشر انوار معدلت ایدوب باعون منان دین مبین اسلامی تعمیم واعلانه
موفق اولمشدر بو وجهله بربریلردن پك چوق عسكر جمع ایدوب لشكر شجعان
شیردلان اهل ایمانی قات اندر قات تزیید وتوفیر ایلمكله ضمیرنده مركوز اولان نیجه
فتوحات جلیله‌نك جلوه‌كر منصهٔ شهود اولمسنه باعث وطنجه شهرنده ایكن اسپانیا
الكاسنی فتح وتسخیر برله توسیع مملكت و بلدان وتزیید شوكت اهل ایمان ایلمك
تصوریله تداركات مقتضیه‌یه متشبث اولدی لكن بو فتوحاتی نقل وتحریردن اول
اسپانیا مملكتنك احوال سابقه وحاضره‌سی اجمالا نقل و بیان اولنمق مناسب كورلمشدر

اسپانیانك احوال قدیمه‌سی

میلاد حضرت عیسادن تخمینا بیك بشیوز سنه اول فنكیا اهالیسی سیر سفاین وامر
تجارتله مشغول مشهور برقوم اولدقلرندن تجارتكاه ایدنمك اوزره اسپانیا سواحلنه
ورود ونزول برله بحر سفید سواحلنده ابداره وملقه و بحر اوقیانوس سواحلنده دخی
غدیر شهر ولیمانلرینی وبتلیس نهری اوزرنده اشبیلیه وقرطبه شهرلرینی بنا
ایلیوب الكای مزبوری دخی كندی لسانلری اوزره مكتوم معناسنه اولان اسپان
لغتندن اسپانیا لفظیله تسمیه ایتمش اولدقلری روایت قلنور بعد زمان یونانیلر كلوب
متعدد شهرلر بنا و بونلردن صكره دخی قرطجه اهالیسی هم جنك وسفر وهمده تجارتله
مشغول اولدقلرندن اسپانیایی فتح ایدوب عظیم تجارتكاهلر پیدا ایلمشیكن جمله‌سی
رومالولرك ید تصرفنه كچوب اهالیسی بونجه اجناس مختلفه‌دن مركب اولدیغی
حالده اسپانیا الكاسی خیلی مدت زیر حكومت رومانیانده قالمشیدی وقتا كه حكومت

جسيمۀ مذكوره مانند يأجوج ومأجوج اقطار شماليه‌دن و بحر خزر جانبندن
ظهور وخروج ايدن اقوام وحشيه ايله پايمال قهر و استيلا اولدقده اسپانيا دخی
پازدۀ سم ستور اولمقدن مستثنا اوله‌ميوب وچونكه اقوام وحشيه بر برلرينی ولی
وتعقيب ايله كلدكلرندن اسپانيانك قطعۀ جنوبيه‌سنده بولنان وآندال قومی تحمل
ايده‌ميوب سبته بوغازندن بالمرور افريقيه‌يه پايلديلر ايسه‌ده قطعۀ مذكوره اوزمان
قيصر روم يدنده اولمغين جوستنيانوس طرفندن مشهور جنرال بليزاريو اوزرلرينه
كيدوب انلری پريشان وتارمار ايلشدر اقوام مرقومه‌دن قبيلۀ قوط اسپانياده
تقرر و بر حكومت تشكيل ايدوب بونك خارجنده نيجه محللری حكومتلرينه علاوه
ايلديلر واشبو حكومت قوط درتيوز سنه قدر ممتد اولوب ميلادك درتيوز يتمش ايكی
سنه‌سندن يديوز اون سنه‌سنه يعنی اسپانيانك اسلام طرفندن فتحنه قدر يكرمی بش
عدد ملكلری كلمش و بونلرك برنجيسی ٤٧٢ سنۀ ميلاديه‌سنده حكمران اولان اوريش
وصوك ملكلری ٧١٠ سنۀ ميلاديه‌سنده بولنان رودريق در كه اباعن جد طليطله
شهری سرايندە مربع نشين صندالیٔ حكومت اولمشلر در بومدت ظرفنده باشلوجه
شايان تحرير حروب وقتال وقوعبولديغندن ادارۀ ملك ووضع نظامات ايله مشغول
اولمشلر ايسه‌ده بومدت وفيره اثناسنده تبديل طبيعت ايدوب حضريت راحتنی هر
حالده مشاق سفريه‌يه بالترجيح تن پرور اولمشلر ايدی خصوصيله مقام حكومته
اقعاد اولنه‌جق ذات عظمای مملكت مشاوره‌سيله انتخاب اولنمق عادت مضره‌سی
حكمرانلر فامليياسی بيننده عدم ائتلاف ومخاصمت براغوب تشويشات داخليه‌دن
اختلاس وقت ايده‌مزلر ايدی حتی يديوز سنۀ ميلاديه‌سنده وتيزا صندالیٔ حكومته
چكوب مجبول اولديغی رداءت فطريه‌سی جهتيله ابواب ظلم واعتسافی بازوكشاد
واهالينك وعظمای قومك ميل ومحبتلرينی طرد وابعاد ايلديكندن اون سنه
مرورنده مقام حكومتدن خلع وتنزيل واثناء خلعنی مذاكره ايدن مجلسك انتخابيله
يرينه ادارۀ سابقه‌دن خشنود سزلق كتورن طرفك رئيسی بولنان رودريك صدر
حكومته تعجيل قلندی انجق بودخی حكومته كلور كلمز سلفنك باعث نكبتی اولان
اطوار رديه ومعاملات ظالميه‌يه آغاز ايله (رحم الله النباش الاول) سوزينی خلقه
وردزبان ايتديرمكله سالف الذكر وتيزانك اوغللری عمارى او پاش واشبيليه‌يه
شهرينك بيوك پاپاسی وسائر مخالفين ايله استظهار ايدرك اسپانيانك جهت
جنوبيه‌سنده برعصيان علنی اسبابنی تدارك‌كنده ايديلر اشته مرددلير موسی بن نصير
خطۀ اسپانيايی فتح ايتزدن اول قوم قوط بوحالده ايديلر و بوزمان دخی خليفه وليد
بن عبد الملك عصر يدر كه پدرينك يرينه سكسان درتده مسند حكومته جلوس
ايلمشيدی اشبو وليد اگرچه حرص وطمعله موصوف ايدی لكن مسجد رسول اللهی

توسیع و بیت المقدسده اولان مسجد اقصایی تعمیر وشامده دخی جامع بنی امیه یی
بنا ایتدیروب یومیه اون بیك عمله اشلمه‌رك بش ملیون التی یوزعدد دینار صرف
ایلمشدر واکرچه ظالم وغدار ایدی فقط ابتدا یوجیلر ایچون مسافرخانه وغربا ایچون
بیمارخانه انشا ایتدمشدر واکرچه لسانی اولان عربجه یی دخی طوغری سویلیه‌مز
مرتبه‌ده حلیهٔ علم ومعرفتدن بی نصیب ایدی انجق احکام اوامر ونوا هیده انك
زماننه قدر روم لسانی استعمال اولنور ایکن بوعادتی کندوسی لغو ایدوب اومقوله
احکام امارت لسان عربی اوزره یاز یلور اولدی واکرچه غایتله قورقق ومتلون
المزاج اولوب شامده کی سرایندن طشره چیقمامش ایدی لکن امراسی اسم اولیدی
اقصای شرق وغربه ایصال ایلیوب حکومت عرب انك زمانده کسب شوکت
ورفعت ایلمشدر مومی الیهك برادری مسلمه روملردن ارمنستانی ونیچه ممالکی فتح
ایدوب سواحل بحر سیاهه و بلکه دارالحکومت یونانیان اولان بلدهٔ قسطنطینیه
دیوارینه قدر صولت انداز اولمش و برطرفدن دخی امراسندن قتیبه اقصای ترکستانی
استیلا ایدوب حدود چینه وصول بولدیغی مثللو بریاندن دخی هندستان امیری
محمد بن حسام الطاقفی سند وملطانی فتح وتسخیر ایلمش وموسی بن نصیر دخی ذکر
اولنه‌جغی وجهله اوروپا طپراغنه کیرمش ایدی

مرور اسلامیان باندلس

موسی ابن نصیرمغرب زمینی کاملا قبضهٔ تصرفنه مسخر واهالیسنی کریوهٔ ضلالتدن
چیقاروب انوار اسلامیه ایله منور ایلدکدنصکره اندلس جزیره‌سنده دخی ولولهٔ
کوس دین محمدی یی طنین انداز سامعهٔ اهل ضلال وعنادیغی ایفای فریضهٔ غزا
وجهاد ایلمك اوزره خلیفه دن بالتحریرات استدعای رخصت ایلیوب حتی یازدیغی
عریضه سنده جزیرهٔ مذکوره یی لطافت موقع جهتیله برالشامه واعتدال آب وهواجه
یمنه وازهار وعطریات خصوصنده هنده وفواکه واثمار بخشنده مصره ومعادن
گرانبهاسی حقنده چینه تشبیه ایلدیکی مثبتدر بو انهسا اوزرینه اولحوالینك فتح
وتسخیری ضمننده جانب خلیفه دن تعلیمات ارسال اولندیغنه مبنی والیٔ مغرب ابن
نصیر اختیار لغنه ومشاق سفریه یه باقیوب حتی بعض روایته نظرا مقصد اصلیسی
اسپانیانك فتحنه موفق اولدقدنصکره فرانسه والمانیایی دخی استیلا ومجارستان
طرفندن کلەرك قسطنطینیه یی ضبط ایلمك و بو تشبثله «لتفتحن القسطنطينية
فلنعم الامیر امیرها ولنعم الجیش ذلك الجیش» حدیث شریفی مصداقنه مظهر اولمق
ایدی بو مقصدینك حصولی اسبابنی تفکرده ایکن من غیر مأمول برسبب دخی ظهور
ایلیوب سبب مذکوری اسپانیایه مرورینه عین فرصت عد ایلدی شویله که اسپانیا

قرالی رودریك طرفندن سبته شهری محافظی بولنان قونت جولیانوس قرال
مرقومدن كوردیكی بعض معاملات غیرلایقه دن طولایی ابن نصیره شهر مذكوری
تسلیم ایده جكنی وعدواقرار وقوط حكومتنك حال وكیفیتندن آكاه وخبردار ایلدی
لكن ابن نصیر جولیانوسك كلاملرینه پكده امنیت ایده مدیكنه بناء برآی استكشاف
حال اول امرده بربر قومندن سواحل اسپانیایه وقوفی اولان طریف بن مالك نام
كمسنه یی بشیوز نفر فارسان ایله بیوجك بر قاچ قایغه اركاب ایدوب طقسان بر
سنه سنده ارسال ایلدی مرقوم طریف دخی سواحلك برمحلنه نزول ایلدیكه محل مذكوره
بعده برشهر بنا وطریف تسمیه اولنشدر محل مرقومدن بعض حیوانات و بر قاچ
اسیرالوب ونقل واخراج عسكر حقنده لزومی اولان مواقعك احوالنی وسائر اسباب
تسهیله یی كركی كبی اكلیوب سالما موسی نزدینه عودت ونقل كیفیت ایلدی
موسی بن نصیر بوخصوصك بطریق السهوله حصوله كلدیكندن حسن تفأل
ایدرك چوقدنبرو تصور ایتدیكی فتوحاتك قوه دن فعله اخراجنی تصمیم ایتمكله سبته
وطنجه لیمانلرنده مناسب سفینه لر احضار وقبائل بربریه دن دخی جسور وجنكاور
اولنلرق انتخاب ایله سنهٔ آتیه یعنی طقسان ایكی سنه سی اول بهارنده طارق ابن زیاد
نام كمسنه یی سردار نصب وتعیین ایدرك باب الزقاق یعنی الحالة هذه سبته بوغازی
وجبل طارق دینلان بوغازی امراره اعزام ایلدی طارق دخی جبل الفتح نام برونه
متصل جزیرة الخضرا نام جزیرهٔ صغیره یه نزول ایلدیكه الآن انده اولان شهره الجزیره
تسمیه اولنور

﴿ معارف ﴾

☼ فلاحت ☼ هرنوع ذی روحك دوام حیاتی تدارك غدای روزمره یه موقوف
اولدیغندن حقایقشناسان عرب فن فلاحتی جمله فنونه تقدیم ایتمشلردر بنابرین
بوفن عالی قیمت اقوام سائره ارهسنده من القدیم رنجبر وفقرا صنفلرینه مخصوص برعمل
حقیراولوب كبرا واصلزادكان انكله اشتغالی موجب ذل وتنزل عد ایدرلر ایكن عربلر
بیننده فوق الغایه مرغوب ومعتبر طوتیلوب برفن مخصوص شكلنه قونلدی ونمقوله
اراضی نه كونه زراعته موافق ونه درلو تخم نه موسمده ونه طرز ایله زرعه لایق
اولدیغنه وتمییز اجناس تخم وحبوبات وتبین امزجهٔ اشجار ونباتاته دائر لایعد
ولایحصی كتابلر تألیف وتدوین قلندی وفن مذكوری ایلرولتمكه اولدرجه اقدام
واهتمام اولندیكه بالذات كرك خلیفه وكرك وكلا وولاة ووزرا ورؤساالریله صبان
سورمكی كندیلرینه مابه الافتخار عد ایلدیلر بوجهتله مقدما اسپانیا قطعه سنده
ارز وزعفران وطوت وحریر وشكر وزنجبیل ومرصافی وشجرالمخیط وخرما اصلا

معلوم دكل ایکن جمله‌سی حصوله کلدی ابن مقری ابو عبدالله بن جزیدن نقل ایله دیرکه اندلسده وادی آش ایله بشره ده نابت ایکی نوع اغاج وار در که غایت بیوك اولورلر ایچلرندن برجنسی حائك حصوله کلوب اندن ثیاب نسج اولنور و بو خصوص اندلسده پك مشهوردر انتهی صورت افاده‌یه کوره بونك پاموقدن بشقه برنوع شجر اولدیغی درکاردر لکن عربلر منقرض اولدقده بونلر دخی برابر نابدید اولوب شمدی هیچ برندن براثر قالمدی وقطعهٔ مذکوره قبل ورود الاسلام نه حالده ایسه الیوم او حالده در ملت اسلامیه‌نك اوراده خرق و کشاد ایلدکاری جداول ومجاری وباعورات وقنوات وصو ترازولری وزیر زمینده کارکیر ذخیره انبارلری حوصلهٔ تعداددن بیرون اولوب الحالة هذه بلنسیه وغرناطه حوالیسنده پك چوغی موجود ومشهود اولدیغندن نظر حقیقتله باقلسه بو کونکی کونده اسپانیوللر برزمان کمال عداوتله قهر وتدمیر ایتدکاری مسلمانلرك مصنوعات زرعیه‌لریله تعیش ایتمکده درلر قرمونه شهری جوارنده حالا عبرتکاه انظار سیاحین اولان کبیر صو کمرلری درت مرحله مسافه‌دن اشبیلید شهرینه صو جلب ایدر وغرناطه‌ده واقع الحمرا سراینك باغچه‌لری یوکسك برموقعده بولندیغی حالده عربلرك مصنوع دست همتلری اولان قنطره‌لر سطح زمیندن یوقاری صویی اصعاد واعلا واو حوالی‌یی ارواواسقا ایدرلر مؤرخ ویاردو دیرکه فلاحته دائر اسکوریال کتبخانه‌سنده بولنان برجلد عربی کتابی مقدما دون ژوزه انطونیو نامنده براسپانیول ترجمه ایتمش بولندیغندن اندلس عربلرینك بوفنده نه مرتبه ایلرولمش اولدقلری اندن منفهمدر بو کتاب ابوذکریا العوم نام برفاضل کاملك تألیفکرده‌سی اوله‌رق اوتوز التی باب اوزره مرتب وایچنده بوفنه دائر فضلای متقدمیندن نقل وایراد اولنمش برنیجه مسائل مهمه مندرج اولمغله بوکا متعلق دها نقدر کتب نفیسه تألیف ومؤخرا ضایع وتلف ایدلمش اولدیغی قیاس اولنور کتاب مذکورده فن حراثت وزراعت علی وجه التفصیل ذکر وتوضیح اولنمش وباشلوجه مسئله‌لری زرع اولنه‌جق مزارعك احوال وطبائعی واکیله‌جك تخمك جنس ونوعی وحیواناتك صورت حفظ وتولیدی واشجارك تفریق اجناسی واشیك انواعی واشجار ونباتاته عارض اولان علل وامراضك کشفی ایله اسباب تداویسی ماده‌لرندن عبارت بولنمشدر وابو ذکریا کتاب مذکورده دیرکه شول کیمسه که براغاج غرس ویا برتارلا زرع ایله انسان وحیوانه مدار تغذی اوله‌جق شی حصوله کتورسه تصدق ایتمش اولوب آخرتده اجر جزیله نائل اولور انتهی لکن بو کلام کتاب مذکورك متننده اولمیوب بالکه صحیح بخاریده مسطور اولان ٭ مامن مسلم یغرس غرسا او یزرع زرعا فیأکل منه طیرا وانسان او بهیمة الا کان له به صدقة ٭ حدیث شریفنك مآل عالیسی اولمغله یا اسپانیول مترجمی حین ترجمه‌ده غفلت ایتمش ویاخود نسخه‌لرك تشویشی ملابسه‌سیله ویاردو تحقیق ایده‌مامشدر

﴿ طب ﴾

اشبو فن عالی قدر عمدة الشرف یونان اولان حکیم بقراطك همم کلیدسی ایله اصول وقاعده تحتنه کیروب انك عصرندن روما لوسلس ایله ایتالیا لو غالین زمانلرینه کلنجه قدر بالتدریج ایلرولمش اولدیغی حالده انلردن صکره خرستیانلق تعصبی رواج بولمغله بالجمله امراض ایچون ادویه وعقاقیر یرینه رقیه وافسون وتمائم کبی نیرنجات وطلسمات استعمال اولنمقده ایدی بو حال ایله فن جلیل همان بتون بتون محو ونسیان اولنمق درجه‌لرینه وارمش ایکن اهله دین اسلام پرتوا فکن بروز اولوب فضلانك اقدامات کامله‌لری ایله زیر غبار نسیاندن ساحه زیب ظهور اولدی بو فنده اهل اسلامدن حائز قصب السبق امتیاز اولان کلین حذاقك حد وعددی انجق جناب علام الغیوبه معلوم اولدیغندن بو مبحثده اطنابدن احتراز ایله یالکز ایچلرندن بقراط واقلیپاد کبی شهرت شایعه قزانمش وکتب وآثارلری متأخرینه مأخذ ومرجع اولمش اولان برقاچ حکیم ذوفنونك ذکریله اکتفا واقوال آتیه عینیله فرانسه مؤرخلرندن نقل وترجمه اولنور فن مذکورده کالشمس فی وسط النهار مشهور ونامدار اولان حکمادن بریسی محمد بن زکریا ابو بکر الرازی درکه مسقط رأسی خراسان اولوب سنهٔ هجریه‌دن اوچیوز اون برده وفات ایلدی مومی الیه اوقات عمر نازنیننده بر دقیقه ضایع ایتامکی التزام ایدرك یا تسوید ویاخود تبییض ایله اشتغال ایلدیکندن یوزدن زیاده تألیفاتی اولوب اکثری علم طبه دائردر ازجمله احکام طبیه‌یه متعلق اوتوز جلد اوزره (حاوی) اسمنده برکتاب معتبری وچیچك وقزامق علتلرینه دائر دیکر براثری واردرکه بونلر السنهٔ اجنبیه‌یه نقل وترجمه ایدلمش ودرونارنده مندرج اولان احکام ومسائل معرض قبولده واقع اولمشدر (الجامع وکتاب الاعصاب) اسملریله ایکی قطعه کتاب کبیری دخی اولدیغی مثللو دولت سامانیه طرفندن اولوقت خراسان حاکمی بولنان ابو صالح المنصور بن نوح بن نصر بن اسماعیله تقدیم ایلدیکی اون جلد برکتابی دخی واردرکه عصرنده بولنان اطبای عربك متخذلری اولان اصول ومعاملات طبیه‌یی ترتیب اوزره بیان ایدر حکیم مومی الیه اوائل حالنده عود تعبیر اولنان سازی چالمق ایله مشغول ایکن انی ترك وتحصیل علوم ومعارفه حصر نفس ایله فنون حکمیه‌ده نادر الاقران وامام ومقتدا اولمش وری شهرنده وصکره دخی المکتفی زماننده بغداده خسته خانه‌لر انشا واداره ایلمشدر مومی الیهك طب اوزرینه مروی اولان نصائحندندر (اغذیه ایله معالجه ممکن اولدقجه ادویه‌دن مباعدت ایله وادویهٔ مفرده ایله تدبیر ممکن اولدقجه مرکباتدن محترز اول علتك بدایتنده مداوات ایله لکن قوتی ساقط ایده‌جك ادویه ایله مباشرت ایتمه) وبری دخی ابو علی حسین بن سینادرکه نواحیٔ شیرازدن برقریه‌ده اوچیوز تمش سنه‌سی خلالنده ضیاپاش عالم شهود اولوب درتیوز یکرمی طقوز تاریخنده همدانده متواریٔ لحد غفران اولمشدر

مؤرخين افرنجيه‌دن بعضيلری ديركه بو ذات معالی سمات امام الاطبا و بلكه ملك الحكما اطلاقنه شاياندر كه مدت عمرنده كورمديكی بلايا و مصائب و اوغرامديغی دواهی و نوائب قالمامشيكن ينه متأخرينه سرمايهٔ تحقيق اوله‌جق برنيجه اثر بی بها تأليفنه صرف اهتمام و ابقای نام ايلدی ازجمله قانون اسمنده اولان كتاب مستطابی التی يوزتاريخلرنده ژرار غرمون نام حكيم همتيله لاتين لسانته ترجمه اولنوب بعده هر لسانه نقل اولنمغله حاوی اولديغی مسائل طبيه و حقايق حكميه اسيا و افريقا و اوروپا قطعه‌لرنده التيوز سنه قدر بالجمله اطبايه اساس معاملات و مأخذ تحقيقات اولدی بوندن بشقه فن كيميايه دائر بر كتاب مرغوبی و علم كلامه متعلق كتاب الصفا نامنده بر اثر مقبولی واراء فلاسفه اسمنده بر تأليف دلپذيری دخی موجود اوله‌رق حكمای خلف اكثر مسائلده انلردن حل مشكلات ايدرلر و يازق كه بونلردن ماعدا اول فاضل جليلك نيجه اثاری دخی اولديغی حالده انلردن اوروپا قطعه‌سی مستفيد اوله‌مامشدر اندلسده ايكيوز اللی تاريخلرندن صكره فن طب بر مرتبه رواج بولمشدركه انده يتشن اطبای حكمت پيرا التيوز عصرينه دكين قطعات سائرهٔ عالمده ساحه زيب تعين اولان اصحاب طبه علما و عددا همان معادل و مقابل كبيدر بونلرك الك مشهوری ابو القاسم خلف بن عباس دركه مدينة الزهراده تولد ايدوب تاريخ وفاتی پك معلوم دكل ايسه‌ده جزؤ اولده بيان اولنديغی وجهله ليون قرالی سانشويه قرطبه‌ده تداوی ايلمش اولديغندن اوچيوز اللی سنه سندن صكره اولميدر بو ذات حكمت سماتك فن جراحی‌يه دائر مشهور افاق اولان التعريف نام كتاب جليلی انفا ذكر اولندجغی وجهله جمله اوروپا اطباسنه مأخذ و مرجع اولمش و دريغكه سائر اثاری قضازدهٔ دست روزكار اولمشدر و بر دخی شيخ الاطبا ابو الوليد محمد بن رشد در بو ذات فضائل سمات قرطبه‌ده بشيوز يكرمی سالی خلالنده تولد ايدوب بشيوز طقسان بش و علی رواية بشيوز طقسان سكز سنه سنده مراكشده رخت بستهٔ عالم فنا اولدی جدول سابقده كوستريلديكی وجهله فاضل مومی اليهك ضايع اولانلردن ماعدا معلوم و مشهور اولان مؤلفاتی برقاچ كتابدن عبارت اولوب اچلرندن خليجه نامنده اولان كتاب مرغوبی السنهٔ اجنبيه‌يه مترجم و اوروپا اطبای متأخرينی عندنده پك مقبول و محترمدر بعض روايته كوره مومی اليه علوم حكميه‌ده يكانهٔ دوران اولديغی كبی علوم نقليه‌ده دخی صاحب يد طولی اولديغندن فقه مالكی‌يه و علم كلام و فن طب و سائره‌يه دائر يتمشدن زياده تأليفاتی بولنمش و خصوصيله علم فقهده اولان كمال مهارتی حسبيله قرطبه‌ده قاضی دخی اولمشدر حتی اندلسك ايتاليه قريبتی جهتيله حكيم مومی اليهك كلام و حكمته متعلق بعض كتابلری اورالرده منتشر اولدقده هر كسك رغبت و اقبالنی جلب ايتمكله ساده دلان خرستيانك تغيير عقائدينه سبب اولور خوفيله پاپا حضرتلری اول كتابلری طوپلاتدروب اصول مرعيه و قاعدهٔ تشريفات دينيه اوزره آتشه القا و فيما بعد رغبت ايدنلره افوروز رسمنی اجرا ايلمشدر

جراحه

اشبوفن جراحیده اهل اسلام اسلافی سبقت ایتمش و بلکه فن مذکور انلرك الندن کچمزدن
دخی اول یوق حکمنده ایکن یکیدن احیا واکمال ایتمش اولدقلرندن بونك موجدی مسلمانلردر
دینلسه لایقدر ازجمله قیطان یاقیسی تعبیر اولنان عمل مصلح ایله عصبهٔ ازیه نك تشریح
وتفصیلی ذکر اولنان ابوبکر رازینك مؤلفاتندن استنباط اولنمش وجوارح واعضانك
صورت وضعیتلرینه کوره استعمال اولنه جق الات جراحیه نك پك چوغنی ابو القاسم
خلف بن عباسك اختراع کرده سی بولنمشدر مشاهیر اطبای متأخریندن هازنام حکیمك
ابو القاسمك التعریف تسمیه اولنان کتابی حقنده اساس فن جراحی اطلاق ایتمسی پك بجادرکه
بوفنك اکثر عملیاتی اندن اخذ اولنمش وحتی مثانه سنده طاش تحدث ایدن کیمسه لرك
حیات ومماتی انك زمانه قدر قبضهٔ اقتضای طبیعته محول ایکن مذکور طاشك سحق
وازاله سی عملی انده کورلمشدر و برده عربلر بوفنی ساده جه تجارت وتحصیل ایله اوکرنمیوب
بلکه کیمیا ونبات علملرنده اولان ملکه ومهارتلری اقتضاسنجه صورت یقینیه ده برقاعدهٔ
صحیحه اوزره تحکیم وتقویم ایتمش اولدقلری ملح القلی وقرمز واننبیق کبی مقدما کورلمامش
برطاقم الات وادوات وادویهٔ مفرده ومرکبه ایجاد واتخاذ ایلملرندن دخی مستباندر

صیدله

یعنی لسانمزده اسپچیارلق واجزاجیلق تعبیر اولنسان فن مخصوص طب وجراحتك
تتمه سندن و بلکه انلرك موقوف علیهی بولندیغی حالده ظهور اسلامه دکین
عطار وچرچی متوالرینك ومعتوهه عورتلرك اللرنده قالوب بوندن پك چوق
اویغونسزلقلر تولد ایتمکده واکثریا طبیبك خسته یه صاغلق ویردیکی علاج عکسنه
تأثیر ایدوب (ع) دارو سبب دردشد ایراچه علاجست * سری ظاهر اولمقده ایدی
اشته بوفن مرغوب دخی اهل اسلامك اثر همت ورغبتی ایله میدانه چیقوب اصول
وقاعده تحته وضع اولندی ازجمله التیوز التمش سنه سی خلالنده واصل سرحد هرم
اولدیغی حالده اشبیلیه ده وفات ایدن حکیم شهیر تشعار ابو مروان بن عبد الملك بوفنه
دائر التأثیر نامنده برکتاب دلپذیر تألیف ایلمش وکتاب مذکور ایتالیان لسانه نقل وترجمه
اولنوب الحالة هذه بین الاطبا مأخذ معتبر عد اولنمقده بولنمشدر مومی الیه معاصر اولان
مشهور ابن بیطار دخی فنون حکمیه ده وخصوصیله صیدلانی فنده کامل وبی نظیر اولوب
جمله مؤلفاتندن یوقاروده کی جدولده محرر جامع الادویة المفردة نام کتابی اطبای متقدمیندن
دیسقوریدس وغالین واوریباز نام حکیملرك بوفنده یازمش اولدقلری کتابلردن اتم وبین
المتأخرین مقبول ومحترمدر فقط اسمی مرور ایدن ابن رشید ایله ابن بیطاردن مقدم ابوبکر
رازی خیارشنبه وسنامکی وتمرهندی کبی تلیین قبضه دائر برچوق ادویهٔ معتدله بولوب
حقا که نوع بشره بیوك خدمت ایتمش وتصفیهٔ معده وتخلیهٔ امعا صمنده ترکیب اولنان

انواع شروبلر وارواح میاه مقطره ولپا وادهان و مرهملرك اكثری اطبای اسلامیه نك دستیاریٔ همتیله میدانه چیقمشدر مارالاسم حکیم دیسقوریدسك ادویهٔ مفردهیه دائر اولان كتاب مشهوری خلفای عباسیه دن جعفر المتوكل زماننده بغدادده استفان بن باسیل همتیله یونانیدن عربی یه ترجمه اولنوب فقط درونده مذكور اولان صنوف ادویه نك اسملری تماما عربی یه نقل اولنه مامغله چوغنی عینی ایله یونانی اوله رق ابقا قلنمش ایکن ترجمهٔ مذکوره مؤخراً اندلسه كلدكده مسندنشین حکومت اولان عبد الرحمن الناصرانی غایت استحسان ایدوب باقی قلان اسامیٔ یونانیه نك دخی لسان عربی یه النمسی مراد ایلدی بوارالق قسطنطنیه ملكی ارمانیوس كندیسنه بعض هدایا ایله برابر دیسقوریدسك كتابنی دخی مصور و مرتسم اوله رق كوندروب حالبوكه اندلسه لسان یونانی یه اشنا كیمسه بولنمدیغندن بونك وهمده سائر بو مقوله كتب عتیقهٔ یونانیه نك عربی یه نقلی ضمننده برطاقم مترجم یتشدرلمسی تصمیم اولنوب بونك ایچون لسان یونانیده ماهر برمعلم كوندرلمسی ملك مشار الیه جانبندن ارمانیوسه تحریر واشعار قلنمغله حكومت قسطنطنیه طرفندن دخی نیقوله نامنده برراهب انتخاب وارسال قلندی راهب مرقوم اوچیوزقرق سالی خلالنده قرطبه یه واصل اولوب اول عصرده اندلسده خیلیجه اطبای اسلام بولنمغله بونلر كتاب مذكورده بولنان اسامیٔ یونانیه یی راهب مذكوردن تصحیح وعربی یه نقل ایلدیلر بو جهتله طب یوناندن برویه النمدق هیچ برشیٔ قالمدی

اندلس تاریخی ٭ ادهم پاشا

دولت علیه نك قوهٔ بحریه سی

حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه زمان خلافتنه كلنجه اهل اسلام دریا سفرینه سالك اولمامشیدی عمرو بن عاص مصری فتح ایلدكده حضرت عمر الفاروق عمرو بن عاصه مكتوب یازوب بحرك نه مقوله شیدر احوال واوصافنی اعلام ایت دیو امر ایتمكله عمرو بن عاص دخی دركاه فاروقی یه (یا امیر المؤمنین ان البحر خلق عظیم یركبه خلق ضعیف كدود علی عود) دیو جواب یازمغین حضرت عمر امت محمدی صیانت قصدیله ركوب بحردن منع ایلدیكنه مبنی قریش وسائره دریاده سفر ایتمكدن امتناع ایلدیلر ایسه ده مصر خلق وملل مختلفه دن ممالك مصریه ده اولان تجار عن اصل حروب وتجارات بحریه یه مألوف ودول سالفه زمانلرنده عمرلری دریا سفرینه مصروف اوله رق اباعن جد بیلدكاری صناعت نافعه لری اولمغله انلر فراغت ایتمیه رك دمیاط ورشید واسكندریه وسائر سواحلدن سفینه لرین ایشلدوب وسویش خلیجندن یمن وهند طرفلرینه سیر وسفر ایدوب تجارتلرندن قالمازلر وسواحل مصریه ده بولنان قبائل عرب وزناته ومغاربه كبارینی غزوات وتجارات بحریه یه ترغیب وتحریكدن خالی اولمازلر ایدی

لكن عمرو بن عاص ايله كلان كبار اصحاب وانلرك امثالى متشخصان عرب تنبيه
فاروقى ايله متنبه اوله رق ابتداى امرده مخالفته جرأت ايتميوب قوت ومال ورجاله
مالك اولان بجيله شيخى عرفجة بن هرثمة الازدى ومسكت حاكمى مسلمينى غزاوجهاددن
ومكاسب نافعه دن منع ايلمك رأى صواب دكلدر ديو تنبيه فاروقى يه مخالف سفينه لره
بنوب عمان وسائر سواحل وجزايره غزا ايتدكلرينى حضرت عمر ايشتدكده دخى عرفجه يه
عتابنامه ارسال ايله عمرو بن عاص طرفندن مؤاخذه وزجر ايتديردى زيرا مايهٔ اصلئ
اسلام اولان اولاد عرب هنوز قبضهٔ تسخيره كچن يرلرده كركى كبى يرلشمدن برنيجه سى
سفاينه ركوب ايله اقطار بعيده يه متفرق وپرا كنده اوله رق مركز خلافتدن بعيد
دوشملرى قاعدهٔ حكمته موافق دكل ايدى بعده سواحل مصريه سكانندن ذى قدرت
سفينه صاحبلريله اكا براسلام دخى مشاركت ايدوب رفته رفته سفينه لره ركوب ايله
كاه غزا وكاه تجارت ايچون دريا سفرين ايدر اولدقلرى حضرت عمره منعكس اولدقده
نهى ومنعى تشديد ايتميوب سكوت ايله حاللرى اوزره ابقا ايلديكندن تازمان معاويه يه
كلنجه اهل اسلام مختصر سفينه لر ايله كاه غزا وكاه تجارت ايلديلر لكن بوسفينه لرده
رئيس وآلات قوللانان خدمه نك اكثريسى نصارادن فن دريا ده ماهر كيمسه لر اوله رق
اجرت عظيمه ايله استخدام اولنوب اهل اسلامده اول فنونه متعلق معلومات يوغيدى
حضرت معاويه وقتنده عمرو بن عاص تكرار مصره والى اولدقده فرمان معاويه ايله
روى دريا ده غزا ايچون مسلمينه اذن عام ويردى حضرت عمرك ابتدا منعى وصكره
سكوتى وبعده اذن عام صدورى نه حكمته مبنى اولديغنى محققين علما بووجهله توجيه
ايدوب ديمشلركه ملت عرب بدايت حالده احوال بحريه دن برشى بيلمديكى جهتله
ابتداى امرده حضرت عمر انلرى صيانت مصلحتى ايچون منع ايلمش وبعده طاقم
طاقم اول مصلحته مباشرت ولوازم وتفرعاتنى تعلمه مبادرت ايتدكلرنده على سبيل
المسامحه سكوت ايلمش مؤخرا ملت اسلاميه اول فنونه اشنا اوله رق احوال دريايه
ايجه كسب وقوف ايتدكلرندن بحرا غزا وجهاده اذن عام ويرلمش اوله
بروجه مشروح اذن عام صدورندن صكره غزات مسلمين مناسب سفينه لر ياپوب
ونصارادن احوال روزكارى وامور بحارى لايقيله عارف رئيسلرى اجاره ايله
طوته رق كندولر آلات حرب وادوات جهاد ايله كيروب كاه غزا وكاه تجارت ايدر
اولديلر حتى امير مصر عقبة بن عامر هجرتك قرق يدنجى سنه سنده ردوس جزيره سنه
غزا ايدوب غنائم كثيره المشدر وقرق سكزنجى سنه سنده حضرت معاويه قبريس جزيره سنه
غزا ايلدى ديو تاريخ خميسده امام واقديدن روايت اولنمشدر واصف تاريخنده محرر
اولديغنه كوره عبدالملك بن مروانك هنكام سلطنتنده افريقيه عاملى حسان ابن نعمانه
خبر ارسال ايله تونس طرفنده سفائن متنوعه انشاسيچون دارالصناعه بناسى امر

ایدوب اشته ملت اسلامیه‌ده ابتدا یاپیلان دارالصناعه بودر حالا لسانمزده مستعمل
اولان ترسانه لفظی دارالصناعه‌دن غلطدر اولوقت مذکور دارالصناعه‌ده
بشیوزدن زیاده فرقته‌یه مشابه خفیف القوه سفینه‌لر یاپیلوب حاضراولدقده تونس
حوالیسی شیخی زیادة بن ابراهیم وقتنده که تاریخ هجرتك سکسان ایکنجی سنه‌سی
ایدی عطابن رابع عبدالملك طرفندن امیراوله‌رق اول دونغا ایله واروب الیوم سیچلیه
دیدیکمز صقلیه جزیرهٔ عظیمه‌سنی فتح ایلدی و طقسان برسنه‌سنده حاکم افریقیه
اولان موسی بن نصیرطرفندن طارق بن زیاداندلس طرفنه‌غزا ایدوب اندلس مملکتنی
وبعده‌ساردنیا جزیره‌سنی فتح ایتدیلروطقسان ایکی تاریخنده ینه طارق ابن زیاد
هم قپودان وهم سردار صفتیله بربیوك دونغا ایله سبته خلیجندن طشره بحراوقیانوسه
چیقوب اسپانیالولرایله مدت مدیده جنك ایدرك فتوحات عظیمه‌یه نائل اولدی ابتداسبته
بوغازندن طشره چیقان اسلام دونغاسی اشته بودونغادر امیرلرینه نسبتله بوغازه‌دخی
جبل طارق تسمیه اولنمشدر اولوقت اندلسده غوت قومی حکومت ایدرك اصل یرلو
اسپانیولاری رعایا حکمنده استخدام ایدوب پایتختلری طلیطله‌شهری ایدی‌اول عصرده
ایسه اوروپانك سائرطرفلرنده اولدیغی کبی اسپانیا قطعه‌سنده دخی اغنیانك چوق
اموال وذی قیمت اشیا وقف ایده‌کلدکلری جهتله بیوك مناسترلر یاپیلوب بوصورتله
طلیطله‌ده دخی پك بیوك برمناستر بنا اولنه‌رق ذی قیمت اموال واشیا ایله مالا مال ایدی
بعض نقالان اخبار ضعیفه طلیطله‌ده اولوقت شویله معمول بربیت الحکمه وارایدی
دیوروایت وتعریف ایتدکلری بیت الحکمه اشته بومناستردر یوخسه اول زمان اسپانیاده
علم وحکمتدن هنوز براثر یوغیدی هرنه حال ایسه بووجهله رهبان طائفه‌سی اول
طرفده پك زیاده نفوذ وقدرت کسب ایدوب بعض شهرلرده باغی ادعای استقلال
درجه‌سنه کلمش اولدقلرندن مؤخرا غوت قومندن نوبتله جالس صندالی حکمرانی
اولان رودریق نام قرال مقتضای شجاعت ذاتیه وحمیت شبابیه‌سی اوزره رهابینك
بودرجه نفوذلرینی چکه‌میه‌رك مذکور بیوك مناستری اوروب یغما ایتدیرمش
اولدیغندن کبرا واهالیدن برطاقمی کندوسندن دلکیراولمش وبونك اوزرینه جنوب
اندلس طرفنده محافظ بولنان چولیانوس نام سردارك قیزینه تسلط ایتدکله اودخی
کندوسنه خصم جان اوله‌رق بغض وکینی اجرا ایچون عربلری اندلس طرفنه دعوت
ایلمش اولمسنه نظرا اسپانیا قطعه‌سی براستیلایه کسب استعداد ایلیوب اولوقت ملت
اسلامیه‌نك دخی زمان شباب سطوت وشوکتی اولمغین قطعهٔ مذکوره‌یه ایاق باصدقلری
کبی مدت قلیله ظرفنده هرطرفنی ضبط واستیلا ایدرك غنائم کثیره‌یه نائل اولوب هله
طلیطله فتحنده نصیب اهل اسلام اولان اموال وذی قیمت اشیا قابل احصا دکلدر
اشته بونجه فتوحات عظیمه انجق قوهٔ بحریه سایه‌سنده وجوده کلمشدر وغزات مسلمین

بروجه مشروح قوۀ بحریه یه مالك اولدقدن صكره بهرسنه مصردن وتونس وافریقیه
طرفلرندن دونما اخراج ایله جزایر وسواحلنده پك چوق ممالك افرنجه مظفر وفتوحات
جلیله یه مظهر اولمشلردر بعده اندلس دونماسی ایكیوز وافریقیه دونماسی یوز اللی
سفینه یه بالغ اولوب روی دریاده گاه اهل اسلام دونماسی وگاه نصارا دونماسی غالب
اوله رق جزائر وسواحل ولایتلرین یكدیگردن اخذ وتسخیر ایده گلمرله روی دریاده
جنك وجدال اكسك اولمامشدر

دولتعلیه نك اوائلنده اكثر حروب وقتال قره ده اولمغله دونما امورینه چندان تقید
اولنمیوب سلطان اورخان غازینك اوغلی سلیمان پاشا روم قایقلریله كلیبولی طرفنه
مرور ایدرك اول حوالی یی تسخیر ایله روم ایلی قطعه سنده برخیلی یرلر ضمیمۀ ممالك
محروسه اولدقدنصكره كلیبولی معبرنده براز قایقلر تدارك اولنمشیدی بعده استانبولك
تسخیرینه یالكز قره طرفندن محاصره سی كافی اولمدیغندن بحرا دخی هجوم ایچون
قدر كفایه سفائن ترتیب اولنوب انجق اولوقت استانبول ایله غلطه میاننه زنجیر
چكلدیگندن لیمانه بكی امراری قابل اولمامغله بالذات اوغلی سلیمان بك معرفتیله برروایتده
سودلیجه اردنده مجددا گمیلر انشا ایله اورادن وبرروایتده روم ایلی حصاری اردنده
ترتیب دونما اولنوب حالا طولمه باغچه دینلان لیماندن فن جراثقال ماهرلرینك حیرت
افزا تدبیرلریله یاغلی قزاقلر اوزرنده قره ده گمیلر یوریدیله رك لیمانه ایندیرلدكده ایچلرینه
مترسلر قوریله رق اوطرفدن هجوم اولنوب وتدبیر دلپذیر ایله شهر استانبول فتح
وتسخیر اولندی اشته دولتعلیه ده اك ابتدا نصب اولنان دریا بكی اشبو بالاده اوغلی
سلیمان بك اولوب روم ایلی حصارینك اوست طرفنده كی لیمان مشهور اكا نسبتله
یاد اولنمقده در

استانبولك فتحندنصكره ترسانه امورینه اهتمام اولنه رق خیلی سفینه لر انشا اولنوب
مدت قلیله ظرفنده اول عصرده بتون آقدگزی بنسه مش اولان ونديكلولری تهدید
ایده جك قدر دونما تدارك اولنمش وهمان فاتح زماننده قوۀ بحریه ایله نیجه بقاع وقلاع
ضبط وتسخیر قلنمش ایدی بوصورتله دولتعلیه نك قوۀ بحریه سی خیلی ایلرولیه رك
ماهر قپودانلر ظهور ایدوب ازجمله كمال رئیس یار واغیار نظرنده اثبات لیاقت ومهارت
ایتمشیدی حتی سلطان بایزید ثانی عصرنده سكز یوز طقسان ایكی سنۀ هجریه سنده
اندلسه وجزیرۀ سیجلیایه اسپانیالولر مسلط اولدیغندن اول ممالك حكمداری بولنان
الاحمر ملكلرندن برقصیدۀ غرا كوب اسپانیا استیلاسندن شكایت واندلس اقلیمی
تسلط اعدادن تخلیص رجاسیله استمداد واستعانت ایتمكله كمال رئیس چند قطعه
سفینه ایله امدادلرینه كوندرلمش وفقط اول اثناده محاربۀ بحریه ارناودلق ومورە
سمتلرینه دوشمكله اندلس طرفنی براغلمش ایدی واول عصرده خیلی بیوك گمیلر انشاسنه

مبادرت اولنوب حتی کاتب چلبینك بعض لاتین تاریخلرندن روایت ایدلدیکنه کوره اوروپا ملوکندن الفونس نام قرال درت بیك طونیلاطه لق برکمی یاپدیرمشیدی بعده ایکی کمی دها یاپدردی که بر زمانده اول قدر بیوك کمی یاپلمامش ایدی لکن انلری قوللانه مدیلر اسکله ده بر برینه چاتوب بوزدیلر وندیك خلقی دخی اول اثناده بیوك کمیلر انشاسنه باشلدیلر اراشته اول عصرده فاتح محمد خان دخی اوچ بیك تونیلاطه لق کمی یاپدردی لکن ایندیررکن اسکله ده غرق اولدی

تونیلاطه فوچی معناسنه اولوب بزلرده کیله تعبیری سفائنك صغر وکبرینه مقیاس اوله رق شوقدر کیله لك کمی تعبیر اولندیغی کبی اوروپالولر بیننده دخی تونیلاطه تعبیری کمیلرك حجمنی بیان مقامنده مقیاس اولوب بر تونیلاطه اوتوز التی کیله اعتبار نده در انجق بو دخی قلیون انواعنده در قلیون تعبیری الیوم اوچ انبارلو ایله قپاقلره مخصوص اوله رق بیمزده اصطلاح اولمش ایسه ده فی الاصل قلیون یالکز یلکن ایله قوللانیلان بیوك سفینه لر اولوب قراقه و بارجه و پولیتقه کبی انواع عدیده سی وار ایدی وقراقه قالیونك بیوکی دیمك اوله رق اول عصرلرده بونلری اکثریا اسپانیالولر قوللانوردی وسائر دول اوروپانك جنك قلیونلری اکثریا بارجه ایدی اما چکدیری انواعی که هم یلکن ایله قوللانیلور وهمده کورك ایله چکدیریلور کمیلردر بونلرك دخی اقسام عدیده سی اوله رق بونلرده مقیاس اوتوراق تعبیری اولوب اقسامی دخی بو وجهله یکدیکردن متمیز اولور شویله که اون اوتوراقدن اون یدی یه وارنجه فرقته دینلور هر کورکنی ایکیشر اوچر آدم چکر واون سکز واون طقوز اوتوراق اولورسه برکنده دیرلر واون طقوزدن یکرمی درده وارنجه قالیته در ویکرمی بش اوتوراقلی اولور ایسه قدرغه دیرلر که هر کورکنی دردر آدم چکر ویکرمی التی اوتوراقدن اوتوزالتی اوتوراغه وارنجه باشترده دیرلر هر کورکنی بشر التیشر یدیشر آدم چکر کمیسنه کوره یوکسك وعریض اولور ایسه ماونه در ایکی قات اولوب التی ماونه اوستی قلیون اولورسه کوکه دیرلر قدرغه لرك ایکی بودوسله سنك ارهسی اللی بش واللی التی ذراع طولنده وانبار اغزی یکرمی قارش عرضنده اوله رق قیچ ارتفاعی اون سکز قارش وباش ارتفاعی اون بر قارش وقوشاق ارتفاعی التی قارش بر پارمق اولور هر برقدرغه ده حریطه و پوصله یه بقار بر ماهر قپودان وترسکته قوللانور یکرمی الا تجینك بری اوطه باشی اولوب دومنجی ویلکنجی ونجار وقلفاتجیلر ایله بیله برقدرغه نك ارتوز بوقدر کمیجیسی ویکرمی بش اوتوراقدن بر کورك محلی اوچاق یرینه کیتمکله قرق طقوز کورك اوله رق درد رقاتدن بوزطقسان التی کورکجیسی ویوز جنکجیسی اولمغین برقدرغه خلقی لااقل اوچیوز اوتوزه بالغ اولوردی یکرمی التی اوتوراق عادی باشترده نك طول اللی یدی ذراع اولوب عرضی وخلقی دخی اکا کوره ایدی اما پاشا باشترده سنك طولی یتمش ایکی

ارشون قدر اولور واوتوز التی اوتوراق اولوب هر کورکنی یدیشر آدم چکر وخلقی
لااقل سکز یوز نفر ایدی التمش بش ذراع طولی اولان ماونه‌نك یکرمی قارش قیچ
ارتفاعی واون ایکی بچق قارش باش ارتفاعی و یدی بچق قارش قوشاق ارتفاعی
اولوب درونه یکرمی درت پاره طوب قونیلور و یکرمی التی اوتوراغنك هر کورکنی
یدیشر آدم چکوب جمله خلقی التیوز نفره بالغ اولوردی بو کمیلری اکثریا وضع کورك
اولنان اسرایه چکدیروب آنلره فورسه تعبیر ایدرلردی شویله که بونلر زنجیر بند اولدقلری
حالده اوتوراق محلنده چاقیلی اوله‌رق کورك چکرلردی مع مافیه جنك وقتنده بونلره
امنیت اولنه‌مدیغندن اهل اسلام قپودانلرینك اکثریسی احتیاطا کورکجیلرك نصفنی
فورسه ونصف دیکرینی تورك اوله‌رق استخدام ایدرلردی

سلطان بایزید ثانی عصرنده موره سواحلنك تسخیری اراده‌سیله عظیم سفینه‌لر انشا
اولندیغی صره‌ده ایکی قطعه کوکه یاپلمشیدی که هر برینك طولی یتمشر وعرضلری
اوتوزر ذراع اوله‌رق ایچلرینه بیوك طوپلر وهر برینه ایکیشر بیك جنکجی و کورکجی وضع
ایله برینك ریاستی مشهور کمال رئیسه و دیکرینك ریاستی براق رئیسه ویریلوب سائر
کمی انواعندن دخی صغیر و کبیر اوچیوز قطعه سفائن تهیئه وترتیب ایله اینه‌بختی جانبه
کوندرلمشیدی اوارینی تجاوز بوله براق اطه‌سنه اوردقلرنده دشمن دونماسی مقابل
کله‌رك جنکه مباشرت اولنوب دشمنك ایکی کوکه‌سیله برماونه و برده بارجه‌سی براق
رئیسك کوکه‌سنه هجوم ایتمکلرنده وهله اولاده براق رئیس اول ماونه ایله بارجه‌یی
طوب ایله کسر وغرق ایتدکدنصکره اول کوکه‌لر ایکیسی بردن براق رئیسك
کوکه‌سنه صارلدقلرنده براق رئیس دشمن کوکه‌لرینه روغن نفط ایله آتش براغوب
ایکیسنی دخی یاقمش ایسه‌ده کندو کوکه‌سنی آنلردن آییره‌میوب اودخی بیله یانمش
کندوسیله برابر بشیوز قدر عساکر اسلامیه شهید اولوب سائر دریایه دوشن غزات
مسلمین قایقلره الندرق تخلیص قلنمش ودشمن سفینه‌لرنده بولنانلرك حریق وغریقندن
بشقه درپاده یوزلری دخی قورتیله‌میوب تلف اوله‌رق امدادلرینه کلان برقطعه
قلیون دخی اخذ وضبط اولنمشدرو بومعرکه‌یه قریب اولان اطه براق اطه‌سی دیو معروف
اولمشدر اندنصکره وقوعه کلان محاربه‌ده دخی دونمای همایون وندیك دونماسنه
غالب کله‌رك اینه‌بختی ومتون وقرون قلعه‌لرینك فتحی میسر اولمشدر

برمنوال سابق دولتعلیه‌نك قوۀ بحریه‌سی ایلرولیه‌رك وندیك دونماسنه غلبه ایتمشیکن
مؤخرا سلطان بایزیدك پیرلکی حسبیله انزواسی و کلانك اهمال ومسامحه‌سنه ومزاج
دولتك ضعف وفتورینه باعث اوله‌رق دریا سفرلری مهمل ومتروك اولوب بعده
یاوز سلطان سلیم خان حضرتلری دخی تقدیم الاهم علی المهم قاعده‌سنه رعایتله ایران
وعربستان سفرلرینه اشتغال ایتدیکی جهتله دونما امورینه باقیله‌مدیغندن بشقه

اوارالق آقدكزجه بيوك مشغله لرچيقارلمامق ايچون اهل اسلام قورصانلرى دخى سفردن منع اولنمش ايدوكندن اكرچه دولتك قوۀ بحريه سى تنزله يوز طوتمش ايسه ده اووقت عثمانلو ملتنك موسم شباب سطوت وشانى وعروق حميتنك زمان ترقى نشان حدت نبضانى اولديغندن سردر هواى جهاد اولان كوكللر قپودانلرك پك چوغى قورصانلغى ترك ايتمامك اوزره غرب سواحلنه بايلوب اوروپالولر ايله جنك وجدالدن خالى اولمديلر بونلرك پيشواسى مشهور خير الدين پاشادر اشته بوحالده سلطان سليمان خان حضرتلرى تخته جلوس ايله دونمغا امورينه زياده اهتمام وتقيد بيورملريله قوۀ بحريۀ دولتعليه كسب حيات تازه ايلمشدر چونكه ياوز سلطان سليم خان حضرتلرى امور ترسانه يه شروع بله فاتح مرحوم وقتنده آينه‌لى قواق سمتنده ياپلمش اولان كوزلردن زياده كوزلر ومخزنلر ياپديرمش ونيتلرى عظيم دونمغا تدارك برله آقدكزده اولان جزائر وسواحل مملكتلرين تمامها ضبط وتسخير ايتمك مصلحتى اولوب حتى ادريس بدليسى وديكر بعض محرملرى ايله مصاحبت خاصه اثناسنده سبته بوغازينه وارنجه آق دكز ديدكلرى بر خليجدر آنده بوقدر ملل مختلفه جمع اولوب تماما خليج دولتعليه حكمنده اولمامق لايقميدر وبوخصوصه بذل مافى الوسع ايتمامك شان سلطنته شين ويره‌جك قصور همتندر حق تعالى اجلدن امان ويرسه بومقصوده كفايت ايده‌جك مرتبه دونمغا تدارك ايدوب آقدكزده اولان ممالكى قبضۀ تسخيره آلمدقجه راحت وآرامى حرام ايتمك عهد اولسون ديرلر ايمش وترسانه بناسنى توفير وتكثير ايتمكه بوعزيمت قهرمانيه ايله شروع بيورمشلر

لكن دولت چراكسۀ مصريه كه حرمين شريفين خدمتى شرفيله عيون ناسده معتبر ومصر قاهره مأواى خلافت عباسيه اولديغندن ملوك چراكسه بوشرف مستعار ايله دخى جليل القدر اولدقلرى حالده بعض اسباب حادثه‌دن طولايى دولتعليه ايله بينلرنده برودت ومباينت پيدا اولوب اكرچه تونس ملكى عثمان حفصى توسطى ايله ينه دوستلق تأكيد اولنه‌رق طرفيندن مراسلات ايله ايلچيلر توارد ايدر اولديسه ده دائرۀ غيرت دولت مركز تعين واستقلالده قبول شركت ايتديكندن بشقه طائفۀ چراكسه كاه ايرانيانه وكاه اشقياى عربانه كيزلو معاونتدن خالى اولمدقلرى اجلدن ابتدا ملك مصرى فتح ايتك وبوطريق ايله سواحل عربستانى قبضۀ تسخيره المق اهم كورلمكين اول امرده اول مصلحت مهمه‌يه بذل همت بيوروب اندن دار سلطنته عودت ايتدكلرنده ملحوظلرى اولان وجه اوزره ريى دريايه دونغا ايتديرمك تداركنده ايكن استانبوله تشريفلرينك ايكنجى سنه‌سى دار عقبايه ارتحال ايتديلر

اوغلى سلطان سليمان خان حضرتلرى جالس تخت سلطنت اولديغنده ترسانه امورينه اهتمام ايله تقيد نادن خالى اولميوب چونكه ردوس قواليرلرى قورصانلقله اقدكزى

كسوب راست كلدكارى تجار سفينه‌لرينى اخذ وضبط ايده كلدكارندن مصر يولينك تأمينى ايچون رودوسك فتحى اهم اولديغنه مبنى اول امرده عظيم دونما ايله واروب طقوز يوز يكرمى طقوزده رودوس جزيره‌سنى فتح ايلدى وطقوز يوز اوتوز ايكيده سليمان رئيس نام قورصانى سويش دكزينه قپودان وسردار ايدوب يكرمى پاره قدرغه ايله بندر سويشدن ديار يمنه كوندرديلر اودخى واروب يمن وعدن سواحلنى ضبط ايلدى اندنصكره خيرالدين پاشا استانبوله كلمكله دولتعليه‌نك قوهٔ بحريه‌سى درجهٔ كماله واصل اولدى

خيرالدين پاشانك اسمى خضر اولوب انجق اوروپالولر بيننده باربروس ديو معروفدر كه قرمزى صقاللو ديمكدر دريادہ خارق العاده افعال وغزواتى اولوب مظنهٔ كرامت بر پير مجاهد جليل المنقبتدر سلطان سليمان خان حضرتلرينك امريله ترجمهٔ حالنى يازديروب بركتاب ايدرك مشاراليه حضرتلرينه تقديم ايتمشدر تفاصيل احوالى اندن معلوم اولور بو مقامك اولقدر تفاصيله تحملى يوقدر فقط انك قپودانلغى اوانى قوهٔ بحريهٔ دولتعليه‌نك اك زياده شوكت وغلبه‌سى زمانى اولديغندن اجمالا ترجمهٔ حالنك بيانى مناسب كورينور شويله كه خيرالدين رئيس فى الاصل مدللو اطه‌سى سكاننددن اولوب سلانيكه ايشلر وبيوك برادرى اوروج دخى مصر وطرابلس شام سفرلرينه كيدرايدى اوروج رئيس بردفعه طرابلسه كيدركن رودوس قورصانلرينه اسير دوشمشيدى بعدالخلاص سلطان قورقود انطاليه‌ده ايكن اندن استيذان ايدرك اون‌سكز اوتوراق بركمى ايله قورصانلغه چيقوب برمدت رادوس اطرافنده وسائر سواحلده نيجه سفائن نصارايى غارت ايتدكدنصكره غرب طرفنه كيتمشيدى چونكه سلطان سليم خانك جلوسنده سلطان قورقود اختفا ايدوب آقدكزكميلرى دخى سفردن منع اولنمغله اهل اسلام قورصانلرى غرب سواحلنى كندولرينه مرسى ومأوى ايتدكلرندن خيرالدين رئيس دخى كميسنى الوب غرب طرفنه بادبان كشاى عزيمت اوله‌رق برادرى اوروج رئيس ايله طرابلس طرفنده واقع جربه اطه‌سنده لدى الملاقاة ايكى برادر غزايه نيت ايله تونسه واروب حاكمندن برمكان استمشلر اول زمان تونس دخى آل حفص يدنده اولوب مال غنائمك خمسى تونس خزينه‌سنه تسليم اولنمق شرطيله آنلره خلق الواد قلعه‌سنى تعيين ايتمشيدى بوصورتله ايكى برادرلر دكزه چيقوب راست كلدكارى سفائن افرنجى اخذ وتسخير وكتدكجه سفائنى تكثير وصيت وشهرتلرينى ايصال چرخ اثير ايدرك آقدكزه ولوله ويرديلر

واول اثناده جزائر غرب سواحلنك پك چوق يرلرى افرنج النه كچمش ايدوكندن مدت مديده افرنج ايله محاربه ايتديلر تونس طرفنده واقع بجايه حصارى دخى بروجه مشروح افرنج النده بولنمغله انك اوزرينه هجوم ايتدكلرنده اوزرلرينه كلان اسپانيا

دوننماسنه غالب كلديلر انجق بو محاربه ده اوروج رئيسك برقولی مجروح اولمغله برادری
خیرالدین آنی تونسه ارسال برله كندوسی جزيرهٔ میورقه یی اوروب و برقاچ قلعه فتحله
نیجه قریه لرینی غارت ووافر اموال غنیمت اخذ ایدوب دكزده قورسیقه دوننماسنه
تصادف برله اكا دخی غلبه ایدرك مظفرا تونسه عودت وبعده موسم شتاده تكرار
قورصانلقله دكزه چیقوب برآی ظرفنده اوچ بیك سكز یوز اسیر و یكرمی پاره كمی و بونجه
اموال غنائم ایله رجعت ایتدكدنصكره بهار دمیده سی قطعه كوكلی كمیسنه سردار اوله رق
بعض سواحل اوروپایی باصوب كلی غنائم الدقدن بشقه دكزده دخی بش قطعه سفینه
الوب بونلردن برینی مشهور كمال رئیسك همشیره زاده سی اولان محی الدین رئیس
ایله در دولتعلیه یه ارسال وتقدیم ایلمش ومقابلنده طرف دولتعلیه دن دخی كندوسنه
ایكی قدرغه ایله خلعت كوندرلمشیدی
بوندنصكره خیرالدین رئیسه دریاده قارشو طورر اولمیوب بارباروس نامندن بتون
آقدكزلرزان وسواحل وجزایر اوروپا خلقی هراسان اوله رق بشكده كی چوجقلرینی
بارباروس نامیله اخافه واسكات ایدر اولدیلر آنك بو وجهله خروج وظهوری دول
اوروپایه موجب اندیشه اولوب بناء علیه فرانسه لو دخی اوتوز قطعه دوننما ایله تونس
طرفنه مهاجمه ایلمش ایسه ده انلر دخی منهزما ومأیوساً عودت ایتمشلر ایدی بعده اوروج
رئیس جزایری ضبط ایله انده تمكن ایدرك جزایر وبجایه توابعی اولان قلاعی برادری
خیرالدین رئیس ایله بینلرنده مقاسمه ایدوب جزایرك غربنده اولنلر اوروج رئیس وجانب
شرقیسنده اولنلر خیرالدین رئیس نامزد اولمغله تلمسان حاكمی بونلری جزائر سواحلندن
طرد ایتمك اوزره اسپانیالو ایله اتفاق ایدرك قره دن كندوسی ودكزدن اسپانیا دوننماسی
جزایر اوزرینه هجوم صددنده اولدقلرینی اوروج رئیس خبر اله رق برمقدار عسكر ایله
سریعا تلمسان اوزرینه حركت ایتدیكنده چونكه حاكمك اعدای دین ایله اتفاقندن
طولایی اهالی كندوسندن روكردان اولوب علماسی دخی قتلنه فتوی ویرملریله
اوروج رئیس شهره تقرب ایتدیكی كبی اهالیسی استقبال وانقیاد ایدیجك تلمسان
حاكمی تلمسانك اسكله سی اولوب مقدما اسپانیا یدینه كچمش اولان وهرانه فرار
واسپانیالودن استمداد اتمكین بذل مال ایله جلب اولنان برخیلی عرب عسكرینه برمقدار
دخی فرنك عسكری قوشیلوب اولا قلعة القلاعی وبعده تلمسانی محاصره ایتدكلرنده
برسنه دن زیاده حرب وقتال ممتد اوله رق نهایت اوروج رئیس شهید اولوب بو قلعه لر
دخی استیلا اولندقدنصكره اسپانیولر یوز یتمش پاره كمی ایله كلوب قره یه كلی عسكر
اخراجیله جزایره هجوم ایتدكلرنده خیرالدین رئیسك كندو آدملری اقل قلیل ایسه ده
یكرمی بیك قدر عرب عسكری كندوسنه انقیاد اوزره بولندیغندن مقام مدافعه ده
ثبات ایدرك اسپانیالولری كلی تلفات ویردكدنصكره فراره اجبار ایلدی بعده تلمسانی

وتنس حصارینی فتحله عودتندنصکره کمیلری جزایر لیماننده یاتورکن یوز اوتوز پاره کمی
ایله اسپانیالولر کلوب لیمانی باصدقلرنده ینه منهزماً عودت ایدوب آنجق وکره بعض
سفینه‌لری قومه اوتورمغله دونغانك قپودانی وبرخیلی ضابطانی واوچ بیك قدر
نفرلری جزایرده اسیر قالدیلر
بو وقعه دنصکره جزایر اهالیسی خیرالدین رئیسدن جزایر امارتنی قبول ایتمسنی استدعا
ایتمش واودخی خطبه وسکه ال عثمان نامنه اولق شرطیله قبول ایلمش اولوب انجق
تونس وتلمسان حاکملری بوصورتدن دلگیر اولمریله خیرالدین بك علیهنه اتفاق ایدرك
جزایر اهالیسندن ایشه یرار بکلری اضلال ایله کندو طرفلرینه اماله وبرطرفدن دخی
بذل مال ایله برطاقم عربانی جزایر اوزرینه تسلیط وحواله ایتدکلرندن بشقه تلمسان
ملکزاده لرندن بعضیسی فاس حاکمندن وبعضیسی اسپانیادن استعانه ایله جنك
وجدالدن خالی اولمامریله خیرالدین بك بونلرك دفع مضرتلریله مشغول اولدیغی اثناده
براو بحر اسوق عساکر ایله وهرانه قریبده واقع مستغانم حصارینی تسخیر ایتدیکندنصکره
دونغاسی اندلس یاقه‌سنه کچوب یالیلردن وافر غنائم الدقدن بشقه مدجلردن یعنی
اسپانیالولر یدلرنده اشارتله گرفتار مذلت اولان اهل اسلامدن دخی بوالدقلرینی
جزایره نقل واسکان ایلمشدر لکن برطرفدن اسپانیالولر وبرطرفدن تونس حاکمنك اغواسیله
عربلر خیرالدین اوزرینه هجومدن خالی اولمیوب بوصورتله النده‌کی حصارلرك اکثری
گرفتار دست استیلا وجزایر خلقنك پك چوغی مائل طرف اعدا اولمغله خیرالدین بك
نهایت جزایری ترك ایله ینه اول سواحلده واقع جیجیل حصارینه هجرت والتجا ایدوب
اوچ سنه قدر برطرفدن سواحل اوروپایی غارت وبرطرفدندخی کندویه مخالف بولنان
تونس کمیلرینی احراق ایله امرار اوقات ایتدکدنصکره تکرار جزایری ضبط ایله آنده
استقرار وبرمدتدنبرو خطبه‌یی کندو نامنه اوقوتدیران تلمسان حاکمی عبدالله‌ه
نصیحت سیاقنده تحریرات تسیار ایتدیکنه عبدالله بونی اصغا ایتدیکندن بشقه عرب
عسکریله جزایر اوزرینه حرکت ایدوب انجق واقع اولان محاربه‌ده مغلوب اولدیغندن
خطبه‌یی ال عثمان نامنه اوقوتمق وسنوی یکرمی بیك التون ویرمك شرطیله خیرالدین
بکدن استحصال امان ایتمشیدی بوندنصکره دخی خیرالدین بك جهاد وغزادن
خالی اولمیوب آق دکزده اوروپا کمیلرینی کزدرمز اولدیغندن اسپانیا قرالی والمانیا
ایمپراطوری اولان مشهور شارلکن بوکا برچاره ارایوب اول وقت اوروپا قپودانلری
ایچنده مهارت وجسارت ایله معروف ومشهور اولان اندریا دوریا نام قپودان
معیتنه مکمل دونغا اعطا ایله خیرالدین بکه قارشو آق دکزه چیقارمشیدی لکن
بارباروس نامندن اوروپالولر هراسان اولدیغندن اندریا دوریا خیرالدین بك ایله بولشمقدن
احترازایدوب خیرالدین بك کندوسنی جستجو ایدرك آق دکزده طولاشور واودخی فرصت

دوشوردکجه بعض سواحل اسلامیه یه ایراث خسار ایلر ایدی اشبو خلالده اسپانیالولر اهل
اسلام حقنده آتشه یاقق کبی نه دیانته صغار ونه انسانیته یاقیشور صورتلرله اذا وجفا ایتمکه
باشلادقلرندن برفرقهٔ اسلامیه ناچار بر یره تجمع ایدرك برطاقم ارقه ویروب خیرالدین
بکدن استمداد ایتدیرله یتمش بیك قدر اهل اسلامی اندلس قطعه‌سندن جزایره نقل
واسکان ایلدکدن بشقه برخیلی افرنج سفینه‌لری غارت قلمشیدی بعده خیرالدین
بك قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلرینك دعوتی اوزرینه یارارادملرندن حسن
بك نام ذاتی جزایر محافظه‌سنده براغوب وکندوسی درسعادت نیتیله جزایردن
قالقوب مکمل دونغا ایله اوروپا سواحلنه توجه ایدرك جنویز قربنده برحصاری غارت
وتخریب وبعده مسینه طرفنده تصادف ایتدیکی اون سکز پارچه‌یی اخذ وضبط
ایتدکدنصکره اندریادوریایی جستجو ایدرك پروزه سمتنه کلوب اول زمان اندریا دخی
فی الواقع اول حوالیده ایکن باروس سنی ارار غافل اولمه دیو اوجه کندوسنه اخبار
واخطار اولنمش ایدوکندن اورادن صاووشوب ایتالیا ساحلنده واقع پرندر نام محله
قپانمش اولسیله خیرالدین بك اکا ملاقی اوله‌میوب طقوز یوز قرق سنه‌سی اواسطنده
استانبوله وصولنده جزایر بکلر بکیلکی الحاقیله قپودان دریا نصب اولندقده سلطان
سلیمان خان حضرتلرینك امریله التمش بر قطعه باشترده وقدرغه انشا ایتدیروب
جزایردن دخی اون سکز پاره کمی کتورمشیدی بش دخی کوکللو کیسی اولمغله اول
سنه سکسان ورت پاره جنك سفینه‌لریله اق دکزه سفر ایدرك مالطه وساردنیا ومینورقه
ومیورقه جزیره‌لرینی باصوب نیجه قلاع وبقاعی تخریب ونیجه سفن اعدایی احراق
ایله استانبوله عودتنده ایتالیاده واقع پولیا طرفنك تسخیری ضمننده فرمان سلیمانی
ایله ایکیوز پاره کمی قوردیروب اتمامنه سعی ایتمکده ایکن طقوز یوز قرق اوچ ربیع الاخرنده
اوتوز پاره سبکبار کمی ایله پولیا یقه‌سنه واروب وبر قلعه‌یی تخریب ایدوب کلدی وبو
اثناده سلطان سلیمان خان حضرتلری پولیا طرفندن صرف نظر ایله قورفو سفرینه
عزیمت بیورمش اولدیغندن کندولری اردوی همایون ایله اولونیه طرفنه حرکت
بیوروب لطفی پاشا دخی دونغا سرداری اوله‌رق طقوز یوز قرق اوچ ذی الحجه‌سنده
خیرالدین پاشا ایکیوز سکسان قطعه سفائن ایله اق دکزه چیقمشیدی که بونلرك یوز
اوتوز بشی قطعه‌سی باشترده وقدرغه اولوب بوزمانه قدر استانبولدن بویله بر مکمل دونغا
چیقمش دکل ایدی بومنوال اوزره دونغای همایون آق دکزه خروج ایله اولا پولیا
یقه‌سنده بعض قلعه‌لر باصیلوب غارت وتخریب اولندقدنصکره قورفو جزیره‌سنك
بالجمله قراسی غارت ویغما اولندیسه‌ده قلعه‌سنك محاصره‌سی کسب امتداد ایدرك
موسم شتا دخی تقرب ایلدیکندن ترك وفراغت اولنه‌رق سلطان سلیمان اردوی
همایون ایله برا ولطفی پاشا دونغای همایون ایله بحرا استانبوله عودت ایدوب

انجق خیرالدین پاشا دونمادن التمش قدرغه انتخاب ایله دکزده قالهرق چوقه واکنه
ومرتد و باره اطهلری کبی نیجه جزایری فتح وتسخیر ایله کلی غنائم الهرق حتی اموال
غنائمدن جانب میری ایچون برمعتاد النان خمسدن ایکی بیك بشیوز اسیر ودرتیوز بیك
التون حاصل اولوب چوقه وسائر اموال واشیاده دخی بوقیاس اوزره ایدی بو یله مظفریت
عظیمه ایله استانبوله وصولنده درکاه سلیمانی یه عرض ایلمدیکی پیشکش وتقدمه سی
برعصرده برقپوداندن کورلمش کیفیت اولمدیغندن فاخر خلعتلر کیوب عظیم التفاتلره
مظهر اولمشیدی

طقوز یوز قرق بش محرمنده یوز اوتوز سکز قطعه سفینه ایله اق دکزه سفر ایدوب اسکری
واستندل کبی بعض جزایری ضبط وتسخیر ایتدکدنصکره کریده واروب پك چوق
قریه لرینی غارت ایله اون بش بیکدن زیاده اسیر الوب بعده کریه اطه سنك اوچ قلعه سنی
دخی اون کون ظرفنده فتحله اهالیسنی خراجکذار ایلدی الحاصل یکرمی بش پاره
وندیك جزیره لرنده برر ایکیشر اوچر قلعه وار ایدی بوسنه جمله سی النوب جزیره لرك
اون ایکیسی خراجه کسلدی واون اوچی تخریب ایدلدی بعده روم ایلی طرفنه صالدیروب
اغریبوزه واردقلرنده اغریبورین کیلری اغریبوز لیماننده ترك ایدرك یوکرك کمیلر ایله
دکزه اچلدیلر اشته بواثناده دول متفقه دونماسی قورفوده جمع اولوب اندن پروزه
قلعه سنه هجوم ایتدکلرینی خیرالدین پاشا خبر الوب اقدمجه اوطرفه کوندرمش
اولدیغی یکرمی قطعه کوکللی کمیسی دخی زاکلسه صولرنده قرق پاره چکدیری کمیلرینی
کوروب عودت ایتدکاری مثللو انلردخی باربا روس یقین یرلرده دردیو واروب دونمالرینه
خبر ویرملریله پروزه قلعه سنی براغوب چیقدقلرینی خیرالدین پاشا متون اوکنده خبر المغله
کفالونیه اطه سنه واروب قریه عسکر اخراجیله قریه لرین غارت ایتدیردکدنصکره
پروزه یه واروب محاصره اثناسنده طوبدن رخنه دار اولان یرلرینی عسکره یاپدردی
واول اثناده اسپانیا و پاپا و پورتکیز و وندیك دونمالرینك قورفو جزیره سنده مجتمع اولدقلرینی
خبر الدی چونکه خیرالدین پاشانك ظهوری دول اوروپانك راحتلرینی سلب ایدوب
مؤخرا قپودان پاشا اولهرق استانبول ترسانه سی کندو قوماندا سی تحتنه کیرمکله
استدیکی قدر دونمادار کیله ارتق هرطرفی استیلا ایده بیله جکی درکار اولدیغندن
اکا قارشو دول اوروپا یکدیکره استناد ایتمك اوزره اتحاد برله دونمالرینی بریره جمع
ایدرك دونمای همایون اوزرینه هجوم ایچون فرصتجو اولوب برمنوال سابق
خیرالدین پاشا پروزه لیماننده ایکن طقوز یوز قرق بش سنه سی جماذی الاولیسی
غره سنده پروزه یه ایکی میل قریب یره دك کله رك دونمای همایونی محاصره شکلنده یمور
براقدیلر که باش قوماندان اندریا دوریا اوله رق معیتنده اللی ایکی پاره قدرغه ایله
غایت بیوك برقلیونی وندیك قپودانك یتمش پاره قدرغه سی اولدقدن بشقه اون

قطعه دخی قراقه تعبیر اولنان عظیم قلیونلر و فرق پاره پاپا و مالطه قدرغه لری و سکسان
قطعه اسپانیا و پورتکیز پارجه لری و سائر طرفدن دخی براز بارجه لر اولمغله جمعا یوز
التمش ایکی پاره قدرغه و یوز فرق قطعه قلیون اوله رق اوچیوزدن زیاده بیوك جنك
کمیلری اولوب سائر خرده کوکالمو کمیلر ایله التیوزدن زیاده یلکن کورینوردی خیرالدین
پاشانك معیتنده کی دونغا ایسه یوز یکرمی ایکی پاره چکدیرر کمیدن عبارت اولدیغی
حالده عسکری محاربه یه تشویق ایدرك جنك تدارکنه باشلادی و کمیلرك دیرکلرینی
الدیروب حرکت و سکونده بکابا قکز دیو عسکره اجرای تنبیهات و کوکالمو کمیلریدخی
الایدن خارج طوره رق ایجابنه کوره یاندن طوب انداخت ایتملری ضمننده قپودانلرینه
بشقه جه اعطای تعلیمات ایلدی که مشهور طورغودجه نام قورصان دخی انلرك
ایچنده ایدی امرای بحریه طشروده دشمن دونغاسنك چوقلغنی کوروب قره یه طوب
وادم چیقارمق تدبیرین عرض ایتدکلرنده پاشا تنسیب ایتمیوب انجق اعدا کیجه لین
پروزه بوغازندن ایچرو کیرمك قصدنده اولدیغی استخبار اولنمغله کناره بیوك طوبلر
ایله برمقدار عسکر اخراج اولنه رق محافظه یه ابتدار اولنمشیدی ایکی کون
صکره اعدانك برقاج پاره بیوك قدرغه لری پروزه بوغازینه کلوب سفائن اسلامیه
طرفنه طوب انداخت ایتدکلرنده اعدانك بوبجه وقتدنبرو اقدکرده (منم دیکر نیست)
دیین خیرالدین پاشایه بویله میدان اوقوملری پاشای غازی یه کران کله رك صبر و قرارینی
سلب ایتمکله همان بالجمله دونغای همایون ایله غازدن طشره خروج ایله یوز یکرمی ایکی پاره
سفائن اسلامیه نك جمله سی بردن طوبلره آتش ایدوب یوریدکلرنده اعدایه باعث خوف
وهراس اولوب اخشام دخی تقرب ایلمش اولدیغندن دشمن دونغاسی طوره میوب
فرار ایتدی جمادی الاولانك اوچنجی کونی پروزه لیمانی آچیقلرنده ایکی دونغا بربرینی
کوروب آماده حرب و پیکار اولدقلرنده روزکار جانب اعدایه مساعد اولمغله اهل اسلامه
خوف دوشدی چونکه دول اوروپا دونغاسی قلیون و چکدیرر انواعندن مرکب
اولوب دولتعلیه ده دخی کرك فاتح عصرنده و کرك صکره لری قلیونلر یاپلمش ایسه ده
انله اکثریا نقل اشیا و مهمات ایچون قوللانیله رق مقدم و مؤخر جنکلرده چکدیرر
انواعی قوللانیلوردی اولوقتك چکدیررلری ایسه عصرمزده کی جنك واپورلری
مثابه سنده اوله رق قورصانلغه یارار و راکد هواده قلیونلره غلبه ایدوب شویله که
اوزاقدن قلیونلری طوپه طوته رق رخنه دار ایتدکدنصکره چاتوب ضبط ایدرلردی
اما روزکار اولدیغی وقت چکدیری قلیونك اوزرینه واره میوب بارجه لر قدرغه لری
چکنردی بناء علی ذلك بوکره روزکارك اعدایه مساعد اولمسی جانب اسلامیانه
موجب حزن اولوب حتی خیرالدین پاشا خواص قرآنیه دن استمداد ضمننده ایکی آیت
کریمه تحریر و کیسنك ایکی دیرکنه تعلیق ایتمش و بحکمة الله تعالی درحال روزکار ساکن

اولەرق بارچەلر حركتدن قالمش وهمان صف باغليوب طوب اندا‌ختنە باشلامش ايدى قليونلردن طوب كللرى اگرچە ياغمور كبى ياغار وفقط انلرك طوپلرى قيصە اولديغندن سفائن اسلاميەيە ايرشميوب بوطرفك كللرى ايسە قليونلرى طوترامش بناءعليە اوزاقدن دوكەرك بارچەلرى زبون ايلدكلرندن اندريا دوريا ووندك قپودانى قدرغەلريلە ايرشوب مدافعە قيدندە اولدقلرى كبى خيرالدين پاشا انلرك اوزرينە چكديروب آتش اندازاوليجق طيانەميوب بارچەلرك ارقەسنە طولانمشلر و برقاچ دفعە دونغاى همايونى بارچەلريلە چكديرولرى ارەسنە الغەسعى ايتمشلرايسەدە ممكن اولەمامشدر خيرالدين پاشا دخى اوزرلرينە هجوم ايتدكجە بارچەلرينك بروطرفنە چكوب بارچەلر دخى قلعە كبى يكديكرە چاتلمش اولديغندن ايرمق قابل اولمامغلە سفائن اسلاميەنك زوريلەدن اعدانك چكديرولرى بارچەلرينى طقوز طولاندقدنصكرە خيرالدين پاشا تكبير كتوروب همان بارچەلر اوزرينە هجوم ايلە برشديد آتش ايدرك برنيجەسنى غرق ايلە ارالرندن يول ايدوب دشمنك قدرغەلرينە چكمسى جملەسنە فوق العادە برخوف وخشيت ايراث ايتمكين ارتق چكديرولرى طورەميوب فرارە يوز طوتدقلرندە ضرب طوب ايلەبارچەلرك كيمسى غرق وكيمسى رخنەدار اولمش واخشام ايريشوب صولر قرارمش بولنديغندن اندريادور ياتوحالى كوريجك صقالن يولەرق چكديرولرك ارقەسنە دوشوب فرار ايلمش عساكر اسلاميە تعقيب ايلەبر ايكى قدرغەسنى اليقومش محل جنكدە ياتوب قالان بارچەلرە دخى اعدا كندولرى آتش اورمغلە صباحەقدر قارشوسندە دونغاى اهل اسلام بادهوا دريا دونغاسى ايتمش ايدى جنكك ابتداسى قوشلق وقتندە اولەرق غروب شمسدنصكرەيە قدر ممتد اولوب اولوقتەدك روى دريادە بويلە برعظيم وغريب جنك وقوعى معلوم دكلدر دشمن دونغاسى دونغاى همايونە نسبتلە چندقات مزداد وبالجملە اوروپالولر بيننده جسارت ومهارتى مسلم اولان اندريادوريا قومندان ايكن دونغاى اسلامك بويلەمظفريتى خيرالدين پاشانك ومعيتندەكى امرانك محاربات بحريەدەمهارتلرى وعساكر اسلاميەنك كمال شجاعتلرى ثمرۀخيريەسيدر بوهزيمتك اوزرينە اندريادوريانك ورفقاسى برەسنداليجا ايدوب خيرالدين پاشا دخى چندروز مروردنصكرە كفالونيا اطەسنى غارت ايتدكدن صكرە پارغا حصارينى احراق ايدوب اندن قورفز بوغازينە كلديكندە برعظيم فورتنە چيقمغلە اولونيايە واروب هوا آچيلنجەدك اندە اقامت وبعدە موسم شتا ايرشمكلە استانبولە عودت ايلمشيدى انجق اول فورتنە اثناسندە اندريا دوريا نوە قلعەسنى اوروب استيلا ايلمش اولديغندن موسم بهاردە خيرالدين پاشا يوزالى پارەكمى ايلە اق دكزە چيقوب قلعۀ مرقومەيى استخلاص ايتمشدر

اشتە بوخلالدە مصر اميرالامراسى خادم سليمان پاشا دخى هندە كيتمشدر شويلەكە

طقوز یوز تاریخلرنده اسپانیالولر امریقایه ظفریاب اولدقلری کبی پورتکیزلر دخی
امید بورنی طریقیله هند طرفنه طولاشوب بعض بنادر هندی ضبط ایلدکلرندن
اول دیارک ملوکی عاجز قاله رق سلطان سلیماندن استمداد ایتملریله سلیمان پاشایی
امدادلرینه کوندرمش ایدی اودخی دونغا ایله سویشدن حرکت ایله واروب عدنی
ضبط ایله محافظه سنه برمقدار عسکر براقدقدنصکره هنده واروب پورتکیزلریدنده
اولان بعض قلاعی ضرب طوب ایله فتح وتسخیر ایتمشیدی

ومقدما خیرالدین پاشانك جزایر محافظه سنده براقش اولدیغی حسن بك دخی اوتوز
پاره قدرغه وقالیته دوناتوب سواحل اسپانیایی غارتدن خالی اولمزدی طقوز یوز
قرق سکز تاریخنده سلطان سلیمان خان حضرتلری انکروس سفرینه توجه ایتدکده
ایمپراطور شارلکن اوستریا قرالی بولنان برادری فردیناندی اعانه روم ایلی سواحلنه
ایراث خسار ایتمك اوزره عظیم دونغا ایله وندیك ساحلنه کلوب انجق خیرالدین
پاشانك اوطرفه چیقدیغی خبر الیجق اول حوالیده برایش کوره میه جکنی درك ایله
همان اورادن فك لنکر استقرار ایله جزایر غربه واروب قره یه کلی عسکر دوکدرك جزایره
هجوم ایتدکده حسن بك حسن مدافعه ایله برخیلیسنی اتلاف ایتدکدن بشقه شدید
فورطنه لر ظهوری ایله سفینه لرینك برخیلی قره یه دوشدیکندن پك فاحش هزیمتله عودته
مجبور اولمشدر

طقوز یوز قرق طقوز تاریخنده شارلکن علیهنه اولمق اوزره فرانسه قرالی سلطان
سلیماندن استمداد ایتدکده طقوز یوز اللی سنه سی بهارنده خیرالدین پاشا دونغا ایله فرانسه
امدادینه کیدوب ابتدا مسینا شهرینه واردیغنده شهر مرقوم تسلیمه مجبور اولمغله
انی ضبط ایتدکدنصکره اندن مارسلیایه ورودنده کمال احترام واحتشام ایله قبول اولنه رق
فرانسه دونغاسیله برلکده واروب نیس شهرینی ضبط ایلمش وقلعه سی مقاومت
اوزره اولوب کلیتلو امدادی کله جکی دخی استخبار اولنمغله شهر مرقومی احراق
ایله عودت اولنمشدر بعده برایکی سنه دخی اق دکزه کیدوب کلدکدنصکره طقوز یوز
اللی اوچ سنه سی جماذی الاولینك التنجی کونی سنی سکسانی متجاوز اولدیغی حالده
داربقایه رحلت ایتمشدر (مات رئیس البحر) عبارهسی تاریخ وفاتیدر

یرینه وزرادن صوقوللی محمد پاشا قپودان دریا اولوب چند سال اق دکز محافظه سنه
اشتغال ایتدکدنصکره صدر اعظم رستم پاشا برادری سنان پاشا قپودان دریا اولوب
اودخی طقوز یوز التمش برسنه سنده وفات ایلدکده قپوجی باشیلقله حرم همایوندن مخرج
مشهور پیاله بك قپودان اولمشدر چونکه خیرالدین پاشا کبی بر ذات جلیل الصفاتك
برمدت قپودانلق مسندنده بولنمسی بومنصبه شرف واهمیت ویردیکندن وکلای
دولت عندنده مؤتمن وملتزم ویاخود بالذات پادشاهك نظر توجهیله ممتاز ومحترم

اولان برذاتك قپودان دريا بولنمسى التزام اولنمشدر يوخسه اولوقت خيرالدين پاشا يرينه قائممقام اوله‌جق طورغودجه بك ديدكلرى مشهور قورصان وار ايدى كه فى الاصل دريالوندانندن ايكن فرط شجاعتى حسبيله لوندزمره‌سى قپودانلغنى استحصال ايدرك خيرالدين پاشا ايله برابر جنكلرده بولنوب خيرالدين پاشانك حقنده بندن دها يارار درديو ديوانده علنا سويليه‌رك مدح وثناسنده اطرا ايلديكى مرويدر و بعينه خيرالدين پاشا كبى غرب طرفنده وافر وغزا ايدرك ومالدار اولدقجه كميلرين ارتيره‌رق يكرمى بش پاره كمى ايله كزمكه باشلامشيدى

قپودان مشار اليه سيف مسلول اسلام اولوب افرنج ايله پك چوق غزواتى وعظيم فتوحاتى واردر خيرالدين پاشا كبى اودخى اوروپالولرى لرزان ايتمش واندنصكره اقدكزده انك يرينى طوتمشدرحتى سنان پاشا قپودان دريا ايكن بردفعه طورغودجه ايله بالمخابره دونغا ايله اقدكزه چيقوب اودخى غرب طرفندن ورود ايله ملاقات ايتدكلرنده اولنان طوب شنلكنده طورغودجه كميلرينك آتشى غالب كورنمكله شايدكه برارالق خلافكيرلك ايده‌جك اولورسه عهده‌سندن كلمك مشكل اولورديو سنان پاشا استمالتله دردولته كتورديكنده نامدار يولداشلرندن يدى نفر مشهور قپودانلر دخى كندوسيله بيله كلمشلر ايدى كه انلردن بريسى دخى اولوج على نام مشهور قورصان ايدى بوصورتله دردولته كلديكنده كندوسنه قارلى ايلى سنجاغى ورفيقلرينه دخى تمشر سكسانر اقچه علوفه احسان بيورلمشيدى لكن رستم پاشا طورغودجه‌يى كندو برادرينه رقيب ومعارض شكلنده كورمكله سومزدى اودخى رستم پاشانك كندو حقنده سوء قصدينه واقف اولمغله اندن امين اوله‌مزدى بناء عليه بردعوى ضمننده كندوسنى درسعادته احضار ايچون رستم پاشا چاوش كوندردكده درسعادته كلمكله امنيت ايده‌ميوب كندو كميلريله غرب طرفنه فرار ايله ايكى سنه قدر اوراده قالدى اول عصرده ايسه بنى حفص دولتنه ضعف طارى اوله‌رق اسپانيالولر سواحل مغربك پك چوق يرلرينى استيلا ايتدكلرى صره‌ده طرابلس غرب قلعه‌سنى دخى المشلر ايدى طرابلسك فتحى سلطان سليمانك مطلوبى اولوب انجق بويله برامر جسيمك حصوله كلمسى طورغودجه كبى صحيحا محاربهٔ بحريه احوالنه واقف برذاتك دونغاى همايونده بولنمسنه موقوف اولديغندن سلطان سليمان خان حضرتلرى برمنوال سابق غرب طرفنه فرارندن طولايى طورغودجه‌يه كوجنمش ايكن مجرد بوامر اهمك حصولى ايچون امان ويره‌رك طرابلس فتح اولنديغى تقديرجه بكلربكيلكى قيد حيات ايله كندوسنه ويرلمك وعديله دعوت ايدوب دريا بكلرى دخى اكا متابعتله مأمور اولمشلر ايدى طقوز يوز اللى سكز سنه‌سنده سنان پاشا يوز يكرمى پاره قدرغه ايله اول حواليه واروب طورغودجه‌نك معرفت ودلالتيله طرابلس فتح اولندقده ايالتى سنان پاشا طرفندن

آخره و یرلکله طورغودجه بحضور اولدیغندن همان مغربه طوغری یللکن ایتدیکنده
سائر قپودانلر دخی اکا متابعته مأمور اولدقلرینه مبنی انك اردینه دوشه رك سنان پاشا
یالکز قالوب انجق طورغودجه نك امریله ینه عودت ایتدکلری مثللو انی دخی بعض
قپودانلر هزار منت ونیاز ایله اعاده ایدوب در دولته کتورمشلردر بعده طقوز یوز
التمش سنه سنده دونمای همایون سرداری اوله رق یوز یکرمی پاره قدرغه ایله اق دکزه
کتدیکی بعض تواریخده محرردر وینه التمش بر سنه سنده فرانسه قرالنك استدعاسی
اوزرینه قرق بش پاره قدرغه ایله اق دکزه چیقوب اسپانیانك ایتالیا سواحلنده واقع
باستیه نام حصارینی محاصره وتسخیر ویدی بیك قدر اسرای اسلامیه یی تخلیص ایتمك
کبی خیلی بیوك ایشلر کوردکدنصکره غنائم وفیره ایله دریسعادته عودت ایتمش اولدیغنه
مبنی پادشاه قدرشناس حضرتلری مکافات شمنده اکا قپودانلق ایله جزایر بکلربکیلکنی
احسان ایتمشیکن رستم پاشا مانع اوله رق طشره ده حاصل اولمقی حسبیله درکاه معلا
خدمتنده بولنمقلغی استمز دیو غرض ایدوب ینه قارلی ایلی سنجاغنده ابقا اولندقده
طورغودجه نك بو صورتدن دلکیر اولمغله قبولدن امتناع ایدوب بعده بولده رکاب
همایونی تقبیل ایله شفاها طرابلس ایالتن رجا ایتمکله سلطان سلیمان دخی استدعاسی
وجهله طرابلسی ویروب برمنوال آتی مالنه ده شهید اولنجیه دك انده قالمشدر الحاصل
خیرالدین پاشا دنصکره قپودانلق اشبو طورغود پاشانك حقی ایکن رستم پاشانك
غرضکارلغی بوکا مانع اولمشدر راشته اغراض شخصیه دائما بویله اهلنه تفویض امور
ایتمکه مانع اوله رق نیجه مصالح مهمه یی مجرای طبیعیسندن اخراج ایده کلمشدر
اول اوانده سویش دونماسی دخی هند دکزلرنده طولاشمقده اولوب شویله که برمنوال
سابق سلیمان پاشا عدنی ضبط ایله ایچنه عسکر اقامه ایتمشکن اهالیسی پورتکیزلرله
اتحاد ایدرك قلعه یی انلره تسلیم ایلدکلرندن اقدکزك احوالنه دائر اولان مشهور
کتاب بحریه نك مؤلفی پیری رئیس دونما ایله سویشدن حرکت ایدرك واروب عدنی استخلاص
ایتمشیدی بعده طقوز یوز اللی طقوز تاریخنده اوتوز قطعه قدرغه وباشترده وقالیته
وقلیون ایله سویشدن حرکت ایله سواحل عربی طولاشه رق واروب مسکت قلعه سنی
تسخیر وهرمز ودرخت جزیره لرینی غارت ایتدکدنصکره بصره یه واردیغنده پورتکیز
دونماسی اول حوالی یه کلمك اوزره اولدیغنی واول حالده هرمز بوغازندن چکمك قابل
اوله میه جغنی کندویه اخبار اولنمغله بتون دونمایی اخراج واستصحاب ایده مدیکندن
همان برایکی قدرغه چکدیروب مصره وارمش اولدیغندن مصر قپودانی نصب
اولنان مرادبك بصره ده قالان دونمادن ایکی پارچه وبش قدرغه وبرقالیته یی بصره ده
ترك ایله باقیسنی سویشه کوندرمکه مأمور اولمغله مرادبك اون بش قدرغه وایکی پارچه
ایله بصره دن چیقوب هرمز مقابله سنه وروده پورتکیز دونماسنه راست کله رك

عظیم جنکلر وقوعیله برخیلی عساکر ومعتبر قپودانلر شهید وکمیلر رخنه دار اولدیغندن
بصره یه عودت ایتدیکنده بناءً علیه مشهور سیدی علی قپودان که دریا علمنده وفلکیاتده
ماهر اوله رق هند دریاسی حقنده محیط نام کتابی تألیف ایلمش وخیرالدین پاشا ایله
جنکلرده بولنمش بر ذات نادر الامثال ایدی طقوز یوز التمش سنه سی اواخرنده مصر
قپودانی نصب اولنه رق بصره ده قالان کمیلری سویشه کتورمکه مأمور اولمغین بصره یه
واروب موجود کمیلری طونانه رق اندن چیقوب هرمز ومسقط طرفلرنده پورتکیزلولر
ایله وقوعه کلان جنکلرده پورتکیز دونغاسی دونغای اسلامک ایکی اوچ مثلی ایکن
سیدی علی قپودان مظفریت عظیمه یه ظاهر اولمشدر انجق اندنصکره شدید فورطنه لر
ظهوریله ناچار روزکاره تبعیتله عمان دکزینه اچیله رق وغریب ورطه لره دوچار
اوله رق هند ساحللرینه دوشوب اول فورطنه لرده کمیلرک بعضیسی غرق اولدیغندن
ودونغا خلقنک بحر محیط فورطنه لرندن کوزلری اورکوب کجرات ساحللرنده قریه
چیقه رق پریشان اولملریله باقی کمیلر دخی خالی قالدیغندن سیدی علی قپودان ناچار
باقی التی قطعه کمی یی قلعه سی سرتده براغوب یانده قالان اللی قدر یولداشلری ایله قره دن
هند وایرانی طولاشه رق کوچ حال ایله دیار رومه کلمش واخلافه یادکار اولق اوزره
سرکذشتنی تحریر ایله برکتاب یاپوب اشته باشنه سیدی علی حاللری کلدیکی مثللو بوندن
قالمشدر الحاصل سلطان سلیمان خان حضرتلرینک دکزده کی اقبال وشوکت بحریه سندن
بشقه هند دکزلرنده دخی دونغالر طولاشدیره رق اول عصرده قوهٔ بحریه جه دول
سائره یه غالب وفائق اولان پورتکیزلولر ایله کاه غالب وکاه مغلوب اوله رق جنک وپیکاردن
خالی اولمیوب اکرچه اندنصکره دولت علیه نک قوهٔ بحریه سی هند دکزلرنده مستمر وپایدار
اولمامش ایسه ده اول محاربات ایله پورتکیز دونغالرینه دخی ضعف طاری اولوب
بو وسیله ایله اسپانیالولر اول طرفلرده دونغا کزدرمکه فرصتیاب اولدقلرندن بشقه
پورتکیزلر اوزرینه هجوم وغلبه ایدرک پورتکیزلولرک زمان سطوت بحریه لری نهایت
بولمش وآندنصکره سلطنت بحریه فلنک وانکلتره خلقنه منتقل اولمشدر بزینه صدده
کله لم سنان پاشادنصکره طقوز یوز التمش برده قپودان دریا اولان پیاله بک اکرچه
اوندلکدن یتشمه دکل ایدی انجق جری وجسور وکمال رشد ورویتله مفطور بر ذات
ممدوح الصفات اولدیغندن دونغا امورینه پک کوزل اهتمام واقدام وامرای بحریه یی
وخصوصیله طورغود پاشایی یولیله خوشنود ایدرک استخدام اتمکله الحق دولت علیه یه
پک کوزل خدمت اتمش وپک بیوک مصلحتلر کورمشدر
شویله که قپودان اولدیغی اوانده فرانسه قرالی ینه سفیر مخصوص ارسالیله ایمپراطور
علیهنه سلطان سلیماندن استمداد اتمش اولوب اولوقت سلطان سلیمان خان حضرتلری
ایسه عجم سفرنده اولدیغندن بو خصوصک اجراسی استانبول محافظه سنده بولنان

وزیر ثانی ابراهیم پاشایه احاله قلنمش واردوی همایون ترجان صحراسنده ایکن اورادن
پیاله بکه دخی برقطعه فرمان عالی اصدار وارسال بیوریله رق دونمای همایونی الوب
طورغودجه ایله برلکده فرانسه امدادینه کیتمسی امر اولنمش ایدی فرمان مذکورك
برصورتی زیرده (۱۵) اشارتی ایله تحریر اولنور

جلد ثالثده بیان اولندیغی اوزره فرانسه سفیرینه سرزنش مقامنده ایراد اولنان نطق
رسمی اشته بو ابراهیم پاشانك اولدیغی بوندن آکلاشیلور

پیاله بك دخی برمقتضای فرمان عالی دونمای همایون ایله دکزه چیقه رق ابتدا پولیا
طرفلرین اوروب یغما واخذ غنائم لاتحصی ایتدکدنصکره اسپانیا دونماسیله اندریا
دوریانك انابولی صولرنده اولدیغی خبر النه رق اوزرینه وارلمش ایسه ده اندریا اوجه
خبرالوب صاوشمش اولدیغندن پیاله بك دخی دونمای همایون ایله واروب اسپانیا
یدنده بولنان برقاچ حصارلری فتح وتسخیر ایتدکدنصکره فرانسه دونماسیله برلشه رك
قالبیه قلعه سنی محاصره ایتدیلر انجق دونما خلقیله فرانسه عساکری حسن امتزاج
ایده مدکلرندن دونمانك برلکده حسن اداره سی قابل اوله میوب همان ایام شتا تقرب
ایدیجك دونمای همایون استانبوله عودت ایلمشدر بو سفرده قپودان ورسما قوماندان
پیاله بك اولدیغنه ترجان یوردندن یازیلان سالف الذکر فرمان عالی شهادت ایلر
فقط دونمانك معنی قوماندانی خیرالدین پاشادنصکره انك فقدانی بیلدرمیان
طورغودجه ده ایدی تلمسانك اسکله سی اولان وهرانی مقدما خیرالدین پاشا المشیکن
مؤخرا اسپانیالو استیلا ایلمش اولدیغندن پیاله بك طقوز یوز التمش تاریخنده دونمای
همایون ایله واروب استخلاص والتمش درتده تونس قربنده واقع بنزرت قلعه سنی
تسخیر ایلمش والتمش بشده یدی یوز اللی پاره قدرغه ایله کیدوب اسپانیا جزائرندن
مایورقه اطه سنی غارت ایله عودتنده مکافاة قپودانلغه جزایر ایالتی بکلربکیلکی پایه سی
علاوه بیورلمشدر طورغودجه پاشا ایله اشراف عرب بیننده برودت واقع اوله رق
امراومشایخ عربان دخی فرنکلر ایله اتحاد ایلیوب بووسیله ایله فرنکلرك طرابلس
غربی استیلا داعیه سنده اولدقلری وفرنك دونماسی جربه اطه سنده اولوب ایام
شتایی اوراده امرار ایله بهارده طرابلسه تسلط ایده جکلری طورغود پاشا طرفندن
التمش یدی سنه سنده عرض وانها اولنمشیدی جربه اطه سی طرابلسدن ایکیوز میل
شرقه دوشر کناره قریب برجزیره اوله رق فی الاصل اهل اسلام یدنده ایکن اسپانیالولرك
یداستیلاسنه کرفتار اولوب طرابلس حوالیسنك تأمینی جزیرهٔ مزبوره نك فتحنه موقوف
ایدی بناء علی ذلك التمش یدی سنه سنده پیاله پاشایوز یکرمی پاره قدرغه ایله اول طرفه
توجه ایدوب اثنای راهده ردوس بکی قورد اوغلی احمد بك کبی بعض امرای بحریه
دخی دونمایه ملحق اولدیلر واولوج علی کبی نامدار قورصانلر دخی برابر ایدی اثنای

راهده مالته جزیره سنه واروب نیجه محلاری غارت وتخریب اولندقدنصکره جربه طرفنه
کیدوب فرنك دونماسی دخی اولطرفده بولنمغله لدی التقابل واقع اولان محاربهٔ بحریه ده
فرنك دونماسی بیاغی بتون بتون مضمحل اولمه مرتبه سنده هزیمته دوچار اولمغله جربه نك
سكسان كون محاصره سی اثناسنده پك چوق شدید جنكلر واقع اولوب نهایت هجوم
ایله آلندی اسپانیالولرك كرك دونماجه وكرك عسكرجه بو جنكلرده اولان ضایعاتی حد
تعریف وتوصیفدن بیرون ایدی پیاله پاشا بو مظفریتله التمش سكز سنه سنده درسعادته
عودتنده درت بیك اسیر واوچ نفر مشهور قپودانلری برابر كتورمكله مكافاةً كندیسنه
رتبهٔ وزارت توجیهی درمیان اولنمش ایسه ده بكلربكیلك پایه سی ویریله لی هنوز ایكی ییلدر بو
كره وزارت دخی ویرلسه تیز اولمش اولوب منتهای مراتب بشریه اولان رتبهٔ والای
وزارتك قدری تنزل ایدردیو سلطان سلیمان خان حضرتلری تجویز بیورمیوب انجق
رعایتی ملتزم اولدیغندن وافر احسانلر وترقیلر ایله توقیر ایتدكدن بشقه شهزاده لری
سلطان سلیمك كوهرخان نام دخترینی تزویج بیورمشیدی كاتب چلبی دیركه بو پایه نك
عزت واعتباری اول عصرده بو منوال اوزره ایدی بو عصرده مبذول اولوب اعتباری
قالمامغله بروزبرك سنجاق بكی قدر وقع واعتباری قالمدی كاتب چلبی عصرمزده اولیدی
نه دیه جك ومراتبك درجهٔ تنزل واعتبارینی نصل بیان ایده جك ایدی بیلمم طقوز
یوز تمش ایكی تاریخنده یوزاللی قطعه كمی ایله پیاله پاشا مالته سفرینه چیقوب وزیر رابع
مصطفی پاشا دخی سردار تعیین بیورلمشیدی انجق بو یله مهام امور بحریه ده سلطان
سلیمان حضرتلرینك امنیت واعتمادی اول عصرك بارباروسی مثابه سنده بولنان
طرابلس غرب والیسی سالف الذكر طورغود پاشایه اولدیغندن كرك سرداره كرك
قپودانه زنهار انك رأیندن چیقمیه سز دیو اراده بیورمش ایدی دونمای همایونك مالته یه
وصولنده طورغود جه هنوز كلمامش ایدو كندن مالته قلعه سنه یاپشمق خصوصی
انك ورودینه توقیف ایله اول كانجه برایش كورهلم دیو لیمانك محافظه سیچون بنا اولنمش
اولان صانترمه برجنك فتحنی مهم كوره رك طوب ایله دوكمكه باشلادیلر بو محاصره نك
بدنجی كونی طورغود پاشا دونماسیله كلوب مالته یه چیقدیغنده چونكه برولایتك
دار الملكی فتح اولدیغی حالده سائر طرفی سهولتله اله كیروب امداد الملكی اله كیرمدیكی
تقدیرجه توابعی ایله اوغراشمق عبث اشتغال قبیلندن اولمسیله صانترمه محاصره سنه
مباشرت ایتدكلرینه تأسف ایدرك صانترمه فتحنك فائده سی ندر مالته نك اصل حصاری
آلنمدقجه ضبطی ممكنمیدر دیو وافر سویلنمش ایدی لكن چه فائده كه بركره شروع اولنمش
ایدو كندن ترك اولنه میوب مذكور برجك محاصره سنه مداومت اولنه رق اون بدنجی
كون یورویشله آلنمش ایسه ده چوق كیمسه لر شهید اوله رق ایشدیرار عسكرك قلاغیسی
بوزلدقدن بشقه دونمای دولتعلیه نك روح روانی مثابه سنده اولان طورغود پاشا

اثنای جنکده مجروح اوله‌رق مذکور برجك ضبط اولندیغی کون غریق بحر بقا اولوب
پیاله پاشا دخی اکا شبیه برمرد جنك آزما ایکن سردار انك طرفنه التفات ایتمه‌رك
وانك قولنده بولنان غزات ولونداته باقیه‌رق سائر عسکری ترقیلر و بخشیشلر ایله تلطیف
ایلدیکندن و قپودان پاشا دخی چندان تقید و چوقلق اکا مراجعت و متابعت ایتمدیکندن
میانه‌لرینه برودت دوشه‌رك مالته‌یی ترك ایله عودت ایتملریله یوق یره بونجه مصرف
وبوقدر آدم تلف اولمش اولدی و خجالتله استانبوله عودتلرنده طرفین یکدیکرینی
صوچلایوب انجق دونما خلقنك سوزی مثمر و مؤثر اولمسیله سردار مشار الیه وزارتدن
عزل اولنمشیدی (۹۷۳) سنه‌سنده پیاله پاشا ساقز جزیره‌سنی ممالك محروسه‌یه
الحاق و پولیایاقه سنه‌مرور ایله بعض بقاع و قلاعی اوروب غارت ایتدکدنصکره (۷۴) ده
استانبوله عودت ایدوب اول اثناده ایسه سلطان سلیمانك وقوع وفاتنه مبنی اوغلی سلطان
سلیم جالس تخت عثمانی اوله‌رق دونمای همایونك ترسانه‌یه وصولندن چند روز مرورنده
اردوی همایون ایله درسعادته کلدیکنده پیاله پاشا هم قپودان و همده داماد عظیم
الشان بولنمسیله خدمتی مقابلنده قبه وزارتی احسان اولنوب مسند قپودانی دخی
سکتوارده خدمتی سبقت ایدن یکیچری اغاسی مؤذن زاده علی اغایه توجیه بیورلمشیدی
پیاله پاشانك وزارته و علی پاشانك برصورتله مکافاته استحقاقلری نمایان اولوب انجق
یکیچری اغاسنه قپودانلق توجیهیله مکافات ایتمك غرائب عصریه‌دن برشی اوله‌رق
سلطان سلیماندنصکره سفینهٔ دولتك اولکی کبی شناور بحر ظفر اوله‌مامسنه سبب
اولان باشلوجه مقدمات تنزلدن بریسیدر پیاله پاشا غایت دکرلی و درایتلی و بهادر
برذات اولدیغی حالده عظائم امور بحریه‌ده سلطان سلیمان خان حضرتلری مرحوم
طورغود پاشانك رأیندن خارج حرکت ایتمامسنی اراده ایلر واو دخی طورغود جه‌نك
رأیندن چیقماز و دائما اهل وار بابیله مشاوره‌دن خالی اولمز ایدی بناء علیه احوال دریایه
دخی کسب وقوف ایلمش و خدمات مشکوره‌یه مظهر اوله کلمشدر

مؤذن زاده علی پاشا نفسنده بهادر برذات اولوب انجق شدت و تهور ایله موصوف و رأی
خودیله حرکته مألوف اولدیغی حالده احوال دریایه اصلا وقوفی اولمدیغندن زیرده
بیان اولنه‌جغی وجهله دونمای همایونك بتون بتون افناسنه سبب اولمشدر شویله که
قبرس فتحی ایچون یوزسکسان پاره قدرغه و اون ماونه و یوز یتمش پارچه وقره مرسل انواعی
اولمق اوزره جمعا اوچیوز التمش پاره کمی ایله قبرس اوزرینه حرکت ایدوب بشنجی
وزیر اولان لالا مصطفی پاشا عموم عسکره سردار تعیین اولنمش و دریا جانبنك محافظه‌سی
اوچنجی وزیر اولان داماد شهریاری مشار الیه پیاله پاشایه حواله بیورلمش ایدی (۹۷۸)
سنه‌سی اوائلنده وجه مشروح اوزره دونما ایله قبرسه چیقیلوب برخیلی یرلری فتح و تسخیر
اولندی وقیشین پیاله پاشا ایله قپودان پاشا درسعادته عودت ایدرك سردار مصطفی

پاشا قبرسده قشله مشیدی فصل بهارده وزیر ثانی پرتو پاشا دونما سرداری تعیین
بیوریله رق ایکیوز اللی پاره قدرغه وماونه ایله قبرسه واروب مهماتی سردار مصطفی
پاشایه تسلیم ایتدیلر وبالجمله لوند گمیلریله دونمای همایون اوچیوز پاره یه بالغ اوله رق اندن
حرکتله سد راه سفائن اعدا اولمق اوزره ردوس طرفنه گتدیلر (٩٧٩) سنه سی
اوائلنده بتون قبرس اطه سی داخل قبضۀ تسخیر اولدی کله لم دونما احوالنه پرتو
پاشا ایله قپودان پاشا بروجه سابق ردوسه ورودلرنده برقاچ کون ارامدنصکره کرید
اطه سنه صالدیروب سواحلنی غارت ایدر ایکن جزایر بکلر بکیسی اولوج علی پاشا یکرمی
قطعه سفائن حربیه ایله کلوب دونمایه ملحق اولدقده کفالونیا وقورفو جزیره لرینه
واریله رق اکثر نواحیلری غارت وتخریب وبعده روم ایلی کنارنده واقع وندیك قلاعندن
سبوت واولکون وبار نام حصارلر ضبط وتسخیر وبرمدت کشت وگذار اولنوب دشمن
دونماسنه ملاقات اولنمدین ایام شتا تقرب ایتمکله دونما عسکرینك برمقداری طاغیلوب
عودت ایلمش اولدقلرندن بقیۀ عساکر ایله دونمای همایون اینه بختی لیماننه دخول ایله
لنکر انداز اولدیغی اثناده دول متفقۀ اوروپا دونماسی کلوب هجوم صددنده اولدیغی
خبر الندی که مسینه ده اجتماع ایله دونمای دولت علیه نك اواخر صیفده ضعف وفتور
زمانی بکلیه رك بتون یاز بر طرفدن باش کوسترمیوب برمنوال سابق ترسانه یه عودتی
اوانده دونمای همایونی اینه بختی لیماننده محاصره ایتمشیدی دول متفقه دونماسی ایکیوز
بر پاره چکدیرر و یدی قطعه ماونه ویکرمی قطعه بارچه وایکی قطعه جسیم قلیونلردن
مرکب اوله رق چکدیررلك اکثری اندریانك قوماندۀ مخصوصی تحتنده ایدی سردار
پرتو پاشا وقپودان علی پاشا وجزایر بکلر بکیسی اولوج علی پاشا وطرابلس غرب بکلر بکیسی
جعفر پاشا ومرحوم خیرالدین پاشانك اوغلی حسن پاشا واون بش سنجاق بکی وسائر
اعیان عسکر بریره کلوب مشاوره ایتدیلر اولوج علی پاشا جنکه رضا ویرمیوب دونمامز
ناقص در والتی آیدر دریاده کزمکله گمیلر بوزغوندر واینه بختی یه عودت اولندقده دونشدر
دیوسپاه ویکیچری اجازتلی اجازتسز طاغلدیلر بوغاز حصارلرندن دشمن دونماسی
ایچرو یه کیره مز چیقملق محل خطردر دیدکده پرتو پاشا دخی اکا تابع اولمش ایسه ده
قپودان پاشا شدید ومتهور برذات اولدیغی حالده احوال دریایه وقوفی اولمدیغندن
وکندویه کلان اوامرده البته دشمن دونماسی قنده ایسه اوزرینه واروب مقابل اوله سز
والا معاتب اولورسز دیو محرر بولندیغندن غیرت اسلام وعرض پادشاهی یوقیدر
هر سفینه دن بشر اونر آدم ناقص اولمغله نه لازم کلور دیوب سائرلرینك رأینی دخی کندو
طرفنه جلب ایتمکله ناچار چیقیلوب جنکه قرار ویرادیکنی اولوج علی پاشا کوریجك
چونکه جنکی مقرر قیلدیکز باری دریا طرفنه اچیله لم دیدکده قپودان پاشا کناری
طوتمق اولادر دیو معارضه ایتمسی اوزرینه اولوج علی پاشاقنی خیرالدین پاشا ایله دشمن

وطورغودجه ایله جنك كورنلر نیچون سویلنزلر بركمی‌یه طوب طوقندیغی كبی غرق احتمالندن ناشی قره‌یه میل ایتسه كرك سائرینه دخی باعث انهزام اولوردیه كوردی مفید اولمدی باری كمیلردن فنارلری و بیوك بیراق و فلاندیره‌لری كیدرلك دیو عرض تدبیر ایده‌جك اولدیغنده قپودان استهزاسمتنی طوتیجق اودخی فارغ اولدی ناچار (٩٧٩) سنه‌سی جمادی الاولیسنك اون یدنجی پازار كونی اینه بختی بوغازندن چیقدیلر پرتو پاشا صول قوله‌واولوج علی پاشا صاغ قوله وقپودان پاشا اورته‌یه كیروب جمله یوز سكسان پاره كمی ایله الای باغلدیلر مذكور بوغازه قریب موره طرفنده بر بورون وار ایدی دول متفقه دونناسی انك اردنده یاتوردی اولوج علی پاشا دشمنك بارچه وماونه‌لری اوكندن صاوشه‌رق یااردندن یابوكرندن كیره‌لم دیو قپودان پاشایه خبر كوندردكده قپودان پاشا بن پادشاهك دونناسنه قاچدی نامنی ویره‌مم دیو همان یوریوب قارشو واردقده درحال دشمن دونناسندن اللی كمی سچیله‌رك مقابله ایدوب سائر كمیلری بورون اردنده كورنمزدی اهل اسلام كمیلری اول اللی كمی‌یه چاتوب سوندرمك ایله مقید ایكن سائر كمیلری بورون اردندن خروج ودونناى اسلامی احاطه ایله طوپه طوتدقلرنده قپودان پاشا باشترده ایله الایدن سچیلوب اولا بركمی‌یه چاته‌رق سوندرمك ایله مقید ایكن اوچ فنرلردن قپودان پاشا باشترده‌سی اولدیغنی اعدا بیلوب همان اوزرینه اوشندی ایتدیلر وایكی بارچه باشترده‌یی اورته‌یه الوب قپودان پاشایی شهید وایكی اوغلی ایله سائر ایچنده قالانلری اسیر ایلدیلر پرتو پاشا كمیسنی دخی طوب ایله باتردیلر كندوسی دكزده یوزركن حسن پاشا اوغلی محمود بن تصادف ایدرك قانجه ایله كمیسنه الدی

باش كیدنجه پایدار اولمز ایاق مثلنجه بوندنصكره هركس كندی باشی قایغسنه دوشدی وسفائن اسلامیه‌نك كمیسی طوب ایله غرق اولدی وكمیسی قره‌یه اوتوردی والتمش پاره قدر غه الات وادواتیله دشمنه قالدی وبوجنكده نیجه بكلر وقپودانلر ویك چوق اهل اسلام شهید اولدی بناء علیه بوكا صنغین دونناسفری دیو تسمیه اولنمشدر اولوج علی پاشا فی الاصل خیرالدین پاشا اتباعندن اولمق حسبیله احوال دریادن تحصیل وقوف ایلمش وطورغودجه ایله پك چوق جنكلرده بولنمش عتیق قورصان اولوب دریا طرفنه اچلمشیدی قپودان باشترده سنك دوچار كرداب بلا اولدیغن كوریجك چكدیركن مالته قپودانی اوزرینه كله‌رك چاتوب الدی وقپودانی اعدام ایلدی وبرقاچ قطعه دشمن سفینه‌لرینی بتوردكدنصكره جزایر كمیلری بربرینه قفادار اولوب جنك ایدرك موتون جانبنه كتدیلر اولوج علی پاشا برآدمیله بوخبر حزن اثری ركاب همایونه عرض ایلدی وقپودانلق كندوسنه توجیه اولنوب لقبی قلیجه تبدیل قلنه‌رق القابنده لفظ مذكور یازلمغله اندنصكره هركس قلیج علی پاشا دیمشلردر اشته بوكره مسند قپودانی اهلنی بولمش ایسه ده چند فانده كالده دونغا قالمدی فقط صدر اعظم بولنان صوقوللی محمد

پاشانك همم حیرت افزاسندندر که ترسانه قربنده اولان باغچهٔ خاصدن بر مقدار یرلرین افراز
وسکز کرلو ترسانه احداث ایله اول قیش یوز اللی پاره قدرغه وسکز ماونه قوردرمش
ووار قوتی بازویه کتوروب ضایع اولان دونمانك مثلنی بهاره قدر ایرشدیرمشدر
ودول اوروپا بو سنه دولتعلیه دونما چیقاره‌مز اعتقادنده ایکن طقوزیوز سکسان
سنه‌سنده قلیج علی پاشا ایکیوز اوتوز درت پاره قدرغه وسکز ماونه ایله دریایه چیقدی
فقط کچن سنه‌کی هزیمتده دونمانك زوحی مثابه‌سنده اولان یارار آدملرك چوغی ضایع
اولوب باقی عساکرك دخی کوزلری اورکمش اولدیغندن بوسنه دشمن دونماسیله مقابله‌دن
اجتناب ایدرك تحفظی حرکت ایله اکتفا ایتمشدر و (٩٨١) سنه‌سنده پیاله پاشا
سردار اولدیغی حالده ایکیوز اللی سکز قدرغه واون ایکی ماونه ایله قلیج علی پاشا
دکزه چیقوب ایتالیا سواحلنده بعض قلاع وبقاعی غارت ایتمشلردر بعده قلیج علی پاشا
ایکیوز التمش سکز قدرغه وقالیته واون بش ماونه واون بش قلیون طونادوب فاتح
یمن سنان پاشا سردار اولدیغی حالده (٩٨٢) سنه‌سنده اقدکزه چیقه‌رق مسینه
حوالیسنی غارت ایتدکدنصکره تونس پیشکاهنده واقع اولوب اسپانیالولر یدنده بولنان
خلق الواد قلعه‌سنی تسخیر وبعده باروت ایله انداخت وامحا ایتدکدنصکره تونس ولایتی
ضمیمهٔ ممالك محروسه قلنه‌رق رمضان پاشا والی نصب اولندی

اندنصکره کرید سفرلرینك ظهورینه قدر اق دکزه جنك ایچون دونما چیقارلمیوب
اکثر محافظه ایله تقید اولندی فقط سلطان مراد ثالث ومحمد خان ثالث عصرلرنده
جغاله اوغلی سنان پاشا وخلیل پاشانك قپودانلقلرنده بعض مظفریت بحریه وقوعه کلدی
(١٠٥٤) سنه‌سنده کرید سفری کشاد اولندقدنصکره دونمای همایونده قلیونلر
استعمال اولنمغه باشلایوب لکن اولوقت دخی ابتدالری قوللانیلان انجق بورتن
نوعی ایدی بعده رفته رفته قلیونلر تکثیر اولنمشدر شویله که دونمای همایون ایله کلی
عساکر ومهمات کریده امرار ایله اول امرده خانیه قلعه‌سی ضبط اولنمشیدی انجق
متعاقبا وندیك سفائنی کرید یوللرینی کسمکه ابتدار ایدوب حتی درسعادتدن کریده
عسکر نقلنه مأمور اولان اوچ قطعه سفائندن ایکیسی بعض تلفات ویردکدنصکره
خلاص اولوب دیکر بریسی که قرق ایکی پاره طوب چکردی ایچنده‌کی اهل اسلام
شهید وکمی غریق اولدی ومقدما اهل اسلام ایچنده معلومات بحریه پك زیاده ترقی
ایدرك دونمای دولتعلیه بتون اوروپا دونماسنه غالب اولمشیکن رفته رفته اهل اسلامده
بو معلومات تناقص ایدوب اوروپالولر ایسه اول زمانه قدر فنون بحریه‌یی اولکیدن
زیاده ایلرولدوب وخصوصیله یلکنجیلك صنعتی بووقته قدر خیلیجه ایلرولیوب
بو جهتله قالیونجیلق دخی ایلرولمش اولدیغندن فرنك دونمالرینه دولتعلیه دونماسی
مقابله ایده‌مز اولمشیدی یوزقرق پاره کمیدن عبارت اولان دونمای دولتعلیه امر محافظه

ایچون خانیه پیشگاهنده لنگر انداز ایکن لیمانك ایکی طرفنده طوپلر وضع ایله محافظه یه اهتمام اولندیغی اثناده وندیكك سوده یه امداد ضمننده کلمش اولان یوز پاره چکدیرر وبورتن وماونه مقوله‌سی سفائنی میدان اوقویه رق اطرافده طولاشوب طورردی وبرمدت صکره خانیه خارجنده بولنان جزایر کمیلریله سفائن سائره اوزرینه وندیك دونماسی کلوب کمیلره وقلعه‌یه برخیلی طوب آتدقدنصکره سفائن اسلامیه‌یی احراق ایچون بش قطعه آتش کمیسنی صالیویرمشیدی لکن هنوز سفائن اسلامیه‌یه چاتمدن آتش کمیسی اولدقلری بیلنه‌رك قانجه‌لر ایله دوندیریلوب ضررسز کندوکندولرینه باتمشلردر وچونکه سوده قلعه‌سنك تسخیری قابل اوله‌مدیغندن کریدك قره طرفلرینه تعرض اولنه رق برخیلی محللاری فتح اولندی وایام شتاده فرتنه ظهوریله خانیه اوکنده برخیلی سفائن اسلامیه غرق وتلف اولدقدنصکره اول سنه‌نك بهارنده دخی وندیك دونماسی کریدیوللرینی قطع ایدرك استیلادیکی کبی کریده مهمات نقل اولنه‌میوب سنین آتیه‌ده دخی دونمای همایونك بوغازدن خروج ایده‌جکی موسمده وندیك دونماسی بوغاز خارجنه کله‌رك لنکرانداز اوله کلمکله دونمای همایون آق دکزه چیقه‌مازاولدی ناچار خارجدن دریا بکلری کمیلریله کریده برازشی کوندریلورداولدی اشته کریدك تمامیء فتحی میسر اوله‌میوبده کرید سفرلرینك بونجه سنه‌لر امتدادی بوندن نشئت ایتمشدر یوخسه وندیك دونماسنه مقابله ایده‌جك دونما اولسیدی کریداطه‌سی اوچ سنه بیله طیانه‌مزدی

وچونکه اعدا قلیونلر ایله دریاده کزوب جنك اثناسنده روزکار ایله قوللانه‌رق قدرغه‌لری چکنمکله لاجرم اوکارندن دونمای همایون صاولمق لازم کلدیکندن بشقه بوغازده لنکرانداز اولدقلرنده قدرغه‌لر ایله مقاومت اولنه‌مدیغندن بوطرفدن دخی قلیونلر انشا اولنمق وقلیونه قلیون ایله مقابله قلنمق لازمدر دیو سلطان محمد رابع حضرتلرینك جلوسنده جانب میریدن قلیونلر انشاسنه قرار ویریلوب حتی (١٠٦١) سنه‌سنده صدراعظم ملك احمدپاشا بغچه قپوسنده التمش ارشون طولنده برقلیون قوردرمشیدی انجق عملیاتنده بعض نقصان اولدیغندن ایندیررکن غرق اولمشدر بعده برمعتاد انشا اولنه کلان لزومی مقداری چکدیررلر ایله بیله مقدار کفایه بورتن دخی تدارك قلنمش ورفته رفته قلیونلرك تکثیرینه همت اولنه رق ایروجه قلیونلر قپودانی نصب اولنمش ایدی حتی (١٠٦٤) سنه‌سنده دونمای همایون بوغازه واردقده برمعتاد وندیك دونماسی خارج بوغازده لنکرانداز بولنمغله ابتدا قلیونلر واردلرنجه ماونه‌لر واردلرنجه چکدیررلر ترتیب ایله خروج اولندقده عظیم محاربه وقوعیله وندکلولر بوغازی ترك ایتمکله مجبور اولمشلر ایدی بوقلیونلر خیلیجه ایشه یارایوب خصوصیله قلیونلر قپودانی اولان امیر قپودان پك زیاده ابراز شجاعت ومردانکی ایتمشیدی بوصورتله دونمای همایون بوغازدن چیقوب متعاقبا تونس

ومصر قليونلرى وبعده اون برقطعه جزاير قليونى دونغايه ملحق اولدقدنصكره واروب
استنديل جزيره سنى غارت وتخريب وبعده دكرمنلك حواليسنده ونديك دونغاسيله
ينه برعظيم جنك ايتمشلر ايدى (٦٥) تاريخنده ينه دونغاى همايون بوغازه واردقده
منوال مشروح اوزره ونديك دونغاسيله عظيم جنك ايدوب دونغاى همايوندن
چند قطعه سفينه ضايع اولديسه ده وندكلولرك دخى بش التى كميلرى تلف وباقيسى
منكسر ورخنه دار اولديغندن دكزه اچيلوب كيتمسكه مجبور اولديلر لكن بوجنكده
لايقيله ايش كورن برقاچ قليوندن عبارت اولوب سائرى برريايلم آتش ويردكدنصكره
سمت سلامتى آريه رق مدللو اطه سنه قدر كتديلر بعده دونغاى همايون ساقزده مجتمع
اوله رق ماونه وقليونلرك چندان فائده سى يوقدر ديواعاده اولنوب چكديرر انواعندن
اولان دونغاى همايون تفريق ايله دريايه چيقلمشيدى چونكه قليونلرك حسن اعمالى
يلكنجيلك صنعتنده مهارته موقوف اولوب اولوقت ايسه بوخصوصده ترسانه
خلقى هنوز دها بروفق مطلوب كسب مهارت ايده ممش اولدقلرندن دكزده قليونلرى
لايقيله اعمال ايده ميوب بوجهتله اصل دونغاى همايون چكديرى انواعى اعتبار اولنه رق
قليونلر مجرد هرسنه بوغازى محاصره ايدن ونديك دونغاسنى بوغازدن دفعه مدار
اولمق اوزره دونغاى همايون معيتنده برقوۀ معاونه كبى بولنوردى لكن وندكلولرك
اولوقت امور بحريه ده مهارتلرى دها زياده اولديغندن بوغازى كشاد ايتمك مصلحتى
بيله هرسنه ايفا اولنه مزدى حتى (٦٦) سنه سنده قرق پاره قدرغه واون ماونه واوتوز
قليون مهيا اولوب يكرمى قطعه دخى بك كميلرى اولـديغى حالده لوازمات دونغا
هنوز تكميل اولنمدين عجالة قالديريلوب بوغازه واردقلرنده ونديكك چكديرر وماونه
وبرتن اولمق اوزره خارج بوغازده سدراه اولان يتمش پاره سفينه لرينه مقابله ايده ميه رك
واقع اولان محاربه ده دونغاى دولتعليه بتون بتون مضمحل اولمه مرتبه سنده منهزم
ومنكسر اوله رق اينه بخته ده كى صنغين دونغا هزيمتنه بكزر برهزيمت وقوعه كلدى
اول سنه كوپريلى محمد پاشا صدراعظم اولوب بوغازه فرنك دونغاسى كلمزدن اقدم
خارجده برقوۀ بحريه بولنمق ايچون اوجه اتمام اولنه بيلان قرق پاره چكديرر كمى ايله
قپودان پاشايى ايام شتاده استانكوى ورودوس طرفلرينه چيقارمشيدى بعده موسم
بهارده كوپريلى محمد پاشا سردار اوله رق بوغازه كتديكنده دخى اون طقوز قطعه
قليون واون قطعه ماونه واوتوز قطعه قدرغه ايله باشترده ويوز اللى قدر فرقته وسائر
قايقلر استانبولدن چيقوب بوغازه وارمشيدى بوكره دخى بوغازده ونديك دونغاسيله
وقوعبولان جنكده دونغاى همايون دوچار هزيمت اولدى

الحاصل وندكلولر كريده بروفق دلخواه عساكر ومهمات سوق اولنه مسون ديو هرسنه
بوغازى محاصره ايدرك فاتح زماننده بوغازك محافظه سى ايچون ياپلمش اولان ايكى

قلعه‌نك خارجنده اوله‌رق ایکی طرفده یاتوب خارجه کمی چیقار تمدقلرندن بشقه خارجدن استانبوله کلان کمیلریدخی شکار ایدرلردی وبرایکی دفعه قلیونلر قوتیله بوغاز آچلمش ایسه‌ده دولتعلیه ترسانه‌سنده هنوز ماهر قلیونجیلر پیدا اولمدیغندن نهایت بروجه سابق عظیم هزیمتلر وقوعیله‌ینه بوغاز مسدود قالدیغندن کوپریلی محمد پاشا مذکور قلعه‌لردن یکرمی میل قدر اشاغی بوغازك دریایه آچیله‌جق محلنده ایکی جانبه قارشو قارشویه ایکی قلعه بنا ایتدیردی

وقلیونلرك انشاسی کلی مصرفه موقوف اولدیغی حالده هنوز احوالنه اطلاع تام تحصیل اولنمامش برمعنی اولوب نظام احوالنه لایقیله صورت ویریله‌مدیکی جهتله کرکی کبی ایشه یارامق میسر اولمدیغنه ودولتعلیه ترسانه‌سنده عن اصل استعمال اولنان چکدیرر انواعنه مخالف وترتیبلری بشقه براوجاغ اولمغه متوقف اولدیغندن قپودان پاشا ودریا بکلری وسائر ترسانه خلقی برمقتضای حسد قلیونجیلری استثقال ایدوب بونلر حادث طائفه‌در اکر ترتیبلری منتظم وحاللری کرکی کبی مرتب اولورسه روی دریاده ایشه یارایوب نامدار اوله‌رق امرای بحریه ورجال ترسانه‌یه تفوق وکارکذارلقله منظور شهریاری اولوب تقدم ایدرلر وغرب اوجاقلری کبی بشقه کروه مستقل اولورلر دیو قلیون امورنده تهاون وتکاسلدن خالی اولمدقلرینه مبنی قلیونجیلغه برحسن صورت ویریله‌مدیکی حسبیله فاضل احمد پاشانك صدارتنده بتون بتون قلیون انشاسندن فراغت اولنه‌رق آق دکزك محافظه‌سی ایچون قرق پاره ترسانه کمیسی وقرق عدد دریا بکلری کمیلری اولمق اوزره نظام ویرلدی برمدت اشته بو کمیلر ایله امر محافظه‌یه اهتمام اولنوب انجق ذخائر ومهمات نقلی ایچون تجار قلیونلری قوللانیاوردی فقط مصر وتونس وجزایر طرفلرنده قلیونلر ترك اولنمیوب بورالرك جنك کمیلری قلیون ایله شهتیه‌دن عبارت اوله‌رق اورالرده فن دریاده ماهر آدملردخی بولنور ودونمای همایون سفینه‌لری آرتق وندیك دونماسیله میدان جنکی ایده‌مز اولمشیکن آنلرینه اوروپا دونمالرینه میدان اوقیوب کزرایدی (١٠٧٩) تاریخنده کرید صولرنده جزایر وتونس قلیونلری وندیك قلیونلریله جنك ایتدکلرنده غالب کله‌رك وندکلونك یتمشر پاره طوب چکر ایکی قلیوننی غرق وینه یتمشر پاره طوب چکر ایکی قلیوننی دخی ضبط ایتمشلرایدی

قره مصطفی پاشانك صدارتنده وندکلولر ایله میانه‌ده برودت وقوعه کلوب وندکلودن اخذ ثار ایسه بحرا غلبه‌یه موقوف اولدیغندن (١٠٩٣) تاریخنده قره مصطفی پاشا بنه میری قلیونلری انشاسیچون اراده تحصیل ایدرك ترسانهٔ عامره‌ده درت قطعه‌سی اوچر انبارلی اوله‌رق سکسانر والتی قطعه‌سی التمشر توچ طوپلی اولمق اوزره اون قطعه قلیون بناسنه مباشرت ایتدی بو قلیونلرك بعضیسی اللیشر وبعضیسی

قرق بشر ذراع طولنده ایدی بش قطعه‌سی باش قپودان اولمق اوزره امرای بحریه‌دن
مصرلی زاده ابراهیم پاشانك اداره‌سنه وبش قطعه‌سی ایکنجی قپودان اولمق اوزره
جزایرلی باباحسن بکك اداره‌سنه ویریله‌رك وهر برینه سالیانه اولمق اوزره بعض سنجاقلر
تخصیص وتوجیه ایدیله‌رك ردوسدن رشیده وارنجیه‌دك تجاری محافظه ایتملری فرمان
بیورلدی وغرب اوجاقلری کبی ترسانه‌ده بربشقه اوجاق اولمق قپودانلرینه واغالرینه
وچاوشلرینه وخواجه‌لرینه وطوبجیلرینه وسائرینه مواجب وتعیینات وافیه تخصیص وغرب
اوجاقلرندن وسائر طرفلردن قلیونجیلق امورینه واقف آدملر جلب ایله قلیونلر
امورینه کرکی کبی انتظام ویرلدی (۱۰۹۶) تاریخنده قپودان دریا اولان مصاحب
مصطفی پاشا التمش پاره سفینه ایله آقدکزه چیقوب سیسام بوغازندن مرور ایله
ردوسه واردیغنده چونکه بر وقتدنبرو دونمای همایون سیسام بوغازندن ایلرویه
کذار ایده‌ممش ایدوکندن بوکره دونمانك اورادن خروج ایله ردوسه وارمسی بحرا
برنوع مظفریت عد اولنمشیدی حالبوکه (۲۹) تاریخنده سالف الذکر مصرلی زاده
ابراهیم پاشانك وزارتله قپودان دریا اولدیغندن باباحسن بك قلیونلر باش قپودانی
وانك یرینه بنفشه لی علی بك ایکنجی قپودان اولدقلرنده سنهٔ مرقومه خلالنده وندیك
قلیونلریله عظیم جنك ایدوب غالب کلمشلر ایدی انجق متعاقبا باباحسن پاشا مطعونا
وفات ایتمکله متصرف اولدیغی قبرس ایالتی ایکی توغ ایله باش قپودان اولمق اوزره
علی بکه وانك متصرف اولدیغی اسکندریه سنجاغی برتوغ ایله ایکنجی قپودان اوزره
ممی قپودانه احاله بیورلمشدی

بوصورتله قلیون قپودانلرینك قدرلری اعزاز وتوقیر رفته رفته قلیونلر تکثیر واهل
وارباب توقیر اولنه‌رق دولتعلیه ترسانه‌سنده قلیونجیلق اموری خیلیجه ایلرولدی
(۱۱۰۶) تاریخنده وندکلولر برتقریب ایله کلوب ساقزی استیلا ایتدکلرنده عموجه
زاده حسین پاشا قپودان دریا ومزه مورته حسین پاشا قلیونلر قپودانی اوله‌رق مرتب
اولان یکرمی قطعه قلیون ویکرمی درت پاره چکدیرکمی ایله دریایه چیقوب قیون
اطه‌لری حوالیسنده وندیك دونماسی ایله وقوعبولان محاربهٔ بحریه‌ده غالب ومظفر
اولملریله وندکلونك برقاچ کمیسی ضایع وباقیسی رخنه دار اوله‌رق ساقز طرفنه رجعت
وفراره مجبور اولدی چند روز مرورنده ینه ایکی دونما بربرینه مقابل اولوب وقوعبولان
محاربه‌ده دخی وندیك دونماسی مغلوب اوله‌رق بونده دخی اللی بش پاره طوب چکر
برقلیونلری احراق ودرت ماونه‌لری کسر وشکست وبرچکدیریلری غرق اولنوب
باقی سفینه‌لری منهزما فرار ایتمکله ساقز اطه‌سی استخلاص اولنمشدر

بومظفریتلر مجرد قلیونلر ایله قزانلمش اولدیغندن عموجه زاده حسین پاشا ساقز
محافظه‌سنه مأمور اوله‌رق مزه‌مورته حسین پاشانك مذکور محاربات بحریه‌ده مشهود

اولان خدمات مشکوره‌سنه مکافاة عهده‌سنه دریا قپودانلغی توجیه اولنوب اودخی
قلیونلرك تکثیرینه وامورینك توثیق وتنظیمنه همت ایدرك بیك یوزطقوز ویوزاون
سنه‌لرنده وقوعبولان دریا جنکارنده مکررا وندیك دونمالرینه غلبه ایتمشدر
بوصورتله دولتعلیه‌نك قوهٔ بحریه‌سی خیل جسامت کسب ایدرك (۱۱۱٤) تاریخنده
اقدکزه یکرمی قطعه قلیون والتی پاره دریا بکاری چکدیریلری ایله برمقدار فرقته
وقره دکزه بش قطعه قلیون واون بش پاره دریا بکاری چکدیریلری ایله یکرمی
پاره قالیته ویکرمی بش قطعه شایقه اخراج اولندقدن بشقه طونه نهرنده دخی فرقته
وقالیته وشایقه واوستی اچیق تعبیر اولنور سفائن انواعندن اولمق اوزره ایکیوز پاره‌یه
قریب اینجه دونما ترتیب اولنمشیدی سلطان احمد ثالث عصرینك اوائلنده دخی مجددا
برقطعه بیوك قلیون انشا ایله امور بحریه‌نك اکمالنه صرف همت اولنمقده اولوب (۱۱۱۹)
تاریخنده قلیونلر قپودانی اولان جانم خواجه دینمکله معروف محمد قپودان یکرمی قطعه
قلیون ایله بعض سواحل وجزایر اسپانیایی غارت وایکی قلعه‌لرینی تخریب ایله عودت
ایدرك مالته جزیره‌سی پیشکاهنده لنکر انداز دهشت اولدیغی اثناده پاترونه قپودانی
اولان مصطفی قپودان دخی ایکی قطعه قلیون ایله جزایر اسلامیه اره‌لرنده دوران
ایدن مالته قلیونلرینی احراق ایتمشدر

بوصورتله دولتعلیه ترسانه‌سنده قلیونجیلق مصلحتی ایلرولیوب اصل دونمای همایون
قلیونلرندن عبارت اوله‌رق چکدیری انواعندن عبارت اولان سفائن میریه اندن صکره
دونمایه معاونت ایچون قوللانیلور اولدیغندن قپودان پاشا بولنان ذاتلر باشتردهٔ
همایونه راکب اوله‌رق اوائلده‌کی دونمای همایون سرداری مقامنده بولنوب اصل
دونما قوماندانی قلیونلر قپودانی دیمك اوله‌رق انك راکب اولدیغی قلیونه قپودانهٔ
همایون وانك ایکنجیسنه پترونه تعبیر اولنوردی دهاصکره‌لری باشترده بتون بتون
ترك ایله قپودان قلیونه پاشا کمیسی دینلوب قپودانه بك رعنوان اوله‌رق انك ایکنجیسنه
پترونه بك واوچنجیسنه ریاله بك دینلدی

قلیونلر ایچون اقتضا ایدن یتمش سکسان قنطارلق تیمورلر فی الاصل استانبولده
یاپدیریله‌میوب انکلتره‌دن جلب اولنه‌کلورکن بیك یوزیکرمی تاریخلرنده خمبره‌جی
اوجاغندن اوسطه علی نام برهزارفن ظهور ایدوب انك تعلیمی ایله ترسانه کوزلری
اردنده مجددا برکارخانه یاپیلوب ازوقت ظرفنده بروفق مطلوب قلیون لنکرلری
یاپیله‌رق دولتعلیه بوخصوصده خارجه احتیاجدن وارسته اولمش وینه اول اوانده
برقطعه باشترده ایله اللی برذراع طولنده برقطعه قلیون یاپلمش ایدی اول اثناده قپودانهٔ
همایون قپودانی اولان سالف الذکر جانم خواجه محمد قپودان میری قلیونلریله اقدکز
محافظه‌سنه چیقوب برایکی سنه ظرفنده نیجه جسیم قورصان قلیونلرینی اخذ وضبط

ایله مظفرا ترسانه‌یه عودت ایده کلدیکندن بشقه مؤخرا قپودان دریا اولدیغنده دخی (۱۲۸) و (۱۲۹) سنه‌لرنده بالدفعات وقوعبولان محاربات بحریه‌ده وندیك دونغماسنه غالب کلمشدر

مؤخرا ینه دوراحمد خانیده آلتمش بر بچق ذراع طولنده برقطعه اوچ انبارلی ایله ایکی قطعه قره‌وله تعبیر اولنور قلیون و ینه دیکر بر اوچ انبارلو و بعده سلطان محمود اول عصرنده اولا ایکی قطعه قلیون یاپلدقدنصکره تحفة الملوك ومرادیه وفاتح بحری و پربحری وناصر بحری و بریدالمظفر وزیور بحری نام قلیونلر ایله برقطعه اوچ انبارلو و مصطفی خان ثالث عصرنده حصن بحری نام قلیون انشا قلنوب سالف الذکر پربحری نام قلیون چکدیرمه مثللو لدی الاقتضا کورك ایله دخی یوریدلمك اوزره اولوقتجه نوظهور اولان برطرز مستحسن اوزره یاپلمش صنایع عجیبه‌یی مشتمل برقلیون ایمش

بوصورتله دولتعلیه‌نك قوهٔ بحریه‌سی ینه تجدد وتوسع ایلمش ایسه‌ده مدت مدیده اسفار بحریه مهمل ومتروك اوله‌رق دونغمای همایون مجرد محافظه ضمننده موسم بهارده برمعتاد آقدکزه چیقاریلور وکوز فصلنده ترسانه‌یه کتوریلور اولمشیدی بوجهتله دولتعلیه ترسانه‌سنده مهارت ومعلومات اصحابی نابود اولوب عساکر ورؤسای بحریه دونغمای همایون ایله اقدکزه چیقدقجه اطه رعایاسی لاردمندلرینی صو یمقدن غیری برایشه یارامز اولدقلرندن واولوقت ایسه اوروپاده معارف وصنایعك ترقیاتی حسبیله فنون بحریه زیاده ترقی ایلدیکندن وقپودان دریا بولنان ذاتلر ارکان دولت وسلطنتدن معدود اوله‌رق اکثریا امور بحریه‌دن بی‌خبر اولوب مناصب بحریه توجیهاتنده دخی چندان اهلیت ارانمزو بلکه اسفار بحریه‌نك پك چوق علوم ومعارفه موقوف ایدوکی بیلنمز اولدیغندن دول بحریهٔ اوروپاد ونغمالرینه مقابله شویله طورسون اقدکزده کشت وکذار ایدن قورصانلرك دفعنه بیله مقتدر اوله‌میوب جانب مصره کیدوب کلان حجاج مسلمین وتجار دولتعلیه قورصان قورقوسندن مستأمن سفینه‌سنه محتاج اولمه مرتبه‌سنه کلمشیدی امور ترسانه بو یله مختل ومشوش ایکن ینه مصارفی بی‌نهایه اوله‌رق عبدالله ملا افندینك لایحه‌سنده بیان اولندیغنه کوره برقاچ سنه‌ده برقلیون اینديریلور ایسه دولته اون قات بهاسنه چیقدقدن بشقه کرسته بهانه‌سیله وسائر تسلطا ایله بویولده ترسانه‌یه خدمت ایدن قضالر دخی تخریب اولنمقده اولدیغی حالده یاپیلان قلیونلرك قیچ طرفلری متعدد اوطه‌لر ایله مملو اوله‌رق چندان محاربه‌یه یارامازوکرستهلری یاش ایکن مخلا تمغله برقاچ سنه ظرفنده صویی چکیلوب آچیلور ایدی الحاصل ترسانه وارداتی وچکدیری پاشالقلرینه تخصیص اولنان محللرك حاصلاتی وکذا سالیانه قپودانلقلری رجال ورؤسای سائره‌یه مأکل اولوب قلیونجی نامیله بولنان عسکر دخی کسب وتجارتیله مشغول برطاقم بیعاره‌یی حیث اشخاصدن عبارت اوله‌رق ناسك عرضنه تعرضدن

غیری برعمله یارامازلر ایکن قپودانلقلر ارتشا ایله نااهللره احاله اولنمغله احوال بحری بیلمز کسنه‌لر قپودانلق اشترا ایدرك قلیونجی علوفه‌سی نامیله طرف میریدن اعطا اولنان مبالغ کلیه‌یی بینلرنده اقتسام ایدرلردی اشته شوحالده (١١٨٢) سنه‌سی سفری ظهوریله سکسان درت سنه‌سنده روسیه‌نك اون بش قپاق والتی فرقتین و برمقدار سفائن صغیره‌دن عبارت اولان بحر بالتق دونغاسی علکسی آورلوفك زیر اداره‌سنده اولمق ارزره امیرال اسپریدوفك معیتنده اولدیغی حالده سبته بوغازندن اقدکزه طولاشه‌رق موره صولرنده ظهور ایتدکده دونغای همایون ایله قپودان دریا حسام الدین پاشادرحال اقدکزه چیقاریلوب دونغای همایون کثرت وعدد جهتیله روسیه دونغاسندن زیاده ایسه‌ده روسیه دونغاسنده انکلیز ودانیمارقه‌لو وسائر اوروپالولردن فن دریاده ماهر نیجه ادملر اولدقدن بشقه متعدد انکلیز امیراللری موجود اولوب دونغای همایونده بولنان رؤسا ایسه امور بحریه‌دن غافل وحیل حربیه‌دن ذاهل اولدقلری مثللو عساکرك اکثری اطراف واکافدن جبراجمع اولنمش ارغاد وچفتجی مقوله‌سی دیوشرمه نفرات اولدقلرندن کمی قوللانمق وجنکده ایشه یارامق شویله طورسون ادنی تلاطم ظهورنده ایاق اوستنده طورامازلردی فقط طقسان پاره‌طوپ چکر قپودانهٔ همایون سواریسی اولان نهنك دریای شجاعت جزایرلی حسن بك که مؤخرا دورحمید خانیده مدت مدیده قپودانلق ایدن غازی حسن پاشادر جزایر اوجاغنده مشق وتعلم کارزار ایلمش برمرد دلیر اولمغله قیون اطه‌لری اطرافنده جنکه مباشرت اولندقده حسن بك سالف الذکر اسپریدوف نام روسیه امیرالنك قلیونته چاتوب اولقدر خونریزانه برجنك ایلدی که یار واغیار تسلیم ایتمشیدی لکن نهایت الامر کمیلرك ایکیسی بردن آتش هوایه پران اولمغله حسن بك یتاغان بچاغی آغزنده اولدیغی حالده یوزرك تخلیص جان ایلدیکی مثللو روسیه امیرالی دخی بوبله کوچ حال ایله تخلیص امیتمشدر بو وقعهٔ دهشتفزا اثناسنده سفائن سائره طرفیندن جنکی پایدوس ایدوب بعده نه جنکه شروع ایتمشلر ایسه‌ده اخشام ایرشمکله طرفین یکدیکردن مفارقت ایدوب بعده قپودان پاشافن دریاده وقوفسزلغندن ناشی دونغای همایونی چشمه لیماننه ایله بلایی کندوسی دعوت ایلدیکندن دوشمن دونغاسی لیمان آغزینه ورود ایله جنکه شروع ایتدکده انکلیز امیراللرینك معرفتیله چند قطعه آتش قایقلری درون لیمانه ادخال وکاملا دونغای همایون احراق اولندی بوجهتله اقدکز بوغازی قپانوب استانبول اهالیسی غلای اسعار ایله انواع مشقتده دوچار اولدقلرینه ودرحال امر محافظه‌یه کافی سفائن انشاسی قابل اولمدیغنه مبنی وندیك جمهوری کبی بعض دول اوروپادن درسعادتده مقیم ایلچیلری واسطه‌سیله زیاده‌بها عرض اولنه‌رق علی الفور بش قطعه کمی مطالبه اولندقده برمدت امرار وقت ایتدکلرندن صکره بویله ایکی عظیم دولتك سفری اثناسنده سفائن حربیه مبایعه‌سی قاعدهٔ حزم واحتیاطه منافی ایدوکی وادیسنده

وارد اولان اعتذار نامه‌لرنده بزلر اکثر ادوات ولوازمهٔ سفائنی ممالك سائره‌دن تدارکه
مجبور ایکن لیمانلریمزده برقاچ طاقم دونمایه وافی متعدد سفینه‌لرمز موجود
اولوب دولتعلیه ایسه سفینه انشا ایده‌جك اولدیغی حالده جمیع لوازمی کندو ملکنده
موجود ایکن نیچون بویله غافلانه حرکت ایدوبده احتیاطا برقاچ طاقم دونمایه
کفایت ایده‌جك قدر سفینه تدارك ایتمدی سیاقنده بعض اعتراضات دخی مندرج
ایدی بناء علیه اولوقت سالف الذکر جزایرلی حسن بك قپودان
دریا اولوب شکسته و بسته تدارك اولنه بیلان سفائن ایله اقدکزك محافظه‌سنه
قیام وبعده محترق اولان دونمادن اعلا بردونما تجهیزینه اهتمام ایلمش ایسه‌ده یالکز
کمی تدارکیله ایش بتمیوب اصل مصلحت سفائنی قوللانه‌جق ماهر ادملر تدارکی
اولدیغنه وسفر مذکور دولتعلیه‌یه بیوك درس اولمش ایکن نظام امور دولت مصلحتی
یالکز لسانده قالوب رشوت ایسه سائر خصوصاتده رایکان اولدیغی مثللو کمیلره سواری
نصبنده دخی جاری اوله‌رق بوباده استحقاق واهلیت ارتماز ایدی واکرچه حلیل
حمید پاشانك صدارتنده مکتب بحریه کشاد ایله فنون بحریه تحصیلنه همت اولنمش
ایسه‌ده کرکی کبی فعله چیقوبده دولتعلیه ترسانه‌سنده فنون وصنایع بحریه هنوز درجهٔ
کماله ایصال اولنمدیغنه برمنوال سابق روسیه سفری ظهور ایتمکله وبووقته قدر روسیه
دولتی قره‌دکزده خیلی دونما ایدنمش اولمسیله دولتعلیه دونماسی روسیه‌نك قره‌دکز
دونماسنه نسبتله دها زیاده ایکن نائل ظفر اوله‌مدی وجلد رابعده بیان اولندیغی
وجهله ایکیوز بش سنه‌سی اواخرنده دونمای همایون شکسته وبسته قره‌دکز بوغازینه
چکیلوب روسیه دونماسی دخی امنه بورننده لنکرانداز اولدیغی استماع اولندقده اهالئ
استانبوله پك زیاده مورث دهشت ووحشت اولمشیکن هله متارکه خبری خلقه بادئ
تسلیت اولمشیدی شو حاله نظرا روسیه دولتی بوسفرده اسوج سفریله مشغول وانکلتره‌لو
طرفندن اندیشه‌ناك اولمیوبده بحر بالتق دونماسی دخی اقدکزه کلمش اولیدی سواحل
وجزایر دولتعلیه نه درجه‌لرده دوچار خسار اوله‌جق ایدوکی سفر سابقه‌کی احواله
قیاس ایله معلوم اولور حالبوکه دولتعلیه‌نك ایجاب موقعیسنه نظرا یالکز قوهٔ بریه کافی
اولمیوب هرحالده مکمل دونمایه محتاج اولدیغندن زیرده بیان اولنه‌جغی وجهله
بواوانده نظام دولته دائر ارکان سلطنت ورجال دولت طرفلرندن تقدیم اولنان
لایحه‌لرده دخی قوهٔ بحریه‌نك لایقیله تنظیم واکمالی کمال اهمیت ایله اخطار قلنمشدر
صدور عظامدن تاتارجق عبدالله افندی لایحه‌سنك بومبحثنده قوهٔ بحریه‌نك اکمالی
فرض عین مثابه‌سنده اولدیغی بیان ایلدکدنصکره ترسانه‌نك بیهوده مصارف
واسرافاتی تنزیل وتخفیف وچکدیری پاشالقلری رفع وانلره مخصوص اولان مبالغ
وغیره امور ترسانه‌یه تخصیص ودریا قلمنده اولان زعامت وتیمارلر محلول اولدقچه
ترسانه‌یه خاص باغلانق اوزره شمدیدن نظامه ربط ایله وسائر وجوهله واردات

ترسانه‌نك تكثيرينه و انشای سفائنده ماهر انكليز وفرانسزمرانغوزلری جلب واجرتلرنده
زياده‌جه سماحت اولنه‌رق اوروپا اصولی اوزره سفينه‌لر انشاسنه ومهماتك اعلی
اولمسنه اقدام ودول نصارانك حروب بريه وبحريه‌يه دائر مؤلفات جديده‌لری وصنايع
هندسيه‌لری تدارك وبروجه استعجال ترجمه ايتديرلدكدنصكره قپودانان وسائر
ترسانه‌يه وبالجمله نفرات بحريه‌يه صنايع مزبوره‌يی تعليم ايچون انكليز وفرانسز
استادان فن بحريلری كذلك اطماع واستمالت ايله جلب اولنه‌رق طوپجيلق صنعتيله
خريطه فننك كماليله تعليمنه اهتمام اولنمق واطه‌لر رعاياسندن ملاحلقده مهارتی اولنلر
استخدام قلنمق خصوصلرينی دخی موقع رأی وتدبيرده تحرير ايلمشدر
دفتردار شريف افندی لايحه‌سنده ديركه قريم دشمن يدنده ايكن جمله‌دن زياده بزه
لازم اوله‌جق دونغا اولمغله وقتيله كرسته كسديريلوب ويونيلوب وجميع اجزاسی تهيئه
اولنوب مجددا انبارلر انشاسيله انبارده برقليونك كرسته ومسمار ولوازم سائره‌سی
مهيا بولنه شويله كه برقليون ياپلمق مراد اولندقده برآيده حصوله كله اشته بويله‌جه
يوز قليونك كرسته‌سی دائما موجود طوروب قليون ياپلدقجه‌ يرينه كسيلوب وضع
اولنه بو نظام تماميله حصوله كلمك اون بش يكرمی سنه‌يه توقف ايتمكله بش التی سنه‌دنصكره
آچلمسی ملحوظ اولان سفره چوقلق فائده‌سی اولمامغله انكلتره ودول سائره‌دن
قليون مبايعه‌سنه شمديدن رابطه ويريلوب ايكيشر اوچر همان برطرفدن مبايعه اولنه وفيما
بعد قليون اداره ايده‌جك قليونجی بشقه وجنك ايده‌جك عسكر بشقه ترتيب اولنوب
جنكجی عسكره كمی قوللانمق وقليونجی‌يه دخی جنك ايتمك تكليف اولنميوب هركسك
خدمتی بشقه اوله وعلوفه‌سنك تكثيريله وآخر درلو اعتبارلر ايله قليونجيلق برصورته
كيره‌لودركه قليونجی يازلمغه رجا وشفاعتله ناس طالب اوله وهر قليونك طاقم تعبير ايتدكاری
نفراتی هر نه مقدار ايسه بلا نقصان تكميل بولنوب برنفری ناقص اولور ايسه قپودان تأديب
اولنمسون وبو دونغا ماده‌سی جميع ماده‌لردن اعظم والزم اولمغله اربابيله كرة بعد اخری
مذاكره ومشاوره اولنوب جزئی وكلی جميع امور نظاميه‌سی قلمه آلنوب وقوانين
نافعهٔ جديده بغلنوب فيما بعد دستور العمل طوتيله قليون كرسته‌سی ولوازم سائره‌سی
ودولتعليه‌نك سائر مهمات وذخائری عادتا خلقك رضاسيله وراضی ايله مبايعه اولنوب
واستخدام اولنان عمله‌يه عادت اوزره اجرت ويريلوب شويله كه استانبولده وسائر
محلده خلق مالنی دولتعليه‌يه صاتمقله غيريلره صاتمق مساوی وعمله دخی سائره ايشلمكله
دولتعليه‌يه خدمت ايتمك برابر اولوب اخذ واعطاده قطعا تكلف قالمدقدنصكره تكاليف دولت
جميع ممالكه بردن توزيع وتقسيم وپاشالرك سفريه وحضريه‌سی دخی بو كا قاتيلوب اويله‌جه
تحصيل اولنمق دولتعليه‌يه وفقرايه خير محض اولغله اشبو مادهٔ نافعه‌نك صورت‌پذير
اولمسنه بالاتفاق همت بيوريله

اول وقتلر كرك امور ترسانه ايچون وكرك سائر مصالح دولت ايچون جاري اولان انغريه
اصولی اهالينك بيتاب وممالكك خراب اولمسنه بادی اولمقده ايدوكندن شريف افندينك
بيان ايلديكی اوزره بو اصول كريههنك الغاسيله امنيت مال مادهسنك تأسيسی
هرشيدن اهم وانفع ايدوكنده شبهه يوق ايسهده درحال اجراسی مشكل كورنديكندن
مدت مديده بو مادهٔ خيريه فعله كتوريلهميوب نهايت قريب العهدده موقع اجرايه
قونيلهرق امنيت جان وعرض ومال مادهلرندن عبارت اولان تنظيمات خيريهنك بركنی
اولمشدر

امادونغما امورينه سلطان سليمك همتی طوغريسی پك زياده اولوب اردوی همايونك
درسعادته عودتندن صكره بالجمله قوانين ونظاماتك تجديد واصلاحيله مشغول
اولديغی حالده ترسانه امورينه دخی كمال اهميت ايله اعتنا ايدرك اول باول سفائن
حربيهيی صغر وكبرينه كوره تفريق وتعداد وقپودانلردن اهليت واستحقاقی نمايان
اولنلری درجهٔ استعدادلرينه كوره شايان اولدقلری قليون ياخود فرقتين ويا كوچك شهتيه
مقولهسی تكنهلره سواری نصب وآچيقده قلان قپودانلری دخی آنلره ملازم قيد
ايتديروب واز قديم معين اولان سالیانهلرينه دخی ترقی احسان بيوروب شويله كه قپودانهٔ
همايونك اوچ بيك اوچيوز اوتوز اوچ غروش قرق اقچه سالیانهٔ قديمی يدی بيك بشيوز
غروشه وپطرونهٔ همايونك ايكی بيك اوچيوز يتمش بش غروش سالیانهٔ قديمی التی
بيك غروشه وليمان رئيسنك ايكی بيك غروش سالیانهٔ قديمی التی بيك غروشه وريالهٔ
همايونك بيك سكز يوز يتمش بش غروش سالیانهٔ قديمی بش بيك غروشه واوچ انبارلو
قپودانك بشيوز غروش سالیانهٔ قديمی بيك بشيوز غروشه وقپودانهٔ همايون قپودانك
سكز يوز اوتوز اوچ غروش سالیانهٔ قديمی ايكی بيك درت يوز اوتوز اوچ غروشه ابلاغ
وسفر براولان سفائن همايونك سواری قپودانلرينك علی العموم بيكر غروش سالیانهٔ
قديملری اولمغله ايچلرندن اللی بش واللی اوچ ارشون قاليونلره راكب اولنلرك سالیانهسی
ايكی بيك سكز يوز غروشه واللی بر وقرق يدی ارشون قاليونلره راكب اولنلرك سالیانهسی
ايكی بيك اوچيوز اللی غروشه واللی بر وقرق يدی وقرق بش ارشون فرقتينه راكب
اولنلرك سالیانهسی بيك سكز يوز اللی غروشه وقرق اوچ ذراعدن اوتوز ذراعهدك
فرقتين وشهتيه وسائرهيه راكب اولنلرك سالیانهلری بيك التيوز غروشه ابلاغ وسائر
ملازم قپودانلرك دخی بو وجهله سالیانهلرينه ضم ايله دائرهٔ معيشتلری توسيع بيورلمش
وبونلرك عزل ونصبنه واله جقلری مهماتك نظامنه دائر برقطعه قانوننامه دخی تنظيم
اولنمشدر شويله كه دونغمای همايون قپودانهسی وپترونهسی وريالهسی وليمان رئيسلرينك
محلول وقوعی وياخود جنحهلری ظهوری ايله عزل ونصبلری تقديرنده فی الاصل
اولديغی مثلو قپودان پاشا بولنان ذاتك باب عالی‌يه تقديريله قپودانلردن فننده ماهر

وشجاعت وصداقت ايله اهليتى ظاهر احق واصلحى هر كيم ايسه اول نصب وتعيين
اولنمق وسائر دونغاى همايون سفينه‌لرندن قليون وفرقتين وشهتيه وسائر قپودان
اركانه شايان اولان سفن حربيه‌يه سنجاق قپودانلرى وليمان رئيسى مشورت واتفاقلريله
وجه مناسبى اوزره سوارى قپودانلردن بررى تخصيص وملازم قپودانلردن بررى دخى
اقتضا ايدن سفينه‌لره انتخاب وانها وينه قپودان پاشانك باب عاليدن استيذانى
ايله نصب وتعيين قلنمق وسوارى اوله‌جق قپودانلرك انجق استحقاق ولياقتنه وفن
درياده كمال ومهارتنه باقيلوب زنهار اطراف رجاسيله خاطره رعايت اولنمامق وهيچ
برندن جائزه وعبوديت آلنميه‌جغندن بشقه قپودانلره طرف دولتدن بالغا ما بلغ اكراميه
ترتيب واعطا اولنه‌جق اولمغله قپودانلر دخى سوار اولدقلرى سفينه‌نك قصاب وقهوه
منلاو خدمتلرينى سابقلرده بالمزايده فروخت اولنديغى كبى صاتميوب سفينه‌نك رئيسى ويلكنجى
وطوپجى باشيسى كبى كدكلولردن استحقاق ظاهر اولنلرينه اقچه‌سز اوله‌رق ترتيب
وتخصيص ايلملرى لازم كلوب خلافنده حركت ايدنلر تأديب اولنق وجنحه‌لرى ظهور
ايتدكجه بريسى عزل اولنمامق وسفر وحضرده بريسى سفينه‌سنك نظارتندن ايرلمامق
وهر سفينه‌نك مهماتى ترسانه امينى وليمان رئيسى معرفتلريله سوارى قپودانلره تسليم
وليمان دفترينه قيد اولندقدنصكره برصورتى دخى قپودان دريا بولنان ذاته وبر عينى
دفتردار وقته بعد الارائه باش محاسبه‌يه ويرلمك وسفينه‌نك غومانه والات وسائر ادواتنك
فنا پذير اولمقدن محافظه‌سى وسفينه‌نك امر تطهيرى قپودانلرك وظائف مأموريتلرندن
اولمق وسوارى قپودانلردن وظيفه‌سنى ايفاده قصور ايدنلر اولور ايسه سفينه‌سندن
اخراج ايله درجه جنحه‌سنه كوره تأديب وينه سنجاق قپودانلرينك اتفاق واختيارلرى
وقپودان پاشانك رأى واراده‌لرى ايله ملازم قپودانلردن برى نصب اولنمق ومحلول
وقوعنده دخى بو وجهله تنظيم قلنمق وبو مقوله جنحه‌يه جسارت ايدنلرى سنجاق قپودانلرى
اخبار ايتمزلر ايسه صاحب جنحه اولان قپودان ايله بيله مظهر جزا اولمق وبر جنحه
ايله سنجاق قپودانلرندن برينك عزلى لازم كلدكده يرينه اقتضا ايدنى كذلك نظام مذكور
اوزره قپودان پاشا اختيار ايلمك واصحاب جنحه‌نك تأديبى خصوصنده اغماض اولنور ايسه
قپودان پاشا معاتب اولمق ومنحل اولان ملازم قپودانلق قپودانهٔ همايون باش رئيسنه
توجيه اولنوب بعده پترونه باش رئيسى قپودانه‌يه وريالة باش رئيسى پترونه‌يه
على وجه التسلسل نقل ايليوب سائر كميلرك باش رئيسلرندن برمستعدى جمله قپودانان
ورؤسا معرفتلريله انتخاب ورياله‌يه باش رئيس وبرلمك وخالى قالان باش رئيسلك كدوكنه
ايكنجى رئيس وانك يرينه يلكنجيلردن كذلك جمله معرفتيله برى ايصال وانك يرينه
دخى اوچنجى رئيس وطوپجى باشى وسائر كدكلولردن كيم مناسب ايسه بعد الامتحان
استحقاق ولياقتى نمايان اولدقده تعيين وتخصيص وبروجه محرر امتحان اولنه‌جقلر

دخی درجهٔ استحقاقده مساوی اولورلر ایسه احدهمانك قپودان زاده ویاخود آبا
واجدادی ترسانه خدامی اولمسی اسباب ترجیحدن عد اولنمق وعلی الدوام بوسلسله
ونظامه رعایت قلنهرق قپودانلق مرقوم ترسانهٔ عامره‌یه خدمتی سبقت ایتمامش فن
دریاده مهارتی اولمیان اجانبدن ادملره رجالیله ویرلمامك واجانبدن اولوب فن دریاده
مهارتی نمایان ودرجهٔ استحقاقی ظاهر وعیان اولنلره دخی قپودانلق ویرلمکده شروط
مذکوره‌یه مخالفدر دینلیوب اهلیت واستحقاقی جهتیله قپودانلق ویرلمك وسواری
قپودانلرندن قواعد ترسانه‌یی بیلور ومجددا سفینه تجهیزینه مقتدر مجرب ومستقیم
اوقوریازار بریسی لیمان رئیسی اولوب بالجمله مصارف ترسانه آنك انها وافاده‌سیله
اولمق خصوصلری وذخائر ومهمات ولوازم سائره‌نك صورت ترتیب وتوزیع وتسلیمیله
کیفیت محافظه‌لری مفصل ومشروح اوله‌رق قانوننامهٔ مذکورده درج وتحریر وبوندن
صکره ترسانه نك جزئی وکلی مواد سائرهٔ نظامیه‌سنك تنظیمی مصمم پادشاهی اولدیغی
دخی خاتمه‌سنده یادوتذکیر اولنمش وشرائط مذکوره فیمابعد دستور العمل طوتلمق اوزره
اشبو التی سنه‌سی ذی القعده‌سنك یکرمی بری تاریخیله ایجاب ایدن محلاره علم وخبرلر ویرلمشدر
بوندنصکره دخی سلطان سلیم خان حضرتلری ترسانه امورینه اهتمام واعتنادن خالی اولمیوب
زیرده بیان اولنه‌جغی وجهله تنظیم عساکر جدیده صره‌سنده طوبخانه وخمبره خانه کبی
قوهٔ بحریهٔ دولتعلیه‌یی مجددا احیا ایله مدت قلیله ظرفنده قوتلو وکلیتلو ونماتدارك ایلشدر

❊ تاریخ دولت علیه ❊ جودت پاشا ❊

محفوظ گنجینهٔ صدور وسطور اولان انواع تواریخ وحکایاتدن مقصد اصلی ابنای
بشره مشعلهٔ راه سعادت اولان مواعظ وعبر افاده سندن عبارت اولوب شوفائده دن
خالی بولنانلری قشر بی لب ولفظ بی معنی کبی مالایعنی قبیلندن اولدیغندن مطالعه واستماعی
عبثه اشتغال دیمك اوله‌جغی مسلم ارباب الباب در ظاهر پرستان عوام بووادیده کتاب
مطالعه‌سنده صورت ماده‌یه کسب اطلاع ایله اکتفا وحقایق جویان خواص ایسه
اجتناء ثمرات حکمت ایله استحصال فوائد لایحصا ایدرلر دولتلو یوسف کامل پاشا
حضرتلرینك مؤخرا ترجمه‌سنه همت بیورمش اولدقلری سرگذشت تلماق اومقوله
نتایج مهمه ایله مالامال برنسخهٔ نادرهٔ ادب وکمال اوله‌رق اشبو جواهر زواهر نصایح
وحکم منکوش گوش جان اولمغه شایان اولمغله حسن آداب وفضائل اخلاقه
دائر متضمن اولدیغی مواد حکم آمیز تفریق یعنی حصه‌سی قصه‌سندن تجرید وتمییز
اولنه‌رق مجموعهٔ عاجزانه‌مزه درج وتحریرینه مبادرت قلندی اشبو خلاصه‌نك
قرائت وحفظنده درکار اولان سهولت مطالعه‌سنه بادیٔ رغبت اوله‌جغی
مجزومدر (ارتباط ایده‌لی جوهرله عرض ❊ قصه‌دن حصه‌در القصه غرض)

انسان کامل چوجقلر کبی الایشلی البسه‌دن ذوقیاب اولمیوب بو مقوله شیلر کندوسنی مشغول ایتاملی و دائما بزرکان طریق ادب مسلکنه سالك و هوا و هوسنه غلبه ایله نفسنه مالك اولملیدر زیرا انسانکی کندوسنی زیب و زینته فریفته ایدن ادم صاحب عقل و شرف ستایشنه سزاوار اولمیوب مفخرت ذاتیهٔ انسانیه انجق مشقتی اختیار و تن پرورلکی مردود نظر اعتبار ایدنلره مخصوصدر حیله کارلرك صورت ظاهره‌ده خوش آینده و حلاوتنما و حقیقتده ازهار چمنزار التنده سورینور مار هلاهل فشان قبیلندن اولان افادات و تأمیناتنه سهل الاغفال اولان حالت شبابت بلاسیله ایناتمیوب خیرخواهانك نصایح و اخطاراتی هر نقدر اول امرده طبیعته خوش کلمزایسه ده کوش هوش ایله اصغا اولنملیدر انسان خطاسنی حس ایتدکدنصکره تکرار او خطایی ارتکاب ایتامك اوزره متیقظانه و معتدلانه حرکت ایتسی کندوسنه سرمایهٔ سعادت کافیدر لکن بو خطانك موجب اولدیغی مخاطره‌دن خلاص اولدقدنصکره ینه احتیاطسزلك حالنك عودتی فنادر بر حادثه‌نك وقوعندن مقدم علاجنی دوشنوب احتراز ایلمك و قضایه اوغرانلدیغی تقدیرده بیهوده تلاش ایتمیوب مقاومت و غیرت کوسترمك لازمدر رجال مسند حکومت اولنلر زیر دستانلرینی والدولدی و ولد والدی سورجه سنه سووب و کندو سنی سودیرمکه و رفعت و ثروت و راحتاری انجق کندو سایه‌سنده حصول بولمش اولدیغنی سویلتدیرمکه تقید و اعتنا ایتملیدرلر بر حکمدار معدلتشعار اوقات و ساعات مخصوصه‌ده اولادی کبی سومسی لازم اولان رعایاسنك شکر و شکایتنی استماع ایتلی و ممالك سائره احوالنه اطلاع ایچون اجانب ایله کورشملی و دیوان مخصوصده کوندزلری امور عامه ایله اوغراشوب کیجه‌لری دخی مجلسنه قبول ایلدیکی علما و حکما ایله سویلشملیدر کسب علم و کمالی هوای نفسانی‌یه تقدیم ایدنلر نه محترم ادملردر که بر حال طاقتفرسایه اوغرادقلرنده کندولرینی سرمایهٔ معلومات مکتسبه‌لریله اکلندیررلر

حکمدارلر هر شیئی کندو کوزلری و قولاقلریله مشاهده و استماع ممکن اوله‌میوب قرینلری ال و اایاق و کوز و قولاق منزله‌سنده درلر فقط بونلردن بعضیلری ظاهرا ولی نعمتلرینه محب و باطنا فوائد شخصیه‌لری حصولنه مکب اولدقلرندن بعضاً خلاف واقع عرض و انهالری اوزرینه معاملهٔ جور و غدر وقوع بوله‌جغی جهتله حکمدارلره کوره سؤ قرینندن زیاده اجتناب لازمه‌دار

محروم فضائل انسانیه و مغلوب رذائل نفسانیه اولان اولادك بعضاً خطای باغبان ایله فدان نورسیده قطع و بریده قلندیغی کبی مقراض اجل حبل حیاتلرینی قطع ایتك اولادر باغ خاندانده یتشور او مقوله تازه فدانك هر درلو تربیه‌یه اماله‌سی آسان اولدیغندن کاسه‌لیسان و خوش آمدکویانك شر و مضرتلرندن محافظه‌سیله اخلاق حمیده و اوصاف پسندیده تحصیل ایلملرینه اعتنا اولنملیدر

ظلمهٔ حکام امور رذیله‌دن توقی ایدن ارباب فضل وکمالدن مجتنب ومدار سلامت نفس
ملاحظه‌سیله سفك دماء بیگناهان فضیحه‌سنی مرتکب اولور وظل وجود ظلم آلودندن
اورکدیکندن تیغ عریان وسنان جانستان باب کبیرنده پاسبان اولان سراینده ملول ومکدر
نره‌ده اولدیغنی بیلوبده تلف ایتمسونلر خوفیله اوطه‌دن اوطه‌یه کزر اطعمهٔ لذیذه نظر
وهمنده مسموم ذوق وصفایه دائرهٔ صحبت ایسه شاید قلب قسوت قالبنه یرلشور واهمه‌سیله
مستلزم انواع غموم اولور وجگرینی کباب ایدن نار اکداری اخفا واطفا ایده‌میوب
ایچن ایچن ایکلدیکچه چشمان چاه نشانندن اتشلر صاچغله اولاد واقاربی رحم وشفقتندن
مأیوس وقهر وتلفی بددعاسنه مأنوس اولورلر بر حکمدار غدار دائما عزت حالنی جمع
مال ومناله‌دوز یردستانی اوزرینه کیف مایشاء اجرای استقلالده درزعمیله اضرار ناس
ووساوس نفسانیه‌سنه قادر اوله‌مدیغی حالده کندینی مالك رقاب عالمیان ظن وقیاس ایدر
حکمدار غدار ظلم وعدوانی حسبیله کندوسنه سوءقصد اولنور خوف واندیشه‌سندن
خالی اولمیوب دائما هیچ برکسه‌یی کورمك وکورنمکدن احتراز اوزره اوله‌جغندن
بویله حکمدارلق ایتمکدن ایسه عادتا چوبان ومستغنیٔ غوائل این وآن اوله‌رق
لذتیاب نعمت امن واستراحت اولمق بیك قات اولادر

حکمدار عادل هرنقدر تلقیٔ قرائب واجانب وتدقیق طبایع حاضر وغائب ایله
ذوقیاب ومیانهٔ اهالیٔ شهرده فامیلیاسی اراسنده کزر بیوك پدر کبی وارستهٔ طبطاب
اضطراب اولور ایسه حکمدار ظالم اولقدر خائف ومخوف وافکار بدکاری کمسه‌یی
کوروب وکورنمامك طرفنه مصروف اوله‌رق هرحال وحرکتی اجل عاجلی دعوت
ودائما تهیئهٔ مقدمات نکبت ایدر فساد اخلاق ایله متصف حکمدارلر مضحك
ومسخره کمسه‌لره الدانمقدن ضروردیده اولملری قاعده‌دن ایسه‌ده ظلمه کروهی اویله
اولمیوب ادب وعفت وناموس واستقامت صاحبی اولان ذواتدن قورقار ونره‌ده
برخونریز وفتنه انکیز وار ایسه انکله دوشر قالقار

ساحل دریاده واقع تجارتکاه اولان شهرلرك سکانی ملت واحده‌یه مخصوص اولمیوب
هر مملکت وهر ملتدن مشاهیر تجار ذی اقتدار درونده مقیم ولیمان واسعی اموال
تجارتی حامل سفائنله ومغازه‌ودکانلری بلاد بعیده‌دن کتوریلور واورادن دیار آخره
کتوریلور امتعهٔ متنوعه ایله مالامال اولملی وکیلری سواحل بحر محیطی دور ایدرك
ذهب وفضه وبهارات واجناس حیوانات جلبیله تجارت ایتلیدر واهالیسی بلاد
ساحلیهٔ رومستان مثللو اسکله باشلرنده استماع حوادث ایچون اضاعهٔ اوقات ایدن
تنبل ادملره بکزه‌میوب هرکس کار وکسبنه ودفاتر وحسابنه دقت ونساسی پشم
وپنبه وحریردن اقمشهٔ نادیده وپسندیده ایشلیه‌رك هر برفردی بیهوده اضاعهٔ وقت
ایتمکدن حذر ومجانبت ایتملیدر بو مثللو جمهوریتك سببی اهالیسی سفائن انشاسیله دریای

كزمك وممالك بعيده احوالنه كسب اطلاع ايله برابر هنرور وكاركذار و متحد الافكار وادارهٔ امور بيتيه‌ده ماهر وزوار تجاره اكرام واحترامده بی قصور اولملرندن نشأت ايدر مملكتنك معمور اولمسنی استيمان حكمدار ليمان امنيت وسلامتده طائفهٔ تجارك تسهيل داد وستادينه معاونت وملل مجاوره وسائره‌يه حرمت ايله بعضاً وقوعبولان حالات متقاضيه‌لرندن تغافل وعداوتلرینی دعوت ايدن كبر وغروردن مجانبت ايدرك اخلال نظام بلد واموال ناسه مديد ايدنلری سياست وتأديب وصناعت وزراعته اهالئ مملكتی ترغيب ايله مضرت عموميه‌سی مسلم وباعث فساد مزاج بنی ادم اولان علات سفاهتدن ومداخلهٔ مادهٔ تجارتدن صاقنور واردات معينه‌یی لزوم حقيقيسنه كوره صرف واداره‌يه دقت واعتنا بادئ حصول ثروت وغنا اولور چونكه اساس رفاه وراحت اولان مادهٔ تجارت ماءجاری‌يه شبيه اولوب بوكلر بالذات قارشدقلرنده مجرای طبيعيسندن چيقاروب كندولری منتفع اوله‌ميه‌جقلرندن بشقه اهالی محروم ومحزون وداخل حكومتلرندن رفته رفته تجارك امدشدی كسيله‌رك همجواری بولنان ملت وحكومتلری ممنون ايتمش اولورلر

اجانب واقاربدن ترسان اولان حكمدار ليمانه كيروب چيقان سفائنك اعدادينی واصحابنك مملكت وادينی وامتعه‌نك جنس ومقدار وبهاسنی وتجارك سرمايهٔ يسار وغناسنی ودرلو درلو بهانه‌لر ايله ويركولرینی ارزوب كندوسی تجارت وبوجهتله سربستئ بيع وشرايی لكه‌دار خسارت ايتمك استديكندن يوماً فيوماً طائفهٔ تجار اول مملكتك طريقنی اونودوب سربست تجارت وراحت ايده جكلری سمتلرده اخذ واعطايه رغبت ايدرلر وتجارتكاه اولان برمملكت بوجهتله تمامئ سكان روی زمينندن ويركو الماق قابل ايكن حركات مشروحه‌يه مبنی اسباب ثروت وساماندن تهی قالور

برمملكتده كراسته‌سی انشای سفينه‌يه اليويرشلی اورمانلر موجود اولديغی حالده ازمنهٔ معينه‌ده قطع ومعمار ونجار وسائر ايشه يارارلره اعتبار اولنديغی تقديرده ارباب حرف وصنايع پيدرپی واردو مجتمع اوله‌جغندن هربرينه دكرينه كوره تعيين مرتبات وبرطرفدن يتشديريلان قپودانلر ايله امور ترسانه‌ده استخدام اولانلر حقنده مكافات اولنوب مدت خدمات وحياتلرنده كندولری وبعد وفاتهم اولاد وعيالری بالغا مابلغ كچندير يلور وايچلرندن خسته اولنلرينه باقدير يلور ايسه كمال امنيت بال واسايش حال ايله بحار بعيده‌يه عزيمت وچوجقلرينه كورك چكمك وخلاط بوكمك وشورش دريادن خوف ايتمامك اسبابنی ارائه وتعليمه هوس ورغبت ايتملری سبب خواهش صغار وكبار واعظم مدار آبادانی واقتدار اولور برحكومت مستقله‌ده بالكز اطاعت زيردستان حصول مطلب ومرامه كافی اولميوب بوعالمده هركس منافع شخصيه‌سی

آرزوسیله صنعت وخدمته هوس ایده کلدیکندن دائما محبت قلوب عامه یی اجتلاب حکومتك معموریت ورفعتنه اعظم اسباب اوله کلمشدر بعض حالاتده دروغ مصلحت آمیزه‌نك جواز اولهبیلور ایسه‌ده علی العموم یالان نزد خداده مردود ومرتکبی منفور ومطرود در طریق استقامتدن قبول انحراف ایله ارتکاب کذب وخلاف دنیا واخرتده باعث پشیمانی وخجالت و بادئ انواع وخامت ونکبتدر انسان دائما مستلزم فوز ونجات اولان صدق واستقامتدن ایرلمیوب فرضا بو یولده فدای نفس ایتمك بیله لازم کلسه ابنای جنسنه موجب عبرت اولمق اوزره اعراض ایتاملیدر

اشعهٔ عالم افروز افتابك کافهٔ موجوداته جلا بخشای فیض ظهور اولدیغی مثللو انوار مقدسهٔ الهیه‌نك عقول انسانیه اوزرینه لطف تأثیری اولوب بو نور حقیقی یی بصر بصیرتله کوره‌میانلری، نابینای مادرزاد کبی حقایق اشیایه اطلاعدن غافل اوله‌رق کورد کلری اوهام وخیالات دائره سنده هائم وحیران وظل زائل قبیلندن اولان حظوظات وشهوات نفسانیه شرابیله سکران وسرکردان اولدقلرندن انسان اطلاقنه شایان اولمیوب اصل انسان کامل انهار عقول بشریه بحر محیط ذات احدیتدن منشعب ودونوب طولاشوب اورایه منجذب اولدیغنی ادراك ایله افکار خیریه یی قلوب عبادینه الهام وافعال سیئه یی تصور واجراده مؤاخذه واتهام ایدن حضرت مالك الملك والملکوتك کمال عزت وعظمتنه علم ووقوفی محیط وشامل اولنلردر

رفاه وسعادت حال استحصالی آرزوسنده اولان اقوام مکلف ومطلا دوشمه‌لی خانه‌لر الایشلی ومصرفلی دوکونلر صرمه‌لی اوروبه‌لر ونفیس طعاملر وزیاده عیش وعشرتلر ولزومسز بنالرك منعیله تعلیم وتربیهٔ اطفال امور مهمه‌سیله اشتغال ومصائب ومخاطراته مقاومت وکسب شرف نفسه ومحافظهٔ صحت وجوده رغبت اتحاد دوستانه‌وسربستئ ادیانه‌یه رعایت وبلای راحتپرستی وتنپروریدن مباعدت ایله دائما حکم قانونه انقیاد وجناب حقدن خوف وخشیتی اعتیاد ایدرلر

ودیعهٔ جناب باری اولان برایا اوزرینه اجرای نفوذ واقتدار ایدن حکمدار هوشیار مجرد آسایش وامنیت خلقه خدمت حکمتنه مبنی حاکم اولدیغنی بیله‌رك منافع عمومیه یی استلزام ایدر مصالح واموری ترویجه راغب وتشتت قلوب ناسه سبب ویرمواددن مجانب اولوب ذاتنده احکام عدلیهٔ قانونه انقیاد وعادتدن زیاده حشمت وکلفتدن استغنایی پیشنهاد ایله داخلا تأسیس بنیان عدل وداد وخارجا دفع صولهٔ اعدایه تشمیر ساعد اجتهاد ایتملیدر مصالح عبادك تسویه‌سیچون تشکیل اولنمش مجالس اعضاسی یاشلی یاشلی اق صاچلی عقل وشعوری مسلم مختبر احوال امم اولمسی امر اهم اولوب بونلر صره‌سیله قاعد افکار ثاقبه وآرای صائبه‌ده متعدد تجربه‌ء اموردده یکانه طور ومشوار وتمکین ووقارده منتخب زمانه اغراض دنیویه‌دن ازاده وصاف اصابت رأی وتدبیرده مهارتلری تسلیم کردهٔ

اهل انصاف نورشعور كوزلرنده عيان پرتو حكمت يوزلرنده نمايان اولوب برى سويلر
ايكن ماعداسى استماع ونهايت مذاكره رأيلرى اجتماع ايدرذواتدن مركب ومجلسلرى
جاى حرمت وادب اولمليدر
فصل دعاوى عامه كارفرمايان جهانبانه مخصوص اولميوب حقيقة حاكم عادل مقتضاى
قانون معتدلدر نياده الك زياده سربست ادم استرايسه عبد مملوك اولسون وقنغى ديار
ومملكده بولنور ايسه بولنسون جناب حقدن خوف ايله خلقك قورقوسندن وآرزو
وتقاضاى نفسندن سالم اولوب ده عقلى مقتضاسنه موافقت ايليماندر امور حربيه يه وقوفى
ولميوب يالكز ايشه يارجنك ازما جنراللره مالك اولان حكمداريالكز حرب اشنا اولان حكمداره
ترجيح اولنور زيرا دائما حرب ايله اشتغال ايدن حكمدارد أثرۀ حكومتنك توسيعنى
وشان سلطنتنك ترفيعنى ارزو ايدر ايسه ده حروب مديده تجارت وصنايعك كيرولميوب نيجه
نيجه عساكرو خزائنك تلفنى وبو وجهله ملك وملتك خرابيتنى موجب اولديغى امور مجربه
ومسلمه دندر حكمدار جنكاور ترلاسنى صاقنوب قوكشوسنك ملكنه مديد تعدى ايله عاقبت
مزروع ومحصولندن منفعت كوره ميه رك متضرر اولان ادم كبى حربا اوردۀ دست
اغتصاب ايلديكى قدر ملك وملتنى تخريب ايدر
بالعكس حكمدار آشتى پرورك ممالك وسكنه سى معمور وآباد وصدق وعد وعهدنده
ثباتى مناسبتيله حقنده همجوارينك خلوص ومحبتى مزداد اولوب بعض متكبر
وطمعكار حكومت ايله بينده محاربه وقوعى تقديرنده دخى محب ومتفقى بولنانلر معاونت
وعدوى متعدينك كسر انف وقهرينه مباشرت ايده جكلرندن جهانكيرلك سوداسنده
اولان منهزم ومتضرر و حكمدار آشتى شعار مسرور ومفتخر اولوب مصالح داخليه سى
خلقى زراعت وصنعته ترغيب وسفاهته ميلدن ترهيب ايدن قوانين معقوله سى دلالتيله
وقتا فوقتا ايلروليه رك هيئت دولتى جهان وجهانبانه نمونه نماى اسايش وسايۀ معدلت
وايه سنده ثمرات صلح وصلاحدن تبعه سى متعيش اولوب بولندقلرى راحت وحريتك
قدر وقيمتنى درك واذعان واغوروطن ومملكتلرنده فداى سروجان ايدرلر
كنجلرك مستعد اغفال حرص وآز اولديغى مثللو تجربه لرى دخى ازاوله جغندن
هنوز سنلرى كماله وارمامش اولنلرك سركارده استخدامى نامناسب اولديغندن
بومقوله لرك صفات انتخابيه سى ميدان محاربه ده قوۀ بدنيه وعقليه ايله دشمنه غلبه
ايتمسنه ودائرۀ محدودۀ قانونيه نك داخلنده حركت ايتمسنه حصر اولنميوب شهوات
نفسانيه سنه غلبه ايله دائما احكام قانونيه يى اجراده فعلى قولندن قوى كمسه يى ارايوب
بولوب تفويض امور ايتمليدر
حقيقت حالده حكمدارلر شكل تبديلده اهاليه خدمتكذار ايكن خلقه ايولك ايده جكنه
بدل اطرافنى احاطه ايدن غرضكارانه متابلا اكثريا كلك ايده كلديكندن او يله اولمدن

آيسه عادتا خـدمتكار ووطن خدمتنده برچيده دامان افتخار اولان هر جهتدر
يالكز تير وشمشير ايله ميدان دار وكيرده دكل فقر وفاقه كبي خصم جانخراشه كوكس كرمش
وطريق مداهنه ايله اكچه قازانقدن قاچوب عرق جبيني ايله تحصيل معيشت يولنه سلوك
ايتمش واولادينك بيله تربيه ليسنه مكافات وخيرسزينه مجازات ايلمش اولان ذات
مسند حكومته اليق واحرادر

عشق ومحبت بادئ نظرده معصوم ومحجوب وغايتله محبوب القلوب بر طفل مثابه سنده
اولوب فقط بوني نواختهٔ دست اعزاز ايـدلر شم بوى سم ودر كنار محبت واعتبار
ايليـانلرك بيت معمور قلبي خرابهٔ هم وغم اولوب چكمشده ايتـديكي وياخود آتيده
ايده جكي غدر وجورلريني ياد وتصور ايله زهرخند واهانت ايده بيله جكي انسانه
تقرب وتلاعبدن نشئه منداولور محايب داستان وظريف ودلهوا امثالك استديكي حالت
وصورتده نازك ولطيف اولدقلرندن انسان كنديني ادب وتربيه يه محبت ايديور ظنيله
قاپيلوب فضائل ذاتيه سني تلف واتش حرصي منطفي اولنجه خطا ايتديكنه اسف ايدر
انسان عالمده شويله بويله حالله وعشق يوزندن رنكارنك نيرنك وآلره اوغرايه
كلمشدرديو بريسي نقل وروايت ايلسه ايشيدنلر حكايه وافسانه درديو عبرت المامق
اكثريا عادت اولوب برادم نفسنده تجربهٔ امور ايتمكده بشقه حالت واردر

عقل وحكمت حساب ونصابنده كي اكانجه يي هيچ بر وقتده منع ايتيوب امور ومصالحه
اشتغالدن يوريلان وجودي راحتلنديرمك ايچون ذوق وصفـايه رخصت
ويرديكنه واتمام رؤيت مواد روزينه لذتي اوزرينه اولنان عيش والفت عقل وادراك
انساني پريشان وهمشرب حيوان ايدن حرص وشهوت قبيلندن دكلدر

اصحاب قناعتدن اولان برطائفه ابنيهٔ متينه وسيم وزر اواني ومجوهرات واقمشهٔ لطيفه
واطعمهٔ نفيسه وآلات موسقي سوزلريله محاربات وفتوحات وانقلاباتدن وحكومتلر
بيننده تسويهٔ حدوده دائر منازعاتدن بحث اچلسه اومقوله صنايع قوتيله ياپيلان
شيلر زوائددن اولوب سنده واردر بنده يوقدر تحاسدنسيله طبايع انسانيه يي افساد
ايده جكلرندن مضردر ديو رغبت ايتميوب بوقدر لوازم كافه يه مأنوس واسير اولنلر
بزدن زياده مي ياشارلر وانسان بالنفس فاني دكلدرده مدت عمر اوزونميدر كه بر برلريني
تلفه تعجيل ايدرلر اراضئ موجوده كفايت ايتديكندني حدود نزاعنه قالقيشورلر
بزمكيلري استسهلر ترك ايدوب بشقه يرده اكر بجرز انسان سائر انسانلره حاكم اولوب
كمال عقل وعدل ايله حكومت ايتمك مشكل اولديغندن تمني ايده جك شي دكل ايسه ده
طرف حقدن مأمور وياخود التماس اهالي ايله مجبور اولور ايسه قبول وبو ايكي
صورتك غيري اهالي يي اسير وتخييب ولزومندن زياده فيضان ايتمش نهر كبي اراضئ
[illegible] تخريب ايتمك دمك اولديغندن نكول ايتمليدرلر التون چيقارمق ايچون يرلري

بو قدر درین قازمق اقتضا ایتمیوب یالکز حراثتیله اکتفا اولنسه دفع احتیاج ایده جك
لوازمی حصوله کتورر — برادم یوریه جك ایاقلری وار ایکن ساقط الحرکه اولوب اوته برو
حرکتنده معاونته محتاج کبی بعض کسان لوازم غیرضروریه تدارکی علتندن کوتورم! اولورلر
کائناتك محیر عقول بشر اولان کمال جسامت و عظمتنه نسبتله کرهٔ ارض آب آلوده
برقبضه چامور واوزرنده اجتماع واحتشاد ایدن و بیوك بیوك بلده لر وجسیم جسیم اردولر
ودقیق دقیق پولیتیقه لر تأسیس وتشکیل وایجاد ایدن نوع انسان بردانهٔ حقیر ایچون
بری بریله چکیشورمو ر قبیله‌دندر اکثر حکمدارانك حال آسایش ورفاهده پرهیزکارانه
حرکت وادارهٔ مصالح معتنابهاده صرف همت وراحت ایله کنجلك جوهر جهانبهاسنی
حفظ ایلیه جك یرده بالعکس لذائذ و شهوات نفسانیه یه انهماکاری ذهناً و وجوداً حرب
وضربدن زیاده موجب سوء تأثیر اولور — صدق واستقامت وقناعت ومروت ایله
متصف اولان برقوم طالب صلح وصلاح اولوبده پرده دار قصاد شمنلرینك بصر بصیرتنی
باغلیه رق مخالفت ایلدکاری حالده اولوجهله صلحی سووب بقاسنی رجا ایدن ادملرك
حربده کمال درجه سورت وشدتلرینی کوره جکاری درکاردر — رأس حدود اولان
محللرده لزومندن زیاده قلعه لر بنا ایتمك همجوارلرمزده بویله استحکاملر یاپسونده بری
بریمزه تعدی یه تصدی ایده‌لم دیمکدر که بوندن مضرتدن ماعداشیٔ ملحوظ اولمیوب
بومقوله قلاع بعض وقوعات شدیده دن بر روز براوله‌کلدیکندن جهانده امنیت واعتبار
ایده جك حصار استوار حقانیت وهمسایکان ایله حسن معاشرتدر — خارجا ارائهٔ سطوت
وقدرت اولنمق نیتیله برحرب نابجا ومنفردانه یه طوتیلوب داخلا اضاعهٔ مکنت و قوت
اولنمسی تأسف اولنور موادد ندر — نوع بشر برفاملیادن کوه صحرایه یایلمش برطاقم برادر
وخواهر اولملریله مفخرت وعظمت نامنه حقد ورعونت اهراق دم محترملرینه علت
اولدیغندن بونی استلزام ایدن برطاقم افکار فاسده‌دن صرف نظرله جملهٔ متحد
ویکوجود وازادهٔ کشمکش بودونبود اولملری موافق رضای جناب رب ودود اولوب
بعضا حربك لزومی تقدیرنده دخی وقوعنه استعداد ویرمکدن اجتناب اعظم وظائف
ارباب الباب وکسب شان وعنوان اوغرینه محاربه مقتضیدر اعتقادنده اولنلرك اصل
شان ومفخرت ذات انسانیته خدمت شرفندن عبارت اولدیغنی بیلمدکلرندن رأیلری
ناصواب اولمسیله بوصفاتده بولنان حکمداره صورتا مداهنه ایدرلر ایسه ده غیابنده
خلقك خونی ریزان وخانه لرینی سوزان ایتمکده تمدح وافتخار ایده جك نه وار ومقادر
ناسه رعایت اتمیان ذات نه صلاحیتله مستحق تعظیم واعتبار در دیرلر وبالعکس اهالی
وهمجوارینه بخش امنیت وانلرك اعتمادینی جلبه همت ایله حرب وقوعبولمامسنه اعتنا
وسایهٔ صلح وآسایشده زیردستانی نائل ثروت وغنا ایدن حکمداری مدح وثنا ایدرلر —
بوکار دائما اطرافنی المش اولان مداهنلرك الفاظ تعظیمیه وعبارات تفخیمیه لرینی استماعه

مألوف اولدقلرندن حضورلرنده بشقه صورتله معامله دن خشنود اولمزلر ایسه ده حضور
محرمیتده عرض مادهٔ اهم ایدن بیغرض ادم نقدر آچیق سویلر ایسه اوقدر دقایق احواله
وقوف واطلاعلری شامل وبو طریقك غیریله یعنی ایما وایهام واغلاق وابهام صورتلرنده
هرشیئی لایقیله آکلاملری مشکل اولور بر اردویه قوماندہ ایدن پرنسلرك حریدن
احترازی معایب عظیمه دن معدود اولمغله میدان محاربه ده بولنانلرك بعضیسی
من غیر اقتضا متهورانه نفسنی مهلکه یه القا وبعضیسی کندینی شجیع کوسترمك
فکریله طور وطرزنده قلب قوی وعقل سدید صاحبی اولدیغنی ایما وبعضیسی
وقت مصممدن مقدم حرکت غیر مناسبه ایله اردویی اخلال وافنا ایدر اولدقلرندن
جنکاور عاقل بویله حرکات مقدوحه دن احتراز وکندوسنی صاقنور صورتده ایلرو
وارمیکز دیو منع ایدنلر غیابنده قورقدی دیه جکلرندن ایجاب حقیقیسنده دکرینه
کوره سکونت ومکانتله یوریبوب کسب فخر وامتیاز ایله حقنده کسه نك حسدینی
دعوته سبب ویرمکدن اتقا وساٸرلرینك وجوده کتوردیکی فتوحاتی قدری مرتبه سنجه
مدح وثنا ایدرك قدمای رؤسای عسکریه نك مجلسلرنده رأی وتدبیردن دم اورمیوب
انلرك کورکیسی وتجربه سی حسبیله کندوسنده اصول محاربه یی اوکرنمك ایچون عرض
احتیاج وبینلرینه القای نفاق ایده جك سوزلره قولاق اصمیوب حسن امتزاج ایلسی
اقتضا ایدر وبعض مداهنلرك نه احتیاجکز وار درسزانلردن اعلا فن حرب وضربه
آشناسکز دیملرینه اعتماد ایتماملیدر حکمدارلرك مشهود اولان بعض رفتار ناهنجارلرینه
تعجب اولنماملیدر چونکه الدعظیم القدر اولان ادمینه ادم اولدیغندن حسب البشریه
خطادن سالم وساده وهیچ برحکومت بازیٔ هزار منصوبهٔ شطرنج احتیالدن کاملاً
آزاده اوله مز بر حکمدار اعتماد ایلدیکی کسه لره بعضاً الدانمش ایسه انك یرنده بولنمسنی
فرض ایدن فنی فیلسوف کندینی مداهنه دن محافظه ایده بیلور نیجه نیجه حکمداران
عاقل اغفال اولنمیه یم احتیاطیله الداندیغی دفعاتله واقعدر چونکه هیچ بر حکمدار منستر ویه
احتیاج وامنیتدن مستغنی اوله میوب جابجا نصب اولنان شبایك حیل وفریبه خارجدن
مفردات حرکاته دقت ایدن خلق قدر کسب وقوف ایلیه میه جکی جهتله مصالح
عامه وحکومته الویرشلی ادم تدارك وانتخابنده بك چوق زحمت چکیلوب بیوکلك
دخی بر بیوك پرتوسوزکبی افعالی بیوك کوستردیکندن خلقك نظری داٸما بیوك
آدملرك اوزرنده کزینه رك تدقیقات عمیقه ایله ذاتلرنده اولان خطایای صغیره یی نقایص
کبیره دن عد ایله اوده انساندر خطاسز اولمز دیو انصاف ایتمیوب سویلنورلر بوتقدیرجه
بر حکمدار نقدر عاقل وفطین اولسه ینه انسان اولوب داٸرهٔ عقل وفضلی محدود
واطرافی منافع ذاتیه سنی دوشنور کسه لر ایله مسدود اولمغله ارادیغی منبع استقامتی
بوله میوب یا آرزوی مخصوصی ویاخود وکلاسنك سوء تدبیر وغرض وحرصی دلالتیله

بعضاً خطاده ایده جکندن الك زیاده معتنا وممتد اولان مدت حکومت بدایتندنبرو خلقك
وجوده کتوردیکی خطیأتی اصلاحه نسبتله قیصه مدت اولمغله ستم ناسدن آسوده
اوله مز ایسه ده عین انصاف ایله باقلدقده یومیه عرض احتیاج واعتراضاتی توکنیوب
اصلاح اخلاقی قدرت جناب خلاق جهانه مخصوص اولان خلایق مخالفة العلایقه
حکم ایتمك وظیفه ومشغله سنده بولنان حکمدارانك شکایته حقلری درکار ومعذرت
حقیقیه لری عند العقلا قرین اعتبار در ــ روم ستانده وسائر ممالك وبلدانده ارشدیره لم
کوره لم خطاسز حکمدار کیمدر پك بیوك آدم بیله اقتضای بشریت خطا ایتمامك
ممکن اولمیوب انجق خطاسنی اعتراف واصلاحه سعی ایدن کمسه یه
بیوك ذاتدر دینلور دائرهٔ خاصهٔ خلقت بشریه نك خارجنده انسان مکمل ارامقی
اعتیاد ایله کمسه یی بکنمیان واطوار ممدوحه یی تقلید ایتمیان نورسیدکان حرکات
خود سرانه دن بئر عمیق الغور ضلالته دوشدکلرندن انسان بومهلکه دن نفسنی
تبعید وهرنقدر مردمکمل دکل ایسه ده بزرکان راه ادبی تقلید ایلمك شعار تربیه واد بدندر ــ
برمملکتده نقدر نفوس وار در تعداد اولنوب بونلردن نمقداری چفتجیلکه الویره جك
واراضیٔ موجوده اهالیٔ معدوده یی اداره یه وبلاد اجنبیه یه ارسال وبیع اولنه جق
انواع محصولاتدن سنهٔ معتدله ده نمقدار شیٔ ویره بیله جکدر وهرطرفه آمد شد ایله
مملکتك قوتنی اثبات ایده جك قاچ قطعه تجارت سفینه سی ونقدر طائفه سی واردر
وبونلرقنغی دیاره کیدوب نه جنس امتعه وذخائر نقل ایتمکده درلر بورالرینك تحقیق
اولنمسی واکثریا حیله کارانه اعلان افلاس ایدن تجارك اوکلرینی المق ایچون ناظر
ومأمور تعیینیله برتاجر دیکرك اقچه سنی قطعا تجارت بحثیه ده قوللا نمیوب بومثللو
بحث وتجربه یولنه تجارتده کندوسرمایه سنك نصفنی قوللا نمغله منفرداً تجارتنی باشه
چیقاره میه جغی شیده خللدن مصون قونطوراتویه ربط ایله مشارکته مأذون وکافهٔ
تجار کار ومصرفی ومصلحت ومباشرتی حسابنی ناظر ومأموره بیلدیرمکه مجبور
ومدیون اولمسی وتجارت علی الاطلاق سربست اولوب ایشنی ایلرولدن وخارجدن
داخله اسباب تجارت نافعه یی جلب ایدن کمسه لره اعتبار واکرام قلنمسیله هرجانبدن
اهالی کله رك جزرومد دریایه شبیه اولان مادهٔ تجارت بری بری اردنجه کلور امواج
دریا کبی سیم وزری مملکته ادخال وادراج وسربست سربست براوجدن اخراج ایتمکله
ادخالاتدن فائدهٔ عامه واخراجاتك بدلنه برکت وثروت تامه حاصل وهیئت مجسمهٔ
عدالت ایمان امانده هرکسك راحت وامنیتنی اشاعت وبلاد بعیده تجارینه بالای
حصاردن تحریك ایادیٔ دعوت ایلدکجه تجار شرقیه وغربیه دن بیاپی کشتیران
ظهور ولذتیاب منفعت عزوحضور اولورــ ذهب وفضه یه دائر اشیای بیتیه شدیداً
یساغ اولنوب حتی حکمدار خلقی تلف وسرفدن منع وزجره سبب مؤثر اولمق اوزره

مقام حكمدارى يه اقتضا ايليه جك رتبه دن زياده اسباب احتشامدن احتراز ايتملى
وهركس حدينى تجاوز ايتامك اوزره هرصنفه مخصوص البسه وقيافتلر تعيين
اولنمليدر وزيب وزينت استعمال ايلملرى ازعيب عد اولنان طائفهٔ نسايه بيله رخصت
واسعه ويرلميوب حوايج كاذبه وغيرضروريه تحصيل واعمالنيله اشتغال ايدن ارباب
صنايع وتجارت امور نافعه ده استخدام قلنمليدر — ترتيب مأكولات ومساكن ومفروشات
ماده لرنده دخى انسانك بيوكلكى معنا افناى قوت وجود ايدن اطعمه واشربهٔ كوناكون
اكل وشربنده اولميوب حسن ادارهٔ امورنده وخلقك راحت وحضورنده اولمغله
طعامك وجوده ضرر محض اولان اشتهايى ارترر تربيه لى قاريشق شيلردن ازاده
وساده تميز وسميزات وخاص اتمك اولمليدر و بومقوله موادده اصول ونظام وضعيله
دستور العمل طوتلمسنه تقيد واهتمام اولنمسى كافى اولميوب حكمدار اولان ذات مقتضاسيله
عامل اولمدقجه قطعاً تأثيرى وفائده سى كوريله مز — موسقى عقول بشريه يى
تأثيرباده دن زياده باده ويرديكندن بونك معابدده اوقونور نعوت الهيه ومحاربه لرده
اثبات مردانكى وثبات ايليان پهلوانانك مدحيه سنه حصر اولنمسى مناسب اولور
هرفامليانك كثرت وقلتنه كوره مخصوص مودللر موجبنجه اوطه لرى اوفق فاصله لى
برسالونى ودهليزلى ازمصرفله اداره اولنور متين ومستحكم خانه لر بنا ومقدما كيف
مايشا انشا اولنان خانه لردن اولوجهله يكيدن ياپيلان خانه لرك دها راحت ومحكم
اولديغى جمله يه ارائه واثبات اولنملى ونقش ورسم ونحت صنعتلرنده دخى انجق وطن
اوغرنده بيوك خدمت ايتمش اولنلرك ابقاى نامى خدمتلرنده بولنمق اوزره اذكيادن برمقدار
كسان بوصنعتلر ايله اشتغاله تشويق وآت وعربه قوشى محللريله رياضت وعافيت بدنيه يى
ايجاب ايدن واسع اويون ويارش ميدانلرى تنظيم قلنمليدر و بلاد بعيده دن كلوب وغالى
بهالره صاتيلور اقمشهٔ زرتارى ومصور ومنقش اوانئ سيم وزرى و بهارات وعرق واكسيرى
يساغ ايله مفروشاتك پك چوق طيانور صورتده قوى وساده اولمسى حقنده تدابير
لازمه نك اتخاذيله فقردن شكايت ايدن بعض شهرلر اهاليسنه لزومدن زياده نقدر اشيايه
مالك اولدقلرينى حس ايتديرمليدر — دوام صلحى آرزو ايدن حكمدارك دائما جنكه مهيا
بولنمسى اقتضا ايده جكندن الات وادوات حربيه نك مكمل ومنتظم حالده بولنديرلمسنه
غيرت واقدام اولنمليدر بناء عليه تمور وتونج و پولاد اذابه واعمال ايدن استادلرى
طوپلتديروب روزوليال فرونلر ووقعانلر مثالى اشعال ولوازم ترسانه دخى اكمال اولنمليدر زراعت
اولان اراضينك بعض محللرى نفوسجه قلت وعدم غيرتدن ناشى بالكليه متروك اولديغى
وياخود كركى كبى حراثت اولنمديغى حالده اومقوله اراضئ معطله شهرده زائد عن
اللزوم بولنان ارباب حرفته تقسيم ومحصولاتدن قدر مناسب شئ ويرلمك شرطيله
همحوار بولنان مملكتلردن جلب اولنه جق اشخاصه دخى يرلر و يرلمك اسكان وابوا

اولنمليدر وبو وجهله اراضئ خاليه ازوقت ظرفنده معمور وتزوج ايتمك استيوب عدم
قدرتی مانع اولنلرك ويركولری تخفيف ايله امر تزوج وتناسل ممكن مرتبه ترويج وهركسك
مقابلۂ سعی وخدمتلرنده خاك پاكك ايده جكی مكافاتدن جمله سی متعيش ومسرور اولوب
چوجقلر كوچك ياشلرندن فاميليالرينه امداده باشليه رق الك اوفقلری قيرلرده قوزيلری
دها بيوكلری طاغلرده قيونلری ودها ياشليلری بابالريله برابر تارلالرده چفتلری رعی واداره
ايدرك خانه لرنده قاريلری زوجيله چوجقلرينه حيوانلردن چيقاردقلری سوددن آشلر
ويوغورت كلوب ايصنوب راحت ايتلر ايچون آتشلر حاضرليه جقلرندن چوبانلر دودكلری
اللرنده تركيلر سويليه رك وچفتچيلر صبانلريله بوينی ايكی طرفه صاللار رواغراغر اياق اتاريورغون
اوكوزلرينی سوررك كلدكلرنده اتشك قارشوسنه صره لنوب پشوردكلری كستانه لردن
ويازدن حفظ اولنان ميوه لردن يرلر وغم فردادن آزاده خاطر طتلی اويخويی بكلركلر
امر حكومت وحكمرانی امور مشكله دن اولوب سركارده بولنانلر اخلاق حميده اصحابندن
اولمدقلری صورتده امور عامه يی هرج ومرج وايو آدملر اولورده اصلاح حال ومصلحتلرينه
چاليشورلر ايسه بدمنشان وبجروشان طرفلرندن اولنان اعتراضاته مقاومتده سرمايۀ
اوقات حياتيه يی خرج ايدرلر نشوونمالری فاميليالرندن زياده لازم ولابد اولان اطفال
تربيه سز قالوب منصبه كچدكدن صكره عزل وتبديللری محن ومشاقيله اوغراشلقدن
ايسه سركاره كچه جك قابليتی ويره جك تربيۀ مقتضيه لرينه اب عموم مقامنده بولنان حكمدارك
تقيدات متماديه سيله ذوق وسفاهت وقباحتدن وكذب وتزوير وفضاحتدن قاچنوب وطنلرينه
محبت وجنكاوران كذشتكانك ستايشلرينه الفت ايدرك دوستلری حقنده محب وعادل
ودشمنلری عليهنده بيله معتدل اولملريله بركسه يه كوتيلك ايتمك وحشت احوال حياتيه ودهشت
احوال مماتيه دن اشد اولديغنی كوش هوشلرينه طولديرمق ايچون مكتبلر ورياضت بدنيه يی
مؤدی اولور انواع لعبك اجراسی ضمننده وسعتلی ميدان ومحللر ياپديريلوب او يونلرده اقرانه
فائق اولنلرينه بادئ شوق وهوس اوله جق بعض تحف وطرف اهدا وغنی وفقيرديميوب
عقل واندامنی بكندكلری قزلر ايله تزوج وتأهللرينه پدر ومادرلری طرفندن رخصت
اعطا قلنمغله اززمانده كسب كمالات ومصالح معتنابهاده استخدامه اهليتلرينی اثبات
ايدرلر امر حرب مجهول العاقبه خطوب جسيمه دن اولوب برطرفده ظفر ونصرت قوۀ
قريبه يه كلديكی حالده ادنی مرتبه ده برحالك وقوعيله غالب مغلوب اولديغی واقع اولديغنه
بناء كارپيكاره هرنه صورتله باشلانلسه وغلبۀ كليه يه نائل اولنسه بيله اهالينك ازالمسی اراضينك
زراعتسز قالمسی تجارتك كيرولمسی قانونك اجرای احكامی كوشيوب طبايعك بوزلمسی
وچوجقلرك تحصيل معارفده حايلاز لغمسی نظامات عسكريه وضابطۀ بلديه نك سكته لنمسی
جهتلريله اعدايه اولنان ضرر قدر جانب غالبك ملكنده زياد وقوعی متحقق وبوتقديرجه
نيل افتخار ومظفريت ياخود توسيع خريطۀ حكومت آرزوسيله بغير حق متجاوز واسالۀ

خون بیگناهان نزدنده جائز اولان حکمدار کارایده‌جك صره‌ده ضرر ایتکه مستحق اولور
بر مملکتده هنکام صلح وصلاح متمادی اولدیغی حالده اهـالیسی تجارب حربیه‌دن
ذاهل ورفته رفته طبایع ناس راحت تپروری ایله الفتلنوب قیمت وغیرت ملیه زائل
اوله‌رق سائر ملل محاربه سهولت غلبه‌دن فائده مند وحربك اتیان ایده‌جکی نتایج
مضره‌دن قاچنور ایکن عدم قدرت مدافعه‌دن ناشی ربقهٔ رقیته رقبه بنداوله‌جقلری
درکار بولندیغی جهتله شو حال منتج الالدن احترازا چوجقلرك پیچیدهٔ قماط مهد
وجود اولدقلرندن برومدحیهٔ پهلوانان ایله قولاقلری الشدیریلوب اقتضای ترتیب
تربیه وتعلملری هرشیئه قابلیت ذاتیه‌لرینی مورث اوله جغندن دوست ومتفق اولان
ملتك ملت آخرله حرب وضربی ظهورنده ایچلرندن طبعا مستعد حرب وستیز
وصاحب فهم تیز اولنلری سچیلوب کوندریلوب اوکرندیرلملریله بین الملل شهرت وشان
فراوان قزانیلوب بوصورتده سائر دولتلر اول دولتك اتفاقنه طالب وفقد اندن
مضطرب اوله‌جقلری حسبیله وقوع حربی تبعیده ومدت صلحی تمدیده مدارقوی
اوله‌جق قدر کفایه طوائف عسکریه‌نك نظام وانتظاملرینه وملل اجنبیه تعلیمات
وحرکاتنی بیلور ادملرك استخدامنه دقت واعتبار وحرص وشان املیله ایقاع غوائل
حربیه‌دن اجتناب کوسترمکله برابر ظهور حربدن دخی قورقیوب وقت ضرورتده
مستعد ومهیا اولدیغنی اشعار ایدنجه همجواری اولان دولتلر سودای غوغا وجدالدن
دور وجلب خشنودیٔ قلبنه مجبور اولملریله زمان صلح وصلاح اوزون ومعموریت
سکان بلدانی متزاید وافزون اولوب متفقلردن بری دیکریله جنکه آهنکه استعداد وتهیؤ
کوستردیکی تقدیرده دخی اولا واعلای تدابیر متوسط آشتیٔ راحتبخش اولمقدرکه
بوطریق ایله فتوحاتدن زیاده شرف وشهرت اکتساب واجانبك تعظیم ومحبت احتیاجنی
اجتـلاب ایدرك امانتکار اسرار وعهود وشروط عمومیه‌نك محافظه سنده حاکم ذی
اقتدار اولمغله اول مملکتك حکمداری برمقتضای وظیفهٔ حکمداری اهالیه حکم
ایتدیکی قدر انلره‌ده اعتماد وامنیت صفت مرضیه سیله اجرای نفوذ ایلیه جکندن
همای عنوان وشانی دیاردن دیاره طـائر ورایحهٔ طیبـهٔ نام عدل اتسامی بلاددن
بلاده سائر اولوب خلاف معدلت کندوسنه اعلان عداوت ایده جك اولنلر اسبا ب
اقتدارینی حاضر وآماده بوله جقلرندن بشقه امنیت عامه یه سبب اولدیغندن محافظه سی
بابنده همجوارینی پرسلاح والذتیاب صلح وصلاح کوره جکلرندن تابع خوف وهراس
وطالب حسن استیناس اولورلر اشته بوصورت حصار استوار وقلل وبروج فلکمداردن
زیاده متین برقلعهٔ حقیقی ورصین ایکن دریغاکه اکثر حکمداران خیالات کاذبه یه
فریفته وبوشرف سرمدی شهراهندن کریخته اوله‌رق شاردر بیلارجه کوتلنمش اولان
اولو اغاجك سـاق کبیری صورت مطلوبه‌یی قبول ایدن تازه فدانه بکزه مدیکی

کبی پیرانك دخی عادات مألوفه‌لرندن تحویلی محالاتدن و نادراً خطالرینی
اعتراف وتأسف ایتسه‌لر بیله مخ استخوانلرینه ایشلمش اولان علت پیری تأثیرندن
قورتیله‌مدقلری مجرب ومسلم حالاتدندر – حیف صد حیف که بهره ور عقل وادراك
اولمیان شیر شیرو پلنك پلنك ایله چکا چنك جنك اولمیوب جنسنك غیریله صواشور
ایکن بیچاره ابنای بشر روی ارضده درد المدن عبارت عمر قصیره مظهر
اولوبده مغایر مقتضای عقل وادراك بری برلرینی آغشتهٔ خون هلاك ایتمك روامیدر
عالمده بو عربده وغوغاندر – انسانلرك آکوب بچمکه قادر اوله‌جقلرندن زیاده اراضی
یوقیدر – فتحکارلق نامی اغورینه برحکمدار ممالك بلدانده ایقاد نار قتال وسکنه‌یی
غلا وبلادن کرفتار دوشاخهٔ ضرورت حال ایتمکدن ایسه جنکدن دائما صاقنوب
برملتی ملت دیکرك هجوم وظلمندن محافظه نیتیله حین احتیاج حقیقیده حربی اختیار
ایده بیلمیدر یوخسه حرص وحظ نفس ایچون آچیلان حرب دشمندن زیاده بادیٔ
اظلام ملکنه مضرت ایده‌جکی مجربدر – رأس ادویه پرهیز وحمیه‌در – ذهن وفکرك
راحتی ویوریمك وایشلمك ایله وجودك ریاضتی سبب تصفیهٔ دم وعلت ادامهٔ صحت
نی آدمدر – شبههٔ موهومه قرینه‌سیله برانسان نصل مجازات اولنه بیلور بوقپو آچیلنجه
افك وافترادن کیم قورتیلور – برمجرمی کمال رفق واعتدال ایله استجواب وصغر وکبر
تهمته کوره تکدیر وعتاب ایتملیدر – حرکت وزوالی غیرقابل کورینان ارض شحت
التندن یواش یواش حفر ونحت ایله دفعة سقوط ایدوب یارلر واوچورملر پیدا ایلدیکی
کبی برحکومت ظالمه دخی قوت جبر وتعدی ایله نقدر ثروت وسامانه مالك وفرمانفرمای
ممالك اولسه قاعدهٔ اجباریه‌سی عاقبة العاقبه اندراس اساسنه علت وآلت قویه اولور
حکمدار عاقل اصول حربیه‌یه واقف اولوب صلحی دخی سوملی ونتایج حرب وصلحه
معلوماتی اوله‌رق جنکدن حذر ایتملیدر – تجربهٔ امور ایتمامش ضعیف القلب وساده
دل حکمدار زمام حکومتی ناهلانك اللرینه ویروب دلالت غرضکارانه‌لریله اکثریا باب
حرب وضربی اچارکه اصل محل حساب واجتناب بوراسیدر

درون بلده مزین ومعمور وخارجی خراب ومغمور اولمسی باشی بیوك واعضاسی ضعیف
وکوچك وجود اعجوبه نموده بکزدیکندن برملتك دارات واحتشامیله مملکتنك
حالی بیننده برنسبت متناسبه اولمسی اقتضا ایدر – هر برحکومتده ایکی درد دشوار واردر
بری حکمدارك جریان ارادهٔ کیفیه‌سیدر که آرزوی مزاجندن غیری قانون وقاعده‌یه
اعتبار ایتمینجه عقلا قبول زوایهٔ خمول وارباب غرض وطمع دیوان حشمت وعنوانه ابواب
متنوعه‌دن دخول وحلول ایله طوغری‌یی کیمسه‌دن ایشتمیه‌رك اهالیٔ ممالکی اسرا
وممالیکی حکمنه کیرمسی حالنك امتدادی برکمانك کیریشی غایت مرتبه‌ده کریلوبده
کوشه‌لمامکدن دفعة قیرلدیغی کبی ملك وحکومتك بادیٔ ویرانی وبربادی اولور دیکری

زینتدرکه بیوکدن کوچکه سرعت سرایتله تسمیم مزاج ملت ایدر برعلتدر چونکه
اعضای خاندانی حکمداری وصغاری کباری تقلیدو کذا او کذا کیمی ثروتنی کوسترمك و کیمی
فقرینی ستر ایتمك ایچون درجاتنی تزیید ایده ایده یکحال وبویله برشی مضری دخل ایده مدکلرندن
فضله صانکه اهالی حرث وزرع اراضیدن تعیش ایده مزلرده بو یولده اغنیا صرتندن
بچنورلرنه مضرتی وارد رمطالعهٔ خطا کارانه سنی کوسترمکده همقال اولملریله رفته رفته
لوازم یومیه دن عد اولنان بیهوده مصرفی اداره امرنده هر کس مال قزانمق وخلقی
طولاندرمق سوداسنه دوشوب میدان یکارده وسائر کارده یارلق ایدنلره وهنر ومعرفت
کوسترنلره اعتبار اولنمامغله آفت سفاهت استیلا واحداث انواع بلا ایلیه جکندن دفع
واصلاحنك چاره سی دائرهٔ حرکات ناسی تحدید ایده جك قانون معدلتمقرون ایسه ده
بوده هر کسك اجرا ایده جکی شی اولمیوب مکر که بر حکمدار فیلسوف افکار ذاتنده مثال
اعتدال ارائه سیله مفلس محتشملری معیوب وشرمسار وملك وملتنی وارستهٔ ضرر وخسار ایلیه
حکمدار غافل مفردات امور ایله چوق اوغراشوب محتاج رأی صحیح اولان مصالح
جسیمه یی دکری درجه سنده دوشنمز حالبوکه وظیفهٔ حکمداری هر شیئی کندو کورمکدن
عبارت اولمیوب بویله فوق الکل بولنان ذات معلا جناب ادارهٔ امورایدن وکلایی امتحان
وانتخاب ایدوب علی وجه العموم جریان مصالحده غیرت ورخاوتلرینه کوره ترفیع وتنزیل
درجات ومکافات ومجازات ایله چالشدیرمقدر یوخسه مواد جزؤیه ایله یوریلان ذهن
قوت ولذتی اولمیان دردشرایه دونوب ملاحظهٔ مصالح مهمه ایده مز فی المثل برنغمه کار
دوزکون سازواوازی طوپلیوبده احداث اصوات متناسبه یی بردائره ده برلشدیره مامالك
یاخود برمعمار بیوك دیرك وتراش وتسویه اولنمش طاشلر تدارك ایدرك یاپه جغی بنانك
قوائم وزوایای موافقه سنی تعیین ایده مامك کبیدر شرقی اوقیان کمسه برقاچ ابو شرقی
اوقوسه ده ینه خواننده اولوب اصل اداره ایدن سنکتراش اولوب هیئت کلیهٔ
بناٌیی مطالعه ایلیه جك ینه معمار اولدیغی مثلو حکمدار بو کاردن هیچ برینه مدید
ابتدار ایتمدیکی حالده جمله سنی ینه کندوسی یاپدیره جغنه بنأ منفعتی ملك وملته راجع اولان
مصالح کلیه نك ایلرولسنه بر وجه تعمیم صرف ذهن سلیم ایدرك حکومتنی سازموزون وبنای
رصانتمون کبی یاپملیدر حکمدار عاقل متدین اولوب فقط منازعات مذهبیه نك فصلنی اهل
واربابنه حواله ایله جانبین معارضیندن هیچ برینی التزام ایتمیه رك نهایة النهایة ویریله جك قراری
خللدن وقایه ایتملیدر حکمدار اولان ذات منازعات شخصیه نك رؤیتنی بالذات قبول ایلدیکی
حالده خلق اطرافنی صاروب باشلیجه شیلری مطالعه یه میدان ویرمیه جکلرندن بشقه محاکم
ومجالسی عبث حکمنده قاله جغندن مفردات امور ایله قطعا اوغراشمیوب قانونه حواله ایتملیدر
وتأهل ماده سنده فلان قزینی فلانه ویرسون یوللو تنبیه واراده قاملیاسنه داماد ووارث
انتخاب ایده جك والدو والده نك حریتنی سلب وامحا واهالینك مشاق منزلیه لری

مسئولیتنی المغی اقتضا ایدرامر خارج العاده اولمغله حقیقة مکافات ایده جك ادمی وارایسه دیون مکافاتیه سنی اغنیانك قزلرینی ویردیرمکله خلقك کیسه سندن اوده میوب قابلیت صحیحه لرینه وقدم خدمت استقامتلرینه کوره بعض اراضیٔ خالیه ایله حاللرینه مناسب رتبه ومنصب ویرمسی وانعام واحسانی فضلهٔ معینه سندن تعیین ایتمسی ایله سایه سنده کسب رفاه ایتدیرملیدر ـ شعرك اعلاسی وادناسی چوق ات کوروب زائد ونقصانی وضعف وتوانی بیلنلرودواوین اشعار مطالعه سنه علاوة شاعر ماهر اولنلر ایله الفت وصحبتدن بیلندیکی کبی انسانلرك دخی سقیم ومستقیمی فعله چیقارمق دائما حاللرینی مطالعه وتدقیقه منوط و بوده خارجده براز ادم کورو بده برقاچ کلمات رسمیه سو یلشمك وفضیلت واستحقاق اطلاق اولنان شیئٔ الفاظ متناسبه استعمالندن کنایتدر ظنیله حقیقت فضیلتدن وایه ومایه سی اولمیه رق انجق اصطلاحاتیله افتخار ایدنلری سویلتمك ایله وجود بولمیوب معلومات ومکانتی موثوق ومعتمد اولان ذواتدن حصال اولنه جق وقوف اوزرینه خلقك ضعف وقوتلرینی تصویر ایدن افکار ذهنیه لرینی ولیاقت صحیحه لرینی خارجه چیقارمغه مربوط اولدیغندن نمایش صدق کاذب ایله شهراه انصافدن خفی انحراف ایدنلرك قیاس اجسامه مخصوص اولان اولچی مقامنده کی قوهٔ ممیزه دلالتیله حاللرینی ظاهره چیقاروب عقول سلیمه اصحابنك تصدیق ایده جکلری صورتده اعلان حکم ایتمك کرکدر یوخسه ابنای ادمك حریتنی واوزرلرینه اولنان حکمك غایتنی بیلمیوب معدل ترازوی تقویم امور عامه اولان فضیلت واهلیت صحیحه یی ارامقدن اینجه رك مداهنلرك کذب واغفاللرینه اغتراراً روی ارضده اعتبار واعتماده شایان انسان یوقدر اعتقادیله الفت واحوال خفیه لرینی خلقك تجسس وتحقیق ایلدکلرندن غفلت ایله امرار ایام حیات وانهماك لذات شهوات ایدنلر قولاغوز وقپودانی اولمیان سفینه یه راکب و بحر بیکران حیرتده غائب اولان کیمسه یه تشبیه اولنمغله لباس صداقتکاریده کورینان محیل ومکار اشخاصدن علی الدوام صاقنوب ارباب صداقت وفضیلتی بولدقده حوصلهٔ هضملرندن زیاده نفوذ وثروته نائلیتله مزاجلرینی افساد ایتمیه رك انلری وواسطه لریله بولنه جق ادملری مناصب کبیره وصغیره ده استخدامدن انتفاع واحوال تبعه یه کسب اطلاع ایتملیدر الندن ایش کلورفنا ادملری خدمات دولتده قوللانمق جائز اوله مز ایسه ده چونکه بومقوله اشرار برارالق دسترس کاروبار و بعض ذوات ذوی نفوسه چاتدقلرندن تبعد کلیلرنده مضرت درکار اولمغله بردرجه یه وارنجیه یعنی احکام مبرمهٔ زمانیه یه اتباعاً اومثللولرك مدت استخداملرنده تارو پود اسراردن یدلرینه دعوای محرمیت امور ایده جك سررشتهٔ امانتکاری ویرلمیه رك ادارهٔ موقتدلری هنکامنده الده بولنان برقاچ اصدقانك معاونتلریله ادملر یتشدیروب کوچك ایشلرده استخدام واعظام ومناصب رفیعه یه نصب وتعیینلرینه اهتمام ایله ارکان دولت

استحکام حقیقیسنی بولنجه حسب الزمان خدمتده بولنمش اولملرینه رعایة هر برینك معامله مناسبه ایله دفعنه واومقوله لرك ظهوره کتوردکاری محسنات من جهة ینه سیئات عدادندن معدود اولمغله بعد ذا بوقاعدهٔ مضره نك دخی رفعنه همت اولنمليدر ــ مصالح دولتده استخدام اولنمق اوزره اهلیتلو ودرایتلو ادم یتشدرمك ظن اولندیغی قدر مشکل وچوق زمانه محتاج اولمیوب حال یأس ونومیدیدن ناشی کوشهٔ انزوا واختفایه مائل یاخود فضیلت ذاتیه ایله میدان المغه فقر وفاقه سی حائل اولمش ادملر بولندیغندن برکره مصلحت اربابنی انتخاب ایتمك نیات صحیحه سی اثاری کورلنجه منزوی ومأیوس اولنلر سرنمای ظهور وکوچکلرده انلرك اثرلرینه اقتفا یتشوب رفته رفته مسانـد کبیره ده مستعد رتق وفتق امور اولورلر دائرهٔ فاخرهٔ ثروت وسامانده مولود وهر استدیکی حاضر وموجود اولان پرنسلر اثنای راهده تصادف ایتدکاری بر بیچاره نك حالندن متأثر اولورلر ایکن صاحبی طرفندن چوبانه اصمارلنان سوری کبی ید ادارهلرینه ودیعهٔ جناب خدا اولان تبعه وزیر دستانی برکدره اوغراسهلر نقدر مرحمت ایتملری لازم کلور حکمدار بولنان ذات معدلتعنوان بر سوری یه نظارت ایدن شبان یاخود فاملیا بیننده پدر مهربان کبی اولوب بی ادبانی تأدیب وفرمانبرانی تطییب ایله بنی ادمه خدمت وحفظ ناموس قوانینی التزام ذمت همت ایدرك هر حال وحرکتدن شادان ودنیا واخرتی معمور وابادان اولور کیفیت خلقت انسانیه نه غریبدر که ادم آرزو ایلدیکی شیئی براوردهٔ دست تصرف ایلدکده هیچ صایوب نائل اولدیغی ادراك حصولنه قدر خلجاندن خالی اولهمز ــ صبر هر کارده تأنی واحتیاط ایله حرکتی نصیحت وصاحبنی کندو منفعتنه وناسك اوزرینه اهلیت ریاسته دلالت ایدر بیوك فضیلتدر صبرسزلق بادیٔ نظرده قوت وشدت قلبیه مقتضیاتندن کورینور ایسه ده عند الحقیقه اویله اولمیوب زحمته تحمل ایده مامکدن نشأت ایدر صفات مذمومه دن اولمسیله ادمه نفع وضرری وخیر وشری حساب ایتدیرمیوب میوه سی دها کماله ایرمامش اغاجلرك داللرینی قردیرر ودق ایلدیکی بابك کشادینی بکلمیوب کسر ایتدیرر ومزروعاتی حلول اوان حصادندن اول بچدیرر که بونلرك جمله سی فنا وضمننده مأمول اولنان ایولکلرك ظهور وخفاسی عالم رؤیاده مشاهده قلنان شیئك وجودی حظ نفسه مؤدی اولمسیله آن انتباهده کم ونابدید اولدیغی مثللو انسان مؤبد أید تملك ننده ظن ایلدیکی شیئی دفعة غیب ایده جکنی اشعار ایدر نیجه معنا اولدیغی مجرب ارباب نهادر ــ حکمدار عادل نوبت حکومتنده شرف ومفخرتی طریق اعمارده ارایوب هرکسی سویلدوب از کیمسه یه اینانملی دائما الدانمقدن قورقوب الداندیغی تقدیرده دخی خلقه بیلدرمکدن احتراز ایتاملی اهالی یی سووب سولمك فضیلتنی خاطردن چیقارمیوب حاکم ومحکوم بیننده محبت اولمینجه اخافه اقتضا ایدر ایسه ده خطرناك علاج استعمال ایدرجه سنه کدر واسف ایله استعمال ایتملی وبر

مصلحتك ابتدادن مقدم انتهاسنى دوشنوب بعد المباشره غيور وثابتقدم اولمليدر حكمدارانك
استحصال منافع مهمه يه همتلرى قرنا بعد قرن باعث نيك نام وعكسى سبب تقليب
اسايش قلوب انام اولمغله جسيم ومهم مصلحتلر اوزرينه رأى خفيف وسخيفنى قبول
ايتديرمكدن نيجه فرصتلرى فوت وحال ياس وفتورده ادمه تمنىٔ موت ايتديرن هواى
نفسه ايدا او عيوب اعظم خزائن قلبيهٔ انسانى ومنبع عقل وعدل كاراسانى اولان
خوف خرابى برآن خاطردن چيقارماملیدر (☼ مجموعهٔ فنون ☼)

(اشبو مواد حكميه بندينك عباره سى ارهسنه وضع اولنان (ـــ) خط اشارتى)
(فقره نك تمام اولديغنه دلالت ايلديكى اخطار اولنور)

معارف عموميه نظارت جليله سنه شرفيرا دولتلو صفوت پاشا حضرتلرى طرفندن دار الفنون عثمانى كشادنده ايراد بيوريلان نطق

جمله يه معلوم اولديغى اوزره علمك فضائلى بحثنده نقدر سوز سويلنسه ينه حقيله بيان
وتعدادى ممكن اوله مز ملت اسلاميه نك تحصيل علوم وفنونه ترغيب وتشويق امرنده
قرأن كريمك حاوى، اولديغى آيات بينات ولسان معجز بيان جناب نبوتمآبدن
شرفصدور بيورلمش اولان احاديث شريفهٔ حكمت ايات جمله نك معلومى اولان
كيفياتدندر اهالىٔ مصر قديم ايله اسكى يونانيلردن صكره علمك قدر ومزيت وشرفنى تقدير
ايدنلر عربلر اولوب خلفاى عباسيه دن هارون الرشيد ومأمون زمانلرنده علوم وفنون
حقنده كوستريلان رغبت داخل حوزهٔ حكومتلرى اولان محللرده الحالة هذه
مؤلفات جليله وآثار معتبرهٔ علميه لريله مفتخر اولديغمز برچوق ذوات مشهوره نك
ظهورينه سبب وعلت اولمش واسپانيا عربلرى ايسه برطاقم ملل واقوام
وحشيه نك غليان وحركتلريله روما اولرك انقلاب وانحلال حكومتلرندن صكره
اول حوالى برقاچ يوزسنه لر متوارىٔ سحاب جهل ونادانى اولهرق علوم وفنوندن
بركونه اثر قالمامش اولديغى برزمانده بياغى اونودلمش درجه سنه كلمش اولان علم طبابتى
يكيدن احيا وفن عمليات جراحيه يى مجددا اختراع ايلمشلردر وايكيوز سنه يه كلنجه يه قدر
حقيقت وكيفيتى واجزاى متركبه سى اكلاشيله ميان نيجه شيلرك كشفنى موجب اولان نيجه
صنايعك ايجاد واختراعنه باعث وبادى بولنان فن وعمليات كيميائيه مخترعات عربدن اولديغى
مثللو حساب وعلم جبرى دخى انلر وضع وتأسيس ايلمشلردر وكلدانيلردن منتقل اولهرق علم
هيئت دخى بونلرك زمانلرنده خيليجه ايلرولیوب حتى جسامت كرهٔ ارضى حساب ايچون معدل
النهارى بولمق اوزره مأمون خليفه زماننده اوروپايه مخصوصا ادم كوندرلديكى دخى
روايات موثوقه دندر وعربلر علم حيوانات ونباتات ومعادن واحجار اوزرينه پك چوق كتابلر
تأليف ايدوب موسيقيده بيله ايلرولمشلر ايدى وابتدا كاغدك چينلولردن النه رق حريردن
وبعده پاموق زراعتنك انتشارندن صكره پاموق وكتاندن اعمالى وباروتك اول باول انلر

طرفندن استعمالی وتحری قبلهٔ شریفه ایچون پوصله ایجادی دخی عربلره نسبت اولنمقده در بونلرك انقراضلرندن صكره علوم وفنون اوروپا قطعه سنه کچدرك هله بر یوز سنه دنبرو پك زیاده ایلرولمش وآثار جلیله سی اولمق اوزره بولندیغمز زمانده خیر تبخش عقول نیجه نیجه مخترعات عجیبه واحداثات غریبه کورلمکده بولنمشدر وبولندیغمز عصری ابتدای خلقتدن بوآنه دکین مرور ایدن ازمان واعصاره غبطه فرما ایدن واپور وتلغراف الکتریق مثللو حیرت افزای عقول اولان اختراعات عجیبه محض فن حکمت طبیعیه نك ایلرولمسیله وجوده کلمش آثار جلیله دندر وبو کوردیکمز غرائبدن ماعدادها نیجه اختراعات موجود اولوب بونلر پیدر پی تصادف اولندقچه کورلمکده وکیفیت ایجاد واختراعی موجب تعجب وحیرت اولمقده در کرچه معرفت حقایق اشیا قوهٔ مدرکه وعقول ضعیفهٔ بشریه یه مستور اولوب وحقیقت مکوناته کسب وقوف درجهٔ استحاله ده ایسه ده نیجه مفرد ظن اولنان عناصرك کیفیات حقیقیه سی اشبو فنون جلیله واسطه سیله بیلنوب بوجهتله درجهٔ قدرت وعظمت الهیه برقاتدها تعین ایلمشدر ظلام جهل ونادانیده قالان افراد بشر یالکز مشهوداته نظرله اکتفا ایدوب اهل علمك قوهٔ علمیه ایله واقف اولدیغی سرائر کونیه یه مطلع اوله میه رق کیدر وبوجهتله درجهٔ قدر خالق المکوناتی فهم وادراك ایده میوب بولندیغمز کرهٔ ارضه نیجه ملیون سنه لر وساعتلر وکونلرله بعدی اولان ثوابت وسیارات ونجوم بیعدادی پك یقین ظن وقیاس ایلر واهل علم ایسه جوهواده پرواز وزیر طبقات ارضده تك وتاز ایله برچوق احوال فلکیه وارضیه یه کسب وقوف ومعلومات ایله قدرت خالق بی انبازه کمال عجز وابتهال ایله نظر ایلر وعلوم وفنون بو حال اوزره کوندن کونه ایلرولر واحوال عالم بوسیاق اوزره کیدر ایسه بو کونکی کون نظر تعجب واستغراب ایله باقلقده اولدیغمز مخترعات ایلروده درجهٔ عادیه ده قاله رق قوه دن فعله ایصالی محال عد اولنان نیجه تصورات ذهنیه نك مبدل حقیقت اوله جغی وعقل بشرك نه بیوك شیلر وجوده کتوره جکی شو مقدمات مشهوده دن استدلال اولنه بیلور وعلومك علی الانفراد خلقت ذاتیهٔ بشریه یی انواع فضائل ایله تزیین ایتدیکی کبی بر مملکتك مدنیت ومعموریتی دخی بوکا متوقف اولدیغی درکاردر دولت علیهٔ عثمانیه نك بدایت تشکلنده ایکی یوز سنه مدتده علوم وفنونه کوستریلان رغبت واصحاب هنر ومعلومات حقلرنده اظهار اولنان معاملهٔ تشویق وحرمت براولقدر مدت دخی دوام ایتمش واوروپانك ملل متمدنه سیله دخی اختلاط ومناسبت حاصل ایدیله رك انلرله برلکده ترقی بولنه کیدلمش اولسیدی بوکونکی کون ممالك دولت علیه دخی دها بر بشقه حالده بولنه رق ممالك سائره نك ترقیات علمیه وصناعیه سی بزده دخی کماله ایرمش اولور ایدی هر نصل ایسه برطاقم موانع ومشکلاتك حیلولتی جهتیله علوم وفنون بر دائرهٔ محدوده داخلنده

دوران ايله احتياجات زمانيه‌يى تعقيب ايده‌مامسيله هنوز درجهٔ مطلوبه‌يه واصل اوله‌مامشدر و بو حالى موجب اولان يعنى علم معاش خصوصنده تأخرمزى استلزام ايدن اسبابك برى بلكه اعظمى مبادلهٔ افكاره طريق بولنميه‌رق برايكيوز سنه‌مدت حال انزواده كبى قالمش اولمسيدر زيرا علوم عقليه‌نك ايلرولمسى انلرله مشغول اولنلر بيننده مداولهٔ آرا و مباحثه‌منوط اولوب ملل متمدنهٔ اوروپا ايشته بو تقريب ايله ترقىٔ معارفه قدرتياب اولمشلردر بزم ايسه علمى چينده دخى اولسه ارايوب المقله مأمور تز معلومدر بناء عليه و بحمده تعالى براز وقتدنبرو علوم وفنونك ايلرولمسى حقنده دولتجه اتخاذ بيوريلان تدابير ثمره‌سى اولمق اوزره خلقجه تحصيل هنر ومعارفه كركى كبى رغبت حاصل اولمش ومكاتب رشديه‌نك وضع وتأسيسى بو مقصدك حصولنى تسهيل ايلمشدر بو مكتبلرك تأسيسى وكشادى تاريخنه دكين ممالك دولت عليه‌ده خدمات ملكيه واقلام ودوائر سلطنت سنيه‌ده استخدام اولنمق ارزوسنده بولنانلر وسائر كونه اسباب تعيش ارايانلر ايچون برمحل تحصيل علم وهنر موجود دكل ايدى خداوند كار خلد آشيان حضرتلرى زمانلرنده بو مقصدك حصولى نيت خيريه‌سيله دار السلطنة سنيه‌ده وبعده ممالك محروسه‌نك بعض طرفلرنده رشديه ناميله مكتبلر كشاد اولنه‌رق وضع اساس بنيان معارفه همت بيورلمش اولديغى حالده جناب رب متعال سرير شوكت مصير اجلال وعافيت واريكهٔ خلافتده مؤبد بيورسون وجود مكارم آلود جناب جهانبانيلرى بو ملك ودولته برعطيهٔ مخصوصهٔ الهيه اولان ذات شوكتسمات حضرت پادشاهى افندمز حضرتلرينك مبدأ جديد سعادت اولان جلوس همايون ميامنمقرون ملوكانه‌لرى روز فيروزندنبرو انتشار علوم وفنون ومعارف حقنده مصروف وسزاوار بيورلمقده اولان ترغيبات سنيه واولبابده شرفصدور بيوريلان ارادات خيرآيات شاهانه‌لرى ثمرات جليله‌سى اولمق اوزره كافهٔ صنوف مختلفهٔ اهالى اولادلرينى تحصيل هنر ومعارفه سوق وتشويق ايلمكده وبو يولده اختيار مصارف برامر مجهول اولديغى حالده شمدى اولاد صاحبلرى حال واقتدارلرنجه برچوق فداكارلقلر اتمكده اولدقلرندن ازوقت ظرفنده ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك هيچ بر كرسىٔ ولايت والويه وقضالرنده رشديه مكتبى اولمدق محل بولنميه جغى شو برقاچ سنه ظرفنده كوريلان آثاردن استدلال اولنمقده اولديغى كبى مؤخرا شوراى دولتده تنظيم ايله اجراى احكام مندرجه‌سنه ارادهٔ سنيهٔ جناب پادشاهى متعلق وشرفصدور بيوريلان معارف نظامنامه‌سنك بالتدريج اجرا آت فعليه‌سى دخى بو نتيجهٔ مطلوبه‌نك حصولنى تسهيل ايده‌جكى دركاردر وجملهٔ محسنات عصر جليل همايوندن اولمق اوزره غلطه سرايى تسميه اولنان مكتب جسيم اعدادىٔ عسكرى اولكى سنه مكتب سلطانى ناميله ليسه‌يه تحويل اولنه‌رق درونده الحالة هذه ملل مسلمه وغير مسلمه‌دن التيوز نفرى متجاوز شاكردان تحصيل علوم ومعارفه

چالشمقده درلر و بوندن ماعدا فقرا اولادی و كيمسه سز ايتام ذكور واناث ايچون دخی دارالشفقه ناميله كذلك بش التيوز شاكرد استيعاب ايده جك صورتده بر بيوك مكتبك بنا وانشاسنه ارادهٔ مكارم معادهٔ حضرت شهرياری شرفصدور بيورلمسيله برمدت قليله ظرفنده رسيدهٔ ختام اوله رق كشادی مأمول بولنمشدر فنون وصنايع متنوعه تحصيلنه مخصوص اولمق اوزره صنايع مكتبی ناميله سلطان احمد جوارنده بيوك بر مكتب تشكيل وتأسيس اولنه رق بونده دخی التيوزی متجاوز اطفال اهالی سايهٔ احسانوايهٔ حضرت شاهانه ده تأمين احوال اتيه لری مقصديله تحصيل هنر وصنايعه صرف مقدرت ايلمكده درلر اشته سالف الذكر نظامنامه احكامنجه اول امرده مكاتب رشديه وبعده اعداديهٔ ملكيه وسلطانيه ده علوم وفنون مرتبه يی تحصيل ايله شهادتنامه الوب چيقه جق شاكرداندن تحصيلات واقعهٔ علميه ومعلومات متنوعهٔ مكتسبه لرينی برقات دها اكمال ايتمك استيانلر ايچون دخی دارالفنون نام وعنوانيله بنا وانشا اولنوب هيئت وكلای فخام حضراتنك بالذات كشادی رسمنك اجراسنده بولندقلری اشبو مدرسهٔ علميه نك تأسيسيله تحكيم اساس مدنيت صحيحه يه همت بيورلمشدر و شمدی يه قدر ممالك دولت عليه ده صنايع نفيسه تسميه اولنان فنونك رواجی اولمامق جهتيله بر بيوك باب تعيش مسدود قالمش ايسه ده بوندن بويله بو فنلرك دخی تحصيلنه صرف اعتنا اولنديغی حالده براز زمان ايچنده بوراده دخی آثار علميه سی وكتب ورسائل تأليف وترجمه سی وسائر امور تحريريه ومعارفه تعلقی اولان برچوق خصوصات ايله اشتغال سايه سنده بيكارجه كسانك تعيش ايده جكلری مأمول قويدر دوام تعيش يالكز خدمات دولتده بولنمغه متوقف اولميوب النده هنر ومعرفتی اولنلرك هر صورتله تعيشهٔ يول بوله جقلری وكسب ثروت واقتدار ايده جكلری نيجه امثالی دلالتيله مثبتدر ملت عثمانيه وصنوف اهالیٔ سائره هيچ بر وقتده بويله بر عنايت سنيه يه مظهر اولمامش اولدقلرندن بو لطف جليلك قدر وقيمت جهانبهاسنی تقدير ايله اولادلرينی كيجه يی كوندوزه قاته رق تحصيل علم وكماله تشويق ايتملری وامر مخابره وسير وسياحتجه حاصل اولان تسهيلات وعلوم وفنون وصنايعك ايلرولمسيله آن بان وجوده كلمكده اولان اختراعات على الدوام تغيير احوال وعادات ايله احتياجات جديده حصوله كتورمكده اولديغندن صنوف اهالیٔ ممالك شاهانه دخی ايجاب عصر وزمانه توفيق حركتله علوم وفنه وصنايعده از هر جهت ترقی يولنی طوتملری لازمه دندر همان جناب حق ولی نعمت بيمنت افندمز حضرتلرينی ممالك شاهانه لرينك مستلزم سعادت حالی اوله جق بومثللو نيجه آثار خيريه يه وتأسيسات جليله يه موفق بيورسون آمين

﴿ حالا مقام صدارت تعظيمايه رونق بخشا ابهتلو دولتلو عالی پاشا حضرتلرينك ﴾

﴿ صيد تشكرينی حاوی مابين همايونه تذكره سی ﴾

دلپذير نعمت عديم النقمت فراوانی وسيراب ماء الحيات الطاف بی پايانی اولديغم وعنايت

جليله لرندن برذره سنك فريضهٔ تشكرينى ايفادن عاجز بولنديغم ولى النعمت بيمنتمز پادشاه شوكت سپاه افندمز حضرتلرينك حق ناممستحق مستمندانه وبارهٔ صداقت ستارهٔ عبيدانه مده مبسوط الاجنحه اولان نسر طائر مكارم ظاهر حضرت شهنشاهيلرى جمله سندن اولمق اوزره تلطفا وتكرما دون اخشام احسان بيوريلان محصولات صيديه ظل افكن فرق مباهات ومفخرت كمترانه م اولدى اعجز چاكران جناب پادشاهى واحقر بندكان حضرت خلافتپناهى اولان بوعبد كمينه نك بو وجهله مخطر وتشريفه سزاوار بيوريلان تنزل ومرحمت حضرت ملوكانه قوللكزجه والله العظيم مبالغه سز اوله رق جهانى وبلكه جانى دكر برلطف جليل جديد وبراحسان بيعديل مراحمبديد اولمغله وادئ شكر كذارى ومحمد تكاريده لسان حال ومقال كمترانم دمبسته ولال وصحراى شرح وتفصيل مافى البالده قلم عجز رقم عبيدانه م همپرواز مرغ شكسته بال اولمشدر همان جناب حق وفياض مطلق بوملك ملته وبندكان صداقت سيرته عطيهٔ عظيمهٔ الهيه سى وجمله نك باعث سعادت مستقله سى اولان شهريار ملك نهاد وشهنشاه معالى نژاد مدالله ظلال رأفته على مفارق العباد افندمز حضرتلرينى تخت عاليبخت كامكارى وكامور يده مخلد وابدنشان وسايهٔ توفيقا توايهٔ جناب ظل اللهيلرينى الى الابد آسايش بخش خلق جهان بيورمسى دعاى مفروض الاداسنى زيور زبان تذكار ايتمكده اولديغمك بروقت مناسبده خاكپاى توتياساى حضرت خلافتپناهى يه لطفا عرض وافاده سى وابستهٔ رأى عالئ خديويلريدر اولبابده اراده افندمكدر

عالى پاشا حضرتلرينك محمود نديم پاشايه جواب اوله رق مكتوب موزون

اى مروت پيشه ودولتپناه ❊ وى وفا انديشه ولطف آكشناه ❊ اى كريم الطبع محمود الخصال ❊ اى نديم بادئ اعلى الفعال ❊ نامهٔ منظومهٔ لطف اسلوبكز ❊ شقهٔ مهر وكرم مصحوبكز ❊ اولدى بزم آراى شوق ابتهاج ❊ هامهٔ توقير واعزاز اوزره تاج ❊ راه سبكى ويردى چشمه تازه روح ❊ جان ودل بوالدى مألندن فتوح ❊ اوقويوب تكرار ايدوب از برلدم ❊ صكره حرز جان وش حفظ ايلدم ❊ سرتسر معناى فرختزاسنه ❊ بلكه هر لفظ سرورافزاسنه ❊ ايرى ايرى بيك تشكر ايلسم ❊ نه ديسم اولبابده نه سويلسم ❊ ايده مم ايفاى حق محمدت ❊ بوله مم لايقلى تعبير ولغت ❊ ايلدم آنك ايچون بى اختيار ❊ عزم وادئ تسيير واختصار ❊ اعتراف عجز ايله خير دعا ❊ خاتمه اولسه بومكتوبه سزا ❊ ربمز دائم ويره اقبال تام ❊ عمركز افزون ايده حق والسلام

حالا مقام جليلهٔ خارجيه يه زينت آوراولان بهجتلو دولتلو فؤاد پاشا حضرتلرى مأموريت مخصوصه ايله برالشام ده ايكن نشان عثمانيك برقطعه سى

کندولرینه احسان بیورلمش اولدیغنه دائر علی پاشا حضرتلری طرفندن کوندریلان تبریکنامهٔ سامینک صورتیدر

مؤسس بنیان رصین الارکان دولت علیه واصل الاصول شجرهٔ ثمرهٔ سلطنت سنیه نام خیر اتسامنه اوله رق بوکره تأسیس بیوریلان نشان عالیٔ عثمانینک برنجی رتبه‌سندن برقطعه‌سی حق احق عالیلرنده اولان توجهات جلیلهٔ جناب ملوکانه‌نک نشانه‌سی اولمق اوزره قریحهٔ صبیحهٔ حضرت پادشاهیدن اوله رق ذات والای نظارتپناهیلرینه احسان بیورلمش اولدیغندن کمال افتخار ومسرت ایله ارسالنه مبادرت قلندی حقا که دولت علیه اغورنده شمدی یه قدر هر برحال ومحلده وخصوصا اواطر فی تشریف دولتلرندنبرو ظهوره کلان خدمات جلیلهٔ آصفانه‌لری وذاتا پیرایهٔ موقع اعلا اولان قدر جلیل داوریلری اقتضاسنجه بویله برعلامت فاخره ایله تزیین سینهٔ بی کینه‌لری احق صدوروشو التفات قدرعالیلرینی تقدیر ایدن اصدقایه مورث مسار نامحصور اولمغین دعای مفروض الادای حضرت تاجداری یه تردیفا اثنیهٔ علیهٔ تزاید عمر وعافیتلری تکرار ایله ایفای وظیفهٔ تبریک وتهنیته ابتدار اولندی اولبابده اراده افندمکدر افندم حضرتلری

عالی پاشا حضرتلرینک قوائم نقدیه‌نک تداولدن النمسی ایچون تشکرنامهٔ بلاغت اسلوبی

سرمایهٔ افتخار وحیاتمز اولان دولت علیه یه محض بخشایش الطاف واکرام الهی وملک وملتک مؤسس بنیان عمران ورفاهی اولان ولی النعمت بیمنتز ولی النعمت جهان پادشاه خلافت عنوان وشهنشاه عمیم الاحسان افندمز حضرتلرینک مبدأ انواع فیض وسعادت اولان جلوس همایون شوکتمقرون جناب تاجداریلرندنبرو نیجه آثار جمیله وجلیله‌سی مشهود عیون عالمیان اولان علو همت وکمال موفقیت حضرت ظل اللهیلری انحلال آور تعقید مهام دولت وشفا ساز اسقام مسام ملک وملت اولمغله بونعمت عظمی وعنایت کبرانک تشکرات مفروضه‌سی السنهٔ خواص وعوامده هربار مقدمهٔ مناجات وخاتمهٔ اذکار وتحیات اولدیغی حالده نیجه سنین وایامدر که کساد دادهٔ بازارکاه معاملات انام ورواج افزای انواع مشکلات ومضرت انجام اولان قوائم فلاکت علائمک مسکوکات خالصهٔ عمار ملازمه تحویلی وبالجمله عباد اللهک مملوساز همیان ضجرت واضطرابلری اولان نقود ناسرهٔ الام واحزانک بویوزدنخی زر کامل العیار سرور بی پایانه تبدیلی اوله رق برکون ایچنده مشهود اولان تحویلاتی فوق العاده جمله‌مز ایچون برتاریخ جدید فوز وفلاح وحقیقة هیچ برتاریخده مثلی کورلمامش برخیر واحسان منتج النجاح اولمغین بای وکدا وپیر وبرنا واقویا وضعفا کافهٔ مسرور الفؤاد اوله رق دعای مفروض الادای تزاید عمر وشوکت

حضرت ظل اللهی یی تکرار یاد ایلمش وایلمکده بولنمش اولمسیله بو بندکان عجز عنوان حضرت شهنشاهی دخی عهدهٔ عبودیتمزه فرض عین اولان تشکر وتحمدی قلما دخی عرض ایتمك شرفنه نائلیت املیله من غیر حد رفع رقعهٔ شکرانیته جسارت ایلدك هر حالده امر وفرمان حضرت من له الامر کدر

﴾ حالا مجلس والا رئیسی ابهتلو دولتلو کامل پاشا حضرتلرینك سلیمان پاشا ﴿
﴾ طرفندن کلن مکتوبه ارسال بیوردقلری جواب لطیف ﴿

هر حرف مکارم ظرفی موصل سرور غیر محصور ومآل محاسن اشتمالی مرسل الریاح آرام وحضور اولان احساننامهٔ معالی موفور وعنایت نشورلری بوکره مشرف رس راحهٔ وصول وظهور اولوب بحمد الله الملك الغفور حلب الشهبا قدوم مبروك عالیلریله دار السرور وفرق بندکانه مده توجهات سنیه لری کماکان مستقر وتمادی الصدور اولدیغی مفاد عالیسندن استفاده واستبشار اولنه رق احقر من مور اولان بو عاجز صادقلری حقنده بو وجهله دخی مبذول ومبذور اولان التفات علیهٔ سلیمانیلری بندهٔ کمینه لرینی حائز نصاب مفخرت وحبور اتمکله سلیمان طبع محاسن نبع کرامیلری دائما محرم حرمسرای بلقیس صفا وهدهد آمال واقبال آصفانه لری آن بآن پرواز نمایای سبای انتظام اولمسی ادعیهٔ مفروضه سی هر دقیقه وزمان بخلوص الجنان ایصال قبولکاه جناب خالق الانس وجان قلنمقده در افندم حضرتلری

﴾ نشان عثمانینك وصولنه دائر فؤاد پاشا حضرتلرینك مقام صدارته ﴿
﴾ تحریر ایلدکلری تشکرنامه ﴿

جناب فیاض مطلق مجرد بودین مبینی تأیید وبنیان سلطنت سنیهٔ ابدرهینی تشیید بیورمق ارادهٔ صمدانیه سیله وجود عالمسود مراحم آلود حضرت پادشاهی یی بوملته احسان وبو احسان ایله بوجه عباد صداقت نهادی کامران بیورمش اولدیغندن کافهٔ امر وفرمان حکمت بیان حضرت ظل اللهی ملهمین حقیقیه ایچون بر نشان وقاطبهٔ احوالده محاسن مآثر همم باهر الحکم جناب خلافتپناهی توفیقات وتأییدات لهیهٔ دلیل وبرهان اولدیغی جهتله بودولت قوی الشوکتك نقطهٔ فیض مداری وملتك سرمایهٔ افتخاری اولان نام فیض اتسام عثمانی یه نسبتله بر نشان معالی شان تأسیس بیوریله رق بویله برهمت بلند مرتبت حضرت شهنشاهیدن طولایی جملهیه عائد اولان فخر ومباهاتدن قوللریدخی حصه دار اولمق یتر ایکن مجرد لجهٔ مرحمت وعنایت حضرت ولی النعمته پایان اولمدیغنی اعلان ایچون اشبو نشان عالینك برنجی رتبه سی بو عبد در مخریدهٔ حضرت پادشاهی یه دخی احسان بیورلدیغی تبشیریله شرفصادر اولان فرماننامهٔ معالی علامهٔ جناب صدارتپناهیلری پیرایهٔ هامهٔ عبیدانهم

اوله‌رق نشان عالی دخی شرفورود ایلدیکندن شمسهٔ والاوجمائل حضرای مباهات افزاسی کمال تعظیمات واحترامات ایله زیور سینهٔ عبودیت قلندی حق نامستحق بکترانه‌مده متوالیا ضیابخش اولان نیرخیر احسانات حضرت ولی النعمت ایچون لیاقت بکترانه‌م ذرهٔ موهوم الوجودك شعاع آفتاب جهانتاب ایچنده اکتساب انوار ایتمسنك عینی اولدیغندن بوحالده عرض شکرانیته قالقشمق بنه کندیمه وجود ویرمك اوله‌جغندن یالکز عجز وابتهال بندکانه‌مك بیانیله هرحالده اقدم فرائض بیلدیکم دعای بقای عمر واجلال وشوکت حضرت پادشاهی‌یه برقاتدها حصر انفاس ایله بویوزدن تحدیث نعمته صرف مقدرت ایلمکه چالشدیغم وشویله برعاطفت سنیه‌یه مظهریتم بنه دلالت وحمایت خدیو اکرمیلریله حاصل اولدیغندن منتدار احسان بی امتنان جناب وکالتپناهیلری اولمغله برابر ادعیهٔ لازم التأدیهٔ دوام فر واقبال داوریلرینه مواظبتده بولندیغم محاط علم عالیٔ صدارتپناهیلری بیورلدقده اولبابده وهرحالده امر وفرمان حضرت من له الامرکدر

﴾ فؤاد پاشا حضرتلری سرعسکر اولدقلرنده سردار اکرم حضرتلری طرفندن کلن تبریکنامه‌یه ارسال بیوردقلری جواب ﴿

ارسال بیوریلان تبریکنامهٔ سامیٔ اثرکرامیلری رسیدهٔ دست توقیر وحاوی اولدیغی عبارات نوازشکاری باعث سرور کثیر اوله‌رق دعای بالخیر دولتلرینك تکراریله مصالح لازمهٔ سپاسداری‌یه مبادرت اولندیغی وصفت جلیلهٔ عسکریه‌لرینه مشارکتله مباهی وبوکا عائد اولدیغی وجهله تسهیل مصالح علیه‌لری امرنده ازدل وجان صارف مساعی اولدیغم مثللو ذات والای سردار اکرمیلرینك دخی اظهار آثار متقابله ایله تسریر قلب صدق انتمایه همت بیورملری اخص آمال ایدوکی بیانیله ترقیم ثنانامهٔ عاجزی‌یه مسارعت اولندی افندم

﴾ کامل پاشا حضرتلرینك صید تشکرینی حاوی مابین همایونه تذکره‌لری ﴿

جناب رب بی انداد اورنك آرای عدل وداد وسایه بخشای مفارق عباد اولان پادشاه عالمیان پناه ولی النعمت خلافت منقبت افندمز حضرتلرینك امر وفرمان سلیمانی عنوان جهاندارانه‌لرینه نسر طائر ساهرهٔ سمایی وانواع تحیز ارض ومافی مسخر ومنقاد بیورسون آمین هیچ برشیئه استعداد ولیاقتم واشعهٔ آفتاب توجهات جهان افروز ملوکانه‌لرینی تلقی‌یه ذره اقتدار واهلیتم یوغیکن محض مرحمت وعنایات چاکر پرورانه آثار جلیله‌سندن وآزر تماند خداوندانه جملهٔ جمیله‌سندن اولمق اوزره امتثالا لکریمهٔ (احل لکم الصید) بودفعه رغبت بیوریلان شکار مکارم آشکارلك محصول نعمت موصولنده بودانه‌چین خدمت دولت بی نهان و یاالشکر تدوم النعم اقتضای

حکمت احتواسندن نائل وایه اولان عبد کمینه‌نك دخی حصه‌دار نوال عنایات علیه بیورلمسی نه‌درجه‌لرده مستلزم فیض حیات وسرمایهٔ فخر ومباهات اولدیغنك عرض وبیانده قال وقلم عبیدانه‌م عاجز ولال وهرنقدر فریضهٔ شکرگذاری ومحمدتکاری یه صرف بارای اقتدار ایلسم عشر معشارینی اداوایفا امر محال اولمغله ذمت عبودیته فرض مکتوب وزیور سرلوحهٔ ارباب قلوب اولان دعوات مفروضهٔ خلافتپناهی تکرارینه وقف انفاس حیات ایلدیکم معلوم عالیٔ خدیوانه‌لری بیورلدقده امر وفرمان حضرت ولی الامر کدر افندم حضرتلری

کامل پاشا حضرتلرینك محمود ندیم پاشا حضرتلری طرفنه ارسال ایلدکلری جواب

مایهٔ محاسنوایهٔ دولتلرنده مودوع دست قدرت وتحریتکردهٔ ارباب بصیرت اولان جواهر خواطر افروز بنده‌نوازی بوکره رسیدهٔ دست اخلاص پیوست اولان احساننامهٔ آصفانه‌لری مطالعهٔ ومزایای سامیه‌سنده باهر اللمعان وهرحرف لطائف ظرفنده مندرج بولنان معانیٔ دقیقه شایان نظر اعتبار وامعان اولندیغنه بناء توجهات سابقه ولاحقهٔ علیه‌لرینی بربر تفکر سبب تکرر تشکر اولمغله تشکر ایلرم واحساننامهٔ عالیکزك امثالی کبی جوابسز قالمامسی صددینه کلنجه شمدی یه قدر صوب کترانه‌مه کرمنامهٔ آصفانه‌لری کلمش ایسه جوابی یازلمشدر جوابنی ویریرم هرنه‌ایسه جناب علی الالقاب دولتلری نظیر ومثیلی نابود بروجود ممدوح ومحمود اولدقلرندن ثنا ودعای دولتلرنده تجویز قصور اولمدیغی معلوم سامیلری بیورلدقده اولبابده اراده افندمکدر افندم حضرتلری

کامل پاشا حضرتلرینك مدحت پاشا حضرتلرینه ارسال ایلدیکی مکتوب

ادارهٔ امور مهمه‌ده مهارتی معلوم عالمیان وهرمنصبه لیاقت وکفایتی دوندن بوکوندن عیان اولان ذات ستوده سمات دولتلرینك چوقدنبرو مستحق ونزد ارباب بصیرت وتقدیرده جدیر ولایق اولدقلری رتبهٔ سامیهٔ وزارتی احراز ودشمنك جاننه شیش اورمق ایچون نیشه کیدوب اهلیت ذاتیهٔ دستوریلرینی ابراز بیوردقلرینی مشعر ومبشر اولان ایکی قطعه احساننامهٔ مشیرانه‌لری مطالعه وفحاویٔ مضامین حاویسندن حصوله کلان مسرت ومفخرتك بیانی لسان خامهٔ اقتداره وقرطاس تطویل واختصاره صیغمیه جغندن بوراسنی شهادت قلبیهٔ دولتلرینه حواله ایله دعوات موفقیت علیه‌لری تکرار قلندیغی معلوم عالیلری بیورلدقده اولبابده وهرحالده امر وفرمان حضرت من له الامر کدر

كامل پاشا حضرتلرینك سلیمان پاشا حضرتلرینه ارسال ایلدكلری جواب

ثریا مضامین وشایان تعبیر نو زمین اولوب بوندن مقدم دست آرای تكریم واحترام اولان احساننامهٔ آصفانه‌لرینه عریضهٔ جوابیه ترقیمنه عزیمت حجازیه حاجز ودعای عالئ داورانه‌لریله اكتفا جائز اولدیغی حالده نجم طالع خدیوانه‌لری آفتاب توجهات جهانبانیدن لمعه‌دار وادرنه ایالتی شرف ولایت دولتلرندن محسود هردیار اولدیغی دیكر عنایتنامهٔ چاكر پرورانه‌لرندن بیلنه‌رك بوصورتده مظهر فیض توجه عالی وبربری اردنجه پایتختدن پایتخته والی اولملری مقارنت توفیقات صمدانی‌یه دلیل جدید ودعای رسمئ خلوص پرستان زمانه‌دن استغناسی بدیدا اولمغله دور ودراز تصدیعدن احتراز واختیار قاعدهٔ ایجاز قلنادی اولبابده

كامل پاشا حضرتلرینك سلیمان پاشا حضرتلرینه جواب

دل اكاها ولایتپناها اهالئ ایالت ودین ذات تقوا سمات آصفانه‌لری مثللو اهل دین مراعئ مراسم وآیین عاقبت اندیش دوربین بروزیر صاحب یقینه محتاج اولدقلری جهتله حق عالئ آصفانه‌لرنده منصبی وقوعبولان توجهات جلیلهٔ حضرت پادشاهانه‌یی تبریكه وسلسلهٔ انتباه داورانه‌لرینی یداخلاص مؤیدایله تحریكه ابتدار اوزره بولندیغم حالده عادت سنیهٔ دولتلری ایجابنجه سرعت وسبقته ینه لطف وعنایت علیه‌لری ارزان بیوزلمسی هربارتتابع توجهات بنده نوازیلرندن شرمسار اوله كلدیكم كبی بودفعه‌دخی مع الحجاب یمن موفقیت دورانه‌لری دعواتی معروض بارگاه جناب رب الارباب قلندیغی بیان معرضنده تقدیم عریضهٔ عاجزی‌یه جرأت ایلدم اولبابده اراده افندم حضرتلرینكدر

منشأت عزیزیه فی آثار عثمانیه

(ذكر مقدمات وقعه)

برمدتدنبرو مطرودا ومستنفلا پتره بورق خارجنده واقع برسرایده انداختهٔ كوشهٔ ذل وحقارت اولان ایمپراطورك زوجه‌سی قترینه صورت احوالدن بغایت متوحشه اولوب اوته‌دنبرو مركوز ضمیری اولان قوجه‌سنك خلع وتنزیلی ماده‌سنی تعجیل ایتمك واجبات اموردن ایدوكنی جزم ایلدیكنه بناء اقامت ایتدیكی زاویهٔ خمول وعزلتدن اوچ قولدن ایقاظ فتنه‌یه دامن درمیان غیرت اولمشدر برقولك سركرده‌سی اولان *لیفور اورلوف* نام كمسنه مقدما دلی پترونك قتل ایلدیكی استرلیچ نفراتندن برینك حفیدی اولوب طوبجی اوجاغی ضابطلرندن غایت دلبر وفرط جرائت ایله نامور بریكت اولمق جهتی وكمسنه واقف اولمیه‌رق قترینه‌نك مداوم فراش فضاحتی اولان كروهدن اولدیغی حسبیله سائر اورته‌لرده بولنان ایكی نفر قرنداشنی وبعض نفرات وضابطانی اضلال

اتمشیدی ایکنجی قول باش وکیل سابق معهود ❊ بستوجفك ❊ وقتندنبرو افساد اولنان معلوم الاسامی رجال وکباردن عبارت واوچنجیسی ❊ داشقوف ❊ نام اون سکز یاشنده بر قاریننك واسطه‌سیله اضلال اولنمش رجالدن وسائردن مرکب دیکر برطاقم ارباب مفسدت ایدی مسفوره قترینه ذکر اولنان اوچ قولی یکدیکرینی واقف ایتمیه‌رك استادانه قوللانوب اقتضاسنه کوره بشقه بشقه اعمال وتحریك ایلمسی بادئ استغراب اوله‌جق حالاتندر اوچنجی قوللك سرکرده‌سی اولان ❊ داشقوف ❊ دیدکلری زن پرفتن معهوده ورونچوف قزیننك کوچك همشیره‌سی ایکن پدر واقرباسنك اصولنه مخالف اوله‌رق قترینه‌یه شدت تعلقی اختیار واکثر ایامده یانندن ایرلمیوب کاه مطالعهٔ کتب اثار وکاه ملاحظهٔ فنون مکر واحتیال ایله امرار لیالی ونهار ایتمکده ناشی ایکیسی همجسم وجان اوله‌رق بینلرنده محرمیت کامله حاصل اولمشدرحتی قترینه‌نك برمنوال محرر مطرودا ومغضوبا پتره بورق خارجنده‌کی سرایه نقلی ظهورنده فتانهٔ مرسومه لمصلحة پتره بورقده قالوب سرای ایمپراطوریده وشهرده جریان ایدن احوالی نقیر وقطمیر قترینه‌یه تحریر ایدر ایدی زیرا علم ومعرفت ودسیسه ومفسدتده تحصیل کمال ومهارت ادعاسنده اولوب خلع ونصب ایمپراطور کبی بر مصلحت جسیمه‌نك عهده‌سندن کله‌جك اولور ایسه نام وشهرتی مشهور افاق اوله‌جق ظن باطلنه ذاهبه اولمشیدی اکا کوره غیرت وکرمیتی مزداد اوله‌رق اعمال فساده‌سعیی حددن بیرون واوته‌دنبرو معلمی اولان اصلی اتالیالو برمفسد حیله بازه کشف رازایله برقات دخی استفادهٔ انواع مکر وفسون ایلدکدنصکره مفسده‌مسفوری قترینه‌یه سوق ایله سرکتابتی خدمتنه تعیین ایتدیردی مرسومان قترینه سایه‌سنده فائق الاقران ومالك اموال فراوان اوله‌جقلرینی فوروب برقدم اقدم واصل سرمنزل مرام اولمق فکری خواب وراحتلرینی کلیا سلب ایتمش ایسه دخی مطالعات بیهوده‌لری بردرلو فائده‌یی منتج اوله‌میه‌جغنی وبالکز دوست ایندکلری چند نفر عسکری نفراتی کافی اولمیوب لدی الاقتضا عسکری جلب ایچون انجه‌یه واصحاب شان ونفوذدن سرکرده‌کانه محتاج اولدقلرینی درك وتفطن برله ایمپراطور بچهٔ هالکه وقتندنبرو (۱) قزاق باش حطمانی اولوب ثروت ویسار وبین العسکر فرط شهرت واعتبار ایله معروف اولان ❊ رازوموفسکی ❊ نام کسنه افساد عسکر مصلحتنك تمام اربابی وایمپراطورك صبی اوغلی پاولونك لالاسی اولان پانین مدت مدیده‌دنبرو تجربهٔ امورایله کسب تفنن ایتمش برعاقل کارآزما اولدیغندن رای وتدبیرده جمله‌نك ارجح واليقی وایمپراطورك تمکدیر ایلدیکی رهبان طائفه‌سی اولولرندن اولوب بین المله اعتبار تام ایله شهرتشعار اولان برمتیره‌پولید نشر اراجیف ایله قلوب ناسی ایمپراطور حقنه تبرید وتنفیره الت اوله‌جق خونه‌نك اقویسی اولدیغی ملاحظه

---

(۱) قزاق باش حطمانی روسیه‌ده متوطن عموما قزاق طائفه‌سنك سرکرده‌سی اولوب جنرال رتبه‌سنده ووقت سفرده سرعسکر مثابه‌سنده در

ایدوب مسقورونی یکان یکان محرم ایتدکدنصکره فاجرهٔ مرسومه عسکری سرکرده لرندن وضابطان ونفراتدن بعضیسنی دخی بر تقریب ایله دائرهٔ اتفاقه ادخال ایلدی ذکر اولنان اوچ قوللردن فضله اوله رق پتره بورقده مقیم فرانسه ونمچه ودانیمارقه ایلچیلری ایمپراطورك طور و معامله سندن بالوجوه متنفر اولدقلرینه بناء رجالدن پیدا ایتدکاری طرفدارلری دخی ایمپراطوردن خشنود دکللرایدی زیرا ایلچیلر طرف پیدا ایتمك ایچون اقتضا ایتدکجه تملق ومداهنه یی و بعضا اقچه ایله اطماع صورتنی دریغ ایتمامك لازمهٔ مأموریتلرندن ایدوکی درکار ومسقولو ایچنده مداهنه وتلطیفه رغبت ایتمزوار ایسه اقچه یه طیانه جق فرد واحد بولنمق احتمالی اولمدیغی اشکاردر بوصورتده ظهور وقعه ده طبیعتیله ملتحق سلسلهٔ عصیان اوله جق برطاقم رجال دخی موجود وآماده ایدوکی معلوم ایدی ایشلر بو صورتی کسب ایتدکدنصکره رؤسای عصاة یکدیکرلك حالندن خبردار ومتحد القول والقرار اولدقلری ملابسه سیله مخفی برلرده عقد جمعیت و بعضا قترینه یی دخی جلب ایله مصلحتك وجه اجراسنی مشورت اوزره ایکن ایچلرندن مرسوم ☼ پانین ☼ ایمپراطورلق عنوانی لالاسی اولدیغی صبی یه ویرلمك ووالده سی اولان قترینه وصایت طریقیله حکومت ایتمك شقنی ترویج قیدنده اولمغله بینلرنده اختلاف وشقاق واقع اولدی اثنای مباحثه ده لالای مسقور قترینه یه خطاب ایله مرامکزنه اولدیغنی بیلورم اوغلکزی صندلیٔ حکومتدن دور ایتمك سوداسنده سز لکن سز اسکی مسقوچارلرینی عرقندن وهیچ اولمز ایسه ولایتلرندن دکل ایکن باشلو باشنه ایمپراطورلق ادعاسنه استحقاقکز ندر مسقولوکبی قدیمی وجنك اور برملت انحالت حکمدارینك برقزینی ایمپراطورلغه قبول ایتمك احتمالی هیچ عقلکز تجویز ایدرمی وملت مذکوره بیوك پترونك احفادندن برینی غائبا وخاسرا پایهٔ صندلیٔ ایمپراطوریده پامال ذل وحقارت ودیکرینی مضیق حبسده افتادهٔ کوشهٔ مذلت اولدیغنی کورنجه فتنه واختلال منقطع اوله میه جغی خاطرکزه کلمزمی هله حالکزه چسبان اوله جق مرتبه دن زیاده یه رغبت ایتمیك الحالة هذه سزه لازم اولان نفسکزی تهلکهٔ حاضره دن صیانت ایتمکدر والیوم جسارت ایتدیکمز حرکتی قانون حق وصوابه تطبیق ایچون سعیکز مصلحت مخصوصه ضمننده اولیوب انجق اوغلکز ایچون اولدیغنی کوسترمکدر دیو مردانه وخلوصانه افادهٔ حال ایلدکده حضار مجلس مبهوت ومتحیر وقترینه دخی برمدت اختیار سکوت ایله متفکر اولدقدنصکره مقابله برله سرد ایتدیکك دلیلر واقعا قویدر لکن الزام اوله میورم زیراسن دخی مسقولویی رعنا بیلورسن مادامکه امورلری اداره اولنور مدبرلرینك مبدأ ومنشأنی اره مزلر واوزرلرنده اولان مدبر اصحاب بطش وجلادتدن اولنجه اطاعتدن غیری برشی بیلمزلر متقدملرده منچیقوف و بیرن ومونیخ کبی متغلبلرك امثالی میدانده در بنم ایسه بنم انلرکبی اداره ایتیوب دائما اصول عدل

وحقانیت وقواعد حلم وملايمتی در پیش ایله کسنه‌یی کوجندیرمامکدر سنك درمیان ایلدکك فتن واختلالاته دائر مطالعاتك دخی عبثدر وقعه‌لر دائما ایمپراطورلرك حال صباوتنده وعنان اموروامور صی النده اولدیغی وقتلرده ظهورایده کلدیکنی اونوتدکمی والیوم ایمپراطور ثبات ومتانت ایله اداره‌ٔ ملکه برشخص قوی الاقتدار اولسه دردست اولان وقعه ماده‌سنی خاطره بیله کتورمامز ممکنمی ایدی قالدیکه سنك دردك اوغلم ایچوندر هنوز ولد صحیحی اولدیغی انکارایدن باباسی النده ترك اولنمقدن ایسه والده‌ٔ مشفقه‌سنه اعتماد اولنمق اولی دکلمیدر بنم ایمپراطورلغه هوسم انجق اوغلمه اولان کمال محبتمدن ومحافظه‌سنه معین اوله‌جق سنك کبی ذواتی دلخواهم اوزره مظهر مکافات ایتمکه غایت اشتیاقدن ناشی اولدیغی بیلمزمیسین بکا معین اولنلره علی الدوام متشکره اوله‌جغم ولازمه‌ٔ تشکری ایفا ایچون محتاج اولدیغم سرمایه‌ٔ اقتدارك تحصیلنی سندن مأمول ایلدیکم رعنا معلومك اولسون دیو ختم کلام ایلدی مع مافیه مسفور ٭ پانین ٭ ملزم اوله‌مدیغندن بردرلو نتیجه وقرارویرلمکسزین حل مجلس اولندی لکن مسفورك مرام خفیسی لالالق وسیله‌سیله صبینك ایمپراطورلغنده باش وکالت منصبنی تحصیل ایدوکی امر غیر مشکوك ایسه‌ده قترینه سائرلره بادیٔ غبطه وحسد اولمامق ملاحظه‌سنه مبنی مجلسده کلمات مطلقه ایله مکافات ماده‌سنی تذکیر وایما وصکره صراحة باش وکالتی مرسومه وعد ایله جلب وتألیفنه بذل سعی اوفی ایلدی بوندن قطع نظر مرسومه داشقوف لمصلحة مسفور لالا ایله ایکیده برده کورشدکجه طور واداسی قرین پسند اولدیغندن لالا طرفندن کندویه اخر کونه معامله‌ٔ شنیعه تکلیف اولنوب عدم قبولی بادیٔ اغبرار اولمشیدی شمدی مرسومه اولمقوله برامر خسیس ایچون بویله برذاتی کوجندیرمك طوراده مغایردر دیو تسهیلا للمصلحه بالغا ما بلغ تفریح قلبنه بذل وجود ایتمکین مسفور دخی اولکی فواندن رجوع ایله مطیبا وممنونا قترینه‌نك ایمپراطورلغنه رضا داده واولبابده هرکونه اختلاف وصعوبت برطرف اوله‌رق امر اجراسنده جمله‌ٔ متفقین حاضر وآماده اولدیلر قالدیکه وقعه‌نك حین ظهورنده نفرات عسکریه‌یی اعطای بخشیش ایله تشویق ایتمك لازمه‌دن اولمغله پتره‌بورقده مقیم افرانسه ایلچیسندن استقراض مراد اولندقده ایلچیٔ مرسوم اظهار ترد داثناسنده قترینه طریقنی بولوب برنفر انکلتره بازرکانندن مخفیجه یوز بیك روبله (۱) استدانه ایتمشدر اول اراقده مسفوره قترینه دوچار اولدیغی خوف وتلاش جانخراشدن ماعدا افعال قبیحه‌سنك اثری

---

(۱) روبله روسیه‌ده سیم سکه درسکه‌ٔ پادشاهی‌یه نسبت ایله بوندن قرق سنه مقدمنه کلنجه ایکیوز اقچه‌یه رایج اولمق اوزره اعتبار اولنور ایدی انجق صکره‌لرده فیئات اوینادیغندن اشبو کتابك وقت تالیفی اولان بیك ایکیوز اون بر سنه سنده اعتباری ۲۵۵ اقچه ایدی قاییق تعبیر اولنور باقر سکه‌نك یوز قطعه‌سنی بر روبله ایدر

اوله‌رق مخفیجه وضع حمل غائله‌سیله مضطر به اولدیغندن قوجه‌سی برتقریب خبردار
اولوب رای العین ماده‌یی اکلامق و بین الناس مسفوره‌یی تشهیر ایتمك نیتیله ناکهان
مقیم اولدیغی سرایه واروب اوطه‌سنه داخل اولدقده هنوز وضع حملدن فارغه اولوب
میدانده برشیٔ مشهود اولمدیغندن ایمپراطور مرسوم بوکا دائر مسموعاتنی افترایه
حمل ایله قالقوب کیتدی مع هذا مقدمکی ترتیبی اوزره تطلیق ماده‌سنده مصر و برمدت‌دنبرو
مشغول اولدیغی دانیمارقه سفری ترتیباتنك تکمیلی عقیبنده کندوسی دخی حرکته
حاضر اولمغله عزیمتندن بر کون مقدم زوجه‌سنك مقیم اولدیغی سرایه بینش طریقیله
وارمق و مرسومه‌یی اول کون حبس و توقیف ایله امر تطلیقده نتیجه ویرمك نیتنده ایکن
برحالت ناکه ظهوری تعجیل وقعه‌یه سبب اولمغله قضیه برعکس اولمق لازم کلدی
(ظهور وقعه واقعاد قترینه ایمپراطوریچهٔ روسیه) ازمانقدم احداث فتنه‌یی التزام
ایدن ارباب شورش واشوب زوالنه قصد ایتدکاری کسنه‌دن زیاده قاعدهٔ تیقظ
وبصیرته رعایت وتجسس وتحریده دقت ایلملری طبیعت مصلحت مقتضاسندن اولمغله
قترینه‌نك عونه وهواداراني ایمپراطورك جزئی وکلیٔ حرکات وسکناتندن خبردار
وایمپراطور مسفور غفلت کامله ایله اوقاتکذار اولوب حتی بعض خیرخواهان ومعتمدانی
وازجمله پروسیا ایلچیسی قراین احوالدن وسوسه‌یه ذاهب اولدقلرینه بناء ایمپراطوری
برقاچ دفعه اخطار وایقاظ سوداسنده اولمشلر ایسه‌ده متیقظ اوله‌میوب نهایة الامر
مصلحتدن اکراه ایتدم فیما بعد لسانکزه المیك دیو تنبیه ایلدی بوصورتده من کل
الوجوه فارغ البال ومامون الحال اوله‌رق دانیمارقه سفرینه متهیٔ عزیمت وچند روز
جنبش وصفاسنده دلداده اولدیغی وروبجوف قرینی وطائفهٔ زناندن برقاچنی استصحاب
ایله خارج شهرده واقع بر نزهتکاهه نقل ورحلت ایتمش اولدیغنه بناء کافهٔ ظهوراتدن
استجلاب فائده‌یه فرصتبین اولان قترینه‌نك عونه‌سی ایمپراطورك بوقدر نسوانی استصحابدن
مرامی قوجه‌لرندن تطلیق ایله مقربلرینه نکاح ایتدرمکدر دیو برطاقم ترهات وبونك
امثالی سرونی یوق نیجه‌ار اجیف ومفتریات نشریله ایجاد قیل وقالدن وعلی الدوام
لازمهٔ حزم واحتیاطی اجرادن بران فارغ دکللر ایدی جمله‌دن زیاده متهالکه اولان
معهوده داشقوف کمال وسوسه‌سندن محرم سر اولنلرك یاننه فردا فردا بر ادم تعیین
ایدوب نه طرفه واردقلرینی ونه اشلدکلرینی تحری وتجسسده غایة الغایه دقت ایلدیکندن
بو ترتیب من غیر مأمول تعجیل مصلحته سبب اولمشدر شویله که یوم موعود تقرب
ایلدیکی حسبیله محرملردن براورته ضابطی نفراتك بعضیسنه کشف راز ایتمش اولدیغندن
نفرات مرقومه‌نك بری سائر سرکردکانك خبری واردر ظنیله ایمپراطوری خلع ایچون
قالقه‌جغمز کون قنغیسیدر دیو اخشامدنصکره سرکرده‌نك برینه واروب سؤال
ایتمکله شخص مرسوم توقیف اولندیغی ایزینی کوزتمکه مأمور اولان جاسوس اکلاینجه

همان اول انده مسقوره داشقوفی بولوب ماجرایی على وقوعه نقل وتفصیل ومسقوره دخی زی وقیافتنی ارککك هیئتنه تبدیل ایدوب درحال بوخبر مهمی رفقاسنه افهام وخلال لیلده اتمام مصلحته قیام اولنمق خصوصنده جمله سنی الزام ایتمکده نناشی اوچ نفر قرنداش اولان اورلوفلرك بریسی قترینه یی بولندیغی محلدن قالدیروب قشلایه کتورمکه وایکیسی قشلاره واروب مرسومه نك ورودینه منتظرا اقتضاسنه کوره نفراتی تحریك واغوایه تعیین اولندیلرقترینه نك اول ایامده پیچ وتاب واضطرابی بردرجه یه وارمشکه پتره بورقدن خارج اوتوردیغی سرای نوا (١) نهری اوزرنده اولمغله برقاچ کوندنبرو بغچه نك بر کنارنده اولان مفرز ومستثنا بر قصره یاتوب حین حاجتده اسوج طرفنه فرار ایچون قصرك پیشکاهنده من غیر التزام برقایق توقیف ایتدیرمشدی بوحالت اوزره ایکن نصف اللیلدنصکره ناکاه اورلوف مرسوم ظهور ایتمکله عجالة قالقوب اماده قلنان هنطوه سوار ووقت شفقده پتره بورقده ترتیب اولنان قشلانك پیشکاهنده قرار ایدیجك منتظر ورودی اولان عونه سی تیز الدن قشلادن اخراج ایده بیلدکلری یالکز اوتوز نفر سولتاتلره رسم بیعتی اجرا ایتدیردیلر مسقوره سولتاتلرك بومقداریني کورنجه خیلیجه تلاش ایدوب هرنه ایسه تردد وقتی اولمدیغندن بوکیجه ایمپراطوری واوغلمی قتل ایده جك ایکن بیك جان ایله تخلیص کریبانه دسترس اولوب عرضکزه دوشدم دیو قشلایه التجا ایلدیکنی بیان اثناسنده سائر عونه سی پیاپی ظهور واورته زی ایاقلاندیروب ضابطاندن کیمی بیلدرك کیمیسی دخی ایشك اصلنی تحقیقه وقتی اولمدیغندن همان سائرلرك اثرینه اقتفا ایدرك جمله سی قسم بیعتی ادایه مجبور اولدیلر جمعیت تکثر ایلدکده طوبجی اورته لرینی جلب واحضار ضمننده خبر کوندرملریله ضابطلری بولنان صادق مستقیم بر ادم عجبا ایمپراطور وفات ایتدی دیو خاطرینه کلان شبهه یی حل ایچون جمعیتکاهه واروب مصلحتك صورتنی درك ایدیجك باشه چیقه جق ماده اولمدیغنی بالذات قترینه یه اخطاره جسارت ایلدی مسقوره دخی مجلدانه خطاب ایله سنك رای ونصیحتکی سؤال ایدن یوقدر نفراتکی الوب کاه جکیسین بوکا جواب استرم دیو سویلدیکندن شخص مرسوم شاشیروب هرحالده امرکزه اطاعت واجبۀ ذمتمدر دیو سرعت امتثالنی اظهار ودرحال واروب نفراتنی احضار ایتمکله ایکی ساعت ایچنده ایکیبیك عسکر قترینه نك باشنه تجمع ایلدی اهالئ شهردن ومقدما جلب اولنان رهبان طائفه سندن وافر خلق دخی جمعیته قاریشوب هیئت مجموعه لریله مسقوره یه رفاقت وتاریخ هجرتك بیك یوز یتمش بش سنه سنده واقع شهر حزیرانك یکرمی سکزنجی کونی على ما جرى العاده کلیساده اکسای تاج ایمپراطوری

---

(١) نهرنوا مسقوا ایچندن چیقوب پتره بورق پیشکاهندن بعدالمرور بالطق دکزینه منصب اولور

رسمنی اجرایه مسارعت ایلدکدنصکره ایمپراطوریچهٔ جدیده سرایه کوتورلدیلر اکثر
ناس هنوز خوابدن بیدار وصورت مصلحتدن خبردار اولمدیغندن کورولدیکی طویمجه
رؤیا میدر نشکل شیئدر بیله میوب رجال وکبار وسائرلری همان سرایه شتاب وعلی العمیا
ادای قسم بیعته باشلادیلر سرایه واراولدقده مرسوم اوغلو ❊ پاولوینی ❊ قوجاغنه
الوب سرای میداننده مجتمع اولان عسکره یوقاروردن کوسترمکله جمیع ناس اظهار کمال
سرور ایله دعا ایلدیلر اول اراقده ایمپراطورك هلاکی حوادثی درون شهرده نشر
واشاروخلقی زیاده تغلیط ایچون بربیوك جنازه سوق وبازاردن طولاشدریلوب کوتورلمك
حیله سی اختیار اولندیغندن غیری لاجل الاحتیاط شهرك خارجدن کله جك کافهٔ
موارد ومسالکی صوب وضعیله کرکی کبی تحکیم وترصین وچند روز مقدم مخفیجه طبع
ایتدیریلان بیاننامه نك وافر صورتلری اهالیٔ شهره ودول ایلچیلرینه طاغیلوب کیفیت
حال اعلان وتبیین اولنمغین بیان نامهٔ مذکور معلوم اولمق ایچون زیرده عینیله تحریر
اولندی ❊ صورت بیاننامه ❊ بز که جمیع روسیه لرك ایمپراطوریچه سی ایکنجی ❊ قترینه یز ❊
بالجمله صادق رعایامزه بیان ایدرز که روسیه دولتی نه کونه مخاطره ده اولدیغی جدا
وحقیقة غیرتکش وطن اولنلرك جمله سی عندنده معلومدر اولا ماتقدمدنبرو روسیه ده
ریشه کیر استقرار اولان ایین ومذهبمز بالوجوه اخلال اولنمغین اقصای مراتب افات
اوله رق یرینه اخر بر مذهب بیکانه نك ایجادینه رمق قالمشیدی ثانیا بو قدر قانلر
دوکیله رك روسیه دولتنك تحصیلی میسر اولان شان وشهرتنه ایراث شین اوله جق
وجهله مؤخرا پروسیا دولتیله عقد مصالحه اولدیغندن بشقه وطن عزیزه وسیلهٔ اطمینان
وراحت اولان نظامات داخلیه دخی پایمال اولمشدر بو صورتده رعایامز حقنه مرئی
اولان خطردن متأثره اولدیغمزه مبنی وجمله نك بخلوص البال اظهار ایتدکاری اشتیاق
وخواحشه رد ایله معامله اولنمق تجویز اولنه مدیغنه مبتنی صندلیٔ ایمپراطوریه قعودمز
اقتضا ایلدی دیو محرر در بیاننامهٔ مذکور بر طرفدن نشر واعلان اولنمقده ایکن
ایمپراطوریچهٔ جدیده عسکری قیافتی وکذلك عسکری زینده اولان معهوده داشقوف
رفاقتیله راکبا صفوف عسکریه ایچندن کذار وامر وتنبیهنه مبنی عسکره بخشیش یرینه
عرق ویرلدیکندن جمله سی نشئه دار اوله رق واوازهٔ دعا وستایشی تکرار ایدرك ینه سرایته
عودت ایله یرلو یرنده قرار وقوجه سی اوزرینه وارمق ایچون ترتیب عسکر ابتدار ایلدی
(ارسال باش وکیل ازجانب ایمپراطوو بسوی قترینه زوجهٔ خود) کشیدهٔ سلك تحریر
اولندیغی وجه اوزره ایمپراطور بی شعور بردولو وهم ووسوسه اولمیه رق نقل ایتدیکی
نزهتکاهده اجرای مذاق ایتمکده ایکن ظهور واقعه دن برکون مقدم جزئیجه رایحهٔ فتنه یی
استشمام ایدن بر ادم اواطرفه واروب تحقیقاتنی بیان ایتمك مراد ایلدکده کلامنه حوالهٔ
سمع اعتبار اولنمدیغندن حبس ودرزنجیر اولندی بو وجهله مرسوم غفلت کامله ده

وشهرده تحدث ایدن احوالدن اگاه اوله میوب پستراملن واماندۀ غنوده اولدیغنه بناء
قرناو مقربان وهمبزم الفتی اولان زنانی استصحاب ومقدم ترتیب اولندیغی اوزره قترینه نك
مقیم اولدیغی سرایه طوغری عنانتاب اولدقده اثنای راهده معتمدلرندن بری سیر
سریع ایله یتشوب قترینه نك سرایدن لیلا فرار وغیبتنی وسرای مذکورده عظیم
پریشانلق اولدیغنی مخفیجه اخبار واشراب ایدیجك مسفور رفقا وهمپالرینه سررشته
ویرمیه رك ایلرویه طوغری سوق مطیهٔ سرعت وسرایده زوجه سنك دائره سنه واروب
کمال تلاشندن طولابلره وارنجه بالتحری دقت ایلدکده مرسومه یی بوله مدیغندن
مستغرق دریای حیرت اولمشدر شهردن پیاپی خبرلر ظهوریله کیفیت احوالدن خبردار
اولمغله یانندە بولنان باش وکیل ایله لدی المشاوره قترینه نك بو جسارتی عبثدر اذنکز
اولور ایسه بن واروب الزام ایدرم دیو باش وکیل مرسوم اظهار متانت واولبابده تحصیل
رخصت ایلدیکندن پتره بورقه وصول وبالجمله قرنا ومقرباتی حاضر اولدقلری حالده
قترینه نك حضورنده مثول ایدوب طوتدیغکز ایش نتیجه پذیر مرام اوله جق ماده دکلدر
اولسه بیله مستمر اوله مز زیرا روسیه عسکری ودولتی یالکز پتره بورقده بولنان مستحفظین
اورته لرینه واهالی شهرده منحصر اولمدیغی ظاهردر بونلره استناد اولنور ایسه نتیجه سی
وخیم اولور برالای عقلسزادملرك سوزینه موافقت ایله زوجکز اوزرینه عسکر کوندرمك
جائز دکلدر بو مثللو حرکت ایله زوجکزی دشمن دائمی ایتمکدن ایسه طریق اعتدال
وملایمته سلوك ایتسه کز غلبهٔ عقلکز مقتضاسنجه هر مرامکز سهولتله حاصل اولمش
اولور دیو سویلدکده مرسومه اشته کوریورسون بنم مدخلم یوقدر ناچار خلقك
دلخواهنه تبعیت ایده یورم دیو مختصرجه جواب ایله صحبتی اوزاتمدیغنی واطرافنده
مداوم مقام خدمت اولان قرناسی کلمات مرقومه یی لدی الاستماع منفعل اولدقلرینی
وبرطرفدن خلقك فوجا فوج بیعته کلدکلرینی کورنجه سائرلر مثللو قسم بیعتی ایفایه
تجویز تردد ایتمدی صکره تکرار کلامه ابتدار ایله بن اصحاب سیفدن اولدیغمه بناء
شمدیلك خدمت المدن کلمیه جکی ظاهر اولمغله خانه مده اقامت ومحل سؤظن قالمامق
ایچون یانمده برنفر معتمدعلیه مباشر تعیینه همت ایلمکزی رجا ایدرم دیوسو یلیجك طبق
استدعاسی اوزره خانه سنده توقیف اولنمغین نتیجهٔ حال هرنه کونه اولور ایسه اولسون
وکیل مرسوم هم قترینه نك حقد وکیننددن وهم پترونك سؤظنندن نفسنی محافظه ایتمش
اولدی (عزیمت قترینه بمعیت عسکر برای قهر ایمپراطور سابق) ایمپراطوریچهٔ جدیده
صندلیٔ فرالیته قاعده اولدیغی کون عونه سنك انضمام همت وغیرتیله اخشام اولمزدن
مقدم اون بشبیك نفر عسکر جمعنه دسترس اولمغله سیف مسلول الندە ومعهوده داشقوف
ایله قزاق باش خطمانی یمین ویسارنده ایکن تکرار اسبه سوار وزوجی اوزرینه وارمق
ایچون ایلرویه سوق وتسبیل ایتدیردیکی عسکر مذکور المقداره طوغری حرکته ابتدار

ایدوب عونه‌سندن وافر کسنه‌لر ابراز خدمت ضمننده وراسندن سوق مطایای عزیمت ومقدما دانیمارقه سفریچون قوجه‌سنك ترتیب ایلدیکی اوچیبك قزاق نفراتی باش خطمانلری امریله عسکر مزبوره التحاق ایلدکارینه بناءیکیدن تحصیل قوت ایلدیلر بو خبرلر پترویه پیاپی واصل اولدقجه غریق بحر کریه وفغان اولمش برالای ناقصات العقول اچنده قالوب نه تدبیره تشبث ایده‌جکنی بیلمز ایکن مقدم مفارقت ایتدیکی نزهتکاهده هوشتینلو اوله رق موجود اولان عسکر خاصی طوبلریله برابر کلمه‌ نی تنبیه ایتمش اولدیغندن ٭ مونیخ نام ٭ قوجامان جنرال ایلرویه کلوب اشته عسکرکز کلیبور قالقك طوغری پتره بورغه کیده‌لم اولطرفده حالا طرفدارکز بولنور وجمله‌سی سلاحلنوب سزه معین اوله جقلری بی اشتباهدر مستحفظین شهر اولان نفراتك اکثریسی دخی بر تقریب تغلیط اولنمش اولدقلرندن بهرحال بیراغکز التنه کله‌جکلر در جنکه مجبور ایتمز اقتضا ایتسه بیله طائفهٔ عصاة مقاومت ایده‌مزلر دیو بسط مقال ایلدکده قرناسی اوله‌جق برطاقم جبان حریفلر مترددانه حرکت اوزره ایکن یکرمی بیك نفر عسکر ایله قتر ینه‌نك تقربی خبری ظهور ایتمکله طائفهٔ نسوان نزهتکاه مذکوره عودت ایده‌لم دیو فریاده باشلادیلر جنرال مسفور تکرار کلامه اغاز ایله مادامکه جنکدن امتناع ایدرسز باری فرونستاد (۱) ترسانه‌سنه واره‌لم اولطرفده عسکر ودونتما موجود راندن پتره بورغه دخولمز سهولتلو اولور دیو سرد ایلدیکی رای وتدبیر جمله عندنده رهین پسند وتحسین اولمغله همان اول دقیقه نفر جنرال فرونستاد ده محافظ نصب ایدوب ایلرویه ارسال عقبنده تدارك ایتدکاری ایکی قایق اچنده ایمپراطور مسفور مونیخ نام جنرال وسائر تبعه ورفقاسیله معا سوار وسمت مقصوده طوغری شراعکشای ادبار اولدیلر قالدیکه حکم تقدیر مانع تدبیر اولمغله محافظ مرسوم محل مأمور ینه وصولنده ٭ فرونستادده ٭ بولنان عساکر بریه وبحریه کمال خواهش درون ایله ایمپراطور اوغورینه جان فدا ایده‌جکلرینی تعهد ایتمشلر ایکن برقاج ساعت اچنده تبدیل اصول ایله رفع لوای عصیان ومرسومی درزندان ایلدیلر شویله که ظهور وقعه‌ده قترینه‌نك ندماسی ٭ فرونستادك ٭ ضبطنی اهم مهامدن عد ایله اول خصوصی برمکار حیله بازك عهده‌سنه حواله ایلدکارینه بناء شخص مرسوم برقایغه سوار ونه طرفدن کلدیکی افشا اولنماق تاکیدینی قایقجیلره تکرار علی التکرار ایدوب محلنه واردقده ایمپراطورك ورودینه منتظرا ساحلده بولنان محافظ مسفور بالذات استنطاقنه سرعت ایتمکله شخص مرسوم

---

(۱) فرونستاد بحر بالطقده نوانهرینك بوغازی قارشوسنده پتره بورقدن سکز ساعت مسافه‌ده برجزیره‌در روسیه‌نك بیوك ترسانه‌سی انده‌در وسعتلو ایکی لیمانی اولوب بری جنك سفینه‌لرینه مخصوص اولمغله متعدد طابیه‌لر ایله تحکیم اولنمشدر دیکری تجار کمیلرینه مخصوصدر

مصلحتدن بالکلیه تجاهل ایدرك كويا چفتلکنده ایکن شهرده اختلال واردر دیو
بعض اقوال بی اساس مسموعی اولمغله حسب المأموریه دونماده بولنمق ایچون
کلدیکنی طورابلهانه ایله افاده ایلدی بوتقریب قره‌یه وضع قدم ایلدکده طوغری
قلیونجی قشلاسنه واروب بسط مقدمات لائقه ایله کیفیت حالی اعلان وایمپراطوریچهٔ
جدیده‌یه امتثال ومتابعتك وجوبیتنی بیان عقبنده بخشیش وعروق توزیعیله
جمله‌سنی تنشیط اتمکدنناشی قلیونجی نفراتی ازیکزبان سرفروبردهٔ رضا ومطاوعت
وقره عسکرینك برمقداری مسفور ایله همدست موافقت اوله‌رق محافظ مرسومی
اخذ وحبس ایلدیلر تمام بومصلحتك تکمیلنده پترونك قایقلری ظهور ایدوب مأمن
عد ایتدکاری محله لدی التقرب ایکنجی قتریه‌دن غیری ایمپراطور بیلمز کلورسکز
قایقکزی غرق ایدرز صداسی من غیر مأمول هرطرفدن ظهور اتمکله دردمند
مسفور ناچار کیرویه عودت ونزهتکاه مذکوره‌وضع قدم نکبت ایلدی (اخذ وحبس
ایمپراطور سابق) انفا بیان اولندیغی وجه اوزره ایمپراطور مسفور اقامت اوزره
اولدیغی مسیره‌یه خائبا وخاسرا عودت ایلدکده براوطه‌ده قپانوب زوجه‌سی طرفنه
برقطعه کاغد تحریر وأنده جرایم سابقه‌سنه مقر اولمغله فیما بعد علی الاشتراك حکومت
اتمك رجاسنده اولدیغنی درج وتسطیر ایلدی مع هذا اوطرفده بولنان التییوز نفر *
هوستینلو * عسکری مقابله‌یه اظهار کمال خواهش واستعداد وقوجامان * مونیج *
دخی اولبابده الحاح وابرامن زیاد برزیاد اتمکدنناشی بردرلو قرار ویرمیوب پیچ
وتابده ایکن تذکره‌سنه جواب ظهور اتمدیکنی وزوجه‌سی برقوناق برویه کلدیکنی کورنجه
تبدیل زی وقیافتله تك وتنهاله جانبنه فرار سوداسنه ذاهب اولدی انجق بوکا دخی
جسارت ایده‌مدیکندن غایت تذلل واحتقاری حاوی دیکر برقطعه تذکره تحریریله
عفو وعنایت رجاو بقیهٔ عمرینی ولایتی اولان هوستینده امرار ایچون برمقدار معاش
تعیینه مرحمت اولنمسن استدعا عقبنده ایمپراطورلقدن فراغ واستعفایه آماده اولدیغنی
زوجه‌سنه انها ایلدی مرسومه بوتذکره‌نك دخی جوابنی کوندرمیوب انجق کتورن
آدمی یانده احضار وپترویی تامین ایدرك کتوره‌بیلسه‌ك مکافاته شایان برخدمت عظیمه
عد اولنور دیو وعد اکرام ایله اضلال اتمکدنناشی شخص مرسوم واروب عسکری
ترك ایله خود بخود زوجه‌کزه کیده‌جك اولسه‌کز کافهٔ مراداتکزه مساعده اولنور
دیو ایتدیکی ابرام واصرارینه دردمند مسفور فریفته ویانده یالکز وروبچوف قزینی
وغودوویچی الوب طوغری قتریه‌نك قرارکاه سابقی اولان سرایه توجه وعزیمت ایلدی
وصول بولدقده نردبان باشنده تعیین اولنان مباشرلر اوزرنده موجود نشانلری
ولباسلرینی وجیبنده بولنان وافر مجوهراتی اخذ اتمکله برمدت یالین ایاق باشی قباق
طوردیغی محلده توقفدنصکره براوطه‌ده حبس اولندی انده محبوس ایکن * پانین *

نام باش وکیل ایمپراطوریچه طرفندن مأمور ایانه واروب ولایتنه ارسالی وسائر بونك امثالی مواعید کوناکون تبلغندن صکره ایمپراطورلقدن حسن رضا واختیاریله فراغ وقصریدی محتوی الندن برقطعه سند اخذ ایلدی عقیبنده ایمپراطور مرسوم مباشر معرفتیله قالدیریلوب برقلعه یه محبوساً نقل وارسال اولنمغین مدت حکومتی یالکز التی ای اولدی (عودت ایمپراطوریچه بشهر پتره بورق) ایمپراطوریچهٔ مسفوره قوجه‌سنی بر منوال مشروح مظهر قهر وحبس ایتدیکی کون بولندیغی محلدن حرکت ایتمیوب انده ییتوت وایرتسی کون ایمپراطور سابقك قرناسی یکان یکان کلوب بیعت ایتمکده ایکن نوبت قوجامان مونیخه کلوب بمله جنك ایده جك ادمسن دکلمیسین دیو ایمپراطوریچه سؤال ایتمکله جنرال مسفور کمال متانت ایله جوابه اغاز ایدوب بلی قیدنفیدن بنی اطلاق ایدن ذاتك حقنه لایق اولان بوایدی فیمابعد واجبهٔ ذمتم سزك ایچون جنك ایتمك واکا ایتدیکم صداقتی سزك حقکزده اجرا ایلمکدر دیو مقابله ایلدی رسم مذکورك اتمامندنصکره مرسومه موجود معیتی اولان سولتات نفراتنی الوب جمله‌نك باشی قاعده لرنجه علایم غزا ایله مزین اولدیغی حالده باکمال دبدبه وحشمت شهره دخول وسیروتماشا ضمننده کذر کاهنده اولان ازدحام ناسدن صدای دعا تکرار بتکرار اعلا اولنه رق سرایته نزول ایتمشدر اولکوندنبرو جلب قلوب عامه ضمننده ارالق ارالق درون شهره کشت وکذار وهرکسه ابراز آثار خاطر نوازی یه ابتدار ایلدی حتی برکون سناتو مجلسنه واروب بعض مرافعه‌لر استماعنی التزام وصکره سراینده ترتیب دیوان ایله رسوم حکمرانی واحتشامی لایق وجه اوزره اتمام ایلدیکندن غیری زیارتنه کلان دول ایلچیلرینی دخی هر برینی برکونه تعبیرایله اکرام ایلدی (وقوع توجیهات ایمپراطوریچهٔ جدیده) الت عصیان اولنلری تلطیف ایچون اوغلنك لالاسی اولان پانینی باش وکالت ایله کامروا واورلوفلره قونته لك القابنی احسان ایدوب ایچلرندن دوست اخصی اولان لیغور اورلوفه قوالیرلك نشانی وباجمله روسیه عساکرینك مدیر مطلق قائمقاملغی منصبیله قدروشانی اعلا ایلدی مستحفظین شهر اورته‌لرینك ضابطان وسرکرده لرینی دخی ترفیع رتبه ایله مظهر اکرام وبعضیسنی اراضی تملیکیله بکام ایدوب انجق نفراته بخشیش اعطاسنده میرینك مضایقه‌سی مانع اولدیغندن عرق توزیعیله امر تنشیط وتفریحلرینه اهتمام وغرونفسانیت اولنمامق ملاحظه‌سنه مبنی ایمپراطور سابقك متعلقلرینه اظهار انفعالدن اتقای تام ایلدی ❊ فترینه تاریخی ❊ یافوای آرکیرو پولو ❊

❊ بعض تحقیقات ❊

اداب مدنیه وقوانین سیاسیه بوجراکاه عالمده ذاتاً وطبعاً سربست ومطلق العنان

کزمك داعیه‌سنده اولان نوع بشری قید و بند ایده‌جك وحدود معینه‌یی تجاوز
وتعدی ایتدیرمیه‌جك برطاقم روابط وقیوددن عبارت اولوب انسان ایسه بروقتده
حقنه راضی اولمز برحیوان وبومثللو پیوند قیود وشروطی شکست ایتمکه دائما بهانه
جویان اولدیغی حالده بواصول وقواعدك بقاسی یالکز حافظ وحامیسی اولان حاکم
عدلك ثمرۀ نظارت ووقایه‌سیدر وادنی مسامحه اولندیغی حالده بوعقود قیودك
انحلالی هزار بار تجربه اولنمش مواددندر کذلك عهود وشروط دولیه دخی ایکی
دولت بیننده لفظی مراد برمقاوله اولوب ایکی طرف دخی بونی فسخ ایله ایلروسنه
یکمك استیه‌جکی امر طبیعیدر انجق بونك وراسنده درکار اولان بارقۀ کارزار
ومعرکۀ مهالك اثار قورقوسی هرطرفی حد معیننده طورمغه مجبور ایدر اما برطرفده
قوت وغلبه اثری کورلدیکی حالده اوطرف بالطبع بوعقود عهودی شکست ایله
ایلرویه کیتمك استر ونقض معاهده‌نك سبب حقیقیسی قوت وغلبه داعیه‌سی اولدیغی
حالده ینه کندوسنك برمطالعۀ مخصوصه‌سنه ویاخود بین الدول عرف وعادت اولمسنه
بناء طوغریدن طوغری‌یه بونی فسخ ایده‌جکم دیمیوب ده انواع تأویلات ایله عهدنامه
تعبیراتندن بعض مخرجلر ارایه‌رق ودرلو بهانه‌لر بوله‌رق فسخنه صورت لزوم کوستر ر
ومجلس مکالمه‌ده بیاغی حقلی چیقمغه چالیشور واکرچه اصول مناظره‌جه طرف
آخرك حقلی اولدیغی تبین ایدرسه‌ده چونکه محکمۀ دولیه‌نك حاکمی قبضۀ
شمشیر اولدیغندن اکا طیانان بهرحال الحکم لمن غلب قاعده‌سنجه دعواسنی قزانور ر
وامضاسی تقلیب واعمال سنان ایله چکیلان سندك حکمی نافذ اولوب ومجرد خامۀ
شکسته زبان ایله یازیلان تقریرك تأثیری کورلمیوب صحائف اوراقده یازلدیغی کبی
قالور ❊ قطعه ❊ السیف اصدق انباء من الکتب ❊ فی حده الفرق بین الجد واللعب ❊
بیض الصفائح لا سود الصحائف فی ❊ متونهن جلاء الشك والریب ❊ بوجهتله دولتلره
کوره اعظم وظائف واهم فرائض هنکام صلح وآسوده کیده‌بوش طورمیوب وسفاهت
وملایعنی ایله مشغول اولمیوب ووقت اسایشك هر دقیقه‌سنی غایت کرانقدر طوته‌رق
ضایع ایتمیوب همان تکثیر مکنت وقوته چالشمق ماده‌سیدر لکن بومطلب اعلانك
حصولی دخی تحملندن زیاده ملکه‌یولئیوکلتمك ومقدار نفوس وثروتنك اعطا واداره‌سنه
مقتدر اوله‌میه‌جغی درجه‌ده عسکر جمع ایلمك ایله دکلدر زیرا بوصورت قوت صحیحه
اولمیوب بالعکس موجب ضعف وپریشانیدر اصل قوتی منبع تکثر اهالی ومال اولان
معموریت ملکیه‌ده ارامق لازم کلور وبونك استحصال اسباب لازمه‌سنه حقیقة
وقوف ومعلومات صحیحه اوزرینه‌سعی وغیرت ایتمکلك اقتضا ایدر وامر معموریت
ملکیه ایسه دول وملل سائره‌دن عبرت المامش وپردۀ جهل ونادانی بصر بصیرتنی
استیعاب ایلمش اولنلرك ظن واهیلری وجهله دولتك خلقدن آز پاره المسیله ویاخود

هیچ برشی المامسیله حاصل اوله میوب بلکه اهالینك دولته ویردیکی ویرکویی سهولتله
وکندولرینه برکونه اغرلق اولمیه جق تقریب وصورت ایله تأدیه ایتملرینك یولنی بولمق
والنان شی لقمهٔ دها طمع وآزمأمورین اولمیه رق هراقچه‌سی ملك وتبعه‌نك صحیحا
مستفید اوله جغی یرلره صرف اولنمق ایله اولور برتارلایه نقدرزیاده تخم اکیله بیلور
ایسه محصولی اوقدرزیاده اوله جغی امور معلومه دندر ایشته ملك دخی عینیله بونك
کبیدر تسهیل نقل محصولات ایچون منتظم یوللر ومعاملات ومفاوضاتده هرکسه
امنیت بخش اوله جق قوانین ونظاملر یاپیله رق تجارت وحرف وزراعتك توسیع
وترویجنه لیل ونهار دقت اولنملیدر وبوماده لره وسعت کلدکجه تبعه نك یسار وثروتی
متزاید وبنابرین دولتك وارداتی دخی متکاثر ومتوافر اولور وواردات چوغالدقجه دولت
استحکاماتنی اتمامه وعسکرینی تربیه وتوفیره کسب اقتدار ایدر الحاصل لدی الایجاب
چیفتجی وچوبان مقوله‌سی برطاقم آدملری طوپلامقله قوت حاصل اوله میوب دولتلرك
شوکت وبقاسی منتظم ومرتب اردولره وبودخی پك چوق مصرفلره وبومصرفلرك
تسویه‌سی دخی بروجه مشروح ملكك واهالینك انتظام ومعموریتنه منوطدر دولتجه
پك آشوری اعتنا اولنه جق ماده لرك بری دخی معاملات اجنبیه اولوب وکلای دولت
اوبابده دخی افراط وتفریطدن مجانبت یعنی نه اظهار عظمت وبرودت بیهوده ایله
دول سائره‌یی قیرمق ونه لزومندن زیاده تملق وتکاپو ایدرك ناموس واستقلال دولتی
پایمال ایتمك وادیلرینه کتمیوب دائما ممکن مرتبه وشان واستقلاله طوقنمیه جق درجه‌ده
جمله‌سیله حسن معامله‌دن خالی اولمامغله برابر هردولتك منافع مخصوصه‌سی واصول
پولتیقه‌سی نه مرکزده ایسه انکله ایشنی ومعامله‌سنی او اصول نظریله قوللانمق ومنافع
وپولتیقه‌سی بری طرفك منافع وپولتیقه‌سنه توافق ایدن دولتلرله حقیقة متفق اولمق
مقتضیدر زیرا زمانمزده بردولتك نه مرتبه‌لرده مکنت وقدرتی اولسه یالکز برایش
کوره‌مدیکی ومتفقه محتاج اولدیغی بالتجربه معلوم اولان حالاتدندر واشبو قریم ماده‌سنده
قترینه‌نك اول امرده اوستریا ایمپراطوریغی اله المغله وسائر اوروپا دولتلرینی دخی اغفال
ایتمکه چالشمسیله مرامنه واصل اولمش اولمسی وبزم بوشیلردن غفلتمز واوروپانك
پولتیقه‌سنه کسب وقوف ایدرك روسیه‌لونك اغفال ایتمش اولدیغی دولتلری ایقاظه
عدم غیرتمزدن بوبجه مضرتلر کورلمسی دخی بو مدعایه دلیلدر ایمدی دولت علیه‌نك
اوزمانك حکمنجه نه ترتیبات عسکریه‌سی ونه نظامات ملکیه‌سی ونه معاملات خارجیه‌سی
بالاده بیان اولنان قواعدك هیچ برینه موافق اولمیوب هرشیده غفلت تامه ونقصانی وتفرقهٔ
کامله درکار اولدیغی وروسیه‌لونك تدارکات کلیهٔ حربیه‌سنه قارشو اتخاذ اولنان تدابیر
انجق براوزی سرعسکری نصبنه منحصر بولندیغی حالده رئیس خیری افندینك
روسیه ایلچیسیله واقع اولان مکالماتی صرف عبثه اشتغال قبیلندن اولدیغندن

شبهه یوقدر بزم بوتدارکسزلك وتدبیرسزلکمزه مقابله روسیه ایمپراطور بچه سی بو قضیه یی
شوقدر سنه دنبرو ملاحظه و در پیش ومقدمات ووسائلنی مطالعه وتفتیش ایدوب
اقدمجه بسط و بیان اولندیغی وجهله بو مطالعه او زره نمچه ایمپراطوریله عقد پیوند اتفاق
ایتدیکی زماندنبرو تدارکات حربیه سنی اکمال وایفایه ایجابی وجهله اعتنا ایتدکدن
بشقه روابط دولیه جه دخی بو خصوصده لازم کلان تدابیره تشبث ایتمشدر حتی قریم
منازعه سندن طولایی دولت علیه طرفندن حرب اماره سی کورلمامشیکن قترینه
عاقبة الامر دولت علیه ایله برسفر اچمق نیتنده اولوب انجق سفرك تحقق تقدیرنده روسیه
عساکرینك مسافهٔ بعیده ده مشغولیتلرینی اسوج دولتی فرصت اتخاذ ایدرك اخذ انتقامه
قیام ایتمسی محتملاتدن اولمغله بو راسنی دخی مطالعه ایدرك بالدفعات اسوجلو ایله
کیزلوجه عقد سررشتهٔ اتفاق ایتمکه چالیشوب نهایت بو اثناده اکا دخی دسترس
اولمشدر شویله که رأس حدودده تخصیص ایتدیکی برمحلده اسوج قرالی ایله ملاقاته طالبه
اولوب اسوج قرالی اکرچه اول امرده النده کی اغری یی بهانه وتمارض ایدرك ملاقاتدن
امتناع صورتنی کوسترمش ایسه ده قترینه بونکله فارغ ومندفع اولمیوب کندوسی
کالمدیکی حالده بن استوقولم شهرینه واروب کوروشورم دیو اصرار ایتمکله ناچار
اسوج قرالی دخی رضایه مجبور اولوب ذکر اولنان محل موعودده ملاقات ایتدکلرنده
روسیه لو ایله دولت علیه بیننده اعلانی متحقق اولان سفرده اسوجلو بیطرف اولمق
وسفرك ختامنده اسوجلونك دانیمارقه دولتنه تابع اولان نوروجیا قطعه سنی ضبط
ایتمسی خصوصنده روسیه دولتی طرفندن اعانه اولنمق صورتلری بینلرنده خفیة مقاوله
وتصمیم اولندقدنصکره اسوج قرالنك محل ملاقاته ورودیله واقع اولان یول مصرفنی
بهانه ایدرك کندوسنه قترینه طرفندن ایکیوز بیك روبله اهدا ایله حقنده مراسم احترامیه
بالغا مابلغ ایفا قلنمشدر وچونکه اوروپانك بوندن اقدم بیان اولندیغی وجهله واقع
اولان حال اختلالی قترینه نك اجرای سوء نیتنه مساعد اولوب همان اسوج خصوصی کندویه
موجب اندیشه ایدی بو صورتله اول غائله یی دخی برطرف ایلدی والحاصل مادی
ومعنوی بالجمله وسائل ومقدماتنی در پیش ومطالعه ایتدکدنصکره قریم مباحثه سنه
باشلامشدر دولت علیه ایسه هنوز بوندنصکره ترتیب مقدمات وایفای تدارکات
ایده جکی جهتله مجلس مکالمه ده خیری افندی هرنقدر قانون مناظره جه دعواسنی
ثبات وخصمنی اسکات ایتمش ایسه ده انجام کار دعوای روسیه لو قزانمش اولدیغی
وقایع آتیه دن معلوم وآشکار اولور ❊ تاریخ دولت علیه ❊ جودت پاشا ❊

دولت علیهٔ ابدیة الدوامك برقاچ صنفدن عبارت اولان طوائف عسکریه سنك منتخب
ومعتناسی یکیچری کروهی اولوب یکیچری اوجاغنك حین وضعنده یکیچری یکیتلری مرکز رضا
واطاعتده ثبات کوسترورك اولوقت سفرلرنده نوجهله ایشه یرامش ونه درجه لرده

اظهار مرادنكى وحميت ايتمش اولدقلرى نزد اولى النهاده روشن وهويدادر انجق مرقوملر رفته رفته طورلرينى دكشديروب خروج على السلطان ايتمك وسفرلرده ايشه يراميوب تشتت لشكر اسلاميانه وسيله اولمق وسلطنت سنيه نك مصالح وتدابيرينك نيك وبدينى فرق ايتمكسزين بو ماده يى استيموزديو قدم عصيانله اساءته قالقيشه رق دين ودولت عليه يه انفع نيجه نيجه اراى صائب پسندانه نك كيرو قالمسنه سبب ونهايتنده تصدى دعواى سبب ايله مورث شور وشغب اولمق مثللو انواع فضايح وقبايحه جسارتلرى واعداى دين دخى هر طرفدن فرجه بولوب اهل اسلامه غالب اوله رق بوقدر قلاع وبقاعك يد اجانبه كچمسى ونيجه نيجه امت محمدك ايادئ مشركينده اسير قالمسى حالتلرى نوجهله صورت ظهور بولديغى على التفصيل مضبوط كتب تواريخ لازم التذييل ايسه ده ينه انلر ازمنهٔ قديمه يكچريلرى اولوب لدى الحاجه بعضاً تأليف وبعضاً تخويف ايله مهما امكن قوللانيلو رودشمن دينه اولدقجه برقرالتى كوستره جك قدر ايشه يارلر ايمش الحالة هذه زمانمزده يكچرى نامنه اولوب زمين مردانكى وحميتده يكتلك لافنى اورن قبا دايلرك فضايح حال وشنايع افعاللرى درجهٔ تحملى اشوب دولت عليه نك بر محله سفرى ظهور ايتسه درسعادتدن محل مقابلهٔ دشمنه وارنجه غصب اموال وهتك اعراض يوللو انواع آساتلرى وقوعندن فضله دشمن دين ايله اثناى مقابله ده بيهوده فترتلر قوپاروب اطاعت امر اولى الامر ايتميه رك لشكر اسلاميانك تشتت واعدانك تغلبنه وسيلهٔ قويه اولدقلرينك تفصيل وقبايح متنوعه وفضايحلرينك بيان وتكميلى استيعاب كردهٔ مجلدهٔ هزار اوله جغى استغنا بخشاى تكلفات بيان واشعاردرچون جنود اجانب هر طرفدن لشكر اسلاميانه غالب ويكچرى يادكارلرنده ديانت وحميت وجنك وحرب به رغبت كلياً مفقود وغائب اولديغندن بشقه دشمن دينك عسكرى معلم ولشكر اسلاميان هر نقدر جنكه راغب اولسه لر بيله فنون حربيه ده عدم وقوفلرندن ناشى اعدا ايله مصادمه ومقابله يه قدر تياب اوله ميه جقلرندن بهمه حال دفع صائل ايچون معلم عسكر تداركى اهم والزم ايدوكى طرف اشرف جهاندار يدن لدى التيقن بوامر مهمه بر صورت ويرلمسنه ارادهٔ قاطعهٔ جهاندارى متعلق اولديغى تبيين ايتمكين بالجمله وكلاى دولت وخير خواهان سلطنت باش باشه ويروب مشاوره ومذاكره ايدرك هيئت مخصوصه ده بر صنف عساكر ترتيب ومحل مناسب تخصيص اولنوب على الدوام تعليم طوپ وتفنك وادمان حرب وجنك ايتديرلمك وطوپجى ولغمجى وخمبره جى اوجاقلرى دخى تحت ضوابط مستحسنه يه ادخال ايله نفراتى كذلك صنايعلرينى تعليم ايلمك وبونلرك امر ادارهلريچون مناسب ايراد تدارك ومستقل بر خزينه ترتيب وبر دفتردار نصب اولنمق اوزره بالاتفاق قرار ويريلوب قرارى اوزره تنظيمى خصوصنده مفصل ومشروح صحيفه پيراى صدور اولان

خط شريف موهبت زديف جهانداری موجبنجه درجنك اول شق ثانی دفتردارلغنه
نظـام جديد دفتردارلغی عنوانی علاوه‌سيله رجال دولت عليه‌دن مصطفی رشيد
افندی‌يه الباس خلعت و برطرفدن قشله‌لر بنا ونفرات تحريرينه مبـاشرت اولنوب
رفته رفته روابط نظاميه‌لری تحكيم واستحصـال ومؤخراً ايالتلو عسكری دخی تعليم
فن حرب ايتمك اوزره اشبو نظامه ادخال وحرب وجهاده متعلق اولان بالجمله لوازمك
رابطهٔ مستحسنه‌يه بند وتوثيقی تدابيری اكمال اولنه‌رق بر وجهله حسن نظام ورابطه
بولمشديكه اصحاب فراست وزكا وارباب انصاف ونهاعندلرنده وبتخصيص دول
نصارا بينلرنده بغايت پسنديده ومقبول اولمشيدی انجق (بيت) فساد اولسه اساسنده
بنانك پايدار اولمز ❊ نيجه مسمارهمت صرف اولنسه استوار اولمز ❊ مزاياسنی مصدق
بو ماده‌نك دخی صورت رابطه‌سی فسادن خالی اولمامسی اسـاس رابطه‌سنك
اندراسنی ايجاب ايلدی شويله كه حكم اورهفت اقليم اولان پادشاهان صاحب ديهيم
سبب تأييد دين قويم و باعث تأبيد دولت ابدمستديم اوله‌جق بو مقوله امر اعظمك
انحراف كردهٔ راه‌سقيم وتوجه‌نمای مسلك مستقيم اوله‌جق طريق سهل السلوكه
ادراجه ادارهٔ فكر سليم ايتمك مقتضای رسم رسيم ايكن حضرت شهريار قوی
مكنت مفطور فطرت ظرافت ومخمور خمير درايت اولمغـين وكلای دولت وقرنای
سلطنتلرينك درجهٔ افكار ورتبهٔ شعور واثارين كشيدهٔ ميزان انصـاف وسنجيدهٔ
معيار معدلت اتصاف ايدرك جمله‌سنك حيثيت ذاتيه وقابليت زمانيه‌لرين ظـاهره
چيقاروب اكا كوره هر برينك حوصلهٔ لياقت واهليتلرينه كنجيده اوله‌جق خدماتك
كندولرينه احاله‌سنی ملاحظه و (بيت) زادهٔ طبعی ايدرمش ايما ❊ هركسك رتبهٔ
استعدادين ❊ نشيدهٔ حقايق نتيجه‌سن مطالعه برله نظامات مذكوره‌نك تأييد اساس
رابطه‌سيچون اول كـروه باهر الشكوهی لايحه تقديمنه مأذون بيورديلر واشبو
لايحه تقديمی اراده‌سندن مراد شـاهانه‌لری دخی هم اصحـاب لوايحی مرتبهٔ
استعدادلرينه موازی خدماتده استخدام وهم (ع) دست بر بالای دست است تابفوق
آسمان ❊ مثل مشهوری اقتضاسنجه تقديم اولنان لايحه‌لرده دين ودولت عليه‌يه نفعی
موجب تدابير وقوعنده اجراسنه اقدام اولنه‌رق بو دولت قوی شوكتك تأييدينه
روی اهتمـام كوسترلمك صورتی ايدی مع هذا (وشاورهم فی الامر) حديث حكمت
تحديثی مدلولنجه تقديم لايحه اراده‌سی برامر مستحسن ايسه ده حريم سلطنت عليه‌يه
كسب تقرب ايدنلر بو ماده‌يی ترويج بازار مفسدتلرينه ذريعهٔ قويه اتخاذيله كيدرك تقديم
اولنان لايحه‌لری ملعبهٔ صبيانه دونديروب هركسك درجهٔ استدادی لايحه‌سندن
معلوم ورتبهٔ ادراكی زادهٔ طبعندن مجزوم اولور ايمش شايعه‌سی افواه ناسه القا
وشهريار سكندر وقاری دخی تبه ارتيـابه دوشوروب لايحه‌لرده حسب البشريه

مخالف مزاج تاجداری اوله‌جق تدابیر نادرست ظهورنده انواع حیل ولطائف روبهانه ایله جهاندار بهرام اقتدار حضرتلرینی مجبور قهقههٔ استهزا ایلملرندن ناشی اتا بکان سلطنت سنیه‌دن اولان ابنای زمان وارباب شعور واذعان قضیه‌یه کسب اطلاع وایقان ایدوب ناچار اول کروهك موافق مشربلری اولان کریوهٔ صعب السلوکه پویان وبو وسیله ایله عساکر جدیده‌نك یکیچری نفراتیله بینلرنده معادات ومباینت کلیه جریان ایتمکین نهایت فتن وفسادات آتیة البیان مرایای ظهورده نمایان اوله‌رق اعاذنا اه الملك المنان صورت انقراض دولت عثمانیان الم افروز خاطر عالمیان اولمق درجه‌لرینه تقرب ایتدی انجق بو دولت علیه (ولقد کتبنافی الزبور من بعدالذکران الارض یرثهاعبادی الصالحون) ایت کریمه‌سیله موصوف اولان سلطنت سرمدیدن اولمغین الی اخرالادوار اوامرونواهیٔ احکامی شرقاً وغرباً مؤثر اولمسی الطاف خفیهٔ الهیه‌دن مستدعادر

وقایع سلیمیه ❊ مصطفی نجیب

ترجمهٔ قصیده

زربفت نکاه ذوی الابصاردن عری وحافی • وادراك ماهیت وحقیقتی عقول وافهام اولی النهایه ستیرو خفی • برورقای علوی سریرت که بساتین عالم بالای روحانیدن پریده • وعاقبتی لانهٔ بوم وغراب اولان سر بام بدن انسانه رسیده‌در • اشعهٔ پروبال عزتی • وبارقهٔ یال وبال رفعتی • آلایش آزادهٔ چرکاب علایق پرتو آفتاب حقیقة الحقایقدر • مهبط شوره بوم طلل • ومنزلکه ظلمت آکین زلل وخلل • اولان خرابه زارتن انسانه تعلق ومواصلتدن اباواستنکاف ایتدیسه‌ده (قلنااهبطوا منها جمیعا) فرمان قضاجریانندن فرار • خارج طوق اقتدار اولمغله کرها قبول نزول • وجوهر رخشنده سنی ایتلاف ارجاس ایله مشغول ومعلول ایدوب بوطورده دخی ظلوم وجهول اولدی • وجریحهٔ درد افتراقیله المناك وپریشان اولدیغی عهود جیران ملاءاعلی • وکذرکاه منازل ومراتب علیاء ذوق واشتیاقنی یاددن آزاد • ومخالطهٔ تراکیب عنصریه ایله آلوده وبرباد اولوب • آرزوی نفس وهوایه محکوم • وتحصیل کمالات انسانیه‌دن محروم ومیتله مزبلهٔ دنیای دنی‌یه فریفته • ودانهٔ مزخرفه الدانوب دام حیله ومکرینه کرفته اولدی • وتارة مجاورت یاران قدیم • آرایش بخش خاطر الیمی اولوب • بال بکشا وصفیراز شجر طوبی زن • حیف باشد چوتو مرغی که اسیرقفسی • ترنماتیله نالان • وسیلان مدامع بی پایان ایله کریان وحیران ایکن • جرس فریاد میدارد که بربندید محملها • بانك صلصلهٔ جانخراشی • موجب افزایش حزن وتلاشی • اوله‌رق

بی توشه وزاد • طی مراحل بعاد • اصعب من خرط القتاد • اولدیغنی فکر ایله
دورا ندیش • وسهام آلام حسرتله دل وجانی ریش بریش اولوب • رحلتدن
اباواکراه ایدر • وعاقبت (کل نفس ذائقة الموت) بحت قضا امضاسنه رام
وامر متحتم الجریاننه تسلیم کردهٔ زمان اولوب • هرکسی کودور ماند ازاصل
خویش • بازجوید روزکار وصل خویش • دیه‌رك کیدر • وعالم جسمانیدن
مفارقتله اجنحه باز فیفای عالم روحانی اولدقده • الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا •
عیون نائمهٔ بدنیه ایله مشاهده ایده مدیکی اعیان وحقایق روحانیه یی لدی الانتباه
انوار بصیرتله ادراك ایلر • واکر تجلیات علوم الهیه وانوار اعمال صالحه وصفیه ایله
روشن ومزین بولنورسه شواهق جبال روحانیه‌ده آشیا نساز اعزاز وترنمات لاهوتی
اواز ایله نغمه طراز شهناز ناز ونیاز اولور • الهی بوفضای فسیح الانحای روحانی •
وصحرای لامکان نمای نورانی • کهازقدیم اول ورقای عنقاشکار زرین بالك وطن
جاودانی • وحائز اولدیغی عزت وشرف هیولای عنوان حال وشانیدر لطافت
علویتنه منافی وسموم تبت قدر واعتبارینه مباین وتتابع چارفصل فانی ایله زبولیافتهٔ
محو وزوال ودمن بدن انسانه هبوط ونزولنده مرموز ومکنوز اولان سر حکمت
لایزال ادراکنده دل اکاهان درکاه اله واله وحیران • وعقلای جوینده راه انتباه
دمبسته وسرکرداندر • الهی اکرنزول وهبوطی سامعه آرای اذعان وایقانی اولمیان
معانیٔ خفیهٔ قدسیه • وسرائر سنیهٔ ملکوتیه • استماعیله ادراك مزایای جلیله •
ایدوب رسیدهٔ حد کمالات انسانیت اولمق لزومنه مبنی ایسه حیفا ودریغا که رهزن
زمان بلامهل وامان طریق عمرینی قطع ایدوب طلوع اتمامك اوزره غروب ایلر •
خصوصا سرعت طلوع وغروبی فکانها برق تألق بالحمی • ثم انطوی فکانه لم یلمع •
مقداریدر • بریرده که آرامه بومقدار اوله مهلت • اربابی نیجه کسب کمال وهنرایلر •

﴿ درسر نمو بنی آدم وارتقای او بمدارج کمال ﴾

امور بدیهیه دندر که هر مولود تنداده مهد وجود اولدقده حواس خمسهٔ ظاهره سی
اویانه‌رق نور وضیایی • نرم وخشینی • طعم شیر مادری • دمدمهٔ اصواتی •
وهر رائحه‌یی • بتدریج حس ایدر • وبراز صکره‌جه حواس باطنه‌سی شیأ فشیأ
قوتلنه‌رك ابتدا صوت شدید ایله صوت خفیی فرق ایلر • وعلی الفور پدر ومادر اخوان
واخوات وپیرامننده ملازمت ایدنلرك نغماتنی بشقه بشقه تمییز • وشکل وشمائلرینی
درك وتشخیصه باشلر • ونطق وتکلمه استعدادی ترقی‌یه مائل اولوب کیدرك قرائت
وکتابت زمانی کلور • فهلم جرا • کسب صنایع وفنونه همتی روز افزون اوله‌رق
افزایش معارف وعلوم ایله دالکه‌لندیکه استکشاف احوال کائنات وتتبع حقایق

موجوداته رغبت ایدوب حاضردن غائبه محسوسدن معقوله جسمانیدن روحانی یه ریاضیدن طبیعی یه طبیعیدن الهی یه انتقال ایله صاحب فکرونظر اولور . بو ترقیات حسیه ومعنویه‌دن استشعار اولنور که قوای بدن انسان اجزای عنصریه‌نك رفته رفته افاضه ایتدیکی نشوونما ایله ترقی ایتدکجه قوت عاقلهٔ مدرکه دخی قابلیت بدنله برابر درجه درجه تزاید ایدر . حکما بو اطوار متوالیه مدتلرنده جریان ایدن ترقیات مشرب وحدیه توفیقاً ابتدا اطفالك فعل وادراکدن خالی اولان استعدادینه عقل هیولانی . ثانیا علم بدیهیات ایله اکتساب نظریاته اولان استعدادینه عقل بالملکه . ثالثا بدیهیاتدن استنباط نظریاته اولان ملکه‌سنه عقل بالفعل . رابعا ادراك ایتدیکی نظریات دائما عندنده حاضر اولمسنه عقل مستفاد . تعبیر ایتدیلر . بو مرتبه کمال عقلدر ومشاهدهٔ غیوب مقامی اولوب انبیای عظام وورثهٔ کرامه مخصوصدر که تعریف وبیانی خارج طور امکاندر . الحاصل مراتب اربعهٔ مذکوره‌دن بشقه تعریف عقلده جریان ایدن آرای غامضهٔ بی انتهانك بیانی بو مجلهٔ احقردرعهده ایتمکدن عاجزدر . امر غریبدر که کروه معتزله نزدنده عقل علی حدة افراد انسانه مساوات اوزره تقسیم اولنمشدر . وتزاید ونقصانی علمك کثرت وقلتنه منوطدر . حالبوکه مراتب عقول متفاوت ومتخالف اولمسه وهر شخصك عقلی شخص دیکر عقلنه معادل ومساوی بولنسه مذاهب ومشارب تنوع وتعدد ایتمزدی . وهر شخص شهراه اهتدادن بشقه صوب ناصوابه کتمزدی . وتحصیل معارف متنوعه‌ده بروقتده وبرسنده وبراستاددن شریك اولدقلری حالده تلمذ ایدن شاکردلرك جمله‌سی رادهٔ استفهامده یکسان اولمق وواصل ابن عطا مجلس تدریس حسن بصریدن اعتزال وابا ایدوب قاچمامق اقتضا ایدردی (مولانا) کودکان کرچه بیك مکتب درند . درسبق از یکدکر بالاترند . کرچه انسان افزایش علم وهنر وکذارش تجارب وعبرله وسعتلنور . لکن مرزوق اولدیغی عقل فطریسی حدینی تجاوز ایده‌مز . وکندندن اعقل واکمل ذواتك ایرشدیکی منزله کیده‌مز . چونکه بعض جاهل زیرکك اثنای ابله وبدرکدن . ونیجه شبان تیزدل پیرکاهل وغافلدن اعقل وارشد اولدیغی مشهود ومسلمدر . الحاصل عالم کون وفسادك مواد متضاده وکیفیات متباینه ایله ترکب وتعین ایتمسی . واجرام فلکیه‌نك اوضاع متنوعه ایله درکار اولمسی کافهٔ موالیدك امزجه وطبایعی اختلافنی مستلزم . وانسانك دخی موالید سائره کبی برحالدن حال دیکره منقلب واختلاف طور وحرکتله مضطرب اولمسی متحتمدر . انجق بو هرج ومرج اره‌سنده نفسنی المق وفطرت زکیه‌سی حکمنده قالمق ایچون برمدبر حقانی یه احتیاج ضروری اولمغله قوت عاقلهٔ مدرکه ایله مکرم وتأییدات روحانیه ایله ملهم بیورلمشدر . اکر بو نعمت شریفه‌نك شکرینی ایفایه همت . وعقبات اخلاق دریه‌دن صیریلوب فضای فوز

ونجاته چیقمغه عنایت ۰ ایدرسه ۰ چراغ عقلی الدن براقیوب غرور واستکبار سر جستجوی حق وصواب ۰ وعقل جریئسنی نور آفتاب ۰ اولی الالبابه پیوسته ایتمکه شتاب ۰ ایتملیدر ۰ هست عقلی همچو قرص آفتاب ۰ هست عقلی کمتر از ذرهٔ و شهاب ۰

در خصایص جوهر عقل

عقلك ماهیت وحقیقتی امرنده بین العالم جریان ایدن مباحث بی پایان اساطیر فلاسفه وسائر سالفه‌ده مبسوط ورایکاندر ۰ لکن هر مؤلف وحکیمك ذوق ومشربنه ملایم قیل وقالدن عبارت اولمغله هنوز سر حقیقت سراد قشکاف بداهت اولمیوب اول شاهد غیب ربانی تتق بند نقاب لن ترانیدر ۰ عقل پنهانست وظاهر عالمی ۰ صورت ماموج یا ازوی نمی ۰ شوقدر وار که سرا پردهٔ غیبدن منعکس اولان اشعهٔ آثاری نمایان اولوب انسان مقارن توفیق منان اولدیغی حالده متابعتیله واصل سر منزل عرفان ومظهر افزایش نور ایمان ۰ اولور ۰ چونکه عقلك آثار وانواری کافهٔ کائنات اوزره منتشردر ۰ نبات وحیوان بیله لمعاتندن مراتب جنسیت ونوعیتلری وفقجه حصه‌مند حس وادراکدر ۰ وانسان خلایق کون ومکانك اعدل واکملی وتفاصیل کائناتك خلاصه ومجملی اولمغله مستجمع خصایص عقل اولمق خصیصهٔ فطرت زکیه‌سیدر ۰ لکن عقلك اشارت اولندیغی وجهله فضای فضائلی بعید النهایه اولوب ۰ شخص واحدك تنگنای حوصهٔ استعدادتدن افزون ۰ وهر شخصك وسعت وقابلیتنه نسبتله اشعهٔ مزایاسی درجات متفاوته اوزره رونمون ۰ اولور ۰ دیمك اولیور که برانسان ماتند هلال آسمان انوار عقل واذعان ایله مشار بالبنان اوسه دخی آزادهٔ معایب نقصان اوله‌مز ۰ ومقابل شمس توفیق اولمدجه اکمال نفسه طریق هدایت بوله‌مز ۰ مکر حوایج ضروریه تدارکنده ابنای جنسیله اجتماع ومشارکته اولان احتیاجی مثللو امور عقلیه ودینیه‌ده دخی استظهار واستعانه‌یه محتاج اولدیغی کوررده ۰ عقل با عقل دکر دوتا شود ۰ نور افزون کشت وره پیدا شود ۰ دنیا وعقبایه متعلق مهمات ضروریه‌سی امرنده اهتدای شعاع نبوتله تنویر درون ایدن ارباب فلاح وانتباهه مراجعت ومتابعتنه همت وعنایت ایدرسه دارینده نجات وسلامت بولور ۰ وبالعکس ورطهٔ مکابره وجود پسندیده قالوب ره نارفته هوسنه دوشرسه فلاسفهٔ سالفه مثللو ککشتهٔ راه ضلالت اولور (نظامی) عقل آبله پای وکوی تاریك ۰ آنکاه رهی چوموی باریك ۰ توفیق تو کرنه ره نماید ۰ آن قفل بعقل کی کشاید ۰ زمور الحکم ۞ سامی پاشا

خلفای عباسیه‌دن مأمون بن هارون الرشیدك مقربان خاص آستان ومحرمان سرایر دیوان مطاع عالمیانندن بری اولان عمرو ابن مسعده که رتق وفتق مصالح سلطنت وخصوصیله حسن تنسیق وتنظیم امور مالیهٔ دولتده کندوسنی وحید زمان بیاور

و بو حیثیتله بالانشین محافل امثال واقران اولور ایدی مومی الیـه بویله پیمـانه
پیمای نوشانوش بزم آمال ونعره فزای جوشـا جوش نشئهٔ اقبـال اولدیغی زمان
زمانپرستـانه‌سنك برشدراه جلوهٔ مستانه‌سنه متصادف وجرعه کشـان مصطبهٔ
(وفوق کل ذی علم علیم) نص جلیلنك مسـتغرق کیف بیکم وکیفی اولنلردن
بریسنه تصورتله ملاقات ایدرك حقیقیت ذاتنه واقف اولوب نوعما هشیار روداروجوی
دردسر خمـار اولدیغی بویله برطرز لا ابالیـانه‌ده نقل ایله نقلرس مجلس اهل مذاق
وبخپاره انداز اقداح جکرسوختکان اشواق اولورکه اهواز ولایتنك طبیعت اراضیسی
فوق العاده قوهٔ منبته ایله مشتهر وافکار اهالیسی توفیر اسباب زراعته منحصر اولدیغندن
هربری معمور وابادان ودهقاننـك هر بری خواجـهٔ کامران بنـدرکاه ثروت
وسامان اولدیغی حالده نصل ایسه اورایه مرکز خلافتدن نظر تقید ومبالات ایله
باقلمدیغندن حقوق بیت المـال مسلمین اولان واردات وعائدات کثیره‌سی کاشتکان
بی انصاف وشحنکان منتشرة الاکنافك ایادیٔ مطمع و اعتسافلرنده کمکشتهٔ اتلاف
واسراف اولمقده اولمسیله ولایت مذکوره‌یه معتمدان ارکان سلطنت واصحاب استقامت
وفطانتدن برمأمور کونده‌ریله‌رك اعمال ومستوفیانك محاسبه‌لرینه باقلدیغی وحقوق
مشروعهٔ خزینه پنجهٔ اغتصاب مستولیان مهینه‌دن تخلیص ومجرای اصلیسنه ارجاع ایله
برابر ولایت مذکوره‌نك محصولات ارضیه‌سنه کوره مرتبات دیوانیه‌سی تعیین
وتخصیص قلندیغی حالده خزینهٔ دولته منافع عظیمه‌یی جالب وعجزهٔ اهالی دخی خونهٔ
اهل تعدیدن قورتاریلوب جانب خلافته دعوات خیریه‌یی مستجلب اوله جغی رسیدهٔ
سامعهٔ مأمون وانبارضمیر خلیفه بوبذور انتباهك محصولی اولان اجناس حبوبات امانی
وامال ایله مالامال ومشحون اولمقدنناشی ولایت مذکوره‌نك تفتیش ومعاینه ورؤیت
محاسبه واجرای مسـاحه‌سیله دفترینك تنظیم وخریطه‌سنك ترسیمی ومرتبـات
دیوانیه‌سنك بروجه عدالت ترتیب وتقریریله متفرعات سائره‌سنك تنسیق وتتمیمی طرف
خلافتپناهیدن بکا امر وتفویض اولندی ایشك جسامتی حسبیله معیتمه لزومی قدر
استصحاب مأمورین وکتبه وکمال احتشام ودبدبه ایله دجله‌دن برکمی‌یه راکباً متوجه
سمت اهواز و یازموسمی اولدیغندن کورته اوزرینه ترتیب عریش ودرونی ملوکانه
تفریش ایله مظله نشین حضور واهتزاز اولدم شدت انحدار نهر ایله کمینك سرعت
سیرندن حاصل اولان اهویهٔ رقیقهٔ دلجوسوبسوهبوب ایدن نسایم لطیفهٔ سمنبو ایله
نرمانرم ممازجت واستئناس وبسایط وجوده انبساطبخش تماس اولدقجه کندومی غرفهٔ
موعودهٔ خلد برین ومیان مروحه جنبانان حورعین ایجره متکازن چاربالش نازونعیم
ویاخود کشتیسوار تنسیم اولمش قیاس ایدروبویله برصفای خاطر کشاوراحت روح
افزا ایله اطرافه نکاه اندازتنزه وتماشا اوله رق کیدرایدم ناکاه اوزاقدن برصدای رقتنما
استماع ایله اوطرفه طوغروحوالهٔ صماخ استقصا اولندقده زورق انتظام حالکز امتعهٔ

سرور وکامکاری وبادبان آمال‌کز شرطهٔ سعادت ونیکبختی ایله مملوورو براه قبلهٔ آرزو
اولان ای سکان سفینه بو بیچارهٔ غمکسار و برافتادهٔ خاك مذلت وادباری جناب
افریننده‌ٔ پروردکار عشقنه اولسون اشبو ورطهٔ هولناك وحال مشرف الهلاکده
براقوب کتمیك وعزیز باشکز ایچون بو بی‌سر وساماندن لطف ومرحمتکزی دریغ
ایتمیك دیو برانمك کنار نهردن استغاثه ایتکده اولدیغنی اکلایوب درعقب کمینك
صدا اکلان محله طوغرو چورلمسنی امر ایله کیفیت حالی تحقیقه قصد وتأهب وساحل
نهره تقرب ایدرك اوزرنده برقمیص وسر اویل وسرنهادهٔ خشتپارهٔ تذلیل اوله‌رق
بر پیرنا امیدك برطرفدن اثر جوع وعطش شدید ودیکرطرفدن تأثیر حرارت خورشید
ایله دائرهٔ حیاتدن نابدید اولمق درجه‌سنه کلمش اولدیغنی کوردم وهمان اتباعمه امر
ایدرك بونلر پیرمومی الیهی اوردهٔ دستکیرهٔ اغوش حرمت وسفال رأس بیشعورینی
شبنم‌پذیر رشاشهٔ مرحمت ایلدکاری حالده درون سفینه‌یه ادخال ایتدکلرنده بیان
اولنان سایبان راحترسان التنده برازوقت قاله‌رق وقوای دماغیه‌سی هوای نسیمی اله‌رق
عقلی باشنه کلمك ایچون چاق یانی باشمه اوتورتدم برههٔ من الزمان پیرنا توان خواب
کراندن تیقظ ایدرکبی دیده کشای حیرت وولهان اولدیغنی مشاهده ایلدیکمده احضار
مائدهٔ ماحضرو کشیدهٔ سماط مختصر ایله تکلیف طعام وازالهٔ وحشتنی موجب اوله جق
صورتده بسط لذائذ کلام ایلیوب مومی الیه اداب کامله ایله برازشی تناول ایدرك اکتفا
وپابرجای خدمت اولنلره کوشهٔ چشم وابروایله سفره‌نك قالدیرلمسنی ایما ایلدکدن
واورته‌دن ادوات اطعمه قالدیرلدقدن صکره عریشك برطرفنده زانوزدهٔ مسکنت
اولدی ارادن بش اون دقیقه قدر کچه‌رك پیرمومی الیه‌نه برندن قیام وحرکت ونه دمشق
شفتین تکلمه رغبت ایلدیکندن وبنم دخی اوارالق ذهنمك بشقه‌شی ایله مشغول اولمسی
ادارهٔ کلامه مانع اولدیغندن درونمه بعض مرتبه‌طریان قسوت ومیل پسترا سترا حتله
بواختیار بسته‌دم بنم بونجه خدم وحشممی کوروب طورروانك اوزرینه بکا تعظیم
وتوقیرایچون بورادن قالقوب وکمینك مناسب برمحلنه چکیلوب اوتورمسی هرحالده
موافق اداب تواضعکاری اوله‌جغنی بیلورایکن اویله اوتوروب قالمسنه جانم صقیله‌رق
بونی برتقریب اورادن دفع واشتقالی قوردم وارائهٔ چین جبین ایله ای پیرنه جیسن
دیو صوردم مومی الیه چولحه اصنافندن برمردفقیر پرپشان روزکارو (کلیم بخت
کسی راکه بافتند سیاه) (سفید کردن آن امری ازمحالاتست) نشیده‌سنجه برسیه‌بخت
تبهکارم دیوب سکوت ایدنجه پیرمومی الیهك اثنای استغاثه‌ده بیچیدهٔ دولك براعت
استهلال وکشیدهٔ کلافهٔ حسن مقال ایلدیکی زرتارادای بلیغانه‌نك رقت معاینه‌سنه
دقت وهرنقدر کندوسی عریان محروب ورشتهٔ اموری دوچار پیچاپیچ فلاکت وکروب
ایسه‌ده برمنطوق (الظاهر عنوان الباطن) ناصیهٔ حالنك متضمن اولدیغی اثرنجابت

وبزرکی ایله برابر طرز وطورینك رشاقت ادب وتربیه سنه امالهٔ بصر بصیرت اولنجه مومی الیه
مردجولاه ونساج دیباج قصیدهٔ لامیهٔ عجم مطلع غرای غره توأمنی که (اصابة الرأی
صانتنی عن الخطل) (وحلیة الفضل زانتنی لدی العطل) منظومهٔ مشهوره سیدر بونی
پیر مومی الیهك پای انداز پای معراج روحانیتی اولمق اوزره بافتهٔ دستکاه بداعت ایلمش
اولدیغنده اشتباه اولمدیغی ملا بسه سیله برمنوال محرر النان جواب موجب استغراب
اولدیغی حالده پیرلاابالی مقدمهٔ سؤال وجوابه بوصوزتله ترتیب نالی ایلمیوب اشته
عاجز برکشته حالکز بوکارکاه عبرتدستکاهده نه کونه پلاسپوش حرفت اولدیغم عرض
سراپردهٔ اجلال قلمندی پس بوفلاکتزدهٔ بیکسه دستکیر ومددرس اولان ذات
مقدسلری نه مثللو حرفت وصنعته مربوط وحصول تعیش وزندکانیلری نصل اسبابه
منوط اولدیغنك افاده سنه تنزل عالیلرینی رجا ایدرم دیوز بانکشای جرأت اولدقده
بر قوجه سفینه خلقی امر وفرمانه کردنداده وکثرت احتشام حسبیله مرتبهٔ جاه منزلتم
استفسار واستیضاحدن ازاده ایکن پیراشفته نهادبنی ارباب سوق وحرفته اسناد ایله
صنعتمدن سؤال اتمسی اثرعته وبلاهتدن بشقه معنایه حمل اولنه مز دیه رك هم متعجب
وهمده اولوجهله کوریلان معاملهٔ بیقیدانه دن تکدل ومضطرب اوله رق مع مافیه مدار
ادارهٔ امور دولت وو سیلهٔ نیل معالئ اجلال ومنزلت اولان صنعت کتابته منسوب
اولدیغمی سویلدم پیر پژمرده هیئت بوسوزی ایشتدیکی کبی برطرز استخفافده بکا احالهٔ
نظر دقتله ای بزرکوار بنی موانع انتسابکی بیان ایلدیکك صنعت اشرف صنایع اولوب
بش قسمی جامع وسنك خامه زن اشتغال اولدیغك کتابت اقسام خمسدن قنقیسنه
راجعدر دیجه کتابك بش قسم اولدیغنی عمرمده ایشتمدیکمدن پیر پری مزاج اویله نساج
وخلاج مقوله سندن اولمیوب بازار معرفتده بشقه برقماش کرانقیمت وتار وپود انسجهٔ وجودی
معزول بنان عوان حکمت اولدیغنی اکلادم وهمان کندومی طوپلیوب حضور پیرده
زانوزدهٔ ادب اولدیغم حالده اقسام مذکوره نك بیان وتوضیحنه دخی همت بیورلمسنی
رجا ایلدم مشار الیه جواب علی الرأس والعین ایله بنی قریر العین اعزاز ایلدکدنصکره
بووجهله ناطقه طراز اعجاز اولدیکه اقسام خمسدن برنجیسی کاتب رسائل ومنشیٔ
بیمعادلدر که اکثر علوم وفضائلده حائز نصاب کامل وخصوصیله علوم ادبیه نك
کافه سنه وعلم معرفتی شامل اولملی یعنی فن لغتده مهارتی بردرجه یه وارملیکه دفاین
معلومات بسیطه سی یاننده اثار زمخشری وجوهری جزر ومد رود ریای مستحضرات
محیطه سی عندنده قاموس فیروزابادی قطرهٔ کمتر مقوله سندن قالملیدر وکنجینهٔ وصال
یار مهربان بهاء ترصیعات مضامین ایچون صرف ایلدیکی نقود الفاظ دلستانینك مصدار
انس وسلاستندن مشتق اولملیدر وینبوع خامهٔ بلاغتندن نبعان ایدن ماء الحیاة ترکیبات
شافیه وزلال تألیفات کافیه سنك صفای جریانی برنحو اوزره اولملیکه معین معانئ سحر

البیانی دلتشکان فصاحته مشرب لذة للشاربین ولهجهٔ تعبیرات بدیعه سنك حسن
ادای مورث البهجه سی اشفتکان بلاغته نظره انداز تسر الناظرین اولمقله برابر اسالیب
عربده وامثال وخطب واشعار بلغاده استحصال رسوخ تامله تطویل وایجاز کلام
اقتدارینی احراز وشویله که استدیکی زمان برمعنای معجزی کلمات اینسهٔ سامعه نواز
وفقرات سلیسهٔ براعتپردازایله مطالعه ایدنلره اصلا ملال ویرمیوب اوقودقجه باعث
افزایش شوق واهتزاز اوله جق ولمحرره (اینسه اطناب کلام اولمنشیٔ معجزرقم (امتداد
لیلهٔ وصل نکاری اندریرر) مفهومنه ماصدق دوشه جك صورتده برقاچ جزء اوراق
نکارشپذیر بدایع منشیانه ایذرك قامت بالای سخنی رغبتنمای وادیٔ دراز وبالعکس معانیٔ
حاویهٔ دقیقه سی تشریح اولنسه بر رساله اوله جق مقاله یی بر ایکی کلمه یه درج ایله
(خیرالکلام ماقل ودل) قاعده سنجه خال دلارای مقالی حسن افزای رخسارهٔ ایجاز
ایلدکدن ماعدا حسن خطنی مضبوط تازه خطان حسن وجمال ایدرك بونده دخی
اقرانی بیننده کسب امتیاز ایتملیدر وایکنجیسی کاتب احکام اولوب بودخی علوم
شرعیه ده وخصوصیله فقهك معاملات جهتنه عائد اولان مسائل دقیقه سنده مذاهب
اربعه اوزره حل مشکلات انام ودعاویٔ مبهمه ووقایع معضله یی تسجیل واعلامده
حجت مهارت فائقه سی امضا کردهٔ تصدیق کافهٔ اهل کمال و مستخرجات عمیقه سی مصون
شائبهٔ قیل وقال اولمق ایچون مسائل امهات کتب فقهیه مستحضری اولدقدن بشقه
رموز واشارات حکمیه ده دخی یدطولی اصحابندن بولنملیدر واوچنجیسی اولان
کاتب معونه تعریف اولنان کاتب رسائل درجه سنه قریب قوهٔ قلمیه یه وعلم محاضراتده
ملکهٔ کلیه یه مالك اولدقدن بشقه کلیات احکام سیاسیه ایله برابر مفردات معاملات
ناسدن هیچ بر دقیقه تزدنده مستور اولماملی وانکشاف خفایای اموردە سرعت انتقالی سرعت
ضیای شمسدن اشاغی قالماملیدر ودردنجیسی کاتب خراجدر که حکمت عملیه وعلوم
ریاضیه ده وفنون ادبیه نك بعض اقسامنده معلومات کافیه سی وبولندیغی اقلیمك
طبیعت اراضیسنه ومحصولات طبیعیه ومعمولات صناعیه سنك کیفیت ورواج
وقیمتلرینه ومملکتك موازنهٔ ادخالات واخراجاتیله استحصال معموریت وسکنه
واهالینك ازدیاد سامان وثروتلری نه مثللو اسباب نافعه یه توقف ایده جکنه وقوف تامی
اولدیغندن بشقه اقتدار ولیاقت ذاتیه سی مأمور اوله جغی خدمات دولتده تعداد
اولنان معلومات نظریه سنك مطلوب اولان آثار فعلیه سنی بلاتردد ایفایه وافی اولملیدر
بشنجیسی عارض دخی اطلاق اولنان کاتب جیش اوله رق بودخی اوچ صنفدر
بریسی عسکرك امور مخابره وتحریریه ودیکری مواد حسابیه واداره وبری دخی ضبط کتبیه
ایله بونك متفرعات سائره سنی ایفایه مأمور اولان کتابدر صنوف ثلثهٔ مذکوره دن
برنجیسی کاتب رسائله لازم اولان معلوماتدن بشقه اصطلاحات فنون حربیه

وعسكريه يه واقف   وايكنجيسى   دخى مقدمات علوم رياضيه ايله بعض علوم
ادبيه يه   واوچنجيسى   بونلرايله برابر دقايق علم لغته عارف اولميدر اشته كتابك
اقسامى كشيدهٔ سلك تقرير وهر برينك محتاج اولديغى معلومات بشقه بشقه بيان
وتذكيراولندى باقه‌لم ذات والاڭزى اقسام مذكوره‌دن قنغيسنه داخلسكز ديو سؤال
ايلدكده كاتب رسائل اولديغم جوابنى ويردم اڭك اوزرينه پيرنحريرز بانكشاى توقير
اوله‌رق افندم منسوب اولديغكز قسم اقسام سائره‌نك كافه‌سندن ممتاز وكاتب رسائل
احراز نفايس كمالات وفضائل ايله سرفراز اولوب انجق دعوايه برهان وعاشقه نشان
مصداقنجه سكا برسؤال لازم كلورنه بيورر سكز ديدكده اكرچه پيرا كاهضميرك درياى
علم وفضيلتى يانده بنم بضاعهٔ قليله‌م وجود حباب وضياى خورشيد كمال ومعرفتى
عندنده سرمايهٔ ناچيزم شعلهٔ شبتاب مثابه سنده قاله‌جغنى وايراد ايده‌جكى سؤاله
جواب ويرمك خرجم اولميوب مشاراليه نى هر جهتدن وادئ بهت وافحامه صاله‌جغنى
مقدمات تقرير وتعبيرندن جزم ايلمش ايسه‌ده‌نه چاره كه اعتراف جهالت زبانسوز نخوت
وزارت اولديغندن سرد اولنه‌جق سؤاله جواب ويرمك اوزره حاضر ومنتظر اولديغمى
افاده ايلينجه پير طليق اللسان وادئ سؤالده بووجهله اطلاق عنان بيان ايلديكه فرضا
والده‌ك امرأهٔ طالق وفقط سنك سايه‌كده اسباب رفاه ونعمتى هر وجهله دلخواهه
موافق اولديغى وآخره تزوجى عندكزده غايت منفور بولنديغى حالده ذاتكز ديار
اخرده ايكن حقنده حسن اعتماد وكمال حب ووداد كز اولان اعزا حبابكزدن بريسى
مز بوره‌يى عقد وتزوج ايتديكينى استخبار ايله تعجب وحيرته دوچار وابرام سوائق طبيعتله
اول ذاته برمكتوب تحريرنده مسلوب الاختيار اولسه‌كز بو مكتوبك معرض تبريك
وتهنيتده‌مى يازلمقلغى مزاج مصلحته ملايم دوشر يوخسه حاصل اولان تعجب وانفعالك
اظهاريله عتاب وسيتمى مستلزم بعض كلمات تعريضيه درج اولنمسى مناسب اولور
والحاصل مكتوب مذكورنه زمينده يازلسه مقتضاى حاله توافق ايدر بوبابده رسالهٔ
وجدان وايقانكزه مراجعت وبرمكتوب تحريرينه همت اولنسه‌ده انكله هم ادعا
ايلديككز كاتب رسائل اولمقده اولان درجهٔ قدرت وبضاعه‌كزى وهمده فن
كتابتده‌نه مرتبه‌سليقه‌يه مالك اولديغكزله برابر آثار قريحه وبراعه‌كزى عرض قرطاس
ازمايش ايلسه‌ك ديو واقع اولان سؤالى اوزرينه احضار ادوات قرطاسيه ايله لجيه‌كير
افكار وهمان برچاريكدن زياده صندوقچه قوهٔ متخيله‌يى قارشديروب جمله كاه معناى
مقصوده لايق بر كالهٔ موافق بولمقلغه برزده‌دامان اقتدار اولمش ايسه‌مده اداى مرامى
مشعر هيچ برشى متبادر خاطر اولمديغندن حرف واحد تحريرينه قدرتياب اوله‌مديغم
حالده‌پيرظرافتسمير بنم سرفروبردهٔ زمين تحير اولديغمدن درجهٔ بضاعه‌مى قوهٔ فراستله
ميدانه چيقاروب سنك كتابت رسائلده مهارت وملكه‌ك اولمديغى معلوم اولديغندن

كاتبك قنغى قسمندن ايسه‌ك طوغريسنى خبرويركه اكا كوره مناسب اولان سؤالى ترتيب
وتقرير ايده‌يم ديدكده كاتب احكام اولديغمى سويلدم اوله ايسه ايكى شخص يكديكرينك
باشلرينى ياروب ايكيسنك دخى قانلرى ديزان وبر برندن شكوه كنان اوله‌رق حاكم
شرعه مراجعت ايتسه‌لرده درجه‌ٔ جرحه‌لرى كشف ومعاينه ايتديرلدكده برينك ياره‌سى
عظم قحفك غشاى خارجيسنى تجاوز ايدرك عظم مزبوره قدر رسيده اولمش ايسه‌ده
دها ايلرويه وارمه‌مديغى وديكرينك جرحه‌سى غشاى خارجى‌يى تجاوزله برابر كاسهٔ
سيمين رأسه دخى نقب انداز تألم اولمش ايسه‌ده غشاى داخلى‌يى زده‌ليه مديكى تحقق
ايتمش اولسه كه اشبو جرحه‌لردن برنجيسنه مأمومه وايكنجيسنه موضحه تعبير اولنور
بو ايكى شخص مجروح حقنده احقاق حق ايچون نوجهله حكم ايدلمك وهر برلرينك
درجهٔ جرحه‌لرينه كوره نصورتله ديت تعيين قلنمق اقتضا ايده‌جكنه دائرسندن قاعدهٔ
شرعيه‌سنه توفيقاً جواب استرم ديدكده بومثلو مسائل دقيقهٔ شرعيه‌يه وقوفم
اولمديغندن اتيان جوابده بيتاب وبونده دخى شرحه دار شرم وحجاب اولديغمى كورنجه
پيروقوراى كفته خورسنك كتابت احكامه‌ده دخى بيشعور اولديغك تبين ايتدى ديو
خطاب وكاتبك اقسام سائره سندن قنغيسنه داخلسن ديه‌رك تكراراً استجواب ايلدى
بنم ايسه اول اراالق اكثر مشاغلم كتابت معونه اوزرينه معطوف اولديغنى پيرك بالاذه
سبقت ايدن تعريف وتقريرندن ظن وتخمين وبوبحثده صوره‌جغى سؤالك اعطاى
جوابنه مقتدر اوله‌جغم خصوصنده زعم يقين ايله كاتب معونه اولديغمى سويلديكمده
اوله ايسه برادمك برى منكوحه وبرى جاريه اوله‌رق ايكى همفراشى اولديغى وايكيسى
دخى كندوسندن حامل بولنديغى حالده اول آدم ديده‌پوش عالم شهود وبعده منكوحه‌سندن
برقزى وجاريه‌سندن براوغلى زيوركهوارهٔ وجود اولسه ومنكوحه‌سى ولد مذكرك
ضره‌سندن ظهور ايلمسندننائشى مال ميراثجه كندى طرفنك بروطرفه نسبتله متضرر
اوله‌جغنى بيله‌رك وبو كابين الضرات وقوعى ضرورى اولان غيرت زوجيه دخى منضم
اوله‌رق جاريه‌نك اوغلنى بنم محصول مشيمهٔ موالده‌مدر ديو ادعا ايله اوردهٔ اغوش صحابت
وجاريهٔ ضعيفه‌نك معرض اخلاص ومسكنتده كندوسنه وقوعبولان استرحامى اوزرينه
لمحرره (خلوص عرض ايلدكجه لايق اولدم ظلم وازاره) (نيازم باعث افزايش ناز
اولدى دلداره) مألنجه بيچاره‌نك تضرع خالصانه‌سنى عدم قبول ايله اشبو صنيعه‌سنه
قوت ويرمك ايچون سلوطه بنم اوغلمه مسلطه اوليور ديو عادت نسوان اوزره
اظهار فرياد وشماتت ايتسه‌ده قونوقومشو باشلرينه طوپلنسه وحقيقت حالى جناب
واقف السرايا ايله مزبورتندن بشقه بيلان اولمديغندن محكمهٔ شرعيه‌يه مراجعتى
مناسب كورميه‌رك فصل دعوى ايچون دواوين عرفيه‌دن برينه كلوب نقل ماجرا وسن
اوراده رئيس وحاكم مقامنده بولنسه‌كده بوبابده سنك حقانيتكه التجا ايلسه‌لر بونده

حق وصوابه وصول ایچون نه یولده اجرای تدقیق ومزبور یتندن قنغیسی ظالمه
وقنغیسی مظلومه اولدیغی نصل تفریق اولنمق لازم کلورسکا سؤال ایدرم دیمسیله بویله
بر دعوی قوهٔ قدسیه‌دن بشقه صورتله کشف وحل اولنمق ممکن اولمیه جغندن
برزمان دوشندکدنصکره شق شفه‌یه مقتدر اوله‌مدیغمی کورنجه پیر علائق ازاده سن
تمییز حقوقده دخی تفریق بیاض وسوادن عاجز طفل نوزاده‌دن دخی ساده ایمش سن
بونکله برابر دعوای کتابت ایدیورسن صحیح کاتب ایسه‌ك اقسام خمس متباقیه‌دن
قنغیسنه داخل اولدیغنك طوغریسنی سویله که بیهوده تطویل کلام اتمیه‌لم دیو بنی
کودك شیرخوار کبی بیچارهٔ قاط عجز واضطرار ایلمش ونه سمته عطف کلام ایلسه‌م
درت طرفی صاروب صارمه‌لیوب قلدانمغه مجال براقیه جغی جزم اولنمش اولدیغندن
اسلوب حکیمانه‌ده مجرای سخنی بشقه بروادی‌یه اماله ایله الندن یاقه‌یی قورتر مقلغی
قورمش ایسه‌مده بو قضیه دخی اعتراف جهل صرفی منتج اوله جغی حسبیله بوراسنی
حوصلهٔ مزاج نخوتکارانه‌مه صیغدیره‌مامش وکاتب خراج قسمی امور مالیه کتبه‌سی
اولدیغی تعریف سابقدن خاطرمده قالوب صغر سنمدنبرو دولتك خدمات مالیه‌سنده
ابراز کفایت ایتمکده بولنمش اولدیغمدن وبو بابده هرنه سؤال اولنسه جوابندن عاجز
قالمیه جغمی مجزوما بیلدیکمدن سوزك طوغریسی کاتب خراج وبو بحثده ترتیب
اولنه جق اسئله نقدر ادق وارق اولسه دخی بلا تردد اتیان جوابده اعمال فکر
واندیشه‌یه غیر محتاجم بونده همان سؤال ایده بیله جکك قدر سؤال ایله دیو متصلبانه
جواب ویردیکمده پیر دقایقشناس عرض رویدل استئناس ایله میدانه قویدیغك دعوایه
نظراً شاید بونده دخی ملزم اولمقلغك لازم کلور ایسه پك اشوری محجوب اوله جغکدن
شو مسئله‌ده مسلك انصافه عدول ایله سکاپك ساده وخفیف برسؤال ترتیب ایده‌یم
اکر اراضیسی هنوز تحریر ایله داخل دفتر خاقانی اولمامش اولان بر ولایتك تخصیص
مرتبات دیوانیه‌سی ضمننده امر مساحه‌سنه مأمور اولسه‌ك بو ایشه نوجهله شروع
ایدرسن دیدی بومثللو عملیاته حسب المأموریه وقوف ومعلوماتم اولمسیله اختیارك
بوسؤالندن سینهٔ افتخارم مالامال انشراح ومسار اولدیغی حالده اکر مساحه ایده جکم
اراضی مربع الشکل ایسه انك مساحه‌سنی ایکی ضلعك بر برینه ضربیله حاصلنه یعنی
ضلع واحد مربعنه واکر مستطیل الشکل اولور ایسه ضلع اطولك ضلع اقصره مستطیلی
یعنی حاصل ضربی مساحهٔ مطلوبه‌یه مساوی اولور ومثلث الشکل اولدیغی حالده
عمود مثلثك مستطیلی تنصیف اولندقده مساحهٔ مثلث تبین ایدر ویاخود اضلاع مثلثدن
نصف مجموع اضلاع بیننده که تفاضللر اخذ وبر برینه ضرب ایله حاصلی تکرار نصف
مجموع اضلاعه دخی ضرب اولنوب حاصل اخیرك جذر مربعی اخذ اولندقده اشبو
مأخوذ مثلث مذکورك مساحه‌سنه مساوی اولور واکر دائروی الشکل ایسه مساحه‌سی

نصف قطر دائره‌نك نصف محيط دائره‌يه مستطيلنه يعنى بر دائره‌نك مساحه‌سى ضلع
اطولى نصف محيط دائره‌يه وضلع اقصرى نصف قطر دائره‌يه مساوى اولان بر مستطيل
مساحه‌سنه ياخود زاويهٔ قائمه‌يى محيط اولان ضلعلردن برى محيط دائره‌يه وديكرى
نصف قطر دائره‌يه مساوى اولان بر مثلث قائمة الزاويه‌يه مساوى اولور و ينه مساحهٔ
دائره نصف قطر مربعك ١٤١٦ ٣ عددينه ضربيله وياخود قطر دائره مربعك
٧٨٥٤ عددينه ضربيله دخى استخراج اولنه بيلور ديو سرد معلومات وبو بحثلره
دائر نقدر دقيق اولور ايسه اولسون ايراد اولنه جق اسئله‌يه اتيان جوابدن عاجز قالميه جغمدن
بحثله عرض مباهات ايلديكمده اكر مساحه اولنه جق اراضى مثلث مختلفة الاضلاع
قائمة الزاويه اولور وياخود قطع ناقص شكلنده بولنور ايسه نه‌يپارسن ديو استفسار
ايلمسيله وواقعا بنم فن هندسه‌ده خيليجه معلوماتم وار ايسه‌ده بومثللو مسائل دقيقه‌سى
لايقيله خاطرده قالميوب پيرك اشبو سؤالنى ايسه بروجه محرر بالاقدام كندم جلب ايلمش
اولديغمدن بونده دخى اظهار عجز ايلمك ارتق ناموسسزلغه انتقال ايده جك اولمسيله
سؤال مسرودك جوابنى سفسطه ايله چكيرمكلكى قوروب خاطرمده قالديغنه نظراً شويله
يابلى وظنمه كوره بو صورتله عمليات اجرا اولنمليدر كبى برطاقم كلمات مبهمه ومشكوكه
ايرادينه قيام ايتمش ايسه‌مده پير مشار اليه بويله مغلطه وسفسطه‌يه احالهٔ سامعهٔ
اعتبار ايدر ذواتدن اولمديغى جهتله دكل مواد محسوسه‌دن عد اولنان فن هندسه‌نك
معادلات عاديه سنده علوم معقوله‌نك مسائل غامضه سنده بيله بومثللو ظن وشبهه‌يى
متضمن اجوبه عند الفحول قبول اولنميه جغندن مالا يعنى كلام ايله سوزى اوزاتمق
نه‌لازم همان بو بحثده دخى اقرار عجز ايله اقسام كتبه‌نك قنغيسنه داخل اولديغنى
طوغروسويله ديو بنى فوق الغايه دوچار حجاب و (دع ما يريبك الى ما لا يريبك) مفهومنى
اشراب ايلدى كاتب جيشك اوچنجى صنفى كه كنيه ضبطندن عبارت اولديغى
سبقت ايدن تعريفدن معلوم اولوب بونده ايسه بركونه مشكلات ملحوظ اولمديغندن
ارتق نهايت درجه‌يه تنزل ايله صنف مزبوره منسوب اولديغمى افاده ايلديكمده
اكر كنيه‌لرينى ثبت دفتر ايليه جكك افراد عسكريه ايچنده ايكيسنك دخى مملكت
ومحله‌لرى وكندولرينك وپدرلرينك اسملرى وسن واشكال وجودلرى يكديكره تماميله
مشابه ايكى شخص ظهور ايتسه وفقط برينك اوست وديكرينك الت دوداغى بيريق
اولسه بونلرى دفترجه يكديكردن تمييز ايچون كنيه‌لرينى نصورتله ضبط وتحرير ايلرسن
ديو كتيبه ران ميدان سؤال اولدقده بونده دخى مبارزهٔ جوابده بيمجال قاله جغمى
ادراك ودهان جرأت مناظره‌يى امساك ايله افندم عاجزلرى هر نقدر مسلك كتابتده ثمدى يه
قدر افناى وجود وپك چوق ايشلرده بولنه‌رق حاصل اولان تجاريب عديده واثار
اساتذه‌دن اخذ واقتطاف ايلديكم مستحضرات مفيده ثمراتيله مأمور اولديغم مصالحى

حسن ایفایه بذل مجهود ایلمش وبوصورتله هرشیده ابرازموفقیتله بین الاقران احراز
امتیاز وحیثیت ایتمش ایسه‌مده اوبله وقتیله علوم وفنون مقتضیه‌یی اهل وارباندن
صره‌سیله اخذ وحفظ ایده‌مدیکمدن معلوماتم اساس اصلیلری اوزرینه‌مبنی اولمیه‌جغی
امر طبیعی وذات عالیلری ایله بویله اتفاقات حسنه‌دن اوله‌رق میسر اولان اجتماع
وملاقاتی حقمده جملهٔ اسباب بختیاری وفیوضاتدن عدایدرك سایه صفت مقارنت
استادانه‌لرندن برآن تجویز مفارقت اولنمیوب هرنقدرسن وسالم مساعد ودرجهٔ لیاقت
واقتدارم مستعد دکل ایسه‌ده اوسایه‌ده ممکن مرتبه استحصال معلومات اساسیه‌یه
موفقیتم اقصای تمنی اولوب بوندنبویله اوقات باقیهٔ زندکانیمزك برلکده امرار اولنمسنه
لطف وتنزل بیورلمسنی رجا ومبدأ استفادهٔ عاجزانه‌م اولمق اوزره دمندنبرو ایراد
بیوریلان اسئله‌نك بیان اجوبه‌سنه دخی همم تحریرانه‌لرینی استدعا ایدرم دیو کمال
تواضعله عرض تضرع ایلدیکمده پیرادیب نکته‌دان درعقب تحویل طور ولسان
ایله نتیجه علامهٔ دورانك موقع امتحانده اتیان جوابدن عاجزوناتوان قالدقلری
کوریلوب ایشیدلمش وبوخصوص انلرك فضل وکماللرینه اصلا ایراث نقیصه ایتمامشدر
اسئلهٔ مذکوره‌نك جوابلرنده طرف والالرندن کوریلان تأنی دخی بوقبیلدندر بوبابده
وقوعه کلان جرأت وجسارتمك عفوینی استرحام ایدرو دائرهٔ علیه‌لرنده قبولم حقنده
نائل اولدیغم وعد ولتلرندن طولایی تشکرایلرم وادیسنده سرایلدیکی مقدمه ایله
برمنوال محرر حاصل اولان محجوبیتمك ازاله‌سنه همت بیوردقدنصکره اسئلهٔ مذکوره‌نك
ایراد اجوبه‌سنه شو وجهله شروع ایلدیکه خلاف مرضی اوله‌رق والده‌کك وقوعه
کلان تزوجی کیفیتی مطلقا ابتدای امرده انك طرفندن کوستریلان طلب وموافقت
اوزرینه مستند وشمدی زوجی حقنده ابراز اولنه‌جق ستم وعتاب اکا عائد اوله‌جغندن
وحقوق والدینك درجه‌سی ملاحظه اولندیغی صورتده انلرحقنده اصلا اطالهٔ لسانه
حق وصلاحیتمز اوله‌میه‌جغندن مومی الیهانك بویله دائرهٔ مشروعه داخلنده واقع
اولان برحرکتندن طولایی مؤاخذه اولنمسی مسلك رضاجویی‌یه مباین اولوب فقط
احبابکدن بولنان ذات بوماده‌ده بالذات مراجعت ایده‌مزایسه‌ده وسایط مناسبه ایله
کیفیتی طرفکزدن استمزاج ایلدکدن واستحصال موافقتکزه موفق اولدقدنصکره
اجرا ایلدکلکی اقتضا ایدرایکن بوکا رعایت ایتمامسندن طولایی معذور اوله‌مزایسه‌ده
بودخی شایدینه ذات عالیلرینك تحصیل توجه ورضالری ضمننده بعض لدنیاته مرهون
اولمسی مظنون ایدوکندن بوبابده اول ذاتی دخی معاتب طوتمق کسر وتنفیر قلبندن
بشقه معنایی مفید اوله‌میه‌جغنه ومع مافیه وقوع حالی تحسین ایله ایفای تبریك وتهنیت
وابراز سرور وممنونیت اولنمسی دخی مین وریا اولوب بونی شیمهٔ حمیت وصلابت قبول
ایتمیه‌جکنه مبنی یازیله‌جق مکتوبه نه ستم وعتاب ونه‌ده اظهار مسرت وتبریك

وتهنيتى متضمن خطاب درج اولنمسى مناسب اوله بيلوب انجق مصلحتى نتايج احكام
تقديريه يه عطف واسناد ايله مكتوب مذكورك (كلك مشيت صمدانيه نك نقش انداز لوح
ازل وخامهٔ قدرت ربانيه نك كشيدهٔ تيرنك لم يزل ايتمش اولديغى احكام شؤنيه نك بو عالم
كون وفساده ترتيب اوزره صورت انداز مرآت ظهور وخير وشر هرنه ايسه ذره قدر
تغير ايتميه رك جلوه نماى حيز صدور اولمسى مبرمات اموردن وبوكا سردادهٔ تسليم
ورضا اولمقدن بشقه چاره وتدبير بولنمق جملهٔ ممتنعاتدن اولوب اشته بو وجهله بر مقتضاى
حكم مشيت ميانه مزده رابطه پذير اولان علاقهٔ ابوت وبنوت معنويه كيفيتندن طولايى
(اكر محول حال جهانيان نه قضاست) (چرا مجارىٔ احوال برخلاف رضاست)
(هزار نقش برارد زمانه وبنود) (يكى چنانكه در اينهٔ تصور ماست) منظومه سنى
تذكار وبو وتيره ايله تجديد مناسبات قديمه يه ابتدار ايدرم) مآلنده يازلمسى موافق حال
كورينورو بربرلرينك باشلرينى ياروب حاكم شرعه مراجعت ايدن شخصيندن جرحه سى
موضحه درجه سنده بولنان مجروح ايچون تعيين اولنه جق ديتدن مأمومه ايچون ايكى
ثلث مقدارى زياده ديت فرض وتقدير اولنوب اشبو ثلثان جرحهٔ موضحه صاحبندن
اخذ وتحصيل ايله جرحهٔ مأمومه صاحبنه ويرلمكله حكم اولنور اعلام شرعيسى
دخى بو حكمه توفيقاً ثبت وتسجيل قلنور اما اولدمذكر متوفانك منكوحه ويامفروشه سندن
قنغيسنك نهانخانهٔ مشيمه سندن سر نماى عالم ظهور اولديغى دعواسنك فصل
وحكمنه كلنجه بر مقتضاى حكمت الهيه مادر ذكورك سوتى مادر اناثه نسبتله اغر اولديغى
بالتجربه ثابت اولديغندن مزبوره لردن ايكيسنك دخى راووق پستانلرندن درجهٔ
مساواتده بر ر مقدار سوت تقطير اولنوب وضع كفتين ميزان قلنه رق قنغيسى وزناً
اغر كلور ايسه ولد مذكر انك اولديغى نمايان اولور واكر مساحه اولنه جق اراضى مثلث
مختلفة الاضلاع قائمة الزاويه اولور ايسه زاويهٔ قائمه يى محيط اولان ضلعلردن برينك
ديكرينه مستطيلنك نصفى مساحهٔ مثلثه مساوى اولور وقطع ناقص شكلنده
بولنديغى صورتده محور كبيرك نصف محور صغير ضربنك حاصلى ٢,١٤١٦
عددينه دخى ضرب اولندقده مساحهٔ مطلوبه حاصل اولوب قطع مكافى شكلنده
بولنديغى صورتده دخى اول قطع مكافى اوزرينه مرسوم اولان مستطيل مساحه سنك
ثلثانى مساحهٔ قطع مكافى يه مساوى اولور ولسان عربده الدوداغى ييريق اولان آدمه
علم واوست دوداغى شكافدار اولان آدمه افلج تعبير اولنديغندن يوقاروده حال وكيفيتلرى
تعريف اولنان شخصيندن برينك كنيه سى بالاسنه علم وديكرينك افلج اشارتى ويريلور
ديو ختم كلام ايله سكوت ايتدى ﴿ مغنى الكتاب ❊ نزهت افندى ﴾

﴿ بر مملكتك طريق اعمارى ﴾

بو راده كورديككز وجهله حركت يعنى ليمان امنيت وسلامتده طائفهٔ تجارك تسهيل

داذوستادینه معاونت وملل مجاوره وسائره یه حرمت ایله بعضا وقوع بولان حالات متقاضیه‌لرندن غفلت وعداوتلرینی دعوت ایدن کبر وغروردن مجانبت ایدرك اخلال نظام بلد واموال ناسه مدید ایدنلری سیاست وتأدیب وحرفت وزراعته اهالیء مملکتی ترغیب ایله مضرت عمومیه‌سی مسلم وباعث افساد مزاج بنی آدم اولان علت سفاهتدن ومداخلهء مادهء تجارتدن صاقنمغله واردات معینه یی لزوم حقیقیسنه کوره صرف وادارهیه دقت واعتنا بادیء حصول ثروت وغنا اولور چونکه اساس رفاه وراحت اولان مادهء تجارت ماء جاری یه شبیه اولوب بو کلر بالذات قارشدقلرنده مجرای طبیعیسندن چیقروب کندولری منتفع اوله‌میه‌جقلرندن بشقه اهالی یی محروم ومحزون وداخل حکومتلرندن رفته رفته تجارك آمدوشدی کسیله رك همجواری بولنان ملت وحکومتلری ممنون ایتمش اولورلر اکرچه بوندن مقدم بورایی کرید کزدیك بیوك تعجب ایدر ایدکز اماچه‌چاره اجانب واقاربدن ترسان اولان حکمدارمز لیمانه کیروب چیقان سفائنك اعدادینی واصحابنك مملکت وآدینی امتعه‌نك جنس ومقدار وبهاسنی وتجارك سرمایهء یسار وغناسنی بیلمك ودرلو درلو بهانه‌لر ایله ویرکولرینی آرتروب کندوسی تجارت وبوجهتله سربستیء بیع وشرایی لکه‌دار خسارت ایتمك استدیکندن وما فیوما طائفهء تجار بولیمانك طریقنی اونودوب سربست تجارت وراحت ایده‌جکلری سمتلره اخذ واعطایه اعتبار ایدر اولدیلر دیه‌رك برکره حسرتکشانه مملکته نکاه و (آه بیچاره صور بحر سفید وسیاه تمامیء سکان روی زمیندن سکا ویرکوکتورر ایکن بوکیدشله عجبا کیملرك اللرنده مأسور اوله‌جقسن) دیو درین درین انین وآه ایدنجه (بوقوت وقدرت ابتدانه صورتده حاصل اولدی) سؤالنه مبادرت ایلدم جبل لبنانده کراسته‌سی انشای سفینه‌یه الویرشلی اورمانلر موجود وزمان قطع ونقللری محدود اولوب لزومی اولان معمار ونجاره وسائر ایشه یرار اعتبار اولندیغنی ایشیدن ارباب حرف وصنایع پیدرپی وارد ومجتمع اوله‌رق هربرینه دکرینه کوره تعیین مرتبات وبرطرفدن یتشدریلان قپودانلر ایله امور ترسانه‌ده استخدام اولننلر حقلرنده مکافات اولنوب مدت خدمات وحیاتلرنده کندولری وبعد وفاتهم اولاد وعیاللری بالغا مابلغ بکندیریلور وایچلرندن خسته اولنلرینه باقدیریلور اولدیغندن کمال امنیت بال واسایش حال ایله بحار بعیده‌یه عزیمت وتجارت وچوجقلرینه کورك چکمك وخلاط بوکمك وشورش دریادن خوف ایتمامك اسبابنی ارائه وتعلیمه هوس ورغبت ایتملری سبب خواهش صغار وکبار واعظم مدار آبادانی واقتدار اولوب برحکومت مستقله ده یالکز اطاعت زیردستان حصول مطلب ومرامه کافی اولمیوب بوعالمده هرکس منافع شخصیه‌سی آرزوسیله صنعت وخدمته هوس ایده کلدکلرندن دائما محبت قلوب عامه‌یی اجتلاب حکومتك معموریت ورفعتنه اعظم اسباب اوله کلمشدر) دیمسیله ترسانه

ومخازنی و بالجمله کوریله جك اماکنی کزوب آلات وادوات مشهوده نك اسامیسنی بر
بر صوروب مرورزمان صحیفهٔ مفکره دن محوونسیان ایتمسون احتیاطیله یازارودستگاه
اوزرنده بولنان برسفینه نك تناسب انشاسنه بقارایدم

اهالیسنك حسن اخلاقی جهتیله تبك دیارینك کمال معموریتی وسکنه سنك رفاه وسعادتی

(تبك) بر نهرك نامی اولوب داخلندن جریان ایلدیکی اراضی منبت ومحصولدار وایام
صیف وشتاسی همان هموار اولان دیار بونام ایله شهرتشعار اولمشدر که اراضیسی
سنه ده ایکی دفعه اکیلور بیچیلور یوللری اطرافی انواع اشجار ایله معمور وصحاری
وجبالده کزن قیونلردن حصوله کلان یپاغی هر یرده معتبر ومشهوردر بك چوق
زروسیم معدنلری وارایسه ده اهالیسنك خارجا تجارت ایتملری واصول مخصوصهٔ
تعیشلری اقتضاسنجه احتیاجات حقیقیه دن عدو اعتبار ایتمیوب اوائل الفت وتجارتمزده
سیم وزری حدید یرینه چفت صبانلرنده استعمال ایدرلرایدی جمله ذکوری زراع
یاخود راعی اولوب نساسی یپاغی اکیروب اینجه وغایت بیاض قماشلر اعمال ایتمك واکثر
مأکولاتلری میوه وسوده منحصر اولدیغندن نادرا ایمك پشرمك وقیونلرك دریلرندن
پاپوشلر وبویه لی دریلردن چادرلر یاپوب کیدکلری البسه یی دیکمك کبی امور داخلیهٔ
بیتیه لریله اشتغال ایلرلر کندولرندن صکره یه قاله جق مساکن ومنازل یاپمغله دنیایه
علاقه یی استمدکلرندن حرث اراضی ورعی بهایم وفقط زراعته لازم کله جك قدر کراسته
کسمك وتیموردوکمك ایله مشغول اولورلر بینلرنده اراضی غیرمنقسم وهر بری آزادهٔ
حکم حاکم اولوب مدار امتیاز پیرانك مرتبهٔ قوهٔ عقلیه وتجربه لرندن وجوانانك پیرانه
متقارب فطانت خلقیه لرندن عبارت اولوب ایچلرنده اخلاق ردیه اربابی اولمدیغندن
قباحت ووقاحت بك آز وقوع بولورایسه ده هرفامیلیا بیوکنی حکمدار کبی طانیدیغندن
قباحت ایدن اولاد واحفادی فامیلیانك رأیله تربیه وتأدیبه دقت ومحصولات
ارضیه دن کفایت اولان کافهٔ اشیاده جمله صورت اشتراکده اولدقلرندن موسم بموسم
میونك وچایرك کثرتی اولان یرلره نقل واقامت وکیمسه نك منافع مخصوصه دعواسی
اولمامغله بلانزاع وصداع علی السویه راحت ایدرلر یانلرنده ابنیهٔ متینه وسیم وزراوانی
ومجوهرات واقمشهٔ لطیفه واطعمهٔ نفیسه وآلات موسیقی سوزلریله محاربات وفتوحات
وانقلاباتدن وحکومتلر بیننده تسویهٔ حدوده دائر منازعاتدن بحث آچلسه (اومقوله صنایع
انسانیه یی افساد ایده جکندن مضردر) دیو رغبت ایتمیوب بوقدر لوازم کاذبه یه
مأنوس واسیر اولانلر بزدن زیاده می یشارلر وانسان بالنفس فانی دکلدرده مدت عمر
قوتیله یاپیلان شیلر زوائددن اولوب سنده واردر بنده یوقدر سببیله طبایع

لوزونمیدرکه بری برلرینی تلفه تعجیل ایدرلر اراضیٔ موجوده کفایت ایتمدیکندنمی
حدود نزاعنه قالقیشورلر بزمکیلری استسه‌لر ترك ایدوب بشقه یرده اکر بیجرز بر انسان
سائر انسانلره حاکم اولوب کمال عقل وعدل ایله حکومت ایتمك مشکل اولدیغندن تمنی
ایده جك شی دکلسه‌ده برملت مطیعه‌نك اداره‌سنه طرف حقدن مأمور ویاخود التماس
اهالی ایله مجبور اولور ایسه قبول و بوایکی صورتك غیری اهالی یی اسیرو تخییب لزومندن
زیاده فیضان ایتمش نهر کبی اراضیٔ منبته‌یی تخریب ایتمك دیمك اوله‌جغندن نکول
ایتملیدر) جوابنی و یررلر (فی الحقیقه بوآدملر علم طبیعتی ایو مطالعه ایله حکمته
واقف اولدقلرندن بزی بکنمزلر ایدی) بوحکایه وتعریفدن تملاق حظ ایدوب (شراب
ایچرلرمی تزوج ومحبتلری وملل مجاوره ایله انسیتلری نه‌صورتده‌در) دیمکله
(مملکتلرنده اوزمك انواع واعلاسی وار ایسه‌ده ساده اکل ایدوب مفسد طبایع ناسدر
دیو شرابی استعمال دکل اعمال بیله ایتمزلر هرکس برقاری آلور والی آخر العمر برلکده
اولورلر وجه‌نك زوجه وزوجك زوجه‌یه محبت ورعایتلری اولوب برجان ایکی قالبده
کبی امتزاج ایدرلر و بعضیلری یوز یکرمی سنه قدر عمر سوررلر و موقعجه ایکی طرفلی
طاغ ودکز حیلولتیله ملل سائره‌دن منفصل اولدقلری جهتله غوغا اولمدیغندن
بشقه اهالیٔ مجاوره بونلرك فضیلتلرینه حرمت ایدوب مخالف اولان ملتلرك بینلرینی
تألیف ایچون بونلردن حکم نصب ایده کلمشلر حتی تقسیمنده اویوشه‌مدقلری اراضی
واملاکی بونلره ترك ایتمشلر واراضیٔ مخصوصه‌یه دائر وسائر نزاع واختلاف وایچلرنده
اصلا کذب وخلاف اولمدیغندن قوکشولری کوجنملرندن حذر ایلدیکی مثللو بونلرده
آنلردن قورقیوب ترك دیار وموت وفنایی اسیرلکه ترجیح ایتدکلرندن صلح مؤبده نائل
اولمشلردر بزی ابتدا کوردکلرنده تعجب وحرمت و (قاوس) جزیره‌سنده
برشهر بنا ایتمامزه موفقت ایلیوب اشیای زائده‌یی بخش ایتمکدن متلذذ اولدقلرندن
مأکولاتلرینی و یپاغی یوکلرینك فضله‌سنی من غیر مبادلة بزه بخش ایله آلتون وکمش
معدنلرینی دخی ارائه وترك ایدرك یرلری یاروب آلتون آرادیغمزی تعییب ایدوب (یرلری
بوقدر درین قازمق نه لازم فقط حرثیله قناعت ایتسه کز سزی بسلیه‌جك لوازمی و یرد)
دیرلرایدی کندولریله حاصل اولان الفته مبنی بعضیلرینی کمیجیلکه آلشدرمق
آرزوسنده اولدق ایسه‌ده و یره‌جکمز کمیجیلر طبعا وتربیة بوزیلوب وبرآدم یوریه‌جك
ایاقلری وار ایکن ساقط الحرکه اولوب اوته بروحرکتده معاونته محتاج اولدیغی کبی آنلرده
برطاقم لوازم غیرضروریه تدارکی علتندن کوتورم اولورلر بوراده هرشی چوقدر
وخارجده دریوزهٔ معیشته حاجت یوقدر هول دریایه وغائلهٔ دنیایه نیچون کرفتار
اولسونلر دیو راضی اولمدیلر) حکایاتی ایله تملاق وقپودان خوابه بدل سوزه طالوب
شبدیز رهروان لیل طیٔ مسافهٔ فراز طریقدن نشیب انحطاطه میل ایلدیکنه سفینه‌ده

راحتسزلك وقوعندن كسب وقوف ايلديلر شوصورتله كه قبر يسده مقامنه
حرمت وقاليپسو جزيره سنده پسرعشق افسرينه رعايت اولنميان زهرهٔ عداوت
بهره منتور وتلماقدن اخذ ثار جاسنه ثوابت وسياراتى زير پالرنده كوروب كرهٔ ارضى
آب آلوده برقبضه چامور واوزرنده اجتماع واحتشاد و بيوك بيوك بلده لر وجسيم جسيم
اردولر ودقيق دقيق پولتيقه لر تأسيس وتشكيل وايجاد ايدن ابناى ادمى بردانهٔ حقير
ايچون برى بريله چكيشور مورعدو شمار ايدن غرفه آرايان عوالم علويه دن استمدادى
ورد وقبول التماسنه دائر اسئله واجوبهٔ روحانيه نك تتابع وامتدادى صره سنده سفينه
قلاغوزى بين النوم واليقظه وضع ارض وسمايى وحركت كواكب وسواحل دريايى
بشقه كورمسيله اتاكيه يه ياقلشيور ظن ايلدكجه نظرندن اوزايوب سببنى بيلديكندن
تعجب ايدرك وكيدرك ليمان ايچنده اولنان لقرديلرى ايشيديوركبى كنديني طوپلايوب
يدينه ويريلان تعليماتى اقتضاسنجه تلماقك عودتى بيلنمامك ايچون بيوك جزيره يانندهكى
جزيره يه لنكرانداز اولمغه چالشدى

سفينه نك اتاكيه ظنيله سالانته شهرينه مواصلتى

دكزلر قباروب ساحلاره چارپديغنى ايشيدوب سفينه يى قره يه اوغراتمقدن شعورى
قاريشور ايكن كورديكى يرلر نظرندن دوروطاغلر وقت غروبده فوق افقده كورينان
سحاب پاره لر مثالى منظور اولديغندن كانه درين رؤياده درده او يانمغه اوغراشديغى
وسفينه سوق هوا ايله ايتاليا سواحلنه ياقلشلديغى حالده شفق آچلمغه واختران اشعه
داران ظهور نورآفتاب عالمتابدن كريزان ومختفى اولمغه باشلمغله قولاغوز (ارتق
شبهه م قالمدى اتاكيه يه كلدك مژده تلماق مادركزى وبلكه پدركزى بوكون
كوره جكسكز) ديو باغرمغله تلماق يوقارى چيقوب ساحله باقدقده بيله مديكندن تأسف
ايدرك (واه بز نره ده يز بو اتاكيه دكلدر آى قلاغوز الدانيورودياركزه اوزاق اولديغندن
بوقيالرى بيليورسكز) ديدكده (يوق يوق عفو ايدرسكز پك اعلا بيلورم
بالدفعات دخول وخروج ايتديكم حتى ايچندهكى اوفق قيالرينه وارنجه صورليمانى
كبى بيلديكم ليماندر عجائب سزه نه اولدى شوطاغلرى وطاشلرى دوكن طالغه لرى
كورميور و بيوك كليسايى طانيميور واشته پدركزك خانه سنى بيليور ميسكز) ديدى
تلماق (اويله دكل ياكليشكز واردر بن بالعكس مر تفعجه برساحل بسيطده اتاكيه يه
بكزه مز بربلده كوريورم كنديكزه كلكز) ديدكده قولاغوز قيدحبال خيالدن
قورتيلوب (واقعا خطا ايتدم بواتاكيه دكلدر بيلم بكانه اولدى رؤيادن اويانوره
دوندم بو مملكت كريدن فرار ايدن (ايدومنه)نك بنا ايلديكى (سالانته)دركه
هنوز سورى ناتمامدر (ديمسندن تلماق آغلمقده وسفينه ليمان آغزينه وارمقده

اولمسیله آشنای حقیقت هرحال اولان منتور تغییرطور ایتمیه رك) باق تلماق شبوهٔ قدرسزه ارائهٔ طریق فخرومباهات وزحمت تجربه وامتحانی رسیدهٔ درجهٔ مکافات ایتمك ایچون بزی بورایه قدر ایصال ایلدی ابدی میدان جهانده سنکنشان نام وشان اولان پهلوانانك کوششلرینی و پدرکزك باشلیجه ایشلرینی یادوتذکار ایله بوندن ایلروسنه سپردارسینهٔ اصطبار وسزی درمانده وعاجز ایتمك استیان طالع کجروی بورمغه یافشردهٔ ثبات واصرار اولمالیسکز آفات بحریه دن زیاده قالیپسونك معامله سندن قورقارایدم شمدی قورقیلورشی بوقدر بو بلده ده بولنانلر بزی بیلنلردر ایچرو کیرملیدر وایدومنه یی کورملیدر) دیه رك لیمانه انکر انداز آرام وفینکه ایلرك هرطرفده تجارت وحسن الفتلری حسبیله مظهر اکرام اولدیلر

وقایهٔ صحته دائر بعض نصایح

(ابنای آدمك اطبایه احتیاجی صحت وجودی دعوت ایدن حال اعتداله قناعت ایتموب تقلیل عافیت واخلال صحته علت اولان ذوق عیش وعشرته انهماکلرندن نسأت ایدر قلت مأکولات ومشروباتی جهتیله فقرا اغنیادن آزنا مزاج ونادرا طبیبه محتاج اولوب طبعه توافق ایدوب زیاده اولنان طعام وجودی بسلیه جك یرده بادیٔ ناخوشی واسقام اولور علاج دینلان شی کمال احتیاجده قبول وتناول اولنه بیلور رأس ادویه پرهیز وحمیه در ذهن وفکرك راحتی ویوریمك وایشلمك ایله وجودك ریاضتی سبب تصفیهٔ دم وعلت ادامهٔ صحت بنی آدمدر) نصایحنی علاجندن زیاده تأثیر ایتدیرر اولمغله بونلری مأمور وتعیین ایلدیکندن خستکانی تمیز یرلرده یاتروب پرهیزلرینه دقت ایتملر یله جملهٔ کسب عافیت وقوت ایدوب تشکر ودعا ولطف همتنی تعداد وثنا ایلدکلرینی کیجه نزی اردونك ایچنده کزدیکی زمانده تلماق ایشیدرك ولادت ردیه سندن نشئتله ایتدیکی خویسزلقلرینی تفکر وفعل وحرکتی ید اداره سنده قالسه مادرینی دکلیوب هرخطوه سنده دوشرصبی کبی اوله جغندن تربیهٔ مؤثره یه مظهر یتدن خلاف خلقت ذاتیه نازك مزاج ولطیف الامتزاج اولدیغی ایچون جناب وهاب بی منته تشکر ایدرك جریحه داران وبیچارکانك تمارلرینه دقت ایتدیرمسیله (هیپاسنك) وجود خون آلودینی میانهٔ امواتده بالذات آرایوب بولوب میدان محاربه ده کوستردیکی ثبات ومتانتی شمار ومقدماحقنده ایلدیکی معامله یه پشیمانی وندامتنی تکرار واعتذار وقاعده زنجه حطب وخشب جمع اولنان محله کوتوروب (سنی سوممیدم حسدایدرایدم طریق اقبالدن متوجه اقلیم بقا وآلوده اولدیغمز سفالت دنیویه دن کشیده دامن استغنا اولدك) دیو احراق وجود وحفظ رمادینه ابتدار ایلدی ☼ فالانتك قبیله سی اسلحهٔ سرنکون ومتوفانك لالاسی رأس رعشه دار ودیدهٔ پرخون ایله حاضر اولوب میته

متوجها (سنی بو حالده کورمك ایچونمی یشادم مادرك کدرندن اوله جك وحرب وضربدن احترازا تمامکی سکا او کرتدیکمدن بونی بندن بیله جکدر بنیده کندیکك یره کوتور) دیه‌رك اشکریز سوز وکداز وجماعت موجوده خواستکار آمرزش خدای بی انباز اولدقلری هنکامده وجودی بالتمام لقمهٔ ذات الضرام اولدیغندن تملاق خاکستر معتبرینی چیچکلرله مزین برآلتون قوانوز درونه قویوب اسیر فراش ودست کریبانکیر اجلده جانخراش اولان (فالانت) اولدیجه کندینی ادراکو (آه برادر روح برابرم عالمك باغ وبهاری ویوغی واری سنسز بکا حرام ودنیا وعقباده آرلمامق اقصای مرام اولمغله بعد مانه کونه قالهیم همان اوله‌یم) فزعیله سرورویی سودهٔ سنك وخاك ایلدیکی حالده قوانوزی تقدیم ایتمکله برادریله بینلرنده کذران ایدن معاملهٔ معاداتی ودست دشمندن خلاصنه بذل ایلدیکی غیرتی فکر وملاحظه‌دن چاشنییاب زهر وشکر وکریه وخنده آراسنده آسیمه سرایکن تملاقی درآغوش وآشیان سرندن اطارهٔ مرغ هوش ایله برزمان لایعقل ومدهوش بسته دهان وچشم پوش اولدقدنصکره آیله‌رق قوانوزی آلوب (سنز اولمسه کز قرنداشمی قوشلر یرلر ایدی وار اولکز) دیو دعا ومکرر مکرر بابیلوب آناسی اوزرینه رماده متمایلا کندیده قوانوزك ایچنده کنجیده اولمسنی تمنا ایلدیکنی ارد وخلقی کوروب تملاقك رتبهٔ انسانیتنه حیران اولمش و (ادراست) برسوری یه صالدیروبده‌اُیوساقراکلق اورمان ایچنده کائن مغاره‌سنه سنه‌دونوب بردخی صالدرمغله قیونلری تلف ایتمك ایچون پنجه ودندانی تیز ایدن آج آرسلان کبی خصمی اوزرینه هجوم شدید نیتنه ورود امداده ارتقا باورای کهساره چکلمش ایدی ﴿ ترجمهٔ تملاق ❊ کامل پاشا ❊﴾

﴿ یکانهٔ آفاق ویسی افندینك توران شاهی عبدالله خان جنکیزی حضرتلرینه ﴾

﴿ وزیر اعظم محمد پاشا طرفندن یازدقلری ملطفهٔ بلیغه‌در ﴾

مادامکه مسندنشین طارم چارمین وفرمان خطهٔ خاور زمین برق براق صبح تابدار سپاه زرین قبای اشعه وانوار ایله فضای فرح فزای عالم علویده ترکتاز وقهر دشمنان ایچون دست تطاولی دراز ایدوب فرقهٔ سپهکاران کشور شام وشیعهٔ ظلمت شعاران ملکت ظلامی میان میدان دلاوریده پامال وعرصهٔ فضای جنك داوریده پریشان حال ایلیه همیشه اول شهریار جهان مطاع مالك الرقاب وتاجدار واجب الاتباع آسمان جناب که هیکل شمشیر جنانکیری صبح خجسته طلوع عالم اجلال وسپر زرین ظفر قرینی مهر جهانتاب سپهر اقبال وکلالهٔ توغ پرفروغی شانه زدهٔ مشاطهٔ کامکاری ونهال رایت نصرت آیتی آبخوردهٔ سلسبیل بختیاریدر (قطعهٔ) آن صفدری اشهب زرین سنام چرخ ❊ چون شب زکر دابلق کرزش

اواهست ❊ ماه سپهر منزلتی کش بزخم تیغ ❊ چون آفتاب کشور خاور مسلمت ❊ اعنی حضرت خان عزت قرین وخاقان سعادت رهین مربع نشین مسند شهریاری معلی مکان محفل تاجداری نور حدقهٔ سعادت نور حدیقهٔ عدالت سلیمان حشم فریدون علم دارا کشور سکندر ظفر بهمن احتشام رستم انتقام قهرمان شجاعت نوشروان عدالت خداوندکار سپهر آستان ابو المغازی عبد الله بهادرخان خلدالله ملاذ اللانام الی قیام الساعة وساعة القیام حضرتلرینك ذات نجسته سمات ووجود فرخنده صفاتلری پیرایه بخش اورنك خانی ورونق افروز افسر کیانی اولوب رأی عالم آرالری ناظم مهمات دین ودولت وتیغ کشورکشالری حاسم مملمات ملك وملت اولمغله ظل ظلیل حمایتلری مفارق مسلمین اوزره ممدود ودامن سایبان عزورفعتلری طناب خلود ایله اوتاد نجرمه مشدود اوله ﴿ قطعه ﴾ تا ابدباشی الهی درسرای کنفکان ❊ بر سریر پادشاهی کامبخش کامیاب ❊ جاه وحشمت بریمین وناز ونعمت بریسار ❊ فتح ونصرت درعنان و بخت ودولت در رکاب ❊ غب ذا امن اوقات واسعد ساعاتده رسول عزت شعار و ایلچیٔ فرخنده تبار افتخار المقربین ظهیر الملة والدین علی بهادرزید قدره کمال خیر ایله بودیار سعادت مداره واصل ومحط رجال اقبال اولان دار السلطنة عظمایه داخل اولوب ادای مراسم رسالتده سعی بلیغ ونامهٔ نامیلری درکاه معلایه تبلیغ ایدوب اعلی حضرت شهنشاه عالم پناه فریدون غلام کواکب سپاه سلیمان مقام شهنشاهی که دبدبهٔ کوس احتشامندن قباب کارخانهٔ عالم پرآواز بلکه هول استماعندن نسرواقع متصدی پرواز در عالم پناهی که تیغ جهانبانی ضیابخش ممالك خاور وباختر بلکه آتش انداز راه کهکشان وخرمن سوز خورشید انوردر ﴿ نظم ﴾ آنکه چون چتر جلالش سایهٔ عدل افکنند ❊ کم شود چون زره اش خورشید در تحت ظلال ❊ آسما نست اوولیکن آسمان بر قرار ❊ آفتابست اوولیکن آفتاب بی زوال ❊ طرازندهٔ سریر جهانبانی فرازندهٔ لوای صاحب قرانی تاج بخش افسر ربانی جهاندار عدو بند کشورکشایی مسند ارای محفل عدالت رونق افزای اکلیل سعادت نتیجهٔ کارکاه عالم تکوین خلاصهٔ الطاف حضرت رب العالمین امین خلافت عظمی مدار امانت کبری انجم خدم ملائك حشم سلیمان شوکت یوسف ابهت کیوان مکان مشتری عرفان بهرام رزم ناهید بزم عطارد قلم آفتاب علم قمر رخسار فلك رهوار بوبکر صداقت فاروق عدالت عثمان حیا حیدر وغا السلطان ابن السلطان مفخر سلاطین الزمان خادم الحرمین الشریفین وحارسهما عن شوائب الشین لازالت اعناق الانام متقلدة بقلائد احکامه ولادارت الافلاك الاعلی مدار مراده ومرامه حضرتلرینك شرف دامن بوس عزت مأنوسلری ایله مشرف وکوش هوش کوشوارهٔ کلام نجسته فرمانلری ایله مشنف اولوب اعتاب

عليهٔ شهنشاهيده سعی جميلی مشكور وانظار ستوده آثار صاحب قرانی ايله منظور
اولدقدنصكره بودولتخواه بی اشتباهی اخبار نوازش پادشاهانه ايله ممتاز وايصال
نامهٔ شرف مصحو بله سر افراز ايتدكده خامهٔ مشكين جامه ورقم زدهٔ كلك عباسی
عمامه اولان مضمون همايونی تلقی بالقبوله مبادرت وشرف خدمت عليهٔ
شهر ياريلری طوق ربقهٔ عوديت قلندی من بعدمو جبات تالف طرفين سوقنده اقدام
ودواعی تحاب جانبين بسطنده اهتمام اولنوب متوقعدركه ميامن اتحاد ايله كار عالمه
نظام تازه وحال بنی آمه رونق بی اندازه كلوب بعناية الله تعالى احيای دين مبين واحراز
رضای رب العالمين اولنه

﴾ باقی هميشه بخت بكام فلك غلام ❊ اجرام رام ودولت واقبال مستدام ﴿

﴾ فريد عصرويسی افنديـنك سلطان العلما شيخ الاسلام صنع الله افنديه تبريك ﴿
﴾ مشيختهدائر مكتوب لطافت اسلوبلريدر ﴿

تاكه سلطان فرمان فرمای قضاوقدر ومنان جزيل النعمای واهب القوی والقدرمكامن
غيب ومواطن شهادتده حضرت صفت عليمه ايله تجلی كوستروافاضهٔ معارف لاهوتيه
وعوارف ناسوتيه ايله بخشندهٔ كمالات ارواح وصور اولوب علامهٔ اسم عليمی مسند
آرای دارالافتای فضل وهنرو كاشف الرموز آسمان وزمين ومسئله آموزملائكه و بشر
قيلوب افضل زمانه اولان اكمل افراد انسانی اول اسم شريفك حقيقتنه مظهر وكلمهٔ
فطرت سالمه سن صيغ علوم بهيه وحقايق كونيه والهيه يه مصدرايله هميشه اول مظهر
اسم عليم ومصدر فيوض علام حكيم اولان سلطان علماء اعلام وبرهان فضلای ذوی
الاحلام پيشوای خجسته رأی برجيس مقام ومقتدای مشكل كشای ادريس احترام كه
سجنجل جمال نمای دقايق غيبی وآيينهٔ آفتاب انجلای حقايق لاريبی اولان طبيعت
انسيه سی مصقلهٔ قوت قدسيه ايله جلا يافتـه وسندس قامت ارای شاهدان اسرار
واستبرق رونق افزای عرايس آثار اولان نسيج عبارت مطبوعه سی تار پود قواعد معقوله
ومشروعه ايله منوال صداقت اوزره تافته اولوب كلك نادره كار فتوی نكار و براعت براعت
شعار كوهر باری نهال فردوس فتوی دركه دائما ثمرات تحقيقاتی متجددة الامثال ياشمع نور
افشان هدادركه فتائل نال ايله ضيابخش كاشانهٔ كمال ياعصای حضرت موسی دركه
حيان الحبال سحرله درونی مالامالدر ومجمرهٔ عنبرنثار معجز آثار ودوات فضائل دثار معارف
مداری مجمرهٔ بخور افتـادركه ادخنهٔ ارقام مشكفام ايله معطر نزهتكاه جاه وجلال
ياسرچشمهٔ نيل معنادركه فيض انوار سطور ايله اقاليم اوراقه رسانندهٔ برونوال ياقنديل
عبادتخانهٔ تقويدركه دهن مداد وفتيلهٔ ليقه ايله پرتواند اززوايای فضل وافضالدر
زهی عالم ربانی وابوحنيفهٔ ثانی كه احيـای دين ووراثت سيد المرسلين ايله ممتاز علماء

عالم بلكه رأس مأیهٔ عاشرده تجدید شریعت زاهره ایله رهنمای سعدای بنی آدم و بالجمله مجمع البحار فنون ظـاهره و باطنه و برزخ البرازخ علوم بارزه و کامنه اولمغله طینت پاك فرح صفاتی کمال نزاهت جوهرندن مغبوط ملاء اعلی اولمشدر و عنقای سریرهٔ خجسته سماتی جناحین علم و عمل ایله قاف تقرب الهیده مکانك بولمشدر ﴾ نظم ﴿ آسمان افضل زمانش خواند ❊ دهر علامهٔ جهـانش خواند ❊ هرچه در دهر نقش دانایست ❊ دل او را بدان توانایست ❊ عقلیش از قیاس عقل برون ❊ نقلیش از اساس نقل فزون ❊ او چو ابر کرم بفرق جهان ❊ طالبان چون صدف کشاده دهان ❊ لا زالت آیات علمه و کماله متلوة فی جوامع الملك والملکوت و ما برحت بنیات فضله و افضاله معروة فی صوامع الامکان والجبروت حضرتلرینك وجود مسعود فرخنده خصال و ذات قدسی الصفات مسلوب المثاللری حوزهٔ حمایت الهیه ده دائما محفوظ و جمیع لذات روحانیه و حظوظ وجدانیه ایله متلذذ و محظوظ اولوب همیشه مسندآرای دولتسرای شیخوخت اسلام و بالانشین دیوانخانهٔ وراثت سید الانام اولمغله مشید ارکان شرع مبین و مجدد دین خاتم النبیین اولملری مقرر و زمام سعادت دینیه و دنیاویه بلکه عنان تصرفات ارضیه و سماویه دست قدرتلرینه مسخر اوله ❊ وهذا دعاء لا یرد لانه اذا ما دعونا امنته الملائك حقا که اول افضل مراتب بشریه و منبع کمالات علیه و نظریه اولان منصب عظیم الشان و مقام بادر البرهان قامت خلقت زیبـالرینه خلعت راست و بالای فطرت والالرینه جامهٔ بی کم و کاست اولوب اکرچه برقاچ کون بطریق العاریه شرف بخش قالب غیر اولدی لکن بحمده تعالی ینه مالك حقیقی سنه رجوع ایدوب لایقن بولدی فی الحقیقه نزد عقلاده الی الآن بومعنی غیره میسر و حضرت علیه لرندن برلحظه انفکاك متصور اولمیوب الحالة هذه بسط مقدمات تهنیت ناسزا و دعوای تحصیل حاصله مبتنی اولمغله مردود عقلا اولمغین محض دعای بقای عمر و ارتقای دولتلری اوزره اقتصار و لوازم عبودیت و مراسم خلوص طویت اولان دعوات شریفه‌لری تکرار قلندی ﴾ قطعـه ﴿ من ختم سخن میکنم اکنون بدعایت ❊ کامین ملائك میان دل و جانست ❊ تاهست جهان در کنف امن و امان باد ❊ ذات تو که او واسطهٔ امن و امانست

﴾ رهروان کعبهٔ خلتدن بر صدیق وفاکاره حرقت و فرقتی شامل مکتوب ﴿
﴾ دلسوزلریدر ﴿

﴾ زاشتیاق توام حسته تابکی زفراق ❊ بپـای نامه نویسم تحیـة المشتاق ﴿
همیشه صبح سعادت هدایت فالق الاصباح ایله مطلع اقبالدن دمیده و دائما نسیم اقبال عنایت مرسل الریاح برله مهب سعادتدن وزیده اولوب دادار زمین و زمان کلشـن امیدلرینه ستارهٔ بختی دیده‌بان اتمکدن خالی اولمیه مدت مدیددرکه کسب بیدم دعای عمر

وذولتلری وکار دستم قرع باب همتلریدر ولهذا طبیب حکمت شناس وداد برسش مهجوران مجروح الفؤاد قلدقده بو طعنه خوارنیزهٔ دوری وبیغوله نشین بیمارخانهٔ صبوری داروی هشبر فراسکاری برله مدهوش وتوزیع ادویهٔ مرحمت اثناسنده بالکلید فراموش اولمق سزا کورلمیوب بلکه مخدرات احوالندن رفع سراپردهٔ راز برکزیده ضمیر مخلص نواز اولورسه (در حالم از نظر نکنی لحظهٔ تلطف ✻ بر صفحهٔ وجود نماند اثر مرا) الحالة هذه صعوهٔ جان ناتوان تهجم عقاب فنا ایله اشیانهٔ تندن پرواز اولممشدر لکن چاردیوار خانهٔ زندکانی رهکذر سیلاب فراق اولمغله مستعد ویرانی اولدیغی مقرردر (قطعه) بیچاره کسی که باتو مفتون باشد ✻ دوراز کرش دلی بود خون باشد ✻ ان کش نفسی قرار بی روی تو نیست ✻ اندیش که بی تو مدتی چون باشد ✻ تابش هوای محبتله حاصل اولان سوز درون امتداد ازمنه هجرانله مستتبع حرارت بیرون اولوب فیح جهنم عدادنده اولان مرض هائل شام جنت مشامه داخل اولدنبرو وجود ناتواندن زائل اولممشدر بو مقوله اوقات عمرکاه داخل محاسبهٔ حیات اولورسه ده (عربیه) واخیبتاه الله یعلم ماحملت من سقم ✻ وما تضمنته من شدة الداء ✻ لوانه اعضاء مرء خاطبت بشرا ✻ لخاطبتك بوجدی کل اعضائی ✻ بناء علی ذلك نه کندم وارمغه پایمده قدرت ونه نامه یازمغه دستمده قوت مشاهده اولنوب بالضروره مافی الضمیری انهاء عقدهٔ تأخیره القا اولنمشدر نه آنکه خمار سلوت بئس البدل نشأهٔ مودت واقع اولمش اوله بنم سلطانم بوزمانه کلنجه ارسال ملطفهٔ لطافت شعار ارسالندن تحاشی حصوله التفاتمزه سوء ظنمدن ناشیدر ویاخود فرط سرور مهلکات بشردن اولدیغی قلب شریفلرینه خطورمی ایتمشدر ﴿ بیت ﴾ جز کلام توشنیدن هوسی نیست مرا ✻ نبود آرزوی تشنه مکر آب زلال ✻ شمدنصکره باری مراسلات مطبوعه ثمر الجنان غیر مقطوعه قلنمق رجا اولنور چونکه کیفیت شوق وغرام کمیت نکایات ایام کبی قابل اعلام دکلدر (اذالم تستطع امرا فدعه) مضمونی پیش نهاد وخامهٔ فصیح البیانی ختم کلامه ارشاد اولندی همواره خیام عزتلری ستون تأیید الهی برله قیام وبنای دولتلری اساس همت مردانه استحکام اوزره اوله بالذی شق القمر ببنانه وجری الوحی علی لسانه

﴿ تصاویر شوق ومیلان محبتی مبین کلك کوهر فشان ایله نکاشته ﴾
﴿ قلنمش مکتوب فصاحت اسلوبلریدر ﴾

بوکلونی فرش کلبرك محبته نسیم چمنپیرای نیازمندی سنبل پاش عبارت اولمغه باعث اولدرکه چراغ پرتو انداز دیدارلری انجمن پیرای نکاه اولمیالیدن مردم چشم که هندی نکهبان سراپردهٔ باصره در اول مرتبه اشکبار حسرت اولمشدرکه یاقوت

کاسهٔ دیدهٔ لبریز خونابهٔ شفق کونه اولوب تابش اندیشه کداز هجراندن پیدر پی چکدیکی دود آه بیجانی بر کونه نمایش بولمشدر که کویا بر چشمهٔ سارخون اوزره پرند بنفشه فامدن برسایبان کبودرنك افراخته قلنمشدر وهر مژکان ایسه تراشهٔ خون جکرله بر نهال ارغوان واشك خون آلود برسیل روانه دونمشدر نیاز مندز که دست نکه بردخی اول بنفشه پیرای باغ نوردن کلچین مشاهده اوله بوندن زیاده شاهد شعله خرام قلم بولاله ستان سخنده جلوه کر قلنمدی باقی همواره ❊ بیت ❊ خاطرت راهمنشینی بانشاط وبیغمی ❊ دامنت را آشنایی باکلی بیخار باد ❊

❊ جمالی زاده یه منصب تبریکنه دائر وشوق وغرامی مشتمل مکتوب بینظیرلریدر ❊

❊ ماذا اقول وماللناس من صفة ❊ محمودة قط الاوقدر کبت فیه ❊

❊ کالشمس کل الوری من فضله اقتبسوا ❊ الکاف زائدة لاکاف تشبیه ❊

جوهریٔ خرده دان که حکاك چالاك دست مروارید بلاغت وبیاندر دریچهٔ کنجینهٔ حکم یعنی شکاف قلم خجسته رقمدن جواهر کرانمایهٔ مدیحهٔ جنابلریله متماثل بردر نظیم وجوده کتورمك ومعرف ناطقه که دلال بندرکاه آمدشد اسرار غیبیه در خزانهٔ واردات الهیه اولان صندوقهٔ دوات فرخنده سماتدن لآلیٔ مناقب ستوده زینه مشاکل دستکاه تجار بلاغته برشچراغ عالمتاب یتورمك محض خیال باطل واندیشهٔ بی طائل اولمغین تیشهٔ کان کن اندیشه مسادفهٔ سنکپارهٔ عجز وقصوردن رخنهٔ خلل بولمشدر وشناور محیط فکرت که غواص قلزم بلاغتدر غرقهٔ خیزاب کرداب حیرت اولمشدر عندلیت مدیحه کوی زبان بستان سرای براعتده بونوعه بنیاد نغمهٔ عجز ایلرکه ملحوظ اولان معانی ممکن دکل بیانی سویدان قلب پرخونکه چکیدهٔ قلم صنع پرورد کاردر معلم اول قوای مدرکه ایکن همواره آغاز خطبهٔ قصور ایدوب درکه ❊ بیت ❊ وما انا الا قطرة سحابه ❊ ولواننی الفت الف کتاب ❊ الحق فراخور ذات مفاخر مآثرلری اولان مدیحهٔ بدیعه داخل اندازهٔ دانش دل بی غش اولمدیغی ومنیحهٔ حوزهٔ وسع وطاقت طبع اولان نفایس عقود سخندن کردن وکوش عرایس جمال مناقب حمیده لری زیب زینت بولمدیغی درجهٔ تحقیقده اولمغین اجتهاد عاجزانه مه عنانکیر شبدیز میدان اولوب ناچار سمت عرض مرامه امالهٔ لجام قلندی ❊ بیت ❊ ماکلف الله نفسا فوق طاقتها ❊ ولا تجود الایما تجد ❊ چهره کشای سرایریٔ سرائر عالیان اولان سلطان غیبدان جنابنه معلومدرکه اول دمکه اقتضای روزکار چیره دست برله شیرازهٔ مجموعهٔ صحبت ملاقاته کزلك تفرقه یتدی دست بردصرصر غم اوراق جریدهٔ مذاق پریشان ایتدی بوغم فراقکه مصادف جان غمنان اولدی اساس آسایش اجلال تمام بولدی اولادیدهٔ پرخون که نرکس شکوفه زار بنیانیدر تأثیر تلخابهٔ اشك حسرتدن ضریر وعلیل قالدی

کلبرک زبان که لعل پارهٔ حقهٔ لساندر بنیاد نغمهٔ سخن سرا ایدن قالدی باغبان کلشن سرای
جنان که جاندر کلدستهٔ بلاغت بستهٔ افکار بدیعه یی زیور طاقچهٔ سراچهٔ نسیان قیلدی
قوهٔ متخیله که صورت بازچیهٔ خیالدر ضعف فتیلهٔ روغندان فکردن عجز صورتلرین
کوستررو اولدی بو حاله قریب کرهٔ قضادن شیشهٔ خاطره برکروههٔ پولادنهاد اصابت
قیلدی که تصوری آیینهٔ صاف صفایه کدر کتورر بلکه قندیل قبهٔ دماغه که جان
جهان نمای عقلدر سستی یتورر مضمون بوکه میوه بخش خسته دلان عالمیان اولان
دوحهٔ منصب عالیلرینه کروه مکروه سفهادن ر ناقبول بو الفضول کمند نادرست
بند تصرف صالمش اول نامزد مناسب جنابلری اولان نو عروس نازنین مناصبک
کردن تصرفنی ناپختکان خام طمعدن بونامحرم حرم قبول حلقهٔ بازوی آرزویه آلمش
جاسوس سامعه اولدمکه بو فجیعه یی مجلس خاص حواسه یتوردی آز قالدیکه عابد
سجاده نشین روح محراب جسمانیٔ قالب بدنه تکبیر وداع ایده واستاد کاردان طبیعت
دکاکین طربخانهٔ حواسی یکیده لکن الحمدلله تعالی علی نعمائه الخفیه که ناکاه بشیرهٔ
رقعهٔ امید بویله اثارهٔ سکر پارهٔ نوید قیلدی شکوفه فروش فردوس مراد بویله کلفشان
مجلس آرزو اولدیکه اول کلدسته بخش حاجتمندان اولان وجود شریف عالیشانک
شکوفه زار منصب اعلازی من بعد دست زدهٔ دیکران اولمیه بلکه شهرستان حکومتلری
اولان محله هیچ کسک ساعیٔ آرزوسی رهکذر وصول بولمیه حقا که بو پرتو شچراغ
صفا که مشکوة ﴿ لاشرقیة ولاغربیة ﴾ دن اقتباس انوار اتمشدر تابش نوردن
باروتخانهٔ دل مدعیٔ ناذانه آتشپارهٔ خیبت یتشدر (قطعه) شکر خدا که شام امید
زمانه را ✻ صبح ظفر زمطلع غروشرف رسید ✻ هر ناوک دعا که کشیدند اهل
راز ✻ از بازوی نیاز همه بهدف رسید ✻ لکن اول ناوک دعا دکل که شرف
ملاقات امیدینه هدف اجابته چکله واول تخم آرزو دکل که صحبت تلاقی رجاسنه
زمین آماله اکله زیر لعبت بازقار خانهٔ روزکار اول نابکار دکلدر که کعبتین امید ارباب
اشتیاقی موافق منصوبهٔ مراد قیله ونفاق بی وفاق چرخ ناپایدار اول حیله کذار میدرکه
میانهٔ اصحاب وداد ده رقزن شکل اجتماع اوله لکن بحمدالله تعالی سلطان خیال بی مثال
نورانی تمثاللری خلوت سرای خاص الخاص دلده همیشه نزول اجلال بیورمقده در
خادم دهلیز سینه که خواجه سرای جناندر همواره دیده فرسای جان عزیز اولان
پایلرینه یوز اورمقده در ﴿ بیت ﴾ قرب جانیست مرا باتو وبعد بدنی ✻ همچو در
عشق نبی حالت ویس القرنی ✻ چونکه ملاقات صوری محال وتصور وصال محض
خیـال ایدوکی نقش سکهٔ بالدر لازمدرکه سویدای قلبدن ازالهٔ صورت سودای
بی مآل ایدوب فذلکهٔ سطور خلوص نامه طراز دعا ایله مذیل اوله و پیرامن پرنیان پوشان
وداد واتحاد شریطهٔ ثنا ایله آرایش بوله ﴿ قطعه ﴾ ویسی سواد دیده ایله یاز دعاسنی

❁ اولسون طراز ذیل سخن عنبرین کنار ❁ پیوسته تا که وصف گل گلستان اوله ❁ آرایش رقزدهٔ کلك مشکبار ❁ اوصاف دلپذیرکی ارباب نظم ایده ❁ دیباجهٔ جریدهٔ شعر صفا شعار

﴿ بو مکتوب بدیع الاسلوب دخی آثار قلم عنبر بارندندر که تبدیل طریق ﴾
﴿ نیابت ایتمه‌سنی استدعا ضمننده وزیر اعظمه تحریر اولنمشدر ﴾

﴿ اکر مجال بود کز زبان همچومنی ❁ حکایتی برساند ببارکاه وزیر ﴾
﴿ زمین ببوسد و بعد از دعا چنین کوید ❁ که‌ای جناب تو بالاتر از سپهر اثیر ﴾
﴿ مرا ز طالع وارون شکایتیست عظیم ❁ اکر مجال بود شمهٔ کنم تقریر ﴾
﴿ کنون در آینهٔ رای عالم آرایت ❁ ببین که کار مرا چیست صورت تدبیر ﴾

خلق معتدل ترکیب انسانی نفخهٔ (ونفخت من روحی) دن نشوهٔ تعین وظهور بولدقده وجوهر کرانبهای عقل که شبچراغ کنجینهٔ دماغدر واسطهٔ امور زندکانی اولوب کتابهٔ تقدیر هرکسه تمغای ناصیهٔ جبین اولدقده ارادهٔ حکیم علی الاطلاق جل جلاله طوائف اهل اسلامدن برطائفه‌نك دنیا وآخرتده سرکردان و پریشان اولمسنی روا کورمش وواضع الاسماء قضا انلره قاضی دیو نام ویرمش (قاضی که دیدك قصیه معلوم) بدیههٔ عقلا معلومدرکه هرکیم دنیا وآخرتده سرمنزل سعادت آرزو قیله طریقهٔ قضایه کتمز ومنصب قضایی که فی الحقیقه نازلهٔ قضادر باعث معیشت زندکانی اتخاذ ایتمز زیرا قاضی که متولی اوله بهرحال یا عادل مجازی یا ظالم حقیقی اولور عدالت ایسه فی زماننا مخالفت دور اصول روزکاردر شائبهٔ عدالت ضمیمهٔ قضاء مرام قیلنه البته سبب تزییف کاردر تغیر عقائد خلایق بر مقامه ایرشمشدرکه عدالت حکام محض زور درزور ایسه وسیلهٔ شهرت ظهوردر قاضی که عدالت شعار اوله بهرحال سررشتهٔ اسباب معیشتی عقدهٔ تعسر بولور و باعث منصب دیکر اوله جق مبلغی تحصیل ایسه صبر عاشق شیدا کبی محض خیال محال اولور قاضی که افراط جهلدن دفع ظلم ظلمه‌یی لازمهٔ عدالتی بیله مطلقا قوای ذائقه‌سی لذائذ دنیویه‌دن محروم اولدیغندن ماعدا بدخلق وبدزندکانیلکله موسوم اولور بلکه حضور عامهٔ خلایقده اهانت واقرانی ایچنده مذمت ایدرلر ﴿ بیت ﴾ بو دردی محنت عدل ایله بیمار اولمین بیلمز ❁ عدالت بربلادر کیم کرفتار اولمین بیلمز ❁ واصحاب سلطنت که صاحب سیف مطلقدر استرفاع ظلم ظالم واسترداد مظالم قیلورسه ❁ قلم انجا رسید وسر بشکست ❁ واکر العیاذ بالله العظیم ظالم فقرا سوز اولورسه روز قیامت که یوم پرلوم ندامتدر تازیانهٔ غضب قهار ظلمهٔ حکامی دمساز ضرب بی اصول ثقیل ایتدکده وزبانیهٔ سیاستکاه فراعنهٔ ظلم پیشه‌نك اوتارجنك قامت اولان اعصاب وعروقنی

زیرویم جحیم وصراطده بر بر سو یاتدکده اول مظلومان جفا دیدی ومظهوفان ستم کشیده ویتیمان کیسوناد میده وارامل هفتادر سیده صدهزار ولوله وفریاد ایله کریه کنان داد خواهان دامان وکریبانه دست تظلم یتوررلرسه وکشان کشان محکمهٔ عدل حقیقی اولان حضور رب العزته کتوررلرسه معلومدرکه حال نیجه اولور خصما که طلب حقوق ایدرلر مقدمات علوم عقلیه ودقایق محاضرات فکریه دن ناشی اوجوبهٔ مسکته ایله ساکت اولمزلرکه قاضیٔ زکی انلری جربزه وقوت مباحثه ایله الزام قیله وکما کان منصب قضاسنده دکل که حجج وعروض باطله وترتیب مقدمات هائله برله تخویف ایدوب کاه اهانت شرع ایلدی کاه کفر سویلدی دیمکله ابطال حق اولنوب قاضیٔ شاطر مغلطهٔ حیلهٔ شرعیه ایله مطالبهٔ خصمادن خلاص اوله ❊ بیت ❊ کوشهٔ راحت ایدی قبرك عذابی اولمسه ❊ خوش تفرجکاه ایدی محشر حسابی اولمسه ❊ ایمدی سعید مهتدی اول قاضیدرکه قضانك بومقوله ورطات مهلکه وخطرات مولمه سنی بیله وملاحظه ایله استخلاص ذمت ایچون اول طریقی ترك قیله واسعد السعداء اول صاحب دولتدرکه کرداب عمان قضایه دوشمش قاضیلردن بریسی امید خلاص ایله حبل المتین رجایه تشبث ایتسه انی ساحل مقصودینه ایلته وخزانه خانهٔ بی بهانهٔ پادشاهیدن اکا دفع ضرورت بشریه ایچون وظیفهٔ نظیفه که فی الحقیقه حاجتمندان عالمه قصر ایتمش اوله احسان ایده وهمیشه حاجات نامرادان ایتکله اصحاب سعادت ایچره تعیین خاص بوله اول وزیر عالمکیردرکه سرمنجوق رایات عظمت واقتداری موازیٔ سرعلم مهردر نیجه وزیر آصف سلیمان نظیردرکه مهچهٔ سنجاق وقاری محاذیٔ هلال قبهٔ سپهردر علم الیقین معلومدرکه اکر اول وزیر پاکیزه تدبیر بنم عندلیب جانم دامکاه قضادن رمیده خاطر اولدیغن بلیدی بهرحال کوشهٔ باغچهٔ صدقهٔ سلطانیده جایکاه وآشیانه وآب ودانه ارزانی قیلوردی واکر دردبی دوای قضادن خاطرخسته اولدیغم رسیدهٔ مسامع کرمکاریلری اولیدی دارالشفاء مکارم پادشاهیدن ازالهٔ امراض فقر وفاقه ایده جك حب شفابخش عطایا که قراضهٔ سیم علوفهٔ ملفوفه در احسان ایدردی ❊ بیت ❊ صوچ بمدرکه اکا حالمی عرض ایلمدم ❊ آرزوی دل بیچاره ندر سویلمدم ❊ چونکه ابکار طرفه عذار افکار رفع برقع حجاب ایدوب جواهر زاهرهٔ مقصود ومرامی منظومهٔ سررشتهٔ عرض حال ایتدی وسراپردهٔ عصمت خانهٔ درونده پرورش بولان نوعروسان پاکیزه جمال مراد اراستهٔ حلیٔ ملیٔ تضرع ونیاز اولوب محل ظهوره یتدی یعنی صحیفهٔ کافور التباس قرطاسه صندوقهٔ مدادن نکتهٔ ریزه ریزه عنبرتمنی بی پریشان قیلدی وصفحهٔ بیاض تقریره دوکیلان نقطهٔ اشکال تحریردن نکتهٔ مافی الضمیر بیلندی لایق دولت قاهره ومناسب سعادت باهره بودرکه تصدیق لاف وکذاف چاکری واجرای قاعدهٔ بنده پروری قیلنوب بوآتشدان قضاده سوخته خاطر بندهٔ نیازمنده شربتخانهٔ الطاف

شاملة الاطرافلرندن کاسهٔ آب حیات التفات مبذول قیلنه تاکه ازدحام امراض مختلفهٔ قضادن ضعیف ومأیوس العلاج اولان دل دردمند محتاج قوت قوت حیات بوله ❊ بیت ❊ آکلاندی مرادی دل ویسیٔ ضعیفك ❊ باقی نه دیم کاولمیه معلوم شریفك ❊ ﴿ منشأت ویسی ﴾

❊ نوع ثالث حفظ لسانده حفظ اعضا و حفظ اوقات و حفظ اعمال و حفظ احوال و حفظ حیات وسلامت آفات و ستر اسرار اولدیغن بیلدیرر ❊ ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر صمت افضل علومدر و حکمت حی قیومدر لسان نطق ایسه کوکل صمت ایلر و لسان صمت ایلسه کوکل حکمت سویلر کلام فضه اولسه صمت التون اولور نیچه ناطق نادم اولور و هر صامت سالم اولور صمت لسان الفاظی ترك ایتمکدر و صمت قلب اعتراض و اعراضی ترك ایتمکدر صمت قلب مورث حیرتدر و حیرت موجب واردات و کشف بغتتدر عارف صمت ایلسه مالك اولور و عاشق صمت ایلسه هالك صمت افضل خصال مؤمندر و اکثر عافیتی متضمندر و بلا نطق ایچنده متعیندر صمت ایله کوکل کوزی کشاده اولور و عقل ازدیاد وراحت بولور همان البته لسانکی ضبط وربط ایله که انك عصیان وطغیانی سائر اعضادن اشد و اعظمدر همان البته لسانکی قیدو بند ایله که انك فساد وعداوتی جمیع اعضادن اضر و اعمدر پس حفظ لسان جملهدن اهم والزمدر زیرا که حفظ لسانده حفظ اعضا واردر نتکیم خبرده کلمشدرکه آدم اوغلی صباحه داخل اولدقده جمیع اعضاسی لسانه الله ایچون مستقیم اول دیرلر زیرا که اکرسن مستقیم اولورسن بزدخی مستقیم اولورز واکرسن منعوج اولورسن بزدخی اعوجاج بولورز دیرلر پس نطق لسانك اعضای انسانه توفیق وخذلان ایله تأثیر بلیغی ظاهر ونمایاندر نتکیم بالاده ذکر اولنان حدیث قدسی دخی بو معنایه دلیل وبرهاندرکه ای آدم اوغلی اکر یورککده بر برکلك و بدنکده برضعیفلك ورزقکده بر نقصان بولدکسه تیقن ایله که مالایعنی کلام سویلمشسن اول کلامك تأثیرندن بو بلالره دوشمشسن وحفظ لسانده حفظ اوقات هم واردر زیرا که انسانك اکثر تکلمی لغو یاتدرکه جملهسی تضییع اوقاتدر (شعر) واذا اهممت بالخوض فی البا ❊ طل فاجعل مکانه تسبیحا ❊ واغتنام السکوت خیر من النطق وان کنت فی الکلام فصیحا ❊ وحفظ لسانده حفظ اعمال دخی واردر زیرا که چوق سویلین غافل البته غیبت ایدر پس انك اعمال حسناتی اعداسنه کیدر نتکیم برعارف دیمشدرکه اکر غیبت ایلسم کندی والدهمك غیبتن ایدردم تاکیم حسناتم اکا کیده ایدی وحفظ لسانده حفظ احوال دخی واردر زیرا که لسان مفتاح خزانهٔ عرفاندر پس کثرت کلام ایله کوکل جواهر حکمتدن خالی قالور و نااهلی عندنده ضائع اولور وحفظ لسانده آفات دنیادن دخی سلامت واردر نتکیم دینلمشدرکه اول کلامی لسان کتورمه که اول موجب کسر انساندر

زيرا كه بسط لسان فسادشاندر ولسان كمينده ارسلاندر وصمت اندن امن واماندر وحفظ لسانده افات آخرتدن دخى سلامت واردر نتكيم حديث شريفده وارد اولمشدركه ناسى يوزى اوزره ناره القايتمز الا كه حصايد السنه لرى ايدر پس حفظ لسان سلامت هردوجهاندر وسرمايۀ اهل عرفاندر وحصن متين دل وجاندر نتكيم حضرت داود عليه السلامك حضورينه لقمان حكيم كلوب ❊ كورمشدركه انك يدنده آهن بولاد ملايم بال مومى اولوب اندن حلقات صغار متداخله ايله برصنعت عجيبه قيلمشدر ولقمان انك بوفعلندن تعجب ايدوب اول حلقات منسوجه نه ايچون اولديغن صورمق مراد ايلدكده لقمانك قلبنده اولان حكمتى انى سؤال ايتمكدن منع ايتمشدر پس وقتا كه اول خليفةالله اول معجزه سين تمام ايدوب انى كيوب لقمانه خطاب ايتمشدركه بوزرح انسان ايچون حين محاربه ده برمتين قلعه در ولقمان حكيم اكا ديمشدركه بنم بو صمتمه نه د يرسنكه سؤال ايتمدم پس حضرت داود عليه السلام بيورمشدركه صمت برحكمتدركه فاعلى ازدر ودل وجان ايچون حين محاوره ده برحصن حصين ممتازدر صمت ايدن سليم وبى باكدر وزلت لسان اشدهلاكدر اكركتم ايدرسن سرك سروركدر واكرافشا ايدرسن ضرر وثبوركدر سرك اسيركدر وسن اميريسن اكرافشا ايلدكسه سن انك اسيريسن سوز وار خلق ايچنده سوز وار حلق ايچنده هر مقامك برمقالى واروهرامرك برمآلى وار

❊ نوع رابع تقليل مقال مورث عز واقبال ومنتج نيل كمال وموجب حفظ احوال اولديغن بيلديرر ❊ اى عزيز معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه لسانكى ذهبك كبى مخزون ايله تاكيم نكته ايله قلبك مخزون اولمسون لسانكى محبوس لب ودندان ايله تاكيم سنى مقيد بندوزندان ايتمسون اكر كلامى قليل وصمتى طويل ايدرسن البته ستر وسلامت بولنه كيدرسن كشى كندى لسانى التنده كيزلنمشدر هرنه كيم لسانه كلور اول سوز زيانه كلور انسانك بلاسى لسانندن اولور (بيت) باغله اى حق دهانك خاموش اول مثل صدف ❊ كيم زيانكدر زبانك خصم جاندر شبهه سز نيچه لغو صاحبنه نقصاندر ونيچه لسان صاحبنه دشمندر مجلس امانتدر ونقل مجلس خيانتدر صلاح انسان حبس لسان وبذل احساندر اولا فكر ايله بعده سويله لسان عاقل قلبنده اولور وقلب احمق فمنده اولور حتى سويله غنيمت بوله سن وباطلدن سكوت ايله امين اوله سن هرانسان لسانيله مؤاخذه اولنور وكتم اسرار ايله هرمراد النور نتكيم بركيجه حال ديلنجه بربلبل بركلشنده برشاهين شاهه فرياد ايله سؤال ايتمشدركه ندندركه سن وبن قوش نوعندن ايكن سنك يرك يدسلطان بنم يرم خاركلستان اولمشدرسن كوزل كليكك يورك وبوركن اكل ايدرسن وهر طيرى صيدايدوب مرادالورسن وسلطان عندنده قدر وقيمت بولورسن وسلطان طيور اولورسن وبن هركيجه فرياد وآهله تاسحركاه كشاد غنچۀ كلى بكلرم بن اويومدقجه اول آچلمز

اویانور مکه کل اچلمش بن انك اچلدیغن کوره مم برکره مراد یمه ایره مم بی مراد اولوب
خارز اره ایچنده زار زار اغلرم قانلر یودوب یورکم طاغلرم پس شاهین انك جوابن
شاهانه ویرمشدر که بن بیك مراد الورم و برینی سویلم سن ایسه برمراد المزدن بیك سویلرسن
انك ایچون بی مراد قالوب اه ایلرسن (بیت) سکوت ایله حقی که صمت ایچره وار ❊ نیجه
بیك لسان و نیجه بیك بیان ❊ خیر کلام لفظی قصیر و مفهومی کثیر اولاندر و نیجه سکوت
ابلغ کلامدر نیجه کلام امثال سهامدر نیجه انسانی هلاك ایدن لساندر نیجه نعمتی
سلب ایدن کلامیدر زلت لسان زلت قدمدن عظیمدر و جرح لسان جرح سناندن
الیمدر اول صمت که سکا سلامت و وقار در اول سوزدن خیرلیدر که ندامت و عار و یرر
حفظ لسان رأس ایماندر کلام ایله انوار ذکر الله کوکلدن زائل اولور پس کثرت کلام ایله
کوکل مظلم قالور طوبی اکا کیم لسانه مالك و هر حالده شاکر د عارف که اهل حال اولور
انك لسانی لال اولور (بیت) حقی بحث ایتمه اوذات پاکدن ❊ حیرته وار کیم یوغ انده
انجاث ❊ لسانن حفظ ایدن نفسنه اکرام ایدر سرنی کتم ایدن روحنه احترام ایدر
صدر عارف صندوق سردر صمت جاهل کندو یی ستر ردیلنه مالك اولمینك ایشی ندمدر
وایکی لسانك بری دخی قلمدر لسان حفظ ایدن امین اولور و حکمتله نطق ایدن عزت بولور
ناسه بیلدکلرك سویله بیلمدکلرك سویلمه انلری کندیکه و اهل عرفانه بارکران ایلمه بدن
ولسانکله ناسه مقارن اول و دل و جانکله انلره مباین اول (بیت) ضیای شمسی خفا فیش
نیلرای حقی ❊ بو سر وحدتی کثرتده ایتمه هیچ افشا ❊ بیلمم دیمك نصف علمدر عیوب
اورتمك تمام حلمدر لا ادری لفظنی ترك ایتمك جنك و جدال سمتنه کیتمکدر عاقل هر بیلدیکن
خلقه ناقل اولمز تکذیب اولنه جق کلامی خلقه سویلمه و هر بیلدیکن حکمتی اظهار ایلمه
(بیت) کوکل صقین شکر ازمه دهان رنجوره ❊ کونش جمالنی بیهوده سویلمه کوره ❊
عورت و عبدینه کشف راز ایدن انلره عبد اولوب نیاز ایدر سرینی خلقه افشا ایدن
نفسنی عذابه القا ایدر فقرنی خلقه اظهار ایدن قدرنی بی اعتبار ایدر مالکله سخی اول
دریغ ایلمه سرکله بخیل اول صقین سویلمه مالنه بخیل اولان ذلیل اولور سرینه بخیل اولان
جلیل اولور کندی سرنی حفظ ایتمین احمقدر اول سنك سرکی صقلمیه جغی محققدر
برسریکی کشف ایدنه بر دخی سویلمه کندو یی بیلمزرا ایچنده کندیکی ذلیل ایلمه (بیت) همان
سر صقله اولسون سر سلامت ❊ که قلبی صافی پر اسرار اولاندر ❊ واقف اسرار اولمینه ❊
هتك استار ایلمه هر کسك هر سؤالنه جواب سویلمه صقین کسه یه سؤ خطاب ایتمیه سن
تاکیم هرکز بدجواب ایشتمیه سن صقین جاهله عقلی یتمدیکی حکمتی سویلمه کیم سنی
تکذیب ایلمسون زیرا که حکمتك سنك اوزرنده حقی وار در و حقی بودر که انی نااهلندن
حفظ ایده سن تاکیم ضایع اولمسون (بیت) خبردار ایسك اسرار ازلدن حقی ❊
صقله سری دیمه هر برخبره طوی ایتمه ❊ نتکیم خبرده کلمشدر که انجو یی افواه کلابه

آتمیه‌سز وجواهری اعناق خنازیره آتمیه‌سز زیراکه حکمت انجو وجواهردن کوچکدر
وانی انکار ایدن کلاب وخنازیردن الچقدر سری صدرینه صغمین امین اولمز وکذاب
اولان هرکز خیر کورمز انسان برنسنه‌یی کتم ایتمز الاکه صفحهٔ وجهنده کورینور وفلتات
لسانندن بیلنور اکر نطقك فضه اولورسه ده صمتك التون اولور

معلوم اوله که ملك وسلطنت معناسنه اولان دولت برنوع آیین اوزره اجتماع بشریه‌دن
عبارتدر اسرار طبایع اشیایه واقف حکمت نظریه وعملیه دقایقنه عارف اولان محققلر
دیدیلر که انسانك اجتماع حالی انفرادی حالنه مماثل واکثر اموردە بربرینه موافق
ومعادل ایدیکی امعان نظر ایله حد بداهته واصل اولمشدر نظم جلیل (وخلقناكم اطوارا) ده
بو معنایه ایما واردر دیمشلردر انسانك عمر طبیعیسی اوچ مرتبه اوزره تقدیر اولنور
سن نمو وسن وقوف وسن انحطاط لکن قوت وضعف ترکیب سببیله تفاوت اوزره
اولوب شخص ضعیف البنیه‌نك سن انحطاطی قوی الترکیب اولان کمسنه‌دن مقدم
اوله کلمشدر پس انسانك دولتدن عبارت اولان اجتماع حالی دخی اوچ مرتبه اوزره‌در
زمان نمو وزمان وقوف وزمان انحطاط بو اوچ مرتبه کذلك تفاوت اوزره‌در اول اجلدن
سلفده بعض جمعیتلر چوق کچمیوب زمان انحطاطه واردی ونیجه‌سی آفته اوغرایان
یکیتلر کبی سوء تدبیر آفتی ایله زمان وقوفده کتدی وبعضیسی بو دولت علیه کبی قوی
البنیان راسخ الارکان اولمغله استداد بولوب زمان وقوفی کچ کچدی وبو ازمنهٔ ثلثه‌نك کرك
انفراد وکرك اجتماعنده علامتلری واردر تدبیر امور جمهوره مباشر اولان مهرهٔ مدبرین
بیلوب اصلاح مزاج وسائر علاج تدبیرنده اکا کوره عمل ایدرلر نته که معالجهٔ جسمانیه
وروحانیه‌ده قاعدهٔ کلیه‌در والا سوء تدبیر ایتمش اولورلر زیرا شیخ فانی‌یه اولان علاج
صبی‌یه ال ویرمز وعکسی دخی مفید اولمز نته که تفصیلاتی کلسه کرکدر وهیکل مخصوص
انسانی عناصر اربعه طبایعنده اولان اخلاط اربعه‌دن تألیف وترکیب اولنوب حواس
وقوی واسطه‌سیله زمام تدبیر وتصرف نفس ناطقه‌نك کف کفایتنه ویرلدیکی کبی
هیئت اجتماعیهٔ بشریه دخی ارکان اربعه‌دن تألیف وترکیب اولنوب حواس وقوایه
نظیر اولان اعیان دولت وساطتی ایله لجام تدبیر وتصرف نفس ناطقه مقامنده اولان
سلطان عالیشانك دست حکمنه وابسته قلنمشدر ارکان اربعه دیدیکمز علما وعسکر
وتجار ورعایادر زمرهٔ علما بدنده خلط محمود اولان دمه مماثل اولوب قلبکه منبع روح
حیوانیدر وروح حیوانی برجوهر لطیفدر که غایت لطافتندن بدنده بالذات جریان ایده‌میوب
دم انی حامل اولوب عروقدن اطراف اعماق بدنه کتوروب جمله اعضا وجوارحه ایصال
ایدر لاجرم بدن انکله حیات بولوب منتفع اولدیغی کبی علماء شریعت وحقیقت دخی
روح حیوانی مشابه‌سنده اولان علم شریفی مبدأ فیاضدن بالذات ویا بالواسطه حامل

اولوب اطراف بدن مقامنده اولان امیلره وعوامه ایرشدیروب بدن دخی روح حیوانیدن
منتفع اولدیغی کبی انلرده‌خی علمدن منتفع اولورلر و روح حیوانی قیام بدنه سبب اولدیغی
کبی علم دخی دوام جمعیته سببدر وعسکر بلغم مقامنده وتجار صفرایه ورعایا سودایه
مشابهدرکه طبیعتی ترابی وسفلیدر بو اخلاط اربعه کسر وانکساری ایله بربرندن منتفع
اولوب مزاج بدن صحت بولدیغی کبی اصناف اربعه بالطبع مدنی اولمق حسبیله بری
برندن منتفع اولوب نظام جمعیت ومزاج دولت صحت بولشدر وبو اخلاط اربعه اعتدال
اوزره اولمق واجبدر تاکه مزاج بدن مختل اولمیه اگر کمیت ویا کیفیت جهتندن بری رداءت
پیدا ایدوب فاسد ویا غالب اولورسه اخراج وتسکین ایله تدارك لازم گلور پس رعایا که
سودا مقامنده‌در رطب وتشریحده ثابتدرکه طعام هضمندن صکره براز زمان معده‌یه
غدا وارد اولماسه طحال براز سودا دوکوب بوش قالمسون وبعض خلله مؤدی اولمسون
دیو تدارك ایتدیکی کبی معده مقامنده اولان خزینهٔ عامره‌یه دخی غدا امثابه سنده اولان
مال وارد اولمیوب تهی قالدقده رعایا فقراسی اموال دوکوب هربار خزینه‌یی بوش
قومیوب تدارك اوزره اولورلر اما انلر مقهور ومنکسر اولوب کار وکسبدن قالدقده
بو تدارك میسر اولمیوب خزینه بوش قالور اول اجلدن سلاطین سلف رعایایی ظلمه‌دن
حمایت ایدوب قصبات وقرانك خراب اولمسنه ورعایادن بری شهر گلوب ساکن اولوب
زراعت وحراثتدن قالمسنه رضا ویرمزلر ایدی وبدنده سودا غالب اولدقده وسوسه
ومال خولیا امثالی امراض یابسه ظهور ایدوب خیالات وسهر روحی ضعیف وبدنی
نحیف ایتدیکی کبی وسعت حال وترفه رعایا اعتدالدن بیرون اولسه بر یره جمعیتلری
ونزاع وغوغالری ظهور ایدوب تکالیفده حکامه سرکشلك ایدرلر ولکن رکن سودانك
کندو طبیعتنده تغیر وتعفنی نادر واکثریا فسادی خلط آخر احتراقندن صادر اولوب
امراض سوداویه دکمه حالده مهلك اولمدیغی کبی رعایادن مملکته ضرر متصور دکلدر
کاهیجه تهیج وفورانله صیاح وهذیانلری اولورسه اندفاعی آساندر تجارکه صفرا
مقامنده‌در خلط صفرانك اعتدالنده لطایف کیموسك انهضامی کثایف واثقالك
اندفاعی خدمتی مجرای طبیعی اوزره اولمغله بدن عافیت ایله خوش حال اولدیغی کبی
تجارك اعتدال حالی مصالحك نظامنه واخذ واعطا ومعاملاتك دوامنه وملابس
ومطاعمك وفرتیله نظام ورفاه جمعیته سببدر وچنکه صفرا اردی ومتعفن ویا حد اعتدالدن
متجاوز وغالب اولسه بدنده حمیات ردیه وصفره بشره احداث ایدر کذلك تجار واغنیایه
ضرر وانکسار ایرشسه ویاخود محتکر ومرابی طمعکارلر کبی کتم حقوق وحبس فضول
ایله دنیا پرستلر افراط ایله اعتدالدن عدول ایتسه‌لر حمای فقر ومجاعات ایله خلق عالم
زبون وکمودت افلاس ایله جمال مملکت دیکرکون اولور وعسکرکه بلغمه مشابه ومعادلدر
بلغمك بدنده لزومی ونفعی وکثرتنك ضرری وطغیانی کدری نیجه ایسه عسکرك دخی
اویلجه‌در صحت بدن نیجه اخلاطك اعتدالنه موقوف ایسه نظام جمعیت دخی اصناف

اربعه‌نك اعتدالنه منوطدر اكرچه طرفينه دخی اعتدال حقيقی متصور دكلدر لكن كسر وانكسار برمرتبه حددن افزون اولميه كه عرض مزاجدن چيقمغله صحته خلل كلميه چونكه انسان سن وقوفی تجاوز ايلسه برودت ورطوبتكه بلغم خلقتی و پيرلك طبيعتی در لاجرم اول سنده بلغم غالب اولوب حكمنی اجرا ايدرهر باراخراج وتسكين اولندقچه طبيعت كيرو توليد ايتمك اوزره در وساير اخلاط دخی اكا منقلب اولمغه ميالده در كذلك زمان وقوفدن صكره هر دولتك عسكری زياده اوله كلمشدر نه‌قدار يوقلنوب ضبط وتحرير اولنور ايسه دخی خلق بالطبع عسكرلكه ميل ايدوب هيچ اولمز ايسه كسوه وقيافتده تقليد ايله كتدكچه چوغالمقده در امدی اول سنده اولان كمسنه بلغمی بالكليه مغلوب ايدوب مغلوبيتی حالنده طورغورمغه سعی ايتمسی عبثدر بلكه اول حالده اولانه مناسب بودركه بلغمك ضررسز غلبه‌سی مرتبه‌سنه راضی اوله چون اخلاط اربعه‌درت صنفه مشابه اولوب نفس ناطقه سلطان وقوت عاقله وزير ومدبر كه مفتی مقامنده‌در وبدنده معد خزينه وقوت ذائقه صراف ووزان وجاذبه محصللر وماسكه خزينه‌دارلر وقوت هاضمه دفترداران وكتاب وقوای ديكر ساير ضابطلره نظير دوشوب معده‌يه وارد اولان غدا قوای مذكوره تصرفله محلنده توزيع وتقسيم اولنوب بدن غدالنديكی كبی جمله اصناف دخی خزينه‌دن بالذات يابالواسطه منتفع اولوب بجنورلر چونكه ذكر اولنان قوتلر اعتدال اوزره اولميوب برينه ضعف ويافتور كله مزاج مختل اولديغی كبی طوايف مزبوره خيانت وفساد اوزره اولورلرسه مزاج دولته ضعف وفتور كلور وزمان وقوف آخرلرينه دكين بوقوتلری قويدر صكره تدريج ايله فتور كلوب هضم عملنده قصور ظهور ايدر چون هر صنفك تمدن واجتماعی حالنده مراتب اعمار واطواری واحد بالشخص انسانينك مراتب اعمار واطوارنه موافق اولوب هر انسانك سن نمو وسن وقوف وسن انحطاطی كبی هر دولت وجمعيتك اطوار ثلثه‌سی اولديغی معلوم اولدی (خفی اولميه كه) اطوار ثلثه‌دن هر برينك مقتضياتی طور آخر ملزوماتنه مغايردر (مثلا) انسان حال صغرده پدر ومادر تربيه‌لرينه محتاج اولديغی كبی هر دولتك قيام وظهوری تعصب وتعاون رجادر بعده هر كس اعمال فكر ورأی ايله اسباب معاشه دست رس بولديغی كبی هر دولتك نظامی دخی قانون عدل ايله جلب اولنان خزاين واموال ايله منتظم الحال اولور وهر انسان سن نموده نيجه ترقيدن خالی اولمازسه هر بر دولتك اوائلی اواسطنه قريب زمانه دكين مال ورجال وشوكت واقبال جهتندن يومافيوما نشو ونماده در هر شخص سن وقوفده كالن بولوب نيجه برحال اوزره طورورسه هر جمعيت اواسطنده زمان مديد برقرارده اولور وبروفق (خير الامور اوساطها) حقه قايل وعدله مايل ملوك هر دولتده بوخلاله دوشمز وهر انسان سن وقوفدن چيقوب سن انحطاطه واردقده حواس وقوی تنزله آغاز ايدوب كتدكچه

ضعف پیری نتیجه غالب اولورسه هر قومك اجتماعی حالی اواسطدن اواخره وارنجه
زمان انحطاطده تمام بومنوال اوزره اولور یعنی منشأ حواس وقوی اولان حرارت
رطوبت غریزیه نقصانه توجه ایتمکله ضعف هضم وقصور تغذیهٔ بدندن عناصره وهن
وقوایه فتور کلدیکی کبی حرارت ورطوبت غریزیه مقامنده اولان وکلای دولت وسائر
قوای بدنیه یه مشابه اولان ارکان وخدمهٔ سلطنت تغیر کیفیت جهتندن نقصانه یوز
طوتمغله قصور رأی وسوء تدبیردن اخلاط اربعه یه تشبیه اولنان اصناف چارکانه نك
حالی مختل اولوب رداءت کیفیت تزایدی شدت اختلاله علت کلمشدر وهر شخصك
علامت شیخوختی صاچ وصقال اقلیغی اولدیغی کبی هیئت اجتماعیه ده زینت ظهوری
نشانهٔ انحطاطدر زمان وقوف انقضاسندن صکره زینت ورفاهیته اعتنا آثاری زیاده
ووضع قدیم مهجور اولوب هرکس توسیع دایرهٔ شان وعنوان ایتمکه باشلر وکتدکجه
اواسط ناس مسکن ولباسنده وزرایه بلکه ملوکه مشارکت رتبه سنه قریب اولوب انفراد
واجتماعك مصرفی ارتوب کتدکجه تزاید بولمقدن خالی اولمز واردقجه ذوق وراحت
عرف وعادت اولمغله رجال حرب حضور حضری کدر سفر اوزرینه ترجیح ایده رك
مستلزم انواع مشقت اولان مجاهده یی حراست وحمایتده قصور ایدر اکرچه (لکل
اجل کتاب) فحواسنجه هر ظهور وانقضا محکمهٔ ازل وآزالده قضا وامضا اولنمشدر
لکن آیت کریمهٔ (یمحو الله مایشاء ویثبت) مفادی اوزره قضاء معلق ثابتدر پس
بوتقدیرجه هر جمعیت زمان انحطاط نهایتنه وارمق لازم اولمیوب بلکه تناول سم ایلسه
قبل حلول الاجل کیرو اجلی ایله اولدیکی کبی سلفده قانون عدلی اعمالده اهمال
ایدوب جور مسلکنه کیدن اصحاب دولتك شوکتلری قرین زوال اولدوغی معلومدر
وهر شخصك کهن انحطاطی نهایته وارنجه سلامتله بقاسنه ارادت علیهٔ الهیه تعلق
ایلسه اول شخص بنفسه حفظ صحت اسبابنه مهتدی یاخود بر طبیب حاذقك تدبیرنه
مقارن قلدیغی کبی بر دولتك غایت انحطاطه بلوغی مراد الله اولمق دخی ملوکده
رشد وسداد ویا بر طبیب حاذق مقامنده حسن تدبیر اصحابی وکلایه اقتران واسناددر
وهر دولت بقاسنك شرطی سیاستدر بودخی یا عقلی اوله حکمت عملیه دن برقسم
اولان علم سیاست ملوك کبی یا شرعی اوله کتاب الله وسنت رسول الله ده وارد اولان
احکام الهیه کبی سیاست شرعیه سیاست عقلیه دن مغنی اولمغله ملوك اسلامیه
دستور العمللدر هر پادشاه دل آکاه ووزیر صاحب انتباه که انکله عامل اولدی
تأیید الهی ایله منصور اولوب سعادت دارینه وصول بولدی معیار شرع وعدله
اعتبار ایتمیوب داعیهٔ نفس ایله ظلم وهوا وهوسه اتباع ایدنلره غیرت الهیه
ظهوری ایله مجازات اوله کلمشدر ملوك کفارك بقاء دولتلری مدار سیاست عقلیه لرینه
اعتبارلریدر دنیا کفر ایله یقلمز ظلم ایله یقلور دیدکاری بوندن نشئت ایتمشدر وهر وضع

وحركتكه دائرۂ قوانين شرع وعقلدن خارج اوله لابد زوال واختلاله مؤدى اوله کلمشدر بوفصلده بو محله کلنجه ذکر اولنان فوائد حاجی خلیفه اقوالندن منتخب کلماتدر بعض فوائدایله تمزیج وسیاق دیکر اوزره ترتیب وتحریر اولنمشدر

﴿ نعیما تاریخی ﴾

﴿ کتاب اولك ایکنجی فصلی سکان بریه وقبائل وحشیه‌نك احوال وآثار واوضاع واطواری بیانی متضمن اولوب بوفصل دخی فصول کثیره واصول عدیده‌یی محتوی وهربری طوایف مزبوره‌نك احوال مخصوصه‌سندن برامرك بیانی حاویدر ﴾

﴿ فصل اول ﴾

معلوم اوله که معمورۂ ربع مسکونده اقامت واجتماع ایدن طوایف امم وافرادینی ادمك حال وشانلرینك اختلافی تدبیر امر معاش وتحصیل مایۂ انتعاشده سالك اولدقلری مذاهب ومسالکك اختلافنه منوط ومربوط اولوب مآکل ومشاربده ومساکن وملابسده اوضاع واطوار مختلفه‌لری طلب اقوات وارزاقده توسل ایتدکلری اسباب اکتسابه تابعدر زیرا وجه ارضدن افراد بشرك علی الانفراد تحصیل معاشنده قوت وقدرتلری قاصر اولوب ابنای جنسیله تعاونه محتاج اولمغله معمورۂ عالمده علی وجه الاجتماع سکون واقامتلرینی موجب اولوب واسباب کسب معاشده طبقات ناس متعدد ومختلف اولمغله هرطائفه امر تعیشده سالك اولدیغی مسلکك مقتضاسنی اجرایه مجبول اولمشدر وحوایج ضروریه تحصیلی سائردن اهم واقدم اولوب وطریق حصولی زروع وضروعه محصور واهل بادیه‌نك وجوه معاشدن قسمتی بوایکی امرك برینه مقصور اولمغله بریه وبادیه‌ده سکون واقامتلرنی ایجاب ایتمشدر زیرا اصحاب زروع وضروعك کسب معاشده توسل ایتدکلری اعمالك حصولی زراعت وحراثته صالح اراضئ منبته‌یه ورعی مواشی‌یه لایق اوتلو صولو مرعاره محتاج اولوب مجمع انام ومحل زحام اولان بلاد وامصارده انلرك مصالحنه کافی مزارع واراضی موجود اولمامغله ارباب زروع وضروع اقامت حوایج معاش وتکمیل مایۂ انتعاش ایچون بالضروره دشت صحراومداین وقرایه منتشر اولوب بریه وبادیه‌یی مقر ومثوا ومسکن ومأوی اتخاذ ایلدیلر بوطائفه اهل بادیه درکه امر معاشده مکسب ومسلکلری مقتضاسی اوزره خلاصۂ کسب وکارلری قدرحاجته مقصور وسدرمق مرتبه‌سنه محصوردر ✻ اما اهل بادیه‌نك امر تعیشده ضرورت ومضایقه‌لری دفع اولوب کسب وکارلرنده قدرحاجتدن فضله امواله نائل وثروت وغنایه واصل اولدقلرنده تحصیل معاشده رنج وعنادن سالم وراحت وحضوره عازم اولوب تمهید اسباب عیش وصفایه اقدام وترتیب لوازم یسر وغنایه اهتمام ایلرلر شویله که اطعمه واغذیه‌لرنی توفیره همت

وطبخ وتربیه‌ده کمال دقت ایدوب تحصین نفوس وعیال ایچون انشای مدن وامصار وتوسیع بیوت ومنازله صرف درهم ودینار ایدرلر مکنت وقدرتلری مزید اولدقجه مآکل ومشاربده ومساکن وملابسده همتلری مبلغ کماله بالغ اولوب توفیر اطعمهٔ نفیسه وتدبیر اغذیهٔ لذیذه‌ده تشمیر ساق اقدام وحریر ودیبا واطلس وکمخادن مصنوع البسهٔ فاخره نسجنده شد نطاق اهتمام ایلیوب ستون موزون ورخام سیمکون ایله اخشاب کوناکوندن معمول قصور عالیه ومنازل رفیعه بنا ایدرلر وثروت وغنالری درجهٔ علیای کماله بالغ اولدقده استیفای حظوظات نفسانیه‌ده ترقی ایدوب رسم اوضاع بناده ماهر وطرح ابنیه‌ده مهارتی ظاهر استادلرك اجتماعیله خلال ریاضده واقع حیاضه اجرای آب روان وداخل قصور وصروحده فسقیه وشادروانلر انشا ایلرلر ٭ خلاصهٔ کلام اصحاب ثروت ویسارك مکنت وقدرتلری واسع اولدقجه ملبوسات ومفروشاتده واوانی وظروف وسائر منافع بیوتده قدر حاجتدن فضله وحوایج اصلیه‌دن زیاده آلات وادوات کثیره اتخاذ ایدرلر ٭ ودخی دشت وصحراده ساکن اولان قبائل وعشایره بین الامم بدوی اطلاق اولندیغی کبی اهل امصار وبلدانه حضری اسمی اطلاق اولنوب لکن بدویلر زراعت وحراثت ایله یاغراست وفلاحت ایله یاخود قیام خدمت ابل وغنم ایله امر معاشده قدر حاجته اقتصار ایدوب حضریلر ثروت وغنا ایله رنج وعنادن سالم والوان نعم آمان ایله مغتنم ومتنعملر در واهل امصارك دخی مکاسب معاشده حال وشانلری مختلف اولوب بعضیلری حرفت وصنعت ایله وبعضلری دخی وجوه تجارت ایله استیفای آمال وتحصیل اموال ایدوب علی ای حال مکاسب معاشیه‌لری اهل بادیه‌دن انفع وانما وافضل واولی‌درزیرا اهل امصارك دستمایه وسعت وسرمایهٔ ثروتلری حوایج اصلیه ومصالح ضروریه‌لردن اوفر وفائده وعائده‌لری اکثر اولمغله اهل امصار تنعم وترفهده اهل بادیه‌یی سبق وتقدم ایتمشلردر بوآنه کلنجه بدوی ایله حضرینك احوالنه متعلق ذکر اولنان تقریر وتحقیقدن ظاهر اولدیکه سکان بریه ایله اهل امصارك مواطن ومساکنده وسائر خصوصلرده اوضاع واطوارلرینك اختلافی وجوه کسب معاشده اختلافلرندن ناشی امر ضروری اولوب طوایف بنی ادمك بدوی ایله حضری‌یه تقسیم وتفریقنی ایجاب ایلمدی

٭ فصل ثانی ٭ فصل ثانینك ایکنجی فصلی سکان بریه واهل بادیه‌دن قبائل عربك اوضاع واطواری واحوال واثاری امر طبیعی اولدیغی بیانده‌در ٭

بوندن اقدم ذکر اولنان فصلده تقدیم اولندیغی اوزره اهل بادیه اسباب کسب معاشدن قوام بدن انسانده وجودی لازم اولان اغذیهٔ طبیعیه واقوات ضروریه تدارکیله مشغول اولوب بعضیلری زراعت وحراثته قیام وبعضیلری دخی رعی ابل

وغنمه اهتمام ايله وجه معاشده قدر حاجته اقتصار ايليوب من كل الوجوه حوائج
ضروريه‌دن فضله زوايد ومنافع تدارکنده مكنت وقدرتلری قاصردر از جمله مسكن
ومنزللری كلفت زينتدن بری واجزا وادوات ابنيه‌لری حسن ترتيبدن عاری اولوب
امر بناده حرارت شمس وهوادن جسم وبدنلرنی حفظ وستر مرتبه‌سيله اكتفا ايدرلر
بعضيلری آت قلندن ودوه‌يو كندن معمول خيمه وخرگاهلره نزول ايدوب وبعضيلری
خشب وشجردن ياطين وحجردن مصنوع تركيب وترتيبی نامطبوع منازلده ساكن
اولورلر وبعضيلری دخی اعماق صخورده واقع كهف وغارلری مسكن ومأوی اتخاذ
ايدوب ابنيه واخبيه‌يه قطعا رغبت ايتمزلر كذلك اطعمه واغذيه‌لری دخی قدر حاجته
مقصور اولوب واغذيهٔ نباتيه وحيوانيه‌نك اكثرنی اصلاح وتربيه‌ده تدبير يسيرايله
اكتفا ايدوب بعضيلرنی دخی قبل الاصلاح ناپخته وخام ايكن تناول ايدرلر مكر كه
طبخه محتاج اولمغله فی الجمله مس نار ايله بعد العلاج اكل ايدرلر ☼ ودخی بريه وباديه‌ده
زراعت وفلاحت ايله تعيش ايدنلرك حال وشانلرينه وطنلرنده قرار اطراف واكنافده
كشت وكذاردن انسب واولی اولمغين مدار معاشلری اولان زراعت وحراثت امرينه
قيام ايچون دشت وقراده سكون وارام ايتمشلردر وطوايف اممدن تدبير معاشده
زراعت وفلاحت مسلكنه سالك اولانلر جانب غربده قبائل بربريه ايله طرف شرقده
بعض طوايف روم وعجمدر اما اهل باديه‌دن اول طائفه كه مدار معاشلری غنم وبقر
مقوله‌سی حيواناتی رعی ايله نتع وزوائد ومنافعيله تعيشه مقصور اوله انلرك حال
وشانلرينه سير وحركت سكون واقامتدن انفع واصلح اولمغله اكثر اوقاتده دواب
ومواشيلرنی آب وهواسی خوب وچمن ومرعاسی مرغوب اراضیٔ طيبه‌ده كشت وكذار
ايله اوقات كذار اولورلر ☼ لكن سير وحركتلری اوتلو صولو صحرالری تجاوز
ايتميوب ماء وكلادن خالی بريه‌لره كتمزلر بو طائفه خدمت شاه وغنمه قيام ايتملريله بين
العرب انلره شاويه تسميه اولنور طوايف مذكوره بعض قبائل بربريه ايله ترك وتاتار
وصقالبه جماعتلريدر اما سكان باديه‌دن اول طائفه كه مدار معاشلری دفع فقر
وفاقه‌يه ورعی جمل وناقه‌يه مقصور اولوب كفاف تعيشلری ابلك منافع وزوايدنه
محصور اوله تحصيل معاشده انلرك حال وشانلرينه اطراف واقطاره نقل ورحلت
وصيف وشتاده شنلكدن بعيد محلاره سير وحركت مناسبدر زيرا جمل وناقه‌نك قوام
حياتنه اطراف قراده واقع چراگاهلرك چمن وكياهی كفايت ايتميوب بريه وباديه‌لرده
نابت درخت مغيلان كبی ديكنلو اشجار اكلنه وملاحتی غالب آب شوره تناولنه محتاج
اولديغندن ماعدا قواسنده برودت سرمايه تحمل دخی اولمامغله دفع غائلهٔ ضرر
برد ايچون فصل شتاده عمراندن بعيد حرارتی شديد مفازه‌لرده دور ايدرلر علی الخصوص
دوه‌نك حين ولادتده وجع واضطرابی سائر حيواندن اصعب اولوب وقت نتاجده

تسخنه احتياجى اشد واغلب اولمغله هواسى حار قوموسال محلاره حركته مضطر اولور وغنم وبقره مخصوص مرعالرك اصحابى دخى سار بانلرى مزرعه ومرعالرينه دخولدن منع وزجر ايدوب متنبه اولمدقلرى صورتده ضرب وتأديب وتجريم وتغريم اولنملرى خوفندن بالضروره اصحاب جمال بريه وباديه ده مسالك بعيده يه سلوك ايدوب اراضئ مباحه يه شد حزام عزيمت واجالۀ لجام نهضت ايدرلر بناء على هذا رعى جمل ايله تعيشه مجبول اولان طائفه بلاد عامره واراضئ معموره ده سكون وقرار ايتميوب بطون بواديده شير ژيان وپيل دمان كبى كشت وگذار ايتمرليه اهل امصار وقرايه نسبت ايله بونلر حيوان وحشى عدادنه ملحق اولمشلر در واهم عالمدن بو طائفه عامۀ قبائل عرب ايله مغرب ديارنده بر بريه وزناته قومندن برجماعت مخصوصه اولوب وطرف شرقده اكراد وتاتار وتركمان عشيرتلريدر ❊ لكن طوايف مذكوره دن قبائل عربك مكسب ومعاشى انجق رعى ابله مقصور اولمغله طائفۀ عربان عزلت ووحشت وچوللرده سير وحركت جهتيله سائرلرينه غالبدر ❊ اما ديار غربده بر بريه وطرف شرقده ترك وتركمان عشيرتلرى غنم وبقر ايله دخى تعيش ايليوب كسب وكارلرى رعى ايله مقصور اولمامغله انلرك اكثرى بلاد معموره يه قريب دشت وصحراده دخى ساكن اولورلر ❊ اشبو فصلده ذكر اولنان تقريرمزدن ظاهر اولديكه قبائل عربك بريه وباديه لرده سكون وتوطنلرى مكسب ومعاشلرينه تابع امر ضرورى اولوب سبق قلم قضا ايله وجوه معاشدن وظيفۀ قسمتلرى رؤس جبال وبطون بواديده اقامتلرنى ايجاب ايلمش ❊ والله الخلاق العليم ❊ بو محلده كتاب اولك فصل ثانيسنك ايكنجى فصلى تمام اولوب حالا بعناية الله تعالى فصل ثانينك اوچنجى فصلى بيانه سوق عنان مقال اولندى

❊ فصل ثالث ❊ بو فصل بدويت حضريتدن اقدم واسبق اولوب باديه عمران حضرينك اصل ومددى اولديغن بيان ايدر ❊

معلوم اوله كه بوندن اقدم ذكر اولنان فصللرده اصحاب باديه ايله سكان امصارك امر معاشده حال وشانلرنى ذكر وبيان سياقنده بدويلرك سعى وهمتلرى حوايج ضروريه تحصيلنه مقصور وقلت مال ايله موصوف اولوب وحضرى وبلديلرك نقدينۀ همتلرى ترفه وتنعمه مصروف ومن كل الوجوه وسعت عيش ووفرت معاش ايله موصوف اولدقلرى تفصيل وتحقيق اولنمش ايدى ومعلومدر كه حوايج ضروريه تداركى قدر حاجتدن فضله ونصاب اصلى دن ازيد اولان حظوظات نفسانيه دن اقدم واسبق اولوب امور ضروريه سائر مطالب كماليه يه نسبتله اصل واساس منزله سنده واقع اولمغله حضريلرك طورى بدويلرك طورنه تفرع وترتب ايدوب مدن وامصارده آحاد ناسك اجتماع واقترانلرى اطراف بواديده تفرق وتقلبلرندن مؤخر اعتبار اولنمشدر

زیرا نوع بشرك عنوان جریدهٔ آمالی واقدم اعمال وافعالی نفس وعیالنك حفظ قوام
حیاتی ایچون محتاج اولدقلری امر ضروری‌یه مقصور ومحصور اولوب مأكل
ومشاربده ملابس ومساكنده قدر حاجته وافی بلغهٔ عیشه كافی نصاب اصلی
تحصیلندن صكره مشتهیات انفسده درجات كماله علی التدریج ترقی‌یه راغب اولورلر
بناءً علی هذا بدویلره لازم كلن خشونت وضرورت حضریتده حاصل اولان رقتدن
اقدم اولوب بطون بوادیده واطرف ونواحیده رعی جمل وناقه‌یه قیام ایدن بدویلرك
امر معاشده مضایقه‌لری زائل ودستمایهٔ كامرانی‌یه واصل اولدقده سكون وراحته
طالب وبلاد وامصاره نزوله راغب اولوب شیئاً فشیئاً حظوظات نفسانیه‌لرینی اجرایه
سعی ایدرلر شویله كه ضرورت معاش ایله روس جبال وبطون تلالده هر بری زمام
نفسنه مالك وآزادهٔ قید حكام ممالك ایكن غائلهٔ مضایقه‌دن تخلیص گریبان میسر
اولدقده مدن وامصارده اقامت ایله امن وحضوره طالب وكندی اختیارلریله رقبهٔ
اطاعتلرین دست حكامه تسلیمه راغب اولورلر ٭ اما امصار وبلدانده سكون واقامته
مألوف اولان رجال مادامكه بریه وبادیه‌ده سكون واقامتلرنی موجب ضرورت مس
ایتمیوب یاخود ساكن اولدقلری شهرك اهالیسندن بر تقصیر ظهور ایتمدكچه حسن
اختیارلریله بریه وبادیه‌یه نقل وارتحال ایتمزلر وبو مدعای اثباته وافی شاهد كافی دركه
بر معمورهٔ ربع مسكونده موجود اولان امصار وبلداندن هر بلده‌نك اهالیسنك اول
وابتداسنی ومنشأ وجودلرنی تفتیش ایلسك اكثر سكانی اول بلده‌نك اطرافنده واقع
اولان دشت وصحرا ونواحی وقرا اهالیسندن بولورز كندیلری یاخود آبا واجدادلری
بدوی یا قروی ایكن ضرورت معاش ومضایقهٔ عیشدن بر طریق ایله خلاص اولوب
ثروت ویساره وصول میسر اولمغله مولدنه قریب بلده‌یه نزول ایله بدویتی حضریته
تبدیل وسرمایهٔ امن وراحتی تحصیله فائز اولدیلر ٭ بوندن صكره دخی معلوم اوله كه
بدوی ایله حضریدن هر برینك امر معاش وسائر خصوصده احوال واطوارلری
دخی كندی جنسلرینه نسبتله متفاوت اولوب قبائلك بعضیلری قوت ومكنتده قبیلهٔ
اخرادن اعظم وامصار وبلدان بر برلرینه نظر ایله وسعت ووفرت اهالی ایله مختلف در
اشبو فصل ثالثده ذكر اولنان مقدماتدن ظاهر اولدیكه مدن وامصارك وسكان
واهالیسنك اصل وجودی ونشو ونماسی اطرافده موجود اولان بوادی وقرادن
منشعب اولوب بلدیلرك وسعت عیش وثروت وغنایه مقارنتلری بدویلرك ضرورت
معاش وقلت مایهٔ انتعاشه ملازمتلریله مسبوق در فصل ثالث بو محلده تمام اولوب
حالا بعنایة الله تعالی فصل رابع بیاننه شروع اولندی

فصل ٭ فصل ثالثك اوتوزیدنجی فصلی اصحاب سیف وقلمك ملك ودولتده بحسب الرتبه رجحان وتفاوتی بیاننده در

معلوم اوله كه سیف وقلم ملك ودولتده توأم ونظام سلطنتده ایكی ركن اقومدر كه

ملوك وسلاطين ربط معاقد امور ونظم مصالح جمهوره انكله توسل ايدرلر لكن مبادیٔ ملك ودولتده واوائل ظهور سلطنتده سيفه احتياج قلمدن اشد واقوا اولوب اصحاب سيوف ارباب اقلامدن زياده معتبر اولور زيرا طور اولده سيف معونتده شريك اولمغله متبوع ومخدوم اولوب وقلم انجق منفذ حكم سلطانی اولمغله تابع وخادم مشابهسنده در كذلك بوندن اقدم بسط وتمهيد اولنديغی اوزره اواخر ملك ودولتده ضعف عصبيت ايله قوای ملكه وهن وخلل طاری اولوب استيلای شيب وهرم ايله مزاج دولت عليل واهلی قليل اولدقده دخی رجال سلطنت حمايهٔ دولت ومدافعهٔ اعداده اصحاب سيف ايله استظهار واستفساره محتاج اولمغين اول امرده تيغ وشمشير عون ونصير اولديغی كبی انتهای كارده دخی مرجع ومصير اولور بوتقديرجه اوائل واواخر دولتده سيف قلمه غالب اولوب اصحاب سيفك جاه ونعمت وقدر ومنزلتلری ارباب اقلامدن اكثر وواسع اولور اما اواسط ملك وسلطنتده اصحاب دولت معاونت سيفدن فی الجمله مستغنی اولوب قلم سيف اوزرينه آمر وحاكم وسيف اول وقتده خادم اولور زيرا اواسط سلطنتده مبادیٔ ملك ودولتك تمهيد وتشييدی امری تمام اولوب مدافعهٔ اعدا وغلبه واستيلا مقرر اولمغله مشاغل حرب وقتالدن فراغ ميسر اولمغين رجال دولتك هم وعزمی انجق ثمرات ملك ودولتی تحصيله مقصور واظهار مراسم عز وشوكت ايله فخر ومباهاته محصوردر بوامرك حصولی ايسه دستياریٔ قلم چابك رفته منوط وموقوف اولمغله انك حكم وتصرفی مناط احكام ومرجع حكام اولوب ليل ونهار ساق اقدام اوزره قائم اولور اما بو اثناده سيف صارم بستر نيامده نائم اولوب مگر بعض اوقاتده دفع غائلهٔ فتنه وسد فرجه ايچون رقدهٔ استراحتدن تنبه وتيقظ ايله سر بر آوردهٔ ظهور اوله بوتقديرجه اواسط ملك ودولتده ارباب اقلام مزيد عز ورفعت وجاه وثروت ايله سربلند ومحرم حريم دولت اولوب سلطان انامه مزيد تقرب واختصاص وتردد وانتساب ايله اصحاب سيوفه سبق وتقدم ايدرلر زيرا بو طورده قلم واسطی نسب واسطة العقد دولت وتحصيل منافع سلطنت وتقديم مصالح امته آلت اولوب رؤسای جنود واهل سيوف نظر ملوكدن دور ودائرهٔ قربدن مهجور بلكه بوادرقهر سلطانی ايله خوف وخشيتدن خالی دكللردر حتی خلفای عباسيه دن منصور خليفه ابومسلم خراسانی بی دارالخلافته قدوم ايله امر ايتدكده ابومسلم امتناع ايدوب واعتذاری متضمن خليفهٔ مشار اليهه تحرير وارسال ايتديكی مكتوبك عنوانده (اما بعد فانه مما حفظناه من وصايا الفرس اخوف مايكون الامراء اذا سكنت الدهماء) كلامی دخی بومعناده وارد اولمشدر يعنی ادای مراسم عبوديتدن صكره حكمای فرسدن منقول ومأثور اولوب صدرا عن صدر صحايف صدورده مرسوم ومحفوظمز اولان وصايای جليله دندركه امرا ورؤسانك سطوات ملوكدن

زياده خوف وخشيتلری امواج حرب وغاسكون بولوب ملوك وسلاطينك سرير آسايشده مشاغل حرب وقتالدن مأمون الغائله اولديغی وقتده در ديدی سنة الله تعالى فی عباده

فصل ٭ فصل ثالث قرق برنجی فصلی اواخرملك ودولتده امتعهٔ تجاره حددن زياده رسم وتكليف وضع اولنديغی بياننده در

معلوم اوله كه بوندن اقدم ذكر اولنديغی اوزره هرملك ودولتك رجالی اوائل ظهورنده طور بدوی اوزره حركته مجبول اولمغله قدر حاجت ومقدار ضرورت اوزره تحصيل كفافده قناعت ايدوب كلفت حشمته ميل ورغبت اتمملريله خرج وتفقلری قليل وخفيف اولور بوسببدن ناشی دخل وايرادلری خرج ومصرفلرينه كركی كبی كفايت ايدوب بلكه ايرادلری مصرفلرينه اضعاف مضاعف غالب وزائد اولور بعده كيدرك كنديلردن اسبق اولان ممالكده واقع اولان رجال دولتك اطوار واوضاعنه تقليد واقتدا ايدوب على التدريج مأكل ومشارب وملابس ومراكبده اسباب عزوحشمته ميل ورغبت ايله يوما فيوما خرج ومصرفلری كثير اولور خصوصا تخت نشين دولت اولان ملوك وسلاطينك خيل وحشمی واتباع وخدامی كثير اولوب خواص ومقربينك وحماة دولت اولان عساكر ومستحفظينك نفقه وعلوفه‌لری ترتيب اولنمغله خرج ومصرفلری دخل وايرادلرينه غالب اولوب اموال مقرره ورسوم معتاده وفا اتممكله فصل سابقده ذكر وتمهيد اولنديغی اوزره رعايانك ويره‌كلدكلری تكاليفلرنی ضم مال ايله توفير وتكثيره محتاج اولورلر بعده كيدرك على التدريج اسباب عز واحتشام ومواجب عسكر وخدام كثير ومزداد اولوب وتمادی ايام وامتداد زمان ايله غوائل هائله اقتضاسندن ناشی مزاج دولت مختل اولمغين اطراف بعيده‌ده موجود اولان عمال وامنانك يدلری تحصيل اموالدن قاصر اولمغين ايراد قليل ومصارف كثير اولور بوصورتده رجال دولت معتاد ومألوف اولدقلری خرج ومصرفلرنی تكميل وحوايج ومهمات سلطنتی تتميم ايچون نيجه رسوم ماليه احداث ايدرلر ازجمله سوق وبازارده بيع وشرا الدن تجارك امتعه واثمانی اوزرينه حددن زياده رسم باج وكمرك ناميله برمقدار مال وضع وضم ايدوب قپولرده واسكله‌لرده اول رسومك تحصيلی ايچون امينلر وديده بانلر نصب ايدرلر بوندنصكره دخی كيدرك اواخر دولتده رسم باج وكمرك دخی مزداد اولوب برحده بالغ اولوركه حد اعتدالی تجاوز ايدوب تجار ورعايا بروجهله اداسنه متحمل اولمغله تجارت وزراعتدن فراغت ايدوب سوق وبازار معطل ونظام دولت مختل اولور ٭ نته كيم دولت عباسيه وعبيديينك اواخرنده ديار شرقده تجار ورعيت اوزرينه فوق الحد تكاليف شاقه تحميل اولنوب حتی موسم حجده حجاج مسلميندن مبالغه ايله اموال كثيره

اخذ اولنوردی بعده ملوك اكراد ايوبيه‌دن سلطان صلاح الدين بن ايوب مسند
نشين ملك ودولت اولدقده عباسيه‌نك اخذ ايتدكلری رسوم زائده‌یی بالكليه رفع ايدوب
آثار خير وحسنات كثيره تعويض ايلدی * كذلك طوايف ملوك وقتنده ديار اندلسده
رسوم وتكاليف حدی تجاوز ايدوب بعده ملوك مرابطيندن يوسف بن تاشفين
وقتنده اول بدع حادثه رفع اولندی * كذلك عصر مزده ديار افريقيه‌ده واقع جريد
اولكه‌سنده دخی بونلرك امثالی تكاليف شاقه ايله رعيت وتجار مؤاخذه اولنوب بعده
رؤسای بلاد اعانتيله مندفع اولدی والله لطيف بعباده

﴿ فصل * فصل ثالث قرق ايكنجی فصلی ملوك وسلاطينك تجارته ميل ورغبتلری
رعيته مضر اولوب ايراد مقررك كسر ونقصانه باعث اولديغی بياننده‌در ﴾

معلوم اوله كه فصل سابقده ذكر اولنديغی اوزره رجال دولتك اسباب عز وحشمته ميل
ورغبتلری سببيله خرج وصرفلری كثير ودخل وايرادلری قليل اولوب رسوم وتكاليفدن
حاصل اولان اموال مقرره مصارف معتاده‌يه كفايت ايتدكده بهر حال مصالح كليه
وجزئيه‌یی تكميل ايچون رسوم عرفيه‌یی توفير وتكثيره محتاج اولورلر شويله كه كاهيجه
سوق وبازارده بيع وشرا اولنان اموال وامتعه‌دن اخذ اولنان رسوم قديمه ايله اكتفا
اولنميوب اجناس امتعه اوزرينه تحملنه كوره مجددا بر مقدار مال دخی ضم ايدرلر
واكر زمان سابقده بر دفعه مال ضم اولنمش ايسه شیء يسير دخی ضم ايدوب اصحابندن
طلب وتحصيل ايدرلر وكاهيجه عمال وملتزميندن زياده انتفاع ايدون رجال دخی
مؤاخذه ومصادره اولنوب اداده مماطله ايتديكی صورتده ضرب وحبس ايله اموال
واملاكی يدلرندن اخذ ونزع اولنور وكاهيجه دخی بعض دولده اصحاب زراعت
وارباب تجارتك سرمايهٔ يسيره وبضاعهٔ قليله ايله تحصيل ايتدكلری ربح ومنفعتی
كوروب رجال دولت دخی كندی ماللريله زراعت وتجارته تصدی ايدرلر وفائده
ومنفعتك قلت وكثرتی سرمايه‌نك قلت وكثرتنه تابع اولوب واصحاب دولت ثروت وغناده
من كل الوجوه تجار ورعيته غالب اولمغله كسب ومعاشده انلره مزاحمه ومضايقه
ويررلر شويله كه اراضیٔ معموره‌ده زراعت وحراثت واكتساب بهايم ومواشی ايله
اعمال رعيته اشتغال ايدوب وسوق وبازارده بيع وشرا اولنان امتعهٔ سائره‌يه تعرض
ايله كسب وتجارت ايدرلر وزعملرنده مسلك تجارته سلوك تكثير ايراد دولت وادرار
جبايته وسيله اولمغله بوكارنا هموارى ارتكاب ايدرلر مع هذا بو رأی غير سديد وجوه
عديده ايله تجار ورعايايه مضر اولوب كسب ومعاشلرينه خلل عظيم ترتبنه باعث اولور
انتهاضرورى رعايانك كسب وكارده مضايقه‌لرينه باعث اولوب دواب ومواشی وسائر
محتاج اولدقلری اشيانی بيع وشراده عاجز اولورلر زيرا رعايانك دستمايهٔ كسب

ومعاشلری اولان سرمایه‌لری بر برینه قریب ویا مساوی اولمغله حوایج اصلیه
ومصالح لازمه‌لرنی تحصیل وتدارکده بعضیسی بعضیسنه مراجعه ایتدکده
هر بری یدنده موجود اولان مال ایله آخرك اشترا ایده‌جکی مرتبه نسنه‌یی خریدار
اولوب زیاده‌یه قادر اولمغله بالکلیه حرمانلرنی ایجاب ایلمز اما رجال دولت کسب
وکارده تجار ورعیته مشارکت ایتدکده انلرك اموالی رعایادن اضعاف مضاعف کثیر
اولمغله لازم ومهم اولان اشیایی بالغاما بلغ اصحابندن اشترا ایدوب تجار ورعیت حوایج
ضروریه‌لرنی تحصیل وتدارکده عاجز ومضطر اولمغله مغموم ومحزون اولورلر بوندنصکره
دخی بعض دولده کاه اولورکه اصحاب دولت تجار ورعیتك یدنده موجود اولان
محصول ومتاعدن شیٔ کثیری بهای رخیص وثمن یسیر ایله اخذ وغصب ایدوب
ویدلرنده باقی قالان محصول ومتاعك دکر بها ایله اشتراسنه دخی کمسه رغبت ایتمکله
رعیتك احوالی مختل وکسب وکارلری معطل اولوب ودخی صنعت تجارت ایله
جمع مال معتاد اولان بعض صدور دولت اقتضا ایدن مصارف مهمه‌لرنی رؤیت ایچون
بیع وشرا ایله جمع وادخار ایتدکلری زرع وحریر وعسل وسکر وسائر مخزون اولان
اشیانك رواجی وقتنه منتظر اولمیوب ثمن مثلندن زیاده بها ایله رعایایه بیعه مبادرت
ایدرلر انلر دخی یدلرنده موجود اولان سرمایه‌لرنی طرف دولتدن کندیلره بیع اولنان
اشیانك ثمنی اولمق اوزره رجالنه ویروب اول اشیانجه زمان سرمایه‌یرینه یدلرنده
قالوب اندن غیری کسب وتجارت ایده‌جكماللری دخی اولمغله نفس وعیاللرنی انفاق
واکساده عاجز اولورلر عاقبت سدرمق ودفع ضرورت ایچون زیاده بها ایله الدقلری
اشیایی وقت کسادده بهای رخیص ایله بیعه عرض ایدوب ضرر وزیان وخیبت
وخسرانه باعث اولور واکر بوحال متعدد ومتکرر اولوب مرة بعد اخری رعایا بو مقوله
تکلیف ایله مجبور اولورسه سرمایه‌لری بالکلیه ضایع اولوب وفقر وفاقه ایله ضرورت
ومضایقه‌لری حدی تجاوز ایتدکده زراعت وحراثتدن وصنعت وتجارتدن قالوب
رسوم وتکالیفك کسر ونقصانه مؤدی اولور زیرا خزینهٔ دولته عائد اولان اموال
امیریه‌نك اکثری تجار ورعایانك سعی وعمللریله حاصل اولوب خصوصا عشر وباج
وکمرك مقوله‌سی رسوم زائده وضع واحداث اولندقده اکثر منافع دولت رعیندن
تحصیل اولندیغی ظاهر ومقرر اولور بوصورتده تجار ورعایایه صنعت تجارتده رجال
دولتك مشارکتلری ویدلرندن بهای رخیص ایله اخذ واشترا ایتدکلری اشیایی کروانلره
زیاده بها ایله تحمیل وتکلیفلری رعایایی انتفاعدن مأیوس ایتمکله سعی وعملدن یدلری
چکلوب کار وکسبدن فراغت وآخر مملکته فرار وغیبت ایتمکله انلردن حاصل وخزینه‌یه
واصل اولان ایرادك معظمی فوت اولور ❊ امدی بر مملکتك حاکم ووالیسی احداث
تجارت ایله جمع ایتدیکی نفع وفائده ایله رعایادن جبایت ایله تحصیل اولنان ایرادك

مابيننى مقايسه ايتدكده ربح تجارت مال جبايتدن اقل قليل اولديغى ظاهر اولور اكر تجارتك ظاهرده نفع وفائده سى كثير ايسه ده لكن طرف دولتدن بيع وشرا ايله اخذ واعطا اولنان اشيادن رسم باج وكمرك الغيوب سائر آحاد ناسك تجارتلرنده النمغله يته بووجهله دخى ميرى يه ضرر وزيان ترتبنه باعث اولور ❊ ودخى معلوم اوله كه زمان سابقده ملوك فرس رعايا اوزرينه انجق اهل بيت دولت واقارب سلطنت اولان رجالى والى ايدوب انلرك ايچندن دخى دين وفضل وادب وسخا وشجاعت ايله موصوف اولان عقلايى انتخاب واختيار ايدرلر ايدى ونصب ايتدكلرى ولاة وحكامه دخى رعايايه عدل واحسانله معامله ايتمك اوزره توصيه ايدوب و بولندقلرى مملكتلرده اتخاذ ضيعه ومزارع ايله جيران ممالكه اضرار وتجارته اصرار ايله قحط وغلايه باعث اولمقدن منع وتحذير ايدرلر ايدى ودخى عبيد ومماليك سياست عادله ايله رعايانك خير وصلاحنه ساعى اولمغله عبيد واسرايى مناصب دولتده استخدام ايتميوب بالجمله احرار رجاله تفويض وتقليد ايدرلر ايدى ❊ ودخى معلوم اوله كه مادۀ خزينۀ دولت جبايت ايله حاصل اولوب جبايتك كثرت ووفرتى دخى تجار ورعايا وسائر اصحاب اموال نظر عدل ايله حسن معامله دن حاصل اولور كه تجار جور وتعديدن وعرض ومالارينه تعرضدن امين وسالم اولوب سايۀ عدل ملوكده امن ورفاه اوزره اسايشلرى مقرر اولدقده صدورلرى منشرح واميد واملارى منبسط ومنفسح اولمغله توفير امواله جد واهتمام ايله سعى ايدرلر ودخى چوق كره كسب وتجارته معتاد اولان متغلبه نك بعضيلرى بولندقلرى ممالكه اطرافدن مجلوب ووارد اولان محصول ومتاعى اصحابندن استديكى بها ايله جبرا اخذ واشترا ايدوب وحين حاجتده اول اشيايى تحت حكمنده اولان رعايايه زياده بها ايله بيع ايدرلر لكن اطرافدن كلن اشيايى نقصان بها ايله اشترانك ضرر وهجنتى تحت حكمنده اولان رعايايه زياده بها ايله تحميلدن اهون اولوب بونك فسادى اوله غالبدر واكثريا رجال دولتك كسب وتجارته ميل ورغبتلرى دائره لرينه دخول وتقرب ايدن اصنافدن بعضيلرينك سوق ترغيبى ايله حاصل اولوب بولندقلرى صنعت وتجارتك نفع وفائده سنى تذكير ايله اصحاب دولتى اطماع ايدرلر شويله كه طرف دولتدن اول شخصه زراعت وتجارت ايچون دفع واعطا اولنان سرمايه يى اعمال ايله حاصل ايتديكى منفعت وفائده دن كنديه دخى برحصه تعيين وتقدير اولنوب مدت يسيره ده اموال عظيمه جمعنه وسيله اولمق هوسيله كندى غرض وعوضنى تحصيله توسل ايدر خصوصا كه اموال دولت ايله واقع اولان تجارتده رسم باج وكمرك دخى مطلوب اولمغله اسرع اوقاتده مال عظيمه دسترس اولمسى ظاهر ومقرردر لكن اول شخص بليد فهم ايتمز كه رجال وصدوره كندى نفع قليلى ايچون سوق ايتديكى تجارتده دولته راجع مصلحت كليه نك فوتنه باعث اولوب سرمايۀ خزينۀ دولت ودستمايۀ نماى

سلطنت اولان ضعفای رعیتك کسب ومعاشده نظاملری مختل اولغله ایراد مقرورك
کسر ونقصانه مؤدی اولور * ایمدی صدور دولت بومقوله محیل ومکاری دائره لرینه
تقریب ایتمیوب جبایت امواله مضر اولان سعی وسعایتلرندن اعراض واحترازایده لر
والله یلهمنا رشد انفسنا وینفعنا لصالح اعمالنا لارب غیره

ابن خلدون * صاحب افندی

بدأ نظامات عسکریه

عسکر دشمنده نظام وادوات حربیه لرنده حسن انتظام جنود اهل اسلامه
موجب خشیت وانهزام وبلکه معاذالله تعالی مستوجب انکسار بیضهٔ اسلام
اوله جغی نمایان ومحافظهٔ حوزهٔ اسلام فریضهٔ ذمت امرای اهل ایمان اولوب
بو ایسه مقابله بالمثله محتاج ایدوکی اشکار وعسکریمزده اولان پریشانی وتکاسل
دشمنه مانع تقابل اولدیغی بدیدار اولدیغندن عسکرلری کبی مرتب
عسکر اعدادی امر لازم واسباب مقابله بالمثلی تدارك واجب
ومهم ایکن یوقاریدنبرو آوردهٔ معرض بیان والتزام کردهٔ خامهٔ شکسته زبان
اولان احوال جندبی نظام ایجابکردهٔ ترتیب وانتظام اولدیغی موافق فتاوای
علمای امت ومطابق آرای عقلای ارکان دولت اولوب پادشاه دیانت بناه
بو امرك وجوبنه واقف وآگاه اولمغله دراهم مشروعه ضرب سکهٔ عزیمت
ومصرف مباشرت تنظیمه اعدای خزاین نیت بیورلوب انجق دولت علیه‌نك
قدیمی اوجاقلری اهالیسنه صنایع حرب وقتالی تعلیم وبو وجهله پریشان اجزای
نسخهٔ عسکری نهادهٔ جندرهٔ تنظیم اولنسه مراد حاصل ولکن دراکثرینك
اکثریسی نااهل النده بولندیغندن تسویه سی ناقابل اولمغله مجموعی بردن رفعله
اربابنه توجیه وکیسهٔ ادارهٔ دولت بو صورتله ترفیه اولنور ایسه گرچه هیولای
مقصود صورپذیر وجود اولوب اما کیمینك اساسه سی آبا واجدادندن قالمش
وکیمی مدار معاش اولمق ایچون صاتون المش اولدیغندن بوقدر خلقك بردن
مأیوسیتلرنی وقطع رزقله مبتلای درد فاقه اوله جقلری وبلکه وسیلهٔ محاذیر
عدیده اولمسی رونما اولوب مجدداً ترتیب جنود وکتائبه وبونلره تدارك وظائف
ورواتبه ایراد دولتك عدم وفاسی هویدا اولمغله ادارهٔ معهوده یکیدن بر نوع
ایراد تدارکنه موقوف ایدوکی اشکار اولدیغندن ماعدا افراغ وسائل حربیه‌دن
اولان ذخیره ومهمات وترتیب اولنه جق اوجاقلره تدارك مواجب وتعیینات
اصول واردات میریه‌دن بشقه سنوی یکرمی بیك کیسه‌دن زیاده مجدداً ایراد تدارکنه
محتاج ایدوکی درکار اولوب وسفرلر ایچون وقت حضرده جمله لااقل یوز اللی
بیك کیسه آقچه موضوع خزینهٔ ادخار وامور سفریه‌یه صرف اولنمق اوزره

محافظه‌سی نزد اصحاب حزم واحتیاطده مختار اولدیغندن اولاهمت کوه انداز
ملوکانه واردات مرقومه‌یی تدارکه مصروف ونظر غیرت شاهانه مبالغ مرقومه‌یی
موضوع خزینهٔ ادخار ایتمکه معطوف اولدیغندن ابتدا خمری تعصیر
وعرقی تقطیر ایدنلردن زجراللشاربین ایکیشر پاره خمره ودردر پاره عرقك
هرقیه‌سنه تعیین ومخصوصا زجریه امینی نصبیله جمیع ممالکه ارسال عمال
واعطا اولنان اوامر علیه‌ده شروط وقیودی تبیین اولنوب ممالك محروسه‌ده
اولان اغنامدن برر پاره رسم یپاغی النمق اوزره برمقاطعه دخی احداث وبرر
اقچه‌النه‌رق فی الاصل رسم پنبه برمقاطعه اولوب اصحاب رخاوت وعدم اداره‌دن
ناشی ترك وفراغت ایتمش ایکن پنبه‌نك هرقیه سندن برر پاره ورشته‌دن ایکیشر پاره
النمق اوزره رسوم پنبه نامیله تنظیم اولنان مقاطعه ایچون دیار عثمانیه‌یه امنا
ابعاث اولنوب جزیرهٔ موره‌ده حاصل اولور استافلیه تعبیر اولنان اوزملك قیه‌سندن
یکیشر پاره النه‌رق برمالکانه دخی ایجاد ودونم دخان ایله بدعت حریر
وسائر محدث اولان صغیر وکبیر مقاطعات جدیده ضمایم ایراد قلنوب اناطولی ایالتنده
اولان مجموع تیمارلر مصارف جهادیه ایچون حبل نظام جدیده ربط ومقاطعهٔ
میریه‌دن فائضی اون کیسه‌دن زیاده اولان مقاطعه‌لر محلول اولدقجه صاتلمیوب
ایراد جدیده ادخال ایله رفته رفته بومقوله ایراد جدید مقاطعه‌لری متزاید
وفی الاصل مأمور اولان دفتر دارشق اولك امور اصلیه سندن ماعدا ایراد جدیدی
دخی اداره‌ده عجزی درجهٔ استحاله‌یه مصاعد اولمغله اعاظم رجال دولتدن
برینك قدری ترفیع وایراد جدید دفتردارلغی عنوانیله منشور اعتباری توقیع اولنوب
امور استبقانك برشقی ایسه عملماند کان رجال دولتدن برینه‌قید حیاتله احسان
وبوجهله نامی موضوع پیغولهٔ نسیان اولان شق ثانی دفتردارلغی ایراد جدیده الحاق
وکاسات اعتباری سلاف صاف نقودله ارهاق اولنوب قرمزی اوست کورکیله
دیوانه کیتمك وسائر عظمای دولت کبی یدك چکه‌رك اسباب احتشامی تکمیل ایتمك
خصوصنده رخصت وشق ثانیلك خاصی اللی بیك غروشه ابلاغله رأس المال
منت ویریلوب مصارف ترسانه‌یه مربوط اولوب فی الاصل ضربخانهٔ عامره طرفندن
اداره ایچون مضبوط اولان مقاطعاتك اداره‌سی دخی حواله اولنوب قپواره‌سنده
میری خزینه‌سی کبی برخزینه دخی ایجاد ومجتمع اولان اموال خزینهٔ میری‌یه خزائن
اندرون وضربخانه‌یه ادخال اولنمیه‌رق حفظ ایچون اعداد اولنوب خزینهٔ مرقومه‌یه
سنوی ایکیشر بیك غروش معاشله برسرکی خلیفه‌سی وبروزنه دار ودفتردار
مشار الیهك معیتنه ذمت خلیفه‌سیله کیسه دار واقتضاسنه کوره کتبه وخدمتکار تعیین
وهربیرینه معاشلر ایله اغنا وبدلرینه برات رفاهیت اعطا اولنوب صداقت وقانون نظام

جديده رعايت ايلملرى امر وتلقين وايراد جديد طرفندن ضبط اولنسان مقاطعاتك
قلمه لرى خزينهٔ ميرى يه تسليمى خصوصى ثبت دفاتر تبيين اولنوب مقاطعات محلوله نك
معجله لرى مصارف ميريه يه مربوط وجانب دفتريدن ايراد ومصرف اولنمسى مشروط
ايكن ايراد جديد طرفندن ضبطيله واردات ميريه يه نقصان تطرق وبو صورتله خزينهٔ
بيرونه كسر وتدنى تحقق واشبو نظام ابتداسندن بهر سنه محلول وفائضى اون كيسه دن
زياده مقاطعات فائضندن ايراد جديد خزينه سنده داخل دفاتر حصول اولان مبالغ
هر نه يه بالغ اولور ايسه دستور العمل ايراد جديد خزينه سندن هر سنه تسليم دفترى
شق اول اولمق مشروط وصحائف دفاتر قانون جديده ده مضبوط اولديغندن
سنهٔ اولده طقسان درت بيك درت يوز يكرمى درت بچق غروش حاصل واشبو
فائضك بش سنه لكى حساب اولندقده درت يوك تمش ايكى بيك يوز يكرمى بچق
غروشه واصل اولمغله بهر سنه تسليمى مقيد خزائن شروط ومصارف جرائد معينه
ايراد جديد خزينه سندن رؤيتله موقوف وفضله هر نه قالور ايسه سنه ده
بر كره دفتريله معروض دركاه پادشاه افلاتون وقوف اوله رق خزينهٔ ايراد جديدده
محفوظ اولمسى دفاتر قانونيه يه مضبوط اولوب سفرلر وقوعنده مدخر اقچه
بولنمق وهر نقدر سفرلر متمادى اولور ايسه دخى اقچه تداركى فكرندن
خلاصه بالغا مابلغ صرف اولنمق ايچون مجتمع اولان درهم ودينار محفوظ گنجينهٔ
ادخار اولنمق خصوصى دفاتر نظاميه يه تنميق واواسط سلطنت سليميده واردات
جديده تمش بيك كيسه يه رسيده اولديغى تحقيق اولنمش ايكن برآلاى سرسم ويرى
كوكى فرق ايتمز صورت انسانيده اولان خرلايفهم دين ودولته حاصل اولان نفعدن
اغماض ومجدد امقاطعه احداثى عبادالله موجب مضرت واون كيسه دن زياده
مقاطعه لرى نظام جديده ضبطى رجال دولته مستوجب ضرورت دكلميدر ديه رك
اعتراض ايلدكلرندن اركان دولت معاذاه تعالى بو نظام مستحسنه خلل ايراث ايدر
ديو دوچار اضطراب وحيرت اولدقلرى عقول شيخ وشابه تعليل بخش مزاج جرح وتعديل
اولدى ❊ صدراعظم قوجه يوسف پاشا برقاچ نفر معلم اوروپانك صنايع حربيه سنه
واقف آدم تدارك واستصحاب ايدرك اردوى همايونله برابر كتورديكنى معروض ركاب
فرتاب سلطان اسكندر جناب ايلدكده پادشاه افلاطون روش وشهنشاه ارسطو منشك
فى الاصل ناموس دولتى محافظه اقدم آماللرى ودولت عليه ده اولان پريشانلغك
انتظامه تحويلى علاجى نتيجهٔ مقدمات اعماللرى اولوب عسكرى طائفه سنك عدم
رابطه سى مزاج دولتده داروخانهٔ همت ملوكانه دن تركيب جنود منتظمه ايله معجون
برء الساعة تدبيره موقوف ايدوكنه حوالهٔ نظر عبرت واستحصال اسباب نظامه احالهٔ
لحاظ دقت ايتككده اولمغله نفرات برقاچ يوزه ابلاغ ولوند چفتلكنده اسكانله روانهٔ

وتعییناتلری اسباغ وهیئت مجموعه‌لری کالید کمال تعلمه افراغ اولنوب خاقان زمان
نکته انداز امعان وتناسب حرکت وآلات حربیه‌لرینی استعمالده سرعتلرینه آفرین فرمای
استحسان اولدقده بونك کبی برطاقم عسکر حومهٔ حصولده جلوه‌کر اولسه دشمن دینه
غلبه وظفر بعنایة الله تعالی مأمول ومنتظردر دیو مجدداً برطاقم جند معلم ترتیبی اراده
واوجاق اولمق اوزره تحریر وتنظیمی قطعی مراد همایون ایدوکی خط شریف حکمت
زدیفله ارکان دولته افاده بیورلدقده عظمای علمای ملت وکبرای وکلای سلطنت
عقد انجمن مشورت ایدوب هیولای مراد شاهانه‌یه بو وادیده هیئت ویردیلرکه دولت
علیه‌ده اشبو صورتده معلم برطاقم عسکرك وجودی الزم اولمغله شمدیلك اون ایکی بیك
مقداری تحریر وایراد ومصرفی تدقیق اولنه‌رق ممکن اوله بیلدیکی مرتبه‌ده تکثیر اولنمق
طبیعت مصلحتدن ایدوکی هویدا وحین اقتضاده سردار اکرملر معیتیله ارسال اولندقده
دشمنه مقابله‌یه قدرت منظارا مکانده صورت بوله‌جغی رونما اولدیغندن ماعدا بزم
قدیمی عسکر قیش کلمزدن مقدم رهرو طریق ادبار اوله‌جقلری بالتجربه معلوم وسردارلر
مشتاده تنها نشین پیغولهٔ مخاطره اولملری سابقلری دلالتیله مجزوم اولوب بوترتیب
اولنه‌جق عسکر منتظمه‌نك دائرهٔ مأموریتلرنده ثابت قدم مرکز ثبات وقرار وصیفه
وشتاده مأمور معیتلری اولدقلری ذاته تبعیتله برزده دامان کارزار اوله‌جغی اشکار
ویولرده سلاح وبساطلرینی صاتمیه‌رق شاکی السلاح آمادهٔ حرب وپیکار طوره‌جقلری
بدیدار ومجدد اترتیبله براوجاق وقوانین قدیمهٔ دولت علیه‌دن خروج ایتماسی
ملاحظه‌سنه مبنی بوستانیان خاصه اوجاغنه الحاق وبوستانجی تفنکجیسی نامیله قپوجی
باشی اغالرندن براغا وایراد جدید دفترداراغی اوجاق نظارتی علاوه‌سیله سرمایه
دار اعتلا اولمسی نزد ارکان سلطنتده قرار کیر اتفاق اولوب ضابطانیله برابر بیك التیوز
ایکی نفردن عبارت اون ایکی بلوك اوله‌رق براورطه صنور تپذیر تمشیت اولمغله نمونه اولمق
اوزره براورطه اولا لوند چفتلکنده تنظیم وماعداسی ایراد بولندقجه اقتضای محله
کوره تمامی ویاخود نصفی اولان سکزیوز نفر ایله روم ایلی واناطولیده مناسب محللرده
ترتیبی تصمیم اولنوب اوجاق نظارتی ایراد جدید دفترداراغیله مصطفی رشید افندی‌یه
توجیه وچفتلك مرقوم کتخداسی ولی اغا قپوجی باشیلقله اعانصب اولنوب
اون ایکی بیك غروش سنوی معاشله همیان تعیشی ترفیه اولندقدن صکره اوجاغه
بر کاتب تعیینیله سنوی درتبیك غروش معاش ویومیه یارمشر قید اوله‌رق یدی
نانله مراد معاشی ترتیب وسنوی بیك غروش ویومیه ایکی چفت اتمکله کاتب مزبوره
ایکی عاق وبشریوز غروش وایکیشر چفت اتمکله ایکی نفر محررنفرات اوجاق
ترتیب اولنوب واون ایکی بلوکدن عبارت اولان لوند چفتلکی اورطه‌سنه سنوی
درتبیك غروش ویومیه اون چفت نانله بریکباشی تعیین وبیك ایکیوز غروش وبش چفت

نانله بر كتخدا اوبيك غروش وبش چفت نانله بر طوپجى باشى ونصفى ايله چاوش
وسكز يوز غروش ودرت چفت نانله بر عربه جى باشى ونصفيله چاوش وبشيوز غروش
وايكى چفت نانله بر جبه جى باشى ونصفيله چاوش والتيوز غروش وايكى چفت نانله
بر مهتر باشينك مصلحت معيشتلرى تهوين اولنوب اون ايكى بلوكك التيسى يمين والتيسى
يسار وهر برينه بيكر غروش ودرد چفت اتمكله بر را اغاء علم افرازا عتبار وبشيوز
باشيلقدن صاغقول وصول قول اغالقلرى يديشر يوز اللیشر غروش واوچ چفت نانله
بر ملازمه اعطاى منشور ثروت ويسار قلنوب وهر بلوكه بر برينه بشر يوز غروش
واوچر چفت نانله اون ايكى بلوكباشى منصوب وهر بلوكباشى يه ايكيشردن درتيوز
غروش وايكيشر چفت نانله يكرمى درت ملازم نائل مطلوب اولوب وسنوى اوچر يوز
اللیشر غروش وايكيشر چفت نانله واون ايكى علمدار رايتكش افتخار وسنوى
اوچر يوز غروش وايكيشر چفت اتمكله اون نفر دلاور چاوشلغله كامكار اولدقدن صكره
بش وقتى جماعتله قيام وبركوى رساله سندن تعليم عقايد دينيه لازمهٔ غزاة اسلام اولمغله
هر بر بلوكه بر امام يوميه سكسان اقچه ايله خدمت مرقومه ايچون بكام واون ايكى بلوكده
اونردن يوز يكرمى نفر اون باشى اوله رق يتمشر اقچه ايله سلاحپوش نيل مرام ويوميه
التيشر اقچه ايله بيك سكسان نفر دلاور داخل دفتر نظام اولوب هر بلوكه بر طوپ
ويرلدكدنصكره يتمش سكز اقچه ايله اون ايكى نفر طوپ اوسته سى والتمش التيشر اقچه ايله
اون ايكى طوپ خلفيه سى وهر بلوكه سكز نفردن طقسان التى طوپجى نفراتى اللى سكزر
اقچه ايله مأمور واون ايكى نفر طوپ عربه جى خليفه سى التمش التيشر اقچه وبشردن التمش
نفر عربه جى نفراتى التمشر اقچه ايله مسرور وسكز نفر جبه خانه جى ايله ايكى نفر
قره قوللقجيلرينه التيشر اقچه ايله ويرلمك دفاتر نظاميه يه محررو مسطور اولدى ودرت نفر سور
نازن ونقاره زن وطبل زن وذل زن باشيلره طقسانر وبردن درت نفر ملازملرينه
يتمش سكزر وهر بلوكده بر سورنازن وبر طبل زندن يكرمى درت نفر التمشر اقچه ايله
اصول مهترخانهٔ آمالرى سيرآهنك وبلوكه التيشردن يتمش ايكى نفر قره قوللقجى
اللیشر اقچه ايله وهر بلوكه ايكيشردن يكرمى درت نفر سقا مأمور ارواى عساكر
جاويدهٔ سلطان آسمان اورنك اولدى دفاتر ايراد جديده تدوين وصاغ وصول نفراتى
تميز ايچون مائى وقرمزى چوقه يمين وباشلرينه براطه واياقلرينه پوطور ايله هيئتلرى
وسائر اسلحه وصور قيافتلرى رقزدهٔ خامهٔ تبيين اولنوب حربه لى بر تفنك وسائر
تخصيص اولنان آلات جنك ابتداء عطا وسنه ده بر طاقم لباس ويرلمك شرطى دفاتر قانونه
ثبت واملا اولنوب تفنك انداز نفراتى بو ايله اونباشى وجاوش وعلمدار وبلوكباشى
تعبير اولنور يوزباشى ملازمى وبعده يوزباشى اولمق مشروط ويوزباشيلقدن يمين
ويساردن هرقنغى قولده ايسه اول طرفده بشيوز باشيلقدن عبارت اولان اغالغه ملازم

بعده اولقوله اغااولمق سلسـلهٔ طریقه مربوط اولوب اندن صکره اوجاق کتخدالغی ویکباشیلقله واصل درجهٔ امتیاز وقابلیتی اولدیغی صورتده اوجاق اغالغی رتبه‌سنی احراز نکاشتهٔ صحیفهٔ جواز قلنوب بعض علل واسقام یاخود اسیرلك تقریبیله ضعف بنیه واندام ظهوریله تقاعده اکتساب لیاقت وعملمانده لك مجلاسنده ابراز صورت ایدنلر بولندیغی رتبك معیناتی ثلثی ایله متقاعد وجنکده مبتلای جراحت وبهادرلغی ملابسه‌سیله معطل سازمادهٔ قوت اولنلره نصفی وثلثانی وبلکه تمامی وجوهر جلادتنه کوره دها زیاده معاش تقاعدی متزاید اولمق خصوصلری تنظیم وسائر قوانین صحایف دفاتر قانون جدیده ترقیم اولندی دولت علیه ده جدید برعسکر تشدرملك مرتبهٔ وجوبده اولدیغی تقدیرجه دولت علیه‌نك ایرادقدیمیسی مصارف حالیه‌سنه غیروافی اولدیغی اجلدن عساکرجدیده‌نك مصارفنه کافی ایرادینـك تنظیمی لازمهٔ حالدن اولمغله فیمابعد مقاطعاتك ظهورایدن محلولاتندن اون کیسه فائضندن زیاده اولانی جانب میریده توقیف وطرف میریدن اداره والزام وحاصلاتی عساکرجدیده مصارفنه صرف اولنمق واناطولی ایالتنده اولان تیمارات تماما جانب میریدن ضبط قلنمق مثللو وقوعاتده ماده‌نك سبب وحکمتندن غافل برطاقم جاهل بووضعی ظلم صریح عدا یتمشلر ایسه ده خداوندکار رشید یوکونه رأی واجتهادده ظلمدن بعید اولدیغی ارباب رأی سدید عندنده ظاهردر

﴿ عاصم تاریخی ﴾

﴿ ترتیب نصح وپند باوزیران ارجمند ﴾

قانون شناسان دفترخانهٔ رشدوسداد بوضابطه یی پیرایهٔ دیباجهٔ پند منهج الرشاد ایتمشلردر که بروز یرطرف شاهنشاه کردون سریردن رخصتیافتهٔ کمال استقلال واحسان دیدهٔ توجه واقبال اولدقدنصکره واجبدر که مقتضای خیراندیشی ونیکخواهیٔ پادشاهیده سرموتقصیر ومسامحه‌ر واکورمیوب لازم کلیجك سلامت وجود پادشاه ایچون کندی نفسنی قدادن کردن ایچ تعلل وعنادا ولمیه که دنقود عمرینك جمله‌سنی راه ولی النعمه صرف ایتمك موافق دستورمروت بلکه مناسب دأب خفیقتدر بوتقدیرجه راحت وحضورخداوند ایچون مرتکب مشاق تعب وزحمت اولمق بطریق الاولویه واجبهٔ ذمت اولور وحفظ ناموس دولت وکتم اسرارسلطنت باینده وزیره اول مرتبه‌ده اهتمام لازمدرکه فی المثل یغماکراجل صندوق وجودینی صدپارهٔ تیرفناقیلسه وپنجهٔ سرتیز مرك همیان سینه‌سن صدچاك ناخن زوال ایلسه ینه کیسهٔ مربمهرسینه سنده مودوع وموضوع اولان جواهرکرانبهای اسراری پریشان میدان شیوع ایتمیه

﴿ حکایت ﴾

بومیوهٔ خوشکوارمعنیدارحدائق تواریخ روزکاردن اجتنا کردهٔ انامل کلك کوهر

نثار درکه نوشین روان عدالت پیشه نك بر پادشاه قوی بخت وزور آزما ایله که قوت شکوه وشوکتده کندویه کمال تغاب واستیلاسی مشاهد اعلا وادنا ایدی زمانهـا بینـلرنده رایات نزاع وتخاصم برپا وعساکر طراد ونزال مهـیا اولوب بالاخره دفع خصومتلری امرنده تدابیر هوشمندان تجربه کار بورأی صائب اوزره قرار ایدیکه دختر نوشین روانی پادشاه مذکوره نامزد قیلوب بعدالازدواج احوال تنـاکر واختلاف مبدل ائتلاف وامتزاج اوله لکن اکاسرهٔ عجم بیننده کندی ثمرهٔ نخل وجودین دشمن بی مذاقه اطعام واذاقه ممنوع وبومقوله خصمابیننده قانون صهریت مرفوع اولمغین سفینهٔ طبع نوشین روان بوکارنا پسندك صورتپذیر وقوع اولمسنده فتادهٔ کرداب تحیر اولوب کندینك مجرب خاص ومعتقد صاحب اختصاصی بزرجمهر دانادن دستیاریٔ (وشاورهم فی الامر) ایله استمداد رهایی قیلدی بزرجمهر تکاپوی اطرافی ملاحظه وتفکر دنصکره بوحبل متین تدبیره ظفر بولدی که دفع محذور مذکور ایچون دوشیزه کان اشخاص بیکانه دن برین خاندان سلطانده بنت صدریه مقامنده دایکان وپرستاران حرمسرا تربیت قیلوب هنکام زفافده دختر نوشین روان نامیـله بذل تجهیز وارسال خلوتکاه دامادایدهلرکه بوتقریب ایله هم علت قرابت صهریت برجا هم محذور دوستیٔ دشمن ناپیدا اوله بوتدبیر دلپذیر ذهن پاك نوشین روانده جایکیر اولوب اکرادذی بغی وعناددن برینك دختری منـاسب کوریلوب مال فراوان ایله پدر ومادری ارضا اولندقدنصکره بیت الحرام اعظمده تعیین دایه وخدم قیلنوب براز زمان تربیتنده دامن درمیان اولدیلر اتفاقا بزرجمهرك برمخدومهسی وارایدی احیانا حرمسرای نوشین روانه تردد ایتدکجه اول دختر کردیه خباثت اصلیهسی مقتضاسیله حرکات رویهدن خالی اولمیوب اوضاع بارده ایله دختر بزرجمهری آزرده قیلورایدی برکون دختر بزرجمهر پدری حضورنده اول ساخته کهردن شکایت کونه دهنکشـای تظلم اولوب ای پدر مهربان حرمکاه پادشاهه واردقجه دختر سلطان بکابی سبب اذیت رسان اولور دیوب مقالهٔ شکواسنی بحر طویل اطنابده برمنظومهٔ مستزاد ایدیجك بزرجمهر شفقت پدرانه حسبیـله تسلیه فرمای جکرپارهٔ پرپارهٔ بیچاره اولوب ای اختربرج وزارت اول سکا جفاکار اولان دختر بداصل وزشت طینتی صلب شهریار عدالتکاردن ساقط برعالی نژاد وسلطان زادمی قیاس ایدرسن اول سـلیطهٔ بدزبان برکردبچهٔ بیابانیدر برای مصلحت فلانی کوشه کیر دامن رایکان حرمسرای سلطانی قیلنمشدر اکا بحضور واوضاعندن رنجور اولمه دیو جواهر تسلیتی مرسلهٔ کردن هوش کافور رنکی قیلدی بعد زمان دختر بزرجمهر عالیشان طریقهٔ معتاد اوزره دارالسلطـانه واروب سفرهٔ مصاحبت درمیان اولدقده دختر معهوده عادت مألوفهسی اوزره ینه سرآغاز جفاکاری قیلجـق وزیرزاده تحملدن قالوب (ای خضـراءالدمن) نیچه بربوی بدخلق

زهیکدن اذیت رسان دماغ جان اولورسن مکرسن کندیکی نسل سلطان ودر صدف
صلب نوشین روانمی ظن ایدرسن برکرد ناپاکك ناخلف اولادندن ایکن کندیکی فروع
اصل جلیلدن قیاس ایدوب بومرتبه غرالق ندن لازم کلور دیوب ناخن عتاب ایله
چهره خراش خطاب اولیجق اول دختر بد اختر بومقال منتج الملالدن سرخ روی
انفعال اولوب کلمات وزیرزاده یی بر برایصال کوش پدر قیلدی نوشین روان عالیشان
بو کوهر سرخفینك غلطان میدان شیوع وظهور اولدیغندن نهایتده بحضور اولوب
لسان وزیردن معرض بروزده جلوه کر اولدیغن تیقن ایتمکله امر ایتدیکه اسرار ملوکی
فاش ایدن کستاخ تنك حوصله نك جزاسی بودردیو بزرجمهری بردار ایده لر فی الحال
جلادان بی ترحم اجرای فرمان ایچون دست وکریبان وزیره آویخته اولوب سرداره
معلق اولان امر خیانتی حوالهٔ بیحتاب رسن قیلدیلر هنوز هنکامهٔ سیاست مالامال
تماشائیان ایکن بزرجمهرك دختری سرو پابرهنه مکشوف العورة میدانه کلوب بی باك
وبی پروا زیروبالایه جولانه باشلدی نوشین روانکه عفت ورشد دختره واقف ایدی البته
بو وضعك بر حکمتی وسبب وعلتی واردر دیو پرسش مرادینه اشارت فرما اولیجق
دختر که نهایتده عاقله ایدی بو وجهله رد جواب ایلدیکه حالا عرصهٔ پهنای دنیاده
رجل اطلاقنه سزا برآدم یوقدر که آندن ستر عورت لازم کله حضار مجلس یا بو کروه
اعیان واشرافه نه دیرسن دید کلرنده دختر تکریر جوابه لب جنبان اولوب ظاهر
بو عرصهٔ پراشباحده برآدم بولنسه پدرم کبی عاقل ودانا وزیری پادشاهدن رجا
ودامنبوس شفاعت اولمغله سلطان قهرمان روشدن استعفا ایدرلر ایدی دیدی نوشین
روان پاکیزه اذعان مدعای دختری تحسین ایدوب تهورله بی سبب وجود وزیری
برباد ایتدیکنه پشیمان اولوب دهن تأسفله انکشت خای ندامت ومسامحان شفاعته
زباندراز توبیخ وملامت اولدی

(شعر)

احذر مباسطة الملوك ولاتکن ۞ ماعشت بالتقریب منهم واثقا
فالغیث غوثك ان ظمئت وربما ۞ ترمی بوارقه الیك صواعقا

﴿ نصیحت در تحری وتدبر وتأمل وتفکر ﴾

بو ضابطهٔ حکمت قرین کذلك خاطر نشان کارآکهان دوربین اوله که بر کنهکار
ناسزا که مقتضای خطیه سی اوزره مستعد سوء جزا ومظهر قهر واذا اوله وتاکه کنه
کنهنه واصل وغدر وجورینه اطلاع حاصل اولمدین (جزاء سیئة سیئة مثلها)
مضمونیله جزاء عملده سرعت وعجله ناروا وعلی الفور عقوبت وسیاستی عین خطادر
حضرت مالك الملك حقیقی جل شانه افرادناسك بوجایکاه شر وشورده مرتکب
اولدقلری صنوف شقاقلك تفاصیل ودقایقنه واقف ایکن دیوان محشر وجای مکافات

خیروشرده تعجیل عقاب ایتمیوب کنهکاران شوریده بختك صحایف اعماللرین اللرینه ویرمدین وبجل افکار برطرف ایکن شهادت ایدی وارجل ایله سوء صنیعلری بالمواجهه مرتبهٔ ثبوته ایرمدین پاداش کارلرینه اصدار فرمان ایلمز یعنی مجرمین وعصاتی الزام ایتمدین جزالرینی رواکورمز جناب خدا عالم الغیب والشهادة ایکن (یوم یؤخذ بالنواصی) ده توقف وتحریدن مستغنی بر قهارشدید البطش وسلطان صاحب جبروت ایکن ینه مجازاة جرایم عبادی ثبوت استحقاقدن تقدیم ایلمزسایهٔ خدا وظل مولا اولان جناب شهریاران عد التکاره دخی بو بابده مناسب حال مدلول (تخلقوا باخلاق الله) ایله متنصح اولوب مجرمینك استحقاق عقوبتلری یقینا معلوم اولمینجه تعجیل سیاسته اقدامدن مجتنب وحذور اولمق لازم کلمزمی

(نظم)

ترا چون زیزدان بزرکی عطاست ❋ بتعجیل حکم سیاست خطاست
کر اول توقف کنی در قصاص ❋ توان کشتن اورا که بدهی خلاص
ولیکن چو قالب پراکنده کشت ❋ نیارد بفرمان تو زنده کشت
چو ازهم شدین خاك رنکین وجست ❋ نکردد سفال شکسته درست
برآمرزش مجرمان کن شمار ❋ کرامید داری برآمرزکار

فی نفس الامر تحری وتأنیده شائبهٔ ضرر متصور اولمیوب عکسنده ترتب ندامت عظیمه امر مقرردر مثلا برآدم حقیقتده مستعد وجوب قتل اولیجق حوالهٔ تیغ سیاست قیلنمسنده برمقدار اهمال اولنسه هیچ مصلحت فوت اولمیوب هرنه وقت اراده اولنسه ازالهٔ وجودی امر ممکندر اما اهلاك کندنده مسارعت صورتنده تلافی وتدارك بقامحال اولوب فرضا اول شخصك اطلاقنده ملك وملته نافع برمصلحت ظهور ایلسه بعدالقتل والافناد بیره مجال برطرف اولوب (ع) بسیار بخاید سر انکشت ندامت (نثر) مقتضاسی حسبحال اولمق لازم کلور (شعر)

ان الزجاجة مهما حطمت سبکت ❋ ولا تکسر ورأتم ما سبکا

(حکایت)

زمان سلطنت روزبرده مقبولان سلطاندن برشخص جلیل القدرك دماغنه سوداى غرور وسرکشی استیلا ایدوب اطاعت شهریار عالیتباردن روکردان وعلم افراز خودکامی وعتوعصیان اولمغله جمیع نیك اندیشان حضرت حضورسلطانه کلوب حریف عنیفك تفصیل وجوه مفاسدندن صکره شویله که حقندن کلمکدن اهمال اولنوب قطع عروق مکارهنده استعجال اولنمیه داء عضال خیانتی سائر خدمهٔ بارکاهه سرایت قیلوب بعده علاجی تعذر پذیر تدبیردن فهی امر عسیر اولوردیو تقریر مقدمات خیرخواهی

قیلدیلر پادشاه بالاشتباه مقربان بی غرضك كلمات مذكوره‌سی قرین صحت وسداد
اولدیغنه حسن اعتقاد حاصل اولوب علی الصباح دیوان معلاده مجموع وزراء وارکان
دولت حاضر اولدقلرندن کلهٔ حریفی کلهٔ حیاتدن عریان ومیدان سیاستده غلطان ایتمك
اوزره بسط عهود ومواثیق ایلدی سپیده دم که مریخ فلك کار نطع سماء پنجده جلوهٔ
جلادانه‌یه آهنك وترتیب سازوسلب آشوب جنك ایلمدی پرویز دلیر خونریزهیا تفزای
بهرامی ایله سایه انداز سریر قهرمانی اولوب قاطبهٔ ارکان دولت صف امتثال عبودیتده
دست بستهٔ قرار ایتدیلر شخص پرنقص خباثتکار وخیانتکار مقام معهودنده مثول
ایدوب هرکس مترقب کیفیت ظهور قهر وکین اولدیلر پادشاه عالیجاه اول گنهکار
تیره‌دله متغـا فلانه اکرامه سرآغاز ایدوب مرتبهٔ اقدمه‌سندن نیجه طبقه زیاده
رعایتلر اظهار ایتدی وجیب ودامان تصورین نقود جواهر احسان ایله مالامال
ایتدکدنصکره مأمولندن هزار مرتبه والاتر برمنصب رفیع وعالی ارزانی بیوروب
اعیان وارکان تعجب قیلوب بونه حال بو العجبدرکه دونکی کون حضور پادشاه
عالیجاهده محض نیکخواهیدن ناشی القا اولنان اقاویل صحیحه‌یی اصغا بیوروب موجبنی
اجرایه تعهد نما ایکن حالانه حال ظهور ایتمك کرکدرکه سمت خلافه ذاهب اولوب
عفو جرائمندن قطع نظر بومرتبه ده عواطف والطاف بیشماره مظهر قیله بوسرسر
نهفته‌نك البته برحکومتی واردر دیوب غوطه‌خور بحر اندیشه وتشویش اولدیلر
پرویز دوراندیش ارکان دولتك دفع وسوسه‌لریچون بووجهله جواب فرمای سؤال
مقدر اولدیکه بو شخص مرتکب المفاسد حقنده دونکی کون عرضه داشت پایهٔ
سریر عالم مصیر ایتدیککز اقوال صحیح المآل هرچند مطابق نفس الامر وموافق
واقع حالدر ومغرور مزبور پانهادهٔ رکاب شرور اولوب نیت وهمتی عزیمت میدان
عصیان وکشت دشت ضلالدر بناء علیه بندخی انی مبتلای قید وبند ومحبوس
چاه کزند ایتمکی لازم ونسق سازیٔ کارساز دولته مناسب وملایم بلکه واجب ومهم
بیلوب هرچند کیفیت حبسنی تفکر قیلدم حکیم دوراندیش عقلم بوطریقی القا ایلدیکه
هرنه مقوله عضوندن نه رسمه زنجیر ایله بند اولنورسه انفصام وانحسام قبول ایتمکله
حبس مدیدن رها بولمسی ایله جمیع بدنی مقید ومحبوس اولمیه پس ملاحظه قیلدم سکین
مکر وحیله وسوهان فکر وتدبیر ایله بریده اولمیه‌جق زنجیر لطف واحساندر ومجموع
جوارح واعضایه شامل عضو قلب وجناندر اول جهتدن قلبنی بستهٔ سلسلهٔ عواطف
والطاف ایتدم امیددرکه مدت العمر خلاص اولمیه وتا که مجلس تنك جهانده وجودی
موجود اوله بوقید و بندن رها بولمیه (بیت) دست و پایی میتوان زد بند اگر
بر دست و پاست ٭ وای برجان گرفتاری که بندش بر دلست (ترجمه) مرویدرکه
شخص مذکور بو مقابلهٔ شهریاریدنصکره بروجهله غل اطاعتی پیرایهٔ گردن جان

وخلوص تامی آرایش صحیفهٔ جنان ایتدیکه سائر سدنهٔ دیوان بو حاله حیران قالدیلر

(نظم)

نباشد چو تو شاه در قهر و کین ❋ بکوشش چنان و ببخشش چنین
چو بستی بقید عطا گردنم ❋ چه حاجت رسن در گلو کردنم

❋ جواهر زواهر در تسلیهٔ خاطر ❋

امور مملکتده موجب مسرت وانشراح برحال باعث الارتیاح پیدا اولدقده جناب فیاضه تقدیم حمد وثنا قیلوب قضا ایله بر رخنهٔ تغیر واختلال ظهور ایتدکده قطعا مرآت سینه‌لری ژنك پذیر تأثر وملال اولمغه مساعده بیورمیوب هر حالده خزانهٔ درونلرین نقود شکر مولا ایله ممتلی ایده‌لر که خواطر شهریاران عالم نمودار دریای اعظمدر هر سیل بلا ایله تکدر پذیر اولمق روا اولمز واول رسمه دواعیٔ حزن واندوه صدورنده مقدما سبق ایدن مقدمات فرح وسرور تفکری ایله برهمزن جیش عموم اولوب عالم کون وفسادك حالدن حاله تحولن یاد ایلیه‌لر

(مصراع)

غافل نه شاد اولور بو جهانده نه غم چکر ❋ غافل همیشه شاد اوله یم دیر الم چکر

❋ ذکر ما لابد ❋

احقاق حقوق دادخواهان بهترین کردار شهریاران جهاندرو بر مقتضای (کلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته) محکمهٔ محشرده هر کس علی قدره زیر دستان وتوابعدن مسئول اولیجق خلفاء سطوت پناه و پادشاهان عالیجاه احوال افراد برایادن نه مرتبه‌ده مظهر تدقیق وسزاوار تضییق اوله‌جقلری بدیهیات اموردندر

❋ حکایت ❋

مرویدر که عهد سلطنت ملکشاه سلجوقیده بر پیره‌زن پرحزن دردمند اسباب تجمل وکامرانیدن بر لاغر وناتوان کوسفنده مالك اولوب نفقهٔ یومیه‌سی پستان کوسفند مزبوردن مقدار اولمغله انکله سد رمق ایدر ایدی اتفاقا سمت چراگاهه اخراج ایچون اول فرتودهٔ کمکرده راحت متوجه طرف صحرا اولوب کیدرکن رهکذرده بر جسر خرابه راست کلدیکه بنیان وجود عجوزهٔ بی برك ونوا کبی متضعضع الاضلاع اولوب هر تختهٔ پاره‌سی که معاصر اجزاء سفینهٔ نوح نجی علیه السلام ایدی مانند استخوان سینهٔ زن هفتاد رسیده وهن تمام پیدا ایتمشیدی ودل دردنا کنده اثر تیر قضادن پیدا اولان هزار زخم عنا کبی هر محلی سوراخ اولمشیدی نه حال ایسه بیچارهٔ آواره مرور ه جرأت ایدوب کیدرکن پای کوسفند بر رخنه‌یه خلیده اولوب فتادهٔ قعر آب ومتوجه چراگاه

عدم اولدی عجوزهٔ مصیبت زده اول محلده ناچار قالوب آه وواویلایه آهنك وقامت
خمکشته سن بزم غزایه چنك ایدوب زمزمهٔ وا اسفااله خنیاکر بزمکاه فریاد اولدی
بوانناده ملکشاه ملك اتباع خدم وحشم وکروفر ایله نشتکه فرتوده دن کذر قیلوب
همان اول عاجزهٔ دلتنك ارغنون فریاده آهنك ایدوب ای خلف صلب الب ارسلان
وای مسند خلافته شاه کامران روامیدر که زمان سلطنتکده بنم کبی فقیرهٔ ناتوانه
بورسمه ظلم وعدوان ترتب ایدوب غدابخش رضیع جان اولان کوسفند مظلومی
بو جسر اژدرنشان التقام ایله بن نامراده موجب خسران اوله البته بومحر خونخوار
جکردردن دادیمی آلیویر والاصراطده حضور پادشـاه حقیقیده دامنکه آویخته
اولوب دادخواه اولورین دیدکده ملکشاه متعجبانه جوابه متصدی اولوب جماداتدن
اولان جسر بی روح وبی عقلك ظلمنه مـأمور امور انسانیه اولان سلطـان عادل
نیجه ترتیب درمان ایلسون اکرسکا تعدی ایدن طوائف ذوی العقولدن اولسـه
احقاق حق نیجه اولور کورردك دیجك زن مظلومه ای شهنشـاه دل آکاه سنك
تیقظ وانتباهکه لایقمیدرکه محر اصنـاف مخلوقات اولان جسر چوبین خاطر اهل
دل کبی خراب اوله وتعمیرنده اهمـال روا کورهسن معنی بکا ظلم ایدن سن سین دیو
بسط کلام مستلزم الالزام ایدیجك درون شاه نصفت پناه بومقالات مکدره دن نهایتده
متأثر اولوب امر ایتدیکه مال حلالندن هزار غنم غنیمت اثر دینت کوسفند اولق
اوزره تسلیم کردهٔ زن پرحزن قیلنه حسب الاشاره فرمان سلطـانی برجا اولدقده
فرتوتهٔ مذکوره نك خاطر زاری متسلی اولوب آخر عمرینه دك دعای بقای ملکشاهه
مشغول اولدی اول دمکه ملکشاهه تبدیل منزلکاه ورحلت بارکاه اله لازم کلوب
عالم بقاده قرار ایلدی صلحای زماندن بری عالم خوابده پرسش چکونکیٔ احوال پراهوال
معـاد ایتدکده اکر سر جسر معهودده دادخواه اولان زن بی برك ونوا حقنده
ظهوره کلان حسنه حالا دستکیر ومعینم اولمسه جاه عذابدن خروجه قادر اولیمازدم
وهزار کوسفند معهود مطیهٔ روحم اولمسه کل ولای محنتدن کذاره چاره بولیمـازدم
حمد الله که اولوجهله احقـاق حق ایتدیکم جهتدن حالا مظهر کرم رب رحیم
وسزاوار دخول باغ نعیم اولدم دیو شکرکزار حضرت پوزشپذیر کریم اولدی

﴾ نرکسی ﴿

﴾ جنیلرك قبول اسلامی ﴿

صدرنشینان رشتهٔ رواة یانده رسیدهٔ نصاب صحتدرکه ابوطالب کوشه کیر تنکنای
خدا ایلدقدنصکره اشرار یدین واشرای مشرکین حضرت سید المرسلین علیه الصلوة
والسلام وسائر اصحاب کزین جنابنی ازدراده دیده بان فرصت اولوب پاشیدهٔ دست

اضرارلری اولان شکسته خارآزار و یردیکی رنجش طاقت شکنندن اول سرو سدره سیمای رسالة صحن بستانسرای بطحاده جلوه کاه صفاقالمدی لاجرم جانب طائف جولانکه عزیمتلری اولدی معالم التنزیلده جانب طائفه تك وتنها تشمیر ساق عزم ایتدکلری مسطور وسائر امهات کتب مغازیده انجق زید بن حارثه نك ملازم خدمت اولمه سی نکاشتهٔ سطور در اول زمانده سرطوایلهٔ طائفهٔ طائف عبد یالیل ومسعود وحبیب ایدیکه اولاد عمرو بن عمیر ایدی هر بری پیشوای قوم ثقیف اولمغله انلری منهج سداد اسلامه دعوت ایتمکی لازمهٔ همت قیلدیلر مراد همایونلری بو یله سامان صاحبی منیع العصبه اولانلری هوادار اهل اسلام ایتمکله ضعفای مسلمینی اذیت جکرخراش مشرکیندن مصون الساحه ایتمك ایدی بناء علیه اول همای خجسته ظل بو زاغان زغن مشرب میانه سنده روایت صحیحه او زره اون کون مقداری مانده دام توقف اولوب نیجه معجزات عمیمة البرکات وجوده کتوردیلر اما هیچ کسه یه قائد عنایت ازلیه راهبر سرمنزل سعادت اولمدیکه سالك نهجهٔ باهر البهجهٔ هدایت اوله لر شکوفه پیرای روضة الاحبابده مولانا جمال الملت والدین المحدث نقلی اوزره اول خرمشربان شقاپرستدن هر بری جدا کانه خطاب ناصوابه جسارتله دامن رسالتی آلودهٔ غبار کدورت ایتدیلر اولا بری حضرت پروردکار عالم سندن اوزکه برسزاوار مسند رسالت بولمدیمی که حامل اسرار نبوت ایده یوب ایکنجی هرزه خای یاوه درای مغارهٔ دهانندن هلاهل ریز ثعبان زبان اولوب اکرسن مهبط ناموس اکبریعنی صادق الوعد پیغمبر ایسن بن کسوهٔ زرکش طراز کعبة اللهی سرقه ایتمش اوله یندیدی اوجنجی خرزعمنجه سخن آفرینلك احرازایدوب ای محمد بزسنکله قطعا مطارحهٔ مقاصد کلام ایدوب سویلشمزز زیراسن اکرام رسالتده مدعیٔ مقبول دکل ایسن العیاذبالله شبه بی فروغ دروغی قرطهٔ بناکوش سامعه ایتمزز واکر منهج تحقیق اوزره فرستادهٔ درکاه جهان آفرین ایسن بزم کبی برقاج خاکسار بادیه پیاده نه یاراورد که کماشتهٔ خالق السموات والارض اولان پیغمبر جلیل الخطر ایله طرح مناقشهٔ ردوقبول ایده یزدیدی بالاخره اول ژنکارزدای آینهٔ ابرار علیه الصلوة والسلام سابق الذکر اوج بدبخت آهن دلك قبول صیقل اسلام ایله چهره نمای اسرار ملکوت اولمه سندن مأیوس اولوب بنه طرف ام القری یه برزدهٔ دامان عزیمت اولدقلرنده اول سفله نهادلردن بوماجرای دعوت مستور سرپوش کتمان قالمه سین یعنی سامعهٔ طعنه زنان قریشه واصل اولمامسن مراد ایتدکلرنده اول اوج شقی خاطر آزار بودمی روزبازار رواج سفاهت بیلوب کذرکاه سید الانبیایه علیه الصلوة والسلام سفهای آتش زبان ثقیفی ایکی سمط ایتدیلر اول نازش شمشاد خرامان ایله کلبن باغی برهمزدهٔ اضطراب وطیش ایدن نخل صنوبر خرام قریش علم مثال بحرکن قطع الله ایدیهم ایکی طرفدن ولواءٔ ضحکهٔ استهزا ایله سنك

ریز اولدیلر حقا که بو مساق مشاق داشکن استماعندن شکسته خاطر اولان یارانه مقال طرفه طرز مقالیدن اوز که جبیره بند تسلیت اولماز اسکنه الله جبوحة جنانه ﴿ بیت ﴾
مقالی طعن جاهلدن نه غم ارباب عرفانه ❊ آتر لر طاشی البته درخت میوه دار اوزره ❊
سعادت وار ملازم خدمت علیه اولان زید بن حارثه نك سرد و لتمندی ایله پای سدره سای سید الورادن سنك ناتراش سفها برقاچ یردن چشم کشای خون اولوب ایقلرنده کی نعل همکونهٔ لعل اولدی خون دکل جوهریان چارسوی بلا مقدم سلطان انبیا علیه الصلوة والسلامه کنجینه فشان لعل و یاقوت اولدیلر یاخود خوجکیان آیین بند شهر ابتلا اول پادشاه هردوسرا صلی الله علیه وسلم قدومنه شقهٔ پرنیان شقایق رنکدن پای انداز تکریم و تعظیم ایتدیلر ﴿ بیت ﴾ چشم خونینم خیالك شاهنی اعزاز ایدر ❊ هر کاشده رقاش سرخ پای انداز ایدر ❊ القصه اول شرزمهٔ شرزمه دن اذای جان کزای شقادن اوز که نسنه مشاهده اولنمیوب ینه پهن دشت بطحایه سبك ساز عنان مسارعت اولدیلر اثناء راهده بطن نخله دیمکله شهرت شعار اولان موضعه ضرب خیمهٔ نزول اولنوب شب تا سحر آنده اقامت بیوردیلر پری پیکران جلباب شب پرده سرای بنفشه کون کونده جلوه نما اولدقده اول مقتدای صف انبیا علیه الصلوة والسلام قائم سجادهٔ نماز اولوب آواز بلند ملائك نواز ایله قرائت آیات بیناته سرآغاز ایتدیلر مکر جنیان نصیبیندن که اسم شهردر یدی نفر یاخود طقوز نفر جن کذران ایدرکن آواز شعور انداز محمدی صلی الله علیه وسلم تأثیر بلاغت قرآنی برله کریبانکیر عزیمت جنیان اولوب هر برین بر وجهله مسلوب الاختیار ایتدیکه مرکز وقوفلرندن نیم سرمو تحریك قدمهٔ اقدام ایده مدیلر بالاخره حضرت سید الثقلین جنابنه علیه الصلوة والسلام تقدیم دستاویز صلوات ایدوب کندیلرین پرده سرای نهانخانهٔ خفادن اظهار ایتدیلر ﴿ بیت ﴾
پری کوزدن نهان اولمق نه ممکندر زماننده ❊ جهانی شویله نورانی ایدر روی رخشانی ❊ وجمله سی قبول دین اسلامه موفق اولدیلر و بموجب اشارت حضرت رسالت مدینهٔ نصیبین طرفنی نصب العین مراجعت ایدوب هر بری سجادهٔ دعوته چکمکله قوم و قبیله سن جادهٔ شریعت بیضایه سرآغاز دعوت ایتدیلر بو محلده ذکر اولنان نصیبین خطهٔ عراق حاوی اولدیغی شهر اولمیوب دیار خجسته آثار یمنده بر قریه نك اسمی اولدیغن مشکل کشای فن تفسیر مولانا شیخ زاده حاشیه سنده نکاشتهٔ یراعهٔ تحقیق ایتمشدر اول سبب ایله طائفهٔ پری یاندن جمع کثیر منهج مستقیم دینقویمه مهتدی اولمغله منشور اجلال محمدی صلی الله علیه وسلم توقیع رفیع رسول الثقلین ایله موشح اولدی حقا که جنیاندن دیدهٔ مردم بینشی اول مردم دیدهٔ آفرینش جمالیله منور اولمیانلر سرکرم عشق عالمسوز محمدی اولوب (ع) و تعشق الاذن قبل العین احیانا ❊ مصداقنجه جان و دلدن ربودهٔ صیت عالمکیر جمال باکمالی اولدیلر واقعهٔ بطن نخله دن اوچ آی صکره تکرار طائفهٔ

پری یاندن بر کروه انبوه شعب جونده که کورستان مکه دن عبارتدر رایت افراز عز ملازمت
اولوب شرف خدمت خواجهٔ کائنات علیه افضل الصلوة ایله بیرون حیطهٔ حصر
فایز مزادات اولدیلر خادم خواجهٔ عاقبت محمود عبدالله بن مسعود ملازم خدمت
خیرالبریه علیه التحیه ایدی اول کیجه مشهودی اولان نقش غریب احواله عنکبوت
مشکین لعاب قلم طرح ایلدیکی بو مختصر نسیج دفهٔ تألیفده تحمل احاطه اولمامغین
تار عنبر بار تقریر طی منوال اهمال قلندی القصه روز دیکر اول خرامندهٔ نخل سعادت
ثمر بطن نخله دن آستانهٔ بیت اللهی وجههٔ عزیمت بیوردیلر اثناء طریقده استماع ایتدیلر که
سفهای آتش جای قریش تقلید سفاهت بدکاران طائف ایده اول جهتدن بالای کوه
حرایه نازل اولوب ورهٔ دیرین عرب اوزره رؤساء قومدن التماس جوار ارسال قاصد
ایتدیلر مطعم بن عدیدن غیریسی اول مقتدای بردهٔ انامك سینهٔ ملتمسنه حوالهٔ دست رد
ایتدیلر اما مطعمه داعیهٔ مروت جبلی محرك قبول جوار اولوب اقارب وعشائریله پوشیده
سلاح اول حضرت باهر النصرتی مکه ده محلنه واصل ایتدیلر بو سال فرح بخش فرخ
فالده حضرت سلطان الثقلین صلی الله علیه وسلم سیدة النساء المعین عائشهٔ صدیقه
ابنة الصدیق ایله ام المؤمنین سوده بنت زمعه یی رضی الله عنهما درشهوار کبی عقد عقد
نکاحه چکوب سوده که ثیبه ایدی محرم جامه خواب زفاف قلندی اما عروسیٔ مهد کوهر
نکار صدیقه صغرسنی حسبیله موقوف عقدهٔ تأخیر اولنوب سال اول هجرتده مدینهٔ
مطهره ده منصه نشین بیت السرور زفاف اولدیلر

﴾ سیر ویسی ﴿

﴾ واقعهٔ غزوة دومة الجندل ﴿

رقم سنج این نامهٔ دلپذیر چنین رفت مشك ختن بر حریر که دمشق وکوفه یه اون مرحله
مقداری محلده واقعهٔ دومة الجندل حاکمی اولان اکیدر بن عبدالملك نصرانی که تابع
قیصر ایدی سودای مقاتلهٔ موخدینله لشکر انبوه آماده ایلدیکی معروض سدهٔ رسالت
قلنمغین شهر ربیع الاولده سباع بن غرقطهٔ غفاری رضی الله عنه جالس مسند وكالت
بیورلوب هزار نفر هریز پرخاش جورایله ماه شب آراوش طی منازل لیال ایده رك
موضع معهوده بر مرحله قالدقده مواشیٔ اعدایه دوچار اولوب آوردهٔ زرینهٔ اغتنام
ایتدکارنده رعایت مواشی کریزان اولوب مجمع اشراره قدوم موکب اسلامی اخبار ایتکله
هبوب صرصر خوفله توده کاه سبکمغز کبی پریشان اولدیلر سرخیل قافلهٔ انبیا
علیه وعلیهم افضل التحایا حضرتلری موضع مزبورده چند روزه خیمه نشین آرام اولوب
شکار کرازان کریزان الجمون اطرافه نشر سرایای شیران بیوردیلر آخر محمد بن مسلمه
رضی الله عنه رمهٔ بیابان نوردضلالدن برینی صید ایدوب استنطاق دقیقهٔ حیال

ایلدکارندهٔ بیم سطوت سریهٔ ظفرپناهدن ترك موطن ایتدکارین اخباردن غیری
سرچشمهٔ زبان شعلهٔ شهادتله تنویر ایلدی اخرغیبت سرحدینکماهه‌یی تجاوز ایلیجک ینه
مستقر سعادتلرینه تشریف وقلوب مشتاقانی تفریح ایلدیلر وتلطیف بیوردیلر (غزوهٔ
مریسیع وتسمی غزوهٔ بنی المصطلق) گرم سازان هنگامهٔ درایت * بونمطاوزره ترتیب کیتبهٔ
روایت * ایلمشلردرکه قبیلهٔ کفرهٔ بنی خزاعه که منازل بین الحرمیندن ناحیهٔ فدیدایله لب
بحرینبوع بیننده واقع بئر بنی المصطلق حوالیسنده مغیلان صفت وضع سدخیمهٔ اقامت
ایتمشلریدی پیشوای قبیلهٔ معهوده اولان حارث بن ضرار قبائل اطرافدن دخی بیشمار
آوارهٔ بیابان ادبار جمع ایدوب مزرعهٔ نوخیز اسلامیانه امطار تکرك جفاداعیه سنده
اولدیغی واصل سمع اشرف باغبان شفاعت علیه اسنی التحیة اولمغین بریدة بن الحصیب
رضی الله عنه تجسس ایله صورت حالدن کشف قناع ارتیاب بیورلدقدنصکره شمشیر
لامع هلال شعبان میدان آسمانده فروزان اولدقده ترتیب مهام پرخاشه فرمان عالی
صادر اولوب لوای نسرینفام مهاجرین سرپنجهٔ اسدالله علی المرتضی‌یه ولوای انصار
سعد بن عباده‌یه مسلم اولدی حضرت فاروق والاهمت موج نخستین کبی مقدمهٔ دریای
صفوفه تعیین وزیدبن حارثه وعکاشه بن محصن رضی الله عنهما ایله میمنه ومیسره تحصین
بیورلدی یوسف ظفر مدارده اوتوز رأس یکران صرصرعنان آماده ایدیکه اونی مهاجرین
ویکرمیسی انصارك زیرلجام تملکی ایدی وچراغان شبستان رسالتدن حضرت صدیقه وام
سلمه رضی الله عنهما هودج فانوس سیما ایله‌ره فروز رفاقت اولدیلر حتی کج دلان نفاقدن
دخی جمع کثیر آرزوی اغتنام ایله بادیه وفاق اولدیلر خلال نهفته‌ده خرمن ایمانیاندن
استراق خوشهٔ اخبار ایچون جانب قبیلهٔ خداعه‌دن متوجه اولان جاسوس چالاك
سرپنجهٔ دشمن کیرعمری‌یه اسیراولمغین حضور داورخطهٔ رسالتده استقصای حال
اولنوب کیفیت کفارة استطلاع عقیبنده تکلیف اسلامه اطاعتدن کردن پیچ اولمغین
فرمان نبوی ایله سرینسودی کوی چوکان شمشیرعمری اولدی جاسوسك خیمه کردفنا
اولدیغی خبری مجمع اشرارزه منعکس اولیجق اطرافندن مجتمع اولان اشرار تندباد هراسله
مانند شرار متفرق اولوب حارث بالضروره کندی رجال قبیله سیله مقام
خصامده مستقر اولدی عزیز مصر رسالت علیه اجل التحیة مانند خورشید جهانتاب
طی صحرای ایدرك سرچاه بنی المصطلقده رفع سرادقات جلال بیوردیلر اول اثناده
غبار مطایای اعدادخی نمایان اولمغن طرفیندن ترتیب صفوف قتال ایلدیلر فرمان
سید الثقلین ایله حضرت فاروق اعظم رضی الله عنه سحابکون سپاهدن برق صفت
پیشگاهه نبادر ایدوب نعرهٔ رعدسانله اول خاشاك نهادان شوره زار ضلالی ماء الحیوة
اسلامدن اکتساب حضرته دعوت ایلدی اماطینتلرنده نمای هدایته استعداد نامی کوز
اولمغین صورت خشك امتناع کوسترملرله دهاقین مزرعهٔ ایمان رضی الله عنهم یکباره

داس شمشیر آتشبازله هجوم ایلدیلر بوغزای غرآده دخی ابلق سوار میدان ملکوت
جلوه ریز عرصهٔ اعانت اولدقلری مسلوك براعهٔ حفظهٔ سیر سید البشر درحتی سکون
غبار سرستیز دنصکره بنی المصطلقدن توتیای اسلام ایله تنویر ابصار ایدنلر اثنای تقابلده
معاینه ایتدکلری سرایای غریب الاجسام ملاء اعلا بیانیله شد نطاق مدعا ایتمشلردر
ماحصل جانب اسلامیاندن انجق برنفر کسنه کسر قفس تن ایدوب اعدای بدروزدن
اون نفر دوزخی اغشتهٔ خون هلاك اولیجق ماعداسی بالجمله سلسلهٔ اسره منسلك
اولدیلر دست زدهٔ غرابت اولان اموال اغتنام خارج خرواراوهام اولوب اقسام مواشیدن
دوهزار شتر و پنج هزار کوسفند تمغازدهٔ اقسام اولدی وایکیوزدن متجاوز عرانق پری
رخسار مانند رمهٔ آهوان جلوه کر خم کمند اسیر اولدیلر مقتدای قبیله اولان حارث
بن ضرارك جویریه نام دختریکه قامت نکه ربای چمنزار ملاحتده برنهال نورس و کیسوی
کرهکیر عنبرشکنی طائر اراءه تل قفس ایدی غزالك رمیده وار ثابت بن قیس رضی الله عنهك
دام قسمتنه دوشمش ٭ ثابت رضی الله عنه اول نهال کمر بستهٔ حسن و بهجن مانند خامهٔ
واسطی رسم کتابته قطع ایلدی دست ثابتدن تقبل کتابتله اول سرو طرفه خرام ازاد
اولیجق همان خیمهٔ آسمان رسالتپناه انداز اولوب تقبیل بساط سندس کونهٔ نائل اولدقده
اولامیانهٔ درج سکر بندن طوطیٔ ناطقه سین شهد شهادتله کویا ایتدکدنصکره بووجه
اوزره طرهٔ نیازه تاب ویردیکه یارسول الله بو پرستار کمینك سیده نسوان قبیلهٔ جویریه
بنت حارثم حالا ثابت بن قیسك بستهٔ اسری اولمغله پای حیاتمه بند ایلدوکی عقال کران
وزن کتابتدن سوهان جهان کشای اعانت نبویدن غیریله خلاص نامیسر در دیو طناب
خیمهٔ مرحمته تشبث ایلدم حضرت عایشه رضی الله عنها نمکریز نوالهٔ روایت اولمشلردر
که اول حالتده نسیم جهانکرد نکاهم کلستان رخسارهٔ جویریه یه کذر ایلدکده دامن
خاطرمدن شرارهٔ جانسوز غیرت اشتعاله باشلیوب دریغا بو حسن وجمال وغنج دلال
که انتهای مراتب لطف وملاحتده رچشم کذار سرور عالمیان اولدقده لابد حمامهٔ بالا پرواز
خاطرلری ربودهٔ چنکال محبت اولمق محالدر دیو پیچ وتاب اضطرابده ایدم که طبق
اندیشم اوزره حضرت خلاصهٔ کائنات علیه اسنی التحیات جانب جویریه یه اطارهٔ همای
نکاه التفات بیوروب ای جویریه جویبار خاطرك کدر اندوهدن مصفی اولسونکه
هم ورق رقیتکدن رسم کتابتی ستردهٔ سترهٔ ادا ایدوب هم آسوده نشین کنارهٔ صفهٔ
ازدواج ایدهیم دیدکده همان جویریه (بیت) جهانده دولت انك کیم اسیر زلفك اوله
هر آدمك سرنه سایهٔ همادوشمز مقالیله عذار تشکونند ده شعلهٔ انشراح ومسرت فروزان
اولدی حضرت اشرف الخلایق صلی الله علیه وسلم ثابت رضی الله عنه رسم کتابتین
تسلیمدنصکره اول ماه اوج ملاحتی هالهٔ رقیتدن اعتاق بیوروب سایهٔ معلا رواق
ازدواجده جایکیر ایلدیلر بونقش نو ظهور طاق مسامع اصحابه عکس انداز اولیجق

اقارب حرم سید عالم سزاوار ذل اسرا ولمق ناروا دردیو بالاتفاق سبا یای بنی المصطلقك صحیفهٔ رقیتلرینه رقکش اعتاق اولدیلر حضرت صدیقه رضی الله عنها هربار جویریه کندو قبیله سنه وسیلهٔ خیر و برکت اولدیغی قدر هیچ بر کمسنه دن بر قبیله یه واقع اولماشدر دیو عطر فشان پیراهن بیان اولورلر یدی (مخاصمهٔ سنان و جهجاه) طولاب السنهٔ روات سیرده دائردر که انطفـاء شعلهٔ وغا ختامنده بر کون تبعـهٔ انصار خزرجیاندن سنان بن دبرهٔ جهنی ایله اجیر حضرت فاروق اعظم اولان جهجاه بن سعید غفاری چاه بنی المصطلقه اطالهٔ حبالهٔ دلو اتمشلر ایدی کشتلری جهت التباسدن کشاکشهٔ منجر اولوب جهجاه برمشت درشتله وی سنانی چشمهٔ سرخاب اتمکین سنان زبان فریادی جانب انصاره تیز ایدوب استنصار ایلدی جهجاه دخی جانب مهاجرینه ایصال سفیر استغاثه ایدیجك سبکروان فریقین شمشیر بکف موقع غوغایه شتاب اولدیلر ازقالدیکه اول امر جزؤیدن فساد کلی متولد اولوب حفرهٔ چاه مانندهٔ دل عشاق لبریز خون اوله هله حیضار کار آزمودهٔ مهاجرین مقال مقتضی الحال ایله زخم سنانه نمکپاش تسلیت اولوب دستیاریٔ آب تدبیر ایله اتش بالاکش فتنه یی تسکین ایلدیلر امابو واقعه دن هرزه داران بو الفضول سرخیل منافقین عبدالله بن ابی بن سلول کنج انبان درونند نهفته اولان خباثتی اظهاره فرصت بولوب مجلسنده اولان مؤمنین ومنافقین مواجهه سنده کاریز دهانندن اجرای قاذورات هذیان ایلدکه کورر مسیز مهاجرین بی دارود یار بزم اعانت وتقویتمزله نائل دست مایهٔ مکنت واقتدار اولمشلر ایکن شمدی معاملهٔ بازکونه یه تصدی ایدوب بزی دخی پازدهٔ تحقیر وتذلیل اتمکـه باشلدیلر همان تدارك انجام کار مدینه یه وصولده عزیزتر اولان ذلیل تراولانی اوارهٔ بیابان غربت اتمکدر دیو میزان باطلنده عزی کندی کفهٔ ذات کمعیارنه ذلی حاشا (بیت) نقد کان آفرینش در دریای وجود ☼ میوهٔ مقصود هتی باعث ایجاد ناس علیه الصلوة والسلام حضرتلری جانبنه اولمق اوزره تلمیح ایلدی زید بن ارقم رضی الله عنـه که هنوز باغ حیاتده بر نهال تازه نما ایدی اول مجلس بداینده بو انبوب بوسنك کران وزن تقریعدن قامت غیرتی ضم اولوب اول خوك عجوزی شصت اقتدارندن افزون سهام دلدوز لعن ودشنامه آماج ایلدی وسراپای اعضاسی رعشه ریز غیظ وحمیت اولارق نادیٔ سلطان المرسلینه کلوب اول بدکوی هرزه طرازدن صادر اولانه ترهات ناطقه سوزی یکانه یکانه کشیدهٔ سلك تقریر ایلدی اول کوه کران تمکین حلم وقار صلی الله علیه وسلم حضرتلری ابن ابی بدسرشتك غدیر ناپاك وناصاف ضمیری چرکاب کندیدهٔ نفاقله مملو ایدوکن عارف وآندن بو مقوله کف متعفن هذیان تقاطرینه واقف ایکن ینه زیدك مقالنی کاه شائبهٔ اغراض شائبه قسبت ایدوب وکاه خطای حاسهٔ سمعه حمل بیوروب شاهقهٔ ثبات نبویلرینه زلزلهٔ تغیر و یرمدیلر زید اوچ دفعه زبان راست بیانی ماهیٔ جویبار قسم ایدوب صدق

ادعاسنده اصرار ایلدی اخر صرصر غیرت فاروقی جنبشه کلوب سلطان ممالك
ما آ ء وطین علیه الصلوة والسلام حضرتلرندن اول کهنه بنای کنشت نفاقك نشابۀ
تیغله تخریبن رجای استجازه ایلدی اما حضرت سید الرسل عظمای سادات یثرب
زمینه دغدغۀ هراس اولمق ملاحظه سیله مساعدۀ قیلدن اعراض بیوردیلر باری
یارسول الله نقبای انصاره تحریك کوشۀ ابروی رخصت بیور که آنلر اول خار ای پای ازاری
شارع مؤمنیندن برکنده ایدرلر (بیت) انها که محب باتو چون دال * شمشیر بسر خورند چون
کاف * دیو تکریر ابرام ایلدکده یا عمر عوام الناس انلك صندوقچۀ درونده پیچیده اولان
ماز افسردۀ نفاقه وقف اولمغله رسول خدا قتل اصحابه شروع ایلدی سیاقنده
نیچه مساوی بیهوده حدوثنه بادی اولور دیو اول بدکارك سزای وضع خامن
حوالۀ چشم کوشۀ تغافل بیوردیلر اما مجلس سید الانبیاده کذر ایدن کفت وشنید
اول نادرستك کوش بیهوشنه منعکس اولدقده بیم جان نیستان ارامنه اتش صانوب
اول کهنه کرك باران دیده وریش سپیده قالت خمیده ایله مجلس مقدس رسالته کلوب
مجرای باده درای دهنندن صادر اولان چرکاب ترهاتی خاشاك انکار ایله ستر وکاسۀ
ایمان کاذبه ایله سد ایلدی وسرشك لابۀ منافقانه ایله مقال صحیح المآل زیدی صحیفۀ
اعتقاد اصحابدن شسته ایلدی حتی بعض ساده لوحان صاف دل کلام صحت نظام
زیدی حداثت سندن ناشی ناسهو وخطایا اغراض طفلانۀ نابجا اوزره جزم ایدوب
یارسول الله بر کودك نادیده روزکارك قولنی که سهو وخطایه سمت صوابدن اقرب
ایکن بویله پیرجهاندیده حقنده تصدیق ایتمك ناروا دردیو تحریك شرایین صفح جمیله
ساعی اولوب جهاندیده بسیار کوید دروغ مآلندن غفلت ایلدیلر بهرتقدیر شهریار
کشورآرای خلق عظیم علیه افضل التکریم بوریای کم قدر اعتذارین انداختۀ زیر پای
تسامح واغماض بیوردیلر اما زید بن ارقم رضی الله عنهك اشهب راست جلوۀ مقالی
دغدار تکذیب اولدیغندن میدان فراخ عالم سرسعادت تمدارنه تنك اولوب غلبۀ شرم وحیا
وطعن بیکانه واشنادن ناشی عنان نفس دست رایض حیاتندن ساقط اولمق مرتبه لری
قریب اولدی مرحلۀ حزن بوره دن نهضت اولندقده زید بن ارقم دخی مطیه ران راه
حیرت ایکن ناکاه چابکسوار مضمار علیین علیه الصلوة والسلام حضرتلری جانب زیده
امالۀ عنان یکران فلك نورد بیوروب انکشت ماه شکافلریله کوش زیده تاب تبشیر ویروب
کاغنچۀ شبنم نثار زرین تمکریز خندۀ نوازش ایده رك یا زید بشارت سکا که حضرت
جهان آفرین عزشانه سنك صدق مقالکه شهادت وتکذیب منافقینی حاوی ارسال
آیت بیوردی دیوب سورۀ منافقینی یقولون لئن رجعنا الی المدینة لیخرجن الاعز
منها الاذل آیت کریمه سنه دکین تلاوت بیوردیلر زید رضی الله عنهك بولطف ناکه ظهور
الهیدن عارض حالنده آویخته اولان نقاب شرم وحجاب کالکونۀ ابتهاج وانکشافه

مبدل اولوب چاروب نشاط خلوت ضمیرینی غبارانده‌دن تصفیه ایلدی اما صورتباز
هنگامهٔ نفاق ابن سلول بداخلاقك پردهٔ احتیالی برانداخته اولوب صورساختهٔ ایمان
کازبه‌سی چهره‌نمانیدهٔ فضاحت اولیجق سو بسو اصحاب کرام اول سك مرداری سنك
طعن وملامت ایدوب دوستان پنجاه ساله‌لری بیله اثنای راهده دوچار اولدقده
قطع روابط سلام وکلام ایلدیلر عبادة بن صامت واوس رضی الله عنهما اروی شفقتدن
کوهرفشان پند ونصیحت اولوب حضور اشرف المرسلینده رفع رقعهٔ اعتذار
واستغفاره دلالت ایتدیلر اول درخت کهن سال بیابان ضلاله پندار کبری دامنکیر قبول
نصیح اولوب کردن پیچ اعراض اولدی عباده رضی الله عنه دیدیکه یا ابن ابی اندن
ترسان اولمز مسین که بوتقلیب کردن غرورکی حاوس برایت دخی نازل اولوب هم
اوقات صلاتده آرایش محاریب اولوب هم روز حشره‌دك مادهٔ افتضاحك زبان کذار
انام اوله اما اول متکبر سبه دل ناموافق عذوهدی اولمغین نه صورتنمای اباواعتناع اولدی
برطبق ملحوظ عباره رضی الله عنه واذا قیل لهم تعالوا یستغفر لکم رسول الله لووا
رؤسهم ورایتهم یصدون وهم مستکبرون پیرایهٔ صحیفهٔ نزول اولدی مرویدرکه منافق
مارالذکرك عبدالله نام فرزندی پدری اسمی ایله مسمی اما مخالف طور پدری شهد محبت
اسلام کوارهٔ ضمیرنده مصفی ایدی کویا صلب سنك کشیفدن سر زده جواهر کران
قیمت یاخود جسم ماردن مربی تریاق پرخاصیت ایدی پدر بداخترندن صدور ایدن
کار ناهنجار محاط قلب سلیمی اولدقده مجلس سید الانبیایه رومال ایدوب اول کهنه
خم میخانهٔ فسادك لکدانتقام ایله کسرینه استیذان ایلدی اما حضرت سید الانبیا
جانبندن مشاهدهٔ مساعده اتمك ایله سر پنجهٔ انتقامی کریبان پدر کشته‌نیسدن کوتاه
اولدوغنی متضمن اول محلده دل پراتشیندن لمعان ایدن چند بیت ملهوفانه قامتنه خیاط
چارسوی یقین مولانا معین الدین مسکین علیه الرحمه بورسم اوزره جامه‌دوز دیبای عجم
اولمشلردر (بیت) آفاق پر عجایب ازینها عجیب‌تر * قودیست کان شنید از کفتهٔ عمر * کو کفت
یارسول بفرمای تابکی * زابن آبی پیش تو آرد بریده سر من یارسول کفتم اکر کشتن بود *
فرمای تاسرش ببرم هرچه زودتر ساعد مرا مساعد وجان نیز بس سخت * دل درثبات
سخت‌تر از آهن وحجر اذنم نداد شاه نبوت وکرنه زود * حك کرده‌می صفحهٔ آن سواد شر *
(نثر) بوخبر رنکین دخی شکوفهٔ دستار روایتدرکه موکب جهانکشای اسلام هجرتسرای
علیه‌یه دخول اتناسنده عبدالله ابن عبدالله پدر قبیح المنظرینك زمام ناقه‌سن
کرفته‌ٔ پنجهٔ ممانعت ایدوب ای بی ادب بداخلاق قسم بنام خالق عالمه که سیدانس
وجان علیه الصلوة والسلام جانبندن بی صدور اذن عالی سکاطابهٔ مستطابه‌یه دادهٔ
رخصت محالدر زیراکه اذل اولاد آدم سن سین واعز اهل عالم ذات مقدس سلطان تخت
نشین رسالتدر (بیت) صاحب خلق عظیم احمد مرسل که بعرش * قدسیان مصحف اخلاق

وی از بر گیرند حجت عزتش از نیر اعظم شنوند * سند معجزه اش از مه انور گیرند و زنجه حواله مشت سر کوب اذیت ایلدی اول زاغ سیه روی و هوای نفاق بالا پرواز اوج غرور کچر کن اول جر باز عقاب اندازك ماننده ماکیان مردار خار زبون اولوب حواه ناحواه (لانا اذل من الصبیان لان اذل من النوان واشهد ان العزة لله ولرسوله وللمؤمنین) فریادیله اصحاب عبوردن استغاثه ایلدی اول اثناده موکب شاهنشه رسالت دبدبۂ عز و اجلال ایله اول محله اوغرایوب بو معاملۂ غریبه یه مطلع اولدقلرنده نمکدان لعل کلفاملری تبسم فشان اولەرق سر عبدالله جزاك الله عن رسوله وعن المؤمنین خیرا لالن نثار ایله اقتضای مکارم اخلاقلری اوزره پدرینی شرم و کستاخن پنجۂ ممانعت عبداللهدن تخلیص و دخول مدینه یه ترخیص بیوردیلر

سیرنابی

باب اول ساعی و نمامك کلام نفاق انجامن استماعدن امتناع واجب ایدوکن بیان

ایدر رای اعظم دابشلیم بیدپای حکیمه ایتدی مضمون وصیت اول بودرکه هر کمسه که شرف تقرب سلطانله اختصاص بوله هر آینه محسود عام و خاص اوله و حسودلر نقض قاعدۂ حرمت و غرضه سعی ایدوب کلمات مکر آمیز ایله ضمیر سلطانی آندن متنفر و متغیر قیله لر پادشاهه واجبدر که کلام صاحب غرضه تأمل تمام بیوره چونکه بیله که آمیزش و آلایشدن خالی دکلدر سرحد قبوله یتشدرمیه

مثنوی

* مده راه صاحب غرض پیش خویش * که آمیخت بریکدکر نوش و نیش *
* بصورت دهد نوش یاری کند * بمعنی زند نیش و خاری کند *

نثر

حکیم بزرکوار و برهمن حکمتشعاردن التماس ایدرمکه بو بابه مناسب برداستان بیوره لوشوکسندنك قصه سن که بر پادشاه حضورنده مزید تقربله اختصاص بولمش اوله و ارباب غرض قولیله بنای مرتبه سی خللپذیر اولوب صداقت عداوته و موافقت مخالفته مبدل اولمش اوله علی وجه التفصیل بیان بیوره برهمن ایتدی بلی مدار اساس سلطنت بو وصیت اوزره درا کر پادشاه حضورنده کلام نفاق انجام حساد محل استماع و موقع اعتماد بوله اکثر ارکان دولت آنلرك افسادیله سپر سهام نکبت و مظهر عتاب و محنت اوله واندن هم ملکه خلل کلی متطرق اولوب هم ملکه ضرر عظیم سرایت قیله چون بر مفسد محتال ایکی صدیق صادق میاننده دخل و نفاقه مجال بوله هر آینه آینۂ الفتلرین غبار وحشتله مغبر و بنای مودتلرین تیر مکر و مفسدتله زیروزبر قیلەتته که بنای مصادقت کاو و شیر اول شغال شریر پرتزویر له

خللپذیر اولمشدر رای ایتدی نه کیفیتله اولمشدر اول (حکایت) برهمن ایتدی قدیم الزمانده بربازرکان جهاندیده وتلخ وشیرین روزکارچشیده وارایدی

بیت

خردمندی امین کاردانی ٭ زروی تجربه بسیاردانی ٭

قدم عزمله مسالك ممالکه سالك اولمش وبضاعت تجارتله انواع تجاره مالك اولمش توسن ربع مسکون زیرران سیاحتنده ذلول ایدی واقالیم سبعه اقدام همت جهانکرد نه نسبت برهفته لك یول ایدی رکوب اهوال وتحمل بار اخطار اسفار سببیله مال ومنالی بسیار ایدی وبهایم وسوایم بیشماری وارایدی (کان امتلا وادیه من ثاغیة الصباح ور اغیة الرواح) چون مقدمهٔ سپاه مرك که قوت ضعف وضعف قوتدن عبارتدر ملکت نهادنه ان اوزاندی وطلایهٔ لشکر اجل که موی سفیددن کنایتدر حصار خطبهٔ وجودین احاطه ایتدی

مثنوی

نوبت پیری چو زند کوس درد ٭ دل شود از خوشدلی وعیش فرد ٭
موی سفید از اجل آرد پیام ٭ پشت خم از مرك رساند سلام ٭

نثر

خواجه مقرر بیلدیکه عنقریب کوس رحیل اورلسه کرك وسرمایهٔ حیات برمتاعدرکه خانهٔ بندده مودعدر آز زمانده استرداد اولنسه کرکدر فرزندلرین که ثمرهٔ شجر امانی وشجرهٔ باغ زندکانیدر جمع ایتدی آنلر اوچ نفر جوان ایدی غیرت افران وانوار اثار رشد ناصیهٔ حاللرنده تابان اماثروت غرور وکثرت اسباب سرور نشوهٔ شراب شبابله حداعتدالدن تجاوز ایدوب مال پدره دست اسرافی دراز ایتمشلردی وکسب حرفتدن اعراض ایدوب نقد اوقات عزیزی بطالت وکسالته صرف ایلمشلردی پدر مهربان فرط شفقت ووفور حمیتدن که لازمهٔ علاقهٔ ابوتدر فرزندلرینه پند ونصیحته آغاز ایتدی وابواب نصایح بیغرضی که جوامع بیم وامیدی مشتملدر فتح ایدوب ایتدی ای جوانلر اکرچه که کسب مالده مجاهده چکمدیککز سببدن ومحنت مشاهده ایتمدیککز جهتدن مال قدرین بیلمزسکز مذهب عقلده معذور اولسه کز اولور (من لم یذق لم یعرف) اما بیلمك کرك که مال سرمایهٔ سعادت دنیا وذریعهٔ ذخیرهٔ نجات عقبادر واهل عالم که طالب حصول مراتب ووصول مآربدر غالب بودرکه بواوچ مرتبه نك بریسنه طالبدر مرتبهٔ اولی فسحت ساحت معیشت وتیسیر تکثر اسباب راحتدر بو برطایفه نك منظوریدرکه همتلری نوشش وپوشش واستیفای لذات نفسه کوششه مقصور اوله مرتبهٔ ثانیه رفعت درجه وعلو منزله در اول زمره که بومرتبه یه طالبدر ارباب جاه واصحاب مناصبدر بوایکی مرتبه نکده حصولی مال ایله در مرتبهٔ ثالثه

حصولی ثواب آخرت و وصول منزلهٔ تقرب حضرت عزتدر اول کروه که بو مطلبه
رغبت ایتمشلردر اهل نجات وصاحب درجاتدر بو مرتبه‌دخی مال حلال‌له محصل
اولمق میسردرکه (نعم المال الصالح للرجل الصالح) حدیث صحیح رتبه که پیر معنوی
صاحب مثنوی بیورمشدر

﴿ بیت ﴾

* مال را کز بهر دین باشی حمول * نعم مال صالح کفتش رسول *

﴿ نثر ﴾

معلوم اولدیکه مال ومنال سبب حصول اکثر آمالدر وتحصیل مال بی ارتکاب تعب
وطلب واکتساب محالدر اکر برکسه‌نك بیوسیله کسب وطلب من حیث لایحتسب
ولایکتسب مال النه کیره تحصیلنده زحمت چکمدیکی اجلدن قدر وقیمتن بیلیوب
عنقریب بادهوایه ویره (ع) ازبادهوا آمد و بر بادهوا رفت

﴿ نثر ﴾

پس واجب اولدیکه جانب بطالات وکسالتدن اجتناب ایدوب جانب تحصیل واکتسابه
رجوع قیله سز و بو حرفت تجارته که مدت متمادیدربندن مشاهده ایدرسز مشغول اوله سز
پسر مهتر ایتدی ای پدر سن بزه کسب وطلب تکلیف ایدرسن بوقاعده توکله منافی
واعتقاد تقدیر ازلی‌یه مخالفدر بو مقرردرکه کارخانهٔ قضا وقدرده هر رزق که مقدردر
البته صاحبنه واصل اولسه کرك پس جستجوینده سعی وتکاپوینده تعذیب حیوان
بلافائده‌دن غیری نه حاصل اولسه کرك

﴿ نظم ﴾

* کاورنه کاوادی مقدر فراخی وتنکی *

* کرکسه کوکلکی کیك طوت کرکسه دردله طار *

* کشی یه چونکه مقدردر نصیب ازل *

* نه اکسلور نه آرتر ایدرسه سعی هزار *

﴿ نثر ﴾

بعض اکابردن ایشتدمکه ایتدی هر بارکه نصیبمدن قاچدم آخر بکا ایتدی ونصیب اولمیانی
چند انکه طلب ایتدم بندن اباایتدی پس اکر بز کسب وکارایده وزویا معطل و بیکار روزکار
کچوره وز تقدیر ازل آزالی تغییرایده مرز (ع) نصیبهٔ ازل ازخود نمی توان انداخت
* نته که دوال پادشاهزاده‌زك حسب حالی بو معنی‌یه شاهدر بر ینك بیرنج وعذاب
کنج بیحساب النه کیردی ویری امید کنجله خزانهٔ ملك بیرنجی بادفنایه وردی پدر استفسار
ایتدیکه نه وجهله واقع اولمشدر اول (حکایت) پسر ایتدی سرحد ولایت عرب یعنی
دارالملك حلبده بر پادشاه کامکار وفرمان فرمای عالیقدار واراید یکه نتیجه انقلابات

روزکار کچورمش ایدی وچوق تغیرات لیل ونهار مشاهده ایتمش ایدی ایکی فرزندی وارایدی نوجوانلر جاه وجلال ایله شادمانلر کنج پدرله مغرورلر تاج وکمرله مسرورلر غرقاب غرور شبابه وحباب کبی روزشب شرابه دشمشلردی ومشاطه کان هواصور لهوولعبه وعروس نشاط وطربه انلر منصهٔ قلبنده جلوه ویرمشلرایدی کاه زخمهٔ چنك وچغانه دن بونغمه یی استماع ایدرلردی

نظم

یوروت پیمانك ای سروسهی تیز ٭ جهاندن چونکه تیز کتمسك کرك بیز

کچرچون کوز یوموب آچنجه دوران ٭ کوز آچدرمه بزه باده یله بر آن

نثر

وکاه ترانهٔ بلبلدن بوصوتله عمل ایلرلردی

مثنوی

کتور اول بادهٔ کلفامی ساقی ٭ چوقالمز بوجهانده کمسه باقی

کوله لم کل کبی بردم اولوب شاد ٭ قیلوب بلبل کبی الحان فریاد

نثر

پادشاه مرد خردمند وهوشیار وصاحب تجربه وآموزکار ایدی وجواهر وافری ونقود نامعدودی ودینار بیشمار وارایدی فرزندلرینك حالنی بومنوال اوزره مشاهده ایدیجك خوف ایتدیکه بوکنج بیحساب که هزار رنج وعذابله تحصیل اولنمشدر آماج تیر اتلاف وتاراج باد اسراف اوله حوالئ شهرده بر زاهد متوکل وارایدیکه علایق خلایقدن متبتل واسباب تقرب حضرت خالقه متوسل ایدی

بیت

سوختهٔ تاب تجلی ایدی ٭ شیفتهٔ حضرت مولی ایدی

نثر

پاشاهك اکا وفور اعتمادی وکرامتنه کمال اعتقادی وارایدی تمام خزائنی جمع ایدوب بروجهله که اکا برفرد مطلع اولمیه آنك صومعه سنده دفن ایتدی وزاهده وصیت ایدوب ایتدی چون دولت بیوفا وجاه بیبقایم فرزندلرمدن یوزدوندره وسر چشمهٔ اقبال که خواب وخیال وشراب سراب کبی بیألدر خاك ادبارله مالا مال اوله وفرزندلرم بمایه وکمبضاعه قاله لر وفقیر ومحتاج وآماج تیر احتیاج اوله لر آنلره بوکنجدن خبرویرشاید که مشاهدهٔ نکبت ومجاهدهٔ محنت سببیله خواب غفلتدن متنبه اولوب حاجت حسبنجه مصلحتلرینه صرف ایده لر وطریق اتلاف واسرافدن انحراف ایدوب جانب انصاف واعتدالی مرعی طوته لر زاهد وصیت شاهی سمع قبولله اصغا ایتدی شاه اخفای مال ودفع احتمال ایچون درونهٔ قصرنده برمخزن دوزندی وشویله کوستردیکه جمیع اموالن انده

دفن ایتدی وفرزندلرین دخی بوخصوصدن خبردار ایدوب ایتدی چون آیینهٔ روزکار بیقرارده صورت ادبار وافتقار مشاهده ایده‌سز غافل اولمیه‌سز ذخیرهٔ کلی که مؤنت ومعیشتکز کفایت ایده بونده مدفوندر بو حالدن صکره آز زمانده شاه وزاهد ایکیسی دخی واحد ابعد واحد اجابت دعوت حق ایدوب (کل من علیها فان) باده‌سیله سرخوش و (کل نفس ذائقة الموت) جرعه‌سیله بیهوش اولدیلر

بیت

اکر شاه وکدا اکرم دوزندر ☼ قونك آخری کوروکفندر ☼

دیکر

☼ هرانکه زاد زمادر ببایدش نوشید ☼ زجام دهرمی کل من علیها فان ☼

نثر

واول کنج که کنج صومعهٔ زاهدده مخزون ایدی شویله مستور ومدفون قالدی برادرلر وفات پدرلرندن صکره مقاسمت ملك ومال پدر ایچون جنك وجدال ایتدیلر برادر مهتر وفور زور وقوت ومزید بطش وسطوتی سببیله غالب مطلق اولوب تمام ممالك وجمیع ماله مالك اولدی وبرادرین خائب وخاسر ومغبون ومنکسر قودی بیچاره منصب سلطنتدن بی‌نصیب ومال موروثدن بی بهره قالیجق کندو کندویه ایتدی چون آفتاب اقبال درجهٔ زواله یتدی وسپهر غدار وروزکار ستمکار شیوهٔ غدر وانتقامن آشکار ایتدی بردفعه دخی طالب دولت اولمق ومجربی تکرار تجربه قیلمق ندامتدن غیری نه‌یی منتج اولور وملالت وملامتدن غیری نه فائده ویرر (ع) من جرب المجرب حلت به الندامه

مثنوی

☼ جملهٔ دنیا زکهن تابنو ☼ چون کذرانست نیرزد بجو ☼
☼ مملکتی بهتر ازین ساز کن ☼ خوشتر ازین حجره دری باز کن

نثر

صواب بودر که چون کریبان دولت دست اختیارومقدرتمدن چیقدی دامن توکل وقناعته تشبث ایدوب صبر قیلم ودرویشلك مرتبه‌سن که سلطنت بیزوال دراله کتورم

بیت

☼ درویش راکه کنج قناعت مسلمست ☼ درویش نام دارد وسلطان عالمست ☼

پس بونیتله شهردن چیقوب کیتدی وکیدرکن خاطرینه بو معنی خطور ایتدیکه فلان زاهد بدرلرمله اتفاقندن صدق ووداد ودعوای اتحاددن دم اورردی صواب بودرکه آنك صومعه‌سنه بناه قیلم وامیددرکه برکت دم وقدمیله طریق عبادته سالك وسلطنت قناعته مالك اولم چون صومعهٔ زاهده واردی خبر آلدیکه طوطئ روح سدره آشیانی قفس تندن جانب ریاض جنانه طیران قیلمش وصومعه اول پیر روشن ضمیردن خالی قالمش بر زمان لشکر هموم وغموم کشور طبعنه هجوم ایتدی وزبان تلهف وتأسف ایله ایتدی

﴿ بيت ﴾

عاقبت دست ارادتله دیدی چه کرد چرخ ستمکار واخترش ٭ نامش ببرچه چرخ وچه اخترچه چنبرش ٭ زاهد صاحب کرامتك دامن روحانیتنه تشبث قیلدی واول صومعه یی جهت اقامته قبول ایدوب اول بقعه ده مجاور اولدی قالدی مگر اول صومعه حوالیسنده بر کاریزوار ایدیکه صومعه ایچنده برچاه حفر ایدوب اول کاریزدن اکا مر اچشلردی ومتصل اول کاریزك صویی اول چاهه کلوردی واهل صومعه انی استعمال ایدوب انکله توضی واغتسال ایدرلردی شاهزاده بر کون دلوی چاهه صالیوردی صو صداسی کلمدی نیکی دیو احتیاط ایتدی کوردیکه قعر چاهده صادن اثر قالمامش متحیر اولدیکه اکر بو چاه وکاریزه خلل متوجه اولورسه اساس صومعه بالکلیه اندراس بولوب و بقعه دەن بعد توطن متعذر اولور بو حالی تحقیق ایچون قعر چاهه اینسدی و راه آبی وجوانب چاهی نظر تدقیقله مشاهده قیلدی ناکاه نظری بر حفره یه راست کلدیکه اکا صو یول بولمشیدی وصونك چاهه کلمسنه مانع اول اولمشیدی آیا حفره نه طرفه کیدراوله و بو سوراخنه جانبدن خروج ایدر اوله پس اول سوراخی فراخ ایدوب اول کنجه قدم بصدیغی کبی همانده سر کنجه یتشدی شاهزاده چون اول نقود بیکران وجواهر بیپایانی کوردی جبین ضراعتی زمین مذلته سوردی واول پروردکار بینقصان وکردکار قدیم الاحسانه سجدهٔ شکرلر ایتدی ونصیحت یوزندن کندو کندویه ایتدی اکرچه مال موفور وجواهر نامحصوردر اما بادهٔ غرورله سکران وقهوهٔ سرورله نشوان اولمق دائرهٔ فکر صحیحدن دوردر نهج توکل وجادهٔ قناعتدن انحراف ایتمامك کرك وطریق اعتدالی قویوب جانب اسراف واتلافه کتمامك کرك (ع) تا ببینم که ازغیب چه آید بظهور

﴿ نثر ﴾

واول جانبدن برادر مهتر کرچه مسند حکومتده فرمان روا اولدی اما احوال لشکر وکشوردن بیپروا ایدی واسید کنج موهومله که قصر بدرنده محقق ملا خطه ایدردی مغرور اولوب مقدورن اتلاف ایدردی وغایت کبر ونخوت وخیل وعظمتدن برادرین تفقد ایتیوب تعهد حالندن اغماض ومشاهدهٔ جمالندن عار واغراض ایلردی بو اثناده ناکاه اکا بر دشمن پیدا اولوب لشکر جرار تیغکذارله ولایتنه قصد ایتدی شهزاده خزانه سنی سیم وذهبدن خالی ولشکرین ساز وسلبدن عاری کوربجك اول وضع معهودو کنجینهٔ معهوده کلدی تا اول مال موفورله کماة لشکر وحماة کشوری معمور ایلیه (لا ملك الا بالرجال ولا رجال الا بالمال) چندانکه طلبنده سعی بلیغ ایتدی کنج موهومدن رنج محققدن غیری نشان بولمدی وهرچند جستجو بنده جهد بیدریغ ایلدی حصول مقصوده فائز اولمدی

﴿ بيت ﴾

بشنواين نكته كه خودرازغم آزاده كنى

خون خورى كرطلب روزىء نهاده كنى

﴿ نثر ﴾

چون نوبدكنجدن نااميد اولدى قادراولديغى قدر جمع لشكر ايدوب دفع خصم ايچون خارج شهره چيقدى چون صف جدال آراسته اولدى وآتش قتال اشتعال بولدى اثناى مقابله ومقاتله ده لشكر دشمندن ملكزاده زخم تيرايله هلاك اولدى بوجانبدن دخى پادشاه بيكانه ضرب شمشير ايله آلودهٔ خون وخاك اولدى ايكى لشكر دخى تن بى سر كبى ابتر ومهمل قالوب قريب اولديكه شعلهٔ فتنه وآشوب اوج آسمانه چيقه وآتش هرج ومرج ايكى مملكتك دخى اهاليسن ياقه آخرالامر ايكى طائفه نك دخى سردارلرى جمع اولوب اتفاق ايتديلر كه برخاندان پادشاهى ودودمان شاهنشاهيدن برملك ملك خصلت وكريم خلقت تجسس قيلەلر كه شغل سلطنتى ومهم مملكتى آنك ذمت همتنه حواله قيلەلر جملەسنك رأيى بوكا منجر اولديكه برشهريار كامكار كه فرق دولتى سزاوار تاج سلطانى وخنصر سعادتى شايستهٔ خاتم جهانبانى اوله همان اول شهزادهٔ صومعه دار دربس كارداران ممالك صومعه يه واردیلر ملكزاده يى اجلال واكرام وتعظيم واحترام ايله زاويهٔ خمولدن باركاه قبوله كتورديلر وكنج عزلتدن صدر مسند دولته كچورديلر ميامن توكل ايله هم كنج بدرميسر اولدى وهم ايالت كشورا كامقرر اولدى بومثللى آنكچون كتوردك كه وصول نصيب البته سعى وكسبه وابسته دكلدر وتوكله اتكاجد وجهده انجاددن اولادر

﴿ بيت ﴾

حقه هركسه كيم توكل ايدر

حق آنك رزقنه تكفل ايدر

﴿ مثنوى ﴾

نيست كسبى ازتوكل خوبتر

چيست ازتفويض دمحبوبتر

هين توكل كن بلرزان پاو دوست

رزق تو برتو زتو عاشقتر ست

﴿ نثر ﴾

چون پسر حكايتى نهايتنه يتشردى پدر ايتدى اكرچه ديديكك محض صدق وعين صوابدر امابوعالم وسايط واسبابدر عادت بارى عز اسمه بونك اوزرينه جاريدر كه بومزرعهٔ حوادث زار دوچمن وقايع بارده بى آبيارى اسباب ظاهرى هيچ برثمرهٔ شجره ظهوره كلميه

﴿ بيت ﴾

دهقان سالخورده چه خوش كفت باپسر ✻ كاى نور چشم من بجزاز كشته ندروى

نثر

وتوكل مقبول بودر كه باوجود مشاهدهٔ اسباب مقام توكلده ثابت اولهسن تا فيض (الكاسب حبيب الله) دن بهره بولهسن بعض اكابر بيورمشلردر كه كسب وكار قيل تاكاهل اولميهسن نصيبك خدادن بيل تاجاهل اولميهسن

مثنوى

از توكل درطلب كاهل مشو ☼
☼ رمز (الكاسب حبيب الله) شنو ☼
كسب كن پس تكيه برجبار كن ☼
☼ كرتوكل ميكنى دركار كن ☼

سن مكر اول درويش قصه‌سن استماع ايتمدك اوله كه احوال بازوكلاغى مشاهده ايدجك سبب جانبن برطرف قيلدى اول سببدن مظهر عتاب مسبب الاسباب اولدى پس سؤال ايتديكه نه منوال اوزره اولمشدر اول ﴿ همايونامه ☼ على چلبى ﴾

﴿ دار الخلافه بغداد بهشت آباده متحيز حومهٔ حكومت اولنجه نظم معركه كاه روزكارده ظهور ايدن اطوار عجيبة الآثار بيانندهدر ﴾

چونكه بعناية الله تعالى فرمان فرماى ربع مسكون حضرتلرينك دوحهٔ اقبال روز افزونلرى متشعب الغصون اولوب منهل عذب باب دولت انتسابلرى كثير الزحام ☼ ودركاه سعادت دستكاهلرى مقسم ارزاق خاص وعام ☼ اولمشدرناميافتكان روزكار بروسيله ايله سدهٔ سدره سيمازى خدمت فراشتنه طلبكار اولوب تحصيل دستمايهٔ سربلندى ايتمشلرايدى اول سعادتمند اندن برى دار السلام بغداد اولكه سنده على طريق التوارث برمدتدن برونوبت زن حكومت اولوب كشور عراق ده بدهٔ اعلاى لواى عدل ودادايدن اميرذوالفقار ايدى كه خارستان مزرعهٔ آمالى فيض سرچشمهٔ عنايت شهريارى برله كلخيز اولمق رجاسنه عتبهٔ عليهٔ جاه وجلاله التجا ☼ وقلمرو حكومتنده اولان قلعه لرك مفتاحلرينى عبوديت نامه برله دركاه سلطان انامه ارسال ايدوب ملحوظ خاطرهٔ قبول اولمق رجا ☼ ايتمش ايدى بومعاملهٔ آشنايى بيكانه روش شاهد كيش بدكنش طهماسب مجهول النسبك كوشكذارى اولنجق قرب جوار وارايكن كندويه سرفرو اولنميوب دركاه پادشاه مراحم دستكاهه التجا اولنديغندن سوختهٔ نار عار اولدى وميرذوالفقاردن اخذ ثار رجاسنه سپاه كينه خواه ايله بغدادى محاصره ايدوب نيجه ايام علو نايرهٔ حرب وقتالدن قبهٔ نقره كوب چرخ برين نور بازكونهٔ آتشين اولدى لكن بيم هيبت شمشير اميرذوالفقار دامن مخدرهٔ حصاره پنجهٔ تغلب ايرشدرمكه سد ممانعت چكمكين اباعن جد موروثى اولان شبكهٔ مكر واحتيالى اعمال ايدوب اول اميرنامدارى

صورت اخلاصده اولان بعض خونهٔ خواصی وساطتیله تسمیه اقدام ٭ وبو طوز عاجزانه ایله شاهد ظفری آغوش تسخیره رام ٭ ایلدی شعر ٭ ومن لم یمت بالسیف مات بغیره ٭ تنوعت الاسباب والداء واحد ٭ چونکه رافضیٔ ملحد مشرب طهماسب بد مذهب استهانت اوامر ونواهیٔ الهیده حددن تجاوز ایدوب پرده برانداز حرمت احکام اسلام اولدیغی جهتدن همواره اول متهتك حرمات الالهی تازیانهٔ تیغ بی دریغ براه تعزیر ٭ وشاهراه شرع مطهری خاروخس زندقه والحاددن تطهیر ٭ منیر ضمیر سلطان پاك اعتقاد ایدی بو خبر وحشت اثر وصولی باعث امضای عزیمت اولوب اتمام مهام سفر همایون ایچون رکاب ظفر انتسابدن مقدم وزیر اعظم جانب حلب شهبایه توجه ایله مأمور اولدی پاشای مزبور حسب الامر سنه اربعین وتسعمائه ربیع الاخرینك ایکنجی کونی دعای پادشاه کیتی پناهی بدرقهٔ راه ایدوب خمان درك عون الهیده ره نورد صوب حلب اولدی خاقان سعید سلطان بایزید حضرتلرینك ریزه چین سفرهٔ انعاملری اولان خدا مدن ایکن احراز شرف خدمت درکاهدن امتناع وشیطان قولی نام ملحده اتباع ٭ ایدن اولامه بك نام نمك حرام نیجه مدت ایران ویرانه لرنده هرزه کرد کوچهٔ بازار فلاکت اولدقدنصکره هزار جانورنك وزحمت ایله ازربایجان سلطانی نامنه اولمش ایکن ظاهرا اغوای شیطانی ایله ارتکاب ایتدوکی اطوار زمیمة الاثاره ندامت وپشیمانی کوستروب خاك آستان مخلد الاقباله روی مال ایتمکین جیب تمناسی نقود مواهب نامحدود بزله مالامال اولمش ایدی اول اثناده امراء اکراددن بتلیس حاکمی اولان شرف مسمی بالنقیض نقض عهد ومیثاق ٭ وتاسیس مبانیٔ خلاف وشقاق ٭ ایدوب کریبان عصیاندن باش چیقاردیغی معروض آستان آسمان نشان سلیمانی اولمغین مرقوم اولامه بك میرشرفی مطموره نشین تلف ایدوب کندوسی بئس الخلف اولمق بابنده حکم منحم القبول سلطانی شرف صدور بولدی بنابرین اولامه بك ترتیب طبل وعلم واحضار خدم وحشم ایدوب طور محتشمانه ایله اول صوبه روانه اولدی بتلیس قربنده صف سپاه طرفین روبرو اولوب زدوبرد خلالنده شرف بی شرفك سدسو دازده سی آرایش نوك سنان اولمغین هوادارلری بادیهٔ هول انکیز کریزه وضع قدم ایدوب قطرات ابر نوبهار کبی اطرافه طاغلدیلر سر عسکر پسندیده شمایل طی منازل ایدوب چنار لونام منزلده ضرب خیمهٔ نزول اولندقده اول کشته نینك باشی ایله متعلقات وحواشیسنك رشتهٔ انتظاملرینه عقدهٔ تفرق وتلاشی دوشدیکی خبر بهجت اثری واصل اولوب روزی رسان عالمیان جناب جلالت مأبندن من بعد دخی فتح وفیروزی روزی اولجاغنه براعة استهلال اولمغین باعث ابتسام غنچهٔ خاطر عساکر ظفر مأثر اولدی ٭ نظم ٭ عمر سد که زو تافت کردن ٭ آورد برش زمانه بی تن ٭ دلالت رهبر اقبالی برله حط ورحال اولنوب ماه جمادی الاخرهنك اونجی کونی آب روی کشور عرب محروسهٔ

حلب محافظ رجال اولدی ابناء رومدن اروج بك نام غازی ضرب شمشیر صاعقه تأثیر ایله
جزایر غرب دیارینی داخل قبضهٔ تسخیر ایدوب کرسی نشین سلطنت اولمش ایکن تخت
خلافتدن تختهٔ تابوته تنزل ایتمکین برادری خیر الدین بك سریر حکومته رفع ایتمش
ایدی بو خلالده ارشاد تخت مادرزاد براه تحفهٔ باهرالابهجهٔ عبودیتی پیش نهاد ایدوب
اون سکز پاره قادرغه و کوناکون تحف و طرف ایله آستان کردون نشان طرفنه امالهٔ
سکان عزیمت ایلدی استانبوله وصولی وزیر مشتری تدبیرك حلبه توجهنه مصادف اولوب
تمام حل و عقد امور جمهور آصف اصف شعورك کف کفایتنه مسلم اولمغین مظهر
صنوف نوازش والتفات سلطانی اولاد قد نصکره قامت استعدادنه سزاوار خلعت
منصب جلیل ایله تبجیل اولنمق ایچون حلبه ارسال اولندی بر موجب فرمان لازم
الاذعان عنان عزمی طرف شهریاره ثانی اولوب صوابدید پاشای کشور کشا اوزره سنه
مزبوره رمضان المبارکنك یکرمی ایکنجی کونی اول نهنك دریای وغا قپودان اغالق
خدمتیله کامروا اولدی شرفات بروج ممتنع العروجی کنکرهٔ سپهر دواردن بالاتر اولان
قلعهٔ وان که سد سدید کشور آرزباینجاندر سردار فیروزی شعارك حلبده اقامتلری
هنکامنده مددکاریٔ حسن تدبیر اصابت پذیر یرلری براه تسخیر ❊ و خدمت حکومتی
ایله شام بیکار بیکیسی خسرو پاشا توقیر اولنوب اول ایامده اخلاط و عادلجواز نام
حصارلرك مفتاحلری دخی مسلم دست استحقاق سلطان آفاق اولدی اول دم که فراش
بادصبا بسیط غبرایه بسط بساط ازهار و ریاحین ایدوب روی زمینی غیرت خلد برین
ایلدی ❊ نظم ❊ شد آراسته جلوه کاه چمن ❊ کل از خلوت آمد سوی انجمن ❊ بجنبش
در آمد سپاه کیاه ❊ جهانرا کرفت آن خجسته سپاه ❊ سرعسکر نامور عقد انجمن
مشاوره ایدوب اول مجلسده شاه کمراه طرفندن محافظهٔ بغداد بابسته سی اولان سرخ
سرانه تیغ سرتیز براه سدراه کریز ایچون رکاب ظفر انتساب سلطان جم جنابدن مقدم
اول جانبه تحریك طوغ و علم اولنمق اوزره حسم اولنوب بورای رزین سنجیدهٔ معیار
قبول اولمش ایدی دفتردار اسکندر چلبی واولامه بکك خلاف فکیرلکی پاشای کشور
کشایی بورای قرارداده دن تحویل ایدوب ماه ذی القعده نك یکرمنجی کونی عنان
انکیز طرف خطهٔ دار الملك تبریز اولدیلر پی در پی منازل و مراحل قطع و طی اولنوب
ماه ذی الحجه نك یکرمی طقوزنجی کونی سعدآباد تبریز تلاطم امواج افواج سپاه برله
دریای موج انکیز اولدی کیلان حاکمی اولان مظفر خان غاشیهٔ اخلاصی بردوش
❊ وجواهر کرانبهای عبودیتی پیرایهٔ کردن وکوش ❊ ایدوب اون بیك تیرانداز پیاده
عسکر ایله که هر برینك بازوی زه کمان کیانیٔ زرتوزندن شاهباز خدنك مجلا پیکان
دلدوز آهنك پرواز ایلسه ادناشکاری مرغ روح عدوی فتنه جوی اولور ایدی واصل
معسکر فیروزی اثر اولوب خارج دایرهٔ اوهام مظهر نوازش واکرام اولدی کندم نما

وجوفروش برقاج دغلبازان فتنه انکیز صواب دیدی اوزره تبریزه قریب شنب غازان
نام مقامده برقلعه بناسیچون تضییع مال واتعاب رجال اولنوب اول طرفلری ایادیٔ
اعادیدن حفظ وحراست ایتمك ملاحظه سیله بی فایده قدر حاجتدن زیاده طوب وتفنك
ومردان آشوب وجنك وضع اولندی فی قلوبهم مرض * کریمه سنه مظهر اولان بعض
ارباب غرض القاسیله حومهٔ هیجا سربازلرندن اون بیك نفر کزیده عسکر افراز اولنوب
قزلباش بدمعاش باغیلرینك دوراغی اولان قزلجه طاغی لوث وجود شقاوت آلود
رفضه وملحدینه دن تطهیر خدمتنه تعیین اولندی لکن بو کار عاقبت مذمومك نتیجه سی
سپاه اسلامه باعث ترتب پریشانی وهزیمت اولوب سرعسکر طرفنه سبب لحوق
شرمساری وخجلت اولدی مقدما مجرد استماع خروش جیوش غزاکاره برله راحلهٔ
سامان وسکینه ساحهٔ سینهٔ شاه کراهدن رخت آرام وقرار کوتروب اول بی عار
آذربایجاندن خراسانه فرار ایتمش ایکن قزلجه طاغ وقعه سی وبعض مفسدین تقویت
وتلقینی ایله تکرار خراساندن طرف تبریزه رجوع * واحضار ادوات کارزاره شروع
* ایدوکی کوش کذار سرعسکر بلند اقتدار اولمغین اول فتنه انکیز ایله مطارحهٔ قرعهٔ
حرب وستیز اولنمق ایچون ساحهٔ امنیه ورجا کبی فسیح الارجا اولان اوجان یلاغی مناسب
فهم اولنوب اول جانبه سوق کتایب اولندی * نظم * طرازندهٔ این خجسته رقم * چنین
راند در فتح نامه قلم * خسرو عالی همم حضرتلری دخی سنهٔ مزبوره ذی القعده سنك
یکرمی سکزنجی کونی رفضه وملحدینه دستبرد مظفرانه کوسترمك ایچون حشمت ووقار
وعساکر ظفر شعار برله طرف اسکداره کذار بیوردیلر لشکر انبوه ستاره شکوه ایله
طی دشت وکوه بیوریلوب سنه احدی واربعین وتسعمائه ربیع الاولینك یکرمنجی کونی
اوجان یلاغنده شبدیز شیرین حرکات خسرو ستوده صفات کرد عنبرینی عطرسای
دماغ متنفران اولدی * نظم * سپه راهمه دست ودل شد قوی * به اقبال صاحب
قران از نوی * آوازهٔ تشریف سلطان بالك مترب طنین انداز کوش طهماسب اولنجق
تاب آفتاب رکاب شرف انتسابه تاب نظاره کتوره میوب غبار عرصهٔ کیرودار تتق
بند بام تخلی قام سپهر دوار اولمازدن مقدم بر فحوای اذجاء نصر الله بطل نهر معقل * راه
کریزه عنانتاب اولوب مخدرهٔ ملکی دست تصرف نواب کامیابه تسلیم ایلدی بنا
برین سلطان المجاهدین حضرتلری هنوز جلسهٔ استراحت ایتمدین بارهٔ ادباره سبك ساز
عنان مسارعت اولان بی غیرتلره جام شمشیر خون آشامدن تیزاب مرك اشراب ایتمك ایچون
اوجان یلاغندن علم افراز عزیمت اولوب سمند سبك سیره ارخای عنان ایتدیلر عسکر
نصرت آوردن بعض دلاورلر اوکلرنجه مناص خلاص رجاسنه کریزان اولان بربلوك
سرخ سرانی پایبستهٔ دام هلاك ایدوب سر شقاوت اثرلرین دانهٔ سنك آسیای عدم ایتمشلر
ایدی ماه ربیع الاخرك ایکنجی کونی سرجم خانی مرکز اعلام عالمتسان خاقانی

اولدقده ساغر الماس رنك بجاده نشان تیغ بی دریغ سرکرالرینك تکمهٔ خلعت حیات
اولان خونین کلهلری پیرامن اوطاق اعدان شاهده غلطان اولوب کوی چوکان پای
رخش غزات ظفر سمات اولدی طلیعهٔ سپاه نصرت دستکاه اول کراهلردن نیچه قورچی
وخانی بندکمند سخت پیوند ایدوب رابع ماه مزبورده ینکی خانی مضرب سرادقات
حشمت وکامرانی اولدقده کرفتار قید اسار اولان متعینان قزلباش پیرامن اوطاق
جوزا نطاقده تیغ خونپاش برله صفحهٔ روزکاردن تراش اولندی سابقا عتبهٔ علیهٔ
سلطانیه جارویکشلرندن ایکن بعض امور الجاسیله شاه عجمه التجا ایدوب طارم وخلخال
خانی اولان شاهرخ بك اوغلی محمد خان ارشاد فطرت اسلامیه ایله عازم طریق
سعادت رفیق اطاعت وانقیاد اولوب سادس ماه مرقومده قلعهٔ سلطانیه محط رحال
اقبال اولدقده پایهٔ تخت سلیمانیه رویمال ایلدی اول منزلده اولامه بك ومرقوم محمد
خان وبعض سنجاق بکلری نامزد خدمت محافظهٔ عاد الجواز و وان وتبریز اولوب طوغ
ظفر فروغ عنبر بیز شاه فتنه انکیز آردنجه همدان اوزرینه طوغرلدی اول هنکامده
تأثیر شدت برودتدن غدران وانهار صفحهٔ سیم خام * وپاشیدهٔ دست حکاك روزکار
اولان سودهٔ الماس برله ساهرهٔ غبرا کافور فام * اولمغین یك مشت خاك نافچهٔ مسك
تاتار قدر واعتبار بولوب کیاه سبز پارهٔ زمرد آسا کران بها اولمش ایدی نظم * چرخ
پوشیده رخ خویش بسنجاب سحاب * در پس پرده شده مهر جهانتاب مقیم * اثر آتش
سوزنده چنان شد باطل * کاندرو کشت عیان معجزهٔ ابراهیم * لاجرم متاعب سفر
زمستانی بنجه تاب توان وتاب سپاه صاحب قرانی اولوب منازل ومراحلده خصوصا
قره قان دربندنده چکلن محن وآلامی اعلام خارج عهدهٔ اقلام اولمغین ادهم موزون
خرام خامه اول وادیده کشیده عنان اولدی داور کردون شکوه حضرتلری حشمت
انبوه برله خورشید آسمان کرد کبی منازل نورد اولوب ماه مزبورك اون طقوزنجی کونی
املین چمن نام منزل مرکز رایات شهریار دریادل اولوب یکرمی برنجی کونی شهر همدان
پیرامننده نصب خیام کردون قیام اولندقده شاه شیاطین سپاهك خروره وآق کوه
اوزرندن آشوب صعب المنال امام سهل علی طرفلرینه آهنك فرار ایتدوکی اخبار اولندی
قطرات ابر بهار کبی بی حد وشمار عسکر جرار ایله دنباله دوخصم بی عار اولمق
حدامکاندن کذران اولمغین لجام اشهب کبك خرامله راصل مراد اولان سمت بغداده
اماله بیورلدی یکرمی سکزنجی کونی اویس قرنی مزار مغفرت مداری قربنه شرف
نزول ارزانی بیوریلوب سایهٔ سایبان آسمان نشان غرهٔ شهر جمادی الاولی ده ماهی دشت
نام مقامده وردنجی کونده اصحاب کرامدن شمس علمدار منزلنه دوشدی اول محلده
دار الخلافه بغداد محافظی اولان تکلی محمد خان طرفندن نامه رسان کلوب کنف
مظلهٔ امن وامانده هم خوابهٔ اطمینان اولمق رجاسنه خلقه جنبان باب استیمان اولدیغنی

عرض واعلام ایلدی مسؤلی قرین قبول اولوب خلع فاخره وامان نامه ایله اول پیام
آور بر سبیل تعجیل ینه کندویه کوندرلدی سادس ماه مزبورده شاهین قلعه سنه وصول
میسر اولوب طقوزنجی کونی قصر شیرین آرامکاه بارکاه خسرو خورشید تمکین اولدی
شمران نام نهر عظیم که بین العوام طقوز اولم دیمکله شهرت یافته درونارین وخالص ارغی
نام صو ل مساعدهٔ باران بر له طغیان ایدوب دزدان راهزن کبی قطع طریق ایتمکین حین
عبورده بی حدا جمال وجمال سیلی خور تعاقب امواج اولوب دفع چشم بدا یچون
بعض شناوران لجهٔ مردانکی وشجاعت دخی غوطه خورد ریای مغفرت اولدی ☼ نظم ☼
سپند اکرچه درآتش نهند رسم اینست ☼ سپند لشکر صاحب قران درآب بسوخت ☼
اول کون بغداد حاکمی محمد خان که مقدما قرع باب استیمان ایدوب در امیدی کشاد
بولمش ایدی کلاهٔ دولتی خرسنك بیابان فنا اولور اعتقادیله سر رشتهٔ اختیار دست
اقتدارندن ساقط اولوب راه کریزه عنان انکیز اولدیغی معروض رکاب مستطاب
سلطانی اولمغین بر موجب حکم همایون سلیمانی وزیر ستوده تدبیر بال ستعجالی باز ایدوب
ماه مزبورك یکرمی ایکنجی کونی بغداد بهشت آباده آشیانساز اولدی ماه مرقومك یکرمی
التنجی کونی شقهٔ علم عالم آرای صاحب قرانی دخی سواد عراق عربه سایه انداز امن
وامانی اولوب اهالی بغداد سم سمند شهنشاه عالی نژاده دامن دامن مروارید کرانمایه
تکریم نثار ایتدیلر ☼ نظم ☼ چو مرغ سحر خیز فریاد کرد ☼ علم بر سر شط بغداد کرد ☼ زماه
علم روی شط بهره یاب ☼ شد از برج آبی عیان آفتاب بنیروی بخت وبازوی کین ☼ عراق
عرب امدش درنکین ☼ او طاق کیوان نطاق مقدم شرف تواملری بر له همسر طاق
نه رواق اولمازدن مقدم امام بزرکوار همام فردوس مدار ینبوع علم وحکم امام اعظم
حضرتلرینك مزار لامع الانوارلرینی زیارت بیوروب روح پرفتوحلرندن استمداد
واستدعای همت بیوردیلر تحمل بار مشاق اسفار بر له قامت اقامتلری خمیده اولان
امرا کاردیده وعساکر محنت چشیده یه مناسب جانبلرمشتا تعیین بیوریلوب ماه جمادی
الآخره نك بشنجی کونی سلطان سلیمان تمکین حضرتلری نمونه نمای نکارستان چین
اولان سرای سرور افزانی تشریف قدوملری بر له غیرت نزهتسرای خلد برین ایتدیلر
مرقد رحمت مرصد حضرت امام فردوس مقام اولان قبه نك مرور اعوام وشهور
وتصادم صبا ودبور ایله صفحات حیطان رفیع البنیانندہ صورت انهدام نمایان اولوب
هر کوشه سنده جغد خرابه نشین آشیانساز وممکن اولمش ایدی فرمان سلطانی اوزره
اول مرقد نورانی تعمیر ☼ واطراف واکنافی تطهیر ☼ اولنوب کل غداة وعشی واردین
وصادرین تغذی وتعشی ایتمك ایچون بر عمارت پر نعمت ترتیب وایجاد ☼ وایادی متغلبه دن
حراست ایچون اطرافنه بر حصار سپهر مدار بنیاد ☼ اولندی کذلك مقبول درکاه
صمدانی ☼ شیخ عبد القادر کیلانی ☼ حضرتلرینك مجمع رحمت رحمانی اولان مضجع

نورانیلری مانند قوای پیر فرتوت بلکه اوهن من بیت العنکبوت اولوب اول کنج شایکان
مقیم کوشهٔ ویران اولمش ایدی حسب الامر العالی امرا ر مغفرت مدارلری اوزره قبهٔ
آسمان وش بر کنبد دلکش بنا اولنوب فرای اهالی شهر وقری واطعام اراذل وفقرا ایچون
بر دار الضیافه تهیهٔ واحضار اولندی سلطان عالی نژاد حضرتلرینك بغداد ده اقامتلری
مدتنده مدد کاری همتلری برله مضافات بغداددن اولان هارونیه وحله وشهربان
نام قلعه لر واورستان وواسط ومشعشع وجزایر وقطیف وبحرین مسخر فرمان سلطان
البرین اولوب اول اماکن وبقاع فر القاب شهنشاه جم جناب برله شرفیاب اولدی ❊ نظم ❊
جهان بکام دل وکام دل بحسب مراد ❊ زمانه تابع فرمان وآسمان منقاد ❊ نشسته فارغ
وفرمانبر آتش عالمکیر ❊ عدو کریخته وباز ماند کانش اسیر ❊ خراسان خانی اولان قاضی
خان آستان دولت آشیان سلیمانی عبودیتی رأس المال سعادت دوجهانی ❊ ووسیلهٔ
حصول امنیه ولمانی ❊ ایدوکن تعلیم عقل سلیم ایله اذعان ایتمکین شهر رجب المرجبك
یدنجی کونی حائز شرف تقبیل کوشهٔ بساط سعادت مناط اولوب خاطر خواهی
اوزره لورستان بکلر بکیکلی احسان بیورلدی کذلك بصره جانبلرینك حاکم مطلق
العنانی اولان راشد دخی ارشات تخت مادرزاد برله شرفیافتهٔ دامن بوس عزت مأنوس
اولوب قرین توقیر واعزاز شهنشاه بنده نواز اولدی دفتردار اسکندر چلبی حقنده
حرفکیران کینکاه نفاق همزبان اتفاق اولوب مقدما خس وخار اسناد مالم یکن ایله
سرچشمهٔ خاطر الهام مظاهر شهریاری متکدر اولمغین خمار عزل ونکبت بئس البدل
نشوهٔ رحیق دولت اولمش ایدی شهر رمضان المبارکك سکزنجی کونی اول صدرنشین
مجلس رفعت واعتبار نشیمن ساز بالای دار اولوب ماه سریع السیر عمری کرفتار عقدهٔ
محاق اولدی ❊ مصرع ❊ بی چاره آنکه از نظرش اوفتاده دور ❊ ماه مزبورك اون سکزنجی
کونی شهریار عالی تبار حضرتلری ارکان دیوان بلند ایوان برله سبك عنان عزیمت
اولوب شرزه شیر محارب ❊ اسد الله الغالب ❊ همسر فاطمهٔ زهرا ❊ داماد جناب حضرت
مصطفی ❊ علی عالی قدر کرم الله وجهه ورضی الله عنه مرقد مغفرت مرصدلری ایله
شهچراغ خانوادهٔ نبوت ❊ میوهٔ نخل برومند باغ رسالت ❊ وارث علوم خیر البشر ❊ ثالث
ائمهٔ اثنی عشر ❊ امام حسین شهید رضی الله عنه مزار رحمت مدارلری زیارتیله استسعاد
بیوردیلر شاه فتنه انکیز کنج کریزده هم آشیانهٔ عنقا ایکن پس پردهٔ اختفادن رونما اولوب
تبریز اوزرینه هجوم متبع الحرمانی محافظه یه مأمور اولان نیك خواهان سلطنت آل عثمانی یه
باعث تفرق وپریشانی اولدیغندن ماعدا اولامه پاشا وانه تحصن ایتمکین انی علف تیغ
تلف ایتمك ایچون قلعهٔ وانی محاصره ایتدوکی مرفوع پایهٔ پسین تخت سلیمانی اولمغین
دیاربکر بکلر بکیسی معجلا اولامه یه امداد ایدوب عموما شهزاده اولان امراو عساکر دخی
التون کوپری مقابله سنده کوك دبه نام مقامده معسکر فیروزی اثره ملتحق اولملری ایچون

اطرافه مؤكد اوامر شريفه ارسال بيوريلوب ماه شوالك سكزنجى كونى سلطان
انا فكير شرف افزاى افسر وسرير حضرتلرى حاضر سپاه ايله متوكلا على الله خطهٔ
دار السلامدن تبريز طرفنه تحريك اعلام بيورديلر شهريار بلند اقتدار حضرتلرينك
اخبار حركت منتج البركتلرى طهماسب بى عارك كوش كذارى اولنجق * نظم * آه
ازين بخت وازكون كه مراست * واى ازين طالع زبون كه مراست * ديرك سر سود از
دمسن پرغبار انكسار * ودست غم برله چاك كريبان اصطبار * ايدوب رهبر يأس وحرمان
برله محاصرهٔ واندن محافظهٔ تبريزه روكردان اولدى اول كرك باران ديده كنار سلامته
وضع قدم ايديجك شيران بيشه زار شجاعته خواب خركوش ويرمك ملاحظه سيله
ظاهرا ارتكاب ايتدوكى كار ناهموار عصيانه توبه وپشيمانى يوزندن * نظم * ازمن كنه
آيد ومن ايم * از تو كرم آيد و توانى * مضمونى اوزره استدعاى عفو جرايمى متضمن
عبوديت نامه ايله ايلچى ارسال ايدوب ماه ذى الحجه نك يكرمى برنجى كونى صارى قاش
محل اسايش داور دريا دهش ودارامنش اولدقده پيام اورشاه بداختر واصل معسكر
فيروزى اثر اولوب وسيلهٔ نواب كامياب ايله خط خوبان كبى اول مزور نامه يى سلطان
انامه ايصال ايلدى طهماسب بركشته اقبالك اقوال وافعالنده عهد ونكث توامان
* ووعد وخلف رضيعى لبان ايدوكى دلايل عقليه وبراهين نقليه ايله مثبت اولمغين پيام
دروغ وكلام بى فروغى سمع رضا برله اصغا بيورلمدى ومثل مستحسن * فى الصيف
ضيعت اللبن برله اول فتنه فن جانبنه جواب ياس ابلاغ بيوريلوب * نظم * اكرمرد كارى
بيفشار پاى * من اينك رسيدم نكه دار جاى * تاكه پس پردهٔ تقديرده خفى ومستتر اولان
امور جلوه كر منصهٔ ظهور اوله ديو نامه رسان شاه كمراهه تلخاب تقرر حرب وقتال اشراب
ايتديلر بو خبر وحشت اثر خواجهٔ بازار مكر وآل شاه بدفعاله تبريزده واصل اولنجق
استيلاى سپاه حيرت برله انده اقامته اقتدارى اولميوب اصفهانه قاچدى رونق ده مسند
شهنشاهى حضرتلرى دخى رهبر توفيق آلهى برله منازل نورد اولوب ماه محرم قوملك
يكرمى طقوزنجى كونى سعد آباد تبريز كلالهٔ طوغ مشك بيز برله عنبر آكين اولدقده جام
مراحم سلطان جم آيين فيض شربت شفاساز انعام عام ايدوب يكيچرى وسپاه مظهر
ترقى واحسان شهنشاه مكارم دستكاه اولديلر سنه اثنى واربعين وتسعمائه محرم الحرامنك
يكرمنجى كونى فرمان فرماى كشور عجمى پاسبان شهرستان عدم ايتمك ايچون تكرار
ركاب همته وضع قدم بيوريلوب بعد طى المراحل ماه صفرك اوچنجى كونى دركزين
قربنده ضرب سرادقات شهريار بركزين اولندقده طهماسب بدكردار طرفندن تكرار
ايلچى كلوب مرسلى جانبندن اميد نجات ورستكارى برله سر اغاز نشيدهٔ تضرع وزارى
ايلدى * نظم * بعذر خطاهاى اراسته * كناهان بكذشته درخواسته * كه كردامن
عفو شاه جهان * شود ستر پوش كناه كهان * بخدمتكرى جانسپارى كنم * بران

رای نیك استواری کنم * ازین پس سرما و آن آستان * که هستش لقب قبلهٔ راستان *
نیجه مدت دخی کشور ایران لکد کوب سم ستور لشکر منصور اولسه شاه گمراه خار خمار
ملاحظهٔ عاقبتدن سر گران اولوب پای مقاومتی لرزان اولمغین کنج اختفادن رونما اولوب
سر بازان میدان مغازی براه معرکه افراز عرصهٔ شمشیر بازی اولمق امر محال ایدوکی
واصل سرحد علم الیقین اولمغین العود احمد وفقنجه اسعد ازمانده طرف رومه عطف
عنان بیورلدی رابع شهر ربیع الاولده قصبهٔ خوی مقراردوی کیهان پوی اولوب شمس
تبریزی حضرتلرینی زیارت بیوردیلر بتلیس حاکمی شرف بی تمیرك میدان حرب وستیزده
سر بی سعادتی بستهٔ فتراك هزبران قتال اولوب مجازات اعمال خسران مالنی استیفا
ایدوکی که مقدما رقمزدهٔ کلك گهر ریز اولمشدر پس قلمرو حکومتنده اولان طایفهٔ اکراد
بدنهاد سالك اولدقلری طریق بی توفیق عناددن جادهٔ مستقیم اطاعت وانقیاده عطف
عنان عزیمت ایدوب بتلیس حکومتی شرف ناخلفك اوغلی شمس الدینه ارزانی بیورلمق باینده
عمان بی کران رافت سلطانیدن قطرهٔ عنایت رجا ایتکین تضرع وزاریلری محرك
دریای عاطفت شهریاری اولوب مسئولری قرین قبول اولمش ایدی ماه مرقومك اون
دردنجی کونی قلعهٔ ارجیش قربنده صاحب قران ظفر کیش حضرتلری نصب خیام
عز واحتشام بیوردقلرنده مزبور امیر شمس الدین موکب نصرت قرینی استقبال ایدوب
زیر فرمانده اولان قلاعك مفتاحلرینی برسم پیشکش عتبهٔ جاه وجلال خدامنه تسلیم
ایلدی امیر شمس الدینك دست آویز مستمندانه سی منظور نظر قبول سلطان فرزانه
اولدقدنصکره ینه کندویه عنایت بیورلدیغندن ماعدا مظهر صنوف نوازش ملکانه
اولدی * ماه ربیع الآخرك یکرمی اوچنجی کونی شهر آمد مخیم شهریار کثیر المحامد اولوب
بعض مهام اقتضاسیله یکرمی کوندن متجاوز اول مقامده آرام اولندی ماه جمادی
الاولینك یکرمی سکزنجی کونی حلب شهباده ضرب خیمه وخرگاه اولنوب اول خطهٔ
دلکشاده سکز کون ازالهٔ کوفت راه بیورلدقدنصکره جانب تختگاهه سوق مطیهٔ عزیمت
بیورلدی شهر رجب الحرامك اون دردنجی کونی ذات ستوده صفات سلیمانی استانبول
سکاننه مایهٔ بهجت وشادمانی اولوب مشاهدهٔ دیدار فرخنده آثار سلطان ارجمند شکرانه سی
ایچون نفس قسطنطنیه ومضافاتنده بش کون بش کیجه آذین بند اولدیلر اگرچه
دستیاریٔ عنایت باری وهمت شهریاری برله دار السلام بغداد مضافات ممالك محروسه دن
اولوب کشور عجم پایمال مطایای سپاه ظفر دستگاه اولدی لکن غایة الغایات امنیه
وآمال * ونتیجهٔ مقدمات خطوتر حال * اولان اعدام وتدمیر شاه گمراه صورت پذیر
اولمدیغی اهمال وتقصیر وسوء تدبیر وزیردن ناشی ایدوکی بعض دلایل وشواهد ایله ثابت
الصحة اولدیغندن ماعدا سودای وسوسه فرسای باطل اقتضاسیله اول نادان مراسم
ومناشیده سر عسکر سلطان عنوانی اختیار ایدوب بلکه گرفتار دام خیال محال شرکت

سلطنت اولدیغی مرأت بال صفامآل سلطان مخلد الاقبال اوزره منعکس اولمغین ابراهیم پاشانك آفتاب دولت واقبالی کرفتار عقدهٔ زوال اولوب ماه صیامك یکرمی ایکنجی کیجه‌سی صبح حیاتی شام مماته مبدل اولدی ٭ نظم ٭ چنین است رسم قدیم سپهر ٭ که که برتوکینش بود کاه مهر ٭ چنین است آیین این بی وفا ٭ چو نوشت دهد نیشش اندر قفا ٭ زمانه بیك رنك نبود مدام ٭ کهی صبح پیش آورد کاه شام ٭ فلك چشم ازان صبح روشن نکرد ٭ که شام ازشفق خون بدامن نکرد ٭ نشد سرخوش ازجام عشرت کسی ٭ که ناخوش نه کشت ازخمارش بسی ٭ سلیماننامه ٭ قره‌چلبی زاده ٭

٭ بیان کیفیت طلوع کوکبهٔ اقبال سعادت مآل خاندان عثمانی و بنیان اصول و فروع ٭
٭ این شجرهٔ طیبهٔ سلطنت وجهانبانی وذکر مآثر ومفاخر آن صدرنشینان تخت سلطانی ٭
٭ ابدالله تعالی هذه الدولة الحافظة لمراسم العدل والامن والامانی ٭

چون مضمون شرف مقرون (وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون) بو معنایه رهنموندر که رضای حکمت اقتضای الهی مقرون اشاعت طاعت ورفع مناهی اولوب مطالع وآفاقدن صبح صادق اسلام اشراق ایدوب مراسم شرك وطغیان وآثار بدع وعصیان یمن استیلای اهل ایمانله ناپیدا واشعهٔ لامعهٔ دین ودولت قرین محمدی که مستتبع سعادت وعز سرمدیدر بلاد کفار تیره روزکار اچره هویدا اولمق مقتضای مشیت مسبب الاسباب ومبتغای ارادت رب الاربابدر ومنتج سعادت نامتناهی او[لا]ن عادت الهی توسیط اسباب اوزره جاری وتعیین سلاطین جهادآیین بو مرادك مداری اولمغین مشارع شرع مبین ورود مبتدعین ایله متغیر وموارد دین متین تطرق اهل کین وتعرض مشرکین ایله متکدر اولسه جهد جمیل وسعی جزیل سلاطین عدل پرور واساطین دین ازهر ایله صفا پذیر وعین شرع مطهر مشاهدهٔ مجاهده لریله قریر اولماسی مقرر وفحوای مسرت احتوای (لایزال طائفة من امتی علی الحق ظاهرین الی یوم القیمة) بو کلامه دلیل اظهردر پس ظلام ظلم وفساد وسواد کفر وعناد برله مرز بوم روم مقر بوم ضلال ومستقر جغد نکال اولنجق برق شمشیر عالمگیر مجاهدین وپرتو جهان نمای دین مبین ایله غیاهب ابتداع وظلمات شرك ونزاع ارتفاع واندفاع بولمق بحسب المقدمات المذکوره متضمن حکم ومصالح موفوره اولمغین بو امر خطیر ومهم عزت مصیرده مظهر اصابت تدبیر اولمغه نامزد دولت سددینی سدورخنهٔ شرع متینی استوار ایمکله قرین عزه بولد واستعلای آثار دین حنیفی واستیلای مذهب حنفی یه سند اولمغه سلاطین آل عثمان توجهم الله بتاج الرضوان ومکن اخلافهم فی سریر السلطنة الی انقراض الزمان هر وجهله صالح وبوسعادتمندلرك ظهور واستیلاسی مدار انتظام مصالح اولدیغی جهتدن حضرت مالك یوم المیعاد فحوای صدق استناد (والله رؤف بالعباد) موجبی اوزره حمایت

بلاددوعايت عبادونشر عدل ودادايچون بوسلاطين نيك نهادوخواقين كثيرالجهادى احضار واعداد و بوفريق توفيق رفيقه طريق انيق اعلاى كلمة الله ده امداد واسعاد ايتدى مضمون بشارت مقرون (فسوف يأتى الله بقوم يحبهم ويحبونه اذلة على المؤمنين اعزة على الكافرين يجاهدون فى سبيل الله ولا يخافون لومة لائم) خزانۀ بيكرانۀ جواد دائمدن مستخرج برجوهراز هردركه اول اجراى لوازم واحياى مراسم دينيه ده قايم اولان اعاظم شانه ملايعدر وكريمۀ توبۀ (الذين ان مكناهم فى الارض اقاموا الصلوة وآتوا الزكوة وامروا بالمعروف ونهوا عن المنكر) فحواسنه اول مدار شرع مطهر اولان سرورلر مظهر اولمشلردر (ع) ان آثارنا تدل علينا ❊ موجنجه بونامدارلرك وبوسعادت مدارلرك محاسن اطوار ومكارم آثارلرينى صحايف ادواردن مطالعه ايدن اصحاب اعتبار ومشاهده ايدن اولوا الابصار بوخاكسار ايراد ايتدوكى اخباردر بار وصمۀ مبالغه واطرادن عارى ومبرا ايدوكين تصديق وحقيقت حالى تحقيق ايدر (بيت)

بين دولت اين حاميان روى زمين ❊ رسيد رايت دين مبين بعليين

فلنشرع فى المقصود حسبما هو الموعود ناقلان اخبار وراويان آثار شويله اشعار ايتمشلردركه آل سلجوق ماوراء النهردن ايران زمينه انتقال ايتدكلرنده بيله رنجه اولان قبايل تركدن سلسلۀ عثمانيه نك جداعلاسى اولان قايى خان قبيله سى كه حدود مرو شاهجاندن ماهان شهرنده متمكن ايديلر جنكيز فتنه انكيز ظهورندن حدود ارمنيه واخلاطه انتقال ايدوب آثار اضرار تاتار بدتباراول دياره دخى وصول بولنجق برمقتضاى فحواى (فضاقت عليهم الارض بما رحبت) اول مقامده اقامت مستتبع نكبت و مستلزم خيبت اولماسى مشهود ديدۀ بصيرت اولنجق اختيار ديار غربت ايدوب اول قبيله نبيله نك سردارى سليمانشاه بن قيا الب طايفه سيله بلاد رومه انتقال ايتديلر اما تاريخ نشرى ده ديمشدر كه قبيلۀ مزبوره نواحئ اخلاطده يوزيتمش يل تمكن ايتدكدنصكره سنه ست عشرو ستمائه ده عسكر جنكيز اول نواحى يه مسلط اولوب سليمان شاه بن قيا الب بلاد رومدن ارزنجانه انتقال ايدوب برقاچ يل آنده يلاق وقشلاق ايدنجك مضايقۀ امكنه دن دواب ومواشى ايله اول اطراف وحواشيده آرام ايده ميوب وطنلرينه مراجعت قصديله حلبه متوجه اولوب جعبر قلعه سنه كلوب فراتدن عبور ايدركن سليمانشاهك آتى مخالف محله دوشمكله غرق اولوب جعبر قلعه سى التنده دفن ايتديلر (بيت) سومزيدى چونم سايلى اول ❊ نهر سايلده بولدى موت آكه يول ❊ حالا اول محله مزار ترك ديرلر وسليمانشاهك درت فرزندارجمندى قالدى سنقور تكين وكون طوغدى وارطغرل غازى ودندار امدى كون طوغدى ايله سنقور تكين وطن اصليلرنده مكين اولوب ارطغرل نامدار ودندار مسلك اتفاق اختيار ايدوب پاسين اواسنده وسرمه لوچقورده قرار ايتديلر برمدت مرورندنصكره ارطغرل غازى غزايه راغب وجهاده طالب اولغين خاقان اشرف

صاروياني يي كه ساوجي بك ديمكله معروفدر سلطان روم علاء الدين كيقباد بن كيخسرو سلجوقي حضورينه تعيين محل نزول طلبي ايچون ابلاغ ايتدكده سلطان دخي قدوم بهجت لزوملريني محض سعادت وهماي دولتنه جناح رأفت بيلوب حدود انكوريه ده قراجه طاغي تعيين ومصيف ومشتالرين تبيين ايديجك ارطغرل غازي دخي نيت غزا ايله اول قضايه بشيوزه قريب دلاوران پرنهيب ايله عزيمت ايتدي اتفاقا سلطان علاء الدين تاتار بدآيين ايله محاربه ايدوب كروه دشمن انبوه اولمغين عسكر روم ظفردن محروم اولديغي معركه يه راست كلديلر بعد المشوره اكثر اصحابي سلامت روالك مسلكنه سلوكي اختيار وطرف غالبه امداد مقتضاي سداد ايدوكين اشعار ايديجك ارطغرل غازي جبلت فرزانكي وحميت مردانكي مقتضاسيله عامل اولوب زبون كشلك زبونلر صنعتي وغالب نوازلق مغلوبلر همتي در اعانت غالب امتناني جالب دكلدر ديو فراست صائبه سنه متابعت ايدوب عنان اعانتي جانب مغلوبه توجيه ايديجك لشكر تاتار تار ومار اولدي سلطان علاء الدين دخي مقدم ظفر توامانلريني نعمت غير مترقبه بيلوب انواع اعزاز ايله سرافراز وتوطنلري ايچون ممالك محروسه سندن نواحي انكوريه يي افراز ايديجك بقيه عمرلريني غزا ايله واهلاك عبده لات وعزايه صرف ايدوب سنين عمري حد تسعين دن تجاوز ايتدكده (سنه) ثمانين وستمائه ده (اجيبوا داعي الله) نداسنه كمال انتباه برله اجابت ايدوب اولاد امجادينه وصاياي حسنه القا ومسند اقبالي عثمان غازي يه ابقا ايدوب مملكت فنادن كشور بقايه ارتقا ايلدي (بيت) حضرت حق روحني شاد ايلسون * كشور اولادين آباد ايلسون *

مرقد منورلري سكوتجك نام قصبه ده در

مسخر كشتن قسطنطنيه

چو كچندي برد برف وشدتدي * كلوب فصل بهار ايرشدي دربي

شو دم كلدي كه ايام بهاري * مزين ايتمشيدي سبزه زاري

جمالن عرض قلمش شاهد كل * فغانه باشلامش شوريده بلبل

دوشنمش يريوزينه خز اخضر * كه لشكر كاه ايده سلطان داور

قوريلوب سبزه زار ايچره اوتاغي * مشرف ايليه باغ ايله راغي

اوبجمعده ايدوب تدبير معقول * بوله قسطنطنيه فتحنه يول

بنفشه ششپرين آلمش الينه * طاقنمش تيغني سوسن بلينه

ديزوب چكمش چمن ايچره صنوفن * شده دورانه عرض ايتمش صفوفن

عزب وش سرخ بوركين كيدي لاله * شقايق كوزيني ايتدي حواله

كل احمر سپر چكمش يوزينه * كوز كمز غنچه پيكاني كوزينه

قرنفل رمح سبزه ديكدي برباش * كورنلر ديديلر تحسين وسابا ش

صبا اولمش طليعه كوزجي نركس * كه يولي بولا يه اول اردويه هر خس

☼ کوتوزدی اوکجاق سنجاغی زنبق ☼ مکمل اولدی اول سنجقله رونق ☼
☼ چنـاراچش الـن ایـلردعایی ☼ بونی درکیم الهـی صـاوبلایی ☼
☼ شـه آفاقـه ویره اَمـول فتحن ☼ میسـرایله استـانبول فتحـن ☼

شاه کامکار فتح قسطنطنیه اسبابنی احضار ایدوب سپاه نصرت پناهی مجموع وفرمان قبول اقترانی سمع رضا ایله مسموع ایدوکین کوروب رجای مساعدهٔ ساعد توفیق ایله عزم طریق ایدوب فتحی حسرة الملوک ومنهج تسخیری عسیر السلوک اولان قسطنطنیه شهرینه توجه زمام توجه بیوردیلر واول مادتن واژدردهن طوپلر وضربزنلرکه هر بری قلعه کن و برج افکن ایدی کردونلر ایله چکلوب کافر مردود درونی پردودا تمک ایچون همراه سپاه ظفر پناه قلندی

☼ عسکره ویردی غزا آلتنی شاه جهان ☼
☼ جبه وجوشن وتیغ وتبر وتیر وسنان ☼

امرای صف آرا الایلرین ووزرای آصف راسر وبالازین وپیاده وسوار اجتماعن واعلام والویه ماهچه زرینك التماعن تماشا بیوروب شکرباری طریقنه جاری اولوب عسکر ظفر رهبره استمالتلر ایتدیلر واول بیشهٔ شجاعتك شیرژیان خون آشاملرینه واجام بسالتك ببربیان برانتقاملرینه که دین متین قصرینك درکاری وشرع مبین قوللری ودرسکاری ایدیلر نصیحتلر ایدوب (جاهدوا) امرینك عمومن وآیات جهادده اولان مواعید الهیه مفهومن اعلام ونصب اعلام اسلام قواعدینك اتمامی استانبول شهرینك دار الموحدینه انضمامی ایله اولدوغین افهام بیوردیلر وفتح قسطنطنیه امارت ازدیاد شوکت دین ایدوکی منطوق احادیث صحیحه ومفهوم آثار صریحه اولوب اول حصار وسیع وحصن رفیع همت امتلری ایله تسخیر اولنوب دار اهل دین ومدار موحدین اولماسنه وعد نبوی سبقت ایتدوکین رشتهٔ تقریره دیزوب شایستهٔ خطاب اولان سرخیللرك کردن جاننه حمایل ومجاهدز قاونی شهد شهادت تجرعنه مایل ایدوب عنان سمند اقبالرینی خطهٔ استانبول صوبنه توجیه ایتدیلر

☼ روان شد سوی دشمنان کینه خواه ☼ به نیروی اقبال وعون اله ☼

وعلما ومشایخ وسادات مقتضای سوابق عادات اوزه اول خسرو غازی مشایعتی توابنك احرازی ایله سرفرازی بولوب دعا کنان موکب اقباللری یانجه روان واول سلطان عالیشان ایله همعنان اولوب (شاکرین لانعمه) منزللرینه متوجه اولوب فتح وفیروزی روزی اولمق دعاسنه ومقاصد وآماللری حصول بولمق استدعاسنه اشتغال کوستردیلر اگرچه اول سفر ظفر رهبرده ارواح مطهره همراه وجنود غیبی طلیعهٔ سپاه ایدی لکن مواطن شهودده نمایان اولان اصحاب بواطن طاهره وارباب کرامات ظاهره دن شیخ حق بین اق شمس الدین حضرتلری وقتی بیقدده سپاه اسلامه بوز آقلغی میسر

اولماغیچون دعا خدمتنه قیام وفرمان ذی الامر ایله مواکب ظفر مراکب یانجه خرام
ایدوب واهب المواهب امدادینی رجا ایچون جانب معهوده ذاهب اولدیلر بر سحر خجسته
اثر که طلیعهٔ خسرو خاور عسکر ضیا کستر ایله فتح حصار دیجور ایچون قلهٔ افق شرقی
تتقدن ظهور ایلدی طلا یهٔ ظفر سایهٔ شاه بلند پایه دخی پایکاه حصاره ایرشوب اردنجه
عسکر همایون وسپاه ظفر مقرون بحر بی پایان وسیل شتابان کبی روان اولوب حصارك
جانب اربعه سنی احاطه ایتدیلر وبرهیبت وصلابت ایله اول اعظم حصون اولان حصن
مصون اوستنه هجوم ایتدیلر که حصاریلرك اقدام اقداملری دولاشدی ودزدارلرك
عقول وافهاملری شاشدی تکور مقهور شاه انجم سپاهك تقرر عزم همایوننددن آکاه
اولمغین محافظهٔ حصار اسبابنی احضار ایدوب برج وبارولرینی تعمیر واحکام ودخوله قابل
اولان مواضعی سدنده اهتمام تمام ایتمشیدی لکن اول داور فریدون فر ایله که باز بلند
پرواز دولت دست آموزی وابلق ایام رام فرمان جهان افروزی ایدی سرپنجه اورماغك
پنجه سین رنجه وجسم ناتوانن اسیر شکنجه ایتمکدن غیری نتیجه سی اولمدوغین فهم ایدوب
بخت مادرزادی ایله مقابله وسپاه نجم اعدادی ایله مجادله کوهله کاهك مصادمه سی
کبی محال وشاهین ایله کنجشك معارضه سی کبی محض خیال ایدوکین ودعوای استقلال
موجب اختلال اولدوغین بیلوب بارکاه جاه وجلال صوبنه پیغام ضراعت کوندروب
رجا ایتدی که استانبول نواحیسنده اولان قلاع وتوابعنی قبول ایدوب تنها استانبول
حصارینی کندویه عنایت بیوروب سائر خراج کذار کافر امراسی سلکنده مندرج
ایدەلر وهر سال خراج موظف ارسالنده استعجال ایتمکی التزام ایلدی داور کرم کستر پیام
آور کلامنه نظر ایتمیوب (اما السیف واما الاسلام) مضموننی اعلام ایدوب تکلیف تسلیم
حصار بیوردیلر تکور منحوس ملحوظندن مأیوس اولیجق وارقوتن بازویه وکوه کوب
طوبلرین بالای برج وبارویه کتوروب صغوف مجاهدینی ضربات طوب وتفنك ایله خرق
ونفط ایله مشحون خمپره لر ایله حرق تدارکنده اولدی

❊ دردز ببستند بر روی شاه ❊ نکردند بر تیغ ولشکر نکاه ❊

بامدن شام هنکامنه دك هنکامهٔ دار و کیر مستمر اولوب مرغ زرین بال خورشید بام افقدن
ناپدید اولوب دل تاریك دشمن کمراه کبی چهرهٔ عالم سیاه اولیجق مار الذکر ماربیکر
واژدر سر طوبلرین مواضع لازمه ده قوروب متریسلر تعبیه ایتدیلر ویکیچری وعزب لشکرینی
اول خدمته موکل ایدوب درودیوار حصاری درون عشاق پر زاری کبی رخنه وسوراخ
وتتابع ضروب طوب قلعه کوب ایله پیدا اولان شکافی فراخ ایلدیلر اول آهنین تن وآتشین
دهن قزغانلر دهاننددن نمایان اولان آتش چشم تیرهٔ کفاری خیره ومشوش ایدوب عیوقه
صعود ایدن دود ممدود راه نفوذ قوت باصرەیی مسدود ایتمکله روز روشن نمودار شب
تار وروی جهان مانند بخت تیرهٔ کفار سیاه روز کار اولور ایدی سفیر تیر دهان کماندن

بیرون اولنجق (ایمانتکونوا یدرککم الموت) پیامنی ارفع صوت ایله کوش بی سروش
دشمن مدهوشه ابلاغ ایلرایدی و منجنیق وعراده رمی احجاری اعاده ایتمکله پاسبان برج
وباروا اولان بی روزلری علی التعجیل مصدوقهٔ (ترمیهم بحجارة من سجیل) ایدوب قاضی محکمهٔ
قضا وقدر مقرلری قعر سقره اولدوغین تسجیل ایلرایدی هر صیحه وصداکه طوب آتش
عدادن پیدا اولور ایدی نهیب هول مهیب فردایی اصمخهٔ اعدایه ادا ایدوب حصاره
زلزله وحصاریلره ولوله براغوب سبب تساقط بروج وموجب انفراج فروج اولورایدی

(لمؤلفه)

❊ شودکاه اوردیلر طوبی حصاره ❊ که دوشدی برج و بار و پاره پاره ❊

❊ مساعد اولدی بختی شهریارك ❊ مشبك اولدی دیواری حصارك ❊

❊ کوروندی رخنه‌لردن صورت فتح ❊ اوقندی هر طرفدن آیت فتح ❊

کفار ستمکار جانبندن نزول ایدن سنك طوب وتفنك نیچه مجاهدینك قلعهٔ وجودین بیخ
وبنیادندن قلع ایدوب شهدای خونین پیراهن نمایشی ایله عرصهٔ پیکار نمودار لاله زار
اولوب خون غزات ایله روی زمین آل وخود ومغفر ایله معرکهٔ قتال مالامال اولمشیدی
اول اثناده فرنك پرنیرنك جانبندن امداد ایچون ایکی عظیم کوکه که سرنلرینك اوجی
کوکه عروج ایتمشیدی دامن حصاره کلوب ایچنده اولان جهنمیلر درون حصه‌ده کلدیلر
ونمایان اولان رخنه‌لر وسور اخلری سده وعسکر اسلامی پیرامن حصاردن دفع ورده
شروع ادیجك بارونشین اولان دوزخیان بی دین کشف وار درون حصاردن باش
چیقاروب اطالهٔ لسانه آغاز ایتدیلر وهوای غروره غراب وش پرواز ایدوب زبان پر
هزیانلرین درازایتدیلر ارکان سلطنتدن خلیل پاشایه موافقت ایدوب صوب قتال ومکاوحه‌دن
سمت مصالحه‌یه عطف عنان تصوبینه ذاهب اولنلره شاه کشورکیر ضمیرینه امتناع
تسخیر دلائلنی تصور ایدوب صلحه ترغیب ولزوم مراجعت مقدماتنی ترتیب ایتدیلر کوش
هوشلری استماع پیام خام واصغای کلام ملام انجامدن اعراض واجتناب اوزره
مفطور اولمغین اول بد آموزلرك مقال مردود غرض اندودینه التفات ایتمیوب صوابدید
علما ومشایخ ایله عرصهٔ دار وکیرده ثابت قدم وصدمهٔ مهره وپیکان ایله پاس برج ایدن
نیچه ناسپاسی افکندهٔ خندق عدم ایلدیلر علمای عظامدن شیخ احمد کورانی ومشایخ
کرامدن شیخ آق شمس الدین ووزرای عالیمقامدن زغنوس پاشا سلطان کشورستان
ایله یکدل ویکزبان اولوب تجویز مصالحه ومساهله‌دن امتناع ایدوب شاهد فتح دامندن
ال چکمك صدق عزیمت نشانه‌سی دکلدر دیو سپاه ظفر پناهه نصیحتلر ایتدیلر ولطف
ادا ایله (ثم یفتح الکم الروم) مضمونندن مفهوم اولان وعد صداقت مقرونی اعلام ایدوب
(الملحمة العظمی فتح قسطنطینیه) فحواسندن مستفاد اولان لزوم سعی واهتمامی مجاهدینه
افهام ایتدیلر دلاوران عرصهٔ جهاد دخی تن وجانلرین دین یولنده بذل واعطا ایدوب

شب وروز مشاعل سیوف ایله معرکه افزون اولدیلر جمال دلارای ظفر مجلای ظهورده
جلوه کر اوله‌جق شهریار خجسته تدبیر جمع امرای روشن ضمیر ایدوب بیوردیلر که بو جانبك
مداخلی خندق عمیق ایله مسدود واسباب حفظ وحراستی نامعدود درنه بی تکلف
خندقدن مرور ایتمك اولورونه بریدافکار سور استوارندن جای کذار بولور دیوارلری
اوچ قاتدر تنها بو طرفدن چالشمق تضییع اوقاتدر محل واحددن محاربه ایله دشمنه ظفر
عسیر ومستتبع اهلاك جمع کثیردر جانب بحردن دخی حصاری دوکمکه چاره بولمق کرکدر
استانبول ایله غلطه میاننی قطع ایدن خلیج اوزره زنجیر چکلوب سفن مسدود اولمغین
اول جانبه کمی یکرمك غیر مقدور وامکان عادی حیزندن دور اولدوغی جهتدن ارکان
دولت بو ملاحظه صحراسنده هرچند که بادپای افکارلرین تکاپوی ایتدردیلر نهایتنه
ایرمدیلر عاقبت ضمیر الهام پذیر شاه کشور کیره بو لایح اولدی که یکی حصار جانبندن
کمیلر سوروب غلطه اردندن دریایه اشوره‌لر واشوب طوب ایله حصاریلری جانب بحردن
دخی شاشوره‌لر اکرچه بو ملحوظك قوتدن فعله خروجی ممتنعات عادیه‌دن ایدی لکن
دستیاری امداد بخت خداداد سلطان عدل استناد ایله اهون طریق اوزره میسر اولوب
علم جر الاثقال ماهرلرینك حیرت افزا تدبیرلری ایله بحردن بره کشتیلر چکوب ادهان ایله
تربیه اولنمش اشجار تعبیه ایدوب زمین خشك اوزره نشیب وفرازده نیچه کوه شکن
کشتیلر چکوب دریایه صالدیلر واول کمیلر اوزره کوپری بغلیوب مترسلر وضع ایدوب دلیرانه
جنك واستانبول کبی حصار وسیعی چشم کفاره تنك ایتدیلر تکور مردار دریایه جانبنك
دخی رخنه دار اولدوغندن خبردار اوله‌جق اولانجه عقلی متلاشی اولوب کفار نابکارك
بر بلوکنی دخی بو جانب محافظلرینه ضم ایلدی مواضع عدیده‌ده آشکار اولان رخنه‌لر
اوجندن متوزع الخاطر اولمغین کاه اول جانبه وکاه بو جانبه مقید اولمغله تدارکدن قالوب
ادرنه قپوسنك جانب جنوبیسنده پیدا اولان رخنه‌لر سدینی فرنك لشکرینه تفویض
ایلدی خواص عسکری بو معنادن رنجیده اولوب حفظنده جمله‌دن زیاده اهتمام ایده‌جك
محلك حفظنی انلره بیورمیوب اجانب عهده سنه تحویل وبیکانه‌لره اعتماد وتعویل
ایتدوکندن بیحضور اولمغله میانلرنده انقلاب صورتی نمایان اولدی بو حال کروه ضلال
امرینك انتظامنه باعث اختلال وسلطان اقالیم کشانك مزید اقبالنه وطلوع کوکب
آمالنه دال بر دلیل رافع الملال اولدی اول مخاذیلك کاروبارلرینه پریشانی وتفرق تطرق
ایتدوکی اوضاعلرندن ناشی اولان تلاشیلرندن تحقق بولیجق جان متاعنی ارزان کورن
دلاوران باروافکن ادرنه دروازه سنك جانب جنوبیسنده اولان رخنه‌لر اوزره یوریوش
ایدوب تار اقدام واوتار اهتمام ایله بالای بروجه عروج ساندنده ایکن طلایع دیجور افق
غربی قله سندن ظهور ایدوب روشنان سپهر کردون دستبرد مردان تماشاسنه چشم
کشا اولدقده داور دلاور عسکر ظفر رهبرینه بویله امر ایتدی که نیزه ورماح اوزره مشاعل

واشماغ مهر التماع دیکوب اول قوم مذموم قارشوسنده مومل‌ریاقه‌لروشعل طارم چارم
عالمه پرتو صالنجه تیغ بی دریغ مشاعلنه فروغ ایدوب کافر امان ورخنه‌لرسدینه زمان
ویرمیدلر برحسب فرمودهٔ شهریاری پیشگاه حصاری شعلهٔ مصابیح ایله روشن و پیرامن
حصاری افروخته چراغلردن کویا که سرخ وزرد وکل ولاله ایله مزین برگلشن ایتدیلر
و بامدن شامه ورواحدن صباحه دك قتاله میل وجمع مثوبات غزا واحیای لیل ایتدیلر
ماه شهادتله آلایش اثامدن تطهیر ذیل ایتدیلر واول شب فیروزاشعهٔ مصابیح عالم افروز
ایله رشك روز اولوب انضمام اضواء کواکب ایله غلبهٔ ضیا برطبقه‌یه ایرشدی که دیدهٔ
عمدیدهٔ دشمن خیره وروی جهان جشمنه بخت سیاهی کبی تیره اولدی مسند رابع
ذوالقرنینی ظلمات مغربدن چیقوب حصار کردون تسخیرینه تصمیم عزم ومواکب کواکبی
تیغ ونیزه سی ایله هزم ایتدکده اول جدار رخنه دار حفظنه نامزد اولوب مجاهدین
ایله آهنك جنك وجدال ایدن فرنك مخاذیلنك سرداری حصار دیواری اوزره چیقوب
قصد مدافعهٔ فریق جهاد ایتدکده برجوان دلاور چالاك سیف بی حیفنی هلال آسا
آویزهٔ افلاك ایدوب عنکبوت وار حصار دیوارینه کمند همت ایله چیقوب نشیبدن فرازه
تیغ بی دریغنی درازواول لهیب مهیب دوزخیٔ مزبورك جوف پرخوفنك نصیبی ایتکله
روی ادبارینه عدم دریچه سین رخنهٔ حصلار کبی باز ایدوب طعنهٔ واحده ایله بوم جاننی
آشیان شومندن پران ایتدی ورشتهٔ اندیشه سنی عمری کبی کوتاه وروی ناموجهنی بخت
برکشته سی کبی سیاه ایلدی خیل فرنك سردار زینه بویله رنك اولدوغین کوربجك
چنکلرندن جنك دامنن رها ایدوب هر بری سارع سلوك شارع فرار ومتوجه وجههٔ
ادبار اولوب کستیلرین جویان وجودیٔ سریع الجریان کبی دریا جانبنه روان اولدیلر
هماندم غازیان جسته مقدم غیرت کمربنی تیغ بیدریغ کبی ایکی یردن قوشانوب شیر نخجیر
کیرکبی زنجیر تأخیردن بوشانوب باران تیروسنکه وهمواره ایتیلان طوپ وتفنکه باقیوب
مردانه میدانه کیردیلر واول رخنه‌لری دریچهٔ فتح ییلوب خراب ایتدکلری مواضعه
شتاب ایتدیلر

☼ نبردك كوك يوزينه اغدی كردی ☼ بوطاق لاجوردی پرده كردی ☼
شمشیرلر برهنه اولوب چالشدی ونیزه وپیکان اکباد کروه عنادا یله‌قان یلاشوب الشدی
☼ موج اوربب صحرا يوزی دریا كبی ☼ تیغلر اودسا چدی اژدرها كبی ☼
تیغ زنان ناوك افكن وتفنك اندازان باروشکن ستارهٔ سیاره قلعهٔ کنبددواره اوشرکبی
جملهٔ اول حصن بلند بدن اوزره اوشوب دشمنه کوزاچدرمیوب آن واحدده بروجه عروج
ایدوب لوای فتحی بالای سوره قودیلر وزبان شمشیر طلیق اللسان ایله سورهٔ فتح وبروج
اوقودیلر

* قلعه سینه چون دیکلدی رایت نصرت نما *

* قلعه پرمق قالدیروب اسلامه کلدی کویا *

حصار بدنلری اوزره نیجه بدنلر بی سر و نیجه سینه لر تیر بلایه سپر اولدی

(لمؤلفه)

* نیجه اوروب جنکه شیران وغا * دم اوروب هر بیری اولدی اژدها *

* دشمنك باشینه طاراولدی حصار * کور کافر کبی اولدی تنك وتار *

امداد ایچون ایله حفظه حصن مصون زبون اولوب (وان جند نالهم الغالبون) نویدی سرمایهٔ تأیید عسکر ظفر مقرون اولیجق خطاب مسرت نصاب (اقتلوا خهم واستبقوا شروخهم) امری ایله عامل اولوب اعوام ماضیه و ایام خالیه دن برودست زدهٔ پنجهٔ ضیاع اولمیان ضیاع پرانتفاع نصیب مجاهدین اولدی واول کشور آباد مقدم مسرت توأم داور نیکونهاد ایله مقر التماع جاه دین اولدی تکور کوردل مدافعهٔ محاصران حصاره مشتغل اولوب ادرنه دروازه سنك جانب شمالیسنده اولان سرایندە وارقوتن بازویه کتوروب جوانب واطرافنی محافظه یه صرف مقدور وایقاد نائرهٔ جنك وضرب طوب وتفنك ایله مجاهدینی حصار پیرامنندن دور ایدر ایکن ناکاه رافعان لوای اعلای کلمة الله درون حصاره راه بولدوغندن آکاه اولوب ملحوظی معکوس وعلم دولتی منکوس اولدوغین بیلوب بخت منحوس وقلب مأیوس ایله کمان فکرچکدن اتلمش تیر تدبیر ناصوابی کبی هوای ضلاله پران اولوب برآن توقف ایتمیوب اضطراب درون ایله بیرون سرایه شتاب وبخت برکشته سنه عتاب ایدوب اول سفر مقر (این المفر) کلامنی از برایدوب راه کریزه کذر ایدر ایکن پریشانی وتفرقهٔ کفاری سرمایهٔ جمعیت خاطر بیلن دلاورلردن برجم اندك شماری غنائم جمعنه فراغ بال ایله اشتغالده بولوب نائرهٔ کینهٔ سینهٔ تیره سنه اول خشك سالاری آتشکیره ایدوب داس شمشیر ایله حاصل عمرلرین بیچدی وتیغ خون فشانی اول کروه بی اندوه قاننی ایچدی بو میانده عزب طائفه سندن برمجروح ناتوان جروحندن اقان قان ماننده جوی روان اولوب مرغ نیم بسمل کبی اول چای آشوبده دوشوب قالمش وزخم کاریسندن جاری اولان خون ایچره غرق اولوب محلل روح اولان الم جروح افتن المش اول افتادهٔ رنجور منظور تکور اولیجق تیغنی حواله ایدوب دیلدی که بقیهٔ رمقن ازاله ایده اول ناتوان دخی نیم جان ایله چالشوب امداد واهب المراد ایله اول دشمن دینی زین زرینی اوستندن ایروب خاك سیاهه دوشوردی وشمشیر جهاد مورچه لرین باشینه اوشوردی همان دم باشنی کسمکی زخمینه مرهم وخدم وحشمنی پریشان ودرهم ایلدی لاجرم اول تبه کار پریشان روزکارلر هلاکرینه جازم اولوب مخلص ارایی کتدیلر وپیشکاه انظاردن یتدیلر عرصهٔ جنکده درنك ایدوب دست شکسته سین شمشیره دراز ایتمکه اقدام ایدر براحد قالمایجق دروازه لری بازو خارج حصارده اولان سپاه ظفر پناه شاه سرفرازاو نیجه درون حصنه

کیرمکه آغاز ایتدیلر وتنفیل عام سلطانی ایله اوج شبانه روز عسکر فیروز اغتنام غنائمله دست آرزولرین کردن مقاصدلرینه حائل ایدوب جواری حواری شمائل ذوابینه آویزهٔ دللرین بندوخوبان شکر خند مشاهده سیله دیدهٔ امیدلرین بهره مند ایتدیلر نقره وطلا که خام طمعلره سرمایهٔ ابتلا وزمانه کنامارینه وسیلهٔ ظهور واعتلادر نصیب فروشند کان متاع زندکانی ورأس المال سود اکران بازار حیات جاودانی اولوب اول بیشهٔ شجاعتك اسود جهاد پیشه لرینك معدهٔ حرصلری صید غنم غنیمتلری ایله مملو واول ناصبان الویهٔ جهاد وناهیان اعمار کروه فساد اولان مجاهدلرك کیسهٔ آماللری صنوف مال ایله طوبطلو اولدی یوم ثالثده چاوشان درکاه عالی نهب وغارته مشغول اولان مجاهدلری برموجب فرمان همایون منع وزجر ایدوب دست آرزولرین بسته وچنکال طمعلرین شکسته ایتدیلر وفرمان قضا جریان رسوم امن وامان اقتضا ایتدوکین اعلام ایدوب رضای مسرت افضای سلطانی غازیلر ارامده وتیغلر نیامده اولدوغنه متعلق ایدوکین اخبار ایتدیلر فرمان شهریاری بووجه اوزره جاری اولنجق شمشیرلر کوشه کیر اولوب لحاف غلافه چکلوب منام نیامده صفای قلبله خوابه واروب قطعا حرکت ایتمدی وبار اخبار زاجره ایله قامت کمان دوتا اولوب بلی بوکلدی ونکاه تحسر ایله باقان سپاهلر کبی بوینی بوزولدی وبالجمله زلال نوال شهریار کامکار ایله غبار کیرودار باصلدی وشمشیر جهادی بام عرشده آصلدی واو فلرآتنوب یالر یاصلدی

❊ عدل بذیم جفون الناس خشیته ❊ باس یکحل جفن السیف بالارق ❊

واول کشور وسیع وحصار استوار رفیع دار الحرب ایکن دار الضرب اولدی وآشیان بوم ضلال ایکن آستان مجد واقبال اولدی مساعیٔ جمیلهٔ سلطان محمدی ایله صدای بدادای ناقوس کافران بی ناموس یرینه کلبانك محمدی وزمزمهٔ پنج نوبت دین شرف آیین احمدی بدل قیلنوب نوای اوای اذان ایله آذان اهل جهان پر اولدی ودرون شهرده اولان کنیسلر اصنام خسیسه دن تخلید اولنوب انجاس ارجاس وثنیه دن تطهیر ووضع پیشینلری تغییر قیلنوب وضع محاریب ومنابر اسلامیه ایله نیجه دیر وکنشت رشك فرادیس بهشت اولدی معابد کفره مساجد برره قیلنوب پرتو انوار اسلام اول مقر دیرینهٔ کفارلئامدن رفع افواج ظلام ایدوب تباشیر صبح اسلام وایمان ایله ظلمت ظلم لئیمان مضمحل وفرمان قضا جریان سلطان کامران اول ملك جدیده ضبطنده مستقل اولدی واول رشك حصار رمینا فام اولان مقام دلارام نیجه اعوام مجمع عوام ونیجه ایام محشر حشرات وهوام ایکن عون باری یاری قیلوب اسلام اهلنه محل وبوفتح جدید کلیدی ایله نیجه مشکلر حل اولدی وزبان زمان بو کلام بلاغت عنوان ایله ثناخوان اولدی

❊ هنیئا لاهل الثغر رأیك فیهم ❊ واذك حزب الله صرت لهم حزبا ❊

❊ وانك رعت الدهر فیها وریبه ❊ فان شك فلیحدث بساحتها خطبا ❊

* فيوما بخيل تطرد الروم عنهم * ويوما بجود تطرد الفقر والجدبا *

عاشق پاشا روایتی اوزره بو فتح عظیم سه شنبه کوننده ایدی که ابتدای محاربه نك اللی برنجی کونی ایدی لکن جنکه شروع ربیع الاول منتصفنده اولوب فتح وظفر جمادی الآخره نك یکرمنجی کوننده اولمق روایتی دخی مولانا نشری تاریخنده مذکوردر واول بلدهٔ طیبه فتحنك احسن تواریخی (بلدة طیبة) در بو تاریخ دخی السنهٔ ناسده دائردر

* فتح قسطنطنیه فرصت بولمدیلر اولون *

* فتح ایدوب سلطان محمد یازدی تاریخ آخرون *

تكورك وزیری کرلفا اسیر اولوب توابعیله حبس بیورلدی ونسل عثمانه انتما ادعاسین ایدر بر دوزمه بولنوب طعمهٔ شیر شمشیر قیلندی وکوکه یه ینوب فرار ایدن خاکسارلر سلوری حصارینه کیردکدن صکره مفتاحنی دردولته کوندروب عرض انقیاد ایتدیلر سلوری ضبطنه واطراف وجوانبی فتحنه قره جه نك مأمور اولمغین واروب قوم پرغوسنی وبوغا طوسی فتح ایتدی وخلیل پاشایی توابعی ایله حبس بیوروب برار بعین چکلدکدن صکره قیدوجوددن اطلاق بیوروب غیظ مضمرلرن اظهار ایتدیلر وتوابعی آزاد اولوب عفو شاهی یه استظهار ایتدیلر وجمعهٔ اولاده ایاصوفیده صلوة جمعه اداقیلنوب نام کرامیلرینه خطبهٔ محمدیه اوقنوب اول دیر دیرسال انوار دین حنیف ایله منور وفوائح روائح آثار شرع شریف ایله معطر اولوب درون موحدین انتصاب اعلام دین سروری ایله مشحون اولدوغی کبی اول کزیدهٔ مجامع اولان جامع بلند ومعبد دلپسند دخی اهل اسلام ایله مملو درون صفاسنی صیقل توحید ایله مرآت مصقوله کبی مجلو اولدی پردهٔ تقدیردن جمال دلپذیر فتح وتسخیر چهره نما اولیجق

* شکر خدا که هرچه طلب کردم از خدا * برمنتهای همت خود کامران شدم *

مضمونی اول قهرمان بر کامکاری لسانه جاری اولوب تقدیم وظائف شکر باری ایلدی واسان پیام رسان روزکار مقام مدحنده بو بیتی تکرار ایتدی

* نهیت من الاعمال مالو حویته * لهنئت الدنیا بانك خالد *

وهنکام تهنیتده بو نظمی کوش کذار ایلدی

بفر دولت سلطان محمد * مسخر کشت این سور سر آمد *

* همیشه آل عثمان اینچنین باد * ظفر در مهر شان نقش نکین باد *

﴿ ذکر اوصاف شهر استانبول ﴾

اکرچه اول شهر مشهور منظور جمهور اولوب تکمیل امال وامانی وتحصیل اسباب معاش وزند کانی ایچون اول خطهٔ فردوس آیین صوبنه مهاجرت ایدن اصحاب مسافرنك پیغاملیه بتفاصیله معلوملری اولمغین وصفدن مستغنیدر لکن علایق بشریه ممانعتی ایله اول کزیدهٔ ممالك روم اولان جای دلکشا تماشا سندن محروم اولان ارباب دانش

(مصراع) والاذن يعشق قبل العين احيانا ٭ فحواسی اوزره قولاقدن عاشق اولوب وصالندن خیالی ایله خرسند واستماع تفاصیل اوصافنه آرزومند اولدقلرینه بناء عنان کمیت کلك صباسرعت اول سمته منصرف قیلندی مسلم ارباب عقولدرکه شهر مقبول استانبول اعظم بلاد ومعمار عدل سلاطین ایله معمور وآباد در بر شهر قدیم وسواد عظیمدرکه ایام پیشیندن بر وتختگاه سلاطین ومقر قیاصرهٔ شوکت آیین اوله کلمشدر برحصن حصین و برحصار رصیندرکه کمال وسعتندن نیجه کوه ودشتی ونیجه مواضع تفرج وجای کشتی مشتمل وآب وهواسی خوشاینده ومعتدلدر بر معمورهٔ کلیه درکه انتاج مطالب الطالبین ایچون کبرای شکل اولدروا کا نسبت مداین وبلاد روی زمینه اطلاق اسم بلدمأولدر وسعت دائرهٔ خطه سی حیطهٔ احاطهٔ خطوط شعاعبه دن افزوندر ومساحت جهاتی وفساحت محلاتی سبارتند افکارك دائرهٔ اقتدارندن بیروندر ماؤها راخ ونسیمها رواح وصباحها الخلق رواح وروا حها السلات صباح وفیها حسان ملاح

٭ هواسی مشك وخاکی پاکی کافور ٭ فضاسی نور وصحنی مجمع حور ٭

سایهٔ سلاطین عثمانیه ده سواد اعظم وابروی عالم اولمشدر

٭ صاحب لطف طبع حسن ادا ٭ ناظم داستان شاه وکدا ٭
٭ کشور شعری ایلین احیا ٭ شعرانك سرآمدی یحیا ٭

اول شهر زیباومدینهٔ دیرینهٔ دلارا وصفنده بو ابیات خوشنما ایله مدح سرا اولمشدر

٭ آدی قسطنطینیه درانك ٭ تختگاهی درآل عثمانك ٭
٭ ایکی بحرایلمش اوشهری پناه ٭ بری بحر سفید وبری سیاه ٭
٭ کیردی بحرایچنه اوشهر اما ٭ دیزینه چیقمدی آنك دریا ٭
٭ یاركبی اوشهر مه پیکر ٭ قوشانور سوردن کشلو کمر ٭
٭ بوعجبدر که آسمان کردار ٭ برکنارندیدی قلعه سی وار ٭
٭ اکا دیز دار ایسه کنش یریدر ٭ انجم اول قلعه ده حصاریدر ٭
٭ چکلوب آسمانه نیتکه مد ٭ یوجلبدربروجی فوق الحد ٭
٭ سقف افلاکی کبی دنیانك ٭ ایچی قات قات بنادررانك ٭
٭ قورشون اورتولو قبه لر یریر ٭ یلکن اچمش کمیلره بکزر ٭
٭ حق بوکیم یوزی صویدر دهرك ٭ یوق نظیری جهانده اول شهرك ٭
٭ همه هرچه باید بدو در فراخ ٭ پر از باغ وایوان ومیدان وکاخ ٭

(لمؤلفه)

٭ عجب پروارمی استانبوله بکزر ٭ که یکسان اوله انده خاك وزر ٭
٭ صفابخش قلوب اوله فضاسی ٭ کوکار اکلیه آب وهواسی ٭
٭ مقر امن اوله هم دار عرفان ٭ اوله آسوده انده اهل عرفان ٭

* بودروارایسه جنت دیر کورنلر * که چقمق استمزاکه کیرنلر *
* بولنمز الحق انك کبی کشور * مقر اولور بوسوزه هر هنرور *
* شه داراخدم سلطان محمد * ویرلدن اول دیاره عز سرمد *
* اولوبدر دارعلم ورافت وجود * نه کیم مقصود ایسه هپ انده موجود *
* علوم اهلیدر انده آدمی هپ * مبارك طلعت و پاکیزه مشرب *
* انك مداحی اطرادن بریدر * نظیری وار دینلر مفتریدر *
* نه وسعتده اکا وارد ر مماثل * نه رفعتده حصارینه معادل *
* سپهره متصل اوج حصاری * فلك بامینه پیوسته کناری *
* جنوب وقبله وشرق وشمالی * ایکی بحر محیطی اولدی مالی *
* حصارین جمله بحر المش ارایه * همان برجانبی قالمش قرایه *
* قرادن یانئك اوج قات حصاری * بری بیرندن ارفع درجداری *
* ینه خندق که ایرمز قدنیزه * کسلمش بردکیزدن بردکیزه *
* حصارك ایچی برشهر دلارا * که رشك ایلر سمرقندو بخارا *
* کورنلر مصرو شام وهندو چینی * کوروب بو شهری اوقور آفرینی *
* بووضع بیمثالك بیکده بیری * یازلمز جمع ایدرسن بیلك دبیری *

اکرچه ذرعان اذعان ایله مساحت بسیط زمین ایدن بعض اصحاب یقین مدینهٔ مزبوره یی اقلیم سادسدن اولمق اوزره تعیین ایتمشلردر لکن تبیین عرض بلدان ایدن نکته دانلر عرضنی قرق برد رجه اولمق اوزره تنصیص ایتمشلردر و کتب هیئاتده عرض مزبوری اقلیم خامسه تنصیص ایتمشلردر و بحرا بیض واسود ملتقاسنده بنااولنمش مثلث طور برحصار وسیع الدوردر که (مرج البحرین یلتقیان) مضمونی آن مشاهده سنده عیان اولور ابنیهٔ غریبه وافنیهٔ عجیبه ایله مشحون والطف اماکن ربع مسکوندر

(لمؤلفه)

* باغ ارمدر اومقر کرم * دیمه ارم بلکه دی بیت الحرم *
* خاکنی حق مشك سرشت ایلمش * هیأتنی رشك بهشت ایلمش *
* زینتی کویاکه بدن ایکری * وسعتی کویا که کوکل کشوری *
* دوره سی اول دکلو که بیك خیال * بوزییل انك دورینی کزمك محال *
* سوری وباروسی وسیع ورفیع * هیأت مجموعه سی غایت بدیع *
* وسعت سمندی ایره مز طوقنه * مصر وسمرقند کیرر جوفنه *
* اسم سوادا که ایاق باغیدر * شهرلك بلکه یوزی اغیدر *
* شهر دیمك ظلمدر اول کشوره * بر نیجه شهرا که کیرور یکسره *
* ییل فلك کیرملودر وازه سی * طاقی سماطاقنك اندازه سی *

* برج شووجهله ایذر بدرعروج * پستدراکه کوره ذات البروج *
* فخر ایدر انواکیله وجه ارض * ایلیه مز عقل مثالینی فرض *
* هرنه که خاطر دیلیه انده وار * هرنه متاع استریسك بیشمار *
* صامت وناطق نه که مقصوددر * بلدهٔ مزبورده موجوددر *
* خانقه ومدرسه سی بیشمار * عالم وصوفی یه نهایتمی وار *
* جامع وحمام وتفرجکهی * عددی ایله اوله عدد منتهی *
* هرنه طریقه کشی ایتسه هوس * تیز بولور مطلبنه دسترس *
* حاصلی اول شهره بو ابدر کمال * جمعدر اول خطه ده مال وجمال *
* خوبلرینك حدی و پایانی یوق * عشوه لرینك توکنوریانی یوق *
* جانه غدا سیروتماشالری * اهل نظر واله وشیدالری *
* هرنه قدر اهل صنایع که وار * زبده سی اول شهرده طوتمش قرار *
* جملهٔ اسباب معاشی تمام * انده مهمات بولور انتظام *
* عرب وعجمدن کلان اهل رجا * ایدر اودارالکرمه التجا *
* مقسم ارزاق خلایقدرر * یوزبوقدر مدحته لایقدرر *
* یدی فلك نقدینه کنجینه اول * یدی اقالیم تن وسینه اول *
* انکیچون اولدی جهان سینه سی * سینه سی جان پیکرین آینه سی *
* صدردر اول صدرده عثمانیان * اولدی اوتقریبله دارالامان *
* خاصه سلطان فریدون حشم * شاه بلنداختر عالی همم *
* خسروجم مرتبه سلطان سلیم * ابن سلیمان شه جنت مقیم *
* بسط ایده لی سایهٔ اقبالنی * نشرایده لی دامن افضالنی *
* خلدبرین اولدی اوشهر گزین * قالمدی برقلبکه اوله حزین *
* عدلی ایله اول شه فرخنده پی * ایتدی سمرده لرین جمله حی *
* دار ایله آباد ایدوب اوکشوری * اولدی سلاطین جهان سروری *
* ملجأ شاهان اوله دائم دری * حاجب درگاهی اوله مشتری *
* صاقلیه حق انی بلیاتدن * ایمن ایده جملهٔ آفاتدن *
* تختکهی اوله مقر امان * دائم اوله مسکن عثمانیان *

اول مدینهٔ دیرینه ده یوزدن زیاده کنیسه ودیرمساعیٔ جمیلهٔ ارباب خیرایله مساجد جدیده ومعابد سدیده اولوب نیجه سی دخی مدرسه وخانقاه واصحاب سلوکه جایکاه اولمشدر اول دار الامانی تختکاه سلاطین عثمانی اولالیدن برو نیروی اقتدارلری ایله ودست باریٔ معمارهمت بلند مقدارلری ایله معموراولوب محکم ورفیع واستوار ووسیع نیجه مصنع وزیبا مساجد وعمارات سلطانیه ایله مزین اولمشدر که هیچ برینك بیشکاه طاق مبانیسنه

دست اقتدار سلاطين آفاق ابرشمش دكادرنته كيم محلى كلدكده ايراد اولنور و بانيلرى
اولان سلاطين جنت معاد قصه لرى خلالنده آثار خيرلرى تعداد اولنور وزرا وامرا
وعلما وسائر اصحاب خيرات اول خطهٔ دلاويزده تأسيس ايتدكلرى نفيس مسجدلرويكيدن
بنياد ايتدكلرى مدارس وعمايرى ارباب بصائر حين مشاهده لرنده حائز اولوب خبطهٔ
بياندن كذراندر اوقات خمسه ده اول صوامع اسلاميه مأذنه لرندن پيدا اولان كلبانك
محمدى بروجهله بلندود لپسند اولوركه طاس سرنكون قبهٔ نيلكون صداى غمزداسى
ايله مملو اولوب شرف بخش كوش سروش اولور وهر منار كو ياكه بر چنار سايه داردر
اوستنده بلبلان كلستان تقديس وتفريد شام وسحر تغريد ايدر ابناى زمان اول مدينهٔ
حصينه حصانتنده حيران اولمغين ام الدنيا ايله تلقيبه سزاواردر وغرايب آثاره اشتمال
ايله اعجوبهٔ ادوار در محير عقول اولان مشمولات مقبوله سنك برى طاق بلند رواقى
احداق حذاقى مشاهدهٔ فتور وفطوردن تعجيز ايدن ايا صوفيه قبه سيدر كه مزيد تناسب
واستحكامى استعلامى ايچون تحديق بصر و تعليق نظر ايدن دقيقه شناسلر كتابه سنده
(فارجع البصر هل ترى من فطور) آيتنى ديدهٔ درايت ايله مشاهده ايدرلر واول عبرت
ديرمينا وغيرت قبهٔ خضرانك كمال اتساع وارتفاعنى كورن صاحب نظران دانا

❊ ان الذين سمك السماء بنى لنا ❊ بيتا دعائمه اعز واطول ❊

مفهومنه ماصدق ايدوكين تصديق ونوع مفرد ايدوكين تحقيق ايدرلر

(لمؤلفه)

❊ بر اولو قبه در مرفوع واعظم ❊ ايچنده محوا اولور اون بش بيك آدم ❊
❊ انك مرمرلرى هيچ وصف اولنمز ❊ مثالى انلرك شمدى بولنمز ❊
❊ منار آسا استونلر سبز وازرق ❊ صماقى وصارى واق وابلق ❊
❊ كيمسين طوپجدن دوكمشدر استاد ❊ عجب طور اوزره اورمش اكا بنياد ❊
❊ دخى مواج زرين مرمرى وار ❊ مزين انلر ايله چار ديوار ❊
❊ ملون مرمر ايله سطحى مفروش ❊ اولور سير ايلين حيران ومدهوش ❊
❊ مطبقدر ايكى يردن يولى وار ❊ سكردوب چيقشه اولور اسب رهوار ❊
❊ عجب پيكردر اول بنيان عالى ❊ بسيط خاكده يوقدر مثالى ❊
❊ مكر شاهان عثمانى بناسى ❊ كه زيبادر بناسى وفناسى ❊
❊ خصوصا جامع سلطان محمد ❊ كه اولمشدر معلى وممهد ❊
❊ سليمان خان غازى جامعنى ❊ كه وصفى عاشق ايلر سامعنى ❊
❊ نه تشبيه ايتمك اولور بر بنايه ❊ نه وصف ايلر صريح ونه كنايه ❊
❊ بلند اولمش فلك كردار اساسى ❊ انى كورن اولور غيرى يى ناسى ❊
❊ جنان باغنده اول سلطان مبرور ❊ اوله اسلافى ايله شاد ومسرور ❊

* جهان دورده قبچه دورسون جانشینی * یدی اقالیم اوله زیر نگینی *
سلطان صادق النیه فاتح قسطنطینیه اول دیر دیرساله دن چرك شركی ازاله ایدوب عبادتگاه اهل انتباه وانجمن ذکر الله ایتدکدنصکره اول حصن مصون درونك اکثر اراضی ومحلاتنی ودکاکین وعقاراتنی که عنوة فتح اولنمشیدی معبدمز بور مصالحنه وقف شرعی ایتدیلر واول عبادتگاهده اعلای کلمة الله مر اسمنی مرعی ایتدیلر
﴿ تاج التواریخ * محمد سعد الدین ﴾

---

* شعرای متقدمین ومتأخریندن بعضیلرینك اشعار برگزیده‌لری مخلصلرینه *
* نظرا حروف هجا اوزره ترتیب اولنه‌رق درج اولنمشدر *

﴿* باقی *﴾

﴿ درستایش مرحوم سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والغفران ﴾

* اتدی شهر شرف مقدم سلطان جهان *
* رشك باغ ارم وغیرت گلزار جنان *
* شادمان اولدی بوکون دورکهن ساله ینه *
* وصلت یوسفله نیته که بئر کنعان *
* روشن اولدی اچلوب دیدۀ یعقوب امل *
* دمیدر منزل عشرت اولا بیت الاحزان *
* اول زمان ایردیکه بیك شوقله طاوس نشاط *
* ایده صحن حرم باغ جهانده جولان *
* مهچۀ رایت منصور جهان افروزی *
* مطلع صبح ظفردن ینه اولدی تابان *
* اوم روزکه بولنه کعبۀ مقصوده وصول *
* یکدی چون دولتله یرلو یرینه ارکان *
* دولت اقبال قیلوب ایلدی طالع یاری *
* حاصلی اوسته دوندی سپهر گردان *
* نیچه دم دردیله دمبسته قالوب غنچه صفت *
* بغریمز دلمش ایدی محنت خار هجران *
* حمد لله که وصال شه فرخنده خصال *
قلبمز آچدی ینه نیته که ورد خندان *
* کهی کان کرم نقد حیات عالم *
* روجدر جسمی جهان ملکتنه حکمی روان *

* حافظ دين قوى حامئ شرع نبوى *

* طالع امر خدا تابع نص قرآن *

* خسرو جم عظمت داور خاقان سطوت *

* بلكه الك قولى جم عبد حقيرى خاقان *

* داور دور زمان شاه سليمان اولكم *

* يوز سورر پاى سمندينه ملوك دوران *

* شاه جمشيد خشم خسرو خورشيد عالم *

* سرور سردار سرافراز سلاطين زمان *

* خاك راهى كهرتاج سلاطين جهان *

* آيغى طپراغى در سرمهٔ عين اعيان *

* تاجداران جهان سايه نشين علمى *

* سرفرازان ممالك يولنه سربازان *

* كهر تاجى ضياسيله ممالك روشن *

* خنجر عدلى جلاسيله جهان پرلمعان *

* حرم قدرينه بركنبد زركار فلك *

* اكا برطاق مرصع كمركاه كشان *

* آتش شعلهٔ شمشير جهان تابندن *

كفروالحاد كتبخانه‌سن ايتدى سوزان *

* تاجدران باشنه تنك اوله تاج دارا *

* خدمت خاك درك بلمز ايسه رفعت شان *

* فلك سلطنتك سبعهٔ سياره شيدر *

* كرمكارا اديدى سرعلم نور افشان *

* ايلدى لشكر منصورك اوبيرقلر ايله *

* وادئ نصرت ودشت ظفر لاله‌ستان *

* غازيلر پاى سمندين يته حنا اديلر *

* خون اعدايى اودم كايلديلر سيل روان *

* طوپ ايدوب كله‌لرين عرصه ده‌تغك دائم *

* دشمنى دينى بواسلوبه قلور سرگردان *

* سراعداكى بويارقانه ومادم قليجك *

* آنلره خلق انكچون ديديلر سرخ سران *

* لطف حقيله بوكون اولدى اياكان كرم *

* برنجه فضل سنك شان شريفكده عيان *
* عدل وداد عمر وصدق وصفای صديق *
* علم عرفان علی حلم وحيای عثمان *
* سنی کسریٔ عدالتده معادل طوتسم *
* فضله درسنده اولان دولت دين ايمان *
* روضهٔ دين وچمنزار شريعت اوللی *
* صرصر قهركله خطهٔ ايران ويران *
* منزل زندقه ومجمع الحاد اوللی *
* مظهر لطفكله مملكت روم آبادان *
* محو اولوبدر سر شمشير جهانگيركله *
* لوح عالمده اولان نقش ضلال وطغيان *
* خلق راحتده سحاب كرمك فيضندن *
* بلی ايخو كتورر طبعنه هوای باران *
* بارك الله زهی پادشه عادلكم *
* شرقدن غربه دكن بولدی جهان امن وامان *
* لوحش الله زهی سلطنت قاهره كم *
* قافدن قافه جهان جمله مطيع فرمان *
* عرصهٔ مدح وثناكك بوله مز پايان *
* پيك انديشه اكر بيك ييل اولورسه پويان *
* اولدی وصف سخن آراكله شعر باقی *
* رفعت پايه ده همسايهٔ نظمی سلمان *
* ايردی سلمانه سوزی شعری كمال بولدی *
* لطفكه قالدی ايا خسرو صاحب ديوان *
* بحر نظم ايچره بوكون دركرانمايه ايكن *
* خاك ذلتده قالوبدر نيجه كم كوهر كان *
* خاكدن قالدر ايا داور دين پروركم *
* نسخه در جمله سراپای حديث وقرآن *
* سرورا دور فلكدن بنده شكوا مز وار *
* طبكه عرض ايده لم رخصت اولورسه آلان *
* مقتدای علما حضرت قاضی زاده *
* معدن فضل وهنر منبع علم وعرفان *

❋ اول زمانکم بریسن مدرسهٔ عالیه کلك ❋
❋ ایلدك اکه کمال کرمکدن احسان ❋
❋ بوطریقك نیجه ییل کنج مدارسده یاتوب ❋
❋ المن چکمش ایکن هر بریمز نیجه زمان ❋
❋ شرف خدمتنه یوزسوره کلدك کویا ❋
❋ جویلرکم اولالر طالب بحر عمان ❋
❋ عرصهٔ بحره کیروب جوهریمز عرض ایتدك ❋
❋ تیغ وش هر بریمز قلدی ولی هب عریان ❋
❋ ذلت ومحنت ایله شمدی تمام اوچ ییلدر ❋
❋ یاتورز زاویهٔ حجره ده بی نام ونشان ❋
❋ ایردیلر پایهٔ اعلایه سراسر امثال ❋
❋ بولدیلر مرتبهٔ اعلا جمله اقران ❋
❋ نه روا در فضلا قاله قباب التنده ❋
❋ کم کوربدرکه اول دریای حباب ایچره نهان ❋
❋ محنت فقروبلا غیرت اقران مشکل ❋
❋ فقرا بندهلرك ارهده لال وحیران ❋
❋ بریل امرکله بنا خدمتنه ناظر اولوب ❋
❋ کوردك اول مصلحت خیری بقدر الامکان ❋
❋ بوفقیرانده طوروب خدمتنه مشغول اولدم ❋
❋ ایچیوب ذره جه سعینده قصور ونقصان ❋
❋ حاصلی جود وکرم وقتی ایرشدی شمدی ❋
❋ لطفکه ناظرز ای پادشه عالیشان ❋
❋ سوزدلدن بوقدر یغزایدم خدمتکه ❋
❋ جانه کارا یلمسه آتش داغ حرمان ❋
❋ مرحمت موسمی احسان دمیدر سلطانم ❋
❋ لطف قیل هرنه ایسه دولتکه لایق اولان ❋
❋ بذلله ازاوله می نعمت جود وکرمك ❋
❋ یمهدن اکسلهمی خوان خلیل الرحمن ❋
❋ سرورا توسن ایام قتی سرکشدر ❋
❋ اکه لطف ایله ایکن ایلمه ارخاء عنان ❋
❋ امر عالی بنده درکاه معلا نکدر ❋

* هله بزایلیه لم واقع احوالی بیان *
* ذره جه چون وچرا کمسه‌ده یوقدر حاشا *
* سده دولتکه دریته باقی فرمان *
* هر سحر تاکه نجوم اوزره نیام شبدن *
* چیقره تیغ جهانکیرنی مهر رخشان *
* قلیجك اوستون اوله نیته که تیغ خرشید *
* سایهٔ سلطنتکده اوله آسوده جهان *

باقی

غزل

* لاله‌لر بزم چمنده جام عشرت کوسترر *
* دولتنده خسرو کل عیشه رخصت کوسترر *
* موسم کل عیدله یار مصاحب دوشدیلر *
* بر برینه ایکی دلبر در محبت کوسترر *
* عید کهده وارهلم دولابه دلبر سیرینه *
* کورلم آیینهٔ دوران نه صورت کوسترر *
* قدکه قول اولمغه کلمش دیزلمش قرشوکه *
* سرولر طورمش چمن صحننده قامت کوسترر *
* عاشقی بی صبرو آرام ایلیوب سیاح ایدر *
* مملکت سیر ایتدیرر عشقك ولایت کوسترر *
* بی ستون غمده باقی سنك محنت کسمده *
* شو یله اوستاد اولدیکم فرهاده صنعت کوسترر *

جودت پاشا

غزل

* صفا ویرد بزه یار ایتسه پرعتاب خطاب *
* که تلخ اولنجه ایدر طبعی نشئه‌یاب شراب *
* هوای نفس ایله مغرور اولان تنك مغزلك *
* یقین وقتده اولور حالی چون حباب خراب *
* صفای بادهٔ کلکونی استمز زهاد *
* اولور می نشئه بر آوزدهٔ کلاب کلاب *

❊ وطن جلاسی صفاسن صور ارایسك ساقی ❊
❊ نوای نالهٔ چینی ویرر جواب چو آب ❊
❊ اب نگارده بك نیجه بیك نشاط ویرر ❊
❊ کە نقطه نقش ایله جودت اولور سراب شراب ❊

﴿ حشمت ﴾

﴿ غزل ﴾

❊ رخصت بولنور دامن جانان اله کیرمز ❊
❊ جانان بولنور گوشهٔ امکان اله کیرمز ❊
❊ رخساریني آزردهٔ دست طلب ایتمه ❊
❊ افسرده اولور اول گل خندان اله کیرمز ❊
❊ هر دانه سن آرایش تار نظر ایلر ❊
❊ اشکم کبی برسبحهٔ مرجان اله کیرمز ❊
❊ عرض ایتمه عبث چاك گریبان نیازی ❊
❊ فریاد ایله سررشتهٔ احسان اله کیرمز ❊
❊ قوینکدن ایرمه بیل انك قدرینی ای شوح ❊
❊ حشمت کبی برنسخهٔ عرفان اله کیرمز ❊

﴿ راغب ﴾

﴿ درستایش احمد پاشا والئ بغداد ﴾

❊ ایدنجه خامهٔ سحر آفرینم خرده جولانی ❊
❊ اولور نقش پرطاوس داغ حسرت مانی ❊
❊ خیال موشکافم جوهر فردی ایدر قسمت ❊
❊ سبك روحئ طبعم کوهه ایتدرمز گران جانی ❊
❊ یامرأت صفا اندر صفادر ذهن دراکم ❊
❊ کاودر آینهٔ گیتی نمایه صورت ثانی ❊
❊ صفای جوهرندن جوهر کل ایلر استمداد ❊
❊ لقای منظرندن روح اعظم مست حیرانی ❊
❊ ایدرسه نخلبند کلك سحر آثار اندیشەم ❊
❊ فضای پهن تحریر اوزره نوطرح خیابانی ❊
❊ اولور هر نکتهٔ رنگینی برکلغنچهٔ رعنا ❊

٭ اولور هر مصرع برجسته برسرو خرامانی ٭
٭ یاخود مشاطهٔ جادوی خامه م ایتسه تردستی ٭
٭ ویرر ابکار افکاره بوکونه زیب روحانی ٭
٭ ایدر فتنه ایله چشم پرفسونه سرمه سالقلر ٭
٭ ایدر رنکك حیادن غازهٔ رخسار جانانی ٭
٭ کلیم خامه مك عجاز یدر احباب واعدا یه ٭
٭ ویرن که چاشنیٔ نیشکر که حکم ثعبانی ٭
٭ مسیحم نطقمك آثاریدر موتای الفاظه ٭
٭ ویرن که فیض نیسانی ویرن که مایهٔ جانی ٭
٭ غزال چینه ایتدرمز خجالت نافه کسترلك ٭
٭ ایدنجه خامهٔ معجز نکارم عنبر افشانی ٭
٭ مزین دَر سراپا حسنله هر بیت معمورم ٭
٭ دینلسه مصر معنی یه سزادر یوسف ثانی ٭
٭ بنم اول خسرو داراشکوه ملك معنا کیم ٭
٭ کوریدی شوکت نظمم اولوردی لال خاقانی ٭
٭ معارف عالمن تسخیر ایدوب شمشیر اندیشه م ٭
٭ ایچندن برقلج یتماریدر ملك سخندانی ٭
٭ اشارت اوشفانك کوشهٔ چشممده قانونی ٭
٭ بکا بازیچهٔ طفلانه کلمز زیج ایلخانی ٭
٭ بن اول کشاف روشن طبعم ایلر حسن تقریرم ٭
٭ مثال آیت نورا نفس وآفاقی نورانی ٭
٭ سرافرازم کمالات ومعارف فهم ودانشله ٭
٭ تکلف برطرف چکدم بو وادیلرله اقرانی ٭
٭ نقیصه وارایسه ذاتمده عنوان کتابتدر ٭
٭ قصورم وارایسه بلمم مکر بر ریش طولانی ٭
٭ بن اول وصل استغنا پسندم کاولدی مداحی ٭
٭ بنم ممدوحمك خانان جنکیزی وایلخانی ٭
٭ سمی احمد مختار پاشای کرم کردار ٭
٭ مشیر وداد کار وحامیٔ دین مسلمانی ٭
٭ نه پاشا آصف مقبول عالم داورا کرم ٭
٭ خدیو جم شیم داراحشم اسکندر ثانی ٭

☼ نه آصف صفدر کسری شکن دستور شیرافکن ☼
☼ هم آورد تهمتن قهرمان جنك ماهانی ☼
☼ نه آصف شهسواریکه تازعرصهٔ مردی ☼
☼ نه آصف رستم شمشیرباز رزم خاقانی ☼
☼ دربحر شجاعت کوهر زرافسر همت ☼
☼ فروغ مهر دولت اوج بختك ماه رخشانی ☼
☼ سنانی فطرتدویر سپهر دولت واجلال ☼
☼ بریق تیغی مهر انور برج جهانبانی ☼
☼ کمانی کوشه‌سنده فتح ونصرت چله کشلودر ☼
☼ حریم دولتنده معتکف توفیق ربانی ☼
☼ ایدرتفریق صورت صدمهٔ کرزی هیولادن ☼
☼ ایدر تقسیم نقطه موشکاف تیر پرانی ☼
☼ وغاده ابرخونریز وسخاده بحر کوهر خیز ☼
☼ کف دریانوالی سایهٔ شمشیر برانی ☼
☼ بنای حادثات آب تیغی سیل کوه انداز ☼
☼ خدنکیدر اشرایه شهاب رجم شیطانی
☼ برزکی خانه زادی مجدو رفعت سایه پروردی ☼
☼ سخا ملك یمینی مرحمت منقاد فرمانی ☼
☼ شفق‌ته جرعهٔ مینای بزم جاه واجلالی ☼
☼ فلك یك کاسهٔ فیروزهٔ کیلار عنوانی ☼
☼ فلکده قطع رتبه خدمت تیغ ایله بهرامه ☼
☼ درنده مشعل افروزایتسه لایق چرخ کیوانی ☼
☼ سبق آمو زتدبیراصابت کستری برجیس ☼
☼ عطارددر بیرمنقبت تحریر دیوانی ☼
☼ اکرتل قیرماسه بزمنده رامشکرایدی ناهید ☼
☼ اولنجه مهر انور نیزه دار رزم میدانی ☼
☼ قر زرمجهٔ اعلام نصرتدر او دستوره ☼
☼ فلك سرتاپا خدمتده بلم بن بونی آنی ☼
☼ خدیوا آسمان قدر امشیر ادا وراصدرا ☼
☼ ایاذات شریفی نسخهٔ اقبالك عنوانی ☼
☼ سن اول صدر مفخم سن کطوتدی صیت اجلالك ☼

* عراق وروم واقصای حجاز ایران وتورانی
* سن اول تنها سوار عرصهٔ پهنای اهیجاسن *
* ایدر سرسام بیم سطوتك سام نریمانی *
* دكلدم سندن اول كسنك مداحی هم اولم *
* چرا كاری كند عاقل كه بازآرد پشیمانی *
* سپهر پیری عاجز ایلمشكن شورش فتنه *
* جهانه كلدی تدبیرك ایله راحت تن آسانی *
* دكلدر زاتكه باللّه لاف اسكندر اطلاقی *
* كه ایتدك سده همت فتنهٔ یاجوج ایرانی *
* سن اول ذات مكرم مظهر تسخیر عالمسن *
* كه مداحك كورن هم كورمين قاصر اكردانی *
* نه سد فتنه توجیه نكاه التفات ایتسك *
* همیشه ساز كاره دوندرردك چرخ كردانی
* عجمی دزد خونخواره كوز آچدرمز ایسه عدلك *
* كه فارغ ایتدی دزدیده نكهدن چشم فتانی *
* پریشانی كورنمز اولدی عهدكده مكر عاشق *
* خیال زلف یار ایله كوره خواب پریشانی *
* سزادر بعد ازین شمشیركی آص طاق عرش اوزره *
* قودك تأثیر دنده غمزهٔ ابروسی خوبانی *
* كوروب اشفاقكی خلقه فلكده ایتدی هر كز *
* مقدم ایتدیكی اطواره اظهار پریشانی *
* صفای باللّه هر كس ترنم ساز آسایش *
* محلده بنده بلبل كبی ایلرسم غزل خوانی *
* تماشابش هلال اوستنده ایتدم ماه تابانی *
* آنجه دستنه اول ماه پیكر جام رخشانی *
* دكل تشبیه تام اول بدر حسنه ماه كنعانی *
* كایدر صد یوسفی چاه زنخدانده زندانی *
* اولور شیرازهٔ جمعیت دللرنه حالتدر *
* پریشان ایلدكجه زلفنی تار پریشانی *

نکه شوریده زلف آشفته سرمست وکریبان چاك
کورن اولمزمی مجنون اول بت آشفته سامانی
سحاب مرحمتده رشحهٔ وصلك ایدر اشراب
اکرچه برق خرمنسوز در ابلرده خند انی
سیه تاب ایتسه تیغ ابروان نازحد تله
اولور برجدول آب بقاهر چین پیشانی
قوتصدیعی یتر راغب غزلده ایردی پایانه
اجابت منتظر هنکام هنکام ثنا خوانی
اوله تا چرخ کردان چشمهٔ خورشید نور افشان
اوله تا معتدل هم کائناتك چارار کانی
ایده پاینده تابنده همیشه اعتدال اوزره
مزاج دولت واقبالنی تأییدربانی

راغب

غزل

پیچ وتاب سینه دن افکار کندین کوسترر
جوهر آیینه دن زنکار کندین کوسترر
اضطراب نابهنکام استمز تحصیل کام
موقعنده بی تکلف کار کندین کوسترر
پردهٔ ناموسه کیرمز برق عالمسوز عشق
بی محابا نشوهٔ سرشار کندین کوسترر
کمسه یی محروم فیض ایتمز تجلی زار حسن
جنبش کهسار دن دیدار کندین کوسترر
امتیاز نیك وبدن مانع اولمز امتزاج
سایهٔ کلده کم اولمز خار کندین کوسترر
خوب وزشت آثار یدر آیینهٔ کردار خلق
هرنه صورت طرح ایدر سحار کندین کوسترر
جلوهٔ حسنه مرایای مظاهردر نفوس
هرکیمه ایتسه اشارت یار کندین کوسترر

بو یله در راغب مجازات عمل کیم فی المثل
صورسه‌ڭز مغدورینی غدارکندین کوسترر

راغب

غزل

خراباتی کورنلر هر بری بر حالتن سویلر
لطافت نقل ایدر رندان وذاهد ثقلتن سویلر
سر آغاز ایلدکچه بحثه بلبل رونق کلدن
بزمده قلقل مینا ملك کیفیتن سویلر
تجلی نشئه سن اهل شکم ادراك قابلمی
بهشت آکدقچه زاهد اکل وشربك لذتن سویلر
نه ضبط حاکم عقلی نه حکم ضابط شرعی
جنون اقلیمنی کشت ایلینلر راحتن سویلر
میان کفتکوده بدمنش ایهام ایدر قبحن
شجاعت عرض ایدرکن مرد قبطی سرقتن سویلر
موافقدر ینه البت مزاجه شیوهٔ حکمت
طبیبك اولسه ده کذبی مریضك صحتن سویلر
پریشانئ خاطر نکتهٔ سربسته‌وش قالدی
نه کسه حکمتن اکارنه راغب علتن سویلر

روحئ بغدادی

درشان شریف سلیمان پاشا که حاکم بغداد بود

مژدهٔ شاه بهارایله ایدوب بلبلی شاد
کلدی بر تازه خبرله سحری کلشنه باد
مسك اولوب لاله ندن کلدی سحردن چمنه
وارایسه ایلدی کل یوسفنی بادمزاد
ینه کل یوسفنه مالك اولوب خواجهٔ باغ
ایلدی سروسر افرازی چمندن ازاد
ژاله‌دن دانه‌دوکوب بلبلی صید ایتمك ایچون
دام قورمش چمنه غنچه مثال صیاد
سبزه‌دن باغه صالوب بادیشیل سجاده

❊ باشلدی ایدکه بلبللری بر ارشاد ❊
❊ غنچه طاس زراکا ژاله کومشدن مهره ❊
❊ نرده در صحن چمن باد صبادر نراد ❊
❊ نوله نراد صبایه یکیلورسه کابن ❊
❊ ویردی کلشنده سحر کلدن اکا نیجه کشاد ❊
❊ کونده بیك صفحه اوقور غنچه کلستاننددن ❊
❊ بلبل زار ایدنوب باد بهاری استاد ❊
❊ ندن اولوردی کلستانه بود کلغوراغب
اولسه لالهٔ نوخیزده فی الجمله سواد ❊
❊ بر ایکی قطره صو طمزردی هوادن شبنم
❊ وار ایسه لاله دواتنده غلیظ اولدی مداد ❊
❊ بونجه کیم مرهم اورز ژاله قراسی قوریمز ❊
❊ اوکلور داغ دکل لاله ده کی داغ فؤاد ❊
خامهٔ سبزهٔ نوخیز ایله لوح چمنده ❊
❊ یازدی درد دلنی بلبل آشفته نهاد ❊
❊ کسدی کلشنده نهار آل ورقدن برکل
❊ کل صانوب بلبل آنی شوقدن ایتدی فریاد ❊
❊ دوشدیلر اطفنه سلطان بهارك مظهر
❊ اولدیلر بوی بکی کلزارده سرو شمشاد ❊
❊ اولدی تشریف بهار ایله مشرف کلشن
❊ نته کیم مقدم پاشا ایله شهر بغداد ❊
❊ اول قضا حکم که امر ایلسه کیوانه اولور ❊
❊ بو قدر رفعتله اکا مطیع ومنقاد ❊
❊ کهکشان صانمه که بهرام فلك اولمشدر ❊
❊ تیغ زرین قوشانوب بار کهنده جلاد ❊
❊ کورنین صانمه شفق کیم دوکوب اعدا قانن ❊
❊ چرخه صالمش قلیجن رزمده اول شیرنهاد ❊
❊ مه نو صانمه که تیغن کوریجك خوفندن ❊
❊ طرنغن صالدی کیجه شیر سپهر بیداد ❊
❊ غصه‌دن قان آقیدر دیدهٔ نمنا کلری ❊
❊ هر قچن ایلسه‌لر تیغنی دشمنلری یاد ❊

❊ وحشله طیری خدا قلمغیچون امرین رام ❊
❊ حاکم عادل ایدوب اکا سلیمان قومش آد ❊
❊ ای سلیمان زمان کورمه روا دورکده ❊
❊ صدر اعلایه چکوب حکم ایده مزدیو شراد ❊
❊ ظلمدن ملکت بغداد خراب اولمشدر ❊
❊ وای اکر ایلمسه بانی عدلك آباد ❊
❊ ایتدیمی حضرت موسی یه اطاعت فرعون ❊
❊ سکا دشمن نه عجب قرشوقو یوب ایتسه عناد ❊
❊ پنجهٔ قهریکك آلتنده اریر موم صفت ❊
❊ ید اعدای جفا پیشه اولورسه فولاد ❊
❊ کاسه حکم ایلدیکك یرده وجوده هر طفل ❊
❊ حکم ایدر رستم اولور بو دیو اهل مرصاد ❊
❊ شیرلرله صالنه کوردی زمانکده غزال ❊
❊ صالدی دریایه کمندینی الندن صیاد ❊
❊ کمسه دورکده فغان ایلمز الا بلبل ❊
❊ اوده کل شوقی ایله باغده ایلر فریاد ❊
❊ روز وشب ایتمده در شمدی دعای خیرك
❊ رندلر میکده ده صومعه لرده ذهاد ❊
❊ رنك رو ینـدن اولور قرشوکه کاسه معلوم
❊ کیمسه غیره ایده مز ایتدیکی جرمن اسناد ❊
❊ سیم وزر دامنـله ویرمکی اهل فقره ❊
❊ بر کرمدر کیم آنی همتك ایتمش ایجاد ❊
❊ بو یله کوهرنه روادرکه قاله یرده دیو ❊
❊ کوتورر باشده همیشه آیغك توزینی باد ❊
❊ خوان لطفك سنك اول مائده در کیم عالم ❊
❊ نقدر ایتسه تناول اولور اول دکلو زیاد ❊
❊ ریزهٔ نان که قالورسفرهٔ احسانکده ❊
❊ کرسلمین خشمی کاسه اولور جملیه زاد ❊
❊ اهل دللر نوله دورکده اولورسه خوشحال ❊
❊ اللرنده می عشرتله طولو جام مراد ❊
❊ نوله کروحی قولك ایرسه مراده کیم اکا ❊

❊ روز وشب ادعیهٔ دولتك اولمش اوراد ❊
تلخ کام ایتمش آنی قهر سپهر غدار ❊
❊ قند لطفکله ییتوب غورینه ایتسك نوله داد ❊
❊ نه روادر آنك ابر کرم سایکده ❊
❊ صرصر محنت ایده خاك وجودین بر باد ❊
❊ سن زمانکده سلیمانسن او بر مور ضعیف ❊
❊ نه عجب مور سلیماندن ایدرسه امداد ❊
❊ آب لطفکله او دلخسته‌یی احیا ایله ❊
❊ ای مسیحا نفس اولسون المندن حساد ❊
❊ نیجه بر چکنوب آیقده قاله اهل هنر ❊
❊ نیجه بر نظم متاعی بوله عالمده کساد ❊
❊ شمدی دورکده هنر عرض ایده‌جك دملردر ❊
❊ ایلسون هر بری بر معنیٔ رنکین ایجاد ❊
❊ شعراقنده سخن سازلق ایتسه بیك یل ❊
❊ وصفنك بیکده برین قیلمیه طبع وقاد ❊
❊ لایق اولدر که دعا ایله سوزی ختم ایدلم ❊
❊ لطف بیغایت مولادن ایدوب استمداد ❊
❊ کاه مفرد اولوبن کاه مرکب نته کیم ❊
❊ دور ایده عالم امکانده بو چار اضداد ❊
❊ باغ خیلن چیقروب نیته که استقباله ❊
❊ مژدهٔ شاه بهار ایله کله کلشنه باد ❊
❊ کشت امیدك ایده‌ابر هدایت سرسبز ❊
❊ آچله غنچهٔ بختك اوله‌سن خرم وشاد ❊
❊ چار یار اوله رفیقك نره‌یه عزم ایتسك ❊
❊ اوله‌سن رنج وغم ودرد و بلادن آزاد ❊
❊ بحساب اوله میسر سکا کلزار ارم ❊
❊ همدمك ساقیٔ کوثر اوله یوم المیعاد

❊ روحیٔ بغدادی ❊

غزل

❊ یار استین اولور نیجه اغیاره آشنا ❊
❊ بیك یاره یرکه تا اوله بر یاره آشنا ❊

* كلر يزلك اميدنى قواول چمنده كيم *
* بلبل فغانه يار اوله كل خاره آشنا *

* فرهاده در زمانه ده رشكم كه يار ايچون *
* جان ويردى آخر اولمدى آغياره آشنا *

* بندن طريق مهر ومحبتده عبرت آل *
* اى اولمق استين اوستمكاره آشنا *

* طاغلرجه صبر بلكه تيموردن يورك كرك *
* آسان دكلدر اولمق اوغداره آشنا *

* يوق آشنالغم ديمه عرض ايله دردكى *
* لازم دكل طبيب اوله بيماره آشنا *

* روحئ بيكسه نوله بار ايتسه التفات *
* اعلا سوز ايلر آدمى خنكاره آشنا *

سامى پاشا

غزل

* حسرتكله جام داغ لاله در چشمانمه *
* قطرهٔ مى لعلسز تبخاله در چشمانمه *

* ايلدكجه عارضك اى ماه روزيب خيال *
* خلقهٔ دود درونم هاله در چشمانمه *

* فكر زلفكله دمادم ايلرم اجراى اشك *
* هرمژه م برسنبل پرژاله در چشمانمه *

* عكس جام ميله رخسارك كورنجه تابدار *
* بزم غمده آتش سياله در چشمانمه *

* تار وپودى رشتهٔ مدح نكاهمدر بنم *
* ساميا بونو غزل بركاله در چشمانمه *

سامى

تموزيه

* تموز ايرشدى جهان غرق تف وتاب اولدى *
* زمينئ حرارتله وقف پيچ وتاب اولدى *

* ایدوب کمال ایله گرمیت هوا تأثیر *
* چکیدهٔ عرق گلرخان گلاب اولدی *
* دوشنجه پرتو خورشید قعر دریایه *
* درون یمده اولان ماهیان کباب اولدی *
* اود گلوشدت تاب تموزکم ذرات *
* جهانده هر بری برقرص آفتاب اولدی *
* بو دمده قطره باران دگل حرارتدن *
* اودگلو پوتهٔ گردون پرالتهاب اولدی *
* سیه غمامی گدازندگی خورشیدی *
* مثال کلچهٔ فولاد ارتدی آب اولدی *
* بو فرط حر هوا اشتدادگرمادن *
* طیوره باعث همرنگیٔ غراب اولدی *
* عرق فشاندر اوده صفحهٔ روی دریاده *
* خروش موجه ایله جابجا حباب اولدی *
* اودمکه زیبش تحریر وصف تموزک *
* مراد ماشطهٔ طبع مستطاب اولدی *
* ایدوب کلالهٔ دوشیزهٔ خیاله اثر *
* چورنك سرخ علو خود بخود خضاب اولدی *
* ایدوب گداخته سیمین قرص ماه تموز *
* دگل هلال فلك حلقه ساز باب اولدی *
* نه باب دائرهٔ حلقهٔ فلك سایی *
* محیط مرکز ملك فراسیاب اولدی *
* نه باب ذرهٔ ناچیز خاك شهراهی *
* یگانه گوهر سرتاج آفتاب اولدی *
* دخی علامت ناشسته رویی باقیدر *
* قمر او بابده رخسودهٔ تراب اولدی *
* نه باب پادشهان جهانگیرانه *
* ملاذ مستند وجای انتساب اولدی *
* ادبار گاهده کیوان هفتمین پایه *
* غلام حلقه بگوش فلك جناب اولدی *
* ملوك عالمك ایلچیلری یوزین سوررك *

٭ کلوب اوباب سعادتده کامیاب اولدی ٭
٭ بو بابده سوزم اثباته قادرم دیرسم ٭
٭ که پادشهلره ده مرجع ومآب اولدی ٭
٭ نه بابدر که آنك سدهٔ معلاسی ٭
٭ مراسب شهنشاهه رکاب اولدی ٭
٭ سپهر کوکبه شاه سکندر استعداد ٭
٭ که رأیی آینهٔ چهرهٔ صواب اولدی ٭
٭ او برکزیدهٔ عثمانیا نکم اقبالی ٭
٭ قدم نهندهٔ اجرام نه قباب اولدی ٭
٭ فضای اوجده خیط الشعاع خورشیدی ٭
٭ خیام دولتنه ذرفشان طناب اولدی ٭
٭ محیط کوزهٔ جودنده قطرهٔ ناچیز ٭
٭ نه آسمان یم لطفنده پرحباب اولدی ٭
٭ ارتدی بیضهٔ ماهی هلال ایدنجه فلك ٭
٭ میان صولتنه تیغ شعله تاب اولدی ٭
٭ اولوب وزنده نسیم بهار انصافی ٭
٭ جنود فتنه بزیر لحاف خواب اولدی ٭
٭ فغان ایدرغم عالمله یوق زماننده ٭
٭ مگر که نالهٔ بیهودهٔ ذباب اولدی ٭
٭ حرمسرای شکوهنده کمترین کنجشك ٭
٭ کمال زورایله ناخنزن عقاب اولدی ٭
٭ اولنجه ساحهٔ کهساره منتشر عدلی ٭
٭ غزاله پنجهٔ شیران سریر خواب اولدی ٭
٭ دم بهارده باران دکل خوی افشاندر ٭
٭ که دست جودی خجالترس سحاب اولدی ٭
٭ اوشهسوار صف ارای کامرانیکم ٭
٭ کمیت حشمتنه ماه نورکاب اولدی ٭
٭ زهی سمند ثریاقطاس چاپکپای ٭
٭ که همچو صاعقه اولدمکه پرشتاب اولدی ٭
٭ کمین شرارهٔ نعلی هلال رسمیدر ٭
٭ صعود ایدوب فلکه شعلهٔ شهاب اولدی ٭

❊ اوخنك باصره جولانكه پيك انديشه ❊
❊ دم مسابقه پسماندهٔ حجاب اولدی ❊
❊ خدا يكانهٔ دهراشه فلك قدرا ❊
❊ معارف اهلنه لطفك كه بحساب اولدی ❊
❊ قصيده مه نظرايت عاطفتلو خنكادم ❊
❊ بوعرضحاله فقط شفقتك جواب اولدی ❊
❊ فلك ديدكاری نابرقراردن فرياد ❊
❊ كه دل النده ستم خوردهٔ عقاب اولدی ❊
❊ بوتنكنای فلاكتده قلب ناشاده ❊
❊ هميشه كاری انك رنجش عذاب اولدی ❊
❊ درونی آتش محنتله ايليوب پرداغ ❊
❊ تنورسينه ده نحت جكر كباب اولدی ❊
❊ فلاخن ستمی سنكسار ضجرت ايدوب ❊
❊ مثال خاطر عاشق كوكل خراب اولدی ❊
❊ سپهر كينه وربد منش خيالنده ❊
❊ اذيت اهل دله موجب ثواب اولدی ❊
❊ كروه نادره سنجان نكته فهمانه ❊
❊ عداوتی هله بی شك وارتياب اولدی ❊
❊ مددرس اول مددای پادشاه ذيشانم ❊
❊ كه لطف ومرحمتك دهره بحساب اولدی ❊
❊ پناهكاه ايده لی دركه معلاكی ❊
❊ سپهره عرض نيازايتمك ارتكاب اولدی ❊
❊ فتادكانه اولن دستكير سنسن سن ❊
❊ كه يوز سورن دروالاكه كامياب اولدی ❊
❊ نكاه مرحمت ايت سامئ غريبكه ده ❊
❊ كه دركهكده اوده بندهٔ تراب اولدی ❊
❊ عنايت وكرمه مظهرايله كيم ديه لر ❊
❊ تلافئ ستم چرخ ناصواب اولدی ❊
❊ اميدی مرتبهٔ خواجكئ ديوانی ❊
❊ درونه مايهٔ تشويش واضطراب اولدی ❊
❊ بحق نوربنی نائل مرام ايله ❊

* درسعادتكه كلدى پرشتاب اولدى *
* بلندى مقصد مافى الضمير خاموش اول *
* سخن رسيدهٔ سرمقطع نصاب اولدى *
* سوز آخر اولدى خلوص ايله بردعا ايتكم *
* سروش غيب ديه مژده مستجاب اولدى *
* هميشه سوزش تاب تموز ايله تاكم *
* زمين پرآتش وعالم پراضطراب اولدى *
* سپهرى ذاتكه حق سايبان راحت ايده *
* كه شكل فلكهٔ زرينى آفتاب اولدى *
* اوله وجودى مربع نشين قصر حيات *
* بناى عمر عدو تاكه پرخراب اولدى *

---

* سامى *

غزل

* بزم پاك حسنه زيوردر اوزلف وخال ورخ *
* دود عنبر مجمرزردر اوزلف وخال ورخ *
* كردن بلورك اوزره كوييا برشيشه ده *
* سنبل وشبو كل‌تردر اوزلف وخال ورخ *
* داغ غم سوداى سرتاب جكر كيتمك محال *
* داده كم دائم مصوردر اوزلف وخال ورخ *
* شمع شب پيرايه وبرسوخته پروانه وش *
* متصل كرم آشنالردر اوزلف وخال ورخ *
* شعلهٔ آه سپند اولمق سويداى درون *
* ياده كلدكجه مقرردر اوزلف وخال ورخ *
* كلشن حسن ايچره دام ودانهٔ آشوبله *
* مرغ جانه قيد ديكردر اوزلف وخال ورخ *
* حلقهٔ جيم جمالى نقطهٔ نور اوزره در *
* صفحه زيب روى دلبردر اوزلف وخال ورخ *
* سوز حسرت مردم چشمى پريشان خواب ايدر *
* تاكه زيب روى دلبردر اوزلف وخال ورخ *
* قيلدى حسن شاهد نظمى دوبالا ساميا *
* چون رديفمده مكرردر اوزلف وخال ورخ *

سروری

مهمل ومعجم تواریخ متفرقه

سلطان عثمان ملك الوب اولدی سرافراز ملوك
اولدی شه عالیهمم عدل ایله سلطان بایزید
رجبده قیلدی سلطان احمدی شاه جهان الله
سلیمان زمان فرمان روای انس وجان اولدی
حمد اوله مهد شوکت اولدی مقام محمود
شهزاده مقدمندن ایردی مراده عالم
شرف کلدی وجود فاطمه سلطانه دهره
بشکطاش ایچره قوندی شاه سلطان مهد اقباله
سال خان عبدالحمیدی حق همایون ایلیه
سالنی مسعود ایده سلطان محمودك خدا
حسن پاشایه مهرین ایلدی سلطان سلیم احسان
جهانه مژده لر صدر کزین اولدی حسن پاشا
اولدی دری زادهٔ والا کهر مفتی الانام
ویردی صالحزاده فتوی عالمك اصلاحنه
رؤس احسان ایدوب احیایی ایتدی پادشاه احیا
رؤس ایله کلاهی زاده طاهر سرفراز اولدی
قیلدی عدنی شریف افندی مقام
قیلدی کامل افندی خلدی مقام
ثوب موتی کیوه لی یه کی ولی دیدی اجل
قیلدی طتلی سوزلی باجی زاده یی عبدی شهید
حق بوانبار جسمی ایده کنز برکات
حق بوانبار بلندی ایده کنز البرکات

شرف خانم

تاریخ قدومیه برای عالی پاشا

برنجه زماندی مکروآلی ✻ ایلردی فلك علی التوالی
اغلردی هجوم جیش غمله ✻ قالمامش ایدی دلك مجالی
اولمش ایدی سنك محنت ایله ✻ مرغ املك شکسته بالی
کاسه بیله یوق ایدی المدن ✻ کوکلمده سروره جای خالی

❊ عندمده براوادی فرق اولنمز ❊ عید ایله محرمك هلالی ❊

❊ کوستردی فلك بر بر رهب ❊ هر محنتی بکا لا ابالی ❊

❊ یوقکن دل خسته حالك اصلا ❊ بر وجهله صحت احتمالی ❊

❊ ناکاه ظهوره کلدی برشب ❊ توفیق جناب ذی الجلالی ❊

❊ ایتدی کوریجك تعجبانه ❊ احوال کسستەدن سؤالی ❊

❊ دیدم کرم ایله صورمه سنده ❊ ویرمه دل زاره اشتغالی ❊

❊ بلمز میسك اهل دلله دائم ❊ اولمز فلك ایتمسه جدالی ❊

❊ باد محن ایله نخل امید ❊ دوشدی یره خار وخس مثالی ❊

❊ نه دلده نه بنده قور لیاقت ❊ اسکی یکی دملرك خیالی ❊

❊ بیکده بری شرح اولنمز ایتمم ❊ بیهوده دراز قیل وقالی ❊

❊ زهر ایلمسونده چرخ بیداد ❊ حقك باکه ویردیکی نوالی ❊

❊ السون کیرو ایلدیسه احسان ❊ نه مالی کرك نه خود منالی ❊

❊ طولمزمی عجب بوجله غیری ❊ کلمزمی بوکونلرك زوالی ❊

❊ دیدی نه طوررسك اشته بولمش ❊ مژده سکا کیم غمك کمالی ❊

❊ آینهٔ قلبی غیری صاف ایت ❊ کیم کوستره مقصدك جمالی ❊

❊ برذات کریم وار جهانده ❊ لطف وهمم عادت وخصالی ❊

❊ اخلاق جمیلنك قیاس ایت ❊ نه کلدی نه خود کلور مثالی ❊

❊ اولوردی اکر کوریدی حاتم ❊ میدان کرمده پایمالی ❊

❊ اولمقده جمیع بندکانه ❊ اسمی کبی همتیده عالی ❊

❊ اولذاته سنکده نسبتك وار ❊ عرض ایله نیك وبد مقالی ❊

❊ اسلامبوله اولدی سایه انداز ❊ اول باغ عنایتك نهالی ❊

❊ تشریف ایدنجه ایلچیلکدن ❊ قارشولدیلر اونك فالی ❊

❊ چون آب حیات بوسویه اقدی ❊ اول چشمهٔ قلزمك زلالی ❊

❊ یمن قدومیله بنده ایتدم ❊ تقدیمه جسارت عرضحالی ❊

❊ چکلتدی کیرنجه کوش جانه ❊ بالله بو مژده نك مآلی ❊

❊ خوش کلدك ایا مسیح دوران ❊ احیایه بو قلب پرملالی ❊

❊ حسرتله جمیع بندکانك ❊ غایتله مکدر ایدی حالی ❊

❊ کورمش دکل ایدی ملك افرنج ❊ ذاتك کبی بر سفیر عالی ❊

❊ وصفکده نه دکلو ایتسم افراط ❊ تصدیق ایدر انکلیز قرالی ❊

❊ ذاتك ایله فخر ایدرسه چوقمی ❊ دنیاده اولان بتون اهالی ❊

❊ حکمیله سپهره غیری بتسون ❊ بیچاره شرفله اختلالی ❊

❊ حدیمیده در فلك اولمسون رام ❊ هر امر كه ایلر امثالی ❊
❊ شمدنكرو باشلنسون دعایه ❊ پایانه ایرشدی حسبحالی ❊
❊ ذاتیكده حق مقابلنده ❊ تسهیل ایده مشكل ومحالی ❊
❊ بندن ایشت ایلدم حكایت ❊ سن بلمه ندر غم وملالی ❊
❊ یارب دیلرم اوذاتك ایچون ❊
❊ ذوق ایله كذار ماه وسالی ❊

❊ شرف خانم ❊

غزل

❊ چاغلیان جوی سرشك چشم پرخونمیدر ❊
❊ ایكلیان شب تاسحر بوقلب محزونمیدر ❊
❊ خاكپایكدن بنی محروم ومهجور ایلین ❊
❊ كثرت عشقكمی بلمم طالع دونمیدر ❊
❊ اوصاچی لیلا دیمزدكو یمده جولان ایلین ❊
❊ بستهٔ زنجیر عشقم كندی مجنونمیدر ❊
❊ چیقدی استقباله عقل وصبر وارام عجب ❊
❊ میهمان دل خیال قدموزونمیدر ❊
❊ محنت وفرقتله میدان محبتده شرف ❊
❊ آه ایدوب قان اغلمق معتاد وقانونمیدر ❊

❊ صبحی بك ❊

غزل

❊ ماه رویك كوریجك عكس یار آیینه‌ده ❊
❊ حسننه مائل اولوب ایتدی قرار آیینه‌ده ❊
❊ اومهك آیینه یه باقدیغنی صانمه عبث ❊
❊ بولمدی مثلنی خوبانده ارار آیینه‌ده ❊
❊ سنبل زلفی كل رویی اوسرو نازك ❊
❊ عكس ایدنجه كورینور اوزكه بهار آیینه ده ❊
❊ چكلوب آیینهٔ مهره سیه پردهٔ شام ❊
❊ تاب زلفن طرادی بوكیجه یار آیینه ده ❊
❊ صبحیا شكر لطفیله جناب زیور ❊
❊ طوطئ طبعم ایدر نظم نثار آیینه ده ❊

صفوت پاشا

غزل

درد عشقه مبتلا برنای بربن برکوکل
زارایدن صبح ومسا برنای بر بن برکوکل

داغلرله سرتسرافغان ایدر حسرت جکر
نغمه پرداز جفا برنای بربن برکوکل

ابتلاسن بیلدرر پرخوندردم کوستر ر
درسخوان ماجرا برنای بر بن برکوکل

زر درودر هجر ایله‌ك تشنه درآه اتمده
دمبدم حیرت فزا برنای بربن برکوکل

هرنفسده هوش دردم سرینی تفهیم ایدر
دردخواه بینوا برنای بربن برکوکل

محرم اهل بلا ار باب عشقه پیشوا
دائما فرقتسرا برنای بربن برکوکل

فیض مولانا ایله صفوت بودور ایچره همان
دردعشقه مبتلا برنای بربن برکوکل

عاكف

قصیدهٔ عدم

جان ویررآدمه اندیشهٔ صهبای عدم
جوهر جائی عجب جوهر مینای عدم

چشم امعان ایله باقدقجه وجود عدمه
صحن جنت کورینور آدمه صحرای عدم

غلط ایتدم نه رواجنته تشبیه ایتمك
بشقه در نعمت آسایش مأوای عدم

طوته لم انده ده اولمش نعم کوناکون
اویله محتاج ثنا ولمیدر آلای عدم

کیسه انجمدی وضعندن انك ذره قدر
بیلمدی بونجه زمان عالمی بابای عدم

وارایسه انده در انجق یوغیسه یوق
راحت استرسن اکر ایله تمنای عدم

* نه غم وغصه نه رنج الم وبيم اميد *
* اولسه شايان جهان جان ايله جوياى عدم *
* يوق ديدكجه وار اولور يوقمى غرابت بونده *
* نام هستيمى ندر حل معماى عدم *
* ايتسه بركره تلاطم هب ايدر كونيني *
* غرقۀ موج فنا جوشش درياى عدم *
* مادر دهرمواليديكه طورمز طوغرر *
* دركنار ايتمكيچوندر انى باباى عدم *
* چرخك اولادينى باشدن چيقارر دايۀ دهر *
* ايتمسه تربيه صق صق انى لالاى عدم *
* هر كسك قسمتى يوقدن كلور اما بلمز *
* يرى وار عالمه من ايلسه سلواى عدم *
* مردمى نشأت ادمده يوق اولدى كتدى *
* وجهى وار دينسه بنى ادمه انباى عدم *
* ايكى كاغددن عبارت نسخ كون ومكان *
* برى ابقاى وجود و برى افناى عدم *
* ساب ايجاب تعيين ايدرك عالمدن *
* بر نتيجه و يرر البته قضاياى عدم *
* ميم امكانى محو ايلسه ملا اول *
* يوخسه نفى ايتمسه ده اخريدر لاى عدم *
* شيخه باق كتم عدمدن ديو تقرير ايلر *
* بلمز اماكه ندر معنىٔ اخفاى عدم *
* صغمز اول دائرۀ كون ومكانه نه بيلور *
* بكمين عرشى ندر ملك معلاى عدم *
* يوق يره زاهد اورر دعوىٔ هستيدن دم *
* يقه سن طوتمشيكن پنچۀ كيراى عدم *
* صانورم مصرف وايرادى كلورهب باشه باش *
* اولدى سراى وجوده كوره ضراى عدم *
* زيد وارد ايله صلح اولمدى عمرو عائد *
* يوغيسه عالمك اصلى نه بوغوى عدم *
* قيس وليلامى دخى زيد ايله عمرو كبيدر *

٭ دیه‌جك اولسم اولور اولدخی اسمای عدم ٭

٭ فرقی کو یا بو ایکی صورتك عقلمجه بنم ٭
٭ بریسی حب فنادر بری بغضای عدم ٭

٭ نقش نامقله عجب نامق اولورمی خاتم ٭
٭ وارکبی بونده وجود اهلنه ایمای عدم ٭

٭ شیخ افندی سکا دیرمیدیکه وارکدن کچ ٭
٭ وارلغك اولمسه‌ده سدرهٔ مأوای عدم ٭

٭ خدمت ایت سن اکا وارکله که تا همت ایدوب ٭
٭ ایلسون اولده‌سنی عارف معنای عدم ٭

٭ چکمه دنیالق ایچون غم دل نابودیده ٭
٭ وار ایکن ماحصل رزق عطایای عدم ٭

٭ هرکسه باز بلا کندوسنك وار لغیدر ٭
٭ غم وآلامدن ازاده بر ایای عدم ٭

٭ صرف ایدوب واریکی عقلك وار ایسه واریوغ اول ٭
٭ راحت استرسك اکر ایله تمنای عدم ٭

٭ بز بو محنتکه هستی‌یه کوچکدن کلدك ٭
٭ یوخسه کیم ایلرایدی ترك کهن جای عدم ٭

٭ طورمسه بویله فلك باری ییقلسه کتسه ٭
٭ بر زمان اولسه بری خیمهٔ بالای عدم ٭

٭ آو یدن خلقی بو غمخانه‌ده اولدر یوخسه ٭
٭ اولمسه مشکل ایدی تسلیه بخشای عدم ٭

٭ طوغریسی راحت ایدردك کیدوب عالم عدمه ٭
٭ یرینه کلسه آنك ساحهٔ پهنای عدم ٭

٭ برمراد اولمجق بن یره چکسون عالم ٭
٭ نجم مهر ومهی اولسون اثرپای عدم ٭

٭ چاك چاك ایلرایدم جیب قبای عمری ٭
٭ اولمسه ذیلی طراز یدهٔ تمغای عدم ٭

٭ بن او بیزاروجودمکه دل غمزده‌مه ٭
٭ انس موطن کوریینور وحشت صحرای عدم ٭

٭ شفق صبح بقادر نظرمده کویا ٭
٭ موجهٔ بحرسیاه شب یلدای عدم ٭

* اویله بیمار غمم کیم اوله مم آسوده *
* جامه خواب اولسه بکا شهر عنقای عدم *
* دلخرابم بن او هیئتده که نسبتله بکا *
* بیت معمور اولور خانهٔ بیجای عدم *
* اویله بیمار غم صحن فناده کویا *
* یابدی انقاض المدن بنی ابنای عدم *
اخترم طالعم آفاق فلکدن طوغمز *
* کونده بیك شی طغورر لیلهٔ حبلای عدم *
* دوشمدن سایهٔ کلك املم لوح دله *
* نقطهٔ کلکیم اولور خالی محیای عدم *
* جوهری صو کسلور تابش یأسمله اکر *
* چشم امدمه دوش اولسه مرایای عدم *
* یوغ اولور اسمی دخی عین مسماسی کبی *
* املم اولسه اکر داخل خولیای عدم *
* بی وجودم اوقدر بنکه ارانسق ایکیمز *
* بن بولنمم بولنور بلکه مسمای عدم *
* حیرتم چرخه سکون آو رطبع تعطیل *
* وحشتم باعث پیدائی سودای عدم *
* والهم اویله که عکس نکه کرمدن *
* رنك حیرت آلور آینهٔ دریای عدم *
* وحشتم اویله که اولسه نظرانسم اولور *
* تیرمکردن آهوی سبکپای عدم *
* یأسم اولمرتبه کیم صورت امیدمدر *
* ماورای فلك که محو هیولای عدم *
* بولانور کریهٔ خونینم ایله بحر وجود *
* صارارر آهم ایله سبزهٔ صحرای عدم *
* اویله دلتنکیٔ هستی ایله رنجورم کیم *
* خون اولور نالهلرمدن دل فرای عدم *
* بوکا طاقتمی کلور یا بوکا جانمی طیانور *
* مکر امداد ایده هستیده اجزای عدم *
* آفرین ای نی کلك هنر عیسی دم *

* ایلدك نفخهٔ اعجاز ایله احیای عدم *
شعلهٔ نفخهٔ جانسوزك ایله ایك یانوب *
* ادلمدن داغ تنم شمع شب آرای عدم *
* برغزل سو یلسك اولمزمی برای خاطر *
* نقدر ثقلت ایسه نظم مقفای عدم *
* خال عنبر شکنك فتنهٔ اجزای عدم *
* نکه سحر اثرك ناطقه بخشای عدم *
جان بولور طرف لسانکله حروف هستی *
* چاك اولور ناوك غمزه که سویدای عدم *
* عرض خندهیه لعل نمکینك جوهر *
* جوهر حرفه فك نقطهٔ یکتای عدم *
* سنی کورسه دوکیلور کن قطرات اشکم *
* خوف غمزه که اولور آبلهٔ پای عدم *
* قوس ابروسنی قورسه یقلور طاق فلك *
* تیرمژکانی آتسه دترر جای عدم *
* جان آتردی عدمه تیغ نکاهندن اجل *
* تیر خشمندن اکر یانمسه بیدای عدم *
* اکلامش نسبتنی مهر و وفای یاره *
* ایدن اولدر دل بیچارهیی جویای عدم *
* عاکفا طرح صور ایلدی هیچا هیچه *
* وارمی خامم کبی بر هندسه پیرای عدم *
* عارفان یوقلغله ایتمده اثبات وجود *
* بن ایسه وار لغله ایلدم انشای عدم *
* یوغی وار ایلمکه خیلی چالشدم لکن *
* اولدی سعی وطلبم لؤلؤ لالای عدم *
* صقمدی چونکه دهان دله نطق هستی *
* ایلدم خامهٔ معجز دمی کویای عدم *
* بو قصیده قلمه قاف فنادن کلدی *
* اولسه نامی یاقشور بیضهٔ عنقای عدم *
* کیمسی نیستی شمله بقا جوی وجود *
* کیمی هستی الله طلب افزای عدم *

* محو خاك ره شاهنشه كونينم بن *

* نه تولای وجود ونه تبرای عدم *

عاكف

غزل

* ساقیا برجام ایله تحویل حال ایتمزمسین *

* خاطرم آزادهٔ رنج ملال ایتمزمسین *

* مذهب خوبانده یوقمی قبول معذرت *

* بن قصور ایتدمسه سن عفو وحال ایتمزمسین *

* شاهباز اوج استغنا ایسه کده لطف ایدوب *

* آشیان وصلته تحریك بال ایتمزمسین *

* چکدی عمرم دردهجر انکله جانا بعد ازین *

* بنده کی ممنون احسان وصال ایتمزمسین *

* ایتدیککك وعدعنایت خاطره کلمزمی هیچ *

* بزم الفت دملرین فکر وخیال ایتمزمسین *

* عاكف زارك لسانا صورمزایسك حالنی *

* برنکاه لطفله باری سؤال ایتمزمسین *

عالی پاشا

غزل

* برخیلی دمکه دیده لرم قان دوکریتر *

* ای خونی ارتق الویر رارتق یتریتر *

* سینه‌م اوقاشی یاهدف یترجور ایدر *

* بو جله یی کوکل نه‌قدر جکریتر *

* سرمست ایله بادهٔ وصلتله ساقیا *

* زیرا خمار فرقت ایله دردسر یتر *

* فکر وهوای سلسلهٔ زلفك ایله دل *

* دشت جنونی کزدی بتون سرتسر یتر *

* کار ایلمز فغان وانینك اوطسالمه *

* بوآه وکریه نیجه برعالی یتریتر *

کچه جی زاده محمد عزت

غزل

مختل اوله لی شهر پرآشوب محبت
دوشدی ثمن کاله مرغوب محبت
منکوش بجوهر کبیدر دارده منصور
خوشدر بزه نظارهٔ مصلوب محبت
مقصود قولایلقله عزیزم اله کیرمز
چشم ایتدی فدا یوسفه یعقوب محبت
طبخانهٔ عقباده اولور علتی معلوم
هرخسته ایدر دعوئ ایوب محبت
قورتلدی زنجیر ستمدن دها مجنون
حق دشمنی ایتمیه معیوب محبت
عزت قولنه نامه سیدر حضرت عشقك
الدن اله کزمزمی بو مکتوب محبت

عینی

غزل

اولدی رخسار که تقلیدایله کل خارایله خور
کوزدیکر دیده که نرکس اوله بو کارایله کور
تیغنه برق تجلیله صو ویرمش اول ماه
طور خاکده ینار مشعلهٔ نارایله نور
صوغوق الفتله بنی تبرزدهٔ هجرایتدی
جانمه اشته او آتشلری بو قارایله قور
ارام ایدوب قبضه یه الدی اوقاشی یایی کوکل
کرچه یاحق دیه رك ایلدی چوق زارایله زور
راه تحقیقه کیروب قافلهٔ عشقه اویوب
زاهد خرمنشی بارغم یارایله یور
پیچ وتاب خط وکیسو ایله یاتدم بوکیجه
عالم خوابده اوشدی باشمه مارایله مور
دل هوا وهوسه اویدی چهانه کلدی
ایتدی عینی وطندن بنی بو دارایله دور

❊ چقدی پاشل پرده دن عرض ایلدی رخسار گل ❊
❊ صالدی مرأت ضمیر پاکدن ژنکار گل ❊
❊ جام دوت ساقی که گلبنلر گل اظهار ایتدیلر ❊
❊ سندخی برگلبن رعناسن ایت اظهار گل ❊
❊ گلدم اولدم کیم اوله اظهار حکمت قیلمغه ❊
❊ انشراح صدر ایله صدر صف ازهار گل ❊
❊ یتدی اول موسم که اچماغه کوکلر ملکنی ❊
❊ اوله گلشنده ریاحین خیلنه سردار گل ❊
❊ آدم ایسك باغی سیران ایله بو موسمده کیم ❊
❊ باغی رنك وبو ایله قیلدی بهشت آثار گل ❊
❊ چارسوی باغ سیرانی بو گون مرغوبدر ❊
❊ کیم شکوفه آنده صراف اولدی وعطار گل ❊
❊ چقمش ایکن بزم گلشندن ینه عود ایلیوب ❊
❊ جام می آگدردی اهل توبه یه تکرار گل ❊
❊ حبسدن یوسف چقوب سلطان مصر اولمش کبی ❊
❊ اولدی آچوب غنچه سن آرایش گلزار گل ❊
❊ صان زلیخا خلوتیدر غنچهٔ در بستهٔ کیم ❊
❊ چقدی آندن دامن چاکیله یوسف وار گل ❊
❊ چاك اولوب بولمش صفا بادسحردن صانه سن ❊
❊ باددر جبریل قلب احمد مختار گل ❊
❊ شبنم گلزار رخسار رسول اللهدر ❊
❊ نشر عطر ایله قیلور هر دم آنی اشعار گل ❊
❊ در شبنم صاچدی رنکین برك گلدن هر طرف ❊
❊ لعل خندان ایتدی خوبلر کبی گوهربار گل ❊
❊ صورت حالینه حیران ایلدی غافللری ❊
❊ آچدی عرفان اهلنه گنجینهٔ اسرار گل ❊
❊ سبزه اوزره گزدرر باد صبا گل برگنی ❊
❊ صانکه سبزه آسماندر کوکب سیار گل ❊
❊ قیلدی پنهان غنچه تك لعب ایله گوزدن حقه سن ❊
❊ بولمق اولمز هیچ رنکیله زهی عیار گل ❊

* یوزچویرمش خاردن آیرلمق ایسترینی سبب *
* منعم ناکس کبی اصلندن ایلر عار کل *
* خار غیرت نوله کرصا مجلسه کلبن بغرنه *
* آیراوب آندن اولور هم صحبت اغیار کل *
* یریدر اودلاره یانسه حسرتیله خار کیم *
* آندن آلور زیب وزینت غیره اولوریار کل *
* بیوفالق عادتن دوتمش آنکچوندر بوکیم *
* عمردن اولمز جهان باغنده برخوردار کل *
* قنغی بلبل قانی دوتمش بلمزم کیم متصل *
* که اسیر غار اولور که مبتلای نار کل *
* سیر باغ ایتدم سحر کوردم آچوب مجموعه‌سن *
* حفظ ایدوب بو مطلعی ایلردی استحضار کل *
* عاشق اولمش حسنکا ای سروخوش رفتار کل *
* چاك چاك ایتمش سنکچون سینهٔ افکار کل *
* کل نه نسبتدر سکاسندن اکا یوز فرق وار *
* سن بت پرده نشین سن شاهد بازار کل *
* ایله پنهان ایلمش کوکسنده سر عشقکی *
* کیم ایاغندن اصارلر ایلمز اظهار کل *
* توتیای چشم ایچون هر صبحدم یوللردوتوب *
* خاك درکاهك صبادن ایلر استفسار کل *
* سیر کلزار ایتدکك بیك کز صبادن فهم ایدوب *
* کنج زر قیلمش مهیا قیلمغه ایثار کل *
* برك کل صانمه که زرین خشتلر جمع ایلمش *
* چکمکه اول کنج زر حفظینه بر دیوار کل *
* تا سریر سبزه‌یی درتمیه تحریك باد *
* سایه‌سندن اوردی هرلوحینه بر مسمار کل *
* هر سحر کلزار لوحینه چکریوز دائره *
* غالبا منقار بلبلدن آلور پرکار کل *
* عیش ایچون کلشن شبستانن منور قیلمغه *
* هر آغاجدن آصدی بر قندیل پرانوار کل *
* بونجه قندیلی فروزان ایلدی امانه سود *

❋ دود دلدن قیلدی بلبل روزکارین تار کل ❋

❋ دار دنیایی فضای جنته دوندردی ایلك ❋
❋ غنچه کبی بلبله دنیایی قیلدی طار کل ❋

❋ بر زبان حالدر هر یپراغی فهم ایتسه‌لر ❋
❋ پرده دار خاك اولنلردن ویرر اخبار کل ❋

❋ بلبل زار ایتدوکی فریادلر تأثیریدر ❋
❋ بی سبب خواب عدمدن اولمش بیدار کل ❋

❋ باغبان سلطان عادل دور یدر تنبیه قیل ❋
❋ اورمسون کلزاره آتش ظلم ایدوب زنهار کل ❋

❋ جور ایله غنچه‌وش پیراهنن چاك ایتمسون ❋
❋ جنبش نامعتدلدن قیلسون استغفار کل ❋

❋ یوقسه ناکه صورت حالی اولور سلطانه عرض ❋
❋ قهره اوغرر مقتضای وضع ناهموار کل ❋

❋ اول کل باغ خلافت کیم بهار دولتی ❋
❋ عالم افروز اوله‌لی کورمز جفای خار کل ❋

❋ اولدی دورنده هوا محبوس زندان حباب ❋
❋ غالبا کورمش هوادن شمهٔ آزار کل ❋

❋ برك کل کزدرمز اولدی محمل باد صبا ❋
❋ حدی یوق کیم چکدوره باد صبایه بار کل ❋

❋ صرصر قهر جهانسوزندن آکاه اوله‌لی ❋
❋ آچمز اولدی بوستان فتنهٔ اشرار کل ❋

❋ خلوت لطفینه درنور دل دشمن چراغ ❋
❋ کلشن قهرینه درداغ دل کفار کل ❋

❋ شاه دین سلطان سلیمان سعادتمند کیم ❋
❋ کسب ایدر خلق خوشندن نزهت اطوار کل ❋

❋ باشه چالمش مهرنی روزازلدن چرخ پیر ❋
❋ ایله کیم کلرخلر ایله زینت دستار کل ❋

❋ انقلاب دوردن بولمزدی هرکز اختلال ❋
❋ آلسه اندن حکمنه فرمان استقرار کل ❋

❋ ذوق بازارنده بولمزدی بو رنکیله رواج ❋
❋ ایتمسیدی نقش مهرین سکهٔ دینار کل ❋

※ اولغیچون مطرب بزمی دوتوب بر دائره ※
※ اوکره نور هر صبح بلبلدن فن ادوار گل ※

※ مطبخ جودینه کیم دودینه سنبلدر غلام ※
※ خارکشلك صنعتنی دوتمش دگل بیکار گل ※

※ قورتلور فتح ایتدوکی کشور بلای فتنه‌دن ※
※ کیم آچلدقده دیکندن آیریلور ناچار گل ※

※ شرح ایدوب سوسنلره اوصاف خلقن نیجه کیم ※
※ غنچه‌دن هر صبح آچوب گلشنده یوز طومار گل ※

※ قطرهٔ شبنم میدد ریال آچوب سائل کبی ※
※ خازن لطفندن آلمش لؤلؤ شهوار گل ※

※ قویموب دورنده ویران کارگاه گلبنی ※
※ برایاغ اوزره دوروب اولمش اکا معمار گل ※

※ عدلی ایامنده شبنم صانمکز کیم بلبلك ※
※ اشکه‌سن قوینده حفظ ایتمش اولوب غمخوار گل ※

※ دامن پاکیله اول بهجت فزای ملك در ※
※ گر جهان باغنده جنت گللرندن وار گل ※

※ وضع عالمدن فلك مقصودی اولدی کیم اولور ※
※ بسلمکدن خاری منظور اولو الابصار گل ※

※ قدرنه ویرمز خلل خاریله قلمغ التفات ※
※ زیب و زینت ویردیکیچون خاره اولمز خار گل ※

※ میوه اول سلطان عادلدر نهال دولته ※
※ سابقا گلمش سلاطین فلك مقدار گل ※

※ نوله گر سابقلر اولدیسه فنا اولدر غرض ※
※ میوه گوستردکده دوکمك رسمدر اشجار گل ※

※ قیل فضولی مدحن اول شاهك که باغ مدحنك ※
※ بلبلی اولوردی بولسه قوت گفتار گل ※

※ گرچه یوقدر اعتبارك مدحن ایت اظهار کیم ※
※ عادت دور زماندر خاره ویرمك بار گل ※

※ وار امیدم نیجه کیم رسم مدار دهردر ※
※ ییلده برکز عالمه عرض ایلمك دیدار گل ※

※ فتح باغندن اکا هردم خلاف باغ دهر ※
※ تازه تازه آچه لطف ایزد جبار گل ※

فضولی

غزل

تشنهٔ جام وصالك آب حیوان استمز
مائل مور خطك ملك سلیمان استمز
ظلمت زلفك گرفتاری دم اورمز نوردن
طالب شمع رخك خورشید رخشان استمز
ایلمز میل بهشت افتادهٔ خاك درك
ساكن كنج غمك سیر گلستان استمز
جوردن آه ایتمه ای عاشق كه عین لطفدر
دوست اسباب كمال حسنه نقصان استمز
عشقدن آه ایتمسون عاشق یقر كوكلم دیو
هیچ سلطانم دین ملكینی ویران استمز
ای فضولی متصل دوران مخالفدر سكا
غالبا ارباب استعدادی دوران استمز

فطنت خانم

بهاریه برای سلطان محمود خان

دم نور وزایر شدی كلشنه فصل بهار اولدی
ینه آثار فیض قدرت حق آشكار اولدی
ایدوب نشو نما ازهار كلزاره نسیم فیض
آچلدی غنچه‌لر شوقیله جوله بیقرار اولدی
كشاده اولدی خاطرلر قدوم نو بهاریدن
ایدنجه خنده كللر بلبل شوریده زار اولدی
بهار ایتدی چمنده كویا بر بزم جم ترتیب
ینه زرین قدح دستنده جام زرنكار اولدی
صراحی وش دیزلدی لاله‌لر صحن چمنزاره
تماشا ایلیوب بو بزم دللر نشئه دار اولدی
كوز اچدی خوابدن نركس صارلدی یاسمن سروه
اویاندی بخت عاشق موسم ذوق كنار اولدی
اولنجه نفخهٔ باد بهار ایله چمن احیا

❋ که رأیی آینهٔ چهرهٔ صواب اولدی ❋
❋ او برکزیدهٔ عثمانیا نکم اقبالی ❋
❋ قدم نهندهٔ اجرام نه قباب اولدی ❋
❋ فضای اوجده خیط الشعاع خورشیدی ❋
❋ خیام دولتنه زرفشان طناب اولدی ❋
❋ محیط کوزهٔ جودنده قطرهٔ ناچیز ❋
❋ نه آسمان یم لطفنده پرجاب اولدی ❋
❋ ارتدی بیضهٔ ماهی هلال ایدنجه فلك ❋
❋ میان صولتنه تیغ شعله تاب اولدی ❋
❋ اولوب وزنده نسیم بهار انصافی ❋
❋ جنود فتنه بز یرلحاف خواب اولدی ❋
❋ فغان ایدرغم عالمله یوق زماننده ❋
❋ مکرکه نالهٔ بیهودهٔ ذباب اولدی ❋
❋ حرمسرای شکوهنده کمترین کنجشك ❋
❋ کمال زور ایله ناخنزن عقاب اولدی ❋
❋ اولنجه ساحهٔ کهساره منتشر عدلی ❋
❋ غزاله پنجهٔ شیران سریرخواب اولدی ❋
❋ دم بهارده باران وکل خوی افشاندر ❋
❋ که دست جودی خجالترس سحاب اولدی ❋
❋ اوشهسوار صف ارای کامران ایکم ❋
❋ کمیت حشمتنه ماه نورکاب اولدی ❋
❋ زهی سمند ثریاقطاس چابکپای ❋
❋ که همچوصاعقه اولدمکه پرشتاب اولدی ❋
❋ کمین شرارهٔ نعلی هلال رسیدر ❋
❋ صعود ایدوب فلکه شعلهٔ شهاب اولدی ❋
❋ اوخنك باصره جولانکه پیك اندیشه ❋
❋ دم مسابقه پسماندهٔ حجاب اولدی ❋
❋ خدا یکانهٔ دهراشه فلك قدرا ❋
❋ معارف اهلنه لطفك که بیحساب اولدی ❋
❋ قصیدمه نظرایت عاطفتلو خنکادم ❋
❋ بوعرضحاله فقط شفقتك جواب اولدی ❋

* فلك ديدكلرى نابرقراردن فرياد *
* كه دل الندہ ستم خوردۂ عقاب اولدى *
* بوتنكناى فلاكتده قلب ناشاده *
* هميشه كارى انك رنجش عذاب اولدى *
* درونى آتش محنتله ايليوب پرداغ *
* تنور سينه‌ده نحت جكركباب اولدى *
* فلاخن ستمى سنكسار ضجرت ايدوب *
* مثال خاطرعاشق كوكل خراب اولدى *
* سپهر كينه‌ور بدمنش خيالنده *
* بوكونه برعزلله نخل خامه ميوه دار اولدى *
عذار آلك اوزره خط مشكين آشكار اولدى *
* كورنلر صانديلر كيم آتشه عنبر نثار اولدى *
* كوروب اول نخل باغ عشوه نك روى عرقناكن *
* دكلدر ژاله يريدردوكوب كل شرمسار اولدى *
* نه ممكن پنجۂ عشق ومحبتدن اوله آزاد *
* بنه مرغ دلم برچشمى شهبازه شكار اولدى *
* پيام زلف وخديله صبا وارد قچه كلزاره *
* اولوب سنبل پريشان لاله وكل داغدار اولدى *
* آلوب دورخطنده بوسه‌سن اولى قدموزونك *
* نهال كلشن اميديمز پربرك وبار اولدى *
* عجب كلك سخنور كانميدر درياميدر بلمم *
* كه وصف شاه عالمده دروكوهر نثار اولدى *
* شهنشاه زمان محمود خان مكرمت پيرا *
* جهان شوكت وشانه شه صاحب وقار اولدى *
* اوسلطان معظم شهريار هفت كشور كيم *
* انك فغفور وخاقان بندكاننددن شمار اولدى *
* نيجه تشبيه اولوراسكندر ودارايه دارامى *
* كه دربان درى كيخسرواسفنديار اولدى *
* زمين وآسمانه صالدى پرتونير ذاتى *
* سپهر دولت واقباله مهرى تابدار اولدى *
* اميد پابوس رخش اقبالى ايچون هركون *

❊ كلوب خورشيد دركاهنده فرش رهكذار اولدى ❊
❊ اولور آسوده دللر روزكارك كرم وسردندن ❊
❊ كلستـان جهانه رحمى نخل سايه دار اولدى ❊
❊ اولوب صحراره حفظى نكهبان عهد لطفنده ❊
❊ كنام شيرنر آهوله جاى قرار اولدى ❊
❊ بتر فطنت دعايه بشله اطناب سخن ايتمه ❊
❊ كه اوصاف انك بيحد و پايان بيشمار اولدى ❊
❊ هميشه دائم ايتسون شوكت واجلال ايله مولى ❊
❊ وجودى تاج وتخته تا بمحشر افتخار اولدى ❊
❊ اوله كلشنسراى سلطنتده كل كبى خنـدان ❊
❊ ديندلكه شتا كجدى زمان نو بهار اولدى ❊

❊ فطنت خانم ❊

❊ غزل ❊

❊ نكاه مرحمت قيل عاشق بيماره كل جانا ❊
❊ لبكدن جان بغشله ناز ايله كفتاره كل جانا ❊
❊ نجيل اولسون كوروب زلفك بنفشه رخلرك كللر ❊
❊ دوكوب رخسار يكه كاكللرى كلزاره كل جانا ❊
❊ بجا ايت لطف ومهرك پيرو اولمه چرخ كجكرده ❊
❊ ايدوب عشاقه جور ايتمه كرم اغياره كل جانا ❊
❊ يولكده پايمالك اولمق استرعرعر وشمشاد ❊
❊ چمنده قامت بالا ايله رفتاره كل جانا ❊
❊ خراب ايلر جهانى سرتسر آشوب وفتنه يله ❊
❊ كرم قيل ويرمه رخصت غمزهٔ مكاره كل جانا ❊
❊ ترحم ايت طبيب عاشقا نسن فطنت زارك ❊
❊ دل بيماريته لطف ايله قيل برچاره كل جانا ❊

❊ فؤاد پاشا ❊

❊ غزل ❊

❊ صانمه سن زلف سياهن اى كوكل طومار مار ❊
❊ ايلمش هر تارنى حق كوى ايچون دلدار دار ❊

* ایکی ابرو قبله سیدی سجده گاه عاشقان *
* خطی گلدی اول بتك شمدی اولور ناچار چار *
* میوهٔ وصلن کهی اظهار ایدر اول نونهال *
* رونموده اولیور عالمده باقی هر بار بار *
* سن ترحم ایتمدك ای گل فغان و آهمه *
* نالهٔ بلبل ایچون اولمش بتون گلزار زار *
* زهر مردم کشدن امید شفا ایتمه عبث *
* اوله ممکنمی فؤادا سکا هیچ اغیار یار *

سلیمان فهیم

غزل

* گردن صافی کوروندی فروهٔ سموردن *
* طوغدی گویا بدر انور لیلهٔ دیجوردن *
* فس کنارندن تماشا ایلدم گیسولرك *
* هی عجب سنبل بدید اولمش گل مسنوردن *
* مومیانك ایده مز تصویر بهزاد خیال *
* خامهٔ مو یاپسه گر مژگان چشم موردن *
* مردم چشمم پرستش ایتمده رخسارینه *
* شمع بزم حسنتك پروانه‌سی وار نوردن *
* صف مژگاندن سچلدی تیغ برکف غمزه‌سی *
* حمله ایتدی گویا میرالای طابوردن *
* اول طبیب ناز سوردی سینه‌م اوزره سینه‌سن *
* یارهٔ دل بولدی صحت مرهم کافوردن *
* شوق حسن یاردن دل ایلدی کسب ضیا *
* اقتباس ایله قمر نوری شعاع حوردن *
* بعض عشاقه تجلی ایلدی انوار عشق *
* هر چراغ دل اویانمز شعله‌زار طوردن *
* ذات حق منظور اولور اسما و اشیاده عیان *
* دار توحیده نظر قیل منزل منصوردن *
* ژاهدا کیفیت تقوی بزی سرمست ایدر *
* سجدهٔ اورادمز وار دانهٔ انگوردن *

* دور اولان خاك وطندن آه ايدر بى اشتباه *
* پك مبرهندر بو دعوى نالۀ فغفوردن *
* كسر خاطر ايليان نقش مجازاتى كورر *
* صورت بدعكس ايدر آيينۀ مكسوردن *
* راحت استرسن تقرب ايتمه باب دولته *
* كرچه آوازدهل پك خوش كلورمش دوردن *
* لذت وصلت بلنمز چكمينجه فرقتك *
* عافيت قدرين سؤال ايت خستۀ رنجوردن *
* شهد راحت كسب ايدر تدبير منزل ايلين *
* الدى ارباب حكم بو عبرتى زنبوردن *
* صاف دللر حفظ اسرار ايلمز افشا ايدر *
* سترمى مأمول اولورمى كاسۀ بللوردن *
* نائل بزم تجلئ وصال اولمش ازل *
* نشئه ياب اولمز كوكل وصف بهشت وحوردن *
* لرزناك اولمقديم تاب محتبله فهيم *
* خلق اولنمشدر وجودم خاك نيشابوردن *

---

* سليمان فهيم *

غزل

* قدح ابريز اولوب كلفام اولنجه رنك صهبادن *
* صداى نالۀ بلبل كلور كلبانك مينادن *
* كيدرمى سينۀ اهل محبتدن خيال يار *
* نيجه منفك اولور صورت هيولاى مرايادن *
* كل رخسارينى آزرده ايتمش خار مژكانم *
* نكاه اندازاولنجه روزن باغ تمنادن *
* هواى پرچمى طول املدر دوشمه اول قيده *
* رها بولمزسين اى ديوانه دل زنجير سودادن *
* وصال حورى زاهد يادايدوب پرنشئه اولمزمى *
* حلاوتياب اولور مفلس اولنلر مال خنيادن *
* نهايت عزلت اتمكدن غرض تحصيل شهرتدر *

❊ بونی ادراك ایدرار باب وقت حال عنقادن ❊
❊ بولوردورتسلسل وصف زلفن ایلسم تقریر ❊
❊ بلند درقامتی دیرسم اوزار سوزنخل طوبادن ❊
❊ دكلدر نالهٔ قیس دله بخت سیه مانع ❊
❊ اولوردمبسته دائم سرمه ریزچشم ایلادن ❊
❊ اوشوخ نازك اندامه عجبكم ایتدی تأثیر ❊
❊ فهیما ناوك آهم یچركن سنك خارادن ❊

﴿❊ قبولی پاشا ❊﴾

﴿ غزل ﴾

❊ سورهٔ والليل يازوب صفحهٔ رخساره خط ❊
❊ ایلدی مجنون یته چوق عاشق آواره خط ❊
❊ منعكس بخت سياه ودود آهمدر بنم ❊
❊ صانمه مرآت رخ راقی قیلدی قاره خط ❊
❊ خط ریحانی ایله فرمان ویردی شاه حسن ❊
❊ موروش اول یوزدن اوشدی لعل سكرباره خط ❊
❊ روز روشن دیدهٔ عاشقلره تاریكدر ❊
❊ پردهٔ شبرنك اولمش رؤيت ديداره خط ❊
❊ هر وجهدن خوش كلور طبعه قبولی طوغریسی ❊
❊ زینت افزای جمال یاردر همواره خط ❊

﴿❊ كامل پاشا ❊﴾

﴿ غزل ﴾

❊ شاه خوبانه نازایدركوكلم ❊
❊ كاهی عرض نیاز ایدركوكلم ❊
❊ آتش فرقتیله یاندقجه ❊
❊ موسم دیده یاز ایدركوكلم ❊
❊ دامن آلودهٔ مناهیدر ❊
❊ توبه‌دن احترازایدركوكلم ❊
❊ كعبهٔ مطلبه ایرر بركون ❊

* آرزوی مجاز ایدر کوکلم *
* جستجوده حقیقت عالمنی *
* کشت دشت مجاز ایدر کوکلم *
* سمت یاری تصور ایتدکجه *
* طی دور و در از ایدر کوکلم *
* سرینه کامل اولمدك آکاه *
صانمه کیم کشف راز ایدر کوکلم *

کمال پاشا

غزل

* کورسمده صد هزار حقارت اوشوخدن *
* کلمز بنه لسانه شکایت اوشوخدن *
* روماليء زمين رجادن نه فائده *
* بوقدر امید لطف و عنایت اوشوخدن *
* عشاق ایچنده باشلیجه بر داستان اولور *
* چکدکلرم اولنسه حکایت اوشوخدن *
* بلزمی عالمی اوقدر ایتمسون غرور *
* زائل اولور بو حسن و ملاحت اوشوخدن *
* جان ویرمك عاشقك سبب افتخاریدر *
* بندن فدای روح واشارت اوشوخدن *
* هب جور و بیوفالغنه قاتلنوردی دل *
* بر کره کورمش اولسه رعایت اوشوخدن *
* بیك کره کونده ایتسه جفایاقسه جانمی *
* ممکن دکل کمال فراغت اوشوخدن *

لیلا خانم

بهاریه در حق هبة الله سلطان

* بهار ایامی کلدی باشلدی بلبلر افغانه *
* نوله رشك ایلسه جنت بوموسمده کلستانه *
* آقر صولر سرشك عاشقان آسا خروش ایتدی *
* لب جوده کورنجه سروی بکزر قد خوبانه *

❊ نه رعنا یاسمنلر سینهٔ دلبر کبی اما ❊
❊ هله پك بكزه یور شبوده كیسوی جوانانه ❊
❊ رخ دلداره بكزر لاله لر كللر قرنفللر ❊
❊ محصل هر بری بر ذوق بخش ایتمزمی انسانه ❊
❊ ولی نعمتم اول سویه تشریف ایلمش بر كز ❊
❊ سروردن شقایق قپقزل اولمشدی دیوانه ❊
❊ بنفشه ایتمده هر جایی مسكن طرح كلشنده ❊
❊ قنی هر جایی دلبر رحمی یوقمی داغ پنهانه ❊
❊ بحمد الله جناب حضرت سلطان عالیشان ❊
❊ قدومیله طراوت ویردی برقات سنبلستانه ❊
❊ دمادم عندلیب افغان ایدوب عرض ایلر احوالن ❊
❊ لسان حالله كو یا هبته الله سلطانه ❊
❊ پریشان اولدی عقلم زلف دلبر كبی حیرتله ❊
❊ ایدنجه چشم عبرتله نظر بو فیض یزدانه ❊
❊ بتوردم كلستان خامه دن بر تازه وترکم ❊
❊ غزل طرزنده كویا بكزه دی بر ورد خندانه ❊
❊ ندندر ایتمز اولدی آتشم تأثیر جانانه ❊
❊ یانوب یاقادیغم كوردكجه حیران اولدی پروانه ❊
❊ طوتشدی قالمدی قطعا تنمده مولرم بر بر ❊
❊ فتیل افروز اولنجه شمع عشقی سینهٔ جانه ❊
❊ دركونیده فریاد ایلمسمده ایلمه تعییب ❊
❊ كدالر حالنی عرض ایلر البت شاه دورانه ❊
❊ كورنجه چشمنی الله الله اولدی فریادم ❊
❊ او كافر مرحمت ایتمزمی ایا اهل ایمانه ❊
❊ كوزللر عاشقان دلخستكانه ظلمی آزایتسون ❊
❊ دل بیمارمز طاقت كتورمز جور خوبانه ❊
❊ دل محزونمز باغ جهانه التفات ایتمز ❊
❊ نوله بكزرسه داخی آنده نركس چشم جانانه ❊
❊ بنه دل لاله آسا داغدار اولدی فراقكله ❊
❊ بو نار عشقله لیلا قومشدر باشی میدانه ❊
❊ بو باغ عالمك خار وخسندن ابكم اولمشدم ❊

☼ بهار طبعم اولشكن بكا بو غلبه يكانه ☼
☼ كوروب نور جمالن غنچهٔ اميدم آچلدى ☼
☼ صفابخش ايتدى اشعارم يته بوجان نالانه ☼
☼ نوله فخر ايلسه ليلاقولى شمدنكرو زيرا ☼
☼ كشيده قيلدى نام حضرت سلطانى ديوانه ☼
☼ دكل اى خامه وصف ذاتى بروجهله حدك ☼
☼ دعا ايله حضورقلبله سلطان ذيشانه ☼
☼ خدا اكسكلكن كوسترميه بو عبد ناچيزه ☼
☼ امانت اوله انجق ذاتى حى رب منانه ☼
☼ كل طبعى آچلسون بيك سنه بو باغ عالمده ☼
☼ آنى باغشليه مولى شهنشاه جهانبانه ☼
☼ كلستان ايچره اوراد زبان بلبلان اولسون ☼
☼ قصيده م مدح سلطان ايله غيرى ايردى پايانه ☼

﴿☼ ليلا خانم ☼﴾

﴿ غزل ﴾

☼ سرشكم سوندررمى آتش عشقم بنم جانا ☼
☼ دل پرسوزمى تسكين ايدرمى هيچ يدى دريا ☼
☼ رقيبك خانه سنده هركيجه ذوق ايلر اول ماهم ☼
☼ كورنمز عاشق بيچاره يه اما هلال آسا ☼
☼ نه اغيار ايله هم مجلس اولمشسن ايشتدم بن ☼
☼ نلر وار قلب عاشقده سكا بن سويلمم اما ☼
☼ بو رتبه عاشق مجروحنه جور وجفا ايتمه ☼
☼ بولورسن روز محشرده بكا ايتدكلرك فردا ☼
☼ سكا بن حالم عرض ايتدكجه ظلمك ايلدك افزون ☼
☼ فتادهك پايكه دوشدكجه سن ايلرسن استغنا ☼
☼ افندم زلفكك زنجيرينه ليلايى ربط ايله ☼
☼ قزل ديوانه اولدى لبلرك يادايليوب زيرا ☼
☼ نيجه بن اوليم اول دركهك ممنون احسانى ☼
☼ بتون فطنتده كى فيضى بكا بخش ايتدى مولانا ☼

﴿ اسعد مخلص پاشا ﴾

﴿ غزل ﴾

خورشیدر خکدن ضمار رفع نقاب ایت
مهر فلککی شرمله مستور حجاب ایت
دل مردهسی محتاج مسیحای دمکدر
بر لطف خطاب ایلهده استرسن عتاب ایت
آچ سینهٔ سیمینککی مرآته مقابل
خجلتده قو آیینهیی پر زنك حجاب ایت
تنها اوتوروب غم یمه دنیا ایچون ای شوخ
جمعیت رندانه یبور نوش شراب ایت
افتاده لرك حقنه سویلتمه رقیبی
لطف ایت آنی کسدر نه سوال ایت نه جواب ایت
مخلص ایو باق دفتر الطاف خدایه
نه مصرفی قیدایله نه ایرادی حساب ایت

﴿ اسعد مخلص پاشا ﴾

﴿ غزل ﴾

دردعشقك مرد صاحب زورشکلن کوسترر
که هلاکو کاهچه تیمورشکلن کوسترر
هرکسه حالنجه وار در بر تجلیکاه عشق
بیستون فرهاده کوه طورشکلن کوسترر
یانغـه مجبور ایدن بیلم ندر پروانهیی
وارایسه نار اهل عشقه نورشکلن کوسترر
دلده آتش سردهدود واشکیم دودیده چرخ
جسم عاشق صورتا واپورشکلن کوسترر
نشئهٔ ذاتیمیدر چشمنده جانانك عجب
هرنکهده عاشقه مخمور شکلن کوسترر
بویله دیرلرملك محویتده رسم دولتی
کیم سلیمان نجاه اولورسه مور شکلن کوسترر

* بکرزار باب ریانك حالی اول کاشانه‌یه *
* ایچ یوزی ویران دیشی معمور شکلن کوسترر *
* غیرت ارباب عشقه آفرین صد آفرین *
* دائما محزون ایکن مسرور شکلن کوسترر *
* بر بریر خساره چارپلدقکه مخلص الامان *
* صورتا انساندر اما حور شکلن کوسترر *

---

* اسعد مخلص پاشا *

غزل

* دمبدم یاده کلور چشم سیهکارك اوجی *
* دله کویا طوقنور خنجر خونخوارك اوجی *
* یقاسن دست ملامتده قومز عاشق زار *
* یدامکانده ایکن دامن انکارك اوجی *
* قیل طولاشمش قلمه دوندی زبان وصفنده *
* کاکل یاره طوقنمش کبی کفتارك اوجی *
* کل شومعنایه کلر بلبل کریندده سنه *
* دردمندك ینه باتمش کوزینه خارك اوجی *
* استقامتده کرکدر روش صدق وثبات *
* قدمن مرکزه قوردور ده پرکارك اوجی *
* ردنی مرتبط سوزن تدبیر اولەمز *
دست افشایه کیرن رشتهٔ اسرارك اوجی *
* ینه تیغ نکهندنمی دم اورمش مخلص *
* خونچکان اولمه‌ده درخامهٔ اشعارك اوجی *

---

* اسعد مخلص پاشا *

غزل

* کاه کل که شمعه بکزتدم رخ جانانه‌یی *
* بلبل و پروانه حال ایتدم دل دیوانه‌یی *
* پك مؤثردر نوای اهل دل اهل دله *
* نالهٔ جانسوز بلبلدر یقان پروانه‌یی *
* آفت فترتدن اولمز خانهٔ وصلت تهی *

❊ بلبل آنکچون نهال کلده یاپمز لانه‌یی ❊

❊ شاهد نازنده کلده خیال زلف ایدن ❊

❊ ایلسون مژکان بلبلدن تصورشانه‌یی ❊

❊ باغده یاد رخك رندانه ویردی بشقه حال ❊

❊ نغمهٔ بلبل صانوردق نعرهٔ مستانه‌یی ❊

❊ خلق عالم بالطبع حب وطن مجبوریدر ❊

❊ بیك کلستانه دکشمز بوم بر ویرانه‌یی ❊

❊ مخلصا نقل حکایات کل و بلبل ایله ❊

❊ عشقه ایتدم آشنا بر دلبر بیکانه‌یی ❊

﴿ اسعد مخلص پاشا ﴾

﴿ تخمیس ﴾

❊ لشکر غم کلدی بغداد دل ازادیده ❊

❊ بر برآتش اوردی بنیاد سرور وشادیده ❊

❊ کورسه‌ رحم ایلرهلا کوناله وفریادیمه ❊

❊ کمسه‌دن امید استمدا دکلمز یادیمه ❊

❊ ای بنم فریادرس ربم یتش امدادیمه ❊

❊ شهر دل اطرافنه اردوقوروب سردار غم ❊

❊ برج وباروسینه اول حمله‌ده دیکدی علم ❊

❊ ضرب طوب قهرایله یقمقده امادمبدم ❊

❊ کمسه‌دن امید استمداد کلمز یادیمه ❊

❊ ای بنم فریادرس ربم یتش امدادیمه ❊

❊ هرطرفدن جند محنت حصرایدوب حصن تنم ❊

❊ یکدر الله یك چاغر مقدر همیشه شیونم ❊

❊ برطرفدن قالمدی امداد مأمولم بنم ❊

❊ کمسه‌دن امید استمداد کلمز یادیمه ❊

❊ ای بنم فریادرس ربم یتش امدادیمه ❊

❊ نصرتی خاص ایتدی ذات پاکنه رب قدیر ❊

❊ قولنه هرحالده اولدر معین ودستکیر ❊

❊ اولدر انجق ملجاء شاه وکدا یای وفقیر ❊

* کسه‌دن امید استمداد کلمز یاد یمه *
* ای بنم فریادرس ربم یتش امدا دیمه *
* هرا مورنده ایدوب عون خدایه ربط بال *
* یادایدوب بو مطلع غرایی برصاحب‌کمال *
* مطلع اما حسبحال مخلص شوریده حال *
* کسـه دن امید استمداد کلمز یاد یمه *
* ای بنم فریادرس ربم یتش امـدا دیمه *

مدحت پاشا

غزل

* كوروب ظن ایله جاناشهاب اسماندر بو *
* كوكه چیقمش شراردودآه عاشقاندر بو *
* عجبمی قیس وش صحرانوردوحشت اولدمسه *
* جهانده عاشق دیوانه دیرلرنام وشاندر بو *
* نیچون صق صق قرارسن قلبمی ماند بازیچه *
* اوصاندردك بنی ای طفل نازم هرزماندر بو *
* بهارحسنكی باران اشکم ایتدی پرورده *
* زمانیله بنم كوزدیكدیكم برنوجواندر بو *
* جناب مخلصه مدحت دكل مقصود پیرولك *
* كمال عجزمی تفهیم ایچون برترجماندر بو *

انطاکیه‌لی منیف

درستایش صدر سابق ابراهیم پاشا

* کلدی ینه بو دور دلارای روزكار * كیم رشك جنت اولدی زوایای روزكار *
* فیض نسیم بهجت ایله اولدی منجلی * كردفتور ساحهٔ غبرای روزكار *
* ایتدی توافر اولقدر اسباب كام ل * نازه مبدل اولدی مدارای روزكار *
* افاقه نشر مژده ایچون فرط بویه دن * اولدی كلیل پیك سبكپای روزكار *
* اولدی فرونشین بن حفرهٔ عدم * منت خدایه فتنهٔ برپای روزكار *
* تأثیر فیض عاطفت كردكار ایله * بارآور اولدی نخل تمنای روزكار *
* اولدی شیوع امن رفاه ایله برطرف * دلدن غبار بیم تقاضای روزكار *

٭ گتدی اول دمکه گتمش ایدی جمله اهل دل ٭ خاطر فکار شیوهٔ بیجای روزکار ٭

٭ کلدی اول دمکه خاطره هیچ ایلمز خطور ٭ بیم سپهر سرکش وپروای روزکار ٭

٭ حرف آشنای شکر شکور اوله رق زبان ٭ بیگانه اولدی معنیٔ شکوای روزکار ٭

٭ اولدی هله نتیجه پذیر موافقت ٭ عکس مقدمات قضایای روزکار ٭

٭ ایجاب امن وسلب اسالیب فتنه در ٭ شمدی مآل صورت ومعنای روزکار ٭

٭ بولدی کمال مرتبه شیرازهٔ نظام ٭ اوراق بی روابط اجزای روزکار ٭

٭ تبشیر نیل کام ونوید مرام ایله ٭ یارانه مخلصانه در انهای روزکار ٭

٭ بروفق آرزو اوقدر کردش اوزره کیم ٭ عهد وفایه سبق ایدر ایفای روزکار ٭

٭ اولمش دگلدی کوش زد چرخ بویله هیچ ٭ امرینه اهل حاجتك اصغای روزکار ٭

٭ مرعی اولدقلو امر مواسات کویا ٭ حکم مطاع آصف یکتای روزکار ٭

٭ اول آصف زمانه که کمتر غلامیدر ٭ افراسیاب وبهمن ودارای روزکار ٭

٭ اول صفدر فرید که ثانیٔ گوهری ٭ بر پادشاهه اولمدی اهدای روزکار ٭

٭ اول داور زمانه که خورشید رأیدر ٭ دلجوی سوزلیلهٔ ظلمای روزکار ٭

٭ اولکیم ایدر بوکونه سرآغاز مدحنه ٭ شهنامه خوان انجمن آرای روزکار ٭

٭ قطب مدار معدلت وکان مکرمت ٭ دستور بیدانی وهمتای روزکار ٭

٭ صدر ظفر مدار ونریمان عصر کیم ٭
٭ یکتا سوار عرصهٔ هیجای روزکار ٭

٭ رخشنده مهر انجمن افروز کائنات ٭ تابنده ماه مملکت آرای روزکار ٭

٭ یعنی سمی جد رسل ملتجای کل ٭ صدر کریم راتبه بخشای روزکار ٭

٭ اولکیم هراس سطوت قهریله اولدی تنك ٭ خیل عدویه عرصهٔ پهنای روزکار ٭

٭ اولکیم لهیب صاعقهٔ تاب تیغیدر ٭ آتش فشان خرمن اعدای روزکار ٭

٭ اولکیم صدای شان وشکوهن حق ایلمش ٭ سیلاب خانمان اشرای روزکار ٭

٭ اولکیم هزار مرحله دن ایتدی روی عال ٭ پایینه نیجه خصم توانای روزکار ٭

٭ اول ناظم مناظم عالم که رأینه ٭ وابسته انتظام برایای روزکار ٭

٭ والا گهر مشیر موقر که ذاتیدر ٭ رونقفروز صدر معلای روزکار ٭

٭ کهف امم که درگه والاجنابیدر ٭ لطف وکرمله مرجع ومأوای روزکار ٭

٭ ویرانه ساز ملك گروه ملاحده ٭ رایت فراز ملت بیضای روزکار ٭

٭ پرهیز وانقیاده مدانیٔ بایزید ٭ فضل وهنرده بوعلی سینای روزکار ٭

٭ رایی مسلم دل روشن دلان دهر ٭ آماده حکم امرینه امضای روزکار ٭

٭ لبریز فیض عاطفت بی کرانیدر ٭ حالا بونه پیالهٔ مینای روزکار ٭

٭ الدی پست پایه مهبط قصر جاهنك ٭ سرتاقدم مراتب علیای روزکار ٭

* حبل متين رافتيد راعتصام ايچون * نظم امور ه عروهٔ وثقای روزکار *
* كلبخ باب رفعتى اولورسه كرسزا * داغ درون زهرهٔ زهرای روزکار *
* اولسه قرين تقويت مكنتى اولور * بشه حريف جملهٔ عنقای روزکار *
* مسند فروز معدلتانده پروار *
* ای زيب بخش مسند والای روزکار *
* سنسك او كامكار كره مور كه اولدى هب * ممنون جود و رأفتك ابنای روزکار *
* بولطفله عديل اولەمز دست جودكه * ابر مطير باعجه پيرای روزکار *
* شمشير تيز عدلك ايله بولدی انصرام * سررشتهٔ مسلسل غوغای روزکار *
* كلمز خيام جاهكه نسبتله برحباب * بونه خزينهٔ چتر معلای روزکار *
* سرتاسر اولدی پردهٔ سيلاب سطوتك * خاشاك خيل دشمن خودرای روزکار *
* دربانی در كرم همتك يتر * ارباب جاهه منصب اعلای روزکار *
* دورنده فيض جود ديبابی ظهور ايله * دللرده قالدی غم فردای روزکار *
* احسان والتفاتك ايله اولدی كامياب * نيجه كدای بی سر و بی پای روزکار *
* ايام دولتنده روامی بنم كبی * بر ترزبان شاعر غرای روزکار *
* تاراج احتياج اوله سامان راحتی * قاله اسير پنجهٔ كيسرای روزکار *
* لطفك جريحه دوز ضرورت ايكن اوله * محتاج دست پست نمكسای روزکار *
* طبعم او بزله سنج كمالات خيز اوله * دلبستهٔ تحير داعيای روزکار *
* شيرينیء ادادە بنم شمدی باخصوص * طوطیء شوخ طبع شكرخای روزکار *
* لوح ضمير غيب شناسمده برق اورر * ماهيت جواهر اشيای روزکار *
* بزم عروس جلوهٔ فكرمده كرنوله * رقصان اولورسه زهرهٔ زهرای روزکار *
* شوق جمال يوسف طبعمله دمبدم * اولدی فزون عشق زليخای روزکار *
* اولسه عجبمی سلك لآلی عبارتم * رشك نظام عقد ثريای روزکار *
* اولدی سواد نقطهٔ نظم جواهر * حيرت ده دماغ سوز سويدای روزکار *
* بسدر تمدح اتمه منيفا كه موبمو * اكلر عيار طبعك اودانای روزکار *
* باشله دعايه كه ديه آمين سرتسر * افراد ساكنان زوايای روزکار *
* تاكيم وقايعء نظرداوران ايله * شيرازه كير عدل اوله اجزای روزکار *
* دركاه عدل وداد نی حق ايلسون همان *
* كهف انام وملجأ ومأوای روزکار *

انطاكيه لی منيف

غزل

* فلكده اولمده دل كه شكست وكاه درست * مدام اولادبنی بوق جام عيش ماه درست *

درست مغربیٔ آفتاب ویرسمده * بوزخم داغمه ایتز اومه نکاه درست
ستون آهی دکرمیدی طاق حوزیه * نطاق وعدهٔ وصلت اولیٰ یی آه درست
بتون اصول خرابات عشقی کوردم اولور * شکست توبه ایله رخنهٔ کاه درست
دلی نما کش اندیشهٔ عمیق ایتمه * همیشه برشده چیقمز سبوی چاه درست
اوسنکداده اولور انکسارم آلدقجه * مزاج چشم و شکنج خم کلاه درست

اولور فواصل ابیاتم التیامی منیف
بوخرق عادهٔ اعجازمه کواه درست

عینتابی منیف افندی

ترجمهٔ خاتمهٔ ولتر

ای منشیٔ کارکاه عالم
وی ناظم سلك نسل آدم
کوش ایت کرم ایله صوك کلامم
معلوم سکا خلوص تامم
غافلسه ده سندن اهل انکار
هر ذره ایدر وجودك اقرار
اولدم ایسه مظهر خطایا
راه طلبکده اولدی حقا
دل اویدی هوایه لاابالی
اما که ینه سنکله مالی
عقبا اولیور نظرده ظاهر
دهشتمی و یر یا بو مظاهر
بر ذات که ایلدی بنی وار
هم بونجه عنایته سزاوار
یوق بنجه تصور احتمالی
که ایتدکده فنادن ارتحالی
خشمیله بنی بجحیمه اتسون
هم انده مؤبدا براقسون

ندیم

قصیدهٔ سلطان احمد

حبذا ای تاج و تختك مایهٔ زیب و فری
عالمك آرایشی ملکك طراز و زیوری

※ حبذا ای تاج بخشای فریدون وقباد ※
※ حبذا ای متکا پیرای ملك قیصری ※
※ حبذا ای شعلهٔ شمشیر دست سلطنت ※
※ ای فروغ روی خورشید سپهر سروری ※
※ رخشك اولماسه فلك اولمزدی بویله پرشتاب ※
※ پیکك اولماسه قرکیمزایدی تاج زری ※
※ عفوه محتاجم بو تعبیرمده تقصیر ایلدم ※
※ بلکه ای یکتانورد سرزمین داوری ※
※ نعل زرد رموزهٔ پایکده ماهك غره سی ※
※ کویدر چوکان پای رخشکه چرخك سری ※
※ سجده برمحراب نعل اسبکه ماه فلك ※
※ مفتخر بوس سم رخشکله مهر خاوری ※
※ مکتسب یلمان تیغکده درخش آفتاب ※
※ منتخب فص نکینکده فروغ مشتری ※
※ شهریاراسن سن اول فرمانروای دهرکم ※
※ آسمان درکاهنك بریندهٔ فرمانبری ※
※ سایهٔ بزمك جلال جاهك آسایشکهی ※
※ رایت عزمك هما دولتك بال و پری ※
※ حرز جان سلطنت نیروی بازوی ظفر ※
※ رکن صولت عنصر حشمت اساس صفدری
※ خانمان زیب جلال آرایش بحر شرف ※
※ سیف صارم بیشه زار سطوتك شیرنری
※ صورت عقلی مشخص پیکر ذهن سلیم ※
※ عقل کل برج کمالك آفتاب انوری ※
※ یعنی سلطان احمد غازی که دوش قدرنه ※
※ اطلس کردون اُمز رکش تکمه لی برعنتری ※
※ شهریارا آسمان قدرا خدیواد اورا ※
※ ای ایدن کمقدر خاکپایی مشك ازفری ※
※ جستجوی معنیٔ وصفکله عقل وفکر وفهم ※
※ کشت ایدرکن زیربالای سپهری سرسری ※
※ راست کلدی پیك اندیشم بوغرا مطلعه ※

❊ چرخ چارمدن اته عرش معلادن بری ❊
❊ دست قهرکده رخ چرخ کهن نیلوفری ❊
❊ باغ لطفکده بهشت هشت برو ردطری ❊
❊ آب ایدردی تیر قهرك کوهسار آهنی ❊
❊ ابراید رلطفك دخان کورهٔ آهنکری ❊
❊ شویله مردسام هیبت سن سنك خواب ایچره کر ❊
❊ برکیجه کورسه خیالك زال چرخك کوزلری ❊
❊ ارته میدان رجو لیتده بایراق بند اولور ❊
❊ نیزهٔ بهرامه ناهید سپهرك معجری ❊
❊ قبضهٔ تسخیریکه موهوب قوس رستمی ❊
❊ بازوی اقبالکه موروث زورحیدری ❊
❊ مکتسب عادت دکل خوی جبلیدرسکا ❊
❊ کامبخش مکرمتکاری مراحم کستری ❊
❊ سنسن اول سلطان عالم کم اولور بزمکده جمع ❊
❊ زهره نك چنکی مهك ابریقی مهرك مجمری ❊
❊ اولمسه ایام نام عالم آراکه قرین ❊
❊ زخم اورردی سینهٔ ایامه بیم خنجری ❊
❊ سنسن اول داورکه اولور بزمکده دائم مجتمع ❊
❊ قهرمانك تیغی سامك کرزی زالك خنجری ❊
❊ سلطنت باش اورمییدی درکه اقبالکه ❊
❊ تیغ وش ازار ایدردی رأس لفظ افسری ❊
❊ جبههٔ پاکنده کی برق نجابتدن اکر ❊
❊ مشعل افروز جمال اولسیدی مهر خاوری ❊
❊ ایلیوب دنیایی جوش لجهٔ انواره غرق ❊
❊ ارض اولوردی موجهٔ دریای نورك عنبری ❊
❊ ویرسه بر صحرایه فر مشاطهٔ عدلك اولور ❊
❊ جنکل شهبازمیل سرمهٔ کبك دری ❊
❊ ایتسه برکوهه کذرباد سموم سطوتك ❊
❊ معدن کوکرد ایدر تأثیری کان کوهری ❊
❊ رافتکده پرورشیاب اولسه برکلشن یتر ❊
❊ لاله وش خاکنده فیض رنك تاب دلبری ❊

* اینسه زیر سایهٔ کوه وقارك ملتجا *
* بند ایدر بال پرستو بچه راه صرصری *
* کلشنندن کچسه برتقر یبله کل حشر اولور *
* چارسوی کلفروشانك مکس شهبندری *
* اولسه الطاف کله کر نقش نباتی شهد کام *
* اکتساب ایلردی حنظل لذت کلشکری *
* اولسه برشاعرا کرمقرون لطف رأفتك *
* تیری ایلر کالکی کالای مدیحه مشتری *
* پادشاهم ایکی شاعر درو یرن نظمه رواج
* طرز رومی هندده عرفی عجمده انوری *
* عالمی لبریز آوازایلمشلروصف ایدوب *
* بری شاه اکبری بریسی سلطان سنجری *
* بن قولکده اشته ملك رومده وصف ایلیوب *
* برسنك کبی شهنشاه فریدون افسری *
* یانیجه وصف ایتمیم اولمشیدر بر بن کبی *
* درکه جودکده بولطف عمیك مظهری *
* یعنی قلدك مدرسیله عبد ناکامك چراغ *
* اولدی جانام ندیمه بندکانك دفتری *
* خسروانه لطف ایدوب شاهانه انعام ایلیوب *
* اغلر ایکن دست لطفك سلدی چشمان تری
* فخر ایکن اجدادیمه اول آستانك خدمتی *
* حضرت سلطان ابو الفتحك زماننده بری
* پادشاهان سلفدن بونجه احسانلر کوروب *
* هر بری اولمشکن اول باب رفیعك چاکری *
* بن قولك بیکس محقرشو یله قالمشکن یتیم *
* محنت اندوهله اغلار کز ردم سرسری *
* نه رکاب دولته عرض مرامه برمساغ *
* نه بو بار محنته صبرایتمکه تاب آوری *
* حق معمر ایلسون داماد عالیشانکی *
* آسمان طورد قچه اولسون زیب صدر داوری *
* کیم بو بیکس بنده کی خنکاریمه تعریف ایدوب *

❊ ایلدی بودردمندی محنت وغمدن بری ❊
❊ حق بودر کیم پادشاهم بویله برداناوزیر ❊
❊ ایتدی بوآنه دك زیبنده هیچ بر کشوری ❊
❊ حق تعا دولت واقبالن افزون ایلسون ❊
❊ تابع فرمانك اولسون دورچرخك چنبری ❊
❊ ملکدن دوراولمسون ظل همای رأفتك ❊
❊ دائما قلسون حمایت شفقتك بیکسلری ❊
❊ عرشله همدوش اوله طاق رواق حشمتك ❊
❊ تاکه برجادر بوعالی قبهٔ نیلوفری ❊
❊ ساکه تملیك ایلسون حق بریره جمع ایلیوب ❊
❊ ملك دهری عمرخضری دولت اسکندری ❊

❊ ندیم ❊

❊ غزل ❊

❊ حده دن چکمش نزاکت یال وبال اولمش سکا ❊
❊ می سوزلمش شیشه دن رخسارال اولمش سکا ❊
❊ بوی کل تقطیراولنمش نازك اشلنمش اوجی ❊
❊ بری اولمش خوی بری دستمال اولمش سکا ❊
❊ سحر وافسونیله طولمشدر درونك ای قلم ❊
❊ زلف هاروتك دیمك ممکن که نال اولمش سکا ❊
❊ شویله کرد اولمش فرنکستان برکمش بریره ❊
❊ صکره کلمش کوشهٔ ابروده خال اولمش سکا ❊
❊ اول بت ترساسکامی نوش ایدرمیسن دیمش ❊
❊ الامان ای دل نه مشکلتر سؤال اولمش سکا ❊
❊ سن نه جامك مستیسن آیا کیمك حیرانی سن ❊
❊ کندك آلدردك کوکل نولدك نه حال اولمش سکا ❊
❊ لبلرك مجروح اولور دندان سین بوسه دن ❊
❊ لعلك او پدرمك بوحالته محال اولمش سکا ❊
❊ یوق بوشهر ایچره سنك وصف ایتدکك دلبرندیم ❊
❊ بر پری صورت کورنمش بر خیال اولمش سکا ❊

ندیم

غزل

چشمك كبی برساغر بر غنچ بولنمز

خطك كبی بر نسخهٔ نیرنج بولنمز

هدهد كبی بینا كرك آنی آره یانلر

ویرانه یه بوم اولمغله كنج بولنمز

اون برباشنه كیرمش اومهپاره یی كوردم

كیم دیدیكه عالمده شش و پنج بولنمز

لیمونی خطا یده اوپستانه نظر ایت

هیچ بویله جلی شعشعه نارنج بولنمز

ایام هرمدده طوته لم كنج بولنمش

آدم اوزمان نیلیه یم كنج بولنمز

آسان دكل اول شوخی عزایمله ده تسخیر

تاثیرلی نیرنجده بی رنج بولنمز

عرض ایت كهرك آصف ذیشانه ندیما

هر بار بو مسندده سخن سنج بولنمز

نزهت افندی

غزل

ایدن اسراف نقد اشكی جانا اشته چشممدر

سفیر مردم لاقید دنیا اشته چشممدر

امید وصل و بیم فرقت راحتكذار كله

اولان بیدار صبح حشره دك تا اشته چشممدر

خیالك ایلیوب سیرانكاه خاطرم تمليك

ایكی فوارهٔ خون ایتدی انشا اشته چشممدر

كورلمشمی كه اولسون صاعقه باراندن ساكن

ایدن اشكیله برق آهم اطفا اشته چشممدر

درخت ارغوان مژكان خونین جوی اشك اوزره

خیابان رسمنی ایتمكده اجرا اشته چشممدر

اوكافر بچه نك تنور دل پرتاب عشقیكن

قیلان طوفان نوحی رمز وایما اشته چشممدر

* اولوب برلاله‌زاره داغ غمله سینهٔ زارم *

* ایدن اول لاله زاری نزهت اسقاشته چشمدر *

* نفعی *

در مدح مرحوم سلطان احمد خان علیه الرحمة والرضوان

* بارك الله زهی عاطفت ربانی * كه‌شه عالمه اولمش ازلی ارزانی *
* نیجه‌شه انجمن افروز حریم دولت * نیجه‌شه حاصل دور فلك سلطانی *
* معدلت پیشه خداوند سریر حشمت * افتخار كرم وهمت وعالیشانی *
* مركز دائرهٔ جاه وجلال وعظمت * قطب گردون جهانبانی وفرمانرانی *
* حارس مملكت دین ومدار اسلام * مظهر مكرمت وموهبت سبحانی *

* سایهٔ لطف خدا حضرت سلطان احمد *
* كه‌فریدون وسكندر اوله‌مز دربانی *

* اوخداوند عمر عدل وعلی سیرت كیم * بولدی ذاتیله‌شرف سلسلهٔ عثمانی *
* اوشهنشاه قضارای وقدر قدرت كیم * عالمك عید مبارك دمیدر دورانی *

* نوله حكمندن انك طشره برایش اولسه هیچ *
* چرخ بر نقطه اكا دائره در فرمانی *

* عقل كل درك ایده‌مز رفعت قدرنی مگر * نردبان ایلیه‌چرخ وچهار اركانی *
* شكر پابوش ادا ایتمز اگر كوسكتوردی * ویرسه شكرانه‌زمین حاصل بحر وكانی *
* شاهد دولتنك فهم وخرد مفتونی * صورت همتنك لطف وكرم حیرانی *
* لطفی بر مرتبه كیم چرخی ایدر غرق گهر * موج خیز اولدوغی دم بحر كف احسانی *
* خشمی بر مرتبه‌كم اولسه نه دم گرمعتاب * اریدر صوكبی تاب نظری سندانی *
* وصف شمشیرینه حدیوق طوتالم بردمده * بیك اندیشه‌نه‌هندی قویه نه كرمانی *
* نیزه سیدر اوقلم جدول وتقویم ظفر * كه‌عدونك اكا سرخ اولمش اوجنده‌قانی *
* افرین شصت سماوینه كیم اوقارینك * مومدن اولسه ینه‌طاشی دلر پیكانی *

* سوزنك دكسه اشان تیرینه كوكارده مسیح *
* اوق اتوب كزدیكی یرلرده اوردی انی *

* آه عاشق دیر ایدم تیرینه كرناوك آه * دلسه افلاكی چوب كنگرهٔ كیوانی *
* خیره‌در دیتی مردمده عجمی اولسه * بوله بر جامع خوش طرح ولطیفه بانی *
* جنّدا معبد پر فیض مقدس كه بولور * انده بر سجده قیلن مغفرت رحمانی *
* بر بنانك كه اساسی ایره قعر خاكه * سقفی چكسه نوله بوطاقی بلند ایوانی *

* ایلدی قدرینی اول جام والابرتر * حاصلی اولدی دعا خرمنی آت میدانی *
* نجم دکل طوغمسه خورشید جهانتاب فلك *
* طوتار انك یرینی نعل زرنکارانی *
* وسبکسیر وسبکرو که خبردار اولمز * ایلسه سینهٔ مور اوزره اکر جولانی *
* غیرت ادهم شب پیشرو اشهب روز * اسمان سیر وزمین کردو سحر پیشانی *
* دم جولانده که پایینی ایدر کاهی خم * کوی خورشید جهانتابه اورر چوکانی *
* برق خاطف کبی بردمده ایدردی انی طی * اولسه کر عرصهٔ پهنای فلك میدانی *
* خسروا پادشها مهر کواکب سپها * ای مدار شرف کوکبهٔ خاقانی *
* سنسن اول ماصدق لطف الهی که قنده * بر کیجه سنسز اولان دورین اکوب پنهانی *
* مرسحر شویله تأسفله چکر کیم یقه سن * بر اولور چاك کریبانی ایله دامانی *
* ایتدی عدلك او قدر راه ضلالی منسد * خاطره یول بولیز وسوسهٔ شیطانی *
* روشسه چاه ذقنده طرهٔ خوبان بریدر * ایلدی فتنه‌یی دورکده فلك زندانی *
* برق تیغك تن اعداده ایدر جوشش آب * دونر اوستنده حبابه سر بی سامانی *
* اکسه احسانکی طپراق صاورر باشنه کان * کورسه کف کرمك لرزه طوتر عمانی *
* مدحکك غایتی یوق طی اسان ایدمکز * دیمکه بیکده برین ناطقهٔ انسانی *
* دردمی باری بو تقریبله تقریر ایده‌یین * تا شفاخانهٔ الطافکدن ایره درمانی *
* داورا داد فلکدن که حفا ایتمک ایچون * بولور البته بر اهل دله بر نادانی *
* بر دیلم ایتمکی بر اهل معارفده قومز * کوزه‌درزمرهٔ نادانله حق نانی *
* بولسه ارباب دلی خاکله یکسان ایلر * کوستره تا که ادانیده علو شانی *
* آلیویر دادمزی چرخ دنی پروردن * پایمال ایتدی قتی اهل دل وعرفانی *
* التفات ایت سخن اربابنه کیم انلوردر * مدح شاهان جهانبانه ویرن عنوانی *
* کیم بیلوردی شعر اولمسه کرسابقده * مرده دوانله کلوب یننه کیدن شاهانی *
* حشره دك آب حیات سخن باقیدر * اکدر وب زنده قیلن نام سلیمان خانی *
* برکهر در سوزا کاسمت شهدرهمت * نه روا بویله متاعك چکه خسرانی *
* یازمش الطاف شهنشاهی مربی سخنه * شاه اویس ایله یاران منقبت سلمانی *
* باخصوص اوله بنم کبی معانی برور * که شکست ایتدی سوزم قدر درغلطانی *
* صانورم کندیمی برخواجهٔ صاحب جومر * الدیغمجه الیمه کلك کهر افشانی *
* سوزلرم اولدی حسد کردهٔ ایران عراق * بلکه رشك سخن محتشم کاشانی *
* اضطرار ایدر اشعارمه شمدی تحسین * سوزه کلدکجه قبول ایلمین حسانی *
* نیجه استاد سخن سترده اولدم غالب * که بولنمز آره‌سنده هم بر ثانی ایرانی *

کیمسی قائل اولوب حقه سوزم ایتدی قبول
اتمیین داخی قوبوب دعوئ بی برهانی
ایشیدوب صیت وصدای سخنم اولدی خموش
کوشنه کیرمز ایکن دبدبهٔ خاقانی

حاصلی شمدی بنم نادره سنج عالم ❊ ایدر اقرار بوکا کامل اولان اذعانی
مدعی منکر اولورسه چکرم اشهاره ❊ حق شناس اهل نظرا کلدیغم یارانی
قو شعار روان بخشمه انکاری ینه ❊ حاسدك اغزینه کلسه حسدندن جانی

سوز تمام اولدی دعا ایلیلم ای نفعی
حق تعالی ویره مقصود شه دورانی

هر سحرتا که چقوب پرده سرای شبدن ❊ ایده شاهنشه زر تاج فلك دیوانی
بوله دیوان همایونی کمال رونق ❊ ارته کوندن کونه کیتدکجه شکوه وشانی
اوله اعدامنی زبون بخت جهانکیری قولی ❊ اولمیه لازمهٔ دولتنك نقصانی
عالی مرتب ایده شعلهٔ شمع بختی ❊ پرتو مشعلهٔ روز قدر نورانی

نفعی

غزل

غمزه سی مخمور اولوب صوندقجه جام نازه دست
نازو شیوه یله اورر هر برمژه برسازه دست
چشمی یوز بیك قان ایدر بر جنبش مژکان ایله
دست قدرتدر مکر اول مست تیراندازه دست
دل النده طوتمق استرزلفن اما نیلسون
ایریشورمی هیچ اول مرغ هما پروازه دست
واسطه چوق وصلته اما همان لازم اولان
پاره دامان کشیده عاشق سرپازه دست
دولت الویرمزسه یکدك تیلرز دنیایی بز
اولمدین ایرشمه تك بر دلبر ممتازه دست
نیجه ممکن بویله وادیده بو کونه پنج بیت
اورمایجه طبع نفعی خامهٔ اعجازه دست
بویله خوش طبعانه رندانه غزلی دیردی اول
صونمسه کرجام فیض حافظ شیرازه دست
شمدی اما بویله رفعتمی بولوردی پایه سی

اورسه کردامن سلطان سرافرازه دست
شه مراد خان کیم دوام عمرین ایلرلر رجا
اوردیغنجه اولیا مفتاح کنج رازه دست
آفتاب کیمیاز مفلس اولوردی اکر
آچه مر صبح اوخاقان کرسپردازه دست

نورس پاشا

غزل

بوشب خلیای زلفکله دلی پرپیچ وتاب ایتدم
کورنجه تابحر صبح جمالك ترك خواب ایتدم
اکوب رخسارالك دوندی چشمم طاسن پرخونه
بزمده خون اشکمدن طولی نوش شراب ایتدم
یوزاوزره مائل خال رخك صدیوز قدر وارمش
برعنبر سبحه ایله بنده بویوزدن حساب ایتدم
میانك آلدم آغوش خیاله خیلی اکلندم
نه اغیاره خبرویردم نه سکا برعذاب ایتدم
دکلدر عارضی آل عبانك شوقی کوکلمده
ازل بزمنده بن نورس اوبابه انتساب ایتدم

وهبی

غزل

کالهٔ وصلتی بز کز لوجه الدق صاتدق
بو بازارلقده رقیبا سنی پك الداتدق
چومکی سورمشیدك آتشه دعوت ایدجك
اوپری طویمدی اردنده نه ایش قیناتدق
قپودان زاده یم فرقته بوغمشدی بزی
زورق وصلنه برحمله ده قیجدن چاتدق
پستروصلته یاتمم دیوایلردی عناد
بوکیجه یارایله چوق عربده ایتدك یاتدق
فکر ایدوب سوزن الماس کبی مژکانك
صبحه دك خوابکه غمده حضوره باتدق

* دیدی بر یلدیزی یوکسك کوزله دوشکوندر *
* طالع عشقی منجم باشی یه یوقلاتدق *
* صو یی پك سرت ایدی اولشوخ ترنج پستانك *
* هله صو ینجه واروب اوخشه یه رق یومشاتدق *
* زیر نافنده اولان کیزلو شکافن ذوقن *
* اچمدق کیسه یه انجق قلمه چاتلاتدق *
* کله مز قزدی کدوی میی ایتدکده شکست *
* زاهدك بزدخی باشنده قپاق پاتلاتدق *
* درمیخانه یی شحنه قپامق استرا ایمش *
* اياغنی دنك اله رق کیزلو قپاغی اتدق *
* ویردی صهبا چیقروب پیر مغان چاشنی حلال *
* بوش بولندق ایناوب کافره واردق طاتدق *
* صرب ایکن وادیء ثابت برا یودیزکین ایدوب *
* وهبیا آنده دخی آتمزی او یناتدق *

---

* اشبو منتخبات آثار عثمانیه معارف نظارت جلیله سنه *
* شرفپیرا دولتلو صفوت پاشا حضرتلرینك *
* ثمرهء تشویق وهمم علیه لریله *
* ترتیب وطبع وتمثیل *
* اولنمشدر *

۳۳

۳

